Studiu privind analiza stadiului competitivității și inovării în regiunea Sud Muntenia

Versiune finală

Cuprins

Listă Abrevieri 5

Listă Tabele 9

Listă Figuri 13

Capitolul 1 Introducere. Contextul actual 18

Capitolul 2 Analiza situaţiei în domeniul cercetării - dezvoltării – inovării în regiunea Sud Muntenia23

2.1. Analiza cererii de inovare a mediului economic din regiunea Sud Muntenia 23

2.1.1. Evoluţia de ansamblu a situaţiei economico-financiare din regiunea Sud Muntenia în perioada 1999-2010 23

2.1.2. Dinamica IMM-urilor în regiunea Sud Muntenia în perioada 1999-2008 şi analiza comparativă cu perioada de recesiune economică 2008-2010 la nivel județean şi regional, pe domenii de activitate, având ca reper situația naţională 60

2.1.3. Identificarea nevoilor de inovare ale IMM-urilor, pe sectoare economice, în regiunea Sud Muntenia 67

2.1.3.1. Inovarea, cultura inovării şi relevanţa acesteia pentru succesul în afaceri 67

2.1.3.2 Importanţa inovării sociale din punct de vedere al bunăstării societăţii 71

2.1.3.3. Analiza eficienţei economice şi a performanţelor CDI în regiunea Sud Muntenia pe sectoare de activitate 82

2.1.4. Analiza relațiilor de colaborare dintre IMM-uri, centre de cercetare şi universităţi 94

2.1.5. Analiza SWOT a cererii de inovare a mediului economic din regiunea Sud Muntenia 99

2.2 Analiza Sistemului Regional de Sprijinire şi Furnizare a inovării 104

2.2.1. Stakeholderii Sistemului Regional de Sprijinire şi Furnizare a inovării 104

2.2.1.1. Decidenţii politici de la nivel naţional, regional şi local 104

2.2.1.2 Structurile de sprijin ale inovării 109

2.2.1.3. Sistemul de sprijin al firmelor (camere de comerţ, asociaţii patronale etc.) 115

2.2.1.4. Sistemul de cercetare - universităţi, centre şi institute de cercetare 119

2.2.1.4.1.Prezentarea generală a mediului de cercetare – dezvoltare - inovare în regiunea Sud Muntenia 119

2.2.1.4.2 Mediul universitar 132

2.2.1.4.3. Centre şi institute de cercetare-dezvoltare..... 143

2.2.1.4.4. Sistemul financiar de sprijin al cercetării – dezvoltării –inovării..... 155

2.2.2. Resurse umane în domeniul cercetării - dezvoltării – inovării 170

2.2.2.1. Analiza capitalului uman implicat în activitatea de cercetare – dezvoltare - inovare în Regiune Sud Muntenia 170

2.2.2.2. Analiza situaţiei formării şi perfecţionării cercetătorilor prin studii doctorale şi postdoctorale în regiunea Sud Muntenia..... 172

2.2.2.3. Analiza situaţiei finanţării proiectelor de integrare a cercetătorilor din străinătate în sistemul CDI din regiunea Sud Muntenia 176

2.2.2.4. Analiza rezultatelor cu grad de excelenţă pentru cercetătorii din regiunea Sud Muntenia cu performanţe ştiinţifice de rezonanţă internaţională 178

2.2.2.5. Analiza fenomenului migraţiei interne şi externe a resurselor umane înalt calificate din domeniul CDI 180

2.2.3. Hărţile competitivităţii şi ale inovării în regiunea Sud Muntenia..... 184

2.2.3.1. Perspective pentru cercetare – dezvoltare – inovare în regiunea Sud Muntenia 202

2.2.3.2. Obstacole în calea cercetării – dezvoltării - inovării în regiunea Sud Muntenia..... 203

2.2.4 Analiza SWOT a Sistemului de Sprijin şi Furnizare a inovării la nivelul regiunii Sud Muntenia 207

2.3. Analiza oportunităţilor regiunii Sud Muntenia în dorinţa de a coopera cu alte regiuni pentru stimularea creativităţii şi inovării 215

2.4 Analiza SWOT pentru stadiul actual al domeniul cercetării - dezvoltării – inovării în regiunea Sud Muntenia. 218

Capitolul 3 Orientări strategice şi direcţii de acţiune la nivel european şi naţional pentru perioada 2014 -2020 în domeniul CDI 222

Capitolul 4 Scenarii de dezvoltare și modernizare a sectorului CDI pentru perioada de programare 2014 - 2020, în Regiunea Sud Muntenia 230

Capitolul 5 Concluzii şi recomandĂri pentru planificarea dezvoltĂrii durabile În domeniul CDI ÎN perioada 2014 – 2020 243

Anexe 262

Anexă 1 – Economie Socială 262

Anexă Tabele 270

Anexă Figuri 319

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

LISTĂ ABREVIERI

Abreviere	Denumire extinsă
AC	Autoritatea Contractantă
AP	Axa Prioritară
ACIS	Autoritatea de Coordonare a Instrumentelor Structurale
ADR	Agenția pentru Dezvoltare Regională
AM POR	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
AM POSDRU	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
AOOA	Asociația Oamenilor de Afaceri din Argeș
ANCS	Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
APS	Amenințări – Puncte Slabe
APT	Amenințări – Puncte Tari
BCR	Banca Comercială Română
BDI	Baze de Date internaționale
BNR	Banca Națională Română
CAEN	Clasificarea Activităților din Economia Națională
CD	Cercetare - Dezvoltare
CDI	Cercetare – Dezvoltare - Inovare
CE	Comisia Europeană
CEEX	Programul Cercetare de Excelență
CIP	Programul Cadru de Competitivitate și Inovație
CIT	Centru de Informare Tehnologică
CNCIS	Comitetul Național de Coordonare a Instrumentelor Structurale

CNCSIS	Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice din Învăţământul Superior
CNP	Comisia Naţională pentru Prognoză
CNPST	Consiliul Naţional pentru Politica Ştiinţei şi Tehnologiei
CpDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CRIC	Comitetul Român pentru Infrastructura Cercetării
CSC	Cadrul Strategic Comun
CSNR	Cadrul Strategic Naţional de Referinţă
DG	Directoratul General
DMI	Domeniul Major de Intervenţie
ECC	Echipa de Coordonare a Contractului
ECP	Echipa de Coordonare a Proiectului
EPO	Oficiul European pentru Patente
ESA	Agenţia Spaţială Europeană
ESPON	Reţeaua europeană de observare privind dezvoltarea şi coeziunea teritorială
EUROSTAT	Comisia de statistică a Uniunii Europene
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
FNGCIMM	Fondul Naţional de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici şi Mijlocii
FP7	Programul Cadru 7
GIS	Sisteme informaţionale geografice
GPL	Grup Parteneriat Local
IC6	Indicator de calitate “Nivelul performanţelor în cercetarea ştiinţifică”

IMM	Întreprinderi Mici şi Mijlocii
INCD	Institutul Naţional de Cercetare Dezvoltare
INS	Institutul Naţional de Statistică
INTERREG IV	Programul de cooperare interregională IV
IS	Instrumente Structurale
ISD	Investiţii Străine Directe
ISI	Institutul pentru Informaţie Ştiinţifică
MMFES	Ministerul Muncii, Familiei şi Egalităţii de Şanse
MDRT	Ministerul Dezvoltării Regionale şi Turismului
MECTS	Ministerul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului
MFP	Ministerul Finanţelor Publice
OI	Organism Intermediar
OIPOSDRU	Organism Intermediar Naţional pentru Programului Operaţional Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
ONG	Organizaţie non-guvernamentală
ONRC	Oficiul Naţional al Registrului Comerţului
OPS	Oportunităţi – Puncte Slabe
OPT	Oportunităţi – Puncte Tari
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PIB	Produsul Intern Brut
PN2	Al Doilea Plan Naţional de Cercetare – Dezvoltare - Inovare
PND	Planul Naţional de Cercetare – Dezvoltare - Inovare
PND	Planul Naţional de Dezvoltare
PNR	Programul Naţional de Reformă
PO	Program Operaţional

POR	Programul Operaţional Regional
POS CCE	Programul Operaţional Creşterea Competitivităţii Economice
POS DRU	Programul Operaţional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane
PSC	Pactul de Stabilitate şi de Creştere
SCM	Societăţi Cooperative Meşteşugăreşti
SIRUTA	Sistemul Informatic al Registrului Unităţilor Teritorial - Administrative
SPC	Standardul Puterii de Cumpărare
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
TdR	Termeni de Referinţă
TIC	Tehnologia informaţiei şi a comunicaţiilor
TVA	Taxa pe Valoare Adăugată
UAT	Unitate - administrativ - teritorială
UE	Uniunea Europeană
UEFISCDI	Unitatea Executivă pentru Finanţarea Învăţământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării şi Inovării
UPA	Unităţi Protejate Autorizate
USPTO	United States Patent and Trademark Office (Oficiul de Brevete şi Mărci a Statelor Unite ale Americii)

LISTĂ TABELE

Tabel 1: Lista programelor strategice relevante în domeniul CDI la nivel European, naţional şi regional 18
Tabel 2: Repartiția IMM-urilor pe forme juridice de organizare la nivel regional 41
Tabel 3: Profit și pierderi ale întreprinderilor la nivel județean (milioane lei)..... 52
Tabel 4: Unităţi protejate autorizate în regiunea Sud Muntenia (2012) 73
Tabel 5: Principalele rezultate economico-financiare ale societăţilor cooperative meşteşugăreşti asociate (mii lei şi persoane) (2010)..... 75
Tabel 6: Principalele rezultate economico-financiare ale societăţilor cooperative meşteşugăreşti asociate direct la uniunea naţională (mii lei şi persoane) (2010) 75
Tabel 7: Indicatori economici pentru societăţi cooperative pe regiuni de dezvoltare în anul 2010 76
Tabel 8: Rentabilitatea financiară a întreprinderilor inovative din regiune Sud Muntenia (%)..... 86
Tabel 9: Principalii lideri ai inovării pe sectoare de activitate la nivel regional 87
Tabel 10: Cooperarea pentru inovare la nivel regional și național 88
Tabel 11: Cheltuieli cu inovarea ca pondere din profit 88
Tabel 12: Rentabilitatea financiară a întreprinderilor cu produselor noi și de înaltă tehnologie (%)... 89
Tabel 13: Ponderea întreprinderilor care aplică brevete și utilizează mărci înregistrate 92
Tabel 14: Evoluţia numărului de firme găzduite de PTIGN 111
Tabel 15: Evoluţia numărului de firme găzduite de Brazi Industrial Parc 112
Tabel 16: Unități CDI din regiunea Sud Muntenia pe sectoare de performanță și forme de proprietate 119
Tabel 17: Unități CDI din regiunea Sud Muntenia pe categorii de activitate..... 120
Tabel 18: Cheltuieli CDI din regiunea Sud Muntenia pe categorii de activitate (mii lei) 122
Tabel 19: Numar de proiecte în domeniul CD, conform Nomenclatorului pentru analiza și comparația bugetelor și programelor științifice (NABS) la nivel regional: 2005 – 2007 129
Tabel 20: Număr de proiecte în domeniul CD, conform Nomenclatorului pentru analiza și comparația bugetelor și programelor științifice (NABS) la nivel regional: 2008 – 2010 130
Tabel 21: Număr articole (pentru personalul de predare si cercetare ştiinţifică cu normă de bază/titular în cadrul universităţii) - 2006 -2010..... 132
Tabel 22: Numărul total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi la Universitatea “Constantin Brâncoveanu” – Piteşti 135
Tabel 23: Număr de proiecte finanţate de instituţii din ţară la Universitatea Valahia-Târgovişte 136
Tabel 24: Număr de proiecte finanţate de instituţii din străinătate la Universitatea Valahia-Târgovişte 136

Tabel 25: Numărul total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi la Universitatea Valahia-Târgovişte 136
Tabel 26: Spin-offs & start-ups la Universitatea Valahia-Târgovişte 137
Tabel 27: Număr de proiecte finanţate de instituţii din ţară la Universitatea Petrol şi Gaze – Ploieşti 138
Tabel 28: Număr de proiecte finanţate de instituţii din străinătate la Universitatea Petrol şi Gaze – Ploieşti 138
Tabel 29: Numărul total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi la Universitatea Petrol şi Gaze – Ploieşti 139
Tabel 30: Număr de proiecte finanţate de instituţii din ţară la Universitatea din Piteşti 140
Tabel 31: Număr de proiecte finanţate de instituţii din străinătate la Universitatea din Piteşti 140
Tabel 32: Numărul total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi la Universitatea din Piteşti141
Tabel 33: Spin-offs & start-ups la Universitatea din Piteşti 141
Tabel 34: Activitate de cercetare Institutul de Cercetare şi Producţie pentru Pomicultură Mărăcineni 144
Tabel 35: Activitate de cercetare Institutul de Cercetare şi Dezvoltare Agricolă Albota 145
Tabel 36: Activitate de cercetare INCDA Fundulea 148
Tabel 37: Distribuţia programelor finanţate din fonduri europene în regiunea Sud-Muntenia 162
Tabel 38: Evoluţia valorii finanţărilor în regiunea Sud Muntenia 164
Tabel 39: Evoluţia valorii finanţărilor prin programul FP7 în regiunea Sud Muntenia 164
Tabel 40: Evoluţia finanţărilor la nivel de județe în regiunea Sud-Muntenia 165
Tabel 41: Analiza varianţei (fără a include proiectele FP7) 167
Tabel 42: Analiza varianţei (inclusiv proiectele FP7) 167
Tabel 43: Rezultatele estimării modelului de regresie 168
Tabel 44: Programe doctorale şi post-doctorale în sprijinul cercetării 174
Tabel 45: Cercetători cu titlul de doctor pe sectoare de activitate, la nivel regional şi naţional (UM: număr) 175
Tabel 46: Cercetători din străinătate integraţi în sistemul de cercetare – dezvoltare 177
Tabel 47: Ierarhia polilor urbani din regiunea Sud Muntenia 199
Tabel 48: Concentrările economice în regiunea Sud Muntenia 200
Tabel 49: Ţintele asumate de România pentru Europa 2020 226
Tabel 50: Indicatorii CDI pentru regiunea Sud Muntenia 231
Tabel 51: Estimările modelului (1) 231
Tabel 52: Evoluția indicatorilor de interes pentru regiunea Sud Muntenia conform scenariului "Dezvoltare zero" 232
Tabel 53: Evoluția indicatorilor de interes ai regiunii Sud Muntenia conform scenariului de referință 233

Tabel 54: Evoluția indicatorilor de interes ai regiunii Sud-Muntenia conform scenariului de dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică 235
Tabel 55: Evoluția indicatorilor extensivi ai fluxurilor materiale pentru regiunea Sud-Muntenia în perioada 1994-2009 (milioane tone, valori estimate) 238
Tabel 56: Evoluția estimată a indicatorilor extensivi ai fluxurilor materiale pentru regiunea Sud Muntenia în perioada 2012-2020 (milioane tone) 239
Tabel 57: Proiecte strategice – propuneri din regiunea Sud Muntenia în domeniul CDI pentru perioada de programare 2014-2020 244
Tabel 58: Proiectele cu cea mai mare valoarea din regiunea Sud Muntenia în domeniul CDI din perioada de programare 2007-2013 245

Tabel 1 –Anexă: Producţia totală – mii lei 262
Tabel 2 -Anexa: Investiţii – mii lei 262
Tabel 3 –Anexă: Venituri – mii lei 263
Tabel 4 -Anexa: PIB-ul regional pe locuitor comparativ cu media europeană (euro) 270
Tabel 5 –Anexă: PIB-ul regional pe locuitor (SPC) comparativ cu media europeană (euro/ loc.) 270
Tabel 6 –Anexă: PIB-ul regional pe locuitor (SPC) la nivelul regiunilor de dezvoltare (euro/ loc.) ... 270
Tabel 7 –Anexă: Distribuţia PIB-ului regional pe judeţe (%) 271
Tabel 8 –Anexă: Ponderea PIB-ului regional în PIB-ul naţional, pe categorii de activităţi CAEN 1 271
Tabel 9 –Anexă: Ponderea PIB-ului regional în PIB-ul naţional, pe categorii de activităţi CAEN 2 (%)272
Tabel 10 –Anexă: Ponderea populaţiei ocupate civile la nivel regional în total naţional, CAEN 1 272
Tabel 11 –Anexă: Ponderea populaţiei ocupate civile la nivel regional în total naţional, CAEN 2 273
Tabel 12 –Anexă: Evoluţia principalilor indicatori economico – sociali în regiunea Sud Muntenia (2011 - 2015) 274
Tabel 13 –Anexă: Valoarea adăugată brută regională pe categorii de resurse. Valori istorice şi valori prognozate 275
Tabel 14 –Anexă: Numărul întreprinderilor active ale economiei naţionale la nivel regional şi judeţean 275
Tabel 15 –Anexă: Numărul de firme şi densitatea acestora în municipiile şi oraşele regiunii Sud Muntenia 275
Tabel 16 –Anexă: Numărul de firme şi densitatea acestora în comunele regiunii Sud Muntenia..... 277
Tabel 17 –Anexă: Repartiţia întreprinderilor pe clase de mărime la nivel judeţean şi regional (UM: număr) 293
Tabel 18 –Anexă: Repartiţia IMM-urilor pe categorii de activitate la nivel judeţean, CAEN 1 (UM: număr) 294
Tabel 19 –Anexă: Repartiţia IMM-urilor pe categorii de activitate la nivel judeţean, CAEN 2 (UM: număr) 295

Tabel 20 –Anexă: Repartiţia numărului de salariaţi ai IMM-urilor pe categorii de activitate, CAEN 1, la nivel regional (mii persoane) 297
Tabel 21 –Anexă: Repartiţia numărului de salariaţi ai IMM-urilor pe categorii de activitate, CAEN 2, la nivel regional (mii persoane) 298
Tabel 22 –Anexă: Unităţi locale active, cifra de afaceri şi personalul unităţilor locale active din industrie, construcţii, comerţ şi alte servicii pe activităţi ale economiei naţionale în anul 2010 298
Tabel 23 –Anexă: Topul firmelor din Regiunea Sud Muntenia după cifra de afaceri în anul 2010..... 299
Tabel 24 –Anexă: Topul firmelor din regiunea Sud Muntenia în funcţie de profit şi pierderi în anul 2010 301
Tabel 25 –Anexă: Rata de creare a întreprinderilor noi la nivel regional (%) 303
Tabel 26 –Anexă: Situaţia întreprinderilor nou create la un an de la înfiinţare (%) 303
Tabel 27 –Anexă: Ponderea întreprinderilor active nou create care fac investiţii în primul an de activitate (%) 304
Tabel 28 –Anexă: Tipologia inovatorilor tehnologici pe clase de mărime şi activităţi economice la nivel regional (număr) 304
Tabel 29 –Anexă: Cererile de brevet de invenţie şi înregistrare a mărcilor, a desenelor/ modelelor la nivel judeţean (UM: număr) 305
Tabel 30 –Anexă: Situaţia actuală a parcurilor industriale şi tehnologice din Regiunea Sud Muntenia 306
Tabel 31 –Anexă: Distribuţia cheltuielilor din unităţile CDI, pe sectoare de performanţă (mil. lei) ... 308
Tabel 32 –Anexă: Cheltuielile de inovare pe clase de mărime, activităţi economice şi elemente componente (mii lei preţuri curente) 310
Tabel 33 –Anexă: Distribuţia personalului implicat în activitatea de cercetare – dezvoltare după ocupaţii (număr persoane) 311
Tabel 34 –Anexă: Producţia ştiinţifică pe localităţi: număr articole ISI publicate 312
Tabel 35 –Anexă: Cereri de brevete depuse la Oficiul European de Patente (EPO) (număr brevete) 313
Tabel 36 –Anexă: Zonele defavorizate ale regiunii Sud Muntenia 313
Tabel 37 –Anexă: Liderii inovării din regiunea Sud Muntenia, pe judeţe 315

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

LISTĂ FIGURI

Figura 1: Ponderea PIB-ului regional în PIB-ul naţional (%) 24
Figura 2: PIB regional pe locuitor la nivelul regiunilor de dezvoltare (euro) 25
Figura 3: PIB regional pe locuitor la nivel județean (milioane lei) 26
Figura 4: Creşterea reală a PIB-ului la nivel judeţean (%). Valori istorice şi valori prognozate 27
Figura 5: Structura PIB-ului regional pe categorii de resurse, CAEN 1 (%)..... 28
Figura 6: Structura PIB-ului regional pe categorii de resurse, CAEN 2 (%)..... 28
Figura 7: Structura populaţiei ocupate civile la nivel regional, pe categorii de resurse, CAEN 1 (%) ... 29
Figura 8: Structura populaţiei ocupate civile la nivel regional, pe categorii de resurse, CAEN 2 (%) ... 30
Figura 9: Populaţia ocupată civilă în agricultură (mii persoane)..... 31
Figura 10: Populaţia ocupată civilă în industrie (mii persoane)..... 31
Figura 11: Populaţia ocupată civilă în comerţ (mii persoane)..... 32
Figura 12: Populaţia ocupată civilă în servicii (mii persoane) 32
Figura 13: Rata şomajului la nivel regional comparativ cu media naţională (%) 33
Figura 14: Rata şomajului pe judeţe (%) 34
Figura 15: Numărul întreprinderilor active ale economiei naţionale la nivel regional şi naţional (UM: număr)..... 35
Figura 16: Repartiţia numărului de întreprinderi active pe judeţe, 2010 (%)..... 36
Figura 17:Numărul de întreprinderi la 1000 de locuitori la nivel judeţean, regional şi comparativ cu media naţională..... 37
Figura 18: Structura întreprinderilor pe clase de mărime la nivel regional (%)..... 38
Figura 19: Structura numărului de IMM-urilor pe categorii de activitate (CAEN 2) la nivel regional, în anul 2010 (%)..... 40
Figura 20: Evoluţia numărului de salariaţi ai IMM-urilor pe clase de mărime (număr persoane)..... 43
Figura 21: Structura numărului de salariaţi a IMM-urilor regionale pe categorii de activităţi în anul 2010 (%)..... 44
Figura 22: Ponderea numărului de salariaţi ai IMM-urilor în număr total de salariaţi, pe categorii de activitate (CAEN 1), la nivel regional (%)..... 45
Figura 23: Ponderea numărului de salariaţi ai IMM-urilor în număr total de salariaţi, pe categorii de activitate (CAEN 2), la nivel regional (%)..... 45
Figura 24: Evoluția numărului de salariați ai IMM/urilor la nivel județean 46
Figura 25: Cifra de afaceri a IMM-urilor pe clase de mărime la nivel regional (milioane lei)..... 47
Figura 26: Structura cifrei de afaceri a IMM-urilor regionale pe categorii de activitate în anul 2010 (%) 48
Figura 27: Cifra de afaceri a IMM-urilor la nivel de județe (milioane lei) 49
Figura 28: Profit și pierderi ale întreprinderilor pe clase de mărime la nivel regional (milioane lei) ... 50

Figura 29: Profit şi pierderi ale întreprinderilor pe domenii de activitate la nivel regional (milioane lei) 51
Figura 30: Ponderea numărului de întreprinderi mari, a personalului şi cifrei de afaceri a acestora în total regional (%) 53
Figura 31: Ponderea numărului unităţilor active, a cifrei de afaceri şi a numărului de salariaţi ai acestora la nivel regional în totalul naţional în anul 2010 (%) 54
Figura 32: Investiţiile străine directe la nivel regional (milioane euro) 55
Figura 33: Numărul de societăţi comerciale cu participare străină la capital la nivel regional şi naţional 56
Figura 34: Numărul de societăţi comerciale cu participare străină la capital pe judeţe 56
Figura 35: Ponderea numărului de societăţi comerciale înmatriculate la Registrul Comerţului în totalul naţional (%) 61
Figura 36: Numărul de societăţi comerciale înmatriculate la Registrul Comerţului la nivel judeţean . 62
Figura 37: Distribuţia întreprinderilor active nou create după tipul unităţii, la nivel regional (%) 63
Figura 38: Distribuţia întreprinderilor active nou create după sectorul de activitate, la nivel regional (%) 64
Figura 39: Numărul de societăţi comerciale radiate la nivel judeţean 65
Figura 40: Importanţa inovării în dezvoltarea competitivităţii economice a unei regiuni 69
Figura 41: Importanţa pe care o are inovarea în dezvoltarea economică a unei companii 70
Figura 42: Producţia totală a societăţilor cooperative (mii lei) 77
Figura 43: Veniturile societăţilor cooperative (mii lei) 78
Figura 44: Investiţiile societăţilor cooperative (mii lei) 79
Figura 45: Ponderea întreprinderilor inovative în total întreprinderi la nivelul regiunilor (%) 83
Figura 46: Distribuţia IMM-urilor inovative pe clase de mărime (% în total întreprinderi) 84
Figura 47: Numărul firmelor inovative din industrie 85
Figura 48: Numărul firmelor inovative din servicii 85
Figura 49: Cererile de brevet de invenţie depuse de solicitanţi români (UM: număr) 90
Figura 50: Cererile de înregistrare a mărcilor (UM: număr) 91
Figura 51: Cererile de înregistrare a desenelor/modelelor solicitanţilor români (UM: număr) 91
Figura 52: Structura cheltuielilor de cercetare – dezvoltare pe sectoare de activitate, la nivel regional (%) 121
Figura 53: Structura cheltuielilor totale de CDI pe judeţe (%) 123
Figura 54: Ponderea cheltuielilor cu inovarea la nivelul regiunii în total naţional, pe clase de mărime şi categorii de activitate (%) 124
Figura 55: Distribuţia geografică a Proiectelor PNCDI II – Capacităţi contractate în 2007 şi 2008 (% din totalul regional) 126
Figura 56: Evoluţia finanţărilor în perioada 2009-2012 (mil. lei) în regiunea Sud Muntenia 163
Figura 57: Evoluţia finanţărilor în regiunea Sud Muntenia pentru proiectele FP7 (lei) 164

Figura 58: Evoluţia finanţărilor totale pe judeţe (lei)(Argeş, Dâmboviţa, Prahova)..... 166
Figura 59: Evoluţia numărului de salariaţi din activitatea de cercetare – dezvoltare la nivel judeţean 171
Figura 60: Evoluţia numărului de absolvenţi de doctorat în universităţile (organizatoare de studii doctorale) din regiunea Sud Muntenia 174
Figura 61: Structura numărului de articole ISI pe judeţe, 2010 (% din totalul regional) 179
Figura 62: Zonele de concentrare a activităţii economice din regiunea Sud Muntenia (2010)..... 186
Figura 63: Zonele de restructurare a activităţii economice din regiunea Sud Muntenia (2010)..... 187
Figura 64: Zonele monoindustriale ale regiunii Sud Muntenia 189
Figura 65: Zonele de declin industrial ale regiunii Sud Muntenia (2010) 191
Figura 66: Harta Zonele defavorizate ale regiunii Sud Muntenia 193
Figura 67: Liderii inovării din regiunea Sud Muntenia 195
Figura 68: PIB regional în cele trei scenarii 236
Figura 69: Dependența materială..... 240
Figura 70: Productivitatea și eficiența materială (milioane lei/milioane tone) 240
Figura 71: Emisii totale cu efect de seră (echivalent CO2) (mii tone) 241

Figura 1 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a produsului intern brut în judeţele regiunii Sud Muntenia în perioada 1999 – 2010 319
Figura 2 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civile medie în regiunea Sud Muntenia în perioada 1999 – 2010 320
Figura 3 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a numărului mediu de salariaţi în perioada 1999 – 2010..... 321
Figura 4 –Anexă: Evoluţia ratei şomajului înregistrată în judeţele regiunii Sud Muntenia în perioada 1999 – 2010..... 322
Figura 5 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a câştigului salarial mediu net lunar în perioada 1999 – 2010..... 323
Figura 6 -Anexa: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active înregistrate, în regiunea Sud Muntenia, în perioada 1999 – 2010..... 324
Figura 7 –Anexă: Evoluţia densităţii întreprinderilor active înregistrate, în regiunea Sud Muntenia, în perioada 1999 – 2010..... 325
Figura 8 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active în perioada 1999 - 2010, având cel mult 9 salariaţi..... 326
Figura 9 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active în perioada 1999 - 2010, având între 10 şi 49 salariaţi 327
Figura 10 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active în perioada 1999 - 2010, având între 50 şi 249 salariaţi 328

Figura 11 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active în perioada 1999 - 2010, cu peste 250 salariaţi 329
Figura 12 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Prahova, în anul 2010 330
Figura 13 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Dâmboviţa, în anul 2010 331
Figura 14 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Argeş, în anul 2010 332
Figura 15 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Teleorman, în anul 2010 333
Figura 16 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Giurgiu, în anul 2010 334
Figura 17 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Ialomiţa, în anul 2010 335
Figura 18 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Călăraşi, în anul 2010 336
Figura 19 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din agricultură, silvicultură și pescuit, în perioada 1999 – 2010 337
Figura 20 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, în perioada 1999 – 2010 338
Figura 21 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din construcţii, în perioada 1999 – 2010 339
Figura 22 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din domeniul producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat, în perioada 1999 – 2010 340
Figura 23 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din industria extractivă, în perioada 1999 – 2010 341
Figura 24 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din industria prelucrătoare, în perioada 1999 – 2010 342
Figura 25 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din servicii, în perioada 1999 – 2010 343
Figura 26 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în perioada anul 2010, în judeţul Prahova 344
Figura 27 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Dâmboviţa 345
Figura 28 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Argeş 346

Figura 29 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Teleorman 347
Figura 30 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Giurgiu 348
Figura 31 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Ialomiţa 349
Figura 32 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Călăraşi 350
Figura 33 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civilă în agricultură, în perioada 1999 – 2010 351
Figura 34 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civilă în comerţ, în perioada 1999 – 2010 352
Figura 35 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civilă în industrie, în perioada 1999 – 2010 353
Figura 36 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civilă în servicii, în perioada 1999 – 2010 354
Figura 37 –Anexă: Zona liberă a regiunii Sud Muntenia 355
Figura 38 –Anexă: Distribuţia teritorială a universităţilor regiunii Sud Muntenia 356
Figura 39 –Anexă: Distribuţia teritorială a centrelor şi institutelor de cercetare-dezvoltare în regiunea Sud Muntenia 357
Figura 40 –Anexă: Distribuţia teritorială a companiilor cu activitate în domeniul cercetare-dezvoltare din regiunea Sud-Muntenia 358
Figura 41 –Anexă: Distribuţia teritorială a parcurilor industriale în regiunea Sud Muntenia 359
Figura 42 –Anexă: Distribuţia teritorială a companiilor competitive din regiunea Sud Muntenia 360
Figura 43 –Anexă: Distribuţia teritorială a locaţiilor infrastructurii de cercetare, companiilor inovative şi competitive în raport cu infrastructura rutieră a regiunii Sud Muntenia 361
Figura 44 –Anexă: Densitatea reţelei de transport rutier la nivelul regiunii Sud Muntenia 362

CAPITOLUL 1 INTRODUCERE. CONTEXTUL ACTUAL

Domeniul cercetării-dezvoltării-inovării (CDI) reprezintă elementul cheie de trecere de la economia tradițională, a specializării limitate de creșterea costurilor, la economia modernă, a specializării practic neîngrădite de folosirea noilor factori de producție, cunoștințe, informație, capital social etc.

Orientarea către inovare a devenit în ultimii ani un element de bază al politicilor Uniunii Europene (UE), un factor determinant al prosperității economice durabile, dar și unul esențial pentru ca economia europeană să devină mai competitivă și dinamică, să asigure o creștere inteligentă, inovativă care să susțină incluziunea. În prezent, există un număr de 10 documente programatice cu relevanță pentru domeniul CDI la nivel european, național și regional (vezi *Tabel 1*). Analizând obiectivele acestora în sens larg, se poate observa cu ușurință că majoritatea proiectelor urmăresc în principal dezvoltarea susținută de investiții în cercetare și tehnologie. În plus, se dorește ca această dezvoltare să fie dirijată și către creșterea gradului de coeziune socială și protejarea mediului înconjurător.

Tabel 1: Lista programelor strategice relevante în domeniul CDI la nivel European, național și regional

Denumirea Programului	Acoperire	Obiective	Perioada de desfășurare
Strategia Europa 2020	Uniunea Europeană	- creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă la nivelul UE; - investirea a 3% din PIB-ul UE în domeniul CDI până în anul 2020; - creșterea ratei ocupării forței de muncă a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 la cel puțin 75 %; - nivelurile de climă/energie "20/20/20" să fie atinse (reducerea cu 30% a emisiilor de gaze); - rata abandonului școlar să coboare sub 10%; - cel puțin 40% din generația tânără (populația	2011-2020

Denumirea Programului	Acoperire	Obiective	Perioada de desfășurare
		cu vârsta cuprinsă între 30 -34 de ani) să aibă studii superioare; - numărul oamenilor aflaţi în sărăcie să coboare sub 20 milioane.	
Programul Orizont 2020	Uniunea Europeană	- dezvoltarea Europei bazată pe CDI; - sprijinirea UE ca lider mondial în domeniul ştiinţei prin creşterea fondurilor alocate cu 77%; - investiţii în tehnologii cheie şi sprijin pentru IMM-uri, - rezolvarea principalelor preocupări comune ale tuturor europenilor şi anume: sănătatea, securitatea alimentară, agricultura durabilă, bioeconomia, ecologie, schimbări climatice şi altele.	2014-2020
Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării	Germania, Austria, Slovacia, Cehia, Ungaria, Slovenia, România, Bulgaria, Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Republica Moldova și Ucraina *	- creșterea prosperității în regiunea Dunării; - dezvoltarea durabilă a societății bazată pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației și protecția mediului; - sprijinirea competitivității întreprinderilor; - încurajarea parteneriatelor între state.	2009 – 2020
Programul ESPON 2013	UE, Norvegia, Elveția, Islanda și Liechtenstein	- creșterea competitivității, intensificarea cooperării teritoriale și dezvoltarea durabilă și echilibrată a teritoriului european.	2007-2013
Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR)	România	- creșterea competitivității pe termen lung, prin sprijinirea CDI, IMM-urilor, și acordarea de ajutoare financiare; - reducerea disparităţilor de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre ale UE prin generarea unei creșteri suplimentare de 15-20% a PIB-ului până în anul	2007-2013

Denumirea Programului	Acoperire	Obiective	Perioada de desfășurare
		2015.	
Strategia Națională de Cercetare Dezvoltare și Inovare	România	- dezvoltarea științei și tehnologiei prin inovare pentru creșterea competitivității economice; - îmbunătățirea calității sociale și lărgirea orizontului de acțiune și cunoaștere; - obținerea unor rezultate științifice și tehnologice competitive pe plan european și global.	2007-2013
Programul Național de Reformă	România	- alocarea a 2% din PIB pentru investiții în CDI (public și privat) până în anul 2020; - rata de ocupare a populației cu vârsta de 20-64 ani să ajungă la 70%; - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20%; - ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut să ajungă la 24%; - diminuarea ratei părăsirii timpurii a școlii la 11,3%; - mărirea ratei populației cu vârstă de 30-34 ani absolventă a unei forme de educație terțiară la 26,7%; - reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială cu 580.000.	2011-2013
Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României 2030	România	- dezvoltarea teritorială a României la scară regională, interregională și națională bazată pe coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului; - integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional.	2007-2030
Programul de Cooperare Transfrontalieră	S-E, E Ungariei, N Bulgariei, Moldova, V Ucrainei, E Serbia N-V, V, S, E României	- îmbunătățirea condițiilor cheie pentru dezvoltarea durabilă, comună a zonei de cooperare; - întărirea coeziunii sociale și economice în regiunea de graniță; - mediu și pregătirea pentru situații de urgență.	2007-2013
Strategia de	Regiunea	- creșterea atractivității regionale pentru mediul	2008-2013

Denumirea Programului	Acoperire	Obiective	Perioada de desfășurare
Inovare Regională a regiunii Sud Muntenia	Sud Muntenia	de afaceri şi pentru atragerea de talente; - promovarea inovării şi accesului la cunoştinţe şi oportunităţi; - facilitarea dezvoltării companiilor nou înfiinţate; - stimularea antreprenoriatului; - creşterea valorificării rezultatelor cercetării	

*Germania (Baden-Württemberg și Bavaria), Austria, Republica Slovacă, Republica Cehă, Ungaria, Slovenia, România și Bulgaria din cadrul UE, precum și Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Republica Moldova și Ucraina (regiunile situate de-a lungul Dunării), din afara Uniunii.

Sursa: Comisia Europeană, "The Lisbon Strategy in short"; Comisia Europeană, (2010), "Europe 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth"; Fonduri Structurale (2011), "Orizont 2020 – Un nou program de finanțare pentru cercetare si inovare la nivelul UE"; Fonduri Structurale, "Cooperare Teritorială Transfrontalieră"; Guvernul României (2006), "Cadru Strategic Național de Referință 2007-2013"; Fondul European de Investiții (2012); Ministerul Afacerilor Europene (2010).

Obiective precum cele din *Tabelul 1* au un rol important în susținerea cercetării și inovării, competitivității globale a universităților și institutelor de cercetare, dezvoltării aptitudinilor antreprenoriale și transferului cunoașterii în produse și servicii în Uniunea Europeană. Cadru Strategic Comun (CSC) 2014-2020 are o relevanță semnificativă la nivelul UE deoarece întrunește toate problemele comune de coeziune și reducere a decalajelor, încercându-se de asemenea soluționarea lor.

În ceea ce privește România, finanțarea publică în domeniul CDI a înregistrat o schimbare notabilă începând cu anul 2005. Odată cu prima creștere considerabilă a procentului din Produsul Intern Brut (PIB) alocat acestui domeniu, în intervalul 2005-2006, s-a dublat ponderea cheltuielilor publice pentru CDI. Raportat la nivelul UE, România, cu o rată a investițiilor în acest domeniu de 0,48% din PIB în 2009 și 0,58% în 2008 de la 0,37% în 2000, se găsește la finalul clasamentului alături de Letonia, Lituania și Bulgaria (Comisia Europeană, 2012a, p. 46; Comisia Europeană (CE), „Romania: country profile").

România a beneficiat prin intermediul Programelor - Cadru de ajutor din partea UE pentru a putea atinge obiectivele Strategiei de la Lisabona. Al şaselea program-cadru de cercetare (FP6), derulat în perioada 2002-2006, a adus României un buget de aproximativ 54 de milioane de Euro pentru sprijinirea cercetării în domenii precum "Tehnologiile societăţii informaţionale", "Nanotehnologii şi nanoştiinţe, materiale multifuncţionale bazate pe cunoaştere şi noi procese şi dispozitive pentru producţie", "Dezvoltarea durabilă, schimbări globale şi ecosisteme", "Măsuri specifice în sprijinul cooperării internaţionale".

Programul de Cercetare de Excelenţă a servit drept ghid pentru orientarea cheltuielilor publice şi pentru pregătirea României pentru participarea cu succes la Programul Cadru 7 de cercetare al Europei (FP7) în perioada 2007- 2013. Acest program a oferit României până în anul 2012 contribuţii de 83 milioane de euro orientate către diferite domenii de cercetare (de exemplu, "Tehnologii ale informaţiei şi comunicării", "Sănătate", "Alimentaţie, agricultura şi biotehnologie") şi finanţări semnificative („Acţiunile Marie Curie", "Potenţial de cercetare" şi "Infrastructuri de cercetare"). Au fost implicate 617 de organizaţii româneşti cu o rată de succes de 14,7% faţă de media la nivelul UE de 21,5% (Comisia Europeană (CE), „Romania: country profile").

În ceea ce priveşte domeniile de cercetare orientate către susţinerea inovării, finanţate prin fonduri structurale, România beneficiază de sprijin prin implementarea unor programe precum: "Creşterea competitivităţii economice" axat pe „Cercetare, dezvoltare tehnologică şi inovare pentru competitivitate"; „Dezvoltarea Resurselor Umane" prin axa prioritară 1 "Educaţia şi formarea în sprijinul creşterii economice şi dezvoltării societăţii bazate pe cunoaştere"; „Regional" prin domeniul de intervenţie 4.1 „Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanţă regională şi locală"; „Europa de Sud - Est (ESE)" pentru "Promovarea inovării şi a antreprenoriatului"; Cooperare Interregională Interreg IV C- Prioritatea 1 – Inovare şi economia cunoaşterii; ESPON 2013.

Conform statisticilor din anul 2012 referitoare la situaţia pe regiuni şi numărul de contracte de finanţare semnate cu beneficiarii în cadrul programelor operaţionale, Regiunea Sud-Muntenia se află pe poziţia 5 cu un număr de 930 proiecte finanţate, top-ul clasamentului fiind ocupat de regiunea Bucureşti-Ilfov cu un număr de 2.274 proiecte (Ministerul Afacerilor Europene, 2012).

În concluzie, în cadrul Uniunii Europene se observă o orientare fără precedent către dezvoltarea bazată pe CDI. Aceste tendinţe sunt transferate şi la scara naţională şi regională şi sunt susţinute de către Comisia Europeană. În prezent, în România se fac demersuri pentru a se putea atinge obiectivele stabilite printr-un set de proiecte importante care vizează principalele ţinte ale Strategiilor de Dezvoltare la nivel european. Regiunea Sud-Muntenia experimentează de asemenea alinierea la noile tendinţe prin implicarea autorităţilor locale, dar şi cu sprijinul UE şi al consiliilor naţionale. Aşadar, noile tendinţe de dezvoltare exercită un impact pozitiv atât la nivelul ţării, cât şi la nivelul regiunilor, însă pentru a putea depăşi decalajul faţă de media EU este nevoie cu siguranţă de mai multă implicare, în special la nivel regional.

CAPITOLUL 2 ANALIZA SITUAŢIEI ÎN DOMENIUL CERCETĂRII - DEZVOLTĂRII - INOVĂRII ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

2.1. Analiza cererii de inovare a mediului economic din regiunea Sud Muntenia

2.1.1. Evoluţia de ansamblu a situaţiei economico-financiare din regiunea Sud Muntenia în perioada 1999-2010

Evoluţia principalilor indicatori economici şi performanţele economiei regionale

În perioada 1999 – 2010, Regiunea Sud-Muntenia a contribuit, în medie, cu 12,7% la realizarea PIB-ului României, procentul fiind aproape constant din anul 2007 până la o valoare de 12,62% în anul 2010 (*Figura nr. 1*).

Figura 1: Ponderea PIB-ului regional în PIB-ul național (%)

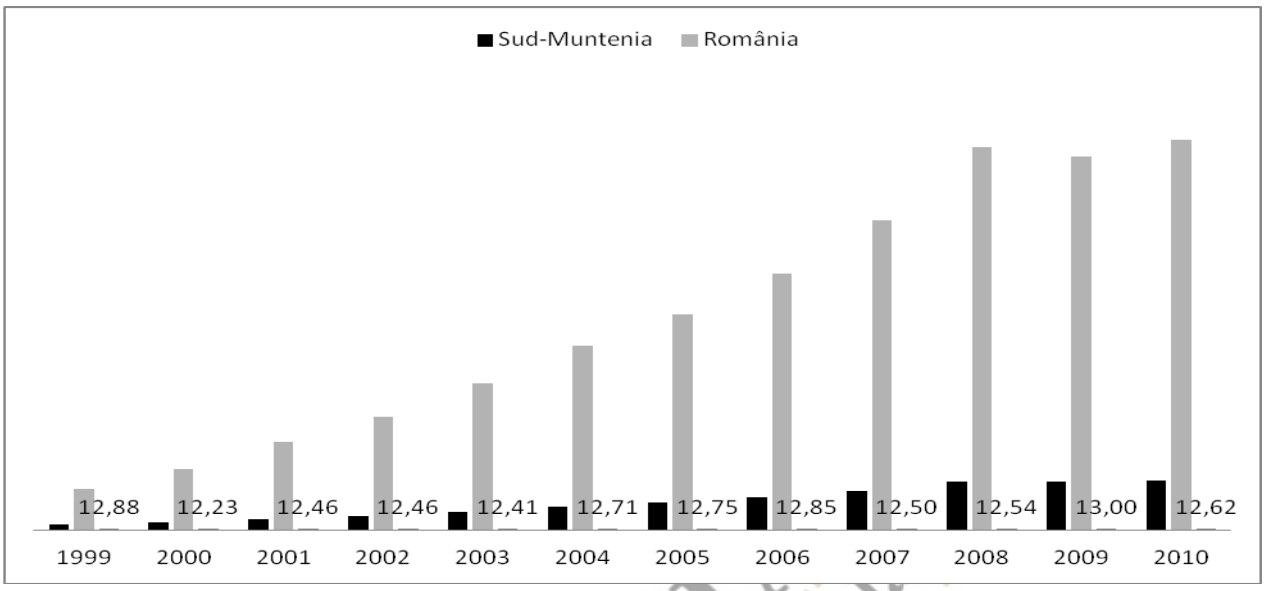

Sursa: calcule proprii

Aceeași tendință de creștere poate fi observată și în **raport cu media europeană**: dacă la nivelul anului 1999, PIB-ul pe locuitor al regiunii Sud Muntenia se situa la 7% din media statelor membre ale Uniunii Europene, procesul de integrare a condus la o apreciere constantă a acestui raport, până la o valoare de 20% în anii 2009 și 2010 (*Tabel nr. 4-Anexă*). Situația prezintă aceleași caracteristici atunci când indicatorul în discuție – PIB regional/ locuitor – este raportat la standardul puterii de cumpărare, creșterea fiind de aproximativ 18 puncte procentuale, de la 22% în 1999 la 40% în anul 2009 (*Tabel nr. 5-Anexă*).

Comparativ cu celelalte **regiuni de dezvoltare din România**, în perioada 1999 – 2010, regiunea Sud Muntenia reușește să urce de pe penultima poziție a clasamentului național la cea de-a cincea poziție în 2010, cu 5.011 euro/locuitor în 2010 (*Figura nr. 2*), respectiv 9.500 euro/loc. SPC în 2009 (*Tabel nr. 6-Anexă*).

Figura 2: PIB regional pe locuitor la nivelul regiunilor de dezvoltare (euro)

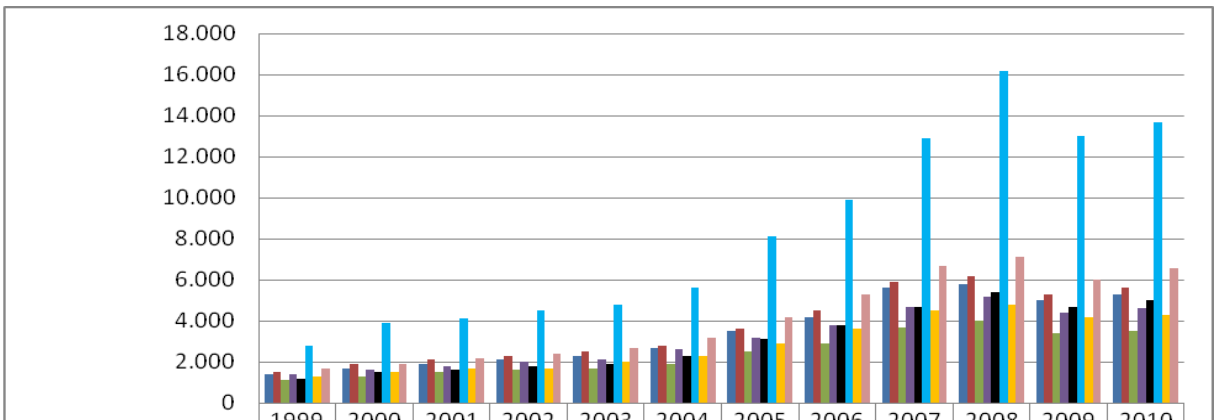

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Vest	1.400	1.700	1.900	2.100	2.300	2.700	3.500	4.200	5.600	5.800	5.000	5.294
Centru	1.500	1.900	2.100	2.300	2.500	2.800	3.600	4.500	5.900	6.200	5.300	5.643
Nord-Est	1.100	1.300	1.500	1.600	1.700	1.900	2.500	2.900	3.700	4.000	3.400	3.517
Sud-Est	1.400	1.600	1.800	2.000	2.100	2.600	3.200	3.800	4.700	5.200	4.400	4.632
Sud - Muntenia	1.200	1.500	1.600	1.800	1.900	2.300	3.100	3.800	4.700	5.400	4.700	5.011
București - Ilfov	2.800	3.900	4.100	4.500	4.800	5.600	8.100	9.900	12.900	16.200	13.000	13.667
Sud-Vest Oltenia	1.300	1.500	1.700	1.700	2.000	2.300	2.900	3.600	4.500	4.800	4.200	4.264
Vest	1.700	1.900	2.200	2.400	2.700	3.200	4.200	5.300	6.700	7.100	6.000	6.552

Sursa: EUROSTAT (2012). *PIB la nivel regional. *Pentru 2010: Estimări CNP*

Peste jumătate din PIB-ul regional (52,6%) este generat de județele Argeș și Prahova, pentru care valoarea acestui indicator depășește media națională. Județul Dâmbovița se situează pe cea de-a treia poziție în ierarhia regională, cu 15,5% în anul 2010. La polul opus al clasamentului se situează județele Giurgiu și Ialomița, care contribuie în ponderi de sub 8% la PIB-ul regional (*Tabel nr. 7-Anexă*).

Analiza evoluției în timp a PIB-ului pe locuitor la nivel de județe scoate în evidență două perioade de vârf, la nivelul anilor 2004 și 2008. Anul 2004 este momentul în care se produce o distanțare a județelor Argeș și Prahova de restul județelor din regiune. La nivelul anului 2010, județele Dâmbovița, Ialomița, Călărași și Giurgiu prezintă semne de ușoară revenire (*Figura nr. 3*).

Figura 3: PIB regional pe locuitor la nivel județean (milioane lei)

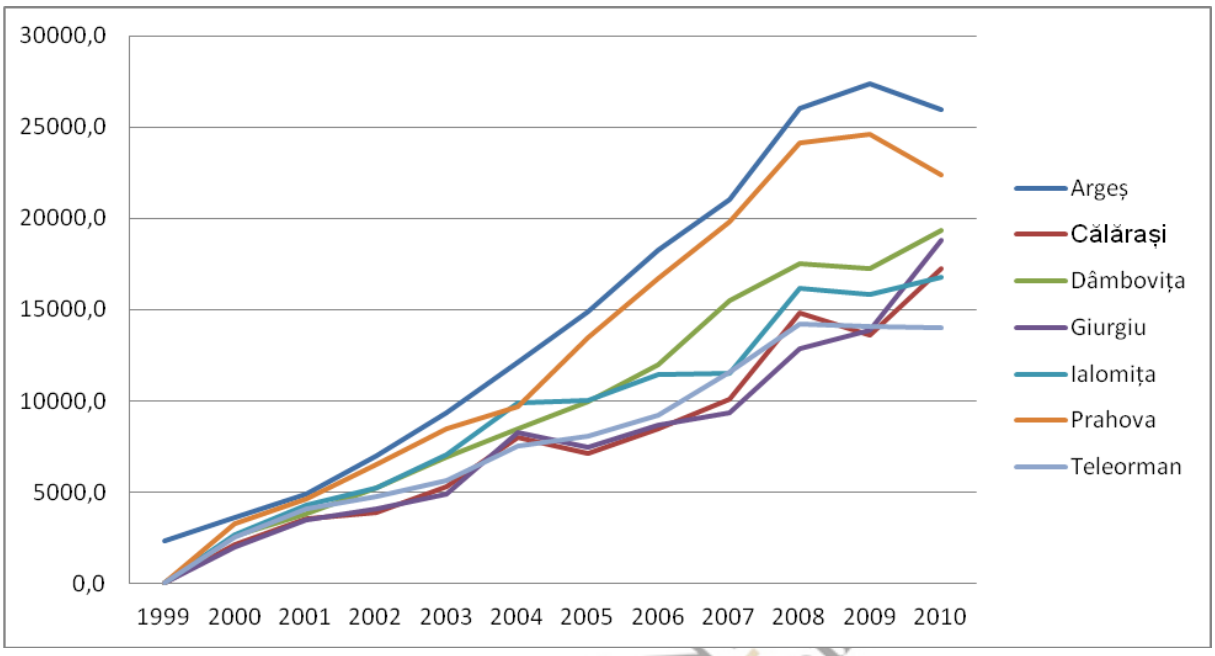

Sursa: INS (2012). *Produsul intern brut regional - prețuri curente*

Creșterea reală a PIB-ului la nivel județean are o evoluție extrem de sinuoasă, îndeosebi pentru județele Călărași, Giurgiu și Ialomița, pentru care anul 2008 a produs creșteri de peste 20%. Efectele crizei economice s-au făcut însă resimțite în anul 2009, dar cu valori peste media națională doar în cazul județului Călărași. Pe termen mediu, prognozele Comisiei Naționale de Prognoză indică o serie de creșteri ponderate pentru toatele județele regiunii, cu valori care nu depășesc 5% (*Figura nr. 4)*.

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 4: Creșterea reală a PIB-ului la nivel județean (%). Valori istorice și valori prognozate

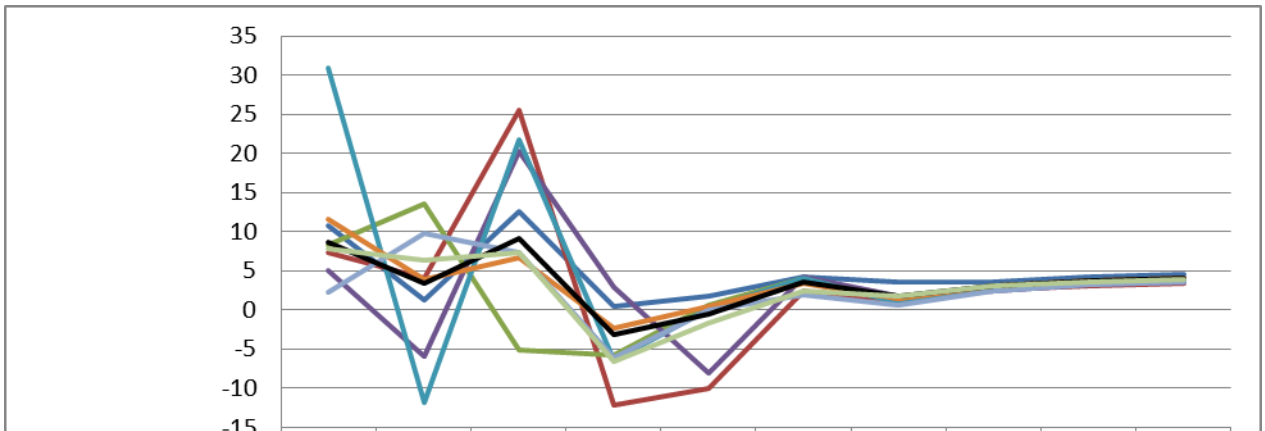

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Argeș	10,7	1,3	12,5	0,5	1,7	4,2	3,5	3,6	4,2	4,5
Călărași	7,4	4,1	25,5	-12,2	-10	2,5	0,8	2,6	3,1	3,4
Dâmbovița	8,4	13,6	-5,1	-5,7	0,6	4,0	0,9	2,8	3,5	3,7
Giurgiu	5,1	-5,9	20,2	2,9	-8	4,3	1,8	2,5	3,2	3,5
Ialomița	31	-11,8	21,7	-6,4	0,2	4,1	1,0	2,7	3,4	3,8
Prahova	11,6	3,9	6,6	-2,4	0,5	3,4	1,5	3,0	3,7	4,0
Teleorman	2,3	9,8	7,3	-6,1	0	1,9	0,6	2,5	3,3	3,5
Sud Muntenia	8,7	3,4	9,2	-3,1	-0,5	3,6	1,8	3	3,7	4
ROMÂNIA	7,9	6,3	7,3	-6,6	-1,6	2,5	1,7	3,1	3,6	3,9

Sursa: CNP (2012). *Prognoza în profil teritorial 2012 - 2015*

Notă explicativă: Potrivit adresei 964 din 3.10.2012, Comisia Națională de Prognoză nu elaborează prognoze pe termen lung în plan regional, ci doar pe termen mediu, ultima dintre acestea acoperind perioada 2012 – 2015.

Analiza ponderii PIB-ului regional în PIB-ul național pe categorii de activități CAEN Rev. 1 și CAEN Rev. 2 (*Tabelul nr. 8-Anexă, Tabelul nr. 9-Anexă*) scoate în evidență două sectoare care conferă regiunii Sud-Muntenia o puternică identitate economică la nivel național. Pe de o parte, **agricultura regiunii** contribuie în procente de 15% până la 18% la crearea produsului intern brut național pe acest sector; pe de altă parte, **industria regiunii** are contribuții de 13% până la 17% la nivel național.

La nivel regional, conform datelor prezentate în *Figura nr. 5 și Figura nr. 6*, industria și serviciile produc împreună peste jumătate din PIB-ul regional. La polul opus, pe o

traiectorie descendentă, se situează sectorul „agricultura, vânătoarea şi silvicultura”, a cărui contribuţie a scăzut de la 17,7% în 1999 la 8,9% în 2009.

Figura 5: Structura PIB-ului regional pe categorii de resurse, CAEN 1 (%)

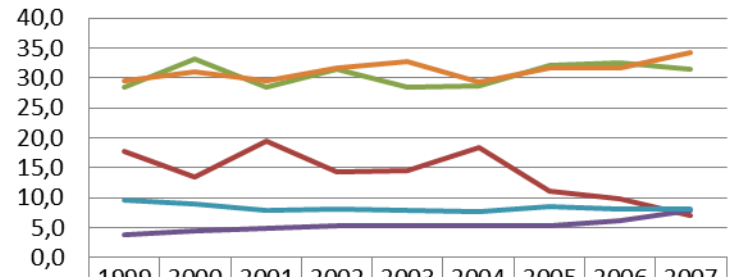

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agricultură, vânătoare şi silvicultură	17,7	13,5	19,4	14,2	14,6	18,3	11,1	9,8	7,1
Industrie	28,4	33,1	28,5	31,5	28,5	28,7	32,1	32,5	31,5
Construcţii	3,8	4,5	4,8	5,2	5,3	5,2	5,2	6,2	7,8
Comerţ	9,6	9,0	7,8	8,0	7,9	7,8	8,6	8,0	8,2
Alte servicii	29,5	30,9	29,4	31,7	32,6	29,3	31,7	31,6	34,3

Sursa: calcule proprii

Figura 6: Structura PIB-ului regional pe categorii de resurse, CAEN 2 (%)

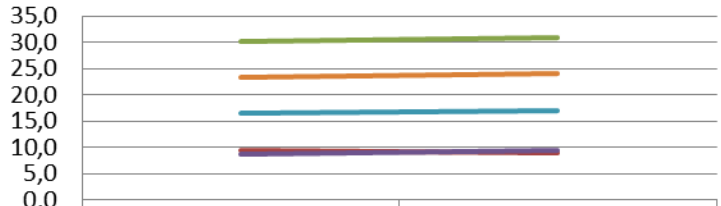

	2008	2009
Agricultură, silvicultură şi pescuit	9,5	8,9
Industrie	30,2	30,9
Construcţii	8,7	9,3
Comerț	16,4	17,0
Alte servicii	23,3	24,0

Sursa: calcule proprii

Situaţia ocupării la nivel regional

Analiza ponderii populaţiei civile ocupate la nivel regional în totalul naţional (*Tabel nr. 10- Anexă* şi *Tabel nr. 11- Anexă*) evidenţiază faptul că Sud Muntenia concentrează mari procente de ocupare în industria extractivă (aproximativ 20% din totalul naţional), industria prelucrătoare (cca. 14%) şi agricultură (cca. 17%). În context regional (*Figura nr. 7, Figura nr. 8),* procentul populaţiei ocupate în agricultură s-a redus de la 46,4% în anul 1999 la 37,1 % în 2010, fenomen compensat de creşteri ale populaţiei ocupate în construcţii, comerţ şi servicii.

Figura 7: Structura populaţiei ocupate civile la nivel regional, pe categorii de resurse, CAEN 1 (%)

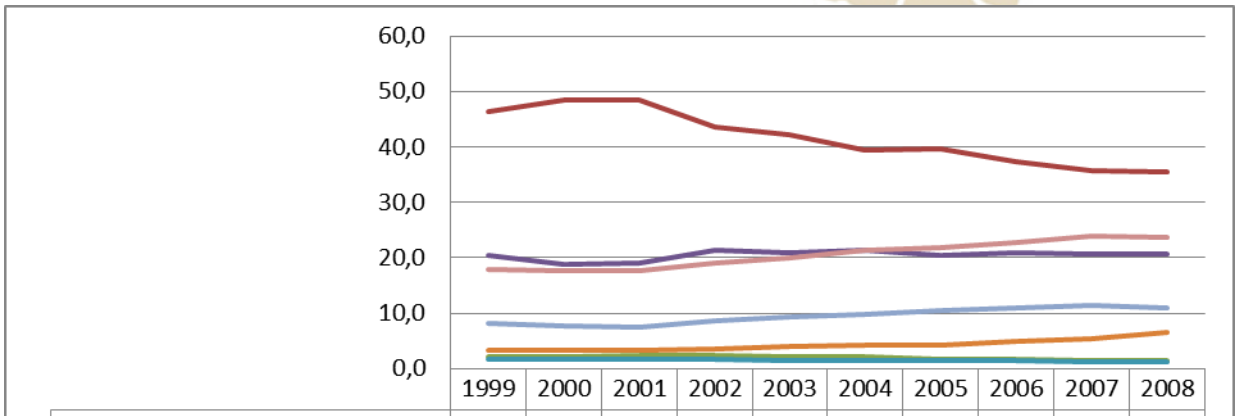

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Agricultură, vânătoare, silvicultură	46,4	48,6	48,5	43,5	42,2	39,4	39,7	37,5	35,8	35,5
Industrie extractivă	2,2	2,2	2,3	2,3	2,2	2,1	1,8	1,6	1,4	1,4
Industrie prelucrătoare	20,4	18,9	18,9	21,3	21,0	21,5	20,5	20,8	20,7	20,6
Energie electrică şi termică, gaze şi apă	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3
Construcţii	3,3	3,3	3,3	3,6	4,0	4,3	4,3	4,9	5,4	6,5
Comerţ	8,1	7,6	7,6	8,5	9,2	9,7	10,4	11,0	11,4	11,0
Alte servicii	17,8	17,7	17,6	19,0	19,9	21,4	21,9	22,8	23,9	23,7

Sursa: calcule proprii

Figura 8: Structura populației ocupate civile la nivel regional, pe categorii de resurse, CAEN 2 (%)

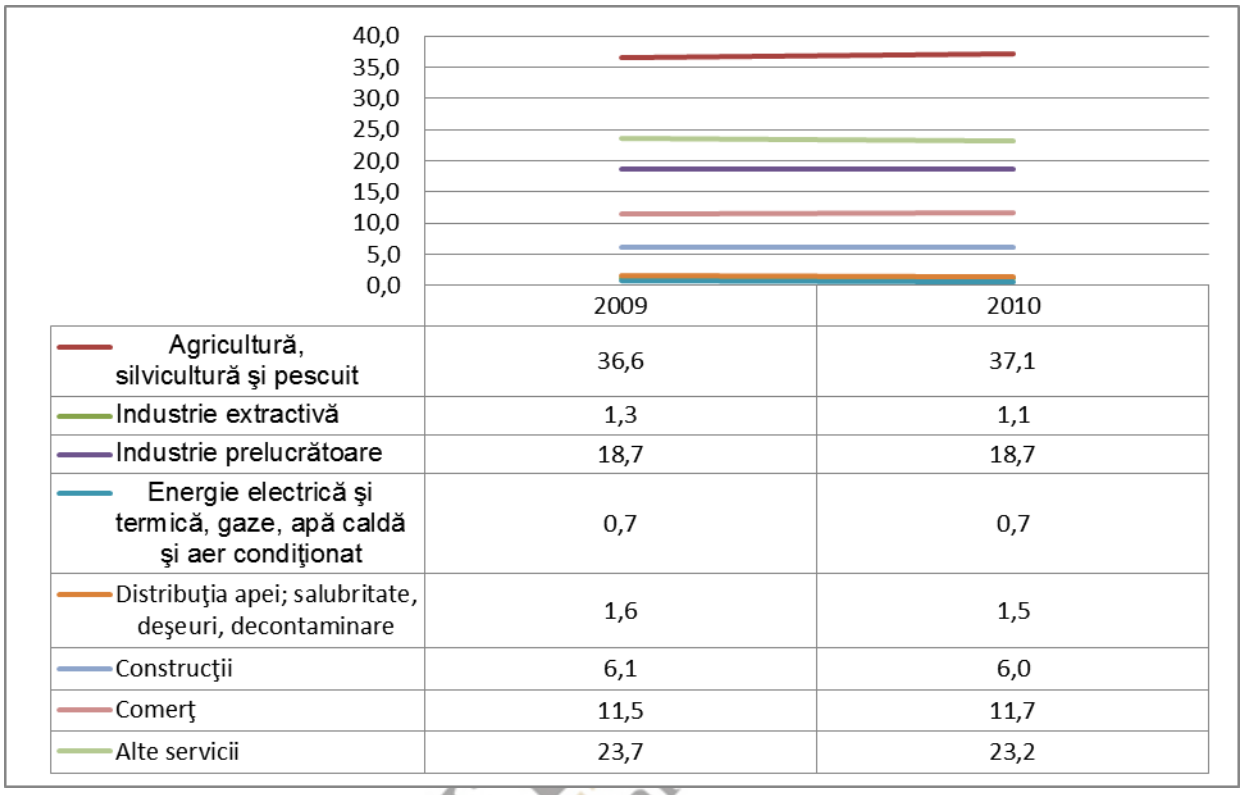

	2009	2010
Agricultură, silvicultură şi pescuit	36,6	37,1
Industrie extractivă	1,3	1,1
Industrie prelucrătoare	18,7	18,7
Energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat	0,7	0,7
Distribuţia apei; salubritate, deşeuri, decontaminare	1,6	1,5
Construcţii	6,1	6,0
Comerţ	11,5	11,7
Alte servicii	23,7	23,2

Sursa: calcule proprii

La nivel județean, populația ocupată civilă pe categorii de activități este prezentată în *Figurile nr. 9 - 12* .

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 9: Populația ocupată civilă în agricultură (mii persoane)

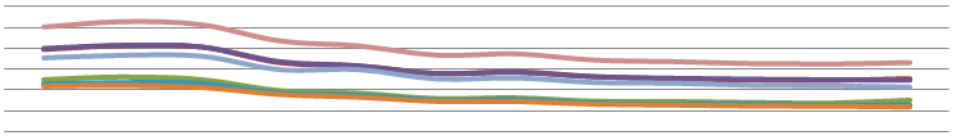

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeş	98,9	102,6	101,4	86,2	82,9	75,8	77,4	72,8	70,8	69,4	69,2	70,9
Călăraşi	69,9	72,5	70,0	59,3	56,9	51,7	52,4	49,1	48,8	47,9	47,4	50,1
Dâmboviţa	100	102,9	101,4	87,1	83,3	75,7	76,9	72,6	71,2	70,3	69,8	69,3
Giurgiu	66	67,1	66,4	57,1	54,9	50,3	50,8	47,6	46,6	46,6	45,3	45,5
Ialomiţa	63,7	64,3	62,4	55,5	53,0	48,9	48,9	46,2	45,4	44,5	44,3	43,6
Prahova	90,8	93,3	92,5	79,5	79,5	70,5	71,5	67,1	66,5	64,3	64	62,6
Teleorman	120,6	125,7	122,8	107,1	102,4	93,4	94,7	88,7	87,2	85,3	84,9	86,3

Figura 10: Populația ocupată civilă în industrie (mii persoane)

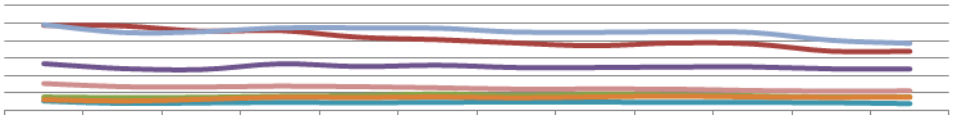

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeş	97,6	97	91	91,7	84	81,2	77,4	74,2	77,5	76,3	68	67,8
Călăraşi	15,4	14,6	15	16,4	17,1	18,9	17,2	18,5	17,7	16,8	15,3	15,6
Dâmboviţa	53,7	48	46,9	53,5	50,3	51,9	49,2	49,2	49,8	49,9	47,7	47,5
Giurgiu	10,8	7,9	8,6	9,3	8,8	9,3	9,6	9,5	9,2	9,2	8,9	7,8
Ialomiţa	12,4	10,7	12,7	15,1	14,7	15,5	14,4	15,5	16,3	15,4	14,8	15,2
Prahova	98,5	89,4	90,3	94,8	94,8	94,4	89,9	89,6	90,3	89,4	80,5	77
Teleorman	30,9	27,2	26,9	27,9	27,3	26	24,4	24,6	24,4	22,8	22	22,4

Figura 11: Populaţia ocupată civilă în comerţ (mii persoane)

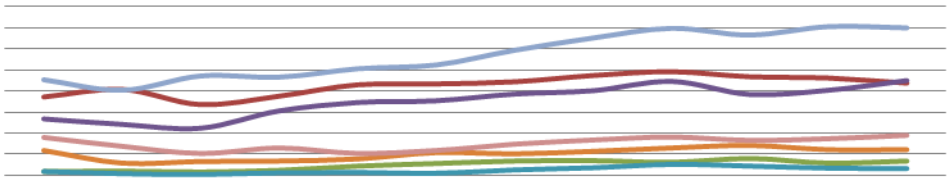

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeş	23,6	25,4	21,8	23,8	26,5	26,7	27,2	28,7	29,6	28,4	28,1	26,9
Călăraşi	5,9	6,0	5,8	6,2	7,2	7,8	8,4	8,5	8,1	9,0	7,9	8,4
Dâmboviţa	18,4	17,1	16,2	20,3	22,3	22,7	24,3	25,1	27,3	24,2	25,2	27,5
Giurgiu	5,9	5,4	5,2	5,6	5,7	5,5	6,3	6,8	7,6	7,2	6,7	6,6
Ialomiţa	10,9	7,9	8,3	8,4	8,9	10,4	10,1	10,7	11,5	12,1	11,1	11,1
Prahova	27,7	25,2	28,6	28,3	30,3	31,2	34,7	37,6	39,9	38,3	40,3	40,0
Teleorman	14	11,9	10,2	11,5	10,2	10,9	12,4	13,4	14,1	13,3	13,7	14,5

Figura 12: Populaţia ocupată civilă în servicii (mii persoane)

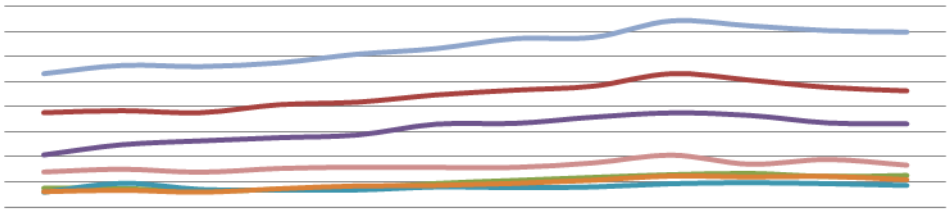

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeş	47,7	48,5	47,7	50,9	51,9	54,8	56,7	58,3	63,3	60,7	57,8	56,4
Călăraşi	17,5	17,4	16,5	16,9	17,5	19,4	20,6	21,8	22,9	23,4	22,2	22,6
Dâmboviţa	30,8	34,9	36,4	37,7	38,8	43,1	43,4	45,9	47,6	46,6	43,6	43,2
Giurgiu	15,9	19,5	17,0	16,8	16,8	18,0	17,7	18,0	19,3	19,7	19,3	18,6
Ialomiţa	16,1	16,7	15,9	17,3	18,4	18,6	19,4	20,7	22,4	22,0	22,2	20,9
Prahova	63,3	66,6	66,1	67,6	71,1	73,3	77,3	77,8	84,4	82,4	80,5	79,9
Teleorman	24	25,1	23,9	25,4	25,9	25,8	25,8	27,6	30,7	27,1	29	26,7

Sursa (Figurile 9 - 12): INS (2012). *Populaţia ocupată civilă pe activităţi ale economiei naţionale la nivel de secţiune CAEN Rev.1, CAEN Rev. 2*

Datele prezentate la nivel de judeţ permit realizarea unui clasament al ocupării pe sectoare de activitate: în acest fel, judeţul Teleorman este lider pe sectorul agricultură,

urmat fiind de judeţele Argeş şi Dâmboviţa, care prezintă evoluţii similare. Judeţul Prahova domină net ierarhiile legate de comerţ şi servicii şi împarte poziţia de lider în industrie cu judeţul Argeş, urmate fiind, la o distanţă apreciabilă, de judeţul Dâmboviţa.

O imagine completă a ocupării poate fi obţinută urmărind concomitent evoluţia ratei şomajului la nivel regional. Datele prezentate în *Figura nr. 13* marchează vizibil efectele crizei economice: pentru regiunea Sud-Muntenia, anii 2009 şi 2010 au condus la o rată a şomajului mai mare decât cea înregistrată la nivel naţional, situaţie valabilă la nivelul tuturor judeţelor din regiune (*Figura nr. 14*).

Figura 13: Rata şomajului la nivel regional comparativ cu media naţională (%)

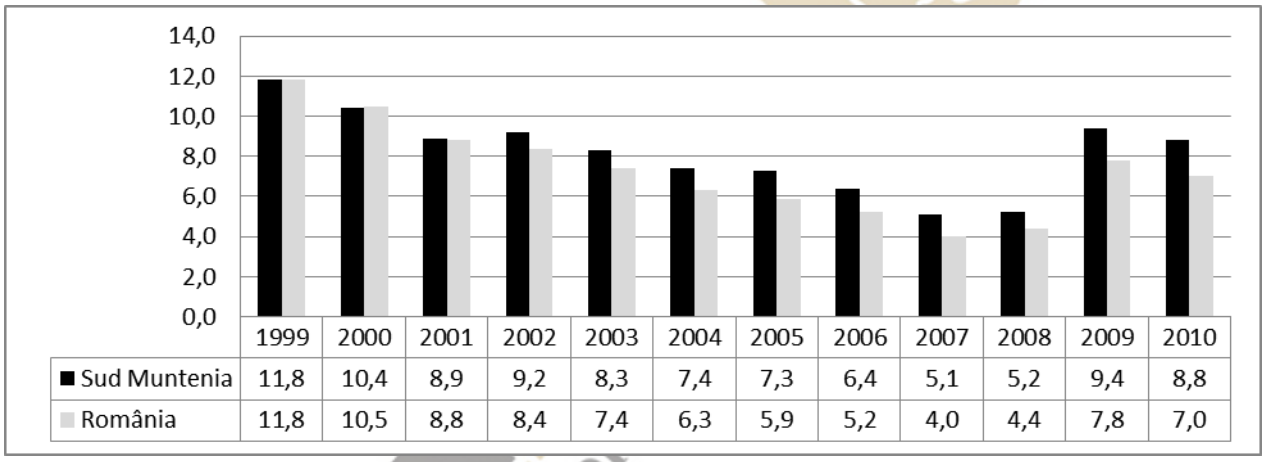

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sud Muntenia	11,8	10,4	8,9	9,2	8,3	7,4	7,3	6,4	5,1	5,2	9,4	8,8
România	11,8	10,5	8,8	8,4	7,4	6,3	5,9	5,2	4,0	4,4	7,8	7,0

Sursa: INS (2012). *Rata şomajului pe regiuni de dezvoltare şi judeţe*

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 14: Rata şomajului pe judeţe (%)

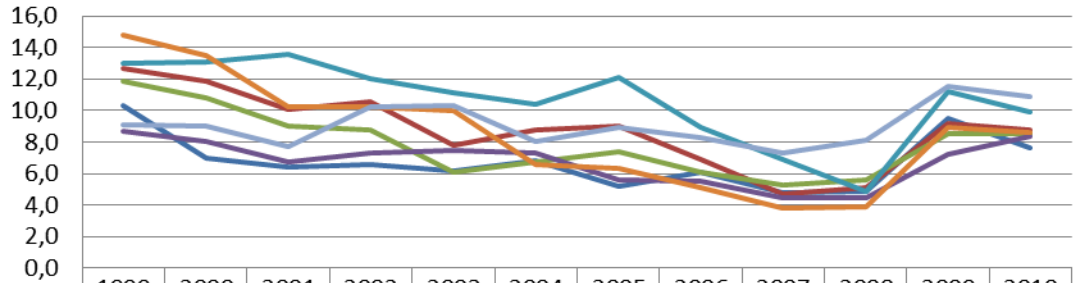

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeș	10,3	7,0	6,4	6,6	6,2	6,8	5,2	6,1	4,8	4,9	9,5	7,6
Călărași	12,7	11,9	10,1	10,6	7,8	8,8	9,0	6,9	4,7	5,1	9,2	8,8
Dâmbovița	11,9	10,8	9,0	8,8	6,1	6,7	7,4	6,1	5,3	5,6	8,5	8,5
Giurgiu	8,7	8,0	6,7	7,3	7,5	7,3	5,6	5,5	4,5	4,5	7,2	8,4
Ialomița	13,0	13,1	13,6	12,0	11,1	10,4	12,1	8,9	6,9	4,9	11,2	9,9
Prahova	14,8	13,5	10,2	10,2	10,0	6,6	6,3	5,1	3,8	3,9	8,9	8,6
Teleorman	9,1	9,0	7,7	10,2	10,3	8,0	8,9	8,3	7,3	8,1	11,5	10,9

Sursa: INS (2012). *Rata şomajului pe regiuni de dezvoltare şi judeţe*

La orizontul anului 2015, conform Comisiei Naționale de Prognoză, rata şomajului va scădea, fiind însoţită simultan de o creştere a numărului de salariaţi (*Tabelul nr. 12-Anexă*). Conform prognozelor aceleiaşi instituţii, valoarea adăugată regional brută din agricultură, industrie, construcţii şi comerţ este aşteptată să aibă evoluţii pozitive, moderate (*Tabelul nr. 13-Anexă*).

Activitatea întreprinderii la nivel regional şi judeţean

Numărul şi densitatea firmelor la nivel regional, judeţean şi pe unitate administrativ teritorială

La nivelul anului 2010, în Regiunea Sud Muntenia existau 53.686 întreprinderi active ale economiei naţionale, reprezentând 10,92% din totalul naţional. Analiza evoluţiei numărului de întreprinderi comparativ cu media naţională (*Figura nr. 15*) indică o traiectorie sensibil diferită, în sensul că numărul întreprinderilor active din regiunea Sud Muntenia nu a urmat fidel traiectoria naţională, motiv pentru care, din anul 2004, ponderea acestora în totalul naţional a fost de sub 11%.

Figura 15: Numărul întreprinderilor active ale economiei naționale la nivel regional şi național (UM: număr)

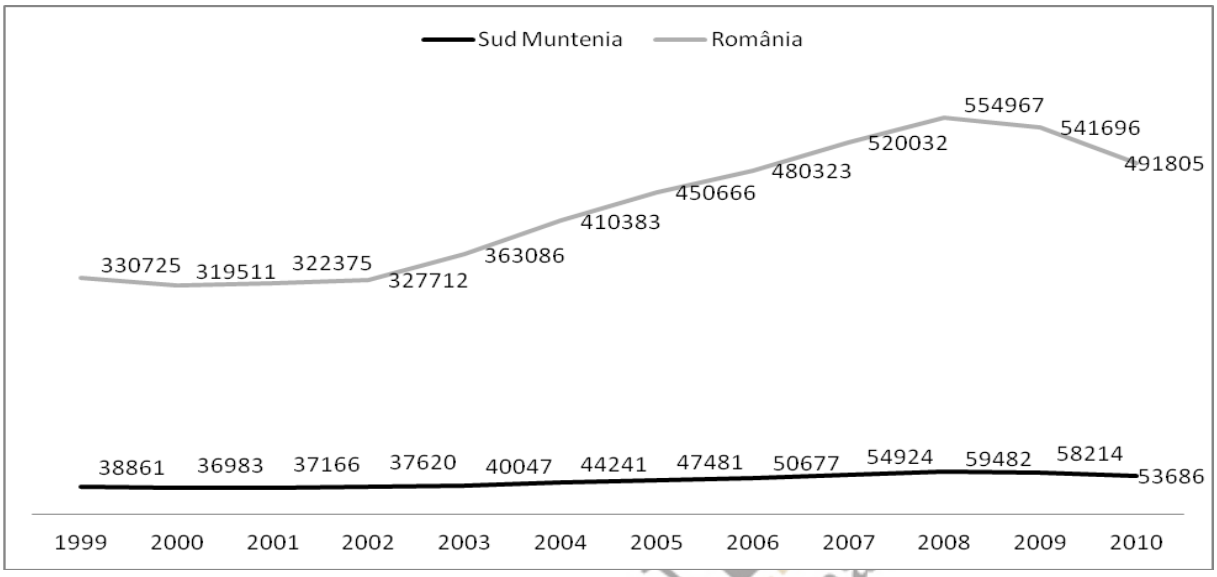

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

La nivel de județe, cea mai spectaculoasă dinamică a fost cea a județelor Argeș și Prahova, care, în răstimpul celor 12 ani, au reușit să crească semnificativ numărul de întreprinderi, ajungând la 55% din totalul regional în anul 2010 (*Figura nr. 16, Tabelul nr. 14-Anexă*).

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 16: Repartiția numărului de întreprinderi active pe județe, 2010 (%)

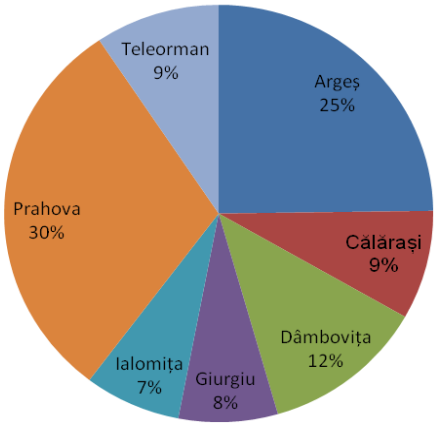

Sursa: calcule proprii

Densitatea întreprinderilor urmează traiectoria națională, dar se situează sub media pe țară de aproximativ 22 de întreprinderi la 1000 de locuitori atât la nivel de regiune (16 întreprinderi la 1000 de locuitori), cât și la nivelul tuturor județelor regiunii (*Figura nr. 17*).

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 17:Numărul de întreprinderi la 1000 de locuitori la nivel județean, regional și comparativ cu media națională

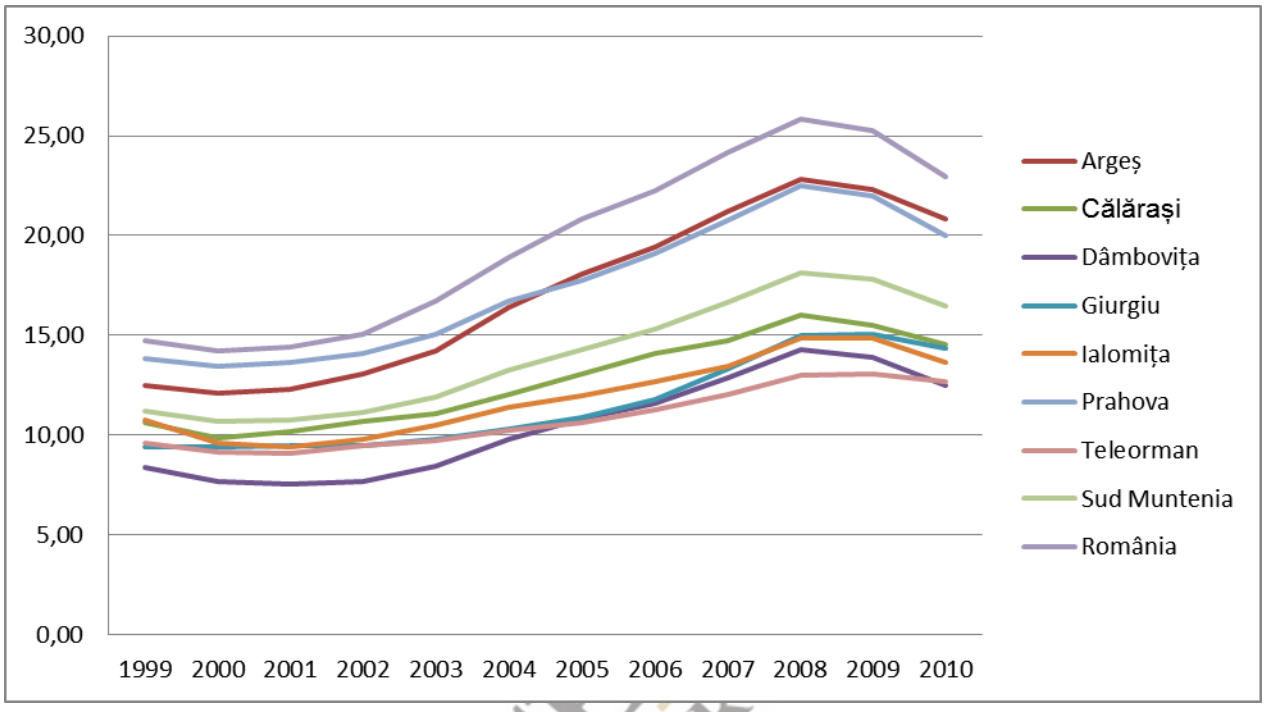

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

Din analiza distribuției firmelor pe municipii și orașe (*Tabelul nr. 15-Anexă*) rezultă că municipiile reședință de județ concentrează peste 30 de firme la 1000 de locuitori, excepție făcând municipiile Călărași (27 de firme/ 1000 loc.) și Giurgiu (25 de firme/ 1000 loc.). De evidențiat este performanța orașului Sinaia, care are cea mai mare densitate de firme din regiune, la polul opus aflându-se orașele Fierbinți Târg și Țăndărei din județul Ialomița cu cel mai mic număr de firme la 1000 de locuitori.

La nivel de comune, se remarcă localitățile limitrofe municipiului Pitești (Bascov, Bradu, Mărăcineni), dar și comunele Blejoi și Păulești din județul Prahova, toate având o densitate de peste 30 de firme la 1000 de locuitori – asemănătoare municipiilor de reședință. La polul opus se situează o serie de comune nou create (Pietrari – DB, Rau Alb – DB, Bărbulești - IL), dar și o serie de comune precum Ciomăgești (AG), Uliești (DB), Călugăreni (PH),

Tătaru (PH) și Necșești (TR), toate cu mai puțin de două firme la 1000 de locuitori (*Tabelul nr.16-Anexă*).

Repartiția și structura firmelor pe clase de mărime

Pe clase de mărime, în anul 2010, 89% dintre întreprinderile din regiunea Sud Muntenia sunt micro întreprinderi, 9% sunt întreprinderi mici, mai puţin 2% sunt întreprinderi mijlocii, în timp ce ponderea firmelor cu peste 250 de salariaţi este de sub 0,5% (*Figura nr. 18*), evoluţia fiind identică cu cea naţională. În abordare longitudinală, se poate observa o reducere a ponderii firmelor mari în totalul de întreprinderi, de la 0,8% în 1999 la 0,3% la momentul de faţă. La nivel de judeţe, Argeş şi Prahova deţin împreună peste 50% din numărul total al IMM-urilor şi peste 60% din numărul total al firmelor mari la nivel regional (*Tabel nr. 17-Anexă*).

Figura 18: Structura întreprinderilor pe clase de mărime la nivel regional (%)

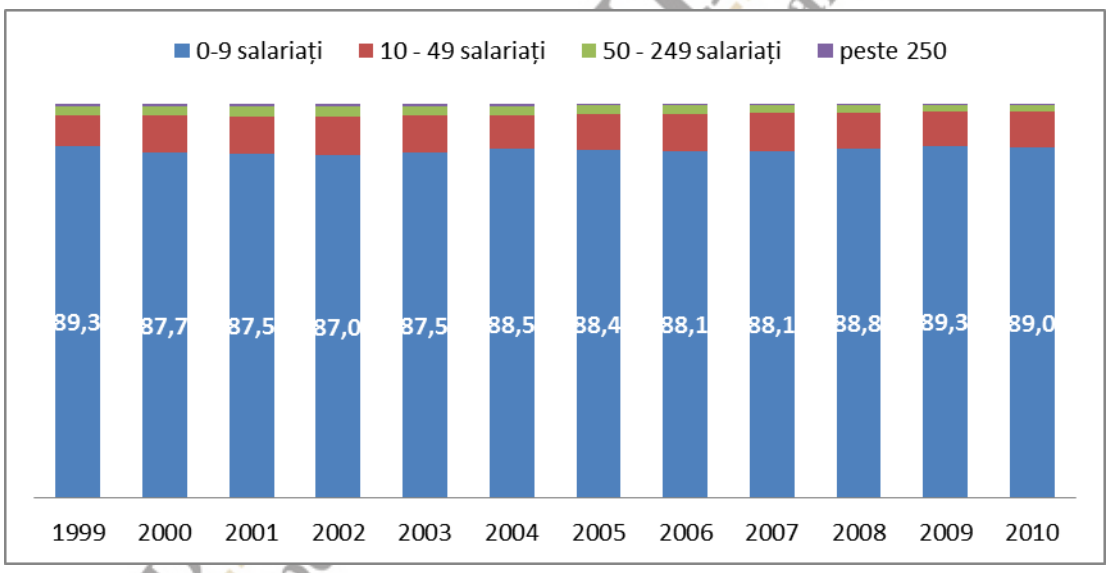

Sursa: calcule proprii

Evoluția sectorului IMM la nivel regional şi județean

Repartiția şi structura numărului de IMM-uri pe categorii de activitate

Repartiția IMM-urilor pe categorii de activitate CAEN 1 şi CAEN 2 este prezentată în *Tabelul nr. 18-Anexă* şi *Tabelul nr.19-Anexă*.

În ceea ce privește **agricultura**, numărul de IMM-uri a crescut ponderat și relativ constant de la 1.652 în anul 1999 la 2.727 în 2010, nefiind marcat de efectele crizei economice din anul 2008. Pentru județele Călărași și Ialomița, ponderea IMM-urilor din agricultură în total întreprinderi active este de peste 10%, iar pentru județul Teleorman de peste 9%, cu mult peste media regională (de aproximativ 5%), fapt care relevă importanța acestui sector pentru partea de Sud a regiunii.

În **industria prelucrătoare**, criza economică a dus la pierderea a 889 de IMM-uri (din 2008 până în 2010). În acest sector, județele Argeș, Prahova și Dâmbovița concentrează circa 75% dintre IMM-uri, reprezentând peste 10% din numărul total de întreprinderi pe care fiecare dintre acestea le dețin. În privința **industriei extractive**, în ciuda faptului că numărul de IMM-uri este relativ mic - 144 de unități în 2010 - creșterea este una remarcabilă, dacă se are în vedere faptul că în anul 1999 în regiune existau doar 21 de astfel de unități. Județul Prahova deține actualmente peste 40% din numărul total de IMM-uri în industria extractivă. Pentru categoriile specific CAEN2, **producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat** și **distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare**, ponderea numărului de IMM-uri în total întreprinderi este de sub 1%.

Pentru **sectorul construcții**, creșterea a fost spectaculoasă în perioada 1999 – 2008 (de la 1.109 IMM-uri în 1999 la 5.615 IMM-uri în 2008, CAEN1), dar la fel de spectaculoasă a fost și reducerea numărului de întreprinderi în anul 2010 (- 17% comparativ cu 2009, CAEN 2). Pe județe, construcțiile reprezintă aproximativ 13% din numărul total de IMM-uri din Prahova și Giurgiu și doar 6,7% din Teleorman și 8% din Ialomița.

Comerțul și serviciile concentrează cel mai mare număr de IMM-uri din regiune, evoluțiile lor fiind însă de sens opus. Astfel, evoluția comerțului este una fluctuantă, cu două perioade clare de scădere: 1999 – 2003 și 2008 – 2010, astfel încât numărul total de IMM-uri

din comerț în 2010 este mai mic cu 20% comparativ cu anul 1999, pierderile cele mai mari fiind în județele cu număr mare de IMM-uri, respectiv Prahova, Argeș și Dâmbovița. În prezent, IMM-urile din comerț reprezintă aproximativ 43% din IMM-urile din regiune, procente mai mari fiind înregistrate pentru județele Călărași (46%) și Teleorman (51%).

În privința **serviciilor**, în perioada 1999 – 2010, cele mai semnificative creșteri ale numărului de IMM-uri au fost înregistrate în acest sector (de la 3.877 IMM-uri în 1999 la 16.445 IMM-uri în 2010), pierderile post-criză fiind de -3% în 2010 comparativ cu 2008. Dacă la nivel regional numărul de IMM-uri în servicii reprezintă circa 31% din numărul total de IMM-uri, județele Teleorman (24%) și Călărași (25%) au procente mult reduse.

Analiza structurii IMM-urilor regionale pe categorii de activitate (*Figura nr. 19*) evidențiază rolul preponderent pe care comerțul și serviciile îl au în economia regională, ele concentrând peste 70% din numărul total de IMM-uri la nivel regional.

Figura 19: Structura numărului de IMM-urilor pe categorii de activitate (CAEN 2) la nivel regional, în anul 2010 (%)

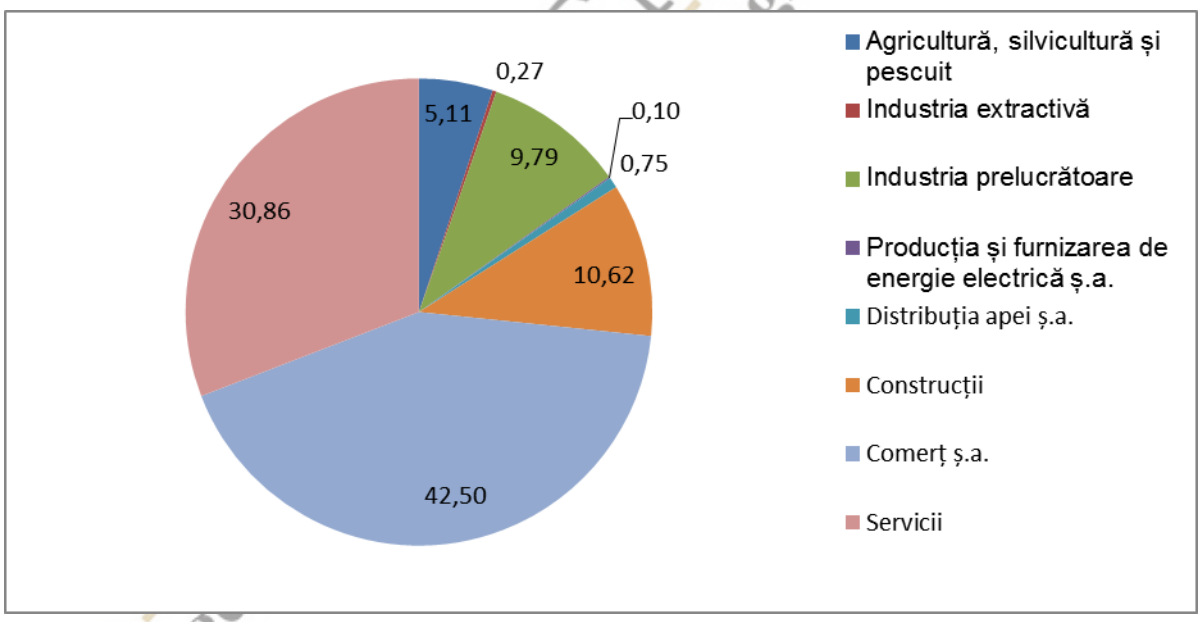

Sursa: Calcule proprii

Repartiția IMM-urilor pe forme juridice de organizare

Din *Tabelul nr. 2 (*Repartiția IMM-urilor pe forme juridice de organizare, în perioada 1999 – 2010) se poate observa o scădere semnificativă a numărului societăților comerciale în nume colectiv, a societăților pe acțiuni, a cooperativelor meșteșugărești și de consum și a societăților agricole - în favoarea societăților cu răspundere limitată, care reprezintă 97% din totalul IMM-urilor din regiune în anul 2010. Raportat la nivel național, de menționat este faptul că regiunea Sud Muntenia deține peste o treime din numărul societăților în comandită simplă din România, cele mai multe dintre acestea (94%) în județul Teleorman, dar și faptul că, în ciuda reducerilor mari, societățile agricole din regiune reprezintă 29% din totalul național, județul Călărași fiind lider regional. Nu în ultimul rând, trebuie spus faptul că regiunea deține doar 5% din numărul total al regiilor autonome din România și doar 6% din sucursalele firmelor străine, majoritatea situate județul Prahova.

Tabel 2: Repartiția IMM-urilor pe forme juridice de organizare la nivel regional

Formă juridică	NUMĂR FIRME											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Regii Autonome	3	4	4	4	4	4	6	6	4	5	6	8
Societate în nume colectiv	1647	1447	1335	1109	1007	910	840	760	545	640	436	360
Societate în comandită simplă	20	186	171	159	144	130	113	101	68	87	57	47
Societate pe acțiuni	1539	1555	1563	1540	1469	1397	1232	1177	891	956	780	743
Societate cu răspundere limitată	34148	32531	32876	33473	36171	40504	44037	47408	52177	56461	55655	51254
Cooperativă meșteșu-gărească	109	105	103	92	86	87	84	83	82	80	80	77
Cooperativă de consum	261	282	258	21	206	191	166	153	144	138	132	119
Societăți agricole	634	590	584	556	490	453	393	344	317	283	251	255

Formă juridică	NUMĂR FIRME											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sucursală firmă străină	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	20	21
Altele	19	20	22	19	12	11	21	21	14	23	9	9

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

Repartiția și structura numărului de salariați și a cifrei de afaceri a IMM-urilor

În ceea ce privește numărul de salariaţi ai IMM-urilor, ponderea acestora în efectivul de personal la nivel regional s-a modificat semnificativ: astfel, la nivelul anului 1999, doar 44% dintre salariaţii regiunii lucrau în IMM-uri, în timp ce la momentul 2010 - ponderea acestora a crescut la 70%. De asemenea, evoluțiile pe clase de mărime au suportat unele modificări: dacă la nivelul anului 1999, aproximativ 20% dintre salariaţi lucrau în microîntreprinderi, 11% în firme mici şi 13% în unităţi 20 – 249 de salariaţi, ponderile pe clase de mărime sunt astăzi sensibil egale (23% - 24%). Evoluția numărului de salariaţi ai IMM-urilor este una constantă în perioada 2002 -2008; anul 2010 regăsește regiunea cu aproximativ 48.000 mai puțin salariaţi comparativ cu anul 2008, cea mai mare pierdere fiind în categoria 50 – 249 persoane, de aproape 20.000 de salariaţi (*Figura nr. 20*).

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 20: Evoluţia numărului de salariaţi ai IMM-urilor pe clase de mărime (număr persoane)

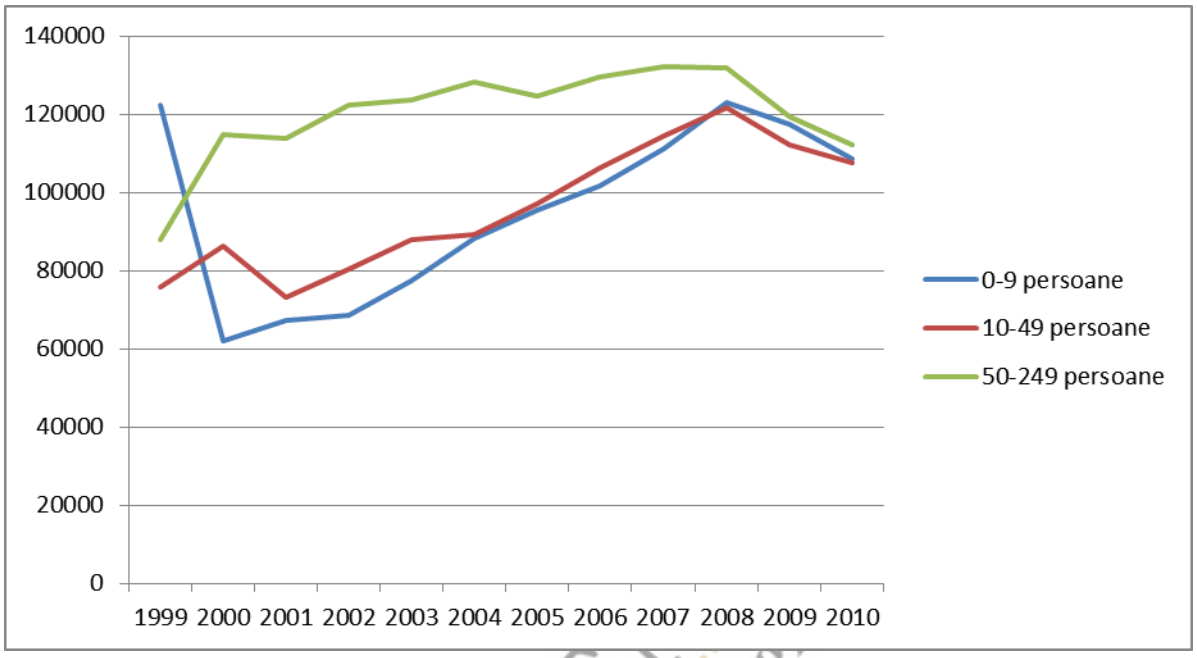

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

Pe categorii de activitate, comerţul, industria prelucrătoare şi serviciile au fost de-a lungul perioadei 1999 – 2010 cei mai importanţi angajatori de tip IMM. Cele mai mari creşteri ale numărului de salariaţi în perioada amintită au fost înregistrate în servicii (+17.000 salariaţi), industria prelucrătoare (+13.000 salariaţi) şi construcţii (+10.000 salariaţi). Tot în categoria creşteri se impune a menţiona industria extractivă, în care numărul de salariaţi a crescut de cinci ori în intervalul 1999 – 2010. Pe de altă parte, agricultura a înregistrat cea mai drastică reducere de personal, de la 30.822 în anul 1999 la 14.804 în anul 2010. Perioada de criză a afectat cel mai mult sectoarele comerţ, construcţii şi industria prelucrătoare, unde pierderile cumulate de personal au fost de aproximativ 48.000 de salariaţi (*Tabel nr. 20-Anexă, Tabel nr. 21-Anexă*).

Structura numărului de salariaţi ai IMM-urilor pe categorii de activitate evidenţiază faptul că la momentul 2010 peste 70% din personalul acestora este angajat în comerţ, industrie prelucrătoare şi construcţii (*Figura nr.21*).

Figura 21: Structura numărului de salariaţi a IMM-urilor regionale pe categorii de activităţi în anul 2010 (%)

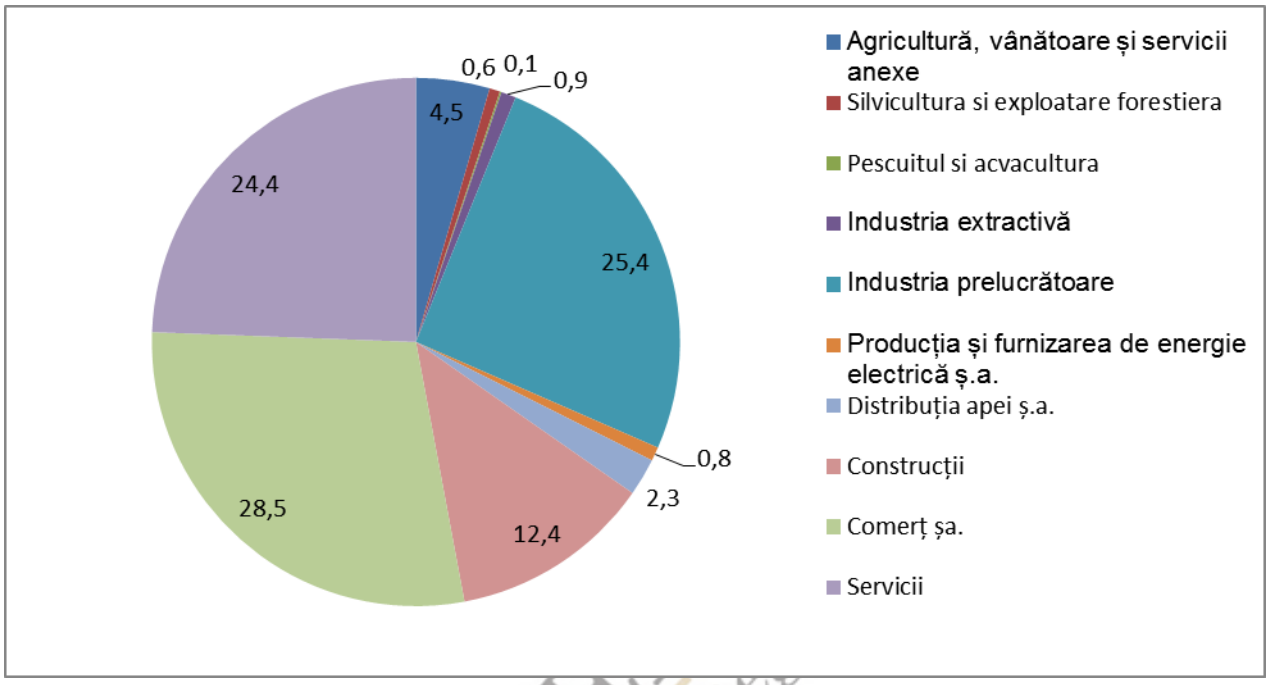

Sursa: calcule proprii

Prin raportarea numărului de salariaţi ai IMM-urilor la numărul total al salariaţilor la nivel regional, se poate observa rolul tot mai proeminent pe care IMM-urile îl au în calitate de angajatori, îndeosebi în comerţ, agricultură, construcţii şi servicii (*Figura nr. 22, Figura nr. 23*).

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 22: Ponderea numărului de salariaţi ai IMM-urilor în număr total de salariaţi, pe categorii de activitate (CAEN 1), la nivel regional (%)

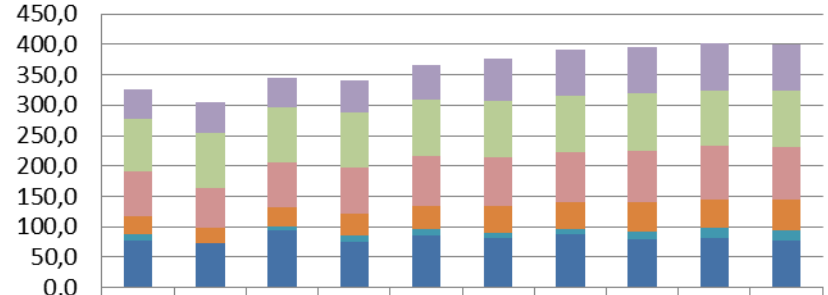

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Servicii	48,7	49,4	49,4	53,0	58,2	69,1	75,7	76,6	76,5	75,6
Comerț	86,5	91,4	90,4	90,8	92,8	92,7	93,4	94,2	92,4	92,8
Construcții	73,5	64,5	74,4	75,7	81,4	79,9	82,2	86,0	86,7	87,0
Industria prelucrătoare	30,5	25,1	31,0	37,1	38,6	43,0	44,9	47,0	48,2	50,4
Industria extractivă	10,0	1,9	6,9	10,4	11,1	8,9	7,9	13,5	14,9	17,2
Agricultură, vânătoare	77,2	72,1	93,5	74,4	84,8	82,0	87,4	79,0	82,5	76,2

Sursa: calcule proprii; INS (2012), Activitatea întreprinderii

Figura 23: Ponderea numărului de salariaţi ai IMM-urilor în număr total de salariaţi, pe categorii de activitate (CAEN 2), la nivel regional (%)

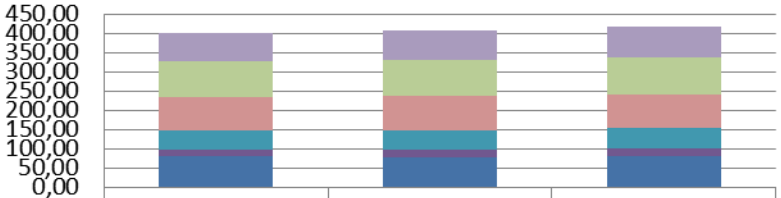

	2008	2009	2010
Servicii	74,94	76,61	79,97
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehicule și motociclete	93,21	94,83	95,68
Construcții	87,43	89,00	88,13
Industria prelucrătoare	49,18	51,41	50,98
Industria extractivă	17,15	19,05	19,97
Agricultură	79,87	77,18	82,23

Sursa: calcule proprii; INS (2012), Activitatea întreprinderii

Pentru perioada 1999 – 2008, IMM-urile și-au consolidat poziția de importanți angajatori în majoritatea categoriilor de activitate, dar cu deosebire în servicii, singura situație în care procentul a scăzut sensibil fiind agricultura (*Figura nr. 22*). La momentul 2010, IMM-urile angajează 96% din salariații în comerț și peste 80% în construcții și agricultură, întreprinderile mari fiind importanți angajatori în industria extractivă și prelucrătoare (*Figura nr. 23*).

Evoluția numărului de salariați ai IMM-urilor pe județe este prezentată în *Figura nr 24*, care arată prezența unor efecte mai puternice ale crizei economice în județele cu număr mare de salariați (Prahova, Argeș, Dâmbovița) și pierderi mai modeste pentru județele Teleorman și Giurgiu. Pentru intervalul 1999 – 2010, trebuie menționată creșterea ponderii salariaților din județele Argeș și Prahova în totalul regional, de la 52% în 1999 la 60% în 2010.

Figura 24: Evoluția numărului de salariați ai IMM/urilor la nivel județean

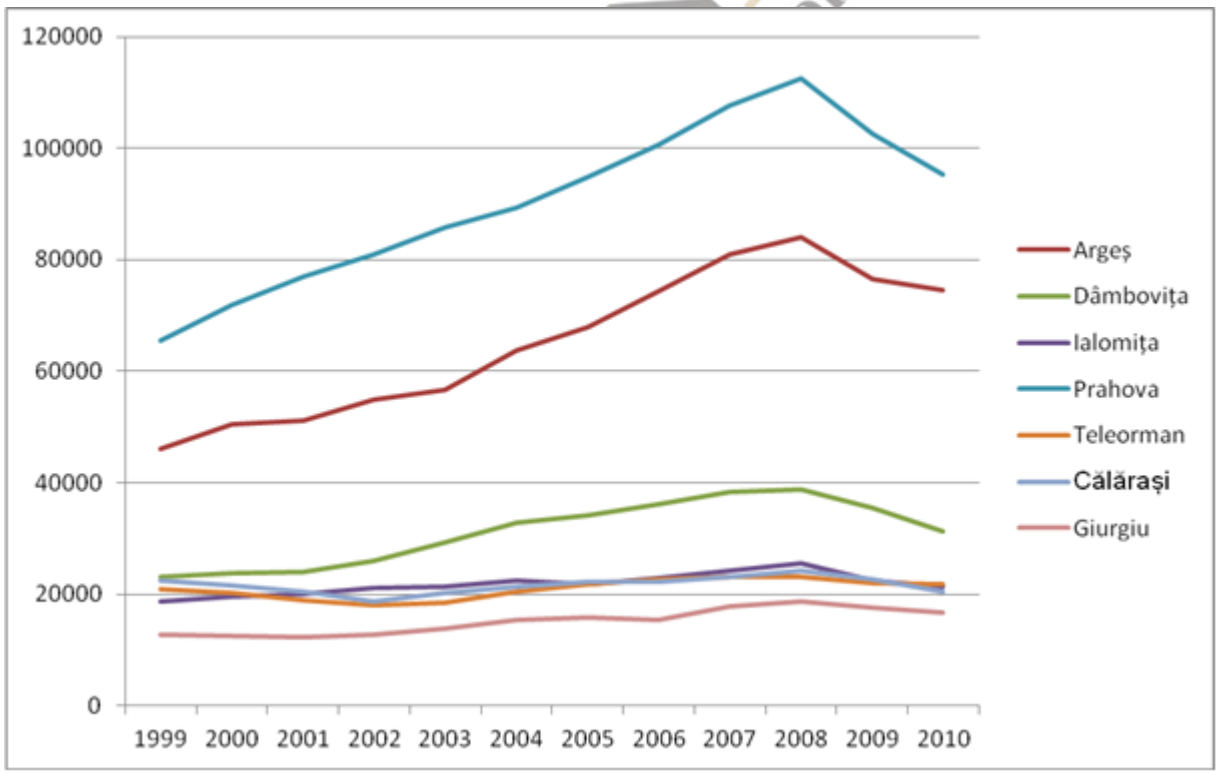

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

Analiza cifrei de afaceri a IMM-urilor la nivel regional scoate în evidență o evoluție ascendentă, cu punctul de vârf în anul 2008. 2009 este momentul care întrerupe evoluția de grup pe clase de mărime: efectele crizei economice se fac resimțite cel mai mult la nivelul microîntreprinderilor, pentru care scăderea cifrei de afaceri este mai bruscă. Din categoria IMM-urilor, întreprinderile mari sunt cele care reușesc, în anul 2010, să realizeze o cifră de afaceri mai mare decât cea realizată în anul de vârf 2008.

Figura 25: Cifra de afaceri a IMM-urilor pe clase de mărime la nivel regional (milioane lei)

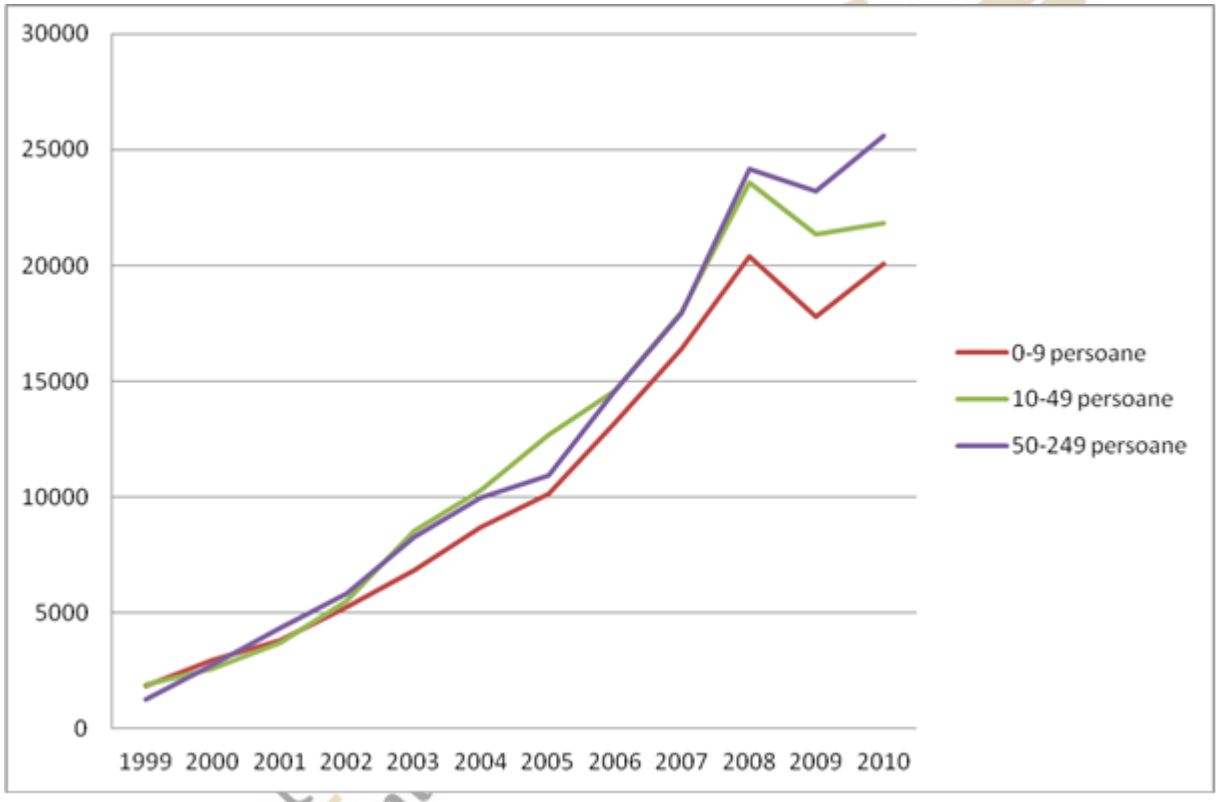

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

Pe categorii de activitate, în anul 2010, cea mai mare cifră de afaceri este înregistrată de IMM-urile active în comerț (44,7%) și industria prelucrătoare (22,3%). Serviciile, în ciuda faptului că reprezintă aproximativ 30% din numărul total de IMM-uri, generează doar 6,9% din cifra de afaceri totală a IMM-urilor regionale (*Figura nr. 26*).

Figura 26: Structura cifrei de afaceri a IMM-urilor regionale pe categorii de activitate în anul 2010 (%)

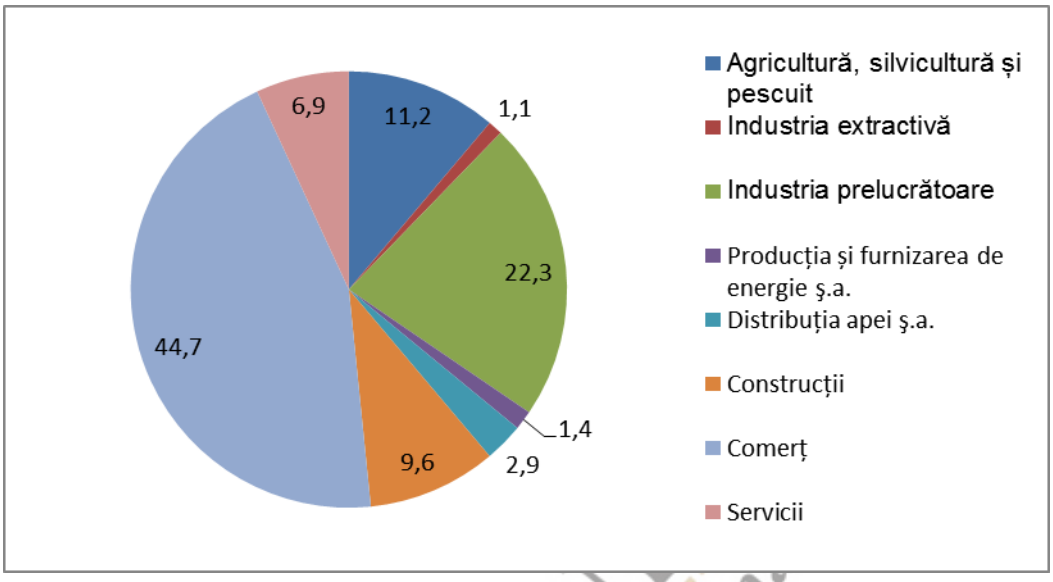

Sursa: calcule proprii

Analiza cifrei de afaceri a IMM-urilor la nivel de județe (*Figura nr. 27*) arată o creștere detașată a județelor Argeș și Prahova în decursul celor 12 ani și o evoluție sensibil diferențiată pentru celelalte județe după anul 2002. Spre deosebire de evoluția numărului de salariați, scăderile din anul 2009 ale cifrei de afaceri sunt compensate de creșteri în anul 2010, chiar de depășirea valorilor din 2008 în cazul județelor Prahova, Teleorman și Ialomița.

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 27: Cifra de afaceri a IMM-urilor la nivel de județe (milioane lei)

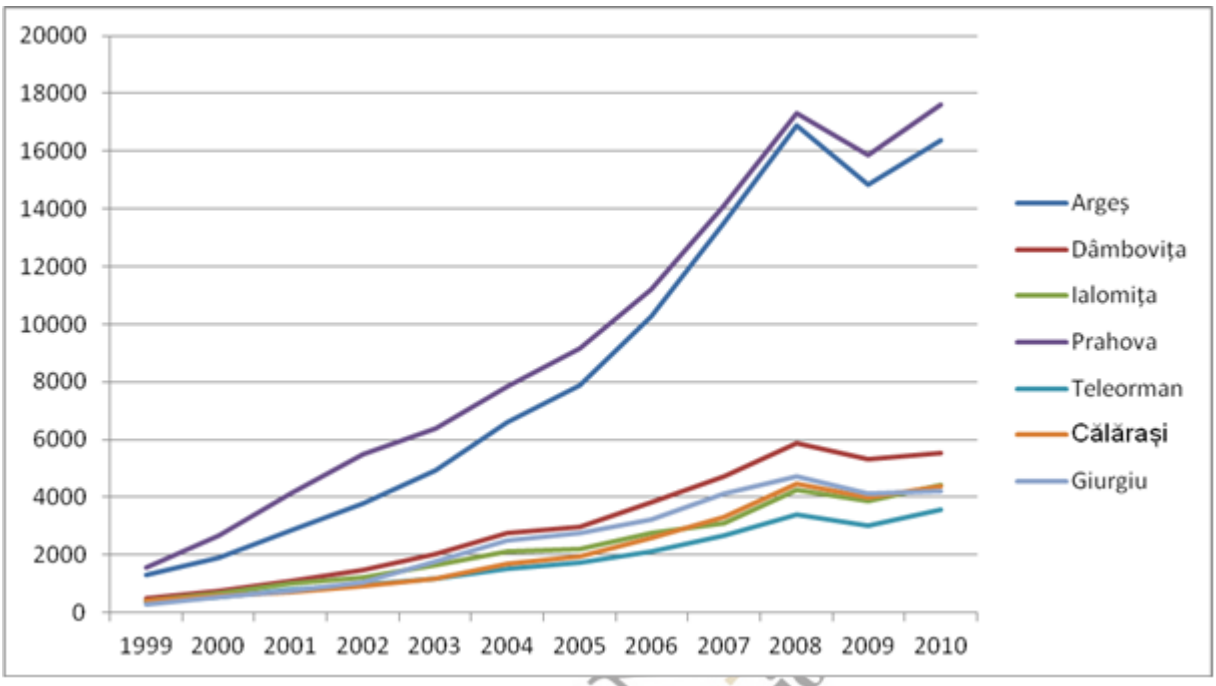

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

Rezultatul brut al exercițiului

Perioada 1999 – 2004 a fost una cu evoluții contradictorii pentru economia întreprinderilor regionale: așa cum rezultă din *Figura nr. 28*, întreprinderile mari, cu 250 salariați și peste, au fost cele care au înregistrat pierderi mai mari de la an la an; în același timp însă, întreprinderile mici și mijlocii au atins punctul de vârf al pantei profiturilor în anii 2003 – 2004, pentru ca din anul 2005 balanța profit – pierderi să fie una pozitivă pentru toate tipurile de firme, dar cu profituri moderate.

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 28: Profit și pierderi ale întreprinderilor pe clase de mărime la nivel regional (milioane lei)

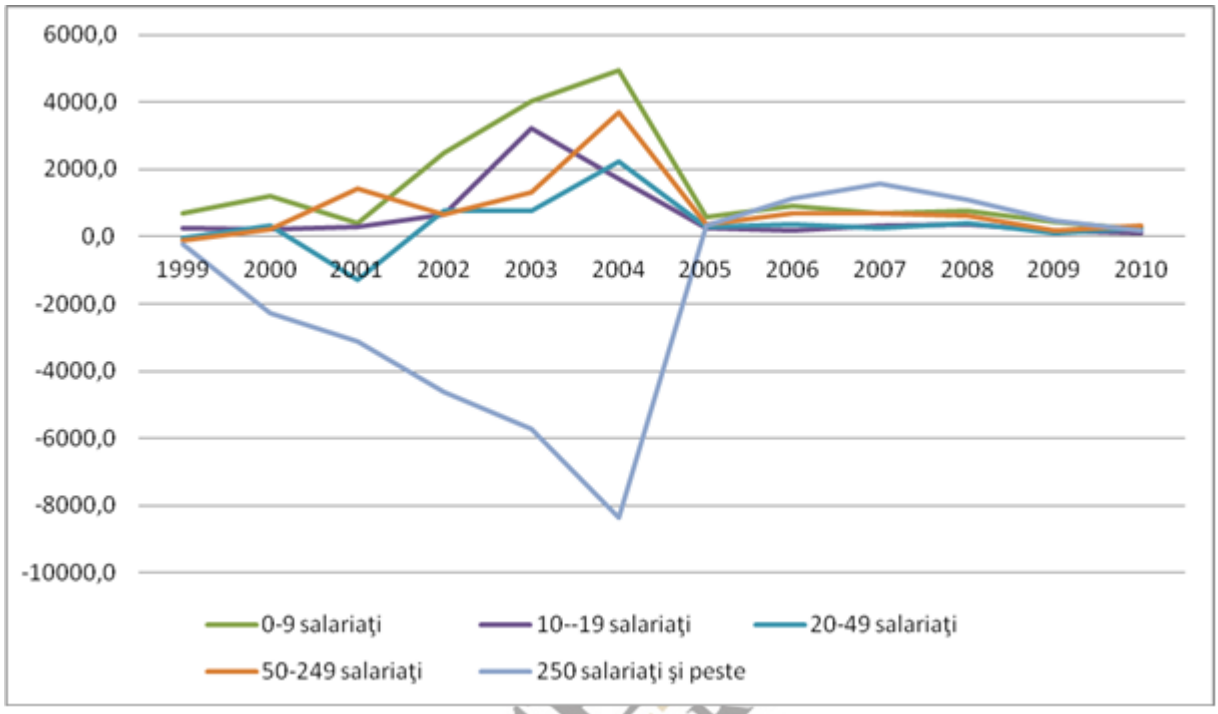

Sursa: INS(2012). Activitatea întreprinderii

Cele mai mari pierderi din perioada 1999 - 2004 au fost asociate întreprinderilor din construcții și celor din industrie, cele din urmă redresându-se însă semnificativ după anul 2003 și devenind cele mai profitabile întreprinderi ale regiunii pentru perioada 2005 – 2010. Serviciile și comerțul au atins punctul de vârf al pantei profiturilor în anul 2004, efectele crizei regăsindu-se în ambele sectoare.

Figura 29: Profit și pierderi ale întreprinderilor pe domenii de activitate la nivel regional (milioane lei)

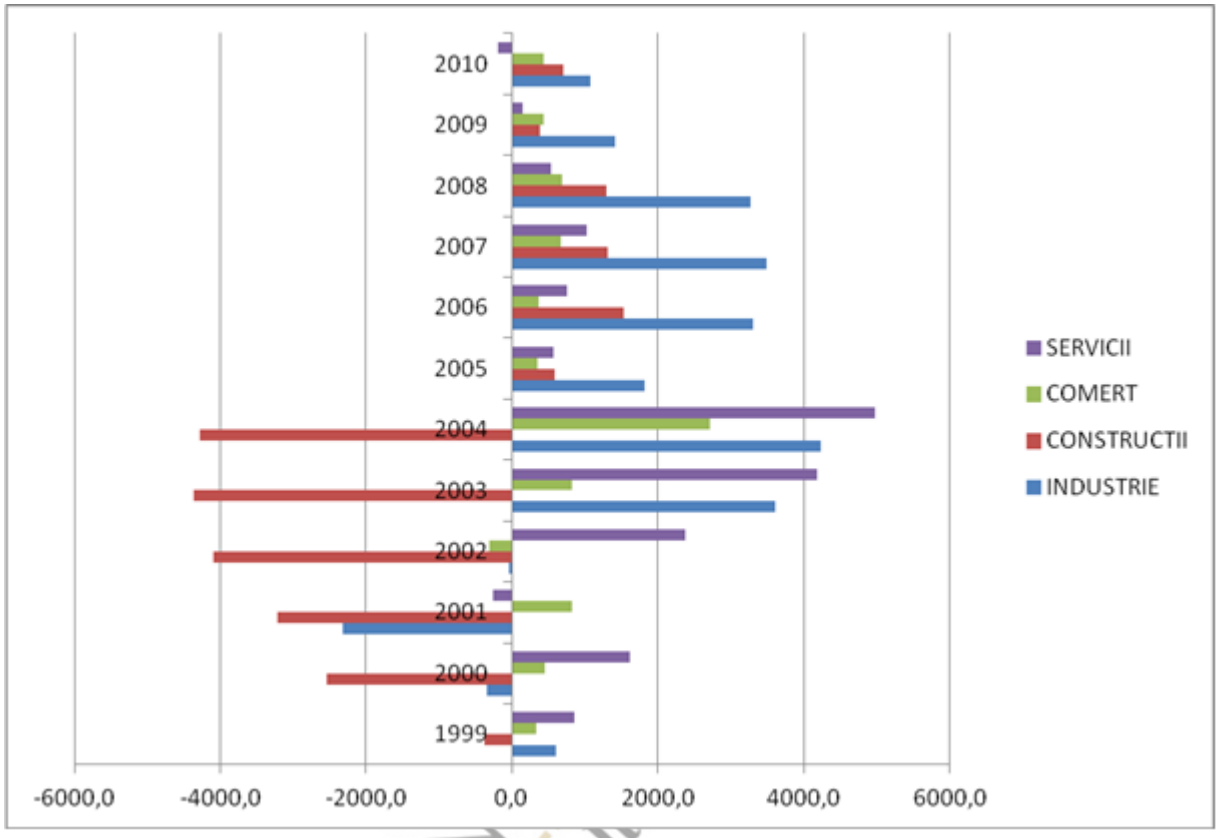

Sursa: INS(2012). Activitatea întreprinderii

Situația la nivel de județe prezentată în *Tabelul nr. 3* regăsește județul Prahova în topul profiturilor în perioada 1999 - 2008, dar cu marje mai mici după anul 2005. Județul Argeș, cel care a suferit cele mai mari pierderi din regiune în intervalul 2000 – 2003, a făcut un salt spectaculos spre zona de profit în anul 2004 și a rămas acolo până în 2010, cu mențiunea că după anul 2008 a preluat poziția de lider regional. De menționat este faptul că perioada post-criză nu a înclinat neapărat balanța înspre pierderi, cu excepția județelor Călărași și Giurgiu, dar a redus semnificativ marja profiturilor, mai ales în județele Dâmbovița și Prahova.

Tabel 3: Profit și pierderi ale întreprinderilor la nivel județean (milioane lei)

	Argeș	Dâmbovița	Ialomița	Prahova	Teleorman	Călărași	Giurgiu
1999	189,7	178,4	-237,6	588,6	-93,7	42,0	-56,0
2000	-171,1	128,8	-125,3	616,5	-719,6	-97,3	30,0
2001	-1978,6	-292,0	-905,0	500,2	120,8	196,1	38,6
2002	-2127,3	-189,0	256,6	3111,4	-922,1	-202,2	28,8
2003	-1935,8	1305,7	-160,4	2220,6	81,4	1250,0	850,7
2004	1105,7	1485,5	586,2	3737,0	-3832,9	-137,1	1286,7
2005	703,5	75,5	99,7	665,9	86,8	-36,0	227,8
2006	1099,3	382,4	183,6	1297,9	58,9	124,9	161,3
2007	1267,6	329,9	233,6	1392,3	-77,0	109,6	235,1
2008	618,6	529,4	93,0	1705,7	174,4	36,6	119,1
2009	745,5	105,4	99,9	395,1	53,9	-145,9	159,8
2010	705,3	48,0	83,7	60,8	131,2	141,2	-92,4

Sursa: INS(2012). Activitatea întreprinderii

Evoluţia întreprinderilor mari la nivel regional

În ciuda faptului că reprezintă doar 0,3% din numărul total de întreprinderi la nivel regional la nivelul anului 2010, întreprinderile cu peste 250 de angajaţi sunt deopotrivă importanţi angajatori şi contributorii la bugetele locale. Cele 163 de întreprinderi cu peste 250 de angajaţi sunt repartizate astfel: 34 – Argeş, 14 – Călăraşi, 18 - Dâmbovița, 9 – Ialomița, 9 – Giurgiu, 69 – Prahova și 10 - Teleorman (la nivelul anului 2010; *Tabelul nr.17-Anexă*).

Așa cum se poate observa din *Figura nr. 30*, scăderea ponderii întreprinderilor mari în total întreprinderi de la 0,8% în anul 1999 la 0,3% în anul 2010 este însoțită atât de o scădere a ponderii personalului acestora în total salariați la nivel regional (55% în 1999; 29% în 2010), cât și de o reducere a cifrei de afaceri în total cifră de afaceri a întreprinderilor din regiune (54% în 1999; 40% în 2010).

Figura 30: Ponderea numărului de întreprinderi mari, a personalului şi cifrei de afaceri a acestora în total regional (%)

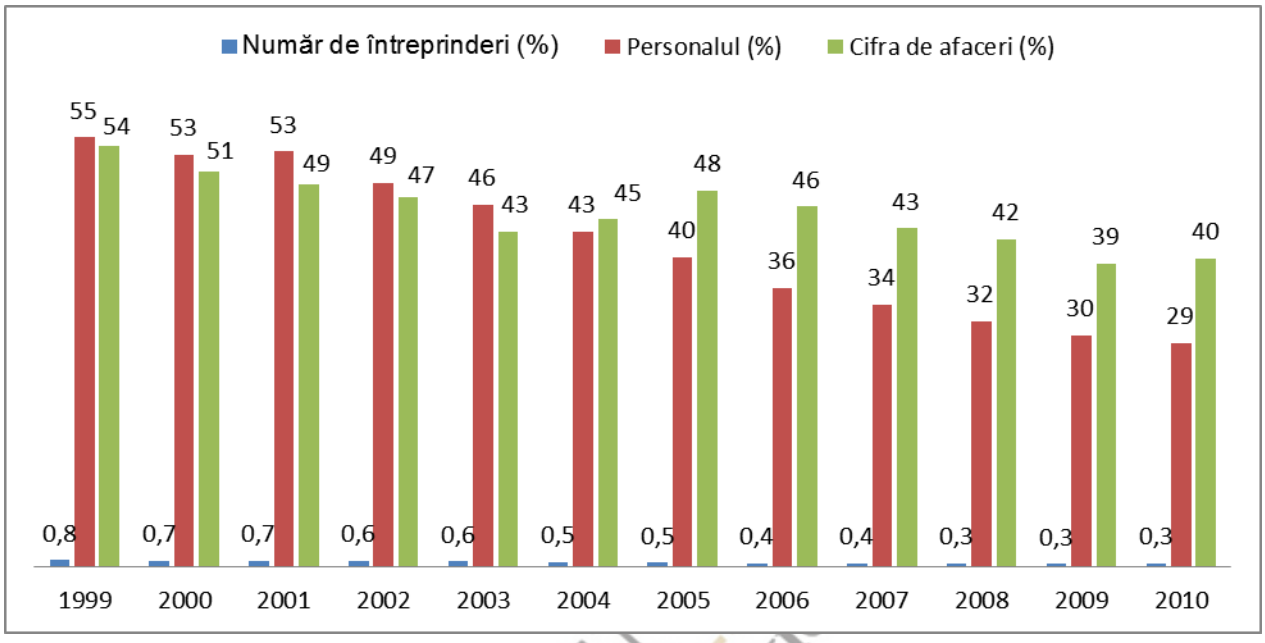

Sursa: calcule proprii

Activitatea întreprinderii la nivel regional comparativ cu nivelul naţional

Activitatea unităţilor locale active în industrie, comerţ, construcţii şi servicii – comparativ cu evoluţiile naţionale este prezentată în *Tabelul nr. 22-Anexă* şi *Figura nr.31*. Astfel, regiunea se evidenţiază în peisajul naţional îndeosebi prin unităţile locale din industrie: Sud Muntenia deţine 13,8% din numărul total al unităţilor locale active în industria extractivă (locul II la nivel naţional după regiunea Nord Vest) şi angajează 22,3% din personalul naţional din acest sector (locul II după regiunea Sud Vest). În acelaşi timp, unităţile active în industria prelucrătoare deţin 21,5% din cifra de afaceri naţională pe acest domeniu (locul I la nivel naţional), în ciuda faptului că reprezintă doar 11% din totalul unităţilor naţionale (locul VI la nivel naţional). Nu în ultimul rând, unităţile locale active în distribuţia apei, salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare au performanţe bune comparativ cu evoluţiile naţionale (locul I la nivel naţional pentru numărul de unităţi, locul III pentru cifra de afaceri).

Figura 31: Ponderea numărului unităţilor active, a cifrei de afaceri şi a numărului de salariaţi ai acestora la nivel regional în totalul naţional în anul 2010 (%)

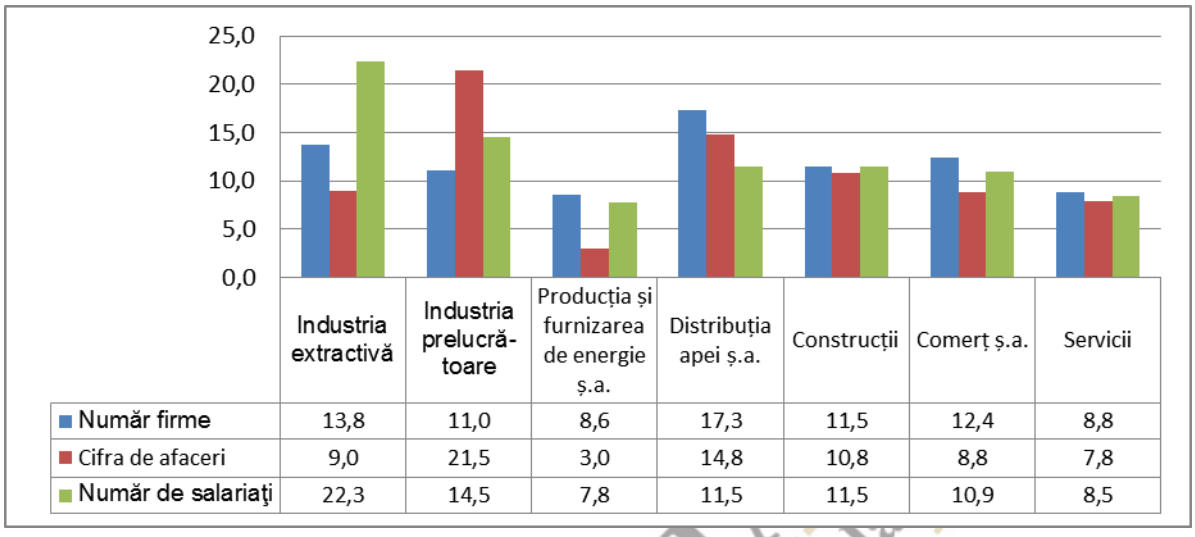

	Industria extractivă	Industria prelucră-toare	Producția și furnizarea de energie ș.a.	Distribuția apei ș.a.	Construcții	Comerț ș.a.	Servicii
Număr firme	13,8	11,0	8,6	17,3	11,5	12,4	8,8
Cifra de afaceri	9,0	21,5	3,0	14,8	10,8	8,8	7,8
Număr de salariaţi	22,3	14,5	7,8	11,5	11,5	10,9	8,5

Sursa: DJS Călăraşi (2012). *Regiunea Sud Muntenia. Indicatori economici (2005 - 2010)*

Sectorul servicii, în ciuda evoluţiei bune din perioada 1999 – 2010, generează doar 7,8% din cifra de afaceri a unităților locale active în servicii la nivel național și angajează 8,5% din totalul salariaților în servicii din țară.

Investiţiile străine directe la nivel regional

Conform datelor furnizate de către Banca Națională a României, regiunea Sud Muntenia se află, în anul 2010, pe cel de-al treilea loc în ierarhia națională a investițiilor străine directe, după regiunile București – Ilfov și Centru, valoarea acestora crescând constant, de la 798 milioane de euro în 2003 la 3.816 în anul 2010 (*Figura nr. 32*).

Figura 32: Investițiile străine directe la nivel regional (milioane euro)

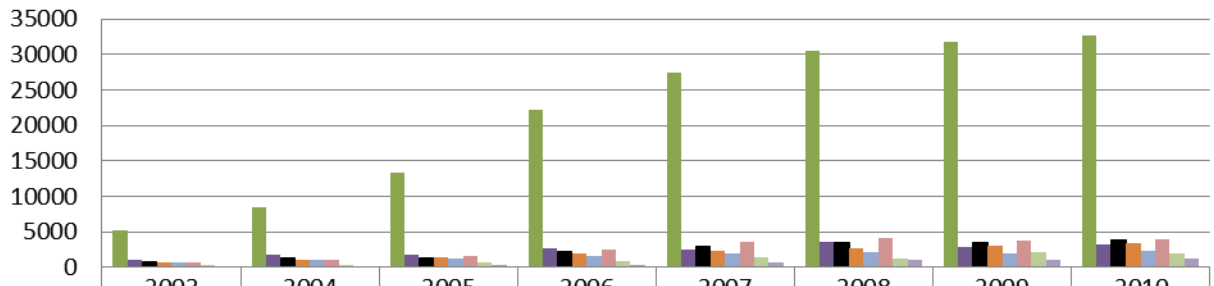

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
BI	5236	8426	13264	22205	27516	30594	31699	32720
SE	1041	1752	1838	2653	2448	3551	2938	3290
SM	798	1273	1388	2228	2942	3411	3576	3816
V	744	1093	1491	1948	2365	2626	3095	3446
NV	648	1035	1257	1570	1907	2108	1940	2232
C	629	1038	1610	2559	3541	4146	3703	3909
SV	355	405	745	938	1379	1226	2058	1928
NE	211	18	292	411	672	1136	975	1244

Sursa: BNR (2012). *Investițiile străine directe în România. Cercetare statistică anuală (2003 - 2010)*

Notă explicativă: Cercetarea statistică privind investițiile străine directe (ISD) este realizată de către Banca Națională a României în colaborare cu Institutul Național de Statistică, rezultatele fiind disponibile pe site-ul http://www.bnr.ro/Investitiile-straine-directe-%28ISD%29-in-Romania-3174.aspx, începând cu anul 2003.

Statisticile Oficiului Național al Registrului Comerțului referitoare la numărul societăților cu participare străină la capital confirmă existența unui trend ascendent la nivel regional, numărul lor crescând de la 2.959 în anul 2001 la 8.088 în anul 2010, reprezentând 4,6% din totalul național (*Figura nr. 33*). La nivel de județe, Prahova deține 38% dintre aceste companii, Argeșul 23% și Dâmbovița 13%, concluzia fiind aceea că societățile cu participare străină la capital sunt în marea lor parte concentrate în zonele puternic industrializate ale regiunii (*Figura nr. 34*).

Figura 33: Numărul de societăţi comerciale cu participare străină la capital la nivel regional şi naţional

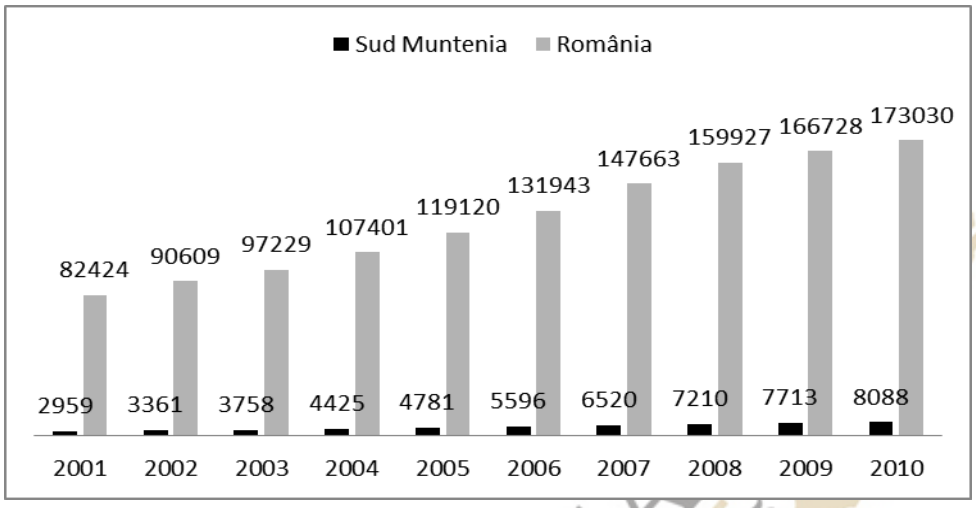

Sursa: ONRC (2012). *Societăţi comerciale cu participare străină la capital (1991 - 2010)*

Notă explicativă: Conform adresei ONRC nr 791969/21.09.2012 datele solicitate sunt publice pe site-ul instituţiei la adresa indicată: http://www.onrc.ro/romana/statistici.php#inv_2001_12. Datele sunt disponibile începând cu anul 2001.

Figura 34: Numărul de societăţi comerciale cu participare străină la capital pe judeţe

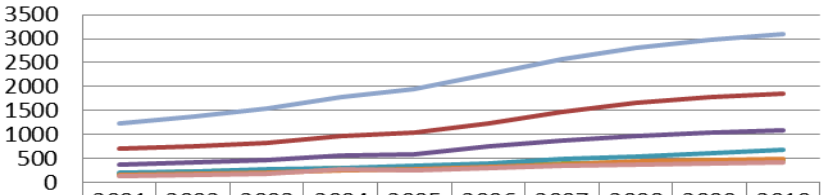

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeș	697	763	824	965	1047	1228	1480	1656	1774	1855
Călărași	183	227	259	293	300	341	386	427	459	472
Dâmbovița	368	419	466	560	591	745	882	973	1040	1080
Giurgiu	202	235	268	299	346	395	480	541	611	682
Ialomița	149	178	204	243	287	333	382	431	463	483
Prahova	1226	1381	1551	1788	1955	2262	2571	2808	2972	3098
Teleorman	134	158	186	277	255	292	339	374	394	418

Sursa: ONRC (2012). *Societăţi comerciale cu participare străină la capital (1991 - 2010)*

Notă explicativă: Conform adresei ONRC nr 791969/21.09.2012 datele solicitate sunt publice pe site-ul instituţiei la adresa indicată: http://www.onrc.ro/romana/statistici.php#inv_2001_12. Datele sunt disponibile începând cu anul 2001.

Topul firmelor la nivel regional. Profit şi pierderi în anul 2010

Conform Asociaţiei Oamenilor de Afaceri Argeş, în Topul primelor 510 companii din regiunea Sud Muntenia în funcţie de cifra de afaceri se regăsesc aproximativ câte 30 de companii din Călăraşi şi Teleorman, câte 40 de companii din Giurgiu şi Ialomiţa, 45 de companii din Dâmboviţa, aproximativ 120 de companii din Argeş şi peste 300 de firme din Prahova. Topul primelor companii după cifra de afaceri din Industrie, Comerţ şi Servicii este prezentat în *Tabelul nr. 23-Anexă*, în timp ce *Tabelul nr. 24-Anexă* prezintă situaţia celor mai mari profituri şi pierderi ale firmelor din regiune.

La categoria profituri, SC Automobile Dacia S.A. se detaşează net în peisajul regional cu un profit 300.015.819 lei, de aproximativ trei ori mai mare decât al următoarei clasate, SC Arctic SA din Găieşti. În privinţa pierderilor, companiile Lidl Discount din Ploieşti şi Mechel Târgovişte au înregistrat pierderi de – 247.745.680 lei, respectiv de -155.198.455 lei, reprezentând aproximativ 1/6 din cifra totală de afaceri. Per ansamblu, cele mai numeroase companii care au suportat pierderi au fost cele din industrie.

Concluzii

Poziția regiunii la nivel european și național

În raport cu situația la nivel european, regiunea Sud Muntenia a înregistrat evoluții pozitive atât în ceea ce privește PIB-ul regional pe locuitor, care a crescut de peste patru ori în perioada 1999 – 2010, cât și în raport cu PIB-ul regional pe locuitor (SPC). Cu toate acestea, doar alte nouă regiuni din Uniunea Europeană au rezultate mai slabe sau egale pentru acest indicator (cinci regiuni din Bulgaria, una din Ungaria și regiunile Nord Est, Sud Est și Sud Vest din România), situație care semnalează un handicap evident față de EU27 (Eurostat, 2012, *Regional GDP per capita in 2009*).

Dacă se au în vedere *evoluțiile la nivel național*, trebuie menționat progresul înregistrat de regiune în perioada analizată: în anul 1999, regiunea Sud Muntenia se situa pe cea de-a șaptea poziție la nivel național, în anul 2010 avansând pe cea de-a cincea poziție în raport cu PIB-ul regional pe locuitor. Totuși, PIB-ul pe locuitor al regiunii se situează sub PIB-ul

mediu pe locuitor la nivel național (doar județele Argeș și Prahova depășesc acest prag), iar înapoierea este vizibilă și din alți indicatori: câștigul salarial mediu net lunar este sub media națională, la fel și densitatea întreprinderilor, în timp ce rata șomajului este mai mare decât cea națională din anul 2001 până în prezent. Semnale optimiste vin însă din prognozele Comisiei Naționale de Prgonoză privind creșterea reală a PIB-ului regiunii comparativ cu media națională.

Pe sectoare de activitate, regiunea se individualizează în plan național în special prin agricultură și industrie. Legat de agricultura regiunii, trebuie spus faptul că aceasta contribuie în procente de 15 – 18% la realizarea PIB-ului național pe acest sector și implică aproximativ 18% din totalul populației ocupate civile în agricultură la nivel național. Cu toate acestea, dacă avem în vedere doar planul regional, trebuie să evidențiem decalajul imens care există între populația ocupată civilă în acest sector (37% în 2010) și scăderea contribuției agriculturii la PIB-ul regional, de la 18% în 1999 la 9% în 2009, situație care dă măsura unui potențial ridicat, dar și al unei ineficiențe care trebuie corectată. Legat de industrie, acesta contribuie în procente de 13% – 17% la realizarea PIB-ului național și implică 20% din populația ocupată civilă în industria extractivă și 15% din cea ocupată în industria prelucrătoare la nivel național. Sub semnul eficienței, industria generează aproape o treime din PIB-ului regiunii (31%), fiind astfel domeniul său de excelență, care trebuie susținut în continuare.

Pentru alte sectoare de activitate – construcții și comerț – evoluțiile sunt ușor oscilante în raport cu situația națională: spre exemplu, ponderea PIB-ului regional din construcții în PIB-ul național stă în limitele a 10% – 11%, în timp ce ponderea PIB-ului regional din comerț fluctuează în limitele a 10% – 12%, pe fondul unei scăderi a ponderii populației civile ocupate în servicii de la 14% în 1999 la 12% în 2010.

Evoluții economice intra-regionale

La nivel de județe, Prahova are cea mai mare contribuție la realizarea PIB-ului regional (27,5%) și, cu excepția agriculturii, deține cel mai mare număr de întreprinderi în toate celelalte sectoare de activitate. Densitatea întreprinderilor este însă sub media națională, județul având o mare concentrare de firme în municipiile Ploiești și Câmpina, în zona

Sinaia – Buşteni şi în localităţi precum Băneşti, Blejoi, Păuleşti. Judeţul Argeş este al doilea ca mărime după contribuţia la PIB-ul regional (25% în 2010), fiind judeţul cu cele mai bune prognoze pentru creşterea PIB-ului în perioada următoare. Argeşul prezintă o mare densitate de firme în municipiile sale (Piteşti, Curtea de Argeş, Câmpulung), în zona montană Rucăr – Dâmbovicioara şi în zonele limitrofe Piteştiului (Albota, Bascov, Bradu, Mărăcineni, Moşoaia, Ştefăneşti), fapt care permite explorarea oportunităţilor asociate unei zone metropolitane. Dâmboviţa deţine poziţia a treia privind participarea la PIB-ul regional, suferind şi el, asemănător Argeşului, mari pierderi în populaţia ocupată civilă în agricultură (-30%), dar păstrând şi astăzi peste o treime din populaţie ocupată în acest sector. Comparativ cu celelalte judeţe, Dâmboviţa prezintă cea mai mică densitate a numărului de întreprinderi pe unităţi administrativ teritoriale, situaţie care poate crea decalaje importante.

Judeţul Teleorman contribuie cu circa 8,4% la realizarea PIB-ului regiunii în anul 2010, în condiţiile în care, în anul 1999, procentul era de aproape 13%. Comparativ cu celelalte judeţe, Teleormanul este singurul pentru care rata şomajului nu a scăzut, ci a crescut - comparativ cu anul 1999, având astăzi cea mai mare rată a şomajului din regiune şi, implicit, cel mai ridicat grad de vulnerabilitate în această direcţie. Asemănător judeţului Teleorman, contribuţia judeţului Ialomiţa la PIB-ul regional a scăzut şi ea în perioada 1999 – 2010, rata şomajului fiind astăzi peste media regiunii. Ialomiţa concentrează un număr mare de persoane ocupate în agricultură, pe locul secund al ocupării situându-se serviciile. Nu în cele din urmă, judeţele Giurgiu şi Călăraşi au contribuţii sensibil egale la PIB-ul regional (aproximativ 8%). Proximitatea de Bucureşti şi prezenţa zonei libere Giurgiu sunt doi factori importanţi ai dinamicii economice judeţene. Atât Giurgiu, cât şi Călăraşi, au peste 50% din populaţie ocupată în agricultură, cel din urmă fiind judeţul cu cel mai mare număr de întreprinderi active în acest sector.

Prezenta analiză încrucişată aduce cel puţin două concluzii cu implicaţii asupra proceselor de planificare regională. Pe de o parte, este evident că regiunea se află pe o poziţie mult inferioară comparativ cu alte regiuni ale Uniunii Europene, dar şi comparativ cu alte patru regiuni din România pentru principalii indicatori economici. Situaţia nu este însă valabilă pentru toate judeţele, iar procesele de planificare regională trebuie să ţină cont de

decalajele regionale şi de particularităţile diverselor zone, propunând măsuri de stimulare specifice. Pe de altă parte, contrar analizelor care arată o specializare a zonei de sud în agricultură şi a celei de nord în industrie, trebuie să se ţină cont de faptul că Argeşul şi Dâmboviţa au fiecare aproximativ o treime din populaţie ocupată în agricultură, în timp ce Prahova are peste un sfert din populaţie în acest sector. Totuşi, agricultura regiunii prezintă semne de ineficienţă, din moment ce contribuţia ei la PIB este de sub 9%. Eficientizarea agriculturii se impune astfel cu prioritate la nivelul tuturor judeţelor, la fel ca şi susţinerea industriei care îi conferă regiunii vizibilitate şi atuuri de competitivitate la nivel naţional şi chiar internaţional.

2.1.2. Dinamica IMM-urilor în regiunea Sud Muntenia în perioada 1999-2008 şi analiza comparativă cu perioada de recesiune economică 2008-2010 la nivel judeţean şi regional, pe domenii de activitate, având ca reper situaţia naţională

Conform datelor furnizate de Oficiul Naţional Registrul Comerţului, raportul dintre numărul de societăţi comerciale înmatriculate în Regiunea Sud Muntenia şi totalul naţional a variat în intervalul 10,5% - 12,4%, fără a înregistra un regres în perioada post-criză.

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 35: Ponderea numărului de societăţi comerciale înmatriculate la Registrul Comerţului în totalul naţional (%)

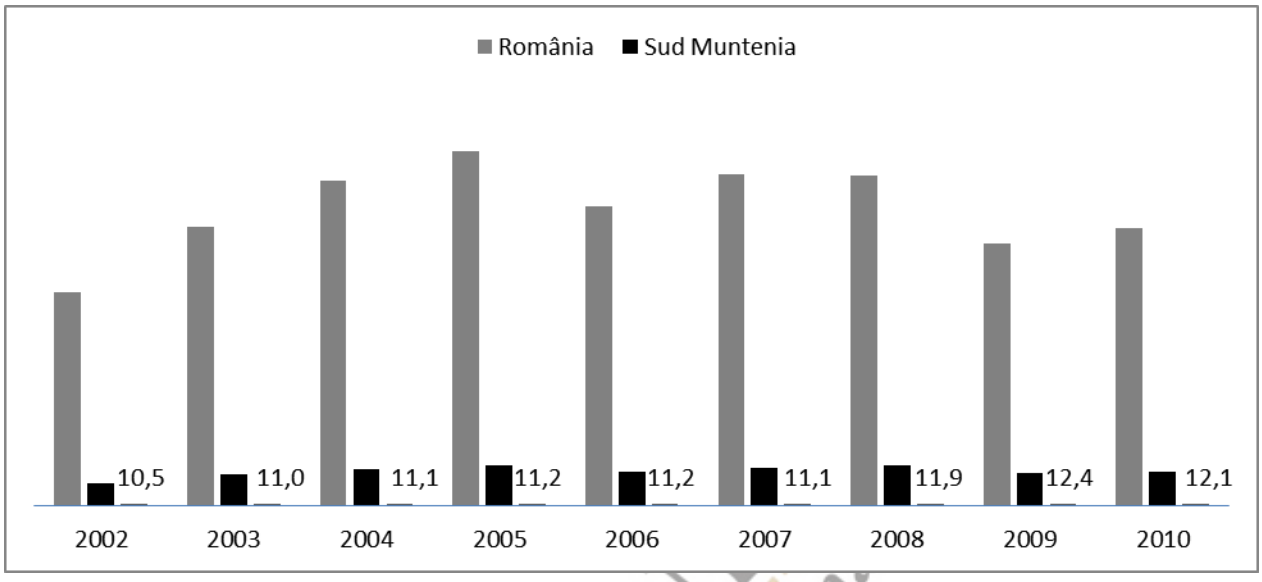

Notă explicativă: Pentru perioada 1990 – 2001, Oficiul Național Registrul Comerțului prezintă datele cu privire la numărul de societăți comerciale înmatriculate *la nivel agregat*, nefiind posibilă identificarea defalcată a datelor pentru anii 1999, 2000 şi 2001 (http://www.onrc.ro/romana/statistici.php#op_2001_12).

Sursa: calcule proprii

Situaţia la nivel judeţean este prezentată în *Figura nr. 36*, care evidenţiază două perioade de vârf în dinamica înmatriculărilor, în anul 2005 și în perioada 2007 – 2008. Judeţele cu cel mai mare număr de firme la nivel regional, respectiv Prahova și Argeș sunt cele care înregistrează și cele mai mari fluctuații în numărul de înmatriculări, punctul de maxim fiind atins de Prahova în anul 2004 (5.445 înmatriculări), iar de Argeș în anul 2005 (4.499 înmatriculări). Anul 2009 a adus scăderea numărului de înmatriculări pentru șase dintre judeţele regiunii, excepţie făcând judeţul Telelorman, care în anul 2009 a avut cu 94 înmatriculări mai mult decât în 2008. Judeţele Argeș (+479 înmatriculări), Dâmbovița (+309 înmatriculări) și Giurgiu (+14 înmatriculări) dau semnele unei ușoare reveniri în anul 2010 comparativ cu anul 2009.

Figura 36: Numărul de societăţi comerciale înmatriculate la Registrul Comerţului la nivel judeţean

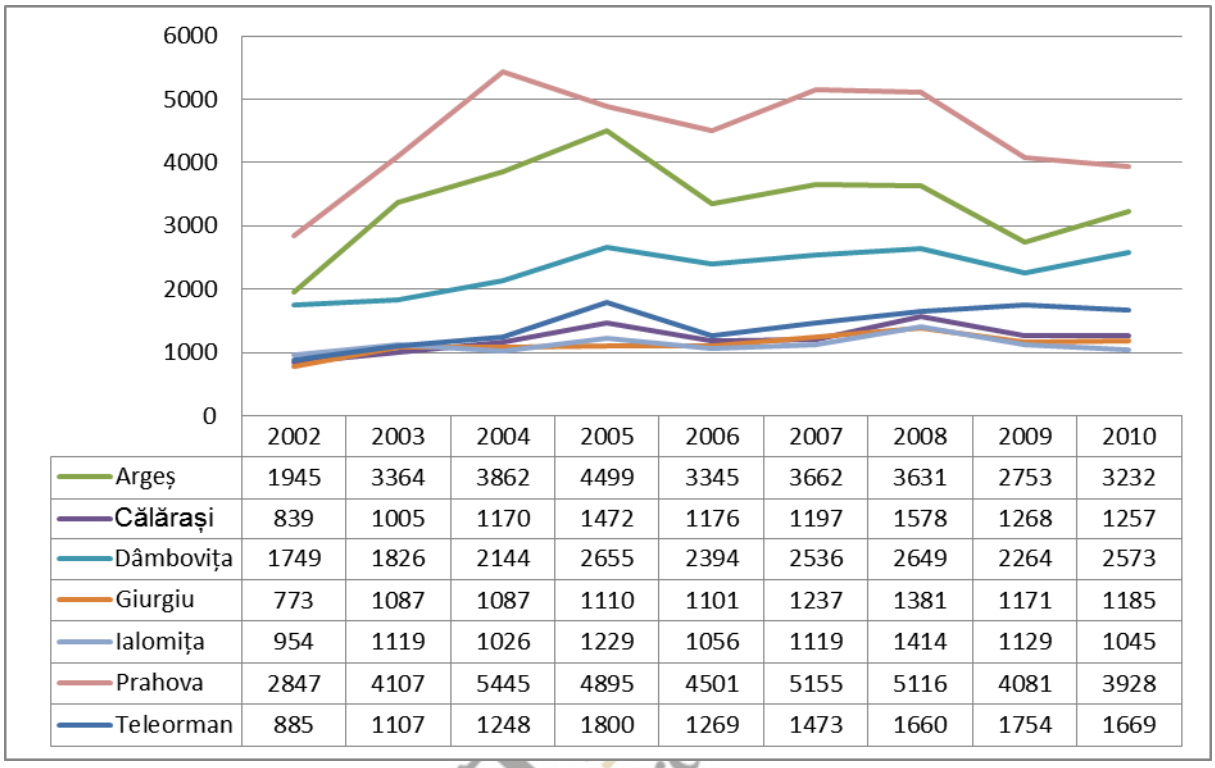

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeș	1945	3364	3862	4499	3345	3662	3631	2753	3232
Călărași	839	1005	1170	1472	1176	1197	1578	1268	1257
Dâmbovița	1749	1826	2144	2655	2394	2536	2649	2264	2573
Giurgiu	773	1087	1087	1110	1101	1237	1381	1171	1185
Ialomița	954	1119	1026	1229	1056	1119	1414	1129	1045
Prahova	2847	4107	5445	4895	4501	5155	5116	4081	3928
Teleorman	885	1107	1248	1800	1269	1473	1660	1754	1669

Notă explicativă: Pentru perioada 1990 – 2001, Oficiul Naţional Registrul Comerţului prezintă datele cu privire la numărul de societăţi comerciale înmatriculate *la nivel agregat*, nefiind posibilă identificarea defalcată a datelor pentru anii 1999, 2000 şi 2001 (http://www.onrc.ro/romana/statistici.php#op_2001_12).

Sursa: ONRC (2012). *Operaţiuni în Registrul Central al Comerţului (1991 - 2010)*

Dat fiind contextul socio-economic, rata de creare a întreprinderilor noi la nivelul regiunii Sud Muntenia a atins punctul de vârf în anul 2008 (5,3%) şi a rămas constant la 4% în perioada următoare (*Tabel nr. 25-Anexă*). După tipul unităţii, ponderea societăţilor comerciale în total întreprinderi active nou create a atins punctual de maxim în anul 2006 (62,4%), după care a scăzut până la 33,7% în 2009 și a crescut ușor, până la 38,3% în 2010 (*Figura nr. 37*). După sectorul de activitate, în perioada 2004 – 2010, cele mai multe dintre întreprinderile active nou create au fost în comerţ, excepţie făcând anul 2007, când ponderea întreprinderilor în servicii în total întreprinderi nou create a fost mai mare

(42,5%). În anul 2010, după comerț, cele mai multe întreprinderi nou create au fost în industrie (15,3%), transporturi (7,5%) și construcții (6,8%) (*Figura nr. 38*).

Figura 37: Distribuția întreprinderilor active nou create după tipul unității, la nivel regional (%)

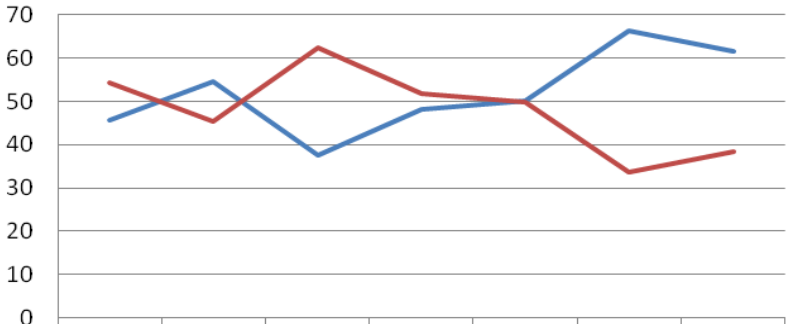

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Persoane fizice	45,7	54,5	37,6	48,3	50,1	66,3	61,7
Societăți comerciale	54,3	45,5	62,4	51,7	49,9	33,7	38,3

Sursa: INS (2012). *Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor*

Notă explicativă: Conform Notei metodologice a INS din studiul Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor (2012), până în prezent s-au desfășurat în România șaisprezece (B1-B16) anchete anuale asupra întreprinderilor noi înregistrate, precum și ancheta inițială referitoare la întreprinderile noi create în perioada 1990 -1994, realizată în 1995 (ancheta "A") și 2 anchete de tip "C" de supraviețuire (continuitate) a întreprinderilor. Aceste anchete au stabilit o bază de date longitudinală, care începe să prezinte tendințe clare, iar ancheta B7 este prima unde au fost disponibile date regionale (anul 2001).

Așa cum se precizează în continuarea notei, estimarea numărului de întreprinderi active la un moment dat este dificilă din cauza întârzierilor din procesul de înregistrare. De exemplu, dintre întreprinderile create în 1998, unele nu apar în registru până în 1999, 2000 sau chiar mai târziu, de aceea nu pot fi cercetate în anul în care au fost create. În acest fel, datele legate de întreprinderile active nou-create la nivel regional sunt disponibile începând cu anul 2004.

Figura 38: Distribuția întreprinderilor active nou create după sectorul de activitate, la nivel regional (%)

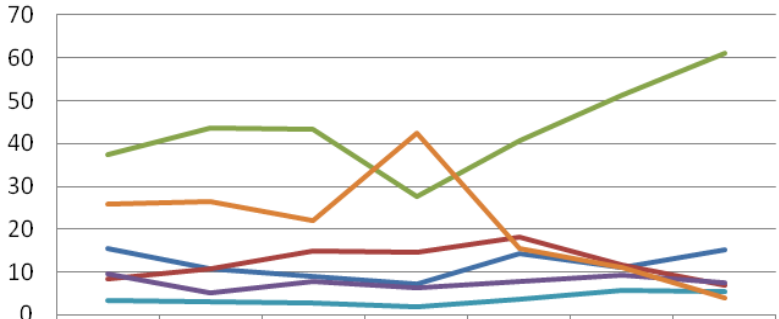

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Industrie	15,4	10,8	9	7,2	14,2	11,1	15,3
Construcții	8,3	10,8	15	14,6	18,1	11,6	6,8
Comerț	37,3	43,7	43,3	27,6	40,6	51,2	61
Transporturi	9,7	5,1	7,9	6,3	7,8	9,2	7,5
Hoteluri și restaurante	3,3	3,2	2,9	1,8	3,8	5,7	5,3
Alte servicii	26	26,5	22	42,5	15,5	11,2	4,1

Sursa: INS (2012). *Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor*

Notă explicativă: Conform Notei metodologice a INS din studiul Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor (2012), până în prezent s-au desfășurat în România șaisprezece (B1-B16) anchete anuale asupra întreprinderilor noi înregistrate, precum și ancheta inițială referitoare la întreprinderile noi create în perioada 1990 -1994, realizată în 1995 (ancheta "A") și 2 anchete de tip "C" de supraviețuire (continuitate) a întreprinderilor. Aceste anchete au stabilit o bază de date longitudinală, care începe să prezinte tendințe clare, iar ancheta B7 este prima unde au fost disponibile date regionale (anul 2001).

Așa cum se precizează în continuarea notei, estimarea numărului de întreprinderi active la un moment dat este dificilă din cauza întârzierilor din procesul de înregistrare. De exemplu, dintre întreprinderile create în 1998, unele nu apar în registru până în 1999, 2000 sau chiar mai târziu, de aceea nu pot fi cercetate în anul în care au fost create. În acest fel, datele legate de întreprinderile active nou-create la nivel regional sunt disponibile începând cu anul 2004.

Dintre întreprinderile nou create, un procent care variază între 75% și 90% reușesc să supraviețuiască, în formă activă sau inactivă, la un an de la înființare. Excepție de la tendințele centrale din perioada 2004 – 2010 face anul 2008, în care doar 57,3% dintre

întreprinderile create în anul 2007 au reuşit să rămână active şi aproximativ un sfert au fost desfiinţate (*Tabelul nr. 26-Anexă*).

Din rândul întreprinderilor active nou create, un procent care a variat între 16% şi 35,9% au reuşit să facă investiţii în primul an de activitate. În mod surprinzător, în anul 2010, valoarea acestui procent a ajuns la 70,7%, în condiţiile în care media naţională a fost de 39% (*Tabelul nr. 27-Anexă*). Anul 2010 este însă şi perioada celor mai masive radieri de firme la nivelul regiunii: 25.522 societăţi comerciale au fost astfel radiate, în condiţiile în care media perioadei 1991 – 2009 a fost de 7.100 (*Figura nr. 39*).

Figura 39: Numărul de societăţi comerciale radiate la nivel judeţean

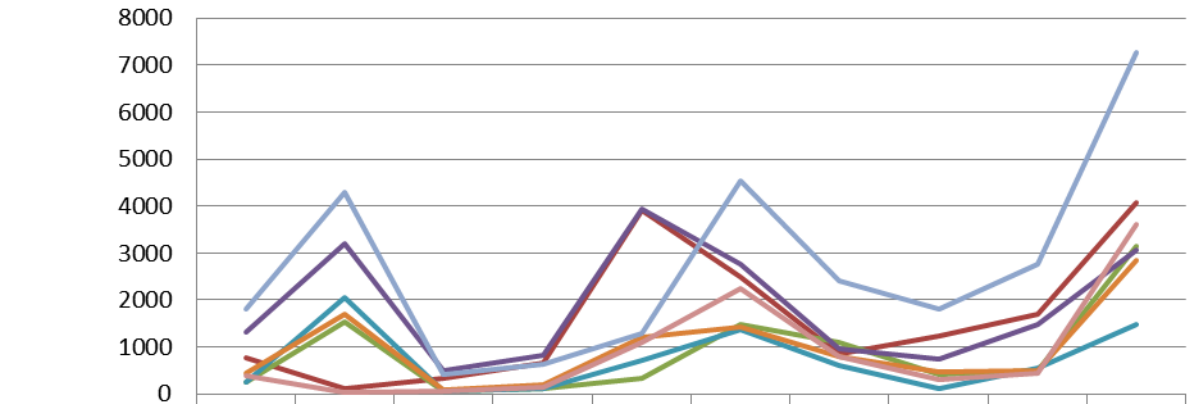

	1991-2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeș	771	124	335	655	3923	2503	840	1229	1692	4086
Călărași	256	1523	56	106	345	1470	1098	419	512	3138
Dâmbovița	1315	3199	510	823	3934	2753	974	756	1474	3077
Giurgiu	261	2057	73	123	707	1385	604	121	553	1488
Ialomița	451	1703	102	185	1207	1415	803	471	503	2845
Prahova	1814	4294	419	635	1277	4531	2413	1814	2766	7279
Teleorman	387	33	52	147	1095	2250	802	308	433	3609

Sursa: ONRC (2012). *Operaţiuni în Registrul Central al Comerţului (1991 - 2010)*

Concluzii

În raport cu *evoluțiile naționale*, IMM-urile reprezintă 99,3% din numărul total de întreprinderi la nivel regional, procentul fiind aproape identic cu cel la nivel național pe clase de mărime: 89% întreprinderi cu 0 – 9 angajați, 9% întreprinderi cu 10 – 49 de angajați și 1,7% întreprinderi cu 20 – 249 de angajați. Importanța IMM-urilor pentru regiune este dată de faptul că ele angajează peste 71% din salariații regiunii, generând totodată peste 60% din cifra de afaceri a întreprinderilor din regiune. Pe sectoare de activitate, raportată la nivelul național, industria extractivă a regiunii angajează peste 22% din salariații în acest sector, dar nu generează decât 9% din cifra de afaceri la nivel național, situație care ridică cel puțin unele seme de întrebare. Procentele sunt oarecum inversate în ceea ce privește industria prelucrătoare, aceasta generând aproape 22% din cifra totală de afaceri pe sector, în condițiile în care angajează circa 14% din salariații de la nivel național, oferind o dovadă de productivitate ridicată. Comerțul și serviciile prezintă fiecare ponderi mai bune pentru numărul de salariați față de cele privind cifra de afaceri, dând și ele semnul unei productivități mai mici comparativ cu nivelul național.

Pe ansamblu, perioada 1999 – 2008 a dus la creșterea numărului de IMM-uri în majoritatea sectoarelor de activitate, excepție făcând comerțul. Anul 2010 însă găsește regiunea cu aproximativ 5.700 de IMM-uri mai puțin comparativ cu anul de vârf 2008, cele mai mari pierderi fiind înregistrate în comerț (3.700 de IMM-uri), construcții (946 de IMM-uri) și industria prelucrătoare (889 de IMM-uri).

Pe lângă scăderea numărului de angajați, criza economică a generat și o serie de alte efecte negative: scăderea cifrei de afaceri, îndeosebi în rândul microîntreprinderilor; scăderea numărului de societăți comerciale înmatriculate la Registrul Comerțului (-18% în 2009 comparativ cu 2008), însoțită de scăderea ratei de creare a întreprinderilor noi (5,3% în 2008, 4% în 2009 și 2010), schimbarea raportului înmatriculărilor în avantajul persoanelor fizice (62%) și dezavantajul societăților comerciale (38%), în condițiile în care în anul 2008 raportul era sensibil egal; scădere mare a ponderii întreprinderilor active nou create în construcții și servicii, însoțită de o creștere mare a ponderii întreprinderilor nou create în comerț (41% în 2008; 60% în 2010); creșterea numărului de societăți comerciale radiate: comparativ cu anul 2008, în anul 2010, numărul de radieri a crescut în de trei ori

mai mare în Argeș, de patru ori în Dâmbovița și Prahova, de șase ori în Ialomița, de șapte ori în Călărași și de 12 ori în Giurgiu.

Poate fi însă subliniată şi o serie de efecte pozitive, precum creşterea ponderii întreprinderilor active la un an de la înființare (57,% în 2008; 71% în 2010) și implicit scăderea procentului întreprinderilor desființate la un an de la înființare (24% în 2008; 12% în 2010), semn că întreprinderile devin mai responsabile. În același timp, îmbucurător este faptul că investiţiile străine directe la nivel regional au păstrat panta ascendentă chiar şi în perioada 2008 – 2010, valorile lor situând regiunea pe cea de-a treia poziție în ierarhia națională, după București – Ilfov și regiunea Vest. Nu în ultimul rând, un aspect demn de evidenţiat este faptul că regiunea Sud Muntenia este lider detaşat la nivel național pentru ponderea întreprinderilor active nou create care fac investiţii în primul an de activitate, semn că dinamica investiţională nu a avut de suferit.

Prezentul subcapitol a scos în evidenţă efectele îngrijorătoare ale crizei economice în special asupra sectoarelor comerţ, construcţii şi industrie prelucrătoare. Pe viitor, stimularea şi valorificarea apetitului investiţional pronunţat existent pot oferi regiunii noi oportunităţi de dezvoltare.

2.1.3. Identificarea nevoilor de inovare ale IMM-urilor, pe sectoare economice, în regiunea Sud Muntenia

2.1.3.1. Inovarea, cultura inovării și relevanța acesteia pentru succesul în afaceri

Interviurile cu reprezentanţi ai mediului privat, dar şi academic relevă o cultură a inovării diferită foarte mult de la o categorie de firme la alta. Pentru întreprinderi mari, cu capital străin sau ce țin de companii multinaționale, definitorii pentru profilul economic al regiunii (spre exemplu: industria de maşini sau industria petrolieră), domeniul inovării este o activitate strâns legată de strategia şi activitatea curentă a firmei. Foarte mult din această activitate este desfăşurată în cadrul companiei pe infrastructura proprie şi cu personal propriu. Pieţele de desfacere externe, cotele mari de piaţă, capacitatea financiară a

acestora impun un efort susţinut de a menţine un grad ridicat de competitivitate şi implică o importanţă mult mai mare acordată activităţii de CDI.

Întreprinderile mici şi mijlocii se poziţionează în mod distinct faţă de activitatea de CDI. Discuţiile cu organizaţii de sprijin ale inovării au relevat că o bună parte din efortul şi rolul acestora este de a populariza importanţa inovării, a familiariza întreprinzătorii cu noţiunile şi instrumentele ce ţin de inovare şi a lămuri asupra utilităţii şi necesităţii de a aloca resurse în această direcţie. La nivel declarativ, există un acord asupra importanţei acestui domeniu însă la momentul punerii în practică există dificultăţi/reticenţe în a aloca personal şi resurse şi a prioritiza această activitate în programul curent al firmei.

O a treia categorie de întreprinderi sunt acele IMM-uri pentru care activitatea de CDI reprezintă domeniul principal de activitate. Interviurile cu reprezentanţi ai unor astfel de întreprinderi relevă un grad semnificativ de insatisfacţie faţă de sprijinul şi cadrul general de funcţionare al unor asemenea întreprinderi. Discursul public este unul apreciativ la adresa unor asemenea întreprinderi, pe de altă parte accesul la finanţare este unul extrem de dificil, dată fiind componenta de risc şi lipsa unor instrumente special desemnate pentru această categorie.

Percepţia antreprenorilor regionali despre importanţa şi necesitatea inovării ca motor al competitivităţii economice exprimată în cadrul focus grupurilor este de natură să încurajeze şi să promoveze inovarea în activitatea economică pe care o desfăşoară. Companiile private participante la focus grupuri percep inovarea ca fiind “absolut necesară în condiţiile actuale în care un preţ mai mic nu este suficient”. Inovarea este percepută ca o investiţie ce presupune costuri iniţiale ridicate ce nu aduce beneficii imediate, însă pe termen lung, datorită caracterului de noutate adus pe piaţă poate fi “vândută” de asemenea la un preţ ridicat.

În marea majoritate a cazurilor, activităţile de inovare sunt considerate ca fiind echivalente cu cele de inovare de produs şi de proces. S-a constatat de asemenea, în urma procesării chestionarelor, o relaţie de cauzalitate între nivelul de educaţie al antreprenorilor şi percepţia acestora asupra inovării, un procent de peste 75% dintre antreprenorii ce susţin activitatea de CDI având studii superioare.

În ceea ce priveşte rolul pe care îl are inovarea în dezvoltarea economică a unei **regiuni**, majoritatea participanţilor consideră inovarea ca fiind esenţială, 42 de procente dintre cei prezenţi percep inovarea ca un factor foarte important, diferenţa de 4 puncte procentuale apreciind rolul inovării ca fiind unul important.

Figura 40: Importanţa inovării în dezvoltarea competitivităţii economice a unei regiuni

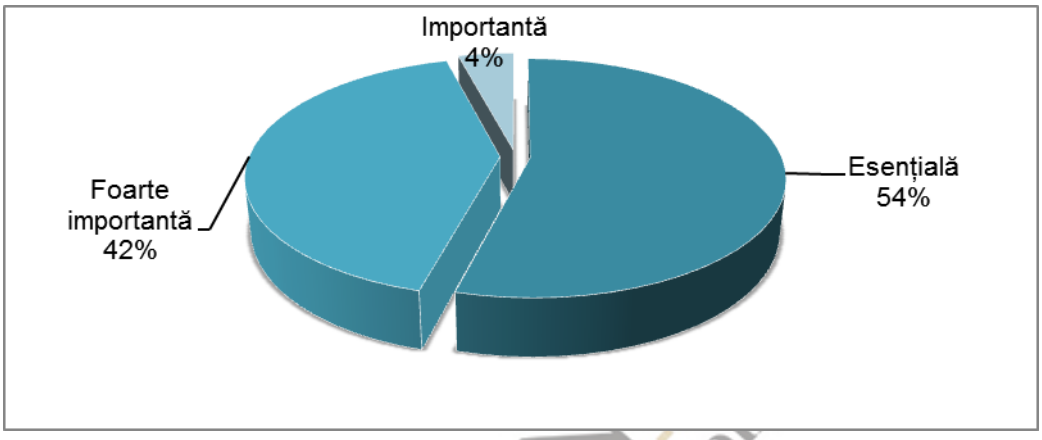

Sursa: calcule proprii bazate pe chestionare

Raportul nu este la fel de echilibrat când este analizată percepţia asupra rolului pe care îl are inovarea în dezvoltarea economică a unei **companii**, beneficiile derivate din investiţia în inovare înregistrate de o companie fiind mult mai sesizabile decât în cazul unei regiuni.

Astfel, proporţia antreprenorilor ce consideră rolul inovării ca fiind foarte important pentru creşterea competitivităţii unei companii este covârşitoare, 29% dintre cei intervievaţi considerând că inovarea joacă un rol important, un rol semnificativ fiind acordat inovării de 8% dintre participanţi.

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 41: Importanţa pe care o are inovarea în dezvoltarea economică a unei companii

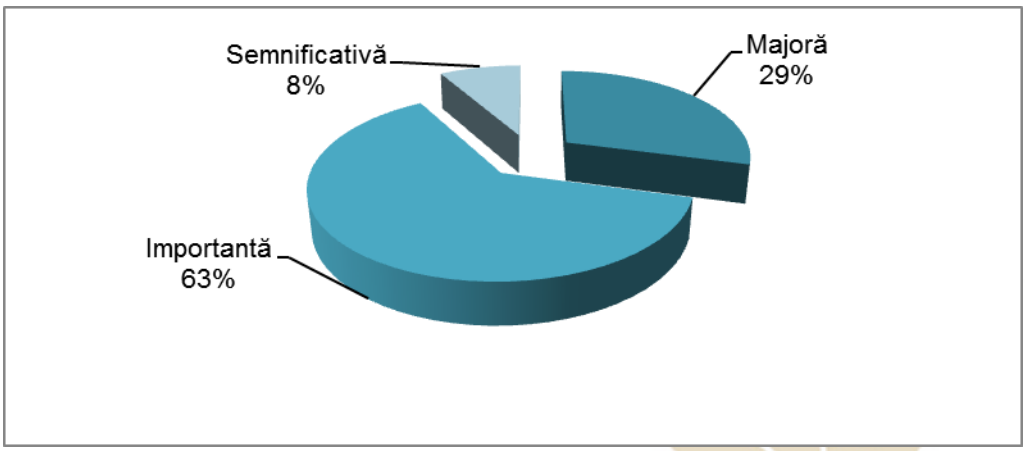

Sursa: calcule proprii bazate pe chestionare

Comparând costurile cu beneficiile aduse de inovare, investiţia în inovare este percepută ca fiind "întotdeauna aducătoare de **beneficii**" deoarece:

- contribuie la dezvoltarea firmei;
- reduce costurile de producţie pe unitatea de produs;
- creşte nivelul de competitivitate al companiei;
- îmbunătăţeşte imaginea şi reputaţia companiei;
- compania va putea oferi produse noi care vor reuşi să răspundă mai bine nevoilor pieţei şi, pe cale de consecinţă, să majoreze încasările companiei.

Percepţia **autorităţilor locale** despre importanţa inovării este reflectată în scorul maxim acordat importanţei pe care o are aceasta în dezvoltarea competitivităţii economice a regiunii, aceasta fiind percepută ca absolut necesară pentru progresul societăţii, pentru eficientizarea activităţilor şi pentru creşterea calităţii vieţii. Caracterul de noutate pe care îl implică conceperea de proiecte pe CDI reprezintă o provocare pentru funcţionarii autorităţilor publice şi necesită un efort suplimentar depus de aceştia în activitatea lor profesională. Cu toate acestea, în cadrul structurilor publice locale nu există un sistem de încurajare şi recompensare al angajaţilor pentru a stimula producerea de idei noi, inovative şi nici modalităţi de promovare a culturii inovării. În plus, sistemul birocratic

complicat consumă mare parte din timpul şi resursele angajaţilor, timpul rezervat propunerii şi găsirii de soluţii inovative fiind astfel limitat.

La **promovarea şi stimularea culturii inovării** de către decidenţii politici şi sistemul educaţional contribuie factori precum: politica de recrutare selectivă şi de formare continuă a angajaţilor practicată de instituţiile publice şi de structurile de învăţământ superior, sprijinul financiar acordat doctoranzilor, permanenta preocupare pentru stimulare a ideilor inovatoare, existenţa unui set de facilităţi acordate cercetătorilor, condiţionarea păstrării postului de performanţele realizate în activitatea de CDI, sistemul de redevenţe primite de cercetători, sistemul de premiere internă a cercetătorilor pentru inovare, participarea la manifestări ştiinţifice naţionale şi internaţionale, asigurarea costurilor pe care le implică deplasările în străinătate pentru stagii de specializare.

2.1.3.2 Importanţa inovării sociale din punct de vedere al bunăstării societăţii

Din orice perspectivă teoretică ar fi privită, economia socială este considerată unanim o soluţie la problemele create de lipsa capitalului social sau a lipsei de dezvoltare prin caracteristicile ei definitorii - participare, solidaritate şi implicare, responsabilitate şi coeziune socială, generarea unor locuri de muncă de bună calitate şi a unui cadru favorabil apariţiei de noi întreprinderi, interesul ridicat pentru păstrarea unui mediu curat, stimulând democraţia participativă şi dezvoltarea durabilă. Susţinerea şi dezvoltarea economiei sociale reprezintă asigurarea unor surse de venit stabile pentru numeroase categorii vulnerabile prin implicarea lor în activităţi productive, eliminarea dependenţei financiare a acestor categorii de ajutoarele oferite de stat şi în acelaşi timp reinserţia lor profesională şi socială în comunităţile de lucru.

În acest moment în România nu există o lege care să reglementeze domeniul economiei sociale, proiectul unei astfel de legi, promovată de Ministerul Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale, găsindu-se în etapa dezbaterii publice.

Activităţi specifice economiei sociale sunt derulate mai ales prin intermediul fundaţiilor sau asociaţiilor (care, cu finanţări provenind din fonduri europene, au implementat

proiecte specifice de dezvoltare a resurselor umane, reorientare profesională, reinserţie pe piaţa muncii), unităţi protejate autorizate şi societăţi cooperative.

Unităţile protejate autorizate (UPA) sunt entităţi ale economiei care la nivel european sunt cunoscute ca întreprinderi sociale pentru integrarea în muncă (Work Integration Social Entreprises WISE) sau întreprinderi de inserţie profesională. Obiectivul lor principal este integrarea profesională a persoanelor aflate în situaţia de excluziune de pe piaţa muncii din cauza unor dizabilităţi, mai ales prin intermediul atelierelor protejate (cel puţin 30% din numărul total de angajaţi cu contract individual de muncă trebuie să fie persoane cu handicap).

Acest tip de întreprindere este definit prin legislaţia pentru persoanele cu handicap, respectiv prin legea 448/2006. Beneficiarii vizaţi de această lege sunt persoanele cu handicap, care pot fi încadrate în muncă conform pregătirii lor profesionale şi capacităţii de muncă, atestate prin certificatul de încadrare în grad de handicap, emis de comisiile de evaluare de la nivel judeţean sau al sectoarelor municipiului Bucureşti. În sensul legii 448 din 18 decembrie 2006 şi numai în contextul încadrării în muncă, în categoria persoanelor cu handicap sunt incluse şi persoane invalide gradul III.

În mod frecvent, acest tip de întreprinderi activează în domenii ca: tâmplărie, construcţii, activităţi manuale (ambalarea produselor, legătorie cărţi, curăţenie publică etc.), întreţinerea spaţiilor verzi, colectarea şi reciclarea deşeurilor. Unităţile protejate pot fi cu personalitate juridică sau pot exista sub formă de secţii, ateliere sau alte structuri din cadrul operatorilor economici, fără personalitate juridică, dar cu gestiune proprie.

Un atelier protejat este o unitate protejată autorizată fără personalitate juridică, cu gestiune proprie, în cadrul căreia persoanele cu handicap, desfăşoară activităţi de formare, dezvoltare şi perfecţionare a abilităţilor; poate funcţiona în locaţii din comunitate, în centre de zi, în centre rezidenţiale şi în unităţi de învăţământ speciale.

Pentru o perioadă unităţile protejate au beneficiat de anumite facilităţi fiscale, mai precis, conform legii 448/2006 unităţile protejate autorizate beneficiau de scutire de plată a impozitului pe profit, cu condiţia ca cel puţin 75% din fondul obţinut prin scutire să fie reinvestit pentru restructurare sau pentru achiziţionarea de echipamente tehnologice,

maşini, utilaje, instalaţii de lucru şi/sau amenajarea locurilor de muncă protejate, în condiţiile prevăzute de Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările şi completările ulterioare. În acelaşi timp, inclusiv clienţii acestor întreprinderi se bucurau de anumite facilităţi şi scutiri. Toate aceste măsuri au generat apariţia unui număr mare de UPA, care mai apoi au fost desfiinţate sau au revenit la vechea formă juridică, odată cu apariţia OU 86/2008, care restrângea scutirile acordate prin legea din 2006.

În regiunea Sud Muntenia mai există în prezent un număr de 51 UPA, cele mai multe dintre ele în judeţele Argeş şi Prahova. Mai jos este reprezentată o situaţie a numărului de persoane cu handicap, a unităţilor protejate şi distribuţia lor pe judeţe.

Tabel 4: Unităţi protejate autorizate în regiunea Sud Muntenia (2012)

	Persoane cu handicap	Persoane cu handicap, în familii	Persoane cu handicap instituţionalizate	Persoane cu handicap angajate	UPA
Sud - Muntenia	114.323	111.559	2.764	4.069	51
Argeş	27.394	26.77	624	1.103	16
Călăraşi	10.033	9.771	262	172	0
Dâmboviţa	14.273	14.02	253	477	14
Giurgiu	8.766	8.509	257	219	0
Ialomiţa	8.369	8.231	138	237	1
Prahova	35.911	34.814	1.097	1.656	16
Teleorman	9.577	9.444	133	205	4

Sursa: Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu Handicap, ANPH (2012)

Aşa cum se poate observa numărul persoanelor cu dizabilităţi încadrate în muncă este de aproximativ 3,5% din numărul persoanelor cu handicap şi aproximativ 7% dintre adulţii cu handicap, în vârstă legală de muncă, la nivelul regiunii Sud Muntenia. Cu alte cuvinte, spaţiul de dezvoltare al economiei sociale pentru acest segment de beneficiari este încă slab dezvoltat. Opinia tuturor antreprenorilor intervievaţi este că persoanele cu dizabilităţi pot desfăşura diverse activităţi productive, în funcţie de gradul lor de handicap, cu o mare

importanță pentru independența lor financiară, dar și din punctul de vedere al terapiei ocupaționale (ergoterapie), bazată pe dezvoltarea abilităților complementare.

Inițial, numărul UPA a fost mult mai mare. Interesul agenților economici pentru acest tip de formă juridică a fost ridicat atât din partea unităților producătoare, cât și din partea clienților lor tradiționali. De exemplu, în unul din cazurile întâlnite, decizia de transformare a unui mic atelier de fabricare a echipamentelor de protecție a venit în urma sugestiei și solicitărilor primite din partea clienților. Posibilitatea obținerii unor facilități a dat naștere și unor modalități de fraudare pe baza UPA, prin angajarea numărului necesar de persoane cu dizabilități (30% din numărul total de angajați), dar fără a desfășura activități productive, ci doar activități comerciale și de intermediere.

Un alt tip de întreprindere socială care a făcut obiectul studiului de față sunt societățile cooperative – meșteșugărești (SCM), de producție și de consum, exclusiv cele de credit. Cooperația a reprezentat un factor integrator, de sprijin, încă de la înființarea sa la sfârșitul sec. XIX, prin modul de organizare și de conducere al cooperativelor. Multe cooperative aparțin persoanelor cu dizabilități, formate din fostele asociații care valorificau munca persoanelor cu handicap (ex. Munca Invalizilor). În acest moment cooperativele, mai ales cele meșteșugărești și de producție, rezistă cu greu presiunii create de economia de piață și au fost forțate să-și reducă gama de servicii și produse oferite, ne referim aici mai ales la atelierele de reparații (ceasuri, încălțăminte, radio-tv etc.), care au dispărut în cea mai mare parte odată cu apariția produselor de serie foarte ieftine și a serviciilor de mentenanță asigurate de mărcile de pe piață prin propriile ateliere autorizate.

Pentru cooperative, cele mai profitabile activități au rămas tâmplăria, tâmplăria PVC, reparațiile auto, producția de mic mobilier și serviciile de îngrijire personală (frizerie, coafură ș.a.).

În regiunea Sud Muntenia există un număr de 64 de cooperative, cele mai multe concentrate în județele Prahova (24), Argeș (12) și Dâmbovița (12). Numărul total de lucrători din cele 64 de cooperative este de 2.661 persoane, cu mențiunea că o parte însemnată a acestora provin din grupuri de risc. Din răspunsurile obținute prin chestionar,

se observă o frecvență mai mare a cooperativelor care angajează femei, mai ales pentru secțiile de confecții sau îngrijire personală. Diferența dintre județele din nord și cele din sud rămâne vizibilă, și ca număr de societăți cooperative, dar mai ales ca rezultate economico – financiare. În același timp putem face observația că societățile cooperative asociate în mod direct la Uniunea națională au o medie a veniturilor mai ridicată decât a celor asociate.

Tabel 5: Principalele rezultate economico-financiare ale societăților cooperative meșteșugărești asociate (mii lei și persoane) (2010)

Județ	Nr.cooperative meșteșugărești	Cifra de afaceri netă	Venituri totale	Rezultat brut	Nr.mediu salariați	Capital propriu	Capital
Argeș	9	8.819,10	9.028,40	-360,10	376	9.730,30	1.094,90
Dâmbovița	12	9.211,50	11.352,40	617,50	392	11.406,00	1.602,00
Ialomița	7	4.034,60	4.361,30	244,50	170	4.815,20	363,70
Prahova	24	25.791,90	28.263,30	519,10	1177	30.735,50	1.371,80
Teleorman	3	1.508,60	2.699,20	407,80	81	3.571,20	72,90

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naționale a cooperației meșteșugărești (2011)

*Notă: Cooperativele din județele Călărași și Giurgiu sunt asociate direct la UCECOM (nu există asociații județene ale cooperativelor), rezultatele lor economico-financiare fiind prezentate împreună cu ale altor SCM din aceeași categorie în Tabelul 5.

Tabel 6: Principalele rezultate economico-financiare ale societăților cooperative meșteșugărești asociate direct la uniunea națională (mii lei și persoane) (2010)

Județ	Nr.cooperative meșteșugărești	Cifra de afaceri netă	Venituri totale	Rezultat brut	Nr.mediu salariați	Capital propriu	Capital
Argeș	3	4.454,60	5.304,50	181,10	220	4.695,60	780,30
Călărași	2	2.938,40	3.069,30	292,20	70	3.023,20	341,30
Giurgiu	3	2.356,60	3.060,90	213,10	138	1.843,40	48,80
Teleorman	1	853,50	860,50	-33,60	37	1.181,60	61,90

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naționale a cooperației meșteșugărești (2011)

Pe de altă parte, la nivel național, regiunea Sud Muntenia ocupă o poziție medie pentru producția totală a cooperativelor (locul 4), pe care o păstrează și în privința exportului și una fruntașă în ceea ce privește investițiile (locul 2).

Tabel 7: Indicatori economici pentru societăți cooperative pe regiuni de dezvoltare în anul 2010

Regiunea	Producția totală (mii lei)	Comerț cu amănuntul (mii lei)	Investiții (mii lei)	Export (mii euro)	Export (mii USD)
Nord-Est	38.358,70	16.737,20	1.073,90	446,00	0,00
Sud-Est	59.870,30	9.113,10	3.198,30	3.727,00	0,00
Sud	55.658,30	2.315,00	2.565,90	2.113,00	0,00
Sud-Vest	37.224,90	3.500,20	1.556,00	1.710,00	0,00
Vest	30.477,10	22.359,90	2.490,40	299,00	0,00
Nord-Vest	63.404,20	2.423,90	2.417,10	5.767,00	0,00
Centru	28.595,40	3.432,70	1.001,10	2.924,00	0,00
București-Ilfov	62.379,00	6.204,20	698,50	721,00	6,60
Total	375.967,90	66.086,20	15.001,20	17.707,00	6,60

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naționale a cooperației meșteșugărești (2011)

În cazul celor mai multe asociații cooperatiste din regiunea observată, producția menține un nivel scăzut și constant, fără prea mari fluctuații în timp. Diferențe semnificative pe perioada 2007-2010, cu un trend descendent, sunt vizibile doar pentru asociațiile cooperatiste cu un număr mare de membri (UJCM Prahova, UJCM Dâmbovița, ASCOM Argeș). Aici se poate aduce în discuție faptul că numeroase societăți cooperative nu mai prestează niciun fel de activități productive, singurul tip de venituri provenind din închirierea spațiilor aflate în proprietate. De altfel, acesta a fost și cel mai frecvent motiv prin care managerii au justificat refuzul participării la studiul nostru, motivând că societatea lor și-a restrâns activitățile și numărul de lucrători.

Figura 42: Producţia totală a societăţilor cooperative (mii lei)

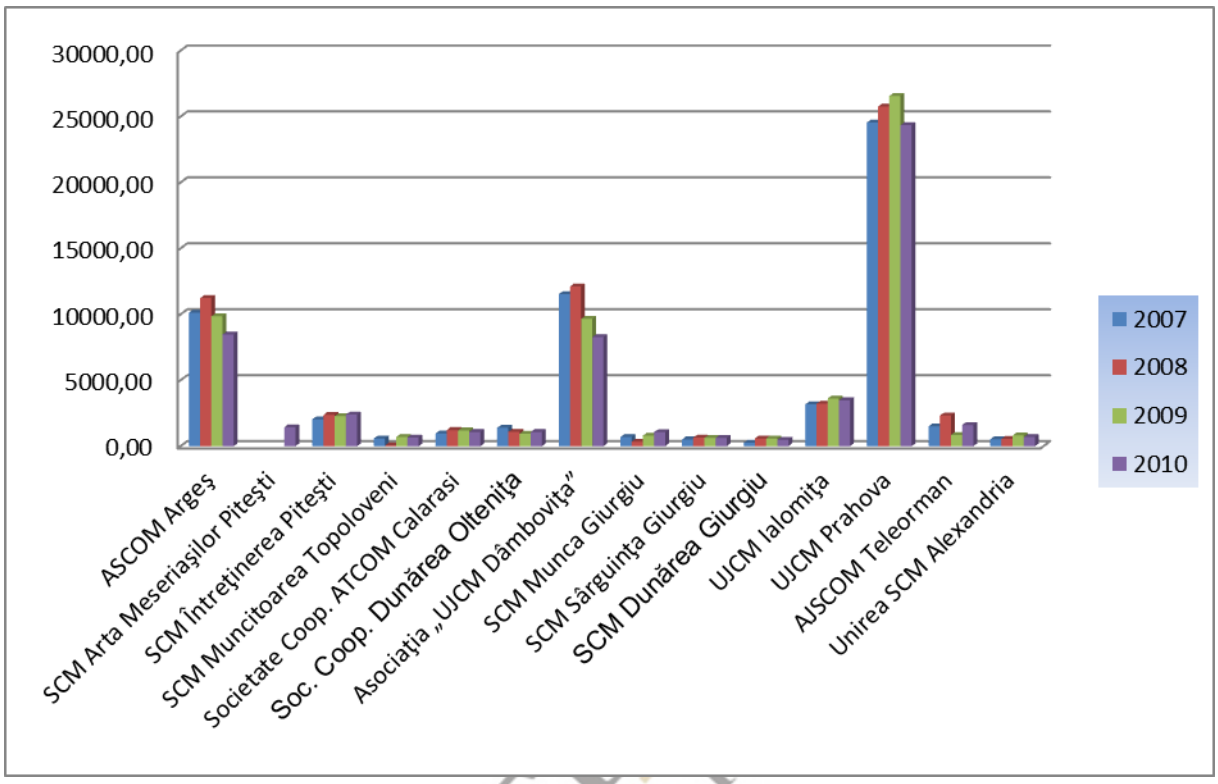

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naţionale a cooperaţiei meşteşugăreşti (2011)

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 43: Veniturile societăţilor cooperative (mii lei)

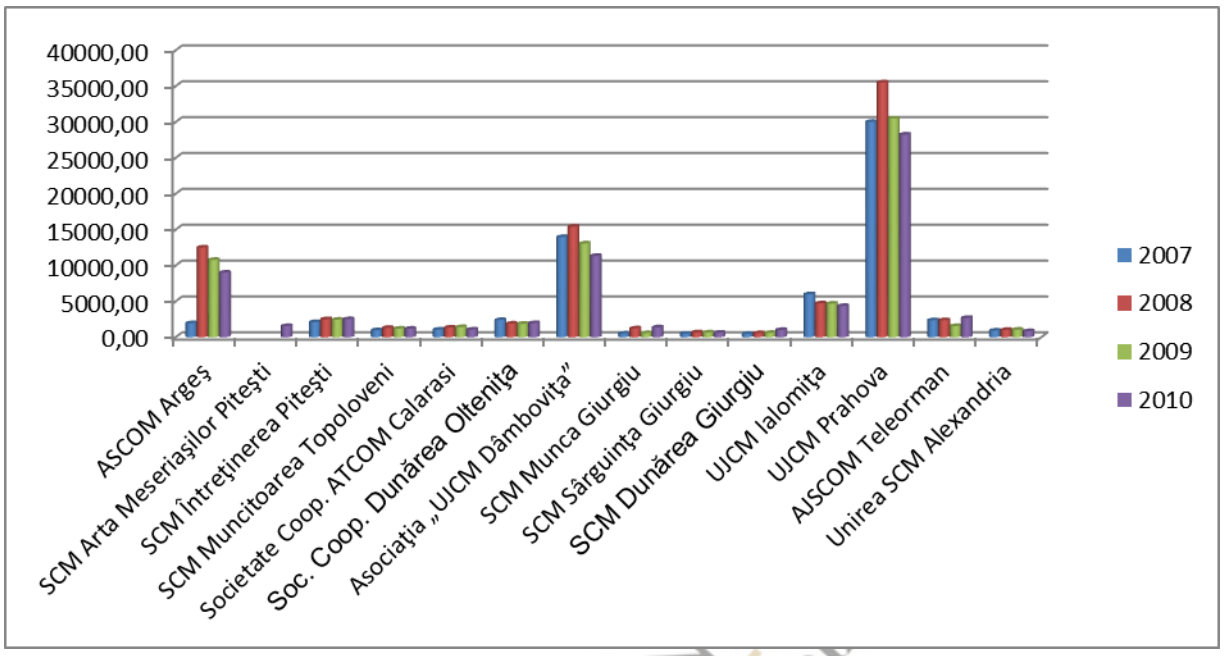

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naționale a cooperației meșteșugărești (2011)

Economia socială - Economie competitivă?

Managerii intervievaţi nu au putut identifica elementele de inovaţie introduse în activitatea lor, evidenţiind în acest fel faptul că acest concept nu este complet înţeles şi asumat de fiecare dată. Cu toate acestea, nivelul investiţiilor este relativ constant, cel puţin în cazul cooperativelor, care folosesc profitul obţinut pentru amenajarea şi îmbunătăţirea locurilor de muncă şi pentru retehnologizare. În cazul secţiilor "service auto" şi "inspecţie ITP" investiţiile periodice în tehnologie de ultimă oră reprezintă o necesitate de care depinde buna desfăşurare a activităţii (ex: ATCOM Călăraşi). O altă direcţie stabilă a investiţiilor din societăţile cooperatiste, este achiziţionarea terenurilor pe care se găsesc clădirile şi spaţiile comerciale sau de producţie.

UPA în lipsa unei cifre de afaceri semnificative şi a unui profit consistent nu reuşesc să facă investiţii pentru crearea de noi locuri de muncă, dar reuşesc prin extinderea gamei de produse şi servicii, precum şi cu minime actualizări tehnologice să menţină activitatea

existentă. De exemplu, achiziționarea unei mașini de imprimat pentru tipizate de birou, în cazul societății HAND-Rom, sau deschiderea unui magazin Fornetti de către asociația Hercules, sunt soluții găsite pentru suplimentarea veniturilor din activitățile deja existente (legătorie cărți, fabricare lumânări, respectiv închiriere sală de festivități) prin care se susțin centrele de zi pentru persoane cu dizabilități și pentru copii ale celor două organizații.

Figura 44: Investițiile societăților cooperative (mii lei)

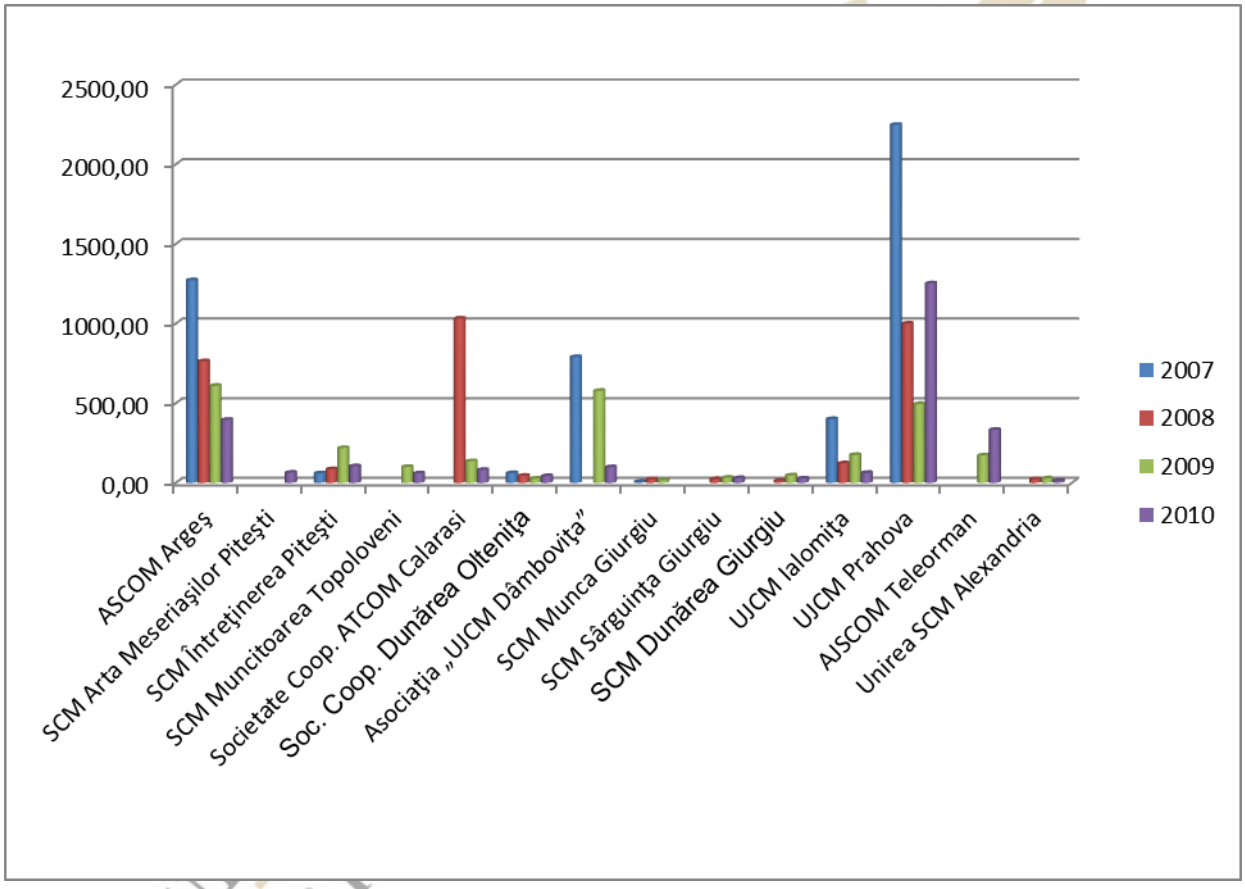

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naționale a cooperației meșteșugărești (2011)

Capacitatea organizațiilor studiate de a face față concurenței din domeniile în care activează este redusă. De altfel, cele mai multe dintre ele și-au asumat poziția și nișa de piață ocupată, fără a încerca să obțină alte rezultate, expunându-se riscurilor. Un fabricant de mobilă din PAL (SCM Progresul, Târgoviște) consideră că depășirea

standardului de producător de mic mobilier pentru persoane cu venituri mici l-ar pune în situaţia de concurenţă cu producători puternici, cărora nu ar putea să le facă faţă.

Totodată, competitivitatea este influenţată de existenţa angajaţilor cu dizabilităţi. Chiar dacă aceştia sunt capabili să execute lucrări complexe, la standarde optime de calitate, productivitatea lor este mai scăzută decât a lucrătorilor fără dizabilităţi. Din acest motiv societăţile care au astfel de angajaţi nu pot face faţă foarte uşor concurenţei altor producători mai mari din domeniu sau produselor de serie mare venite din import, solicitând mai mult sprijin din partea statului, fie prin reintroducerea unor scutiri fiscale pentru ei şi clienţii lor, fie prin asigurarea unor contracte permanente cu instituţiile bugetare pentru produsele şi serviciile lor.

Societăţile investigate respectă normele de protejare a mediului şi reciclează majoritatea deşeurilor rezultate.

Dinamica economiei sociale

Proiecte (studii de caz)

Banca copiilor – este un proiect iniţiat de Asociaţia Hercules din Costeşti, judeţul Argeş, în colaborare cu Banca Comercială Română, care a asigurat plata dobânzilor pentru sumele economisite la Banca Copiilor. Pe parcursul unui an, copiii de la centrul de zi au fost încurajaţi să depună bani la o bancă condusă şi administrată de către ei sub supravegherea unor voluntari ai BCR, în conturi pentru care primeau dobânzi cu destinaţie precisă (bani pentru rechizite, pentru abonamente de transport etc.). Obiectivele acestui proiect au fost dezvoltarea abilităţilor de management al resurselor financiare în rândul copiilor cu vârste cuprinse între 7-14 ani din oraşul Costeşti în vederea formării unui comportament raţional în relaţie cu banii şi educaţia financiară în vederea economisirii resurselor financiare. Printre activităţile proiectului s-au numărat sesiuni de educaţie financiară, vizite şi întâlniri cu angajaţi ai BCR la sediul băncii, învăţarea prin practică a mecanismului financiar şi funcţionarea acestuia prin simularea unei tranzacţii bancare simple. Proiectul a fost extins anul următor la alte două asociaţii din regiune.

Locuinţe pentru membrii cooperatori. Intenţia membrilor cooperatori de la ATCOM Călăraşi de a construi şi a oferi spre închiriere 12 locuinţe pentru tinerii specialişti (ingineri,

tehnicieni etc.) din cooperativa lor provine dintr-o lungă tradiție de formare și sprijinire a propriilor cadre tehnice. Până în acest moment au fost amenajate două garsoniere în spațiile deținute de cooperativă în orașele Lehliu Gară și Călărași, alte 10 urmând să fi construite pe unul dintre terenurile cooperativei, recent cumpărat. Investiția se face din resursele cooperativei și cu aprobarea adunării generale a acționarilor.

NESsT - este o organizație internațională non-profit, fondată în 1997 care funcționează ca un catalizator al întreprinderilor sociale în 10 țări în curs de dezvoltare: Argentina, Brazilia, Chile, Ecuador, Peru, Croația, Republica Cehă, Ungaria, România și Slovacia. NESsT a intrat pe piața din România în martie 2007 și a devenit o entitate juridică în noiembrie 2009. De atunci, portofoliul NESsT România a devenit unul dintre cele mai mari din regiune, datorat în mare parte competiției întreprinderilor sociale, la care au aplicat aproape 200 de organizații. NESsT oferă asistență tehnică și sprijin financiar unui portofoliu de incubare format din 9 întreprinderi sociale cu un mare impact ce oferă locuri de muncă și soluții sustenabile la problemele sociale critice din România. Pe parcursul anului, NESsT a organizat workshop-uri pentru organizațiile din portofoliul său. De asemenea, au avut loc întâlniri și consultații lunare între personalul NESsT și fiecare dintre aceste organizații. Asociația Hercules din Costești, Argeș și Fundația Hand-Rom din Câmpulung Muscel, Argeș, sunt două organizații din regiunea Sud Muntenia, aflate în portofoliul NESsT.

Catalactica este o altă organizație deosebit de activă în domeniul economiei sociale, cu filiale în București și Alexandria, jud. Teleorman. Asociația a desfășurat numeroase proiecte care au avut ca obiectiv reinserția socială, reorientarea profesională, consilierea și informarea grupurilor vulnerabile, mai ales romi și în principal din județul Teleorman. Asociația se evidențiază și printr-o bogată activitate publicistică pe tema economiei sociale, bazată pe experiența practică acumulată pe parcursul implementării proiectelor sale.

Concluzii

Economia socială din regiunea Sud Muntenia este slab dezvoltată, iar interesul pentru sprijinirea ei este redus, aparținând în principal organizațiilor non-profit (NESsT,

Catalactica). Lipsa cadrului legislativ îngreunează şi mai mult situaţia întreprinderilor sociale existente. Cele mai multe unităţi protejate autorizate (UPA) au fost forţate să oprească producţia sau să schimbe profilul juridic al firmei după ce beneficiile fiscale prevăzute de legea 448/2006 au fost retrase prin OU 86/2008.

Societăţile cooperative funcţionează la capacitatea lor minimă, de multe ori renunţându-se la activităţile de producţie în favoarea închirierii spaţiilor respective altor agenţi economici. Producţia, atunci când există, nu este una de înaltă calitate, se adresează unui segment de piaţă cu venituri modeste şi nu poate face faţă în condiţii de competiţie.

Ajutorul pe care antreprenorii sociali şi managerii din întreprinderile sociale îl aşteaptă şi îl solicită din partea Statului este de a reglementa prin lege domeniul economiei sociale şi de a asigura contracte permanente cu instituţiile bugetare pentru serviciile şi produsele lor (ex: servicii de curăţenie, produse de manufactură - perii, cutii de carton, ambalaje etc., tipizate de birou ş.a.).

Inovaţia, aşa cum a fost descrisă de un participant la studiu, se referă mai mult la "adaptarea pentru supravieţuire" decât la creşteri semnificative în eficienţa, productivitatea sau calitatea rezultatelor. O perspectivă nouă poate fi aceea prin care însăşi transformarea şi încadrarea unei firme ca Unitate Protejată Autorizată a fost gândită de antreprenori ca o inovaţie de succes.

Ca o concluzie finală, se poate spune că în urma întâlnirilor şi discuţiilor avute pe perioada cercetării s-a conturat şi întărit observaţia că întreprinderile sociale cu cele mai bune rezultate sunt cele în care managerii au un puternic sentiment de identificare cu valorile organizaţiei.

2.1.3.3. Analiza eficienţei economice şi a performanţelor CDI în regiunea Sud Muntenia pe sectoare de activitate

Activitatea de inovare la nivelul regiunii Sud Muntenia se află pe un trend ascendent, conform rezultatelor Inobarometrului realizat la nivelul regiunilor de dezvoltare din

România (RO Inno, 2008, 2011): dacă în anul 2008 regiunea se clasa pe locul VI în ierarhia națională, studiul recent așează regiunea pe locul IV. În clasamentul pe factori de inovare, performanțele regiunii se prezintă astfel:

Locul V: Potențialul de conducere a inovării

Locul II: Potențialul de creare a cunoștințelor

Locul V: Capacitatea de inovare și integrare într-un sistem relațional

Locul VI: Performanța activităților de inovare

Locul III: Proprietatea intelectuală

Rezultatele Inobarometrului sunt confirmate de datele Anchetei privind Inovarea în Industrie și Servicii (INS, 2006, 2008, 2010): dacă în perioada 2000 – 2002, doar 17% dintre întreprinderile regiunii erau implicate în activități de inovare, pentru perioada 2008 – 2010 ponderea acestora este de 33%, procent care plasează regiunea pe locul III în ierarhia națională după regiunile Nord Est și Sud Est.

Figura 45: Ponderea întreprinderilor inovative în total întreprinderi la nivelul regiunilor (%)

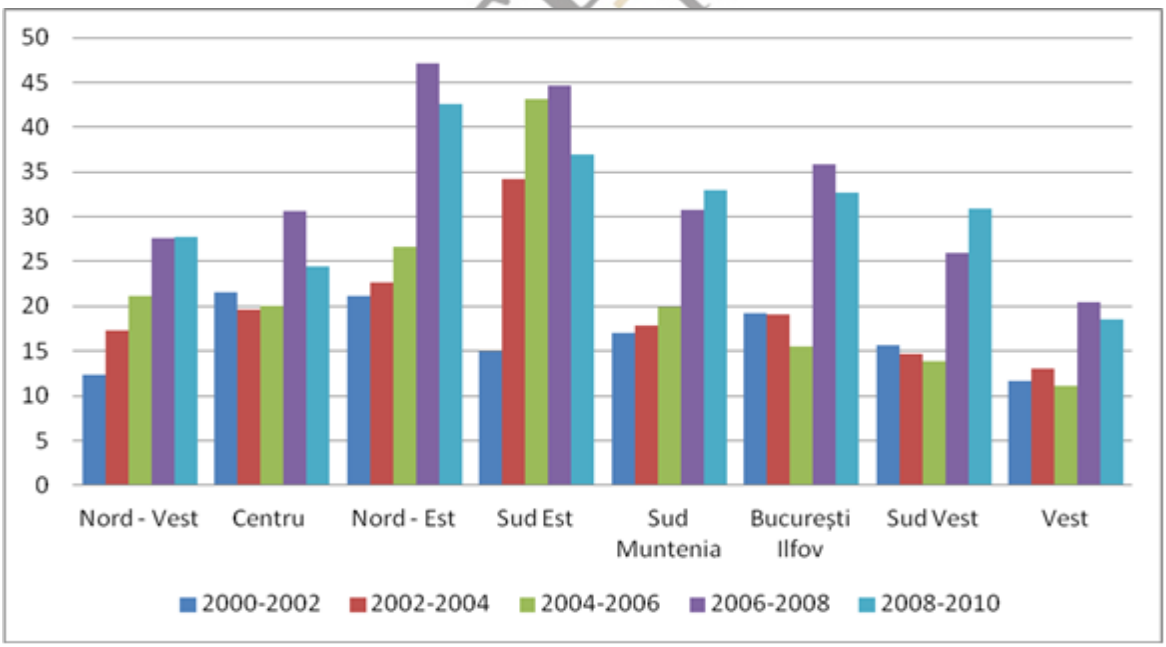

Sursa: INS (2006, 2008, 2010). *Inovarea în industrie și servicii*

Pe clase de mărime, ponderea cea mai ridicată în totalul întreprinderilor o dețin în continuare întreprinderile mari (68,6% în 2010), urmate fiind de cele mijlocii şi de cele mici. *Figura nr. 46* arată o tendință de creștere a ponderilor pe toate clasele de mărime, cu variații sensibile în perioada 2002 – 2006.

Figura 46: Distribuția IMM-urilor inovative pe clase de mărime (% în total întreprinderi)

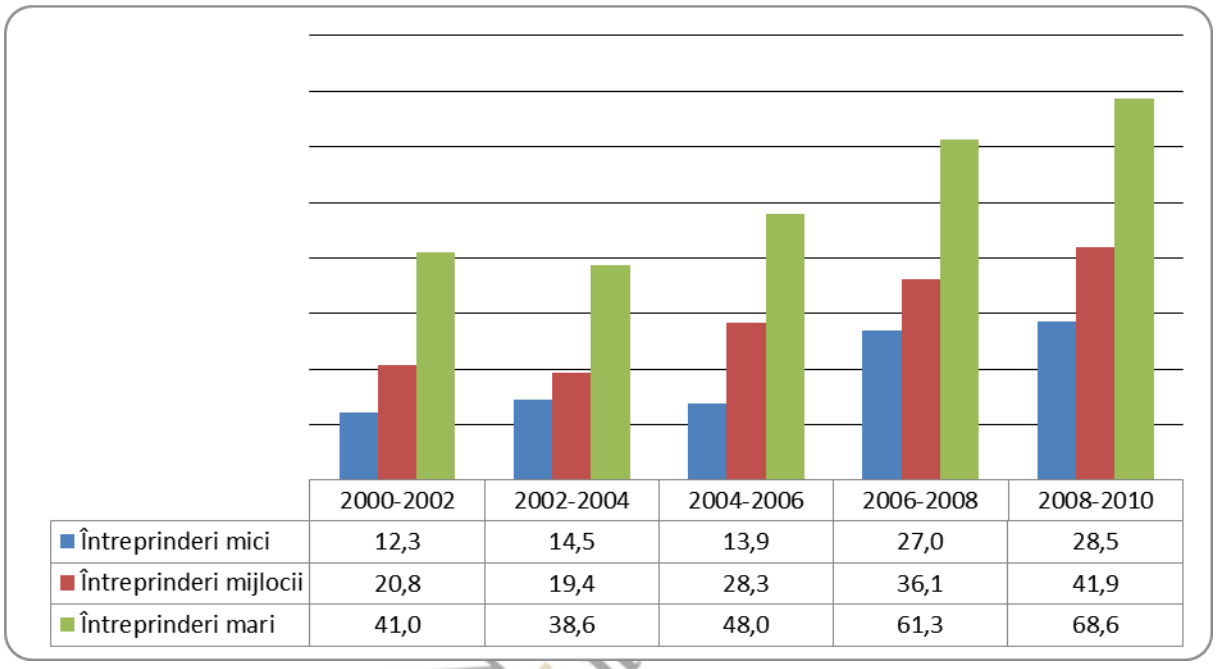

	2000-2002	2002-2004	2004-2006	2006-2008	2008-2010
Întreprinderi mici	12,3	14,5	13,9	27,0	28,5
Întreprinderi mijlocii	20,8	19,4	28,3	36,1	41,9
Întreprinderi mari	41,0	38,6	48,0	61,3	68,6

Sursa: INS (2012). Inovarea în industrie și servicii

Evoluțiile pe tipuri de activităţi economice (Figura nr. 47– **Industrie**; Figura nr. 48 - **Servicii**) indică un număr dublu firme inovative în industrie în anul 2008 comparativ cu anul 2000 şi un număr de peste patru ori mai mare al firmelor inovative în servicii (pe fondul unei extinderi spectaculoase a sectorului servicii, aşa cum a fost prezentat anterior). Efectele crizei economice se regăsesc însă într-un uşor regres la nivelul anului 2010, pentru ambele sectoare.

Figura 47: Numărul firmelor inovative din industrie

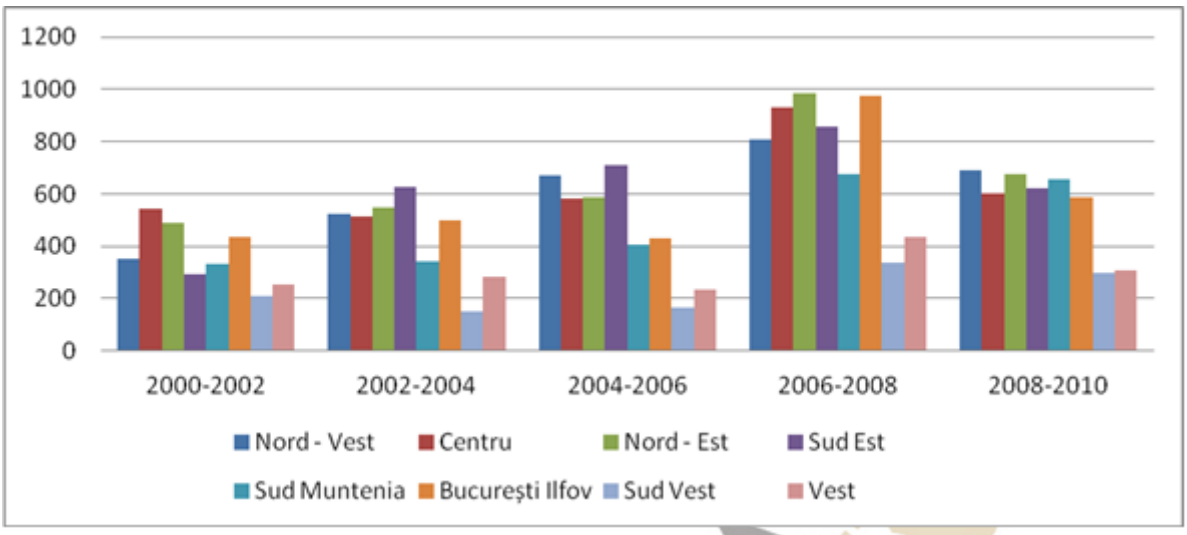

Sursa: INS (2006, 2008, 2010). *Inovarea în industrie și servicii*

Figura 48: Numărul firmelor inovative din servicii

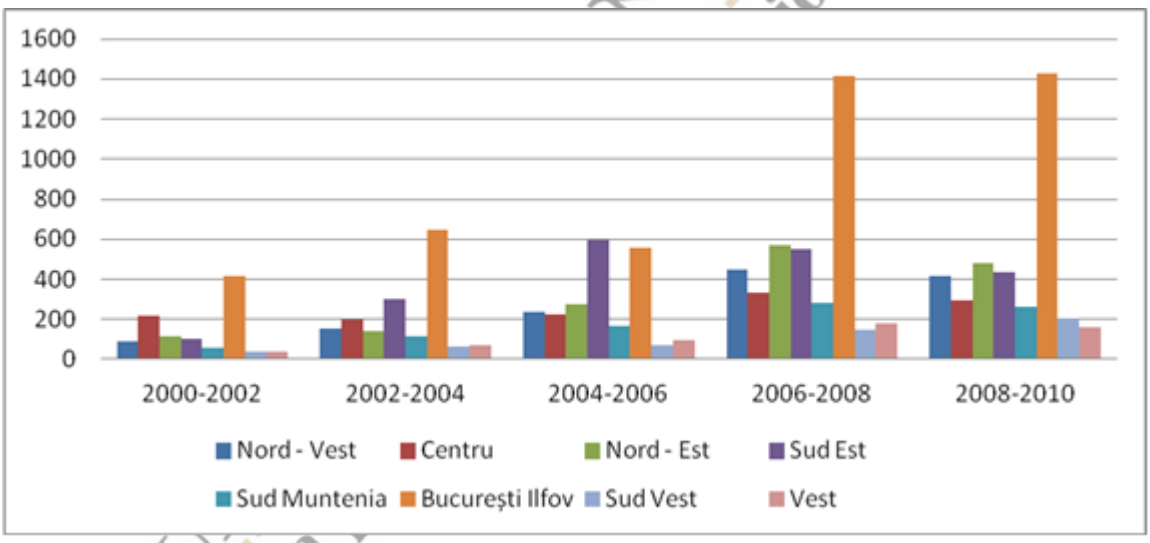

Sursa: INS (2006, 2008, 2010). *Inovarea în industrie și servicii*

În privința inovatorilor tehnologici, cei mai mulți dintre aceștia utilizează simultan inovările de produs și de proces și aparțin sectorului industrie, situația fiind similară celei de la nivel național. Ceea ce trebuie remarcat însă este faptul că ponderea inovatorilor

care utilizează simultan inovările de produs și de proces în totalul inovatorilor tehnologici a ajuns la un punct de maxim în anul 2004 – 2006, după care a început să scadă, în special în rândul întreprinderilor mijlocii și mari și al celor din industrie (*Tabelul nr. 28-Anexă*).

Rentabilitatea financiară a IMM-urilor inovative, calculată ca raport între cifra de afaceri a întreprinderilor inovative și cifra de afaceri a tuturor întreprinderilor (indicator disponibil din anul 2004) a crescut de la 58% în 2004 – 2006 la 70% în 2008 – 2010, procentele fiind mai mari în cazul întreprinderilor cu 250 și peste salariați și al întreprinderilor din industrie (*Tabelul nr. 8*).

Tabel 8: Rentabilitatea financiară a întreprinderilor inovative din regiune Sud Muntenia (%)

Clase de mărime/ Activități economice	**2004-2006**	**2006-2008**	**2008-2010**
Între 10 și 49	14,0	26,4	35,3
Între 50 și 249	32,4	45,2	52,5
250 și peste	78,9	84,8	86,8
Total	58,3	65,1	70,4
INDUSTRIE	71,0	76,4	80,4
SERVICII	19,7	38,5	40,9

Sursa: INS (2012). Inovarea în industrie și servicii

În intervalul 2002 – 2010, principalii lideri ai inovării au fost întreprinderi din următoarele sectoare de activitate: produse din tutun, cercetare – dezvoltare, extracția petrolului brut și a gazelor naturale, activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii, producția, transportul și distribuția energiei electrice, în topul inovării remarcându-se și întreprinderi care au în obiectul de activitate fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului, a produselor din cauciuc și mase plastice, a mobilierului etc. (*Tabelul nr. 9*). Similar evoluțiilor de la nivel național, unde întreprinderile din cercetare – dezvoltare au fost lideri ai inovării în tot intervalul 2002 – 2008, întreprinderile din cercetare – dezvoltare din regiunea Sud Muntenia au fost în topul inovării în perioada 2004 – 2008, dar nu au menținut performanțele și după anul 2008, fiind astfel afectate de perioada de criză economică.

Tabel 9: Principalii lideri ai inovării pe sectoare de activitate la nivel regional

2002- 2004	%
16: Produse din tutun	100,0
65: Intermedieri financiare (cu excepția activităților de asigurări și ale caselor de pensii)	66,7
72. Informatică și activități conexe	47,4
34: Mijloace de transport rutier	46,3
25: Produse din cauciuc și mase plastice	41,9
2004 - 2006	%
73 Cercetare-dezvoltare	81,3
23: Prelucrarea țițeiului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari	75,0
33: Aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și ceasornicărie	66,7
36: Mobilier și alte activități industriale n.c.a.	51,5
62: Transporturi aeriene	45,5
2006 - 2008	%
06. Extractia petrolului brut si a gazelor naturale	100,0
65:Activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii (cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale	100,0
19: Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului	75,0
72 Cercetare-dezvoltare	66,7
11: Fabricarea băuturilor	62,5
2008 - 2010	%
35.1: Producția, transportul și distribuția energiei electrice	83,3
06: Extracția petrolului brut și a gazelor naturale	66,7
62: Activități de servicii în tehnologia informației	60,0
58: Activități de editare	58,8
21: Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	57,1

Sursa: INS (2012). Inovarea în industrie și servicii

În comparație cu nivelul național, în care 3% dintre întreprinderile inovatoare au peste 75% din personal cu studii superioare, în regiunea Sud Muntenia doar 0,5% dintre întreprinderi ating această performanță – toate din sectorul serviciilor – dar în procente mult sub nivelul național. Pentru sectorul industrie, aproximativ o treime dintre întreprinderi au sub 25% dintre angajați cu studii superioare. Pregătirea personalului cu țintă către dezvoltarea și/ sau introducerea inovării plasează din nou regiunea sub media națională pentru toate

categoriile de întreprinderi, procentul regional fiind de 7,4%, cel național de 11,2% în anul 2010.

Ponderea firmelor care primesc subvenții publice pentru inovare a variat în limitele a 1,1% (2008 - 2010) – 3,9% (2004 - 2006), procente similare cu cele înregistrate la nivel național.

Cele mai multe dintre firme preferă inovarea internă, deși procentele sunt semnificativ reduse în anul 2008 – 2010 comparativ cu perioadele anterioare atât la nivel regional, cât și la nivel național; totodată, se poate observa o ușoară creștere a ponderii firmelor care au relații de cooperare cu alte structuri în 2008 – 2010 comparativ cu 2006 – 2008 (*Tabelul nr. 10*).

Tabel 10: Cooperarea pentru inovare la nivel regional și național

%	ROMANIA				Regiunea Sud-Muntenia			
	2002 - 2004	2004-2006	2006-2008	2008-2010	2002-2004	2004-2006	2006-2008	2008-2010
Firme care inovează intern	18,2	19,8	21,0	8,9	15,3	18,9	16,4	11,5
Firme care au relații de cooperare cu alte structuri	2,9	2,8	2,3	3	2,6	3,7	1,6	2

Sursa: INS (2012). Inovarea în industrie și servicii

Analiza cheltuielilor cu inovarea ca pondere din profit prezintă valori mai mari pentru întreprinderile din regiunea Sud Muntenia comparativ cu nivelul național atât pentru sectorul industrie, cât și pentru servicii, excepție făcând anul 2004, când întreprinderile regionale din industrie au înregistrat pierderi. De remarcat este faptul că procentul cheltuielilor cu inovarea ca pondere din profit a scăzut cu doar un punct procentual în 2010 față de 2008 pentru industrie și cu aproximativ 13 puncte pentru servicii, în timp ce scăderile la nivel național au fost semnificative.

Tabel 11: Cheltuieli cu inovarea ca pondere din profit

Sector de activitate	România				Sud Muntenia			
	2004	2006	2008	2010	2004	2006	2008	2010
Industrie	40,4	34,3	103,8	48,9	-166,6	70,6	122,7	121,7
Servicii	5,5	7,7	29,5	-67,6	77,2	10,1	58	35,3

Sursa: INS (2012). Inovarea în industrie și servicii

În aceste condiții, se poate constata o creștere a ponderii cifrei de afaceri a întreprinderilor care au introdus produse noi pentru piață și produse de înaltă tehnologie în cifra de afaceri totală a întreprinderilor în anul 2010 comparativ cu anul 2008, dar și o reducere a ponderii cifrei de afaceri a produselor noi pentru firmă în total cifră de afaceri comparativ cu anii 2006 și 2008 pentru industrie și 2008 pentru servicii. În raport cu evoluțiile naționale, trebuie evidențiate progresele din industrie pentru produsele noi pentru piață (RO: 6,3%, SM: 18% în 2010), rezultatele în general mai slabe ale întreprinderilor din servicii, dar și reducerea ponderii cifrei de afaceri a întreprinderilor cu produse de înaltă tehnologie în 2010 față de 2004, evoluție inversă celei naționale (*Tabel nr. 12*).

Tabel 12: Rentabilitatea financiară a întreprinderilor cu produselor noi și de înaltă tehnologie (%)

Sector de activitate	National				Regiunea Sud-Muntenia			
	2004	2006	2008	2010	2004	2006	2008	2010
Ponderea cifrei de afaceri a produselor noi pentru piață în total cifra de afaceri								
Industrie-total	9,6	10,0	5,6	6,3	6,2	2,8	12,5	18,0
Servicii-total	11,0	5,3	3,3	2,5	3,2	4,4	0,4	2,6
Ponderea cifrei de afaceri a produselor noi pentru firmă în total cifra de afaceri								
Industrie-total	10,4	17,5	14,4	15,1	8,3	29,3	19,7	12,2
Servicii-total	25,0	10,0	7,0	4,0	2,2	1,3	3,9	3,2
Ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor cu produse de înaltă tehnologie în cifra de afaceri totală a întreprinderilor								
TOTAL	0,73	0,67	0,31	1,02	0,96	0,71	0,07	0,16

Sursa: INS (2012). Inovarea în industrie și servicii

Date fiind evoluțiile prezentate anterior, performanțele CDI măsurate prin prisma indicatorilor *Cereri de brevet de invenție depuse de solicitanți români* (Figura nr. 49), *Cereri de înregistrare a mărcilor* (Figura nr. 50) și *Cereri de înregistrare a desenelor/ modelelor solicitanților români* (Figura nr. 51) sunt sub pragul de 10% din totalul național. Situația la nivelul județelor regiunii este prezentată în *Tabelul nr. 29-Anexă*. Astfel, în privința cererilor de brevet, numărul acestora a variat în limitele a minimum 51 de cereri (2009) și maximum 103 cereri (2002), județul Prahova contribuind substanțial la performanța regională (48% din numărul total de cereri de brevet la nivel regional în anul 2010), împreună cu județele Dâmbovița (22%) și Argeș (15%). Rezultatele sunt însă reduse,

regiunea contribuind cu doar aproximativ 5% la totalul național în 2010. Situația este similară în cazul cererilor de înregistrare a mărcilor (7% din totalul național în 2010) și a cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor (8% în totalul național în 2010). În privința cererilor de înregistrare a mărcilor, de notat este faptul că Argeșul și Prahova contribuie cu 77% la performanța regională în 2010, în timp ce pentru cererile de înregistrare a desenelor/modelelor este de remarcat județul Ialomița, care, prin cele 10 cereri depuse în anul 2010, acoperă 29% din totalul regional.

Figura 49: Cererile de brevet de invenţie depuse de solicitanţi români (UM: număr)

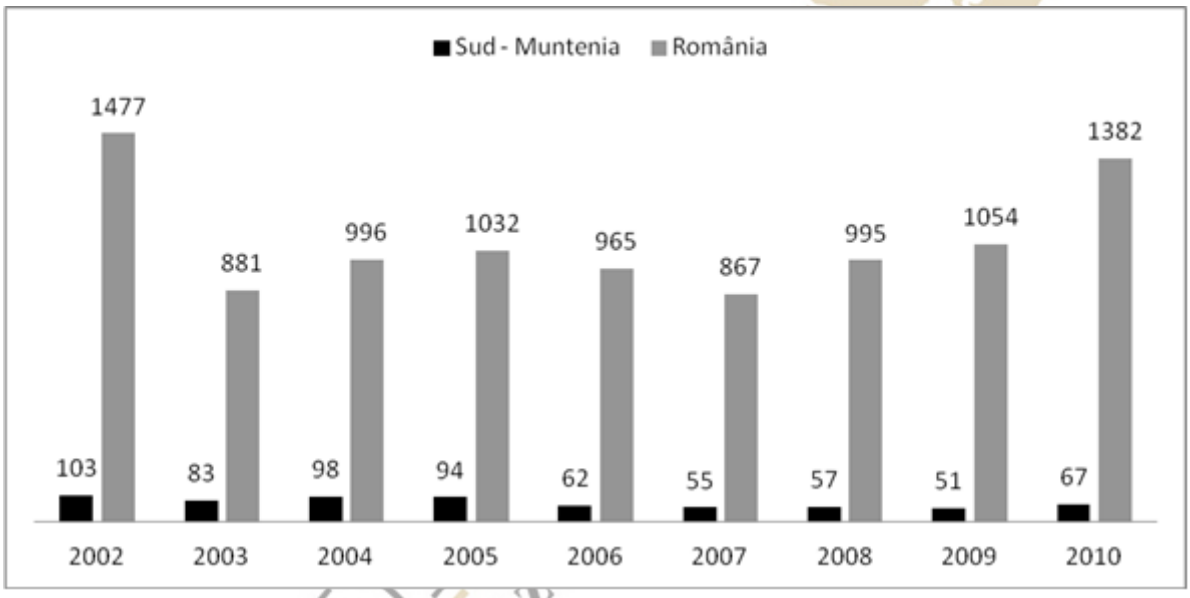

Sursa: INS (2012)

Figura 50: Cererile de înregistrare a mărcilor (UM: număr)

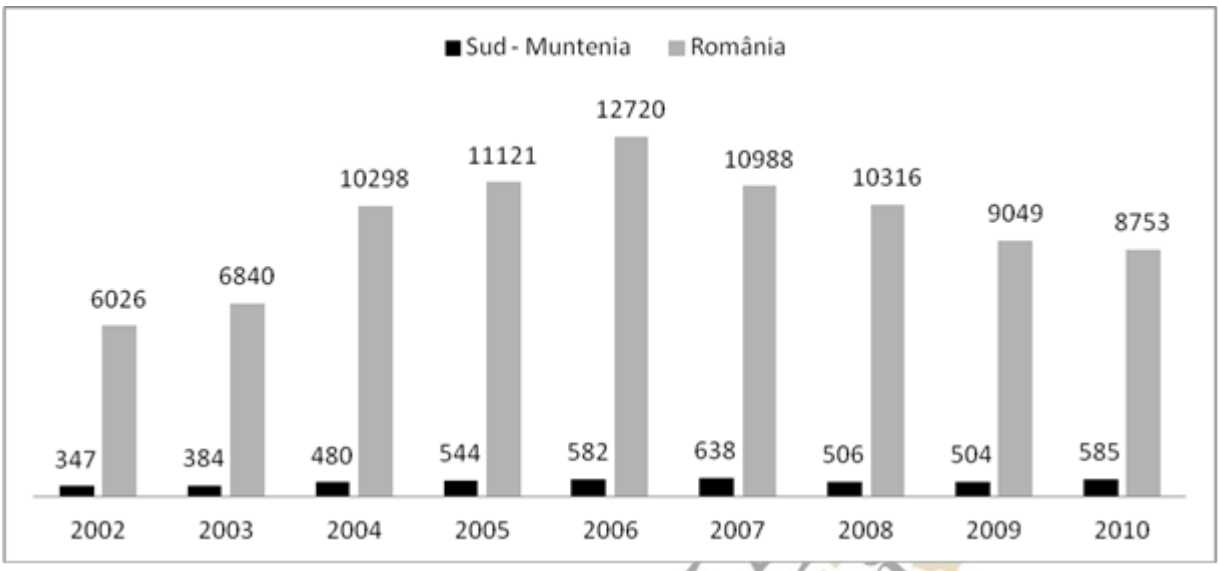

Sursa: INS (2012)

Figura 51: Cererile de înregistrare a desenelor/modelelor solicitanților români (UM: număr)

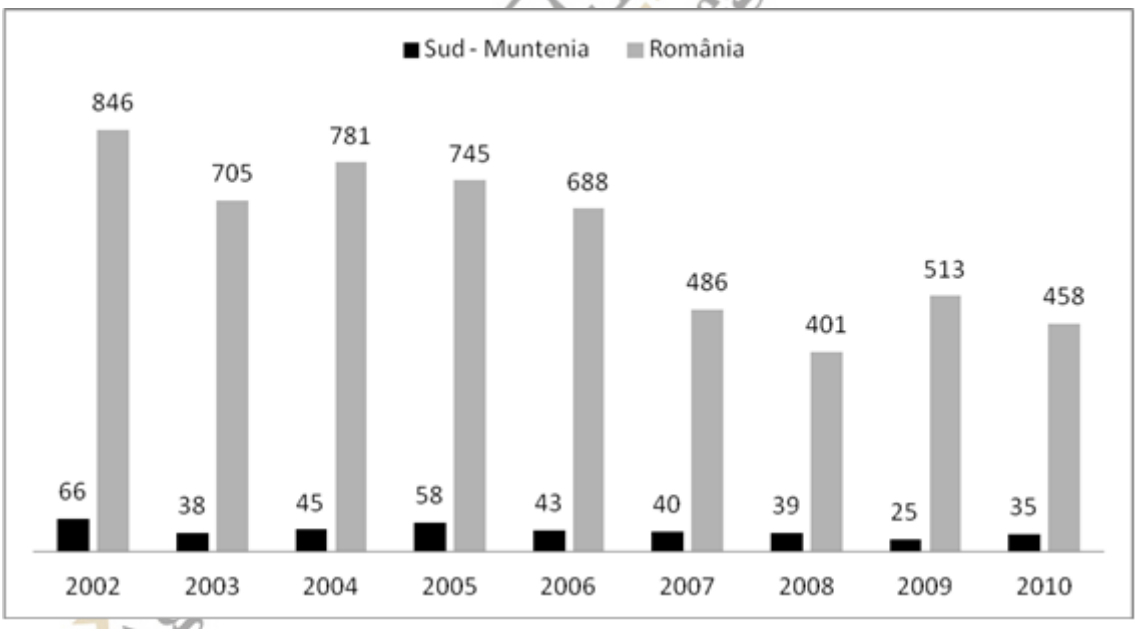

Sursa: INS (2012)

Una dintre explicațiile care stau la baza rezultatelor relativ slabe prezentate anterior este aceea că ponderea întreprinderilor care aplică brevete este una redusă atât la nivel regional, cât și național, atât în industrie, cât și în servicii - sub 2,5% în toate cazurile. Situația este net mai bună în cazul întreprinderilor care utilizează mărci înregistrate, ponderea acestora la nivel regional atingând punctul maxim, de 20,2% pentru industrie și 12,7% pentru servicii în perioada 2004 – 2006, dar reducându-se din nou după această dată (*Tabel nr. 13*).

Tabel 13: Ponderea întreprinderilor care aplică brevete și utilizează mărci înregistrate

Sector de activitate	Național			Regiunea Sud Muntenia		
	2002-2004	2004-2006	2006-2008	2002-2004	2004-2006	2006-2008
Ponderea întreprinderilor care aplică brevete în total întreprinderi						
Industrie-total	2,0	2,0	2,0	1,2	1,3	1,1
Servicii-total	1,4	1,7	1,3	0,9	2,3	0,4
Ponderea întreprinderilor care utilizează mărci înregistrate în total întreprinderi						
Industrie-total	2,8	6,1	4,8	11,1	20,2	11,4
Servicii-total	1,1	3,7	5,5	3,9	12,7	5,9

* In perioada 2008-2010 nu s-au urmarit drepturile de proprietate intelectuala (brevete, marci, desene, copyright)

Sursa: INS (2012). Inovarea în industrie și servicii

Inobarometrul realizat la nivelul regiunilor identifică și o serie de bariere în calea inovării la nivelul regiunii Sud Muntenia, ierarhizate după ponderea întreprinderilor care s-au confruntat cu respectiva problemă:

1. Lipsa de fonduri din interiorul unității (47%);
2. Costuri de inovare prea ridicate (39%);
3. Lipsa de finanțare din surse din afara unității (34%);
4. Piața dominată de alte întreprinderi consacrate (30%);
5. Cerere fluctuantă de bunuri și servicii inovative (19%);
6. Lipsa de personal calificat (13%);
7. Dificultăți privind găsirea partenerilor de cooperare pentru inovare (13%);
8. Nu a fost nevoie din cauza faptului că nu au existat cereri pentru inovări (12%);

Sursa: RO INNO (2011). *Studiu Inobarometru. Raport INOBAROMETRU. Raport Bariere în calea inovării*. Disponibil la: http://www.roinno.ro/pdf/studiu_inobarometru.pdf

Concluzii

Analiza eficienței economice și a performanțelor CDI din regiunea Sud Muntenia realizată cu precădere în baza rezultatelor Anchetei de Inovare în Industrie și Servicii relevă deopotrivă o serie de oportunități și amenințări pentru viitor.

Principalele evoluții pozitive ale mediului regional sunt legate de creșterea ponderii întreprinderilor implicate în activități de inovare în total întreprinderi, performanță care plasează regiunea în poziția a III-a la nivel național, simultan cu o creștere semnificativă a rentabilității financiare a întreprinderilor inovative. Performanțele sunt însă diferite pe sectoare de activitate, rentabilitatea financiară a întreprinderilor din industrie fiind de două ori mai mare decât cea a întreprinderilor din servicii, în condițiile în care și cheltuieile cu inovarea ca pondere din profit sunt de aproape patru ori mai mari.

Așa cum se evidențiază în Inobarometrul realizat la nivelul regiunilor din România în anul 2010, regiunea prezintă un profil oarecum dezechilibrat, ea ocupând locul II pentru potențialul de creare a cunoștințelor și doar locul VI pentru performanța activității de inovare. În acest context trebuie interpretat faptul că ponderea inovatorilor care utilizează simultan inovările de produs și proces în totalul inovatorilor tehnologici a scăzut după anul 2006, dar și faptul că în comparație cu nivelul național regiunea are rezultate mult mai slabe pentru ponderea personalului cu studii superioare, pregătirea personalului cu țintă către dezvoltare și/ sau introducerea inovării, procentul mai mare de firme care inovează intern față de cel al firmelor care au relații de cooperare cu alte structuri sau reducerea ponderii cifrei de afaceri a întreprinderilor cu produse de înaltă tehnologie în total întreprinderi. Expresie a acestor dezechilibre este faptul că regiunea înregistrează doar aproximativ 5% din numărul total de cereri de brevete depuse de solicitanţi români la nivel național și doar 7% din numărul total de cereri de mărci înregistrate, în condițiile în care județele Argeș și Prahova concentrează cea mai mare parte a acestor activități.

Este foarte adevărat însă și faptul că întreprinderile regiunii nu s-au bucurat de subvenții publice pentru inovare și că factorii care țin de suportul financiar sunt principalele bariere ale inovării. Tocmai de aceea, acțiunile strategice viitoare trebuie să aibă în vedere

oferirea de stimulente financiare pentru inovare, dar și suport pentru pregătirea personalului cu țintă pentru inovare și promovarea inovării deschise, bazată pe cooperare între actorii inovării.

2.1.4. Analiza relațiilor de colaborare dintre IMM-uri, centre de cercetare și universități

Instrumentele calitative de cercetare (interviuri, întâlnirile de tip focus group) au scos la iveală informații și percepții relevante cu privire la specificul și tipurile de relații de colaborare dintre întreprinderi și organizații de cercetare.

Relevanța domeniului de activitate

Sectoarele economice bine reprezentate în regiune își au, în general, un corespondent și în mediul de cercetare. Astfel, în linie cu dezvoltarea sectorului petrochimic în Prahova, Universitatea de Petrol și Gaze din Ploiești se numără printre puținele centre academice cu această specializare în țară. De asemenea, Universitatea Pitești numără specializări de formare și cercetare în domeniul materialelor și a ingineriei, dezvoltate în paralel cu industria constructoare de mașini. În plus, și activitatea altor centre precum INCD Agricolă Fundulea reflectă specializarea de profil agricol a sudului regiunii.

Astfel, în cazul Universității de Petrol și Gaze din Ploiești – incluzând centrele de cercetare afiliate - se remarcă o specializare pronunțată a activității de cercetare datorită profilului universității. În cadrul universității se regăsesc un număr de specializări care nu mai apar decât parțial la alte universități din țară (la București și la Constanța). În acest context, colaborarea între mediul privat și mediul academic manifestă următoarele specificități. Companiile, în special cele de dimensiuni mari (atât ca număr de angajați, cât și din punct de vedere al capacității financiare), se implică în a dota laboratoare și facilități de cercetare ale universității. Acest tip de inițiative are rolul de a crește competitivitatea studenților (ca potențiali viitori angajați) instruiți în aceste condiții și vizibilitatea angajatorilor în fața acestora (spre exemplu, laboratoare dotate de Lukoil și marcate/promovate în acest sens). Pe de altă parte aceste inițiative au și rolul de a crește capacitatea instituțională de CDI în a derula proiecte de interes pentru companie. Există

un interes real și în creștere în materie de proiecte de cercetare în domeniu însă universitatea întâmpină și anumite limitări în a răspunde la solicitări externe. Aceste limitări țin spre exemplu de lipsa unor infrastructuri/echipamente specializate sau capacitatea redusă a universității de a susține efortul financiar necesar contribuției proprii în implementarea unor astfel de proiecte (spre exemplu, în cazul unor parteneriate internaționale, chiar și cu finanțare europeană, sunt necesare contribuții proprii pentru parte din buget sau deplasări). Un alt fenomen interesant de semnalat ține de schimbările în materie de colaborări CDI impuse de privatizarea companiilor active în domeniul petrolier/petrochimic. În multe cazuri managementul internațional impune experiența și relațiile de colaborare cu organizații de cercetare din statele de origine.

În cazul INCD Agfricol Fundulea, relevanța domeniului de activitate pentru profil economic al zonei se manifestă în numărul ridicat de colaborări cu agenți privați. Institutul a cooperat pe bază de acorduri de multiplicare și contracte de redevență bilaterale cu 106 unităţi agricole acreditate pentru producerea de semințe, pentru realizarea în cadrul acestora de loturi de hibridare pentru producere de sămânță hibridă comercială la porumb şi floarea-soarelui. Domeniul de activitate este în acest caz restrictiv în sensul că agenții economici necesită soluții adaptate contextului climatic și pedologic local, prin urmare este implicit favorizată colaborarea cu organizații de CDI locale. Cu toate acestea, INCD Agricol Fundulea a desfășurat și desfășoară și în continuare activităţi de colaborare bilaterală la nivel internaţional pe bază de contracte cu 10 companii private.

Pe de altă parte, din perspectiva reprezentanților mediului privat intervievați, a reieșit percepția că proiectele cu adevărat importante pentru companii se realizează la sediile „mamă” sau cu alte universităţi mai bine poziționate din punct de vedere al reputației, capacității și competitivității activității de CDI pe domeniile respective.

În cazurile în care pe domeniile de expertiză vizate competiția între universităţi este mai acerbă – în sensul că sunt multe universităţi/organizații de cercetare active în domeniul respectiv - companiile au de ales între a lucra cu universităţi de pe plan local sau universităţi din proximitate (din capitală sau alte centre universitare din țară). Universitățile locale întâmpină astfel provocări suplimentare în a accesa resurse și parteneriate cu întreprinderi semnificative. Din partea mediului privat, există de

asemenea percepţia că universităţile aşteaptă din partea întreprinderilor solicitări de cercetare pe teme specifice şi se implică prea puţin în a genera din propria activitate soluţii şi propuneri pentru mediul privat.

Relevanța tipului de întreprindere

În cazul menționat mai sus al Universității de Petrol și Gaze din Ploiești, domeniul economic se corelează și cu dimensiunea și tipul întreprinderilor active în sectorul industrial respectiv. Interviul cu reprezentantul universității a relevat faptul că, dată fiind specializarea instituției, colaborarea cu sectorul de IMM-uri este redusă, domeniul industrial de interes fiind caracterizat și dominat de prezența unor companii mari.

La fel și în cazul industriei constructoare de mașini, Grupul Renault este compus din câteva companii de dimensiuni mari, care reprezintă în fapt industria auto și au o prezență supra-regională și internațională în materie de activitate CDI. Deși companiile din grup desfășoară colaborări atât cu Universitatea Pitești, cât și cu Universitatea Valahia o mare parte a parteneriatului în domeniul CDI include și Politehnica București, dar și alte universități din țară și străinătate.

La nivel de IMM-uri, resursele ce pot fi alocate spre astfel de colaborări cu mediul academic sunt limitate. Acolo unde inovarea nu este domeniul de bază al companiei respective, în schimb astfel de inițiative ar putea sprijini creșterea competitivității acesteia, se resimte necesitatea de a avea o interfață între nevoile întreprinzătorilor și soluțiile ce pot fi derivate din activitatea de CDI. Există o dificultate în a articula nevoi specifice de sprijin din partea sectorului CDI și, mult mai semnificativ, în a aloca resurse în acest sens.

În cazul în care activitatea de CDI este domeniul cheie al întreprinderii, prin urmare reprezentanții firmelor pot articula nevoile de activități de CDI precum și competențe și infrastructura necesară, se remarcă o creștere a așteptărilor și exigențelor proiectate asupra partenerilor din mediul academic. Interviurile cu această categorie de actori au remarcat un grad ridicat de scepticism față de capacitatea mediului academic local de a propune soluții direct implementabile și valorificabile economic. A fost dat inclusiv un exemplu de caz în care o relație de parteneriat demarată cu finanțare europeană a fost

sistată deoarece firma partener, ce asuma cofinanțarea necesară proiectului, nu a fost satisfăcută de calitatea şi fezabilitatea economică a soluţiilor propuse de partenerul academic. S-a considerat că documentaţiile propuse din partea partenerilor din mediul universitar sunt dificil de înţeles şi transpus în fluxul de producţie, mediul academic nu mai este la zi cu noile tendinţe, descoperiri şi produse existente pe piaţă şi prin urmare manifestă o capacitate redusă de a concepe modele de producţie şi proiecţii financiare/de profitabilitate aferente.

S-a remarcat de altfel şi scepticism din partea firmelor cu activitate de CDI asupra unor noi capacităţi de CDI în curs de dezvoltare în regiune deoarece respondenţii respectivi, provenind din mediul privat, nu au încredere în capacitatea instituţiilor de învăţământ superior vizate de a atrage şi reţine capitalul uman de înaltă calificare necesar pentru valorificarea infrastructurilor noi astfel construite.

Relevanța proximității

Un aspect important reliefat în cadrul focus grupurilor, dar și analizând beneficiarii finanțărilor destinate cercetării aplicative este faptul că relațiile de colaborare se realizează preponderent cu universități și institute de cercetare din regiunea București-Ilfov. Acest fapt este în mare măsură firesc, având în vedere proximitatea capitalei și diversitatea mult superioară în materie de specializări, dar și capacități de CDI la nivelul Bucureștiului.

Cu toate acestea, proiecte consistente în curs de implementare de investiții în infrastructură de CDI (în special în cazul Universității Valahia, dar și a celorlalte universități din regiune) vor contribui considerabil la creșterea atractivității acestor centre universitare, însă trebuie dublate de inițiative de atragere și retenție a capitalului uman și creștere a calității exigențelor academice.

Chiar și în contextul dezvoltării pe viitor a centrelor universitare din regiune, configurația geografică a Regiunii Sud Muntenia ce include zona de influență economică a capitalei implică dificultatea de a discuta despre un sistem regional de inovare eliminând din panoul de date capacitatea și forța de polarizare a Regiunii București Ilfov. Studii empirice ce țin

de manifestarea în profil teritorial a transferurilor de cunoaștere (knowledge spillovers) relevă o rază optimă de 250 km în jurul unui anume centru economic și academic vizat[1].

Subliniem însă că este mai puțin importantă locația – între granițele Regiunii Sud Muntenia sau în afara lor – a actorilor CDI implicați în colaborări cu mediul privat decât impactul economic al activității respective. Demersul autorităților de sprijinire al inovării, ca vector al competitivității regionale, ține mai degrabă de susținerea transpunerii în creștere economică a rezultatelor activității de CDI.

Concluzii

Pe ansamblu, s-a remarcat faptul că relațiile de colaborare dintre IMM-uri, institute de cercetare și universitățile din regiune există, însă au mai degrabă un caracter punctual și nesistematic. Profilul colaborărilor diferă în funcție de mărimea și domeniul de activitate al întreprinderii, dar și în funcție de profilul universității/organizației de cercetare respective.

Toate părțile implicate în acest dialog își manifestă disponibilitatea de a colabora, însă judecând după volumul efectiv al colaborărilor, lucrurile par că rămân la un stadiu mai degrabă declarativ, de deziderat. Colaborările consistente implică în mare parte companii mari, cu experiență și capacitate CDI proprie.

Deficiențele în relația de colaborare se datorează în mare parte nesincronizării și necorelării necesităților și doleanțelor reale ale mediului privat cu activitățile de cercetare desfășurate în mediul academic și de cercetare, volumului redus de investiții în modernizarea infrastructurii de sprijin a cercetării, promovării reduse a capacității existente și potențialului pe care îl are mediul academic în sectorul de CDI și promovării modeste realizate de structurile de sprijin a culturii inovării.

Unele domenii de activitate bine reprezentate în regiune au, drept corespondent, capacități de cercetare competitive și cu experiență relevantă în cooperarea cu mediul privat (cu titlu de exemplu: Universitatea Petrol și Gaze Ploiești, INCD Agricol). Dezvoltarea acestora necesită sprijin pe mai departe pentru creșterea capacităților ce țin de

[1] Jaffe A. B. (1989) „Real Effects of Academic Research", *American Economic Review*, 79, 957-970.

infrastructură și resurse financiare necesare pentru derularea de proiecte de amploare și parteneriate extinse.

În alte domenii unde se remarcă o competiție cu alte universități/centre de cercetare din țară este necesară susținerea activităților colaborative inter-regionale, dar și internaționale pentru facilitarea transferului de cunoaștere, dar și o mai bună racordare/poziționare a universităților și institutelor respective la mediul academic performant național și internațional.

2.1.5. Analiza SWOT a cererii de inovare a mediului economic din regiunea Sud Muntenia

Analiza SWOT care urmează prezintă o imagine sintetică a cererii de inovare a mediului economic din regiunea Sud Muntenia în funcție de trei direcții strategice urmărite prin termenii de referință, și anume: profilul ***mediului economic regional***, caracteristicele mediului de afaceri reflectate în ***dinamica antreprenorială*** și relațiile de colaborare între mediul de afaceri și actorii CDI prezente în rețele de ***parteneriate***.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Mediul Economic Regional	
Regiunea prezină un **potenţial de dezvoltare** în creştere: în perioada 1999-2010, a contribuit în medie cu 12,7% la realizarea PIB-ului României, ocupând în anul 2010 locul 5 în ierarhia naţională a regiunilor. Faţă de media europeană, a fost înregistrată o apreciere constantă a PIB-ului, nivelul indicatorului în regiune fiind la 7% din media EU27 în 1999 şi 20% în anii 2009 şi 2010. Regiunea Sud Muntenia se află între primele trei regiuni la nivel naţional, în funcţie de **valoarea investiţiilor străine directe atrase la nivel regional**. Tradiţia în diverse sectoare conferă un **profil economic regional** în care	**Existenţa unor decalaje multiple: faţă de EU27, faţă de alte regiuni ale României şi la nivel intra-regional.** Aceste decalaje au fost accentuate în anul 2010 astfel încât peste 52,6% din PIB-ul regional au fost generate de cele două judeţe puternic industrializate (Argeş şi Prahova), în timp ce judeţele Giurgiu şi Călăraşi au contribuit cu aproximativ 8% la PIB-ul regional. **PIB-ul regional** pe locuitor reprezintă doar 20% din media UE27, respectiv 40% raportat la standardul puterii de cumpărare, procent care o poziţionează pe ultimele locuri în ierarhia Europeană. **Partea sudică a regiunii** (Călăraşi, Giurgiu, Ialomiţa, Teleorman) este o **zonă cu**

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
agricultura regiunii contribuie în procente de 15% până la 18% la crearea PIB-ului național pe acest sector, în timp ce **industria** regiunii are contribuții de 13% până la 17% la nivel național. **Industria și serviciile** produc împreună peste jumătate din PIB-ul regional.	**performanțe economice inferioare,** unde marea majoritate a populației lucrează în agricultură. **Identitatea socio-economico-culturală a regiunii** este una foarte difuză și slab conturată.
Dinamica Antreprenorială	
Regiunea deține **12,08% din totalul numărului de societăți comerciale la nivel național**. Județul Prahova deține 27%, Argeș 21%, Teleorman 16,8%, celelalte județe deținând fiecare între 6% și 10%. Creșterea ponderii **întreprinderilor active nou create care fac investiții** în primul an de activitate la 70,7% în 2010, raportat la media națională de 39%. S-a înregistrat o creștere a ponderii **întreprinderilor active la un an de la înființare** (57% în 2008; 71% în 2010), semn că **dinamica antreprenorială se consolidează**. **Procentul întreprinderilor implicate în activități de inovare** a crescut de la 17% în 2000-2002 la 33% în 2008-2010, plasând regiunea pe locul 3 în ierarhia națională. Criza nu a afectat evoluția numărului de **societăți comerciale cu participare străină la capital** în niciunul din județele regiunii. Județele Argeș, Dâmbovița, Prahova reprezintă principalele zone în care se desfășoară această activitate. **Comerțul, industria prelucrătoare și serviciile,** au fost de-a lungul perioadei	**Sectoarele de agricultură, vânătoare și silvicultură** au redus contribuția lor la PIB înregistrând o scădere de la 17,7% în 1999 la 8,9% în 2010. **Sectorul servicii**, în ciuda evoluției pozitive din perioada 1999 - 2010, este încă slab dezvoltat și deține 7,4% din totalul de unități locale existente la nivel național. **Densitate redusă a numărului de întreprinderi** la nivel regional (16 întreprinderi la 1.000 de locuitori) comparativ cu media națională (22 întreprinderi la 1.000 de locuitori). Traiectoria evoluției numărului de întreprinderi nu a urmat-o pe cea națională. Deși la nivel național au fost înregistrate creșteri semnificative, la nivel regional creșterea a fost moderată. **Concentrarea numărului de întreprinderi** la nivelul județelor Argeș și Prahova (în 2010 - 55% din totalul regional). Spațiul de dezvoltare al **economiei sociale** în regiunea Sud Muntenia este încă slab evoluat (numărul persoanelor cu dizabilități încadrate în muncă este de aprox. 3,5% din numărul persoanelor cu handicap și 7% dintre adulții cu handicap), iar interesul pentru sprijinirea

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1999-2010 cei mai importanţi angajatori de tip IMM. În anul 2010 peste 70% din personal era angajat în comerţ, industria prelucrătoare şi construcţii.	ei este redus. Criza economică a produs **pierderi însemnate de firme, de personal şi la nivelul cifrei de afaceri în comerţ şi construcţii**.
Parteneriate	
Existenţa **parteneriatelor de succes** între mediul privat, cel academic şi de cercetare (ex: colaborarea dintre Parcul Tehnologic şi Industrial Giurgiu şi Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare pentru Textile şi Pielărie).	**Relaţiile de colaborare dintre IMM-uri, institutele de cercetare şi universităţile din regiune** au un caracter punctual şi nu devin colaborări uzuale şi permanente. Acest lucru se datorează în mare parte necorelării necesităţilor reale ale mediului privat cu activităţile de cercetare desfăşurate în mediul academic şi de cercetare, lipsei investiţiilor în modernizarea infrastructurii de sprijin a cercetării, lipsei mijloacelor şi modalităţilor de promovare a potenţialului pe care îl are mediul academic în sectorul de CDI, insuficienţei resurselor alocate investiţiei în CDI, promovării modeste realizate de structurile de sprijin culturii inovării.

OPORTUNITĂŢI	AMENINŢĂRI
Mediul Economic Regional	
La orizontul anului 2015 sunt prognozate **oportunităţi de dezvoltare la nivelul regiunii**. Rata şomajului va scădea, iar valoarea adăugată regional brută din agricultură, industrie, construcţii şi comerţ va înregistra evoluţii pozitive. **Principalele domenii cu potenţial de dezvoltare** sunt localizate după cum urmează: agricultura în judeţele Argeş, Călăraşi, Ialomiţa, industria prelucrătoare, comerţ şi servicii în judeţele Argeş,	**Marile decalaje economice** între judeţele din nordul regiunii şi cele din sudul acesteia îngreunează politica de dezvoltare economică echilibrată, dar şi intrarea regiunii în zona de competitivitate.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Dâmbovița și Prahova. **Sectoare competitive diverse**: industria chimică și petrochimică (județele Prahova și Argeș), mașini, echipamente și mijloace de transport, materiale de construcție (Prahova, Argeș și Dâmbovița), textile, confecții și alimentară în toate județele. **Regiunea deține supremația la nivel de țară** în producția de utilaj petrolier și chimic, de frigidere, lămpi electrice, producția de automobil. Încadrarea unor zone din regiunea Sud Muntenia în **sistemul urban policentric cu potențial de dezvoltare** (Slobozia – Călărași – Fetești, Alexandria – Zimnicea – Turnu Măgurele – Roșiori de Vede, Ploiești – Târgoviște – Pitești-Râmnicu Vâlcea și Valea Prahovei).	
Dinamica Antreprenorială	
Dată fiind densitatea mare de concentrare a firmelor în municipiul Pitești și comunele limitrofe, Bascov, Bradu, Mărăcineni, se pot explora **posibilitățile de creare a unei zone metropolitane**. În paralel, dezvoltarea zonei metropolitane București va influența aproape toate județele regiunii prin integrarea teritorială în zona economică a celei mai dezvoltate regiuni din România. **IMM-urile** reprezintă astăzi 99,3% din numărul total de întreprinderi la nivel regional și au devenit cei mai importanți angajatori locali (numărul de salariați a crescut de la 44% în anul 1999 la 70% în anul 2010). **Serviciile și comerțul** concentrează peste	**Scăderea numărului de IMM-uri.** Anul 2010 regăsește regiunea cu aproximativ 5.700 de IMM-uri mai puțin comparativ cu anul de vârf 2008; cele mai semnificative pierderi au fost înregistrate în **comerț** (3.700 de IMM-uri), **construcții** (946 de IMM-uri) și **industria prelucrătoare** (889 de IMM-uri). Numărul de **radieri de societăți comerciale** crește dramatic în anul 2010 comparativ cu 2009. Mai mult, efectele crizei economice sunt vizibile și la nivelul analizei cifrei de afaceri a IMM-urilor. Capacitatea organizațiilor locale de a face față **concurenței** prezentă în domeniile în care activează este redusă. În consecință, multe companii mici preferă să rămână la

OPORTUNITĂŢI	AMENINŢĂRI
70% din numărul total de IMM-uri la nivel regional. Regiunea deţine 13,8% din numărul total al unităţilor locale active în **industria extractivă** şi angajează 22,3% din personalul naţional din acest sector. Unităţile active în **industria prelucrătoare** deţin 21,5% din cifra de afaceri naţională pe acest domeniu, în ciuda faptului că reprezintă doar 11% din totalul unităţilor naţionale.	nivelul actual de dezvoltare.
Parteneriate	
Intensificarea **colaborărilor şi parteneriatelor naţionale şi internaţionale**. Faptul că relaţiile de colaborare între mediul privat şi cel academic şi de cercetare se desfăşoară în principal cu instituţii din alte regiuni face ca potenţialul de implicare în proiecte inter-regionale al institutului să fie unul ridicat (ex: la nivel internaţional, INCDA Fundulea a desfăşurat şi desfăşoară activităţi de colaborare cu colaborare bilaterală, pe bază de contracte, cu 9 institute de cercetare, 10 companii private şi o Academie de ştiinţe agricole). **Dezvoltarea de parteneriate** între mediul privat şi universităţi (ex: grupul de firme Dacia – Renault, atât pe proiecte punctuale realizate în colaborare cu Universitatea de Stat din Piteşti şi Universitatea Valahia, cât şi formalizate prin participarea la constituirea polului de competitivitate Auto Muntenia etc.).	Dificultatea cu care se confruntă autorităţile locale în a găsi **parteneri pe proiecte de cercetare**.

2.2 Analiza Sistemului Regional de Sprijinire şi Furnizare a inovării

2.2.1. Stakeholderii Sistemului Regional de Sprijinire şi Furnizare a inovării

2.2.1.1. Decidenţii politici de la nivel naţional, regional şi local

Instituţiile naţionale care au atribuţii în domeniul cercetării-dezvoltării – inovării sunt următoarele:

1. **Ministerul Educaţiei Cercetării, Tineretului şi Sportului**

Ministerul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului este un Organism Intermediar Naţional pentru Programul Operaţional Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 (OIPOSDRU MECTS). OIPOSDRU MECTS are în subordine câte o Unitate Regională în fiecare regiune de dezvoltare a ţării. În regiunea Sud Muntenia unitatea regională este Inspectoratul Şcolar al Judeţului Călăraşi.

În colaborare cu celelalte instituţii de profil, MECTS are sarcina de a defini şi de a asigura o bună implementare a strategiei globale a învăţământului. În plus, MECTS proiectează noile direcţii educaţionale pe niveluri şi profiluri de învăţământ.

Atribuţiile MECTS au un impact atât direct, cât şi indirect la nivel naţional şi regional asupra activităţilor de CDI. Prin asigurarea unei bune educaţii a forţei de muncă se insuflă orientarea către beneficiile unei dezvoltări prospere, care să ofere avantaje la nivelul întregii comunităţi. MECTS în calitate de Organism Intermediar naţional este responsabil de implementarea următoarelor axe prioritare şi domenii majore de intervenţie din Programul Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU) 2007-2013 (Ministerul Muncii, Familiei şi Egalităţii de Şanse, 2007a, pp. 55-56):

– Axa prioritară 1 „Educaţia şi formarea în sprijinul creşterii economice şi dezvoltării societăţii bazate pe cunoaştere”;

– Axa prioritară 2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii" - Domeniul major de intervenție 2 „Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii";

POS DRU, prin axele prioritare urmărește atingerea obiectivelor din cadrul Strategiei de la Lisabona privind ocuparea deplină, promovarea educației și formării profesionale de calitate, întărirea culturii și spiritului antreprenorial, încurajarea inovației și dezvoltării economiei bazate pe cunoaștere.

2. **Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (ANCS)**

În prezent, MECTS își exercită funcțiile în domeniul cercetării prin intermediul **Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică (ANCS)**. Misiunea ANCS este de a asigura elaborarea, aplicarea, monitorizarea și evaluarea politicilor în domeniul CDI în conformitate cu Strategia Națională în domeniul Cercetării, Dezvoltării și Inovării și cu Programul de Guvernare.

Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovație 2007-2013, elaborată sub egida Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică cuprinde o evaluare critică a situației actuale și o viziune generală pentru viitor. În elaborarea Strategiei s-a urmărit coerența cu principalele documente specifice ale UE și României (Strategia Lisabona revizuită în 2005, participarea la Programul Cadru 7 pentru știință și tehnologie, Planul Național de CDI din perioada 1999 – 2006, Programul de granturi pentru cercetarea științifică din 1995 – 2006, Programul Cercetare de excelență (CEEX) din 2005 – 2006, primul exercițiu național de foresight de mare anvergură în știință și tehnologie realizat în perioada 2005 – 2006).

Pentru implementarea acestei viziuni strategice și pentru a crea un mediu propice dezvoltării capitalului uman calificat în domeniul CDI sunt prevăzute următoarele obiective specifice:

- **Creșterea performanței** prin plasarea cercetării din România în grupul primelor 35 de țări raportat la numărul aparițiilor în publicațiile indexate ISI (locul 48 in 1995-2005), creșterea de 10 ori a numărului de brevete EPO la un milion de locuitori (1,72 în 2003 față de media UE de 137), triplarea numărului de brevete OSIM față

de 2006 şi creşterea ponderii brevetelor high-tech, dublarea ponderii firmelor inovative (19% în 2002-2004);

- **Dezvoltarea resurselor sistemului** prin triplarea numărului de cercetători concomitent cu descreşterea mediei de vârstă sub 40 de ani, asigurarea unui număr mediu anual de 2.000 burse doctorale, o pondere de 50% de doctori şi doctoranzi în totalul cercetătorilor, creşterea atractivităţii carierei de cercetător şi aplicarea unor criterii de performanţă în promovarea profesională, atragerea în instituţiile de cercetare sau în proiecte realizate în România a unor cercetători de valoare din străinătate sau din rândul diasporei ştiinţifice româneşti, facilitarea accesului la infrastructuri de cercetare performante în ţară şi în străinătate, în special în UE;
- **Implicarea sectorului privat** prin creşterea cheltuielilor private pentru cercetare-dezvoltare la 1,5% din PIB, stimularea mediului privat pentru asimilarea rezultatelor cercetării, dezvoltarea parteneriatelor între mediul public şi privat în ştiinţă şi tehnologie, facilitarea accesului firmelor inovative la schemele de cofinanţare;
- **Îmbunătăţirea capacităţii instituţionale** prin reducerea fragmentării actuale a sistemului şi încurajarea participării la reţele de cercetare în plan naţional şi internaţional, afirmarea instituţiilor de învăţământ şi cercetare româneşti, profesionalizarea managementului cercetării, evaluarea independentă a performanţei cercetării cu finanţare publică, consolidarea rolului ştiinţei în societate prin promovarea eticii şi egalităţii de şanse;
- **Lărgirea cooperării internaţionale** prin participarea la programe şi proiecte transfrontaliere şi iniţierea altora noi, o mai bună reprezentare a României în organismele reprezentative la nivel european şi internaţional.

Principalele modalităţi prin care ANCS susţine cercetarea ştiinţifică sunt:

- Elaborarea politicilor şi strategiilor de dezvoltare a cercetării ştiinţifice, precum şi de transfer a rezultatelor acesteia către mediul socio-economic. În particular, ANCS elaborează structura Planurilor Naţionale multianuale, pe baza recomandărilor celor trei organisme consultative de specialitate: Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice (cercetarea fundamentală), Consiliul Naţional al Dezvoltării şi Inovării (cercetarea aplicativă şi industrială) şi Colegiul Consultativ pentru Cercetare, Dezvoltare şi Inovare (consiliu integrator, principalul organism consultativ al ANCS);
- Monitorizarea implementării de către UEFISCDI a planurilor naţionale, publicând şi popularizând rezultatele cercetării finanţate prin fonduri publice naţionale şi europene;
- Colaborarea cu alte organe ale administraţiei publice centrale şi locale pentru coordonarea politicilor publice în domeniul cercetării - dezvoltării - inovării, în special în vederea atragerii investiţiilor private, naţionale şi internaţionale, în cercetarea ştiinţifică industrială în România, precum şi în vederea susţinerii şi stimulării culturii antreprenoriale în sistemul public de cercetare. În acest scop ANCS colaborează în special cu Ministerul Economiei, Comerţului şi Mediului de Afaceri, Ministerul Finanţelor Publice şi Ministerul Dezvoltării Regionale şi Turismului;
- Reprezentarea intereselor naţionale ale României în cadrul forurilor internaţionale din domeniul de competenţă (Comisia Europeană, tratate bilaterale, participări în alte organisme internaţionale);
- Asigurarea accesului persoanelor fizice sau juridice române la informaţii de interes public privind sistemul de cercetare. Asigură transparenţa sistemului naţional de cercetare - dezvoltare;
- Asigurarea secretariatului tehnic al Consiliului Naţional pentru Politica Ştiinţei şi Tehnologiei (CNPST). CNPST este format din nouă membri din care cel puţin patru sunt membri ai Colegiului Consultativ şi prezintă Primului Ministru cel puţin odată pe an, în cadrul unei şedinţe de Guvern, concluziile şi recomandările sale privind

cercetarea, transferul tehnologic şi dezvoltarea societăţii şi economiei bazate pe cunoaştere în România.

3. Ministerul Dezvoltării Regionale şi Turismului

Ministerul Dezvoltării Regionale şi Turismului (MDRT) este Autoritatea de Management pentru Programul Operaţional Regional 2007-2013. MDRT este responsabil de implementarea politicii guvernamentale în domenii precum: dezvoltare regională, coeziune şi dezvoltare teritorială, cooperare transfrontalieră, transnaţională şi interregională, construcţii, turism şi altele. În total, MDRT gestionează un număr de 48 de programe finanţate din fonduri europene şi naţionale. Câteva dintre acestea sunt: Programul Operaţional Regional 2007-2013 (REGIO), programe de cooperare teritorială europeană, programe PHARE - Coeziune economică şi socială, programe PHARE - Cooperare transfrontalieră, programe pentru dezvoltare teritorială, construirea de locuinţe (Ministerul Dezvoltării Regionale şi Turismului, 2012a).

În cadrul programului REGIO, la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare este desemnat un organism Intermediar pentru implementarea Programului Operaţional Regional 2007-2013. Bugetul total alocat acestui program este de aproximativ 4,4 mld. euro pentru anii 2007-2013, 84% din sumă fiind alocată prin bugetul UE (Ministerul Dezvoltării Regionale şi Turismului, 2012a).

Programul este definit de şase axe prioritare. Axa Prioritară 4 absoarbe 17 % din bugetul total alocat şi vizează finanţările pentru susţinerea şi stimularea inovării. Astfel, se susţine sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional şi local prin domeniile majore de intervenţie 4.1 Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanţă regională şi locală şi 4.3: Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor.

În regiunea Sud Muntenia, Agenţia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia are rol de Organism Intermediar pentru implementarea Programului REGIO.

Pentru atingerea obiectivelor fixate în cadrul Axei Prioritare 4, în prezent, în regiunea Sud Muntenia există unsprezece proiecte, dintre care unul este deja finalizat[2]. Acestea au ca ţinte: îmbunătăţirea infrastructurii, crearea unor centre pentru sprijinirea afacerilor, crearea unui centru de sănătate, recuperare, întreţinere şi birouri, înfiinţarea unor spaţii de producţie şi structuri de afaceri. Proiectele se desfăşoară în principal în judeţe precum Dâmbovița (Moreni), Giurgiu și Argeş (Piteşti, Bradu).

În plus faţă de consultarea acestor instituţii naţionale, procesul planificării strategice trebuie să respecte principiul european al parteneriatului şi să implice şi relaţii parteneriale pe diferite nivele de decizie şi coordonare. Vom reveni asupra acestui aspect în Capitolul 3.

În concluzie, principalele instituţii existente la nivel naţional, regional şi local s-au implicat activ în atingerea obiectivelor Strategiei de la Lisabona și în special în dezvoltarea sectorului CDI. Totuşi, datorită decalajului existent faţă de celelalte state membre ale EU şi datorită efectelor crizei economice, progresele înregistrate la nivel naţional şi regional sunt încă reduse, România menţinându-şi poziţia în partea de jos a clasamentelor europene.

2.2.1.2 Structurile de sprijin ale inovării

Structurile de sprijin ale inovării sunt reprezentate de parcurile industriale, parcurile științifice și tehnologice, incubatoare de afaceri, clustere, centrele multifuncționale și centrele de convenții.

În regiunea Sud Muntenia, structura de sprijin a inovării este reprezentată de **parcuri industriale**, **Centrele de Informare Tehnologică din Ialomița și Teleorman, incubatorul de afaceri** de la Câmpulung Muscel, judeţul Argeş, **centrul de transfer tehnologic, inovare şi afaceri** din cadrul Universităţii Ploieşti ce oferă servicii de consultanţă destinate în special industriei petrochimice şi de un **Centru releu pentru inovare**.

[2] Mai multe informaţii despre proiecte sunt disponibile accesând Anexa 4, *Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local*, disponibil la http://www.mdrt.ro/userfiles/plati_por/4_1.pdf, accesat la 07.08.2012

În materie de **parcuri industriale**, Regiunea Sud Muntenia se individualizează în peisajul național prin numărul mare de parcuri industriale găzduite, cu precădere în județele Dâmbovița și Prahova. În anul 2010, regiunea găzduia 16 parcuri industriale, aproximativ 30% din totalul național. Dintre acestea, Parcul Industrial Pitești Bradu a fost anulat, în timp ce alte Ordine MAI din 2011 și 2012 au hotărât înființarea altor trei parcuri industriale în regiune; în plus, există o cerere de acordare a titlului de parc industrial pentru Parcul Industrial Măgurele-Iazu (*Tabelul nr. 30-Anexă*).

Discrepanțele dintre zona de sud și cea de nord a regiunii sunt regăsite și în distribuția geografică a structurilor de sprijin în cadrul regiunii. Astfel, o pondere covârșitoare ale acestora este situată în județele din nordul regiunii. Cel mai reprezentativ județ la nivel regional din acest punct de vedere este județul Prahova, care după includerea parcurilor din Mizil și Urlați în categoria parcurilor industriale deține un număr de 8 astfel de societăți, clasându-se la nivel național pe locul doi după Brașov. Cel mai dezvoltat parc industrial al regiunii este Parcul Industrial Ploiești, cu acționariat public și care se află într-o perioadă de extindere prin deschiderea de noi "puncte de lucru" la Mizil, Ciorani și Urlați.

Acționariatul parcurilor din regiune aparține în principal Consiliilor Județene, excepție făcând parcurile cu capital privat, Allianso Business Park aflat la Ariceștii Rahtivani și Parcul Industrial Pitești - Bradu (Argecom) și cele cu un acționariat mixt public-privat: Parcul Tehnologic și Industrial Giurgiu Nord și Parcul Industrial Mija din județul Dâmbovița.

Domeniile de activitate predominante ale firmelor găzduite de parcurile din regiune sunt industria textilă, industria petrochimică, construcții, echipamente electronice, medicale și sanitare. Gama de servicii oferite este puțin variată și limitată în cele mai multe cazuri la utilități (energie electrică, gaze naturale, apă, canalizare menajeră, canalizare pluvială, parcări); infrastructura necesită investiții majore, iar vizibilitatea lor în rândul companiilor din mediul privat trebuie îmbunătățită.

Serviciile oferite de către parcurile industriale sunt legate de oferirea dreptului de folosință asupra infrastructurii, a utilităților și serviciilor necesare desfășurării activității, precum și consultanță de afaceri. Pentru perioada următoare, cel mai mare parc industrial al regiunii – Parcul Industrial Ploiești – își propune să stimuleze mediul de afaceri prin

crearea **Centrului multifuncțional de afaceri - Lumina Verde - Ploieşti**, judeţul Prahova, ca o structură de sprijin a afacerilor din Polul de Creştere Ploieşti – Prahova. Obiectivele vizate sunt legate de dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul elevilor şi studenţilor din mediul preuniversitar şi universitar; promovarea conceptului de dezvoltare economică durabilă în rândul oamenilor de afaceri; promovarea activităţilor economice desfăşurate în Polul de Creştere.

De menţionat este şi faptul că singurul parc *tehnologic şi industrial* al regiunii - **Parcul Tehnologic şi Industrial Giurgiu Nord** (PTIGN) - include în lista serviciilor şi activităţi ştiinţifice (de ex. studii de piaţă). Parcul realizează activităţi de cercetare-dezvoltare-inovare, principalele activităţi de CDI realizate în ultimii 5 ani fiind focalizate pe realizarea şi dezvoltarea de noi metode de producţie – tehnologie, în special cu privire la îmbunătăţirea parametrilor apei utilizate de firmele găzduite de parc. Rezultatele activităţilor de CDI se reflectă în o mai bună calitate a parametrilor apei industriale şi în găsirea de modalităţi şi procedee de reciclare a nămolului industrial prin utilizarea sa în construcţia de cărămizi. Parcul este beneficiar al unui studiu privind sistemele integrate de monitorizare şi control al apelor uzate, calităţii şi siguranţei produselor textile comercializate în România şi Bulgaria realizat prin Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria. Preocuparea Parcului pentru sectorul CDI este transpusă în ponderea de 10% din total profit alocată **cheltuielilor pentru inovare** şi în ponderea de 25% din totalul vânzărilor a produselor nou apărute pe piaţă. Organizaţia are în curs de brevetare tehnologia de obţinere a mortarelor şi cărămizilor din nămoluri industriale şi în perspectivă un proiect de CDI privind îmbunătăţirea staţiei de preepurare a apei parcului. În ceea ce priveşte autovaluarea performanţelor de CDI, parcul se poziţionează la categoria „o stea" – cu performanţe de CDI recunoscute la nivel naţional din punct de vedere al originalităţii, relevanţei şi rigorii. Activitatea Parcului a început în 2003, evoluţia numărului de firme incubate fiind prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel 14: Evoluţia numărului de firme găzduite de PTIGN

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nr. firme	-	-	-	-	11	12	13	21	27	24	24	24

Sursa: date ale organizaţiei

Brazi Industrial Parc este amplasat pe platforma industrială Brazi ce cuprinde şi unul din cele mai importante combinate petrochimice. Activitatea Parcului a început în 2004, evoluţia numărului de firme incubate fiind prezentată în *Tabelul 15*.

Tabel 15: Evoluţia numărului de firme găzduite de Brazi Industrial Parc

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nr. firme	-	-	-	-	-	8	12	12	15	18	15	16

Sursa: date ale organizaţiei

Complementar parcurilor industriale, în regiunea Sud Muntenia funcționează o serie de entităţi de inovare şi transfer tehnologic, acreditate sau autorizate să funcţioneze provizoriu de către ANCS. Astfel, la nivelul regiunii funcționează 2 din cele 19 centre de informare tehnologică acreditate la nivel național, regiunea încadrându-se în media națională privind numărul de entități pe regiune (regiunea București-Ilfov fiind singura cu 5 astfel de centre).

Una dintre aceste entități este **Centrul de Informare Tehnologică - C.C.I.A Ialomița** care activează în cadrul Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură. CIT își desfașoară activitatea pentru sectoarele agricultură și industrie alimentară, respectiv în domeniile industrie alimentară, cultivarea cerealelor și a altor plante, horticultură și creșterea animalelor. Județul **Teleorman** găzduiește un centru asemănător, **Centrul de Informare Tehnologică - CIT-C.C.I.A** din Alexandria. Acest centru activează în domeniul industriei textile, a produselor textile și a produselor din piele, agricultură, industrie alimentară şi protecţia mediului. Oferta acestuia pentru inovare şi transfer tehnologic include **servicii** de asistenţă şi consultanţă în domeniul exploatării dreptului de proprietate intelectuală, în domeniul legislativ la nivel naţional, european; servicii de asistenţă a agenţilor economici privind obţinerea de fonduri, diseminarea informaţiilor, efectuarea de campanii de informare. Pe lângă centrele de informare acreditate din Ialomița și Teleorman, **Centrul de Informare Tehnologică CIT - Casa Dunării din Călăraşi** este autorizat să funcţioneze provizoriu în domeniile: energie eoliană şi solară, co-generare, hidraulică; internet, comunicaţii fixe şi mobile; transporturi și tradiţii.

O altă componentă a structurii de sprijin a inovării o reprezintă **Incubatorul Tehnologic şi de Afaceri ITAf Ploiești**[3] (Jud. Prahova) a cărui domeniul de activitate este legat de produsele şi tehnologiile industriale, formarea continuă și tehnologia informaţiei. Obiectivele incubatorului de afaceri includ sprijinirea înființării și dezvoltării IMM-urilor din sectorul productiv și servicii, transferul de know-how între Universitatea Petrol - Gaze din Ploiești și IMM-uri, sprijinirea procesului de restructurare a sectorului de stat, identificarea posibilelor proiecte de afaceri și realizarea de parteneriate și de joint-venture.

Complementar Incubatorului Tehnologic şi de Afaceri Ploiești, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești a creat o altă structură de sprijin pentru inovare, **Centrul de transfer tehnologic**, **inovare și afaceri.** CTTIAP este destinat valorificării potenţialului ştiinţific al UPG printr-o variată ofertă de consultanţă şi servicii legate de cercetarea fundamentală şi aplicată în procese şi tehnologii de forare, extracţie, transport şi procesare a petrolului, în domeniul utilajului petrolier şi petrochimic, automaticii proceselor, electronicii şi electroenergeticii industriale, ingineriei comunicaţiei, securităţii tehnice, protecţiei mediului etc.[4]

În sprijinul companiilor din județul Argeș a fost înființat în 2004 **Centrul de afaceri Câmpulung.** Acesta dispune de un numar de 32 de unități de incubare, care beneficiază de servicii de consultanță și pregătire, acces la servicii și utilități și suport de secretariat.

Pe lângă structurile amintite, în perioada 2004 - 2008, Camera de Comerţ, Industrie şi Agricultură Călăraşi a fost partener al consorţiului IRC (**Innovation Relay Centres**) România, acţionând ca unitate operaţională cu scopul de a servi interesele CDI ale IMM-urilor orientate spre inovare, dar şi ale marilor companii, universităţi etc. În anul 2008, Centrele Releu de Inovare și Centrele de Informare Europeană s-au unificat creând Enterprise Europe Network, cea mai largă rețea din Europa care oferă servicii de informare și consultanță pentru întreprinderi. În România, rețeaua funcționează prin patru consorţii regionale, printre care și **consorțiul PRO SME BISNET**, în Macroregiunea 3 ce cuprinde regiunile de dezvoltare București Ilfov și Sud Muntenia. Rețeaua reunește aproximativ 600 de organizații partenere și 3.000 de angajati din peste 40 de țări și **promovează**

[3] Act de înființare: Certificat de Autorizare Provizorie nr.44/13.07.2007
[4] http://vechi.upg-ploiesti.ro/cttiap/oferta.htm

competitivitatea și inovarea la nivel local, în Europa și în afara ei. Serviciile pe care consorţiul le oferă sunt legate de acces direct la cele mai noi informaţii din Uniunea Europeană de interes pentru întreprinderile româneşti; promovarea oportunităţilor de afaceri româneşti în 45 de ţări prin intermediul unei baze de date şi a legăturilor directe cu punctele de contact ale reţelei; sprijinirea inovării prin facilitarea transferului de know-how și a tehnologiilor de ultimă oră etc.

Concluzii

Serviciile oferite de **parcurile industriale** sunt legate de oferirea dreptului de folosinţă asupra infrastructurii, a utilităţilor şi serviciilor necesare desfăşurării activităţii, în unele cazuri şi consultanţă de afaceri. Gama de servicii oferite în cazul parcurilor tehnologice este **puţin variată** şi este limitată în cele mai multe cazuri la utilităţi. Celelalte entităţi de inovare și transfer tehnologic, acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu de către ANCS în zonă (**Centre de Informare Tehnologică**, **Incubator Tehnologic și de Afaceri)** oferă firmelor o **gamă de servicii variată** ce cuprinde servicii de informare şi consultanţă, studii de fezabilitate, prestări de servicii privind recunoașterea dreptului de proprietate intelectuală, înregistrări de mărci, omologări, documentări, traduceri, acces la infrastructura de comunicare etc.

Sunt necesare îmbunătățiri pentru a stimula potențialul regiunii în domeniul **diversificării serviciilor** oferite în sensul includerii și unor servicii de consultanță și de asistență în domeniul CDI în cazul parcurilor tehnologice, aplicării unor **condiții diferențiate** pentru firmele start up și pentru cele care investesc în CDI, precum și în privința **investițiilor în infrastructură**. Creșterea **vizibilității** în rândul companiilor din mediul privat este o necesitate fundamentală în procesul de dezvoltare al sectorului CDI. O altă deficiență semnalată în cadrul focus grupurilor de către reprezentanții parcurilor industriale a fost cea a legislației actuale (**rezolvarea aspectelor juridice** ale societăților ce dețin parcurile industriale pentru a deveni eligibile în accesarea de fonduri structurale) care îngreunează accesul lor la fondurile europene sau naționale datorită formei de proprietate. Implicarea autorităților publice locale în demararea și susținerea acestui tip de proiecte a fost prezentată ca fiind necesară.

La capitolul sugestii, putem menționa și necesitatea promovării parcurilor industriale și la nivel internațional prin intermediul diverselor mijloace de comunicare: site-uri web, cataloage și broșuri cu informații complete privind dotările de care dispun parcurile, suprafața disponibilă, date concrete despre cadastru, legislația în vigoare, oportunitățile investiționale, avantajele localizării companiilor în România, în speță în regiune, traduse în cel puțin două limbi de circulație internațională.

Cunoscut fiind rolul parcurilor industriale în economia urbană (acestea determină crearea de locuri de muncă și de spații pentru întreprinderi unde inovarea să fie un element principal de dezvoltare[5]), conturarea unei strategii regionale privind parcurile industriale cu obiective, măsuri și atribuții bine stabilite ar reprezenta un prim pas pentru a oferi un cadru stabil și predictiv companiilor interesate de acest domeniu.

Opțiunea clusterelor reprezintă de asemenea o variantă demnă de luat în calcul. În cazul firmelor mai puternice din parcurile industriale se recomandă clusterele verticale, integratoare, iar în zonele unde nu există parcuri industriale se recomandă asocierea societăților mai mici cu profil asemănător în clustere de tip orizontal.[6] În cadrul regiunii au fost identificate mai multe potențiale clustere (industria petrochimică în județul Prahova și industria de automobile în județul Argeș dețin cel mai bun potențial de dezvoltare), dar companiile specializate și instituțiile asociate cooperează doar la nivel informal și se poate constata o lipsă a conștientizării de către antreprenorii regionali a beneficiilor rezultate în urma creării unui cluster sau a unei rețele.

2.2.1.3. Sistemul de sprijin al firmelor (camere de comerț, asociații patronale etc.)

Sistemul de sprijin al firmelor are un rol deosebit de important în domeniul inovării deoarece inovarea presupune derularea de activități cu risc semnificativ pentru agenții economici, în zone caracterizate de eșec al pieței. Experiența altor state a reliefat rolul organizațiilor de acest tip – camere de comerț, asociații patronale, dar și structuri formale

[5] *Stimularea constituirii și dezvoltării parcurilor industriale, Anexa nr. 2, M.A.I, accesibil la* http://www.mai.gov.ro/Documente/Transparenta%20decizionala/ppp%20parcuri%20industriale%20anexa%202.pdf

[6] Conform opiniei președintelui Asociației Clusterelor și Incubatoarelor de Afaceri, exprimată în "Zi de Zi" Mureș, disponibil la http://www.zi-de-zi.ro/economic/urmareste-live-lucrarile-conferintei-parcuri-industriale-o-strategie-nationala

de tip cluster sau pol de competitivitate – ca fiind unul de facilitator al interacțiunii dintre mediul de cercetare și agenții economici, promotor al culturii inovării, formator în domenii de expertiză relevante sau furnizor de informații cu privire la finanțări/inițiative de sprijin în domeniul inovării.

Cercetarea, dar și interviurile individuale au reliefat o activitate relativ restrânsă a camerelor de comerț și industrie în inițiative concrete ce sprijină inovarea în rândul întreprinderilor membre ale acestora. Activitatea camerelor de comerț este de altfel guvernată de o lege specifică[7] care descrie tipul de activități și ariile de acțiune ale acestor structuri. Deși nerestrictivă și suficient de generală ca să permită și activități de sprijin în domeniul CDI, legea respectivă nu conține prevederi specifice cu privire la astfel de activități și reflectă astfel experiența și asumarea redusă a unui astfel de rol.

În plus, din punct de vedere al tipului de activități oferite de camerele de comerț, perioada ultimilor ani s-a remarcat printr-o frecvență ridicată a activităților de instruire/calificare forță de muncă și organizare de târguri/misiuni. Este important de menționat un efect negativ al accesării de finanțări din fonduri europene în special prin programul POS DRU asupra capacității de implementare a camerelor de comerț. S-a menționat, în cadrul interviurilor, că multe dintre camerele de comerț și industrie au accesat astfel de finanțări pentru a susține activități specifice precum instruiri/calificări de forță de muncă ș.a. și se află acum într-un semnificativ blocaj financiar. Aceste neajunsuri cauzate de problemele întâmpinate în derularea finanțărilor prin acest program a blocat activitatea camerelor, a provocat dificultăți financiare semnificative și a împiedicat aceste organizații să își diversifice portofoliul de activități și să aloce resurse/timp și spre alte tipuri de inițiative.

Cooperarea între camerele de comerț se realizează punctual, pe diverse parteneriate și proiecte, dar fără să existe o abordare regională a acestei colaborări. În urma interviurilor individuale a reieșit că Asociația Regională a Camerelor de Comerț și Industrie, menționată în cadrul de monitorizare și evaluare al Strategiei de Inovare a regiunii Sud Muntenia, a fost lipsită de activitate în decursul ultimilor ani. S-au menționat, de asemenea, diferențe

[7] Legea camerelor de comert din Romania nr. 335/2007

de capacitate între camerele de comerţ din judeţele cu o dezvoltare economică mai puternică comparat cu camerele de comerţ din judeţele cu o dezvoltare economică mai slabă (diferenţa manifestându-se în special între judeţele din nordul regiunii raportate la cele din sudul regiunii).

Cercetarea de teren a identificat în schimb și alte structuri de sprijin al inovării organizate ca asociații de întreprinderi precum Asociaţia Oamenilor de Afaceri din Argeş (AOAA). Această organizaţie desfăşoară proiecte de sprijin pentru transfer de inovare cu finanţare prin programul european Leonardo - Transfer de Inovaţie. Printre proiecte se numără o iniţiativă de certificare şi calificare a managerilor de transfer de inovare precum şi o iniţiativă de promovare şi integrare a culturii învăţării continue şi organizaţionale în cadrul IMM-urilor, în special în domeniul transferului de inovare. Experiența în domeniu a AOAA a reliefat o serie de aspecte extrem de relevante cu privire la necesitatea dezvoltării unor servicii de sprijin al firmelor, în special IMM-uri. Astfel, în lucrul cu agenții economici implicați de AOAA în proiectele mai sus menționate, se remarcă o capacitate scăzută de a înțelege și articula modul concret în care inovarea și serviciile de sprijin în domeniu pot ajuta în dezvoltarea afacerii respective. Deși, la nivel declarativ, IMM-urile sunt interesate și deschise în a afla mai mult despre acest domeniu, cele mai multe au rezerve în a aloca timp și personal pentru a participa la activități de instruire în domeniu și întâmpină dificultăți în a se gândi și implementa activități de inovare care să ducă la creșterea afacerilor respective. Dintre nevoile identificate de AOAA în lucrul cu IMM-uri în cadrul proiectelor menționăm:

- necesitatea de a prezenta și promova exemple concrete ce țin de dezvoltarea inovării și impactul asupra competitivității întreprinderilor – aplicate în diverse domenii de activitate;
- dezvoltarea și promovarea unui vocabular în domeniu și a unui set de instrumente specifice (tipuri de servicii de sprijin, etc);
- promovarea actorilor relevanți în domeniu și a serviciilor pe care aceștia le pot oferi;

- documentarea, pe bază de date/studii empirice, a impactului pe care astfel de activități îl pot avea asupra creșterii competitivității întreprinderilor și implicit demonstrarea randamentului pe care investițiile/alocarea de resurse în acest domeniu îl pot avea etc.

Un alt aspect relevant reliefat cu ocazia cercetărilor de teren este cunoașterea redusă a rolului și atribuțiilor agențiilor pentru dezvoltare regională în domeniul sprijinirii inovării și competitivității regionale. Interesul în a cunoaște mai bine care sunt activitățile concrete / serviciile de sprijin pe care le poate oferi o agenție pentru dezvoltare regională a fost manifestat atât de întreprinzătorii intervievați, dar și de structurile de sprijin ale afacerilor. Acestea din urmă au manifestat această nevoie tocmai din prisma interesului de a se dezvolta în materie de informații și servicii pe care le pot oferi, la rândul lor, beneficiarilor finali.

Concluzii

Interviurile și cercetarea de birou au reliefat o dezvoltare redusă a serviciilor de sprijin al firmelor în domeniul inovării și cercetării-dezvoltării. Organizațiile care desfășoară astfel de servicii sunt puțin reprezentate în regiune și amploarea activităților și serviciilor pe care le oferă este limitată.

În același timp, discuțiile atât cu astfel de structuri, cât și cu beneficiarii finali (întreprinderi) au reliefat nevoia stringentă de a sprijini dezvoltarea unor astfel de structuri. Considerând gradul de noutate al unor astfel de servicii, sunt necesare activități care să crească capacitatea organizațiilor de sprijin al firmelor și să sprijine implementarea unor proiecte/ activități pilot, demonstrative, ce ar putea fi replicate de către aceste structuri. Acest lucru implică și necesitatea unor linii de finanțare ce pot fi accesate pentru dezvoltarea de servicii suport în domeniu. În plus, sunt extrem de necesare activitățile și inițiativele menite să promoveze acest domeniu și beneficiile pentru competitivitatea întreprinderii.

Nu în ultimul rând, s-a dovedit a fi necesară o activitate de comunicare susținută a agenției pentru dezvoltare regională pentru a își face mai bine cunoscut rolul și atribuțiile în domeniul inovării. Având în vedere rolul strategic al ADR Sud Muntenia, subliniem și

utilitatea unor activități menite a promova actorii inovării – organizații cu roluri, atribuții și resurse specifice pentru sprijinirea inovării și competitivității – identificați în exerciții de analiză și planificare strategică precum cel prezent sau similare.

2.2.1.4. Sistemul de cercetare - universități, centre şi institute de cercetare

2.2.1.4.1.Prezentarea generală a mediului de cercetare – dezvoltare - inovare în regiunea Sud Muntenia

În perioada 2005 – 2010, numărul unităților CDI din regiunea Sud Muntenia a crescut de la de la 63 de unități în anul 2005 la 71 în anul 2007, pentru ca apoi să scadă constant și să ajungă la 53 de unități în anul 2010, respectiv la 8% din totalul național al unităților CDI. Dintre acestea, 85% sunt aparțin sectorului întreprinderi, procent mult peste cel de la nivel național, unde unitățile CDI din sectorul întreprinderi reprezintă doar 62% din numărul total de unități CDI. Drept urmare se impune a evidenția numărul mic de unități CDI din sectoarele guvernamental și public, fiecare cu o pondere de 3%, respectiv 4% în totalul național. Pe forme de proprietate, unitățile private sunt majoritare (62%), situație similară cu cea de la nivel național (*Tabel nr. 16*).

Tabel 16: Unități CDI din regiunea Sud Muntenia pe sectoare de performanță și forme de proprietate

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
SECTOARE DE PERFORMANȚĂ						
Sectorul întreprinderi	59	60	62	55	46	45
Sectorul guvernamental	0	5	3	6	5	4
Sectorul învățământ superior	3	4	4	4	4	4
Sectorul privat non-profit	1	0	2	0	0	0
FORME DE PROPRIETATE						
majoritar de stat	23	27	20	22	23	20
majoritar privat	40	42	51	43	32	33
TOTAL	**63**	**69**	**71**	**65**	**55**	**53**

Sursa: INS (2012). Activitatea de cercetare - dezvoltare

Pe categorii de activitate, cele mai multe dintre unitățile CDI din regiune sunt active în industria prelucrătoare, agricultură, silvicultură și pescuit, mașini și echipamente și mijloace de transport rutier și servicii. De menționat este și faptul că în regiune există opt unități CDI active în sectorul cercetare – dezvoltare, reprezentând însă doar 6% din totalul național al organizațiilor de acest tip *(Tabel nr. 17)*.

Tabel 17: Unități CDI din regiunea Sud Muntenia pe categorii de activitate

CATEGORII DE ACTIVITATE	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultură, vânătoare, silvicultură, pescuitul și piscicultura (CAEN 1)/ Agricultură, silvicultură, pescuit	15	15	12	11	10	9
Industrie extractivă	c	c	c	3	c	c
Industrie prelucrătoare	38	34	34	31	26	23
Prelucrarea țițeiului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (CAEN 1)/ Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din fabricarea țițeiului (CAEN 2)	3	3	3	4	c	c
Substanțe și produse chimice (CAEN 1)/ Fabricarea substanțelor și a produselor chimice (CAEN 2)	3	4	6	3	3	c
Mașini și echipamente (exclusiv echipamente electrice și optice) (CAEN 1)	13	15	11	-	-	-
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații (CAEN 2)	-	-	-	3	3	3
Mașini și aparate electrice (CAEN 1)/ Fabricarea echipamentelor electrice (CAEN 2)	3	3	3	4	3	3
Mijloace de transport rutier (CAEN 1)	7	4	16	-	-	-
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. (CAEN 2)	-	-	-	6	6	6
Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (CAEN 2)	-	-	-	5	4	4
Servicii	4	9	13	7	8	11
din care: Cercetare – dezvoltare	c	4	9	6	7	8

c = date confidențiale

Sursa: INS (2012). Activitatea de cercetare – dezvoltare; Conform clarificărilor oferite de INS, datele privind unitățile CDI la nivel regional sunt disponibile începând cu anul 2005.

Proeminența sectorului privat în spațiul CDI regional este evidentă în analiza cheltuielilor totale pentru cercetare – dezvoltare pe sectoare de performanță (*Tabel nr. 31-Anexă, Figura nr. 52*). Astfel, ponderea cheltuielilor sectorului întreprinderi în totalul cheltuielilor de cercetare – dezvoltare a variat, în perioada 2001 – 2009, în limitele a 87% și 98,2%. De remarcat este creșterea susținută a cheltuielilor sectorului învățământ superior, care a

ajuns în perioada de vârf – anul 2008 – la peste 10% din totalul cheltuielilor, dar și trendul ușor crescător al ponderii cheltuielilor sectorului guvernamental.

Figura 52: Structura cheltuielilor de cercetare – dezvoltare pe sectoare de activitate, la nivel regional (%)

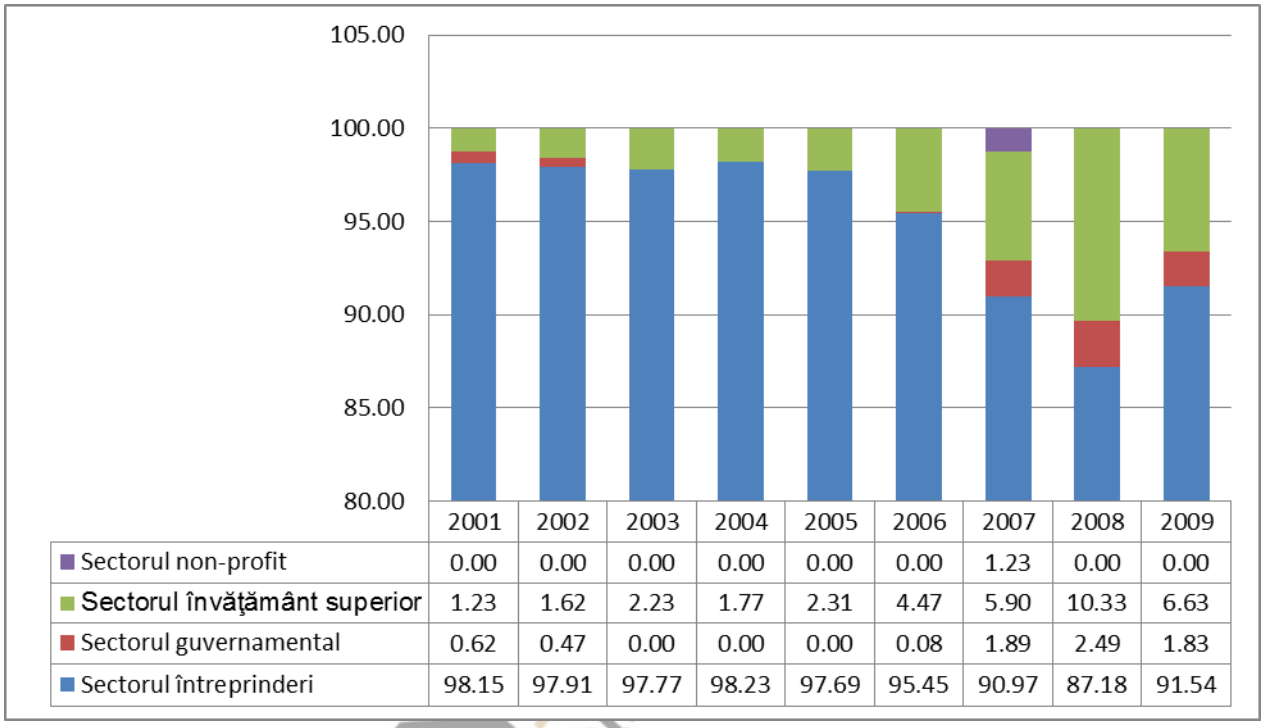

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sectorul non-profit	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.23	0.00	0.00
Sectorul învăţământ superior	1.23	1.62	2.23	1.77	2.31	4.47	5.90	10.33	6.63
Sectorul guvernamental	0.62	0.47	0.00	0.00	0.00	0.08	1.89	2.49	1.83
Sectorul întreprinderi	98.15	97.91	97.77	98.23	97.69	95.45	90.97	87.18	91.54

Sursa: calcule proprii în baza datelor Eurostat (2012)

Notă explicativă : Conform EUROSTAT (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/region_cities/regional_statistics/data/database), pentru anii 1999 și 2000, datele privind structura cheltuielilor de cercetare – dezvoltare nu sunt disponibile la nivel regional, ci doar la nivel național, în timp ce datele defalcate pe sectoare de activitate pentru anul 2010 nu erau publicate la momentul realizării studiului.

Comparativ cu nivelul național, situația regiunii Sud Muntenia poate fi considerată atipică, dacă se are în vedere faptul că la nivelul României cheltuielile CDI ale sectorului privat au ponderi care variază între 2% (2005) și 13% (2008) în totalul cheltuielilor CDI, în timp ce la nivelul regiunii Sud Muntenia ele variază în intervalul 87% - 98%, așa cum s-a arătat anterior.

Pe categorii de activitate, cele mai mari cheltuieli CDI sunt cele din industria prelucrătoare și mijloace de transport rutier (CAEN 1)/ fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor şi semiremorcilor (CAEN 2), primele reprezentând 53% din totalul național, cele din urmă 87% din totalul național, valoarea lor fiind în creștere după anul 2008. În același timp, cheltuielile CDI pentru fabricarea substanţelor şi a produselor chimice (CAEN 2) reprezintă aproximativ 26% din totalul cheltuielilor CDI la nivel regional și au o pondere de 92% în totalul cheltuielilor naționale pe acest sector.

Tabel 18: Cheltuieli CDI din regiunea Sud Muntenia pe categorii de activitate (mii lei)

CATEGORII DE ACTIVITATE	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultură, vânătoare, silvicultură, pescuitul și piscicultura (CAEN 1)/ Agricultură, silvicultură, pescuit	31174	15312	21721	27349	20112	22951
Industrie extractivă	c	c	c	362	c	c
Industrie prelucrătoare	99233	122640	186315	169190	179343	198351
Prelucrarea țițeiului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (CAEN 1)	41312	39341	62200	-	-	-
Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din fabricarea țițeiului (CAEN 2)	-	-	-	2981	c	c
Substanțe și produse chimice (CAEN 1)	1122	941	1707	-	-	-
Fabricarea substanţelor şi a produselor chimice (CAEN 2)	-	-		55039	57937	c
Mașini și echipamente (exclusiv echipamente electrice și optice) (CAEN 1)	11131	19409	25172	-	-	-
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații (CAEN 2)	-	-	-	2372	2650	2394
Mașini și aparate electrice (CAEN 1)/ Fabricarea echipamentelor electrice (CAEN 2)	10536	4019	842	2989	3558	3847
Mijloace de transport rutier (CAEN 1)	33129	56008	93172	-	-	-
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. (CAEN 2)	-	-	-	12820	4872	6043
Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (CAEN 2)	-	-	-	89919	108694	127326
Servicii	468	864	2319	2925	2251	4098
din care: Cercetare – dezvoltare	c	423	1120	2925	2024	2731

c = date confidențiale

Sursa: INS (2012). Activitatea de cercetare – dezvoltare; Conform clarificărilor oferite de INS, datele privind unitățile CDI la nivel regional sunt disponibile începând cu anul 2005.

La nivel de județe, în ciuda unei evoluții extrem de sinuoase, județul Argeș domină categoric peisajul regional de CDI, angajând peste 82% din cheltuielile totale de cercetare - dezvoltare în anul 2010 (*Figura nr. 53*). Județul Prahova se înscrie pe un trend descendent, ponderea cheltuielilor angajate reducându-se de la peste 50% din totalul regional în anul 2003 la 7% în anul 2010.

Figura 53: Structura cheltuielilor totale de CDI pe județe (%)

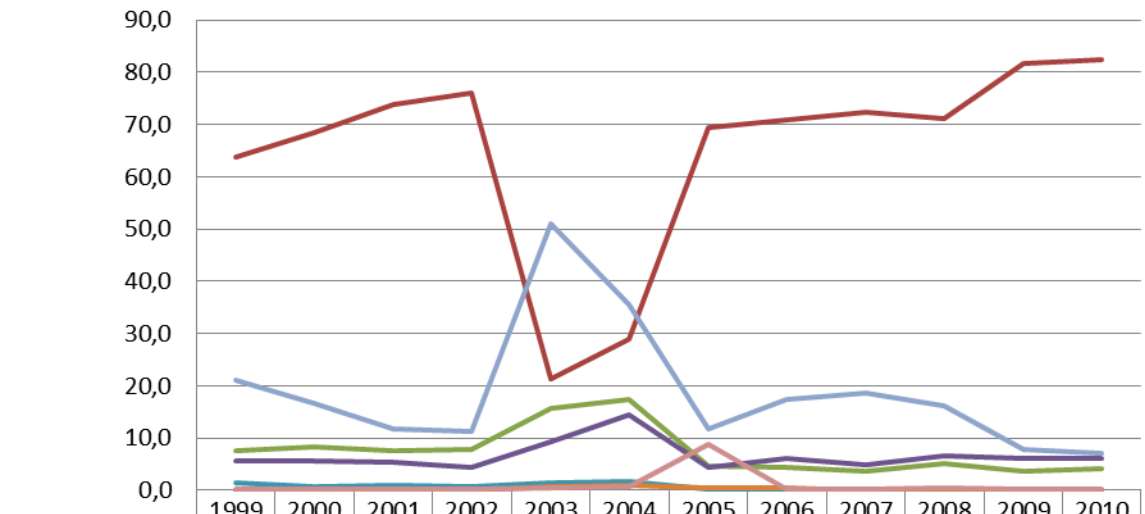

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeş	63,8	68,5	73,9	75,9	21,3	29,0	69,5	71,0	72,4	71,2	81,8	82,4
Călăraşi	7,7	8,2	7,7	7,8	15,6	17,4	4,6	4,5	3,7	5,2	3,7	4,1
Dâmboviţa	5,7	5,6	5,4	4,3	9,3	14,5	4,5	6,0	4,9	6,7	6,2	6,1
Giurgiu	1,4	0,7	0,9	0,6	1,4	1,7	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0
Ialomiţa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,9	0,6	0,4	0,0	0,1	0,2	0,1
Prahova	21,1	16,8	11,9	11,2	51,1	35,7	11,8	17,5	18,6	16,2	7,8	7,0
Teleorman	0,3	0,2	0,2	0,1	0,5	0,8	8,9	0,3	0,3	0,6	0,3	0,2

Sursa: calcule proprii

Distribuția cheltuielilor de inovare la nivel regional este prezentată în *Tabelul nr. 32-Anexă* și în *Figura nr. 54*. Pe clase de mărime, întreprinderile mari au cele mai mari cheltuieli de inovare (între 68% și 88% din totalul regional), ponderea cheltuielilor de inovare fiind de aproximativ 28% în totalul național al întreprinderilor mari. Aproximativ 99% din cheltuielile de inovare aparțin sectorului industrie în anul 2010, dată fiind și

scăderea dramatică, dar similară trendului național, a cheltuielilor de inovare în servicii la nivel regional, care reprezintă în anul 2010 doar 1,74% din totalul național al cheltuielilor de inovare în servicii.

Pe elemente componente, achiziționarea de mașini, echipamente și software reprezintă 67% din totalul cheltuielilor de inovare la nivel regional în anul 2010, în timp ce 32% din cheltuielile totale sunt alocate pentru activități de cercetare – dezvoltare și aproximativ 1% pentru achiziția de alte cunoștințe externe. De remarcat este însă creșterea interesului pentru cercetare – dezvoltare, a cărui pondere în totalul cheltuielilor regionale de inovare a crescut de la 12% în 2006 la 23% în 2008 și 32% în 2010.

Figura 54: Ponderea cheltuielilor cu inovarea la nivelul regiunii în total național, pe clase de mărime și categorii de activitate (%)

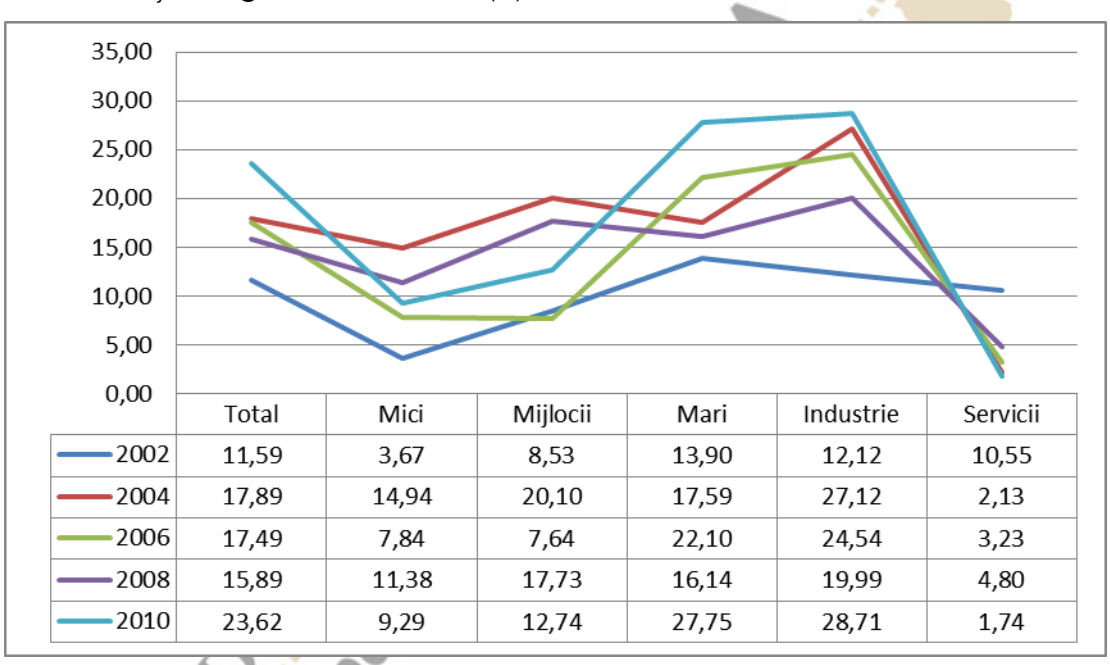

	Total	Mici	Mijlocii	Mari	Industrie	Servicii
2002	11,59	3,67	8,53	13,90	12,12	10,55
2004	17,89	14,94	20,10	17,59	27,12	2,13
2006	17,49	7,84	7,64	22,10	24,54	3,23
2008	15,89	11,38	17,73	16,14	19,99	4,80
2010	23,62	9,29	12,74	27,75	28,71	1,74

Sursa: calcule proprii

Analiza infrastructurii de cercetare

Pentru perioada 1999 – 2005, conform studiului care a stat la baza elaborării Strategiei naționale de CDI 2007 - 2013 (Agachi et al., 2006), cităm, *nu există date suficient de relevante privind resursele de care dispune sistemul CDI, de pildă nu se cunoaște dotarea și mai ales gradul de utilizare al unor dotări la nivel național*. Pentru perioada amintită, principalele concluzii privind infrastructura de cercetare privesc existența a 34 de Baze de

Cercetare cu Utilizatori multipli, finanțate printr-un program cu Banca Mondială (BCUM), (repartizate la nivel regional după cum urmează: București – Ilfov: 16, Nord Vest: 11, Vest: 4, Centru: 1, Nord Est: 1, Sud Vest: 1, Sud –Est: 0, Sud Muntenia: 0), precum și inventarierea resurselor informaționale – în special a resurselor bibliotecilor universitare, fără a face însă vreo referire directă la distribuții regionale.

În perioada 2005 – 2008, programul CEEX (Cercetare de Excelență), prin Modulul IV – *Proiecte de dezvoltare a infrastructurii de evaluare și certificare a conformității* – a constituit principala sursă de finanțare în această direcție. Cu această ocazie, în regiune au fost realizate o serie de proiecte de infrastructură în două unități CDI din Argeș și în trei din Prahova, după cum urmează:

■ *Universitatea din Pitești:*

Extinderea activităților și facilităților laboratorului de analize cu radiații X

Evaluarea și certificarea produselor și deșeurilor, în conformitate cu directivele UE – ROGS, WEEE, ELV;

■ *Regia Autonomă pentru activități nucleare, sucursala cercetări nucleare, Pitești:*

Laborator de analiză și diagnoză componente metalice corodate în instalații nucleare;

Laborator pentru caracterizarea combustibilului nuclear uzat și a deșeurilor radioactive, înalt și mediu active, în vederea depozitării definitive;

Acreditarea Laboratorului ESCA ca laborator de evaluare materiale nucleare prin spectroscopie de electron;

■ *Universitatea Petrol și Gaze din Ploiești:*

Dezvoltarea unui laborator pentru controlul emisiilor de compuși organici volatile;

Dezvoltarea unui laborator de certificare a calității carburanților în conformitate cu cerințele europene;

■ *Institutul Național de Sticlă București - filiala Ploiești:*

Dezvoltarea laboratorului existent cu noi încercări optice și fizice pentru sticla plana specială utilizată în construcții -tensiune superficială și punct de roua;

■ *S.C. Electromecanica Ploiești, S.A.:*

Modernizare și acreditare laborator de testare motoare rachetă.

(Sursa: http://www.mct-excelenta.ro/index.php?id=428)

Conform Raportului Comitetului Român pentru Infrastructura Cercetării (CRIC, 2008), începând cu anul 2007, dezvoltarea infrastructurii de cercetare a fost susţinută prin:

■ Programul CAPACITĂŢI din PN II, pentru susţinerea proiectelor de investiţii în echipamente, activităţi de CDI şi sprijinire a participării României la proiecte internaţionale de cercetare;

■ Axa prioritară 2 a Programului Operaţional Sectorial Creşterea Competitivităţii Economice (O.2.2.1, O.2.2.3, O.2.3.2);

■ Alte surse de finanţare: alocaţii de la bugetul de stat pentru unităţile şi instituţiile aflate în coordonarea sau subordinea ANCS, finanţarea instalaţiilor de interes naţional etc.

Distribuţia geografică a Proiectelor PNCDI II – Capacităţi contractate în 2007 şi 2008 este prezentată în *Figura nr. 55*. Din totalul de 1.234 proiecte la nivel naţional, Regiunea Sud Muntenia a reuşit să contracteze doar 12 proiecte, clasându-se pe ultimul loc în ierarhia regiunilor. Repartiţia proiectelor pe judeţe este următoarea: Argeş -4 proiecte, Prahova – 4 proiecte, Călăraşi – 3 proiecte şi Dâmboviţa 1 proiect (Holeab şi Curaj, 2010).

Figura 55: Distribuţia geografică a Proiectelor PNCDI II – Capacităţi contractate în 2007 şi 2008 (% din totalul regional)

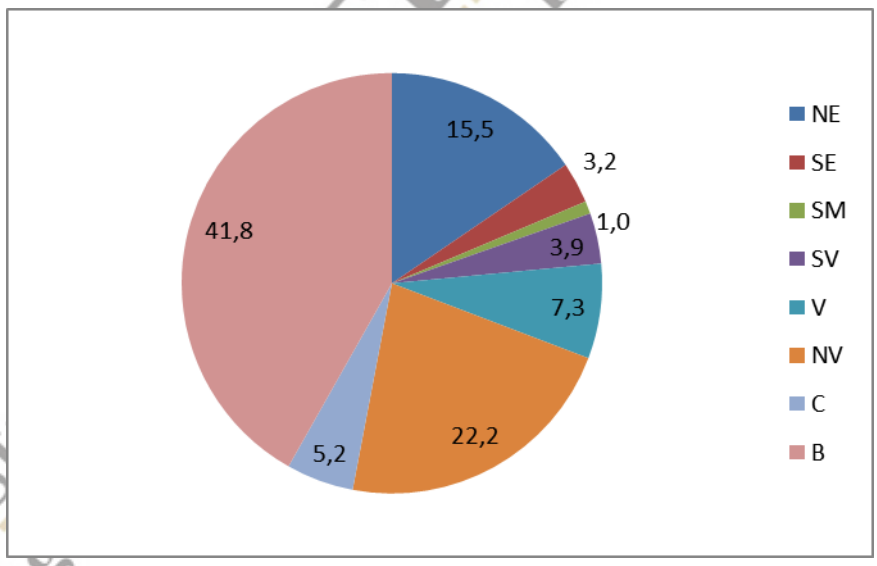

Sursa: calcule proprii

În privința utilizării fondurilor structurale pentru dezvoltarea infrastructurii de cercetare, unitățile CDI din regiunea Sud Muntenia au obținut următoarele rezultate:

O.2.2.1. Dezvoltarea infrastructurii CD existente și crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare): în cele două competiții organizate în 2007 și 2009, au fost contractate 52 de proiecte la nivel național, dintre care două în regiunea Sud Muntenia (4%):

Competiție O.2.2.1.	Unitate CDI	Denumire proiect
2009	Universitatea Valahia din Târgoviște	Dezvoltarea CDI - Institut de Cercetare Științifică și Tehnologică Multidisciplinară
2009	Universitatea Petrol – Gaze din Ploiești	Centru regional de determinare a performanțelor și monitorizare a stării tehnice a materialului tubular utilizat în industria petrolieră

Sursa: http://fonduristructurale.ancs.ro/ro/content/competitii

De menționat este și faptul că proiectul "Laborator pentru evaluarea și producerea vinurilor și sucurilor ecologice, folosind tehnologii inovative bazate pe tratamentul în câmp electric pulsatoriu (PEF) și procesare la presiuni înalte (HPP)" depus de către Institutul de Cercetare – Dezvoltare pentru viticultură și vinificație Valea Călugărească a fost adăugat pe lista de rezervă a competiției din 2007.

Pentru O.2.2.3. - *Dezvoltarea unor rețele de centre CD, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil (GRID, GEANT)* – competiția din anul 2008 a desemnat 11 proiecte câștigătoare, niciunul din regiunea Sud Muntenia.

Competiția O.2.3.2. - *Dezvoltarea infrastructurii de CD a întreprinderilor și crearea de noi locuri de muncă pentru CD* – a fost lansată în 2008 și 2010: din cele 63 de proiecte câștigătoare la nivel național, cinci au aparținut unor întreprinderi din regiune (8%), după cum urmează:

Proiecte POSCCE O.2.3.2.	Unitate CDI	Denumire proiect

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

2008	SC FORAJ SONDE SA VIDELE, judeţul Teleorman	Dezvoltarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare a SC. Foraj Sonde SA. Videle vers. Finala
2008	S.C. VELFINA S.A., judeţul Argeş	Laborator de cercetare in domeniul microbiologiei, cu aplicaţie in dezvoltarea de dispozitive medicale
2008	BLOMINFO-GEONET SRL, judeţul Dâmboviţa	Sistem de achiziţie, prelucrare si stocare date geo-spaţiale obţinute prin senzori aeropurtaţi
2010	S.C. LAJEDO S.R.L., judeţul Prahova	Infrastructură de C-D pentru studierea metodelor de analiză, identificarea surselor de poluare accidentală şi analizarea factorilor de mediu afectaţi în scopul ameliorării calităţii acestora
2010	S.C. FARMMARC IMPEX SRL, judeţul Ialomiţa	Centru de Cercetare, Producţie şi Promovare de remedii medicamentoase

Sursa: http://fonduristructurale.ancs.ro/ro/content/competitii

Situația proiectelor de cercetare dezvoltare clasificate conform Nomenclatorului pentru analiza și comparația bugetelor și programelor științifice (NABS) pentru anii 2005 – 2007 relevă faptul că mai mult de jumătate dintre proiectele CD ale regiunii aparțin domeniului producția și tehnologia industrială, urmate fiind – la mare distanță – de proiectele în domenii precum producția, distribuirea și utilizarea energiei, producția și tehnologia agricolă și cercetări fundamentale. De evidențiat este situația cercetărilor din fondurile generale pentru învățământul superior, a căror evoluție este foarte sinuoasă, reflectând variațiile mari ale politicii de finanțare a învățământului superior.

Tabel 19: Numar de proiecte în domeniul CD, conform Nomenclatorului pentru analiza și comparația bugetelor și programelor științifice (NABS) la nivel regional: 2005 – 2007

Programe NABS	**2005**	**2006**	**2007**
TOTAL Sud Muntenia	**1282**	**1320**	**1361**
din care, pe programe NABS:	1266	1297	1347
Explorarea şi exploatarea mediului terestru	4	10	7
Infrastructura şi amenajarea teritoriului	2	5	2
Poluarea şi protecţia mediului	34	36	57
Sănătatea publică	-	17	9
Producţia, distribuirea şi utilizarea energiei	85	109	164
Producția și tehnologia agricolă	140	117	118
Producţia şi tehnologia industrială	729	695	763
Structuri şi relaţii sociale	7	9	14
Explorarea şi exploatarea spaţiului	1	0	0
Cercetări din fondurile generale pentru învăţământul superior	14	259	9
Cercetări fundamentale	230	13	155
Alte cercetări civile	20	27	49

Sursa: INS (2012). Activitatea de cercetare – dezvoltare

Numărul de proiecte în domeniul CD a scăzut vizibil începând cu anul 2008, astfel încât în anul 2010 în regiune existau doar 739 de astfel de proiecte. Domeniul Producția și tehnologia industrială este cel mai activ în privința proiectelor CD și în intervalul 2008 – 2010, dar numărul acestor proiecte s-a redus de la 763 în anul de vârf 2007 la 214 în anul 2010. Domeniul "Energie" se menține și el în ierarhia numărului de proiecte CD, la fel ca și domeniul "Agricultură". De evidențiat este cazul domeniului "Educație" care, ale cărui 148 de proiecte derulate în anul 2010 reprezintă 20% din totalul regional.

Proiectele CD din regiunea Sud Muntenia variază în limitele a 4,6% (2010) și 6,6% (2005) în totalul național, domeniul cu cea mai mare pondere fiind Producția și distribuirea energiei electrice: între 14% și 30% din numărul total de proiecte la nivel național.

Tabel 20: Număr de proiecte în domeniul CD, conform Nomenclatorului pentru analiza și comparația bugetelor și programelor științifice (NABS) la nivel regional: 2008 – 2010

Domenii	2008	2009	2010
TOTAL	**1260**	**830**	**739**
din care, pe programe NABS:	1254	813	725
Explorarea şi exploatarea pământului	6	26	10
Mediu încojurător	84	61	41
Exploatarea şi explorarea spaţiului	-	2	2
Transport, telecomunicaţii şi alte infrastructuri	2	2	1
Energie	125	128	110
Producţia şi tehnologia industrială	695	265	214
Sănătate	12	4	1
Agricultură	141	101	90
Educaţie	8	3	148
Cultură, activităţi recreative, religie şi mass-media	1	-	-
Sisteme politice şi sociale, structuri şi procese	12	17	13
Promovarea generală a cunoaşterii: cercetare-dezvoltare finanţată din fondurile generale universitare (GUF), pentru:	137	90	83
· ştiinţe naturale şi exacte	44	39	19
· ştiinţe inginereşti şi tehnologice	57	31	23
· ştiinţe medicale şi de sănătate	5	0	0
· ştiinţe agricole	7	-	5
· ştiinţe sociale şi economice	15	10	36
· ştiinţe umaniste	9	10	-
Promovarea generală a cunoaşterii: cercetare-dezvoltare finanţată din alte surse decât fondurile generale universitare, pentru:	31	114	12
· ştiinţe naturale şi exacte	-	-	2
· ştiinţe inginereşti şi tehnologice	4	93	6
· ştiinţe medicale şi de sănătate	-	-	-
· ştiinţe agricole	22	11	2
· ştiinţe sociale şi economice	2	6	-
· ştiinţe umaniste	3	4	2

Sursa: INS (2012). Activitatea de cercetare – dezvoltare

Concluzii

Cel mai surprinzător aspect al mediului CDI din regiune este legat de diferenţa frapantă de implicare în activităţile CDI pe sectoare de activitate. Astfel, locul secund în ierarhia

națională pentru cheltuielile CDI se datorează în cea mai mare parte sectorului întreprinderi, care angajează peste 21% din totalul cheltuielilor naționale de CDI pe acest sector, performanță absolut remarcabilă și solidă. De cealaltă parte însă, regiunea se află pe ultimul loc la nivel național pentru cheltuielile CDI ale sectoarelor guvernamental, învățământ superior și non-profit. Analiza nu trebuie să lase neobservat faptul că performanțele legate de cheltuielile CDI se datorează în proporție de peste 80% județului Argeș, după cum se impune a sublinia involuțiile îngrijorătoare ale județului Prahova și procentele de sub 1% din totalul cheltuielilor de CDI angajate de județele Giurgiu, Ialomița și Teleorman. Situația cheltuielilor pentru inovare oferă și ea perspective optimiste pentru regiune, mai ales dacă se au în vedere performanțele din industrie: 29% din totalul național. În același timp însă, îngrijorătoare este situația cheltuielilor de inovare din servicii, care s-au redus drastic în anul 2010 comparativ cu anul 2008, ajungând să reprezinte doar 1,7% din totalul național.

În privința infrastructurii de cercetare, concluzia studiului care a stat la baza elaborării Strategiei naționale de CDI 2007 – 2013 (Agachi et al., 2006) – conform căreia *nu există date suficient de relevante privind resursele de care dispune sistemul CDI* - este în mare parte valabilă și astăzi. O serie de evidențe izolate au în vedere rezultatele participării la unele competiții de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii de cercetare, la care s-au remarcat și unități CDI din regiune. Ca și în alte situații însă (vezi subcapitolele 2.2.2.2. și 2.2.2.3), performanțele unităților CDI în atragerea de fonduri publice pentru cercetare sunt net inferioare altor regiuni (de exemplu, proiectele contractate prin programul Capacități din PN II reprezintă doar 1% din totalul național), concluzie care, coroborată cu datele anterioare care au în vedere ultima poziție ocupată de regiune pentru cheltuielile CDI ale sectoarelor guvernamental și învățământ superior, ridică semne de întrebare legate de potențialul competitiv al unităților publice de CDI. Tocmai de aceea, viitoarea strategie regională de CDI trebuie să ofere, pe de o parte, modalități de valorificare a avantajelor nete ale sectorului întreprinderi, și, pe de altă parte, să ofere suport pentru reducerea punctelor slabe ale unităților CDI din sectorul guvernamental și cel al învățământului superior.

2.2.1.4.2 Mediul universitar

Distribuţia geografică a universităţilor şi a institutelor de cercetare din regiune confirmă încă o dată disparităţile regionale existente între nordul şi sudul regiunii. Astfel, majoritatea instituţiilor de cercetare sunt localizate în partea de nord şi sunt prin domeniile de studii acreditate în conexiune cu industriile dezvoltate în zonă (cea petrochimică în judeţul Prahova, constructoare de maşini în judeţul Argeş şi metalurgică în judeţul Dâmboviţa). Centrele universitare ale regiunii sunt Ploieşti, Piteşti şi Târgovişte, două din cele patru universităţi având sediul în Piteşti. În celelalte patru judeţe ale regiunii funcţionează doar filiale sau facultăţi ale unor universităţi din alte judeţe sau regiuni. În ceea ce priveşte forma de finanţare, trei dintre universităţi sunt finanţate din bugetul de stat, Universitatea Constantin Brâncoveanu este finanţată de capital privat.

Mediul academic şi de cercetare al regiunii este, prin urmare, reprezentat de:

1. Universitatea Valahia-Târgovişte;
2. Universitatea Petrol şi Gaze - Ploieşti;
3. Universitatea din Piteşti;
4. Universitatea "Constantin Brâncoveanu" – Piteşti;

Activitatea de cercetare fundamentală a universităţilor din Sud Muntenia

Universitatea din Piteşti este lider în regiune în ceea ce priveşte activitatea de cercetare fundamentală desfăşurată exprimată prin numărul de articole publicate raportate la numărul de cadre didactice, urmată de Universitatea Valahia din Târgovişte.

Tabel 21: Număr articole (pentru personalul de predare si cercetare ştiinţifică cu normă de bază/titular în cadrul universităţii) - 2006 -2010

	Reviste **naţionale** recunoscute CNCSIS **categoria B**	Reviste din **străinătate** indexate BDI/reviste **categoria B+**
Universitatea Valahia-Târgovişte	**613**	**347**
Universitatea Petrol şi Gaze - Ploieşti	**207**	**702**

Universitatea din Pitești	**311**	**893**
*Universitatea "Constantin Brâ*ncoveanu" – Pitești	**371**	**341**

Sursa: *Lista publicațiilor raportate de universitate accesibilă la* http://chestionar.uefiscdi.ro/public5/index.php?page=punivlist&domenii=1

Universitatea de Petrol şi Gaze din Ploieşti se remarcă printr-un grad ridicat de specializare pe o serie de domenii care nu se regăsesc în oferta universitară a altor universităţi din ţară (prospecţiuni, exploatare şi prelucrare a petrolului ş.a.). Astfel de specializări se regăsesc doar ca specializări parţiale în cadrul Universităţii Ovidius Constanţa şi Universitatea Politehnică Bucureşti. În ultimii ani s-au dezvoltat si alte domenii de pregătire universitară (ştiinţe economice şi umaniste), dar se preconizează o redresare a raportului dintre volumul de studenţi încadraţi în astfel de specializări şi cei încadraţi în domeniul de specializare de bază al universităţii (în favoarea acestora din urmă).

Având în vedere dezvoltarea acestor domenii industriale în ultima perioadă, se remarcă un interes stabil şi chiar crescut în activităţi de CDI în această arie. Domeniul este caracterizat de predominanţa unor companii în special de dimensiuni mari cu care există relaţii de lungă durată şi care sunt populate de personal cu formare universitară în cadrul acestei instituţii. Interesant este faptul că o dată cu preluarea de către companii internaţionale şi schimbările de management ce au avut astfel loc, se remarcă o deschidere şi interes mai mare al companiilor respective spre universităţi din ţările de origine în defavoarea legăturii cu mediul universitar local.

Unul dintre domeniile de orientare strategică ale universităţii în materie de activităţi de CDI se referă la produse derivate din petrol, răspunzând astfel unor domenii aflate în dezvoltare în ţară (spre exemplu cel al construcţiilor de infrastructură rutieră). Prin urmare, unul din proiectele prioritare strategice din domeniul CDI se referă la dezvoltarea unei capacităţi de CDI specializat pe bitumuri şi alte materiale derivate folosite în infrastructură rutieră.

Universitatea de Stat din Piteşti şi **Universitatea Valahia** sunt mai puţin specializate comparativ cu cea din Ploieşti. Ca domenii de colaborare se remarcă parteneriate cu grupul de firme Dacia – Renault, atât pe proiecte punctuale realizate în colaborare cu cele

două universităţi, cât şi formalizate prin participarea la constituirea polului de competitivitate Auto Muntenia.

Un proiect strategic de o amploare semnificativă este cel desfăşurat de Universitatea Valahia. Acesta va rezulta în construirea unei infrastructuri de CDI printr-un proiect în curs de implementare demarat în 2010 în cadrul POS CCE, Axa 2. Aceasta va găzdui un Institut de Cercetare Ştiinţifică şi Tehnologică Multidisciplinară. Proiectul se alătură mai multor investiţii cu sprijin guvernamental în construirea unui nou campus universitar incluzând clădiri de săli de curs, clădiri administrative şi cămine de studenţi.

Evaluarea şi clasificarea universităţilor din Regiunea Sud Muntenia

În anul 2011, în urma procesului de clasificare a universităţilor efectuat de Ministerul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului în colaborare cu Asociaţia Universităţilor Europene, Universitatea din Piteşti, Universitatea Valahia şi Universitatea Petrol şi Gaze – Ploieşti au fost incluse în categoria **"Universităţi de cercetare avansată şi educaţie"**. Universitatea "Constantin Brâncoveanu" din Piteşti a fost inclusă în categoria **"universităţi centrate pe educaţie"**.

Universitatea "Constantin Brâncoveanu" – Piteşti

Activitatea de cercetarea aplicativă

Cercetarea ştiinţifică pe bază de contract a fost profilată cu deosebire în direcţia cercetării sociale şi economice, dar a cuprins şi cercetări în domeniul ştiinţelor administrative şi ale comunicării, precum şi ale ştiinţelor agricole, bazelor ştiinţifice ale alimentaţiei. Universitatea "Constantin Brâncoveanu" Piteşti a implementat în perioada 2006-2010 un număr de 49 de proiecte de cercetare, nici unul dintre acestea nefiind finanţat prin fonduri structurale.[8]

Mai jos prezentăm o sinteză asupra numărului total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi, cu impact economic demonstrabil, inclusiv proiecte de elaborare, implementare şi/sau evaluare de politici publice, ale membrilor personalului de predare şi de cercetare ştiinţifică, cu norma de bază în universitate, şi ale persoanelor aflate în

[8] http://www.univcb.ro/java_script/uploaded/cercetare/Contracte%20de%20cercetare%20UCB.pdf

relaţii contractuale de muncă pe perioadă determinată cu instituţia de învăţământ superior (doctoranzi, post-doctoranzi, personal academic asociat).

Tabel 22: Numărul total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi la Universitatea "Constantin Brâncoveanu" – Piteşti

	2006	2007	2008	2009	2010
Brevete înregistrate la OSIM	0	0	0	3	0
Brevete înregistrate de către Oficiul European de Brevete, Oficiul de Brevete şi Mărci al Statelor Unite, Oficiul Japonez de Brevete sau altele similare	0	0	0	0	0
Brevete triadice	0	0	0	0	0
Produse, tehnologii, servicii noi	4	0	0	3	0
Proiecte de elaborare implementare şi/sau evaluare de politici publice	0	0	0	0	0

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

Activitatea de cercetare aplicativă a Universității Constantin Brâncoveanu Piteşti în perioada 2006-2010 a fost destul de modestă și s-a concretizat prin înregistrarea a 3 brevete la OSIM și prin realizarea a 7 noi produse, tehnologii sau servicii. În perioada analizată, Universitatea nu a fost implicată în proiecte de elaborare implementare şi/sau evaluare de politici publice.

Spin-offs & start-ups: Universitatea nu a înregistrat pentru perioada 2006-2010 activităţi de spin-off & start-ups, adică societăţi comerciale inovative la care universitatea, respectiv personalul didactic şi de cercetare deţin peste 10% din capitalul social.

Universitatea Valahia-Târgovişte

Activitatea de cercetarea aplicativă

Universitatea Valahia a beneficiat pentru proiectele în care a fost partener principal de fonduri prin Programe din cadrul Planului Naţional CDI, CEEX şi alte surse de la bugetul de stat pentru 57 de proiecte, 5 proiecte au fost finanţate prin fonduri structurale și 40 din surse private. La capitolul proiecte implimentate în calitate de partener, situaţia se

prezintă şi mai bine: 245 de proiecte finanţate prin Programe din cadrul Planului Naţional CDI, CEEX şi alte surse de la bugetul de stat şi 5 prin fonduri europene.

Tabel 23: Număr de proiecte finanţate de instituţii din ţară la Universitatea Valahia-Târgovişte

Obţinute în calitate de beneficiar sau partener principal	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Din programe din cadrul Planului Naţional CDI, CEEX şi alte surse de la bugetul de stat	8	12	15	12	10
Din fonduri structurale	0	0	1	2	2
Din proiecte finanţate din fonduri private din ţară	0	14	15	5	6
Obţinute în calitate de partener	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Programe din cadrul Planului Naţional CDI, CEEX şi alte surse de la bugetul de stat	63	62	67	33	20
Fonduri structurale	0	0	0	0	5
Proiecte finanţate din fonduri private din ţară	0	0	0	0	0

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

Tabel 24: Număr de proiecte finanţate de instituţii din străinătate la Universitatea Valahia-Târgovişte

Obţinute în calitate de beneficiar sau partener principal	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Programul Cadru al UE	1	2	2	2	2
alte programe ale UE gestionate de Instituţii din străinătate	2	2	2	0	2
alte programe finanţate din fonduri publice din străinătate	1	0	0	3	0
proiecte finanţate din fonduri private din străinătate	0	0	0	0	0
Obţinute în calitate de partener	-	-	-	-	-

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

Din tabelul prezentat mai sus reiese faptul că implicarea universităţii în proiecte finanţate de instituţii din străinătate a fost destul de redusă în intervalul 2006 -2010. Astfel, a participat în calitate de partener principal la 21 de proiecte, dintre care 8 finanţate de alte programe ale UE gestionate de instituţii din străinătate şi 9 prin Programul cadru al UE.

Tabel 25: Numărul total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi la Universitatea Valahia-Târgovişte

	2006	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Brevete înregistrate la OSIM	0	2	1	1	0

	2006	2007	2008	2009	2010
Brevete înregistrate de către Oficiul European de Brevete, Oficiul de Brevete şi Mărci al Statelor Unite, Oficiul Japonez de Brevete sau altele similare	0	0	0	0	0
Brevete triadice	0	0	0	0	0
Produse, tehnologii, servicii noi	18	6	1	2	0
Proiecte de elaborare implementare şi/sau evaluare de politici publice	0	0	0	0	0

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

Universitatea Valahia a înregistrat la OSIM doar 4 brevete și a lansat în perioda de analiză 27 de produse, tehnologii sau servicii noi. Nu a fost implicată în nici un proiect de eleborare, implememtare sau evaluare de politici publice.

Tabel 26: Spin-offs & start-ups la Universitatea Valahia-Târgoviște

	2006	2007	2008	2009	2010
Societăţi comerciale la care universitatea deţine părţi comerciale	0	0	0	0	0
Societăţi comerciale la care personalul didactic şi de cercetare deţine părţi comerciale	3	4	4	4	4

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

Conform datelor din tabelul anterior, Universitatea Valahia a înregistrat doar spin-offs & start-ups la societăţi comerciale la care personalul didactic şi de cercetare deţine părţi comerciale, numărul lor fiind unul constant. Deși numărul de spin-offs & start-ups nu este unul ridicat, de apreciat este implicarea universității în acest tip de activitate comparativ cu alte universități din regiune.

Universitatea Petrol şi Gaze - Ploieşti

Activitatea de cercetarea aplicativă

Contractele de cercetare internaţională pe care Universitatea Petrol-Gaze Ploieşti le-a desfăşurat sunt axate pe rezolvarea unor probleme legate de mediu şi reducerea poluării. Universitatea Petrol-Gaze Ploieşti a desfăşurat 51 de proiecte de cercetare în parteneriat cu mediul antreprenorial. Ca rezultate ale activităţii de cercetare al Universităţii Petrol-

Gaze Ploieşti, au fost brevetate 3 invenţii aparţinând membrilor Catedrei de Inginerie Chimică şi Petrochimică.[9]

Tabel 27: Număr de proiecte finanţate de instituţii din ţară la Universitatea Petrol şi Gaze – Ploieşti

Obţinute în calitate de beneficiar sau partener principal	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Din programe din cadrul Planului Naţional CDI, CEEX şi alte surse de la bugetul de stat	14	14	9	12	9
Din fonduri structurale	0	0	1	0	3
Din proiecte finanţate din fonduri private din ţară	0	0	0	0	0
Obţinute în calitate de partener	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Programe din cadrul Planului Național CDI, CEEX și alte surse de la bugetul de stat	21	12	8	0	1
Fonduri structurale	0	0	0	3	3
Proiecte finanțate din fonduri private din țară	0	0	0	0	0

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

Numărul de proiecte finanțate de instituții din țară la care universitatea a fost partener principal a fost de 62 în perioada 2006-2010, fondurile pentru patru dintre acestea provenind din finanțare europeană. În calitate de partener, Universitatea Petrol-Gaze Ploiești a participat la 48 de proiecte, 6 cu finanțare europeană și 42 cu fonduri provenind de la programe din cadrul Planului Național CDI, CEEX și alte surse de la bugetul de stat. Se remarcă o scădere a numărului de proiecte cu finanțare de la bugetul de stat și o creștere timidă a numărului de proiecte finanțate din bani europeni.

Tabel 28: Număr de proiecte finanţate de instituţii din străinătate la Universitatea Petrol şi Gaze – Ploieşti

Obţinute în calitate de beneficiar sau partener principal	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
din Programul Cadru al UE	0	0	0	0	0
din alte programe ale UE gestionate de instituţii din străinătate	0	0	0	0	0
din alte programe finanţate din fonduri publice din străinătate	0	1	0	0	0
din proiecte finanţate din fonduri private din Străinătate	0	1	0	2	1

[9] http://www.innsom.ro/noutati/documente/5.raport%20analiza%20sistemului%20regional%20de%20sprijin%20si%20furnizare%20a%20inovarii.pdf

Obținute în calitate de partener	2006	2007	2008	2009	2010
din Programul Cadru al UE	1	0	0	0	0
din alte programe ale UE gestionate de instituții din străinătate	0	1	0	0	0
din alte programe finanțate din fonduri publice din străinătate	0	0	0	1	0
din proiecte finanțate din fonduri private din Străinătate	1	0	0	0	0

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

În perioada analizată, universitatea a luat parte și a beneficiat de finanțare din străinătate pentru 9 proiecte, 5 în calitate de partener principal și 4 în calitate de partener. Cele mai multe dintre acestea au fost finanțate din fonduri private din străinătate, doar unul fiind finanțat prin fonduri structurale.

Tabel 29: Numărul total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi la Universitatea Petrol și Gaze – Ploiești

	2006	2007	2008	2009	2010
Brevete înregistrate la OSIM	1	1	1	2	4
Brevete înregistrate de către Oficiul European de Brevete, Oficiul de Brevete și Mărci al Statelor Unite, Oficiul Japonez de Brevete sau altele similare	0	0	0	0	0
Brevete triadice	0	0	0	0	0
Produse, tehnologii, servicii noi	1	3	2	3	3
Proiecte de elaborare implementare si/sau evaluare de politici publice	0	0	1	2	1

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

Activitatea de cercetare a Universității Petrol-Gaze din Ploiești din perioada 2006-2010 s-a materializat prin înregistrarea la OSIM a 9 brevete și 12 produse, tehnologii sau servicii noi. De asemenea, universitatea a realizat în această perioadă 4 proiecte de elaborare implementare si/sau evaluare de politici publice. De remarcat este nivelul scăzut al drepturilor de proprietate intelectuală înregistrate de universitate, dar și trend-ul crescător în cazul numărului de brevete înregistrate anual, în 2010 numărul acestora fiind practic dublu.

Spin-offs & start-ups: Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești nu a înregistrat activități de spin-off & start-ups.

Universitatea din Pitești

Activitatea de cercetarea aplicativă

Din 2006 până în 2010, au fost finanțate 86 de proiecte din fonduri naționale în care universitatea a fost partener principal, 65 dintre acestea prin Programe din cadrul Planului Național CDI, CEEX și alte surse de la bugetul de stat, 2 din fonduri structurale și 19 din fonduri private. În calitate de partener, Universitatea din Pitești a fost implicată și a primit finanțare pentru 77 de proiecte, trei dintre acestea primind finanțare prin fonduri structurale.

Tabel 30: Număr de proiecte finanțate de instituții din țară la Universitatea din Pitești

Obținute în calitate de beneficiar sau partener principal	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Din programe din cadrul Planului Național CDI, CEEX și alte surse de la bugetul de stat	19	16	18	7	5
Din fonduri structurale	0	0	0	1	1
Din proiecte finanțate din fonduri private din țară	4	6	6	0	3
Obținute în calitate de partener	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Programe din cadrul Planului Național CDI, CEEX și alte surse de la bugetul de stat	35	22	16	1	0
Fonduri structurale	0	0	1	2	0
Proiecte finanțate din fonduri private din țară	0	0	0	0	0

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

În cazul proiectelor finanțate de instituții din străinătate, Universitatea din Pitești a beneficiat de finanțare pentru 5 proiecte în calitate de partener principal și pentru 7 în care a fost partener. Doar trei proiecte din totalul de 12 au fost finanțate prin Programul Cadru al UE. De remarcat este faptul că toate proiectele au fost finanțate în perioada anterioară crizei financiare (până în anul 2008).

Tabel 31: Număr de proiecte finanțate de instituții din străinătate la Universitatea din Pitești

Obținute în calitate de beneficiar sau partener principal	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
din Programul Cadru al UE	1	0	1	0	0
din alte programe ale UE gestionate de instituții din străinătate	0	0	0	1	0
din alte programe finanțate din fonduri publice din străinătate	0	0	0	0	0

din proiecte finanțate din fonduri private din străinătate	1	1	0	0	0
Obținute în calitate de partener	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
din Programul Cadru al UE	1	0	0	0	1
din alte programe ale UE gestionate de instituții din străinătate	1	1	0	0	0
din alte programe finanțate din fonduri publice din străinătate	0	1	1	0	0
din proiecte finanțate din fonduri private din străinătate	0	0	1	0	0

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

La capitolul proprietatea intelectuală, activitatea Universității din Pitești în perioada analizată s-a concretizat prin înregistrarea a 10 brevete la OSIM și prin realizarea a 12 produse, tehnologii sau servicii noi. Universitatea a gestionat în această perioadă 29 de proiecte de elaborare, implementare și/sau evaluare de politici publice.

Tabel 32: Numărul total de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi la Universitatea din Pitești

	2006	2007	2008	2009	2010
Brevete înregistrate la OSIM	1	0	5	4	0
Brevete înregistrate de către Oficiul European de Brevete, Oficiul de Brevete și Mărci al Statelor Unite, Oficiul Japonez de Brevete sau altele similare	0	0	0	0	0
Brevete triadice	0	0	0	0	0
Produse, tehnologii, servicii noi	0	1	7	2	2
Proiecte de elaborare implementare si/sau evaluare de politici publice	5	8	4	5	7

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

În perioada 2006-2010, numărul de spin-offs & stat-ups raportat de Universitatea din Pitești a fost constant, excepție făcând anul 2010 în care s-au înregistrat 2 noi societăți comerciale la care personalul didactic și de cercetare deține părți comerciale.

Tabel 33: Spin-offs & start-ups la Universitatea din Pitești

	2006	2007	2008	2009	2010
Societăți comerciale la care universitatea deține părți comerciale	1	1	1	1	1
Societăți comerciale la care personalul didactic și de cercetare deține părți comerciale	0	0	0	0	2

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro (vezi Anexe)

Concluzii

La nivelul regiunii există universităţi cu potenţial pentru CDI, fapt ce reiese din gradul ridicat de aplicare a rezultatelor cercetării. Domeniile de cercetare în care se desfăşoară proiecte de către structurile universitare sunt: construcţii de maşini; petrochimie; electronică; materiale; bioinginerie; agricultură; mediu.

În ceea ce privește activitatea de cercetare fundamentală a universităților din regiune, Universitatea din Pitești este lider în regiune în ceea ce privește numărul de articole publicate raportate la numărul de cadre didactice, urmată de Universitatea Valahia din Târgoviște. La capitolul cercetare aplicativă, analiza poate fi divizată pe mai multe subsecțiuni: în materie de brevete înregistrate la OSIM, în topul clasamentului se situează Universitatea din Pitești cu 10 brevete, urmată de Universitatea de Petrol-Gaze Ploiești cu 9 brevete; în materie de produse, tehnologii sau servicii noi, Universitatea Valahia a realizat în cei 5 ani analizați 27 de astfel de produse, urmată de Universitatea din Pitești și Universitatea de Petrol-Gaze Ploiești cu 12 astfel de produse inovative. Universitatea din Pitești și Universitatea Valahia sunt singurele universități din regiune care au raportat activități de spinn-offs & start-ups. Clasamentul în funcție de numărul de proiecte finanțate poziționează pe primul loc Universitatea Valahia, urmată de Universitatea din Pitești.

Activitatea de cercetare aplicativă a universităților din regiune este încă modestă, dar trend-ul reliefat de cifre este unul încurajator, situația îmbunatățindu-se de la an la an. Sunt necesare acțiuni de favorizare a comunicării instituționale între mediul privat și cel academic, campanii de promovare a beneficiilor aduse de investiția în CDI și de clarificare a noțiunilor legate de inovare.

Trebuie subliniată de asemenea necesitatea unei structuri ale cărei atribuții să vizeze direct acest sector și care să poată oferi sugestii și informații suplimentare, care să contureze o politică regională și maniera de atingere a acestor obiective.

O soluție la problema finanțării activității și produselor de CDI o poate reprezenta accesarea mai multor fonduri prin programele europene și din surse private și diminuarea

fondurilor provenite de la bugetul de stat, având în vedere limitările bugetului național în această perioadă. Prospectarea corectă a nevoilor pieței regionale va oferi posibilitatea înființării de parteneriate public-privat, atât de necesare pentru dezvoltarea pieței de produse inovative. De asemenea, implicarea în parteneriate cu instituții din străinătate va aduce beneficii atât în ceea ce privește finanțarea, dar și în transferul de know-how și de informații privind activitățile de CDI.

2.2.1.4.3. Centre şi institute de cercetare-dezvoltare

Institutele de cercetare ale regiunii mai importante sunt:

1. Institutul de Cercetare şi Producţie pentru Pomicultură Mărăcineni, judeţul Argeş;
2. Institutul de Cercetare şi Dezvoltare Agricolă Albota, judeţul Argeş;
3. Institutul Naţional de Cercetare şi Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură, Ştefăneşti, judeţul Argeş;
4. Institutul pentru Cercetare Nucleară Piteşti, judeţul Argeş;
5. Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Agricolă Fundulea, judeţul Călăraşi;
6. Staţiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură Voineşti, judeţul Dâmboviţa;
7. Centrul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură – NUCET, judeţul Dâmboviţa;
8. Institutul de Cercetare şi Inginerie Tehnologică pentru Irigaţii şi Drenaje Băneasa – judeţul Giurgiu;
9. Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Viticultură şi Vinificaţie Valea Călugărească, judeţul Prahova;
10. Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier IPCUP Ploieşti, judeţul Prahova;
11. Institutul de Proiectări pentru Instalaţii Petroliere Ploieşti, judeţul Prahova.

Institutul de Cercetare şi Producţie pentru Pomicultură Mărăcineni, judeţul Argeş

Institutul este înfiinţat în scopul desfăşurării activităţii de cercetare ştiinţifică şi dezvoltare tehnologică în domeniul pomicultură şi dendrologie, prin participarea la elaborarea strategiei de dezvoltare a domeniului şi la realizarea cu prioritate a obiectivelor ştiinţifice şi tehnologice ale Programelor naţionale de cercetare ştiinţifică şi dezvoltare tehnologică. Câmpurile experimentale sunt amplasate atât la sediul institutului, cât şi la fermele proprii de la Bilceşti, Colibaşi şi Leordeni.

Principalele domenii de cercetare sunt: Agroecologie, fiziologie, agrochimie; Arbuşti fructiferi şi căpşuni; Genetică şi ameliorare; Înmulţire – dendrologie; Protecţia plantelor; Tehnici şi tehnologii pomicole; Virusologie şi culturi de ţesuturi.

Tabel 34: Activitate de cercetare Institutul de Cercetare şi Producţie pentru Pomicultură Mărăcineni

	Perioada	**Nr.**
Brevete obţinute	2005-2006	14
Produse şi tehnologii rezultate din activităţi de cercetare, bazate pe brevete, omologări sau inovaţii proprii	2003-2007	34

Sursa: http://www.icdp.ro- Raport de autoevaluare

Institutul de Cercetare şi Dezvoltare Agricolă Albota, judeţul Argeş

Staţiunea de Cercetare Dezvoltare Agricolă Piteşti are ca rol principal elaborarea de tehnologii specifice, crearea de genotipuri tolerante şi producerea de sămânţă la cultura plantelor de câmp, pentru solurile acide grele din Nordul Câmpiei Române. Direcţiile principale de cercetare, dezvoltare, inovare în cadrul unităţii din ultimii 3 ani sunt:[10]

- Diversificarea bazei genetice pentru cereale şi crearea de soiuri de grâu şi hibrizi de porumb adaptaţi la condiţii de stres (hidric, toxicitatea ionilor de aluminiu, resurse

[10] http://www.asas.ro/RA/Raport_%20SCDA%20Pitesti.pdf

climatice şi pedologice limitate), cu însuşiri calitative superioare şi cu un înalt potenţial biologic de producţie;

- Elaborarea de tehnologii pentru cultura cerealelor, plantelor tehnice şi furajere, adecvate condiţiilor specifice zonei care să asigure realizarea unor producţii superioare şi de calitate;
- Elaborarea de tehnologii de remediere a solurilor poluate accidental şi de creştere a fertilităţii solului prin valorificarea compostului obţinut din nămol orăşenesc;
- Monitorizarea structurii chimice a solurilor acide şi elaborarea de soluţii pentru protecţia ecosistemelor micro-zonale;
- Elaborarea sistemelor de protecţie integrată a culturilor cu costuri de producţie reduse cu impact redus asupra mediului;
- Studii de impact asupra activităţii cu risc crescut de poluare a unităţilor industriale din zona de influenţă.

Tabel 35: Activitate de cercetare Institutul de Cercetare şi Dezvoltare Agricolă Albota

	Perioada	Nr.
Contracte încheiate cu unităţile economice	2004-2007	9
Contracte finanţate din fonduri europene şi naţionale	2004-2007	15
Brevete obţinute	2003-2007	0
Produse şi tehnologii rezultate din activităţi de cercetare, bazate pe brevete, omologări sau inovaţii proprii	2003-2007	240

Sursa: „Raport de autoevaluare”, www.icdp.ro

Institutul Naţional de Cercetare şi Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură, Ştefăneşti, judeţul Argeş

Institutul Naţional de Cercetare Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură (I.N.C.D.B.H.) a primit mandatul de a promova cercetarea strategică, fundamentală şi aplicativă în domeniul biotehnologiilor horticole, incluzând atât înmulţirea clonară în vitro,

cât şi ameliorarea genetică prin utilizarea tehnicilor In vitro. I.N.C.D.B.H. este singurul furnizor de material de înmulţire de viţă de vie liber de virusuri din România. I.N.C.D.B.H. este implicat în dezvoltarea legăturii dintre cercetarea fundamentală şi aplicativă în domeniul biotehnologiilor horticole, urmând să îndeplinească atât cerinţele naţionale, cât şi pe cele ale UE în ceea ce priveşte elaborarea şi transferul de biotehnologii şi produse ale acestora. Totodată, I.N.C.D.B.H. este responsabil pentru dezvoltarea, transferul şi aplicarea biotehnologiilor, implicând îmbogăţirea cunoştinţelor, înţelegerea şi aplicarea normelor de securitate biologică. Institutului îi revine de asemenea responsabilitatea identificării şi detectării organismelor modificate genetic (OMG) şi a produselor alimentare derivate din acestea.[11]

Institutul pentru Cercetare Nucleară Piteşti, judeţul Argeş

Pe parcursul celor 36 de ani de activitate, institutul a dezvoltat metode, coduri de calcul şi propria infrastructură experimentală având ca obiectiv obţinerea de echipamente, tehnologii şi servicii specifice domeniului nuclear. Implicat în dezvoltarea energeticii nucleare, activitatea institutului a fost orientată, în principal, către cercetări aplicative privind Centrala Nucleară de la Cernavoda. Principalele domenii de activitate ale institutului sunt:[12] Fizica rectorilor şi securitate nucleară; Testări la iradiere; Examinări post-iradiere a materialelor şi combustibilului nuclear; Tehnologii de iradiere şi radioizotopi; Materiale nucleare şi coroziune; Evaluare performanţe combustibil nuclear; Testări în afara reactorului; Caracterizarea şi tratarea deşeurilor radioactive; Electronică, instrumentaţie şi control; Teste şi încercări de calificare pentru aparatură, componente şi echipamente nucleare; Protecţia împotriva radiaţiilor, protecţia mediului şi apărare civilă; Proiectare echipamente nucleare; Prototipuri nucleare; Transfer tehnologic; Control tehnic de calitate; Metrologie şi tehnică de calcul.

[11] http://www.incdbh-stefanesti.ro/
[12]http://www.innsom.ro/noutati/documente/5.raport%20analiza%20sistemului%20regional%20de%20sprijin%20si%20furnizare%20a%20inovarii.pdf

Institutul Naţional de Cercetare - Dezvoltare Agricolă Fundulea, judeţul Călăraşi

INCDA Fundulea este recunoscut drept cea mai importantă unitate de cercetare agricolă din România datorită atât rezultatelor obţinute în diferitele sectoare ale cercetării agricole privind cerealele, plantele tehnice şi furajere, cât şi valorificării acestor rezultate de către cultivatori. Prin înfiinţarea sa a fost posibilă continuarea bogatei tradiţii a cercetărilor agricole organizate în România încă de la sfârşitul secolului al XIX-lea, în scopul abordării ştiinţifice şi rezolvării unor obiective prioritare pentru agricultura naţională.[13]

Datorită specificului activităţii şi concurenţei directe cu cele mai mari firme de profil de pe piaţa europeană, INCDA percepe investiţia în CDI ca fiind cel mai important factor în dezvoltarea competitivităţii economice, fapt pentru care manifestă o „permanentă preocupare pentru activităţile de CDI". Avantajul competitiv al institutului se datorează, pe de o parte, specificului solurilor din zonă care permit cultivarea soiurilor de grâu şi orz în cele mai optime condiţii din Europa şi, pe de altă parte, costurilor reduse şi rentabilităţii crescute la hectar. Beneficiile ce decurg din investiţia în inovare se regăsesc într-o mai bună producţie agricolă, în creşterea competitivităţii pe piaţa naţională şi pe cea internaţională, creşterea reputaţiei institutului şi atragerea unui capital uman de înaltă specializare.

Principalele domenii de activitate acreditate sunt:[14] Crearea de soiuri şi hibrizi de: cereale, leguminoase pentru boabe, plante tehnice şi plante furajere; Elaborarea de tehnologii şi secvenţe tehnologice de cultură; Producerea de seminţe; Servicii ştiinţifice şi tehnologice (testare produse insectofungicide şi erbicide, procesare seminţe; Difuzarea rezultatelor cercetării ştiinţifice în practica producătorilor agricoli.

Principalele direcţii de cercetare-dezvoltare, abordate în cadrul institutului, sunt:[15]

[13] http://www.ricic.ro/index.html
[14] Idem
[15] http://www.ricic.ro/rezultate.htm

- Elaborarea şi utilizarea metodelor de genetică convenţională, biotehnologie, genetică moleculară, fiziologie, biochimie în vederea asigurării progresului genetic continuu la cereale, leguminoase pentru boabe, plante tehnice şi furajere;
- Crearea de soiuri şi hibrizi bine adaptaţi diversităţii condiţiilor de cultură din România, cu însuşiri îmbunătăţite de valorificare a inputurilor tehnologice, stabili şi cu caracteristici de calitate corespunzătoare multitudinii de modalităţi de utilizare a recoltelor;
- Producerea de seminţe din categorii biologice superioare, cu însuşiri biologice şi fitosanitare corespunzătoare standardelor de calitate;
- Fundamentarea tehnologiilor nepoluante prin cercetări de fiziologie şi biochimia plantei, fizica, chimia şi biologia solului;
- Elaborarea de tehnologii alternative (inclusiv tehnologii ecologice) pentru cultura plantelor, adecvate condiţiilor naturale, tehnice, sociale şi economice;
- Elaborarea de studii de epidemiologie şi de dinamică a populaţiilor organismelor dăunătoare culturilor de câmp, perfecţionarea sistemelor de protecţie integrată a culturilor de câmp.

Tabel 36: Activitate de cercetare INCDA Fundulea

	Perioada	Nr.
Contracte încheiate cu unităţile economice	2007-2011	106
Contracte finanţate din fonduri europene şi naţionale	2010	1
Brevete obţinute	2007-2011	6
Patente	2007-2011	20
Proiecte de cercetare aplicativă implementate/în curs de implementare	2007-2011	34
Articole şi materiale ştiinţifice publicate în reviste româneşti recunoscute de către CNCSIS de tip B sau B+	2007-2011	48

Sursa: http://www.ancs.ro/uploads/certificare/autoevaluare/incd-agricola-rap-eval.pdf

La nivel național, INCDA Fundulea a cooperat, pe bază de acorduri de multiplicare și contracte de redevență bilaterale, cu 106 unități agricole acreditate pentru producerea de semințe, pentru realizarea în cadrul acestora de loturi de hibridare pentru producere de sămânță hibridă comercială la porumb și floarea-soarelui. La nivel internațional, INCDA Fundulea desfășoară activități de colaborare bilaterală, pe bază de contracte, cu 9 institute de cercetări, 10 companii private și o Academie de științe agricole.[16]

Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură Voinești, județul Dâmbovița

Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Voinești, de la înființare a avut ca obiectiv prioritar stabilirea de soluții tehnico-organizatorice pentru refacerea patrimoniului pomicol și mai apoi de a pune bazele dezvoltării și modernizării pomiculturii în Bazinul pomicol Dâmbovița și în zona sa de influență. Direcțiile de cercetare-dezvoltare, inovare pe care este specializată Stațiunea sunt:[17]

- Conservarea resurselor genetice și utilizarea fondului de germoplasmă la măr.
- Crearea de soiuri noi de măr și păr cu rezistență genetică la boli cu potențial de producție ridicat și fructe de calitate, cu epoci diferite de maturare.
- Studiul și zonarea sortimentului pomicol la măr, păr, prun, cireș, vișin și arbuști fructiferi prin introducerea în cultură de noi soiuri din sortimentul mondial și autohton.
- Elaborarea de noi sisteme de cultură, tehnologii și secvențe tehnologice, în scopul creșterii competitivității tehnico-economice pentru cultura mărului și arbuștilor fructiferi.
- Strategia de prevenire și combatere integrată a bolilor și dăunătorilor din plantațiile de pomi și arbuști fructiferi.
- Multiplicarea și diversificarea obținerii de material biologic de pomi și arbuști fructiferi, în vederea înființării de plantații moderne.

[16] http://www.incda-fundulea.ro/cooperare.htm
[17] http://www.icdp.ro/download/selfevalscdp/SCDP%20Voinesti.pdf

- Verificarea în fermele proprii a rezultatelor obţinute, promovarea şi diseminarea acestora în producţie.

Centrul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură - NUCET, judeţul Dâmboviţa

Cercetarea curentă se realizează în cadrul următoarelor programe:[18]

Program CEEX

- Cercetări privind producerea şi utilizarea furajelor convenţionale şi neconvenţionale pentru peşti;
- Sistem şi tehnologie de creştere a speciei Silurus glanis – SITSOM;
- Parteneriat ştiinţific pentru dezvoltarea unui sistem recirculant pilot în scopul promovării şi implementării unor tehnologii inovative de acvacultură superintensivă – SRAS;
- Sistem integrat de creştere intensivă a peştilor de cultură autohtoni – SIPA;
- Optimizarea şi implementarea în acvacultura din România a unor tehnologii intensive de creştere a speciilor de peşti cu importanţă economică;
- Analiza comportamentului (dinamicii) unor specii acvatice cu valoare economică ridicată pentru optimizarea activităţilor din acvacultură şi monitorizarea calităţii apei;

Plan Sectorial

- Elaborarea tehnologiilor de reproducere pentru speciile de peşti rare, periclitate sau ameninţate cu dispariţia;
- Elaborarea de reţete furajere pentru peşti în scopul rentabilizării sectorului piscicol;

Pe lângă rezultatele specifice ale activităţii de cercetare, respectiv articole de specialitate, publicaţii, comunicări ştiinţifice, brevete de invenţie, C.C.D.P. Nucet are şi o

[18] http://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=centrul%20de%20cercetare%20-%20dezvoltare%20pentru%20piscicultur%C4%83%20%E2%80%93%20nucet&source=web&cd=2&cad=rja&ved=0CCEQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.sras.ugal.ro%2Fdocumente%2FCCDP_Nucet.doc&ei=Bv5jUKLGPIzLtAbxloCABA&usg=AFQjCNFASmwMv9r3JyQvL8e05wacyMo4VQ

importantă activitate de microproducţie, respectiv producerea de material biologic selecţionat - larve, puiet şi reproducători ale speciilor de peşti de apă dulce.

Institutul de Cercetare şi Inginerie Tehnologică pentru Irigaţii şi Drenaje Băneasa - judeţul Giurgiu

Institutul Naţional de Cercetare - Dezvoltare pentru Îmbunătăţiri Funciare -„ISPIF"- Bucureşti şi Institutul de Cercetare şi Inginerie Tehnologică pentru Irigaţii şi Drenaje – Băneasa – Giurgiu sunt structuri de cercetare în domeniul agricol finanţate din venituri proprii şi alocaţii de la bugetul de stat, care funcţionează în coordonarea Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice "Gheorghe Ionescu-Şişeşti". Cele două structuri au în administrare bunuri imobile care alcătuiesc domeniul public al statului.

ISPIF realizează activităţi de CDI în domeniul tehnic, cu o activitate predominantă de cercetare aplicativă şi dezvoltare. Principalele **arii de expertiză** ale institutului sunt îmbunătăţirile funciare, acţionări şi instalaţii hidraulice, realizarea de studii geo, topo, hidro.

Activitatea ştiinţifică a institutului se reflectă în numărul de 25 de articole şi materiale ştiinţifice publicate în reviste româneşti recunoscute de către CNCSIS de tip B sau B+ şi în procentajul angajaţilor responsabili cu activitatea de CDI absolvenţi de studii superioare cuprins între 75-100%. Ponderea alocată de către institut cheltuielilor pentru inovare ca procentaj din total profit este de 5%, 15% din vânzări reprezintă produse nou apărute pe piaţă, 10% fiind de înaltă tehnologie. Institutul are în exploatare 2 brevete şi a transferat 10 tehnologii.

Activităţile de CDI pe care institutul intenţionează să le deruleze în perioada următoare cuprind: Canalul Dunăre-Siret, Lunca Dunării şi Bazinul Hidrografic Argeş-Vedea. În ceea ce priveşte autoevaluarea performanţelor de CDI, institutul se poziţionează la categoria „două stele" – cu performanţe de CDI recunoscute la nivel internaţional din punct de vedere al originalităţii, relevanţei şi rigorii.

Sursele de finanţare ale institutului provin din proiectele de cercetare, proiectele de dezvoltare şi din autofinanţare.

Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Viticultură şi Vinificaţie Valea Călugărească, judeţul Prahova

La nivel național coordonează activitatea de cercetare şi extensie în domeniul viticulturii şi vinificației prin intermediul celor 7 stațiuni de cercetare viti-vinicolă aflate în coordonare, amplasate în principalele podgorii ale țării. La nivel zonal deservește activitatea viti-vinicolă din cadrul podgoriei Dealu Mare (aproximativ 15 mii ha) respectiv județele Prahova şi Buzău. Activitatea de cercetare științifică se desfășoară în cadrul a 3 laboratoare ce includ mai multe profile de cercetare:[19]

1. Laboratorul de genetică, ameliorare şi înmulțirea materialului săditor viticol;
2. Laboratorul de tehnologia culturii viței de vie;
3. Laboratorul de enologie;

Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier IPCUP Ploieşti, judeţul Prahova

IPCUP este o unitate specializată, în coordonarea Ministerului Economiei (în diversele reorganizări administrative), având ca obiect principal de activitate efectuarea de cercetări fundamentale şi aplicative, dezvoltarea tehnologică, elaborare de reglementări tehnice şi economice de interes național, asigurarea cerințelor tehnice pentru utilajele, instalațiile şi echipamentele de foraj-extracție şi armături industriale. Proiectele de cercetare desfășurate de IPCUP au vizat tehnologiile specifice industriei petroliere, managementul durabil al resurselor naturale şi protecția mediului. Aceste proiecte au fost implementate în cadrul programelor sectoriale ministeriale, în cadrul CEEX, au fost cuprinse în cadrul Planului Național de Cercetare-Dezvoltare şi Inovare sau au beneficiat de granturi europene.[20]

[19] http://www.icdvv.ro/cercetare/laboratoare-de-cercetare
[20] http://www.innsom.ro/noutati/documente/5.raport%20analiza%20sistemului%20regional%20de%20sprijin%20si%20furnizare%20a%20inovarii.pdf

Institutul de Proiectări pentru Instalaţii Petroliere Ploieşti **(IPIP S.A.),** ***judeţul Prahova***

IPIP este o companie cu tradiţie, înfiinţată în 1950, în dezvoltarea produselor bazate de petrol, de prelucrare a hidrocarburilor şi petrochimică, precum şi domeniile lor conexe. Timp de aproape 50 de ani, nu numai în România, dar şi în sud-estul Europei, IPIP SA a fost singurul institut de proiectare pentru rafinării şi petrochimie şi a dobândit un înalt prestigiu atât pentru realizările sale, cât şi pentru calităţile specialiştilor săi.[21]

Serviciile oferite de institut includ inginerie şi proiectare 3D în următoarele domenii de specialitate[22] (conform clasificării CAEN): activităţi de inginerie şi consultanţă tehnică şi cercetare-dezvoltare în alte ştiinţe naturale şi inginerie.

Modul de valorificare a rezultatelor de cercetare, dezvoltare, inovare şi gradul de recunoaştere a acestora se realizează prin elaborarea de studii de pre-fezabilitate şi fezabilitate în vederea implementării unor tehnologii care vizează reducerea consumurilor energetice, îmbunătăţirea calităţii produselor, precum şi protecţia mediului.

Institutul dispune de 2 **brevete de invenţie**: "Procedeu şi instalaţie pentru fabricarea propilenclorhidrinelor" (2007) şi "Procedeu şi instalaţie pentru obţinerea de etil-terţ-butileter" (2007). Institutul a realizat din activităţi de cercetare, bazate pe brevete, omologări sau inovaţii proprii 5 **produse şi tehnologii:**[23]

1. TEMOSIE – Tehnologie Modernă pentru Sinteza Eterilor Utilizabili ca Aditivi Ecologici de Benzine Auto, contract nr. 638/2006, contract finanţare nr. 36-CEXI03/ 10/10/2005;

2. Studiu de Soluţie privind optimizarea funcţionării instalaţiilor desulfurare gaze de rafinărie, contract 907/2004, Ad. 58/2008. Beneficiar: S.C. Petrotel-Lukoil S.A.;

3. Optimizarea schimbului de căldură la instalaţia DA. Studiu de soluţie şi DE, contract 907/2004, Ad. 43/2007. Beneficiar: S.C. Petrotel-Lukoil S.A.;

[21] http://www.cylex-romania.ro/reviews/viewcompanywebsite.aspx?firmaName=institutul+de+proiectari+pentru+instalatii+petroliere+-+ipip+sa&companyId=568431
[22] http://www.ipip.ro/certif/Noiembrie_Raport_Autoevaluare_SC_IPIP_SA.pdf
[23] http://www.ipip.ro/certif/Noiembrie_Raport_Autoevaluare_SC_IPIP_SA.pdf

4. Studiu de soluție privind creșterea capacității, optimizarea funcționării și alinierea la cerințele de protecția mediului pentru instalația Cocsare Întârziată la Petrobrazi (PETROM-OMV), contract 848/2008;

5. Studiu de soluție privind analiza și evaluarea capacității sistemelor de faclă din rafinăria Petromidia pentru preluarea în condiții de siguranță în funcționare a evacuărilor din instalația de Hidrocracare şi Fabrica de Hidrogen, contract 830/2008, Ad. 2/Integrare 2008. Beneficiar: S.C.Rompetrol Rafinare S.A. – Petromidia.

În urma acestei analize, putem concluziona asupra **avantajelor competitive ale sistemului CDI** la nivel regional astfel:

1. Existenţa a 4 centre universitare şi a unui număr semnificativ de institute de cercetare în domenii de activitate variate, strâns legate de industriile predominante din regiune.

2. Universităţile dispun de un cadru organizatoric foarte diversificat şi complementar în care îşi pot desfăşura activitatea de CDI. Acest cadru se referă la: facultăţi, departamente; catedre; institute; centre sau laboratoare; unităţi de proiectare; centre de consultanţă; clinici universitare; centre pentru formarea continuă a resurselor umane; unităţi de microproducţie şi prestări servicii; parcuri ştiinţifice sau tehnologice; staţiuni experimentale sau alte entităţi pentru activităţi de transfer cognitiv şi tehnologic, precum şi alte structuri care pot funcţiona pe baza unor statute proprii, aprobate de Senatul Universitar. O parte a universităţilor a început să capete un caracter antreprenorial mai pronunţat, fiind implicate în procese de start-up, spin-off şi spill-over.[24]

3. Procent mare al personalului implicat în cercetare (loc secund după regiunea Bucureşti-Ilfov). Forţa de muncă din sectorul CDI universitar are o importanţă primordială pentru îmbunătăţirea performanţelor acestui sector. Se constată astfel o repartiţie a personalului CD pe cele 8 regiuni de dezvoltare ale României după cum urmează:

[24] http://www.ier.ro/documente/SPOS2007_ro/Spos2007_studiu_2_ro.pdf

Bucureşti-Ilfov – 50%, 10% - Sud Muntenia, 8% - NE şi V, 7% - SV Oltenia, 6% - Centru şi NV şi respectiv 5% - SE.[25]

4. Tradiţie în industria constructoare de maşini, petrochimică şi agricolă.

5. Reprezentarea bună a structurilor de sprijin pentru afaceri.

6. Resurse umane implicate în activitatea de CDI specializate.

7. Clustere emergente în industriile constructoare de maşini, petrochimică şi agricultură cu un potenţial mare de dezvoltare.

8. Prezenţa companiilor mari şi a multinaţionalelor atât în industriile tradiţionale, cât şi în cele emergente[26].

9. Un avantaj major pentru regiune îl constituie proximitatea faţă de cel mai mare centru universitar şi de cercetare din România - Bucureşti, 4 din cele 7 oraşe reşedinţă de judeţ fiind localizate la mai puţin de 90 de km faţă de capitală.

10. Nivelul expertizei tehnologice şi manageriale în cadrul companiilor – marea majoritate a antreprenorilor regionali deţin o expertiză tehnologică solidă[27].

11. Nivel mare al cheltuielilor destinate inovării efectuate de IMM-uri (locul secund după regiunea Bucureşti-Ilfov).

2.2.1.4.4. Sistemul financiar de sprijin al cercetării - dezvoltării -inovării

Principalii actori ai sistemului financiar de sprijin al cercetării - dezvoltării – inovării sunt: agenţiile donatoare – Autoritatea Naţională pentru Cercetare Ştiinţifică (ANCS), băncile şi Fondul Naţional de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici şi Mijlocii (FNGCIMM).

[25]http://www.strategie-cdi.ro/spice/admin/UserFiles/File/raportare_04_iulie_2007/L3-8%20Suplimentar%20_SINTEZA.pdf
[26]http://www.adrmuntenia.ro/imagini/upload/strategia_de_inovare_regionala_a_regiunii_sud_muntenia_20082013.pdf
[27]http://www.adrmuntenia.ro/imagini/upload/strategia_de_inovare_regionala_a_regiunii_sud_muntenia_20082013.pdf

Autoritatea Naţională pentru Cercetare Ştiinţifică (ANCS)

Cercetarea ştiinţifică este susţinută de către ANCS prin intermediul a două instrumente: financiare şi non-financiare. Cele din urmă au misiunea de a crea un cadru propice pentru optimizarea implementării celor dintâi. Principalele instrumente financiare prin care ANCS susţine cercetarea ştiinţifică sunt Planul naţional pentru cercetare, dezvoltare şi inovare, şi finanţarea instituţională de bază. În plus, ANCS susţine, prin bugetul său, participarea României în cadrul unor mari colaborări internaţionale precum Organizaţia Europeană pentru Cercetare Nucleară (CERN), Agenţia Spaţială Europeană (ESA). De asemenea, în cadrul ANCS funcţionează Organismul Intermediar pentru administrarea fondurilor structurale şi de coeziune, pentru axa prioritară 2 a Programului Operaţional Sectorial Creşterea Competitivităţii Economice (POS CCE): "Competitivitate prin Cercetare Dezvoltare Tehnologică şi Inovare". În secţiunea de mai jos privind evaluarea impactului crizei economice asupra finanţării CDI vom aduce detalii asupra volumul şi repartizării fondurilor contractate de unităţile CDI din regiune.

Fondul Naţional de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici şi Mijlocii (FNGCIMM)

FNGCIMM SA-IFN este un instrument de sprijin ce facilitează accesul la finanţări prin acordarea de garanţii pentru instrumentele de finanţare contractate de la bănci comerciale sau din alte surse.[28] FNGCIMM oferă servicii atât IMM-urilor, cât şi autorităţilor publice prin instrumente dedicate, astfel: 1. Garanţii standard[29] ce acoperă riscul de nerambursare a creditului în proporţie de maxim 80% din valoarea acestuia şi până la valoarea de 2,5 milioane de Euro pentru finanţări pe termen mediu şi lung de tipul creditelor pentru investiţii, finanţări pe termen scurt de tipul liniilor de credit; 2. Garanţii plafon[30] pentru garantarea creditelor destinate dezvoltării proiectelor investiţionale şi asigurării capitalului de lucru; 3. Programul M. Kogălniceanu[31] - program multianual, pe perioada 2011-2013, de încurajare şi de stimulare a dezvoltării IMM-urilor prin acordarea de facilităţi de subvenţionare parţială a dobânzilor şi, după caz, de garantare de către

[28] http://www.fngcimm.ro/index.php?page=cum-lucram-cu-bancile
[29] http://www.fngcimm.ro/index.php?page=garantii-standard
[30] http://www.fngcimm.ro/index.php?page=garantii-plafon
[31] http://www.fngcimm.ro/index.php?page=mihail-kogalniceanu

stat, pentru creditele acordate întreprinderilor mici şi mijlocii, de către instituţiile de credit.

Referitor la **gradul de accesibilitate** a finanţării CDI prin intermediul fondurilor europene opiniile sunt variate de la un actor al procesului la altul. Astfel, din perspectiva **OIR POSDRU**, procesul de accesare a fondurilor europene este unul transparent, este sprijinit prin punerea la dispoziţia solicitanţilor a tuturor datelor şi informaţiilor necesare în Ghidul solicitantului, prin intermediul paginilor web ale instituţiilor abilitate ce au secţiuni dedicate acestui proces, prin serviciile de consultanţă şi cu ajutorul seminariilor organizate la nivel regional. Luând în considerare caracterul predominant rural al părţii de sud din regiune, un posibil impediment pentru potenţialii beneficiari ce nu deţin un calculator/nu au acces la internet este faptul că în cazul OIR POSDRU, conform procedurilor Organismului Intermediar, cererile şi serviciile de consultanţă se desfăşoară exclusiv online, neexistând posibilitatea apelării la un ghişeu cu acest tip de atribuţii.

Din perspectiva **mediul bancar**, gradul de accesibilitate al creditelor pentru fondurile europene depinde de vechimea companiei care le accesează: în cazul întreprinderilor nou înfiinţate nu este unul foarte facil datorită lipsei unui istoric al activităţii companiei şi al unei echipe manageriale care să prezinte încredere şi care să poată demonstra capacitatea întreprinderii de a rambursa creditul, însă pentru cele cu o activitate continuă mai mare de 12 luni accesul la finanţare devine mult mai facil. Accesibilitatea depinde în mare măsură de echipa managerială, de contabilitatea firmei şi de disponibilitatea acestora de a oferi informaţiile cerute de bancă în procesul de analiză a dosarului. Percepţia generală este că procesul de accesare de credite şi fonduri europene destinate activităţii de CDI este unul facil. Printre aspectele luate în considerare de bancă în acordarea creditelor se numără: istoricul clientului, o analiză financiară a acestuia din care sa reiasă capacitatea de rambursare a creditului, existenţa unei garanţii pentru rambursarea creditului care reprezintă o dovadă a implicării în egală măsură a companiei care solicită creditul. În cazul fondurilor europene, apare un paradox între exigenţele băncii şi modalitatea de punctare a proiectelor ce candidează pentru obţinerea de fonduri structurale: proiectele de start up/companiile nou înfiinţate obţin un punctaj mai mare, fapt contrar viziunii sistemului

bancar. Acest paradox reprezintă unul dintre factorii care duc la insucces în implementarea şi finalizarea proiectelor aprobate.

În ceea ce priveşte abordarea sistemului bancar privind acordarea de credite destinate activităţii de CDI, nu există o atenţie acordată în mod deosebit acestui tip de activitate, fiind evaluată în aceeaşi manieră ca toate celelalte tipuri de nevoi pentru credite. A fost acordată cu toate acestea o atenţie sporită cazurilor în care produsul sau serviciul dezvoltat de companie are un caracter inovativ şi un impact puternic pe piaţă, fapt datorat însă istoricului bun al clientului şi factorului subiectiv al expertului bancar şi nu existenţei unui sistem obiectiv de evaluare şi de suport pentru activităţile de CDI.

Punctajul pe o scară de la 1 la 10 (1- puţin accesibile, 10-foarte accesibile) acordat de către reprezentanţii **mediului privat** gradului de accesibilitate la sursele de finanţare pentru CDI variază destul de mult, fiind acordate punctaje cuprinse **între 1 şi 7.**

Există câteva puncte nevralgice ale procesului de accesare a fondurilor europene: lipsa de pregătire din timp a documentaţiei tehnice - studii de fezabilitate, analize de impact, lipsa clarificărilor juridice şi carenţe în consilierea oferită de firmelor de consultanţă pe tot parcursul derulării proiectului. Printre factorii cu impact asupra procesului de finanţare prin fonduri europene menţionaţi de **autorităţile publice locale** se numără şi cel politic care favorizează implementarea preferenţială a proiectelor în funcţie de afinitatea politică a solicitantului.

Interviurile individuale au subliniat, ca principală problemă în dezvoltarea de activităţi CDI, **slaba finanţare** la care au acces actorii inovării în regiune.

Sectorul IMM-urilor este cel mai afectat de această problemă, date fiind capacităţile financiare reduse ale unor astfel de întreprinderi, precum şi gradul de risc asociat unor astfel de activităţi. În plus, organizaţiile intervievate subliniază că pentru a derula astfel de activităţi este necesară atragerea şi retenţia de personal cu calificare înaltă, ceea ce presupune şi alte costuri şi efort în plus pentru firmă. A fost subliniată de către respondenţi inconsistenţa dintre instrumentele financiare şi politicile existente. Astfel, la nivel de discurs public al autorităţilor şi instituţiilor de finanţare se încurajează şi se recunosc meritele IMM-urilor ce îşi propun să deruleze astfel de activităţi. În schimb,

arhitectura sistemelor de finanţare este pe de o parte insuficientă şi greoaie, şi de pe altă parte imposibil de accesat fără resurse financiare consistente proprii.

S-a remarcat lipsa unor instrumente financiar bancare destinate start-up urilor inovative şi activităţilor de inovare, ce ar presupune o toleranţă mai mare la risc şi prin urmare criterii de acordare diferite de creditele obişnuite. În plus, s-a remarcat lipsa unor instrumente de capital de risc (fonduri de tip venture capital) care ar putea fi accesate de astfel de întreprinderi.

Întreprinzătorii intervievaţi, reprezentanţi ai unor firme cu domeniul de activitate CDI, au semnalat astfel dificultatea şi eforturile majore pe care aceştia le întâmpină şi care fără îndoială nu încurajează şi alţi antreprenori să dezvolte astfel de activităţi. Mai mult decât atât, întreprinzătorii intervievaţi s-au arătat reticenţi în a încuraja/impulsiona şi alţi tineri să demareze astfel de întreprinderi, având în vedere contextul nefavorabil.

O a doua dimensiune a cadrului de finanţare se referă la resursele disponibile pentru instituţii de CDI (universităţi, institute de cercetare). Organizaţiile de acest tip semnalează insuficienţa resurselor financiare pentru a desfăşura activităţi de CDI pe tematicile de specializare, dar şi a unor instrumente financiare (ex. fond reînnoibil/revolving fund) pe care le-ar putea accesa în paralel cu finanţări nerambursabile europene pentru a susţine fluxul de numerar pe perioada desfăşurării proiectelor.

În plus, atât organizaţiile de cercetare intervievate, cât şi cele cu responsabilităţi în domeniul gestiunii finanţărilor nerambursabile în domeniu, au semnalat utilitatea de a avea o structură de sprijin ce ar ajuta la o mai bună elaborare a cererilor de finanţare şi familiarizare cu cadrul birocratic aferent (ghidurile solicitantului, norme metodologice ale cadrului legat, achiziţii publice etc.). Astfel de iniţiativă ar putea sprijini generarea unor pachete de aplicaţie cu o calitate mai mare şi implicit un risc mai mic de respingere. Mai mult decât atât, tot o astfel de iniţiativă ar putea facilita implementarea ulterioară a proiectelor prin faptul că beneficiarii ar fi mai bine familiarizaţi cu aspectele birocratice şi de reglementare şi ar putea evita erori ce duc la rambursări parţiale, suspendarea proiectelor, etc.

O a treia dimensiune a sistemului de sprijin financiar al CDI se referă la instrumente de finanțare și stimulare a organizațiilor de tip catalizator. Întâlniri și interviuri cu organizații precum Asociația Oamenilor de Afaceri Argeș ce derulează în prezent proiecte de sprijin pentru transfer de inovare indică deschiderea și interesul în creștere pentru astfel de activități. În schimb, așa cum a fost și reliefat în cadrul interviului, acest tip de activități de sprijin al inovării nu au încă amploarea necesară și nu beneficiază decât de oportunități de finanțare punctuale, limitate. În contextul în care dezvoltarea cererii de activități de CDI necesită schimbări majore ale culturii de inovare – o mai mare deschidere a firmelor de a solicita și aloca resurse pentru acest domeniu – activitățile de popularizare și sprijin sunt esențiale și necesită programe de finanțare dedicate.

Impactul crizei economice asupra accesului la finanțare din fonduri europene și naționale este resimțit în atitudinea prudentă pe care actorii din domeniul CDI o manifestă în ceea ce privește accesarea de fonduri sau credite în această perioadă. Prioritatea întreprinderilor în această perioadă este supraviețuirea, aprovizionarea cu materiile prime necesare, plata la timp a furnizorilor și asigurarea continuității activității desfășurate în prezent, planurile de dezvoltare și de investiție în inovare fiind amânate pentru momentul în care situația economică va fi una stabilă și într-o oarecare măsură previzibilă. În același spirit se situează și atitudinea băncii în acordarea de credite și finanțări, cuvântul cheie fiind prudența datorată și înăspririi condițiilor de acordare a creditelor impuse de Banca Națională a României. Cu toate acestea, șansele de succes în obținerea unei finanțări cresc în momentul în care produsul sau serviciul pe care firma dorește să îl dezvolte este unul inovativ, banca fiind dispusă să crediteze și să finanțeze acest tip de activitate. Sectorul care oferă cea mai mare siguranță este cel industrial axat în principal pe activități de producție, dar și cel agricol axat pe eficiența energetică, produse apicole. Obiectivele proiectelor sunt retehnologizarea, creșterea productivității, îmbunătățirea calității produselor și creșterea competitivității companiei pe piață. Există disponibilitate și în finanțarea proiectelor ce implică activități de CDI prin dezvoltarea resurselor umane, în cazul acestui tip de proiecte fiind mai dificilă aducerea de garanții și demonstrarea capacității de rambursare a creditului și de plată a dobânzilor. Supuse aceloraşi condiții de evaluare, finanțările destinate activităților de producție și retehnologizării sunt percepute

de către sistemul bancar ca fiind mai bancare şi mai fezabile. Considerate a avea mai multe şanse de succes sunt proiectele realizate printr-o asociere între firma ce dispune de partea de soft, de training a resurselor umane şi firma deţinătoare a liniei de producţie sau a utilajelor.

O carenţă a finanţării activităţii de CDI este datorată lipsei unei finanţării destinate activităţii de cercetare propriu-zisă. În portofoliul băncilor nu se regăsesc proiecte finanţate exclusiv pentru o activitate de cercetare, universităţile sau institutele de cercetare din regiune nefiind printre solicitanţii de finanţare a unei activităţi de cercetare. Solicitările de finanţare provenite de la aceşti actori provin din alte regiuni ale ţării şi sunt orientate în principal pe proiecte de dezvoltare a resurselor umane.

Conform opiniilor exprimate de către reprezentanţii mediului financiar în cadrul focus grupurilor, APL-urile (autorităţile publice locale) se conturează ca destinatari principali ai fondurilor, cu proiecte destinate dezvoltării şi îmbunătăţirii infrastructurii rutiere, fapt ce contribuie în mod indirect la dezvoltarea activităţii economice prin facilitarea accesului şi transportului în zonă.

Evaluarea impactului crizei economice asupra accesului la finanţare din fonduri europene şi naţionale al actorilor din domeniul CDI

Pentru a cuantifica impactul crizei economice asupra accesului la finanţare din fonduri europene şi naţionale al actorilor din domeniul CDI am realizat un eşantion de proiecte finanţate din următoarele surse: Programul Operaţional Regional (POR), Programul Operaţional Sectorial Creşterea Competitivităţii Economice (POSCCE), Programul Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU) şi Programul Cadru 7 (FP7).

Regiunea Sud Muntenia a fost implicată în gestionarea şi altor tipuri de proiecte finanţate din surse diferite, precum Programul de Cercetare de Excelenţă, Programul de Cooperare Interregională Interreg IV C, Programul de Cooperare Transnaţională Sud Estul Europei, Programul Cadru de Competitivitate şi Inovaţie (CIP), Programul de Cooperare Transfrontalieră România Bulgaria, ESPON 2013 şi alte programe naţionale. Includerea acestora în prezenta analiză nu a fost posibilă deoarece aceste programe sunt de tip parteneriat, în care sunt implicate autorităţi locale (primării, consilii judeţene etc.),

pentru care nu s-au putut găsi detalii clare privind structura cheltuielilor şi a fondurilor utilizate pentru fiecare partener astfel încât să asigure consistenţă şi reprezentativitate bazei de date colectate.

Deşi analiza impactului crizei economice asupra accesului la finanţare din fonduri naţionale şi europene al actorilor din domeniul CDI pentru regiune este realizată doar pe un eşantion de proiecte, din programele menţionate mai sus, considerăm că acest lucru nu este de natură să distorsioneze semnificativ rezultatele obţinute. Motivaţia este aceea că impactul crizei economice a fost relativ uniform atât în ceea ce priveşte capacitatea bugetului naţional de a susţine proiectele contractate prin pre-finanţare, cât şi în ceea ce priveşte abilitatea beneficiarilor de a contracta finanţări din alte surse sau din surse proprii.

În construcţia eşantionului de proiecte am luat în calcul doar proiectele contractate de către actorii din domeniul CDI din regiunea Sud Muntenia: universităţi, institute de cercetare, companii care au beneficiat de proiecte în cadrul axelor prioritare cu specific de sprijinire a activităţii de CDI. Suprapunerea perioadei de declanşare a crizei cu cea a absorbţiei fondurilor structurale ne conduce către un rezultat care exprimă în acelaşi timp şi efectele finanţării, şi cele ale crizei asupra unităţilor CDI. Folosirea unor serii mai lungi de timp, care să includă şi finanţarea naţională, este îngreunată de disponibilitatea datelor la nivel regional cu defalcare pe contribuţii de finanţare proprii şi atrase. Asupra acestei probleme ne vom întoarce însă în capitolul 4, unde vom contura scenariile de dezvoltare prin folosirea unor serii date pe un interval suficient de mare, 1999-2011, pentru a permite încadrarea într-o marjă credibilă a prognozelor.

Tabel 37: Distribuţia programelor finanţate din fonduri europene în regiunea Sud-Muntenia

An	Număr de proiecte	Finanţare naţională(lei)	Finanţare UE(lei)	Valoarea totală(lei)
2007	4			365.804
2008	3			1.015.137
2009	25	6.443.223	12.697.834	91.213.595
2010	25	15.869.420	8.203.760	190.986.678
2011	11	2.335.350	852.057	23.457.860

An	Număr de proiecte	Finanțare națională(lei)	Finanțare UE(lei)	Valoarea totală(lei)
2012	1	5.237	35.626	1.812.575
Total	69	24.653.230	21.789.277	308.851.649

Sursa: Autoritățile de Management, ANCS și prelucrările autorilor pentru perioada 2007-2012

Notă explicativă 1: Pentru Programul Cadru 7 (FP7), datele furnizate de către ANCS nu cuprind și defalcarea finanțării pe tipuri de bugete (național și european); din acest motiv, ele au fost incluse doar în analizele care se referă la valoarea totală a finanțării, fără a face referire la sursa acesteia.

Notă explicativă 2: Programele cuprinse în analiză sunt Programul Operațional Regional (POR), Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POSCCE), Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU).

Deși la nivel macroeconomic global criza economică s-a manifestat începând cu anul 2008, efectele ei s-au resimțit în România în anul 2009 și mai pregnant începând cu anul 2010.

Figura 56: Evoluția finanțărilor în perioada 2009-2012 (mil. lei) în regiunea Sud Muntenia

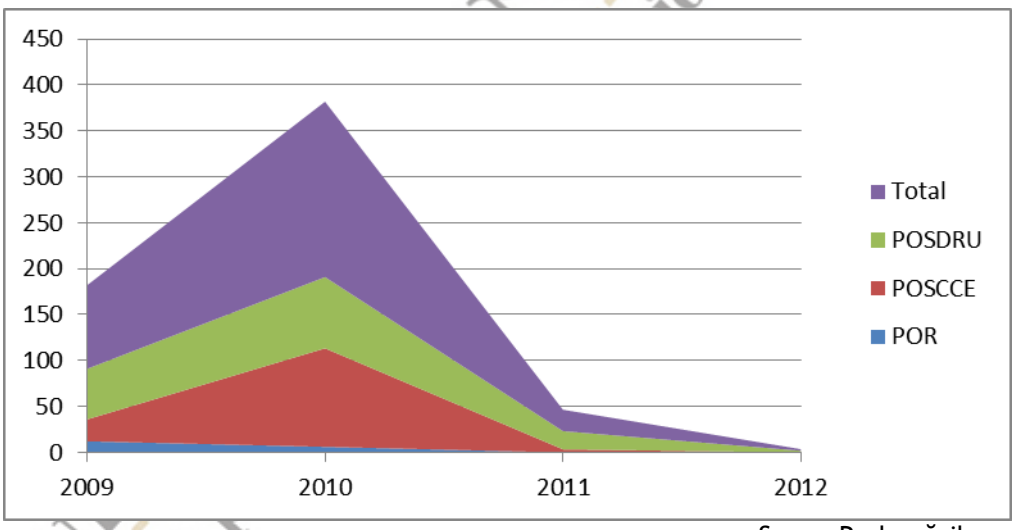

Sursa: Prelucrările autorilor

Așa cum se observă în Figurile 56 și 57, impactul crizei economice a fost uniform pentru toate programele din analiză (POSDRU, POR, POSCCE și FP7).

Figura 57: Evoluția finanțărilor în regiunea Sud Muntenia pentru proiectele FP7 (lei)

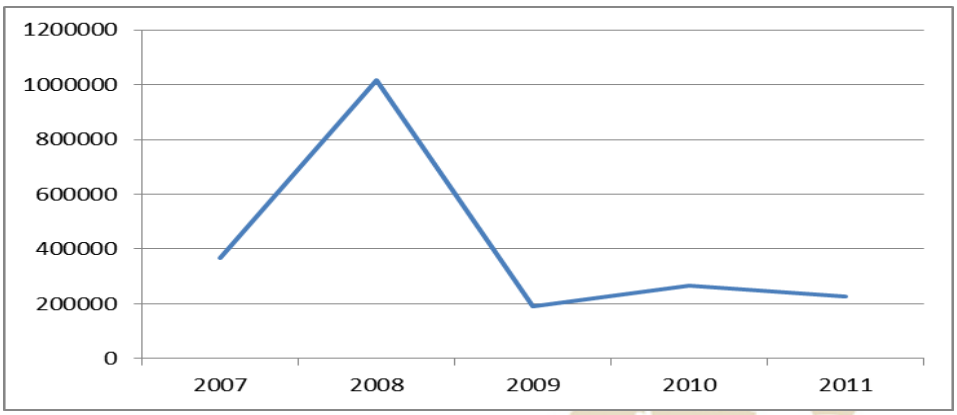

Sursa: Prelucrările autorilor

În ceea ce privește impactul crizei economice asupra accesării de fonduri europene, ținând seama că există un anumit interval de timp între lansarea competiției de proiecte, desemnarea câștigătorilor și semnarea efectivă a contractelor (acest interval poate dura până la doi ani), este de așteptat ca primele semne ale scăderii valorii proiectelor finanțate să fie vizibile începând cu anul 2011.

Tabel 38: Evoluția valorii finanțărilor în regiunea Sud Muntenia

An	POR	POSCCE	POSDRU	Total
2010/2009	-50%	350%	41%	110%
2011/2010	-99%	-97%	-74%	-88%

Sursa: Calcule proprii ale autorilor

În termeni relativi, valoarea proiectelor finanțate s-a dublat în 2010 în raport cu 2009, pentru a scădea cu 90% în anul 2011 față de 2010.

Cel mai sever recul, în anul 2011, l-au înregistrat Programul Operațional Regional și Programul Operațional Sprijinirea Competitivității și Creșterii Economice, unde valoarea proiectelor contractate de actorii CDI din regiunea Sud Muntenia s-a înjumătățit în raport cu anul 2010.

Tabel 39: Evoluția valorii finanțărilor prin programul FP7 în regiunea Sud Muntenia

An	Modificare relativă
2008/2007	177.51%

2009/2008	-81.22%
2010/2009	39.99%
2011/2010	-15.14%

Sursa: Calcule proprii ale autorilor

În ceea ce priveşte proiectele finanţate prin FP7, se menţine tendinţa existentă în cazul celorlalte proiecte finanţate din fonduri structurale, cu deosebirea că impactul crizei pare a se face simţit începând cu anul 2009. Totuşi, e dificil de realizat o comparaţie între FP7 şi celelalte programe având în vedere numărul redus de proiecte, precum şi valoarea acestora, care este semnificativ mai mică decât în cazul POR, POSDRU sau POSCCE.

În ceea ce privește evoluția finanțărilor la nivel de județ, situația prezintă diferențe semnificative de la un județ la altul.

Tabel 40: Evoluţia finanţărilor la nivel de judeţe în regiunea Sud-Muntenia

Județ	An	Număr de proiecte	**Finanțare națională(lei)**	**Finanțare UE(lei)**	**Valoarea totală(lei)**
Argeș	2009	6	1.593.332	11.379.214	16.860.506
Argeș	2010	4	576.481	12.411.529	15.977.718
Argeș	2011	2	45.204	3.378.434	3.780.055
Argeș	2012	1	5.237	1.693.304	1.812.575
Călărași	2011	1	4.438	19.709	35.660
Dâmbovița	2009	6	3.164.663	15.467.494	31.648.082
Dâmbovița	2010	6	9.208.642	81.026.404	104.507.466
Dâmbovița	2011	1	1.690.398	9.578.922	11.729.643
Giurgiu	2010	1	297.727	1.453.611	3.026.567
Ialomița	2010	1	478.487	2.336.142	5.288.851
Prahova	2009	9	1.350.809	36.438.530	40.666.468
Prahova	2010	4	3.498.284	25.065.154	36.529.482
Prahova	2011	2	301.998	1.474.462	3.332.560
Teleorman	2010	1	57.212	279.327	399.841

Sursa: Calcule proprii ale autorilor

Întrucât pentru judeţele Teleorman, Ialomiţa, Călăraşi şi Giurgiu, datele disponibile acoperă doar un an calendaristic, nu putem deduce pentru aceste judeţe impactul crizei economice asupra accesului la finanţare. Analiza descriptivă nu poate fi însă completată de analiză econometrică la nivel de judeţ deoarece eşantionul atât al seriilor de timp, cât

și al proiectelor de finanțare este prea mic pentru a conduce către rezultate suficient de relevante.

Figura 58: Evoluția finanțărilor totale pe județe (lei)(Argeș, Dâmbovița, Prahova)

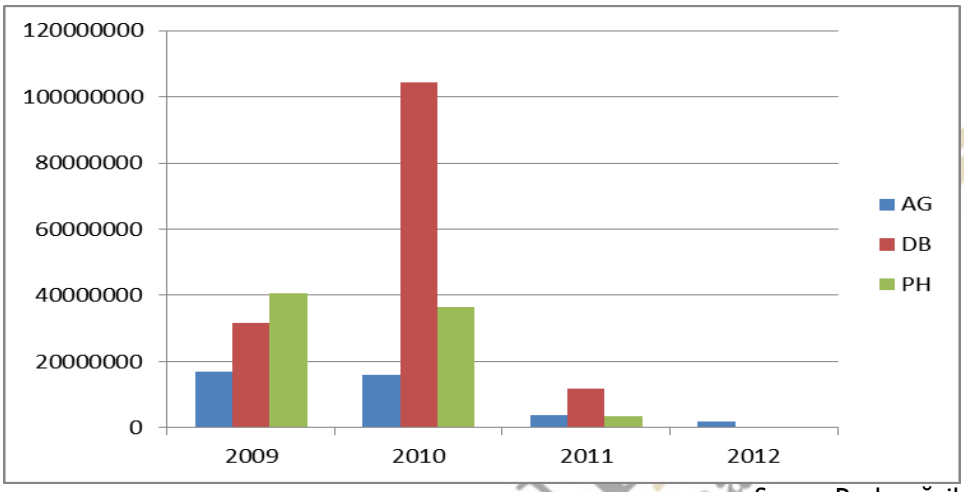

Sursa: Prelucrările autorilor

Pentru celelalte județe, se poate observa un trend puternic descendent al finanțărilor naționale și europene, odată cu instalarea contextului de criză economică.

Din punct de vedere tehnic, pentru a evalua impactul crizei economice asupra finanțărilor din fonduri europene, vom aplica analiza dispersională (ANOVA).

În modelul de **analiză dispersională unifactorială** se testează ipoteza nulă: *mediile din populații sunt egale:*

H_0: $\mu_{y1} = \mu_{y2} = \ldots = \mu_{yr}$,

cu ipoteza alternativă: *cel puțin două medii din populație nu sunt egale*

H_1 : $\mu_{yi} \neq \mu_{yi}$, $(i \neq j)$

Se testează, cu alte cuvinte, dacă diferențele dintre mediile de grupă din eșantion sunt prea mari pentru a fi atribuite doar întâmplării. Dacă rezultatul testului indică faptul că mediile sunt semnificativ diferite, se concluzionează că factorul X are un impact asupra variabilei Y.

În cazul nostru setul de ipoteze este următorul:

$$\begin{cases} H_0 : \mu_{2009} = \mu_{2010} = \mu_{2011} \\ H_A : non\, H_0 \end{cases}.$$

Practic, verificăm dacă între nivelul accesărilor de fonduri în anii 2009, 2010 şi 2011 există vreo diferenţă semnificativă, această diferenţă fiind indusă de climatul crizei economice. Am eliminat din această analiză anul 2012 întrucât în regiunea Sud-Muntenia a fost contractat în această perioadă un singur contract cu specific de CDI.

Tabel 41: Analiza varianţei (fără a include proiectele FP7)

Source	DF	Sum of Squares	Mean Square	F Value	Pr > F
Model	1	1,8E+15	1,8E+15	18,7	<,0001
Error	52	4,9E+15	9,5E+13		
Uncorrected Total	53	6,7E+15			

Sursa: Calcule proprii ale autorilor

Concluzia testului F este în concordanţă cu analiza descriptivă privind indicatorii financiari ai proiectelor CDI din regiunea Sud-Muntenia: există o diferenţă semnificativă între cei trei ani în ceea ce priveşte valoarea totală a proiectelor finanţate.

Incluzând în analiză şi proiectele finanţate prin FP7, analiza varianţei se reduce la a verifica dacă există diferenţe semnificative între valorile medii ale finanţărilor anuale pentru perioada 2007-2012.

Tabel 42: Analiza varianţei (inclusiv proiectele FP7)

Source	DF	Sum of Squares	Mean Square	F Value	Pr > F
Model	1	1384893100000000	1384893100000000	18	<,0001
Error	68	5334635800000000	78450526000000		
Uncorrected Total	69	6719528900000000			

Sursa: Calcule proprii ale autorilor

Şi în acest caz, concluzia testului F este în concordanţă cu analizele descriptive privind indicatorii financiari ai proiectelor CDI finanţate din cele patru surse (POR, POSDRU, POSCCE, FP7): există o diferenţă semnificativă în ceea ce priveşte valoarea totală a proiectelor finanţate, pentru fiecare an considerat în analiză.

Acest lucru sugerează existenţa unui impact semnificativ, negativ, al crizei economice asupra accesului la finanţare.

Impactul crizei economice asupra accesului la finanţare poate fi apreciat şi prin estimarea unui model de regresie multiplă de felul următor:

$$\log Y = \alpha + \beta \log(X + Z) + \varepsilon_t ,$$

unde Y reprezintă ponderea contribuţiei proprii în valoarea totală a proiectului, X este ponderea contribuţiei UE în valoarea proiectului, iar Z este ponderea fondurilor din bugetul naţional.

Modelul de regresie a fost estimat separat pentru anul 2009 şi pentru anii 2010, 2011 şi 2012, consideraţi împreună.

Logica estimării unui astfel de model este că odată cu manifestarea efectelor crizei, activitatea beneficiarilor a avut de suferit prin reducerea disponibilităţilor de participare la cofinanţarea proiectelor din fonduri europene, accentul fiind pus pe contribuţia europeană şi a bugetului naţional.

Tabel 43: Rezultatele estimării modelului de regresie

Perioada	Beta	P-value	R2	Nr.obs.
2009	0.80	<0.01	0.37	22
2010-2012	0.56	<0.02	0.23	31

Sursa: Calcule proprii ale autorilor

Dacă nu s-ar fi manifestat efectul crizei economice, valorile coeficientului de senzitivitate pentru cele două perioade ar fi trebuit să fie semnificativ egale, însă modelul econometric estimat relevă tocmai contrariul.

Valoarea coeficientului de senzitivitate este 0.8 pentru anul 2009 şi 0.56 pentru perioada 2010-2012, ceea ce înseamnă că o creştere de 1 milion de lei a cofinanţării din fonduri

publice s-a reflectat în anul 2009 într-o creștere de 8.000 de lei a finanțării din fonduri proprii, iar în perioada 2010-2010 valoarea corespunzătoare a fost de 5.600 de lei.

Concluzii

Problemele acute semnalate de actorii implicați în activități de CDI fac referire la lipsa unor instrumente financiar bancare destinate start-up-urilor inovative şi activităţilor de inovare, modul în care instituțiile financiare analizează acest tip de activitate nefiind de natură să o stimuleze, finanțarea activităților de CDI fiind evaluată în cel mai bun caz în aceeaşi manieră ca toate celelalte tipuri de nevoi pentru credite. De asemenea, este percepută și o neconcordanță între instrumentele financiare disponibile şi politicile publice existente. Arhitectura sistemelor de finanțare este pe de o parte insuficientă şi greoaie, şi de pe altă parte imposibil de accesat fără resurse financiare consistente proprii.

La capitolul sugestii, pentru crearea unui mediu propice dezvoltării activităților de CDI este necesară înființarea unei structuri de sprijin cu atribuții legate de o mai bună elaborare a cererilor de finanțare şi familiarizare cu cadrul birocratic aferent (ghidurile solicitantului, norme metodologice ale cadrului legat, achiziții publice etc.).

De asemenea, mediatizarea cazurilor de succes din sectorul CDI înregistrate la nivel național și regional poate fi utilă în schimbarea percepției majoritar negativă privind rata de succes a acestui tip de proiect.

Diversificarea portofoliului de servicii al actorilor financiar-bancari pentru a răspunde nevoilor pieței este impetuos necesară și vitală pentru creșterea acestui sector. Utilă în acest sens ar fi existența unor instrumentele de capital de risc (fonduri de tip venture capital).

Analiza econometrică a impactului finanțării a pus în evidență contextul deosebit de nefavorabil al suprapunerii perioadei absorbției fondurilor europene cu cea a declanșării crizei economice. În termeni de rezultate, din analiza rezultatelor modelului de regresie reiese că,

- În anul 2009, o creştere cu 1% a cofinanţării din fonduri publice (europene şi naţionale) s-a reflectat într-o creştere cu 0,8% a finanţării din fonduri proprii ale beneficiarului.
- În perioada 2010-2012, o creştere cu 1% a cofinanţării din fonduri publice (europene şi naţionale) s-a reflectat într-o creştere cu 0,56% a finanţării din fonduri proprii ale beneficiarului.

Mai concret, finanţările din fonduri proprii ar fi trebuit să aibă acelaşi tipar de comportament în raport cu cofinanţările primite din fonduri publice, dacă efectul perioadei de criză nu s-ar fi manifestat.

2.2.2. Resurse umane în domeniul cercetării - dezvoltării - inovării

2.2.2.1. Analiza capitalului uman implicat în activitatea de cercetare - dezvoltare - inovare în Regiune Sud Muntenia

Analiza evoluţiei numărului de salariaţi din activitatea de cercetare – dezvoltare la nivel judeţean (*Figura nr. 59*) evidenţiază încă o dată dominaţia netă a judeţului Argeş, pe toate categoriile de ocupaţii (*Tabelul nr. 33-Anexă*), dar şi imensele decalaje regionale în domeniul CDI.

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 59: Evoluţia numărului de salariaţi din activitatea de cercetare – dezvoltare la nivel judeţean

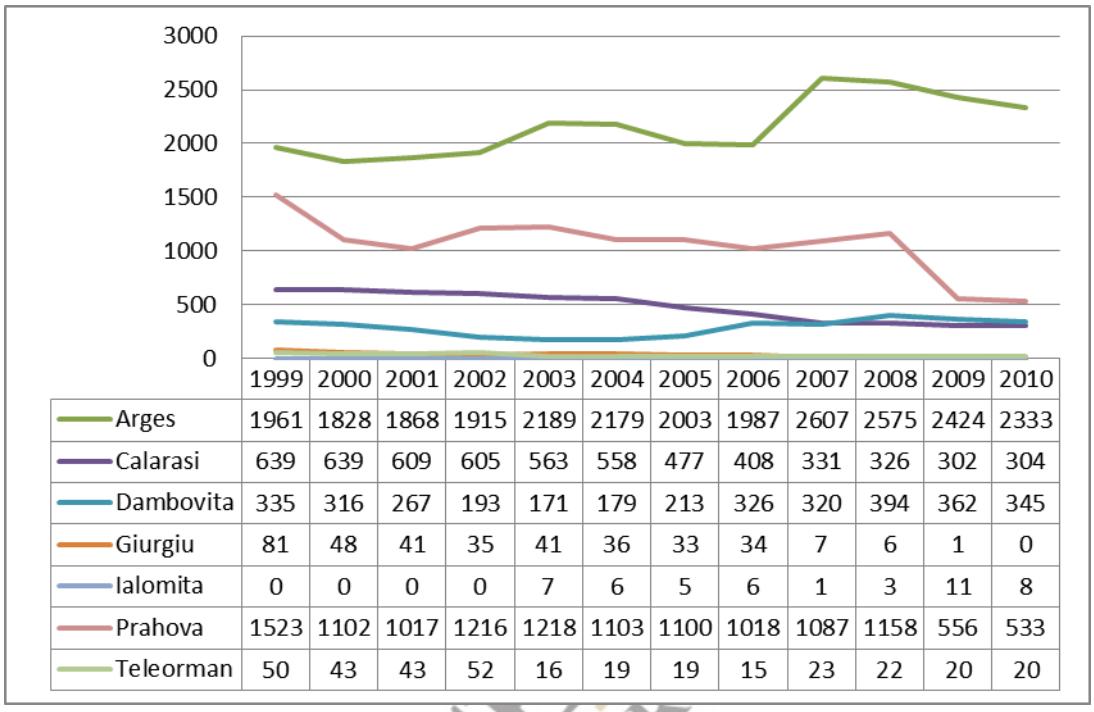

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arges	1961	1828	1868	1915	2189	2179	2003	1987	2607	2575	2424	2333
Calarasi	639	639	609	605	563	558	477	408	331	326	302	304
Dambovita	335	316	267	193	171	179	213	326	320	394	362	345
Giurgiu	81	48	41	35	41	36	33	34	7	6	1	0
Ialomita	0	0	0	0	7	6	5	6	1	3	11	8
Prahova	1523	1102	1017	1216	1218	1103	1100	1018	1087	1158	556	533
Teleorman	50	43	43	52	16	19	19	15	23	22	20	20

Sursa: INS (2012). *Ştiinţă şi tehnologie*

Comparativ cu evoluţiile naţionale, este de menţionat faptul că ponderea numărului de salariaţi din activitatea de CDI la nivel regional în totalul naţional s-a situat în intervalul 9% - 10% până în anul 2008, moment în care a intrat într-un trend descendent (8,6% în 2009, 9% în 2010), situaţie care plasează regiune pe poziţia a IV-a la nivel naţional în anul 2010. Pe ocupaţii, 67% din totalul salariaţilor CDI la nivel regional sunt cercetători, procent mult mai mic decât cel existent la nivel naţional (79% în 2010).

Analiza dinamicii salariaţilor CDI arată pierderi de peste 22% la nivel regional în anul 2010 comparativ cu anul 1999, situaţie deosebit de nocivă, mai ales din perspectiva trecerii la societatea bazată pe cunoştinţe. Îngrijorătoare este situaţia judeţului Prahova, care a pierdut aproximativ 1.000 de salariaţi CDI în perioada avută în vedere, dar şi a judeţelor Giurgiu, Ialomiţa şi Teleorman, pentru care numărul cercetătorilor tinde spre zero şi care astfel sunt ameninţate cu dispariţia de pe harta CDI a regiunii. Pe de altă parte, de salutat

este creşterea ponderii cercetătorilor din judeţul Argeş în totalul naţional, de la 4% în 1999 la 6% în 2010, care, coroborată cu faptul că acest judeţ angajează peste 80% din cheltuielile regionale de CDI, îndreptăţeşte afirmaţia conform căreia Argeşul este capitala regională a CDI. Pentru viitor, creşterea atractivităţii ocupaţiilor CDI şi stimularea unităţilor CDI pentru atragerea şi păstrarea unor cercetători de top în regiune devin imperative.

2.2.2.2. Analiza situației formării și perfecționării cercetătorilor prin studii doctorale și postdoctorale în regiunea Sud Muntenia

În perioada premergătoare implementării PN II, formarea şi perfecţionarea cercetătorilor prin studii doctorale şi postdoctorale a fost susţinută printr-o serie de programe naţionale şi internaţionale, după cum urmează:

- *Burse de cercetare/ creație artistică pentru tinerii doctoranzi* (MECTS, 2003 - 2008), menite să stimuleze tinerii doctoranzi cu rezultate deosebite în activitatea de cercetare la doctorat pentru a putea realiza în țară activitățile prevăzute în cadrul programului de doctorat; trei astfel de burse au revenit unor cercetători din regiunea Sud Muntenia (Universitatea Petrol și Gaze din Ploiești - 1, Universitatea Valahia din Târgoviște - 2), toate în domeniul Științelor inginerești.[32]
- Granturi de cercetare - *Programe individuale de cercetare pentru tinerii doctoranzi - tip TD* (MECTS, 2002 - 2008): din totalul de 744 de proiecte finanțate la nivel național, trei au aparţinut unor cercetători din regiunea Sud Muntenia (Universitatea din Pitești – 2, Universitatea Petrol şi Gaze din Ploieşti - 1).[33]
- CEEX 2005 – 2008 – *Proiecte de cercetare în sprijinul programelor post-doctorale*: din totalul de 57 de programe post-doctorale la nivel național, în regiunea Sud Muntenia au fost contractate două, ambele de către cercetători ai Universității Petrol și Gaze din Ploiești.[34]

[32] Sursa: http://uefiscdi.gov.ro/Public/cat/457/Burse-Doctorale--tip-BD.html
[33] Sursa: http://uefiscdi.gov.ro/Public/cat/456/Granturi-1995--2008.html
[34] Sursa: http://www.mct-excelenta.ro/index.php?id=428

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Începând cu anul 2007, sursele de finanțare pentru programe doctorale și post-doctorale s-au diversificat o dată cu lansarea programelor specifice ale PNCDI II: Resurse umane, *Proiecte de cercetare pentru tinerii doctoranzi* și *Proiecte de cercetare post-doctorală*, dar și a competiției POSDRU, DMI 1.5. *Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării*.

Sintetizând, rezultatele obținute de către unitățile CDI din Regiunea Sud – Muntenia se prezintă astfel:

- PN II, Resurse umane - *Proiecte de cercetare pentru tinerii doctoranzi*: din cele 705 proiecte câștigătoare în competițiile din 2007 și 2008 (din anul 2009 competiția fiind anulată), șapte au fost contractate de către unități CDI din regiunea Sud Muntenia astfel: 4 proiecte pentru Universitatea Petrol – Gaze din Ploiești, toate în domeniul științelor inginerești; 2 proiecte pentru Universitatea Valahia din Târgoviște, ambele în domeniul științelor socio-umane și economice; 1 proiect pentru Universitatea din Pitești, domeniul matematică și științele naturii, valoarea cumulată a acestor proiecte fiind de aproximativ 115.000 RON.[35]
- PN II, Resurse umane - *Proiecte de cercetare postdoctorală:* în competiția din anul 2009, din totalul celor 248 de proiecte acceptate pentru finanțare, 6 au aparținut unor cercetători din regiunea Sud Muntenia, 4 dintre aceștia de la Universitatea din Pitești (domeniile inginerie mecanică și transporturi, ingineria calculatoarelor și ingineria sistemelor, inginerie chimică, știința și ingineria materialelor și știința mișcării) și câte unul de la Universitatea Petrol – Gaze din Ploiești (domeniul inginerie chimică, știința și ingineria materialelor) și Universitatea Valahia din Târgoviște (domeniul științe sociale).[36]
- Programul POSDRU, DMI 1.5. *Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării*: 4 proiecte ale universităților Valahia din Târgoviște și Petrol și Gaze din Ploiești au fost selectate pentru finanțare, după cum urmează:

[35] Sursa: http://uefiscdi.gov.ro/Public/cat/464/Proiecte%20TD.html
[36] Sursa: http://uefiscdi.gov.ro/articole/1967/Proiecte-de-cercetare-postdoctorala--tip-PD.html

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 44: Programe doctorale şi post-doctorale în sprijinul cercetării

Unitate CDI	Proiecte POSDRU DMI 1.5	Valoare proiect
Universitatea Valahia din Târgovişte, Şcoala doctorală	Oportunităţi pentru studiile doctorale şi creşterea capacităţii şi motivaţiei pentru cercetarea ştiinţifică de performanţă	6.515.812 lei
Universitatea Valahia din Târgovişte, Şcoala doctorală	Bursele doctorale, premiza pentru creşterea competitivităţii şi competenţelor în cercetarea ştiinţifică	11.729.663 lei
Universitatea Valahia din Târgovişte	Pregătire doctorală de excelenţă pentru societatea cunoaşterii - PREDEX	20.025.050 lei
Universitatea Petrol - Gaze din Ploieşti	Cercetători pentru dezvoltarea durabilă a societăţii româneşti	6.051.284 lei

Sursa: http://www.fonduri-structurale.ro/Detaliu.aspx?t=resurseumane, Lista proiecte contractate POSDRU (septembrie 2012)

Dată fiind diversificarea surselor de finanţare, dar şi creşterea substanţială a alocărilor financiare, numărul total al absolvenţilor de doctorat al universităţilor din regiune a crescut de la 50 în anul 2006 la 273 în anul 2010, creşterea fiind datorată în special universităţilor din Piteşti şi Târgovişte (*Figura nr. 60)*. O evoluţie ascendentă, dar modestă, poate fi observată şi în privinţa numărului de post-doctoranzi, al căror număr la nivel regional a ajuns la 14 în anul 2010.

Figura 60: Evoluţia numărului de absolvenţi de doctorat în universităţile (organizatoare de studii doctorale) din regiunea Sud Muntenia

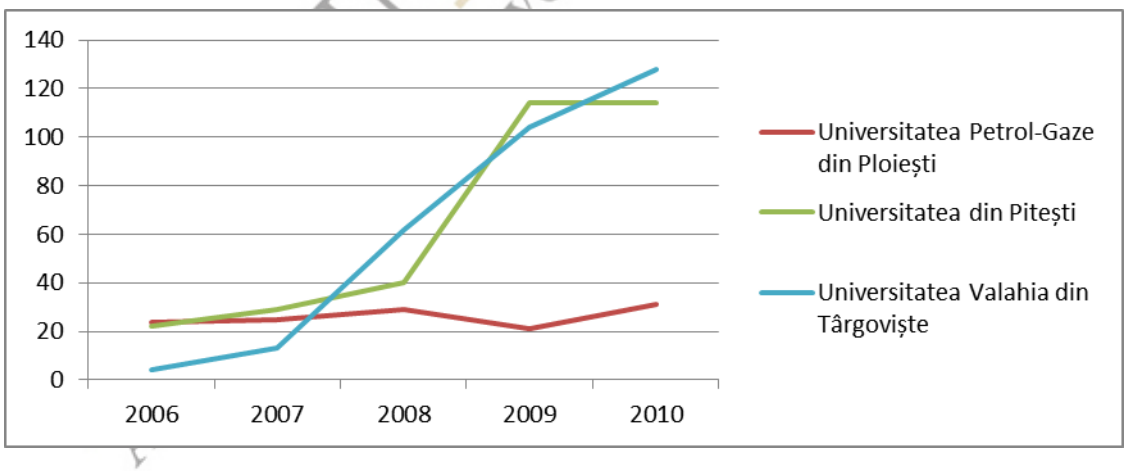

Sursa: http://chestionar.uefiscdi.ro/public5/index.php?page=punivlist (Date raportate de către universităţi, 2011)

Situația cercetătorilor cu titlul de doctor pe sectoare de activitate este prezentată în *Tabelul nr. 45*, din care se poate observa dominația sectorului învățământ superior – 81% din totalul regional în anul 2010, situație apropiată de cea de la nivel național. Nu același este însă cazul cercetătorilor cu titlul de doctor din sectorul guvernamental: la nivel regional, ponderea acestora în totalul cercetătorilor cu titlul de doctor este de sub 2%, în timp ce la nivel național ponderea se apropie de 16%. În schimb, numărul cercetătorilor cu titlul de doctor din sectorul întreprinderi – deși în scădere în anul 2010 față de perioada 2006 – 2008 – are o pondere bună atât în totalul regional (17%), cât și în totalul național al cercetătorilor din acest sector (16%).

Tabel 45: Cercetători cu titlul de doctor pe sectoare de activitate, la nivel regional și național (UM: număr)

SECTOARE DE ACTIVITATE	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sectorul întrepinderi	131	175	151	153	124	133
Sectorul guvernamental	0	10	11	11	14	13
Sectorul învățamânt superior	226	303	335	663	555	623
Sectorul privat non-profit	0	0	0	0	0	0
SUD MUNTENIIA	357	488	497	827	693	769
ROMÂNIA	8.377	11.778	13.497	14.173	13.913	14.932

Sursa: INS (2012). Activitatea de cercetare - dezvoltare; Conform clarificărilor oferite de INS, datele sunt disponibile începând cu anul 2005.

Concluzii

Deși datele legate de situația formării și perfecționării cercetătorilor prin studii doctorale și postdoctorale sunt fragmentate, o serie de tendințe pot fi identificate. Astfel, anterior implementării PN II și a fondurilor structurale, performanțele doctoranzilor și post-doctoranzilor din regiune în accesarea de fonduri specifice au fost limitate, fiecare din cele trei universități din regiune organizatoare de studii doctorale reușind să obțină două – patru astfel de finanțări. Situația nu s-a schimbat semnificativ nici după anul 2007 pentru programele specifice din PN II – axele care au avut în vedere proiectele de cercetare pentru tinerii doctoranzi (regiunea a atras 1% din totalul național) și cercetători post-doctoranzi (2,4% din totalul național).

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Incapacitatea cercetătorilor din universităţile regionale de a accede la resursele publice de CDI este astfel o problemă care ţine, pe de o parte, de un potenţial competitiv redus comparativ cu cercetători ai unor universităţi de tradiţie din Bucureşti, Iaşi, Cluj-Napoca etc., şi, pe de altă parte, de o hibă a politicii naţionale de CDI, care nu are în vedere, în niciunul dintre programele sale, distribuirea omogenă a fondurilor pe teritoriul ţării. Cu totul altfel stau lucrurile în privinţa programelor POSDRU de susţinere a şcolilor doctorale, pentru care Universitatea din Târgovişte a reuşit să câştige trei astfel de proiecte, iar Universitatea Petrol şi Gaze din Ploieşti unul. Din aceste considerente, numărul doctorilor în ştiinţe este aşteptat să crească substanţial în următorii ani, deşi este foarte posibil ca decalajele faţă de alte regiuni să se mărească dat fiind numărul foarte redus de universităţi din regiune, numărul relativ mic de doctori în ştiinţe formaţi la Universitatea Petrol şi Gaze din Ploieşti, neaccesarea de către Universitatea din Piteşti a niciunui proiect mare pe axa şcolilor doctorale sau neaccesarea, la nivel regional, a niciunui program de formare a cercetătorilor postdoctorali. Pentru acurateţea analizei, trebuie însă menţionat faptul că apropierea de regiunea Capitalei face ca mulţi dintre cercetătorii regiunii să fie înscrişi în programe de doctorat sau postdoctorale în universităţi din Bucureşti.

Continuarea proiectelor accesate prin fonduri structurale şi concentrarea atenţiei şi către programele postdoctorale sunt aşteptările de viitor pentru universităţile din regiune.

2.2.2.3. Analiza situației finanțării proiectelor de integrare a cercetătorilor din străinătate în sistemul CDI din regiunea Sud Muntenia

În perioada 1999 – 2010, principalele surse de finanţare pentru integrarea cercetătorilor în sistemul CDI din România au fost următoarele:

- CEEX 2005 – 2008 – *Proiecte de cercetare pentru stimularea revenirii în ţară a cercetătorilor*: niciun cercetător din cei 23 reveniţi în ţară prin acest program nu a fost din regiunea Sud Muntenia.[37]
- PN II, programul Resurse umane – *Proiecte de cercetare pentru stimularea revenirii în ţară a cercetătorilor* (tip RP): din cele 56 de proiecte declarate câştigătoare în

[37] Sursa: http://www.mct-excelenta.ro/index.php?id=428

competițiile din 2007, 2008 şi 2009, trei au aparţinut regiunii Sud Muntenia, mai exact Universității din Pitești (domeniile matematică și științele naturii și informatică teoretică). Valoarea totală a acestor proiecte este de peste 1.500.000 lei.[38]

- PN II, programul Resurse umane – *Proiecte complexe de reintegrare a cercetătorilor* (tip RC, 2008): niciun cercetător dintre cei care au câştigat proiecte prin acest program nu a fost din regiunea Sud Muntenia.[39]
- POS CCE, operațiunea 2.1.2. – *Proiecte CD de înalt nivel științific la care vor participa specialiști din străinătate*: niciun cercetător din cei 45 de câştigători ai competiției din anul 2009 nu a fost din regiunea Sud Muntenia.[40]

Datele Institutului Național de Statistică privind cercetătorii din străinătate integrați în sistemul de cercetare – dezvoltare (*Tabel nr. 46*) întăresc analiza realizată anterior pe programe de finanțare, regiunea reușind să integreze doar unul – doi cercetători anual în perioada 2006 – 2010, dar numărul acestora este redus și la nivel național.

Tabel 46: Cercetători din străinătate integrați în sistemul de cercetare – dezvoltare

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
SUD MUNTENIA	0	1	1	2	1	2
ROMÂNIA	12	22	28	34	40	44

Sursa: INS (2012). Activitatea de cercetare – dezvoltare; Conform clarificărilor oferite de INS, datele sunt disponibile începând cu anul 2005.

Concluzii

Asemănător situației formării cercetătorilor prin studii doctorale şi postdoctorale, situaţia integrării cercetătorilor din străinătate în sistemul regional de CDI este foarte fragmentată, iar statisticile sunt aproape inexistente, cu atât mai mult cu cât obiectivul este unul relativ nou în politica naţională de CDI. Din datele existente, se poate observa faptul că doar Universitatea din Pitești a reușit să integreze în sistemul propriu cercetători

[38] Sursa: http://uefiscdi.gov.ro/articole/1613/Proiecte-de-cercetare-pentru-stimularea-revenirii-in-tara-a-cercetatorilor--tip-RP.html
[39] Sursa: http://uefiscdi.gov.ro/Public/cat/508/Proiecte%20RC.html
[40] Sursa: http://fonduristructurale.ancs.ro/ro/content/competitii

din străinătate, îngrijorător fiind faptul că nicio unitate CDI din regiune nu a reuşit să obţină acces la finanţarea pentru proiecte CD de înalt nivel ştiinţific cu participarea cercetătorilor din străinătate. Aceste rezultate întăresc nevoia de consolidare a sistemului regional de CDI şi de găsire a acelor pârghii specifice prin care sectorul întreprinderi – mult mai competitiv în aria CDI – să fie încurajat să dezvolte proiecte de înalt nivel ştiinţific, cu participarea cercetătorilor din unităţile publice de CDI şi cu suportul expert al unor specialişti din străinătate.

2.2.2.4. Analiza rezultatelor cu grad de excelenţă pentru cercetătorii din regiunea Sud Muntenia cu performanţe ştiinţifice de rezonanţă internaţională

Cartea Albă a Cercetării din România prezintă producţia ştiinţifică măsurată prin articole ISI publicate pe localităţi în perioada 2002 – 2010 (*Tabel nr. 34-Anexă*). În ciuda unei creşteri a numărului de articole ISI publicate la nivelul regiunii (51 articole în 2002, 274 articole în 2010), ponderea în totalul naţional nu a depăşit 3,6%. Creşteri semnificative au fost înregistrate în cele trei judeţe care găzduiesc universităţi publice şi private, dar şi în judeţul Călăraşi, unde numărul de articole ISI înregistrate pentru localitatea Fundulea a crescut de la zero în 2002 la 12 în anul 2010. Structura numărului de articole ISI pe judeţe în anul 2010 este prezentată în *Figura nr. 61*.

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 61: Structura numărului de articole ISI pe judeţe, 2010 (% din totalul regional)

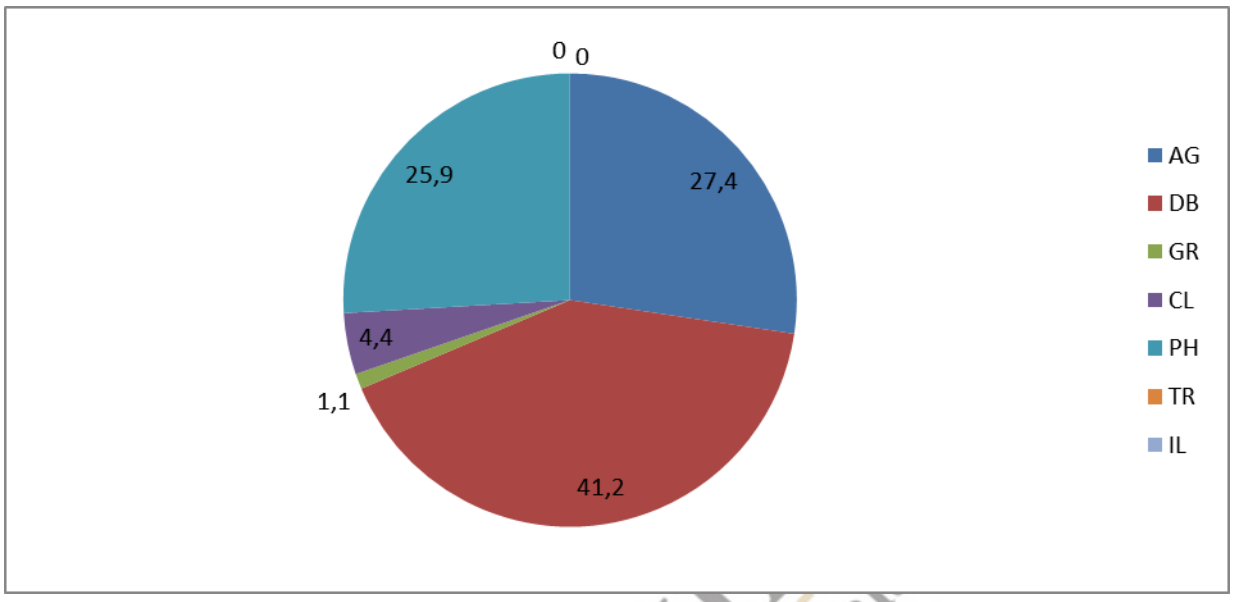

Sursa: Cartea albă a Cercetării din România (2012), www.ad-astra.ro/cartea-alba/cities.php

În mod similar, performanţele privitoare la numărul de cereri de brevete depuse la EPO sunt la fel de slabe, în limita a 1- 5% din totalul naţional în perioada 2000 – 2008. Excepţie face anul 1999, când numărul de brevete regionale a reprezentat aproximativ 17% din totalul naţional. Judeţele din care s-a aplicat pentru cereri de brevet la EPO sunt Argeş, Dâmboviţa, Giurgiu şi Prahova, în celelalte neexistând niciun astfel de demers (*Tabelul nr. 35-Anexă*).

Concluzii

Performanţele ştiinţifice relativ reduse erau oarecum previzibile dacă se aveau în vedere rezultatele analizei anterioare: număr mic de universităţi în regiune, cheltuieli minime de CDI ale sectorului guvernamental şi ale învăţământului superior, număr redus de cercetători care au accesat programe de finanţare a CDI etc. Astfel, rezultatele obţinute pentru articolele ISI şi numărul de aplicaţii de brevet la Oficiul European pentru Patente (EPO) fac dovada nu doar a unei lipse de vizibilitate pe plan internaţional, ci şi a unei poziţii foarte slabe la nivel naţional. Având în vedere faptul că articolele ISI şi aplicaţiile de brevet sunt indicatori de rezultat ai mai multor programe de finanţare contractate deja în regiune (de ex. – articolele ISI în cazul şcolilor doctorale), este de aşteptat ca

performanţele să se îmbunătăţească în perioada următoare. Cu toate acestea, rezultate spectaculoase nu vor apărea până în momentul în care nu se va acţiona asupra cauzelor, respectiv a creşterii numărului de cercetători, a consolidării competenţelor de cercetare ale acestora şi, bineînţeles, a creşterii capacităţii acestora de a accesa resurse publice şi fonduri specifice CDI.

2.2.2.5. Analiza fenomenului migraţiei interne şi externe a resurselor umane înalt calificate din domeniul CDI

Criza economică şi socială, liberalizarea capitalului uman şi efectele politicilor demografice adoptate în perioada comunistă au avut un impact negativ asupra evoluţiei demografice în România. Dacă se va menţine acest trend descendent, conform prognozelor ONU şi Eurostat, populaţia României ar putea ajunge la 20 milioane în 2020 şi 18,6 milioane în 2030.

Domeniul CDI a fost influenţat, probabil cel mai mult de acest fenomen. Evoluţia demografică, alături de subfinanţarea cronică (raportată la PIB, de peste trei ori mai mică decât media UE) şi restructurarea întârziată a sectorului au condus la o reducere semnificativă a numărului de cercetători activi (cu circa 30%, adică 2,6 cercetători la 1000 de persoane angajate, faţă de media de 7,8 în UE-25) simultan cu modificarea negativă a mediei lor de vârstă (64% peste 40 de ani) (Centrul Naţional pentru Dezvoltare Durabilă, 2008a, pp. 65, 76).

La nivelul unităţilor de CDI din regiunea Sud-Muntenia, impactul migraţiei resurselor umane se resfrânge diferenţiat, iar evaluarea noastră conduce la concluzia că managementul intern joacă un rol esenţial pentru a imprima o orientare favorabilă stabilă în direcţia ocupării forţei de muncă foarte calificate. Putem exemplifica pe cazul a două institute cu tradiţie.

Institutul de Cercetare şi Inginerie Tehnologică pentru Irigaţii şi Drenaje Băneasa traversează o perioadă instabilă din punct de vedere al resurselor umane disponibile. Numărul total al anagajaţilor intitutului este în prezent (noiembrie 2012) de 250 şi se află într-o continuă scădere de la 4.500 de salariaţi în perioada economiei centralizate. Acest

trend are mai multe cauze: retragerea din activitate a cercetătorilor înaintaţi în vârstă, oferta redusă de tineri interesaţi de acest domeniu, nivelului salarial scăzut, problemele financiare ale sistemului, beneficiile considerabil mai mari oferite de instituţiile din străinătate, reputaţia institutului la nivel internaţional, nevoia de autofinanţare pentru publicarea de materiale ştiinţifice. Problema spinoasă în cazul institutului este transferul de experienţă şi de know-how între generaţiile de specialişti, numărul celor cu o vastă expertiză în domeniu fiind în scădere.

În cazul INCDA Fundulea, politicile de selectare şi calificare a resurselor umane înalt calificate din domeniul CDI cuprind: o selecţie riguroasă a angajaţilor prin concurs (examen scris) organizat în medie la fiecare 3 ani, o formare continuă a acestora, o permanentă preocupare pentru stimularea ideilor inovatoare, pentru semnarea de noi proiecte cu entităţi economice, condiţionarea păstrării postului în cadrul institutului de înscrierea la studii doctorale într-un termen de 3 ani de la angajare, specializarea personalului prin participarea la cursuri în străinătate. În ceea ce priveşte strategia institutului pentru menţinerea/creşterea numărului şi competenţelor personalului de CDI, angajaţilor le sunt oferite diferite beneficii: transport gratuit tur-retur de la domiciliu până la sediul institutului, posibilitatea perfecţionării şi specializării în străinătate condiţionată însă de semnarea unui angajament de a nu pleca din institut mai devreme de 5 ani, participarea la manifestări ştiinţifice naţionale şi internaţionale, asigurarea de către institut a deplasărilor în străinătate pentru stagii de specializare, cursuri de învăţare a limbii engleze, un sistem de redevenţe primite de cercetători, un sistem de premiere internă a cercetătorilor pentru inovare. Preocuparea crescută a institutului pentru inovare se reflectă şi în procentajul de peste 75% al angajaţilor responsabili cu activitatea de CDI ce au absolvit studii superioare.

Nivelul competenţelor personalului din sectorul CDI în cadrul INCDS este considerat ca fiind unul ridicat, oferta sistemului universitar este corespunzătoare cerinţelor pieţei, absolvenţii facultăţilor de profil sunt foarte bine pregătiţi atât din punct de vedere teoretic, cât şi practic. Atragerea de personal pentru CDI se realizează încă din perioada de practică pe care studenţii o realizează în cadrul institutului prin intermediul parteneriatelor pe care acesta le are cu facultăţile din regiune.

Întâlnirile cu reprezentanții acestor două unități CDI, dar și cu alți actori regionali din sectorul CDI au indicat câteva **motive cu caracter aproape general care determină migrația forței de muncă calificate din regiune,** astfel:

- Motive de natură financiară legate de nivelul salarial scăzut comparativ cu zona București-Ilfov sau cu țările vestice, nivelul veniturilor fiind deseori proporțional și dependent de numărul de proiecte CDI implementate;
- Numărul scăzut de proiecte de CDI disponibile pe piață;
- Problema autofinanțării în cazul publicării de articole sau procedeelor de patentare (cercetătorii sunt nevoiți să gestioneze din veniturile proprii aspectele legate de proprietatea intelectuală);
- Finanțarea insuficientă a sectorului CDI;
- Atractivitatea scăzută a domeniului CDI în rândul absolvenților datorată satisfacției scăzute pe termen scurt pe care implicarea în CDI o aduce;
- Recompensele atât de ordin financiar, cât și de recunoaștere a efortului depus sunt mici comparativ cu resursele consumate de cercetători;
- Lipsa unei perspective de evoluție în carieră care să încurajeze angajarea tinerilor in acest sector;
- Restrângerea activității institutelor de cercetare din regiune;
- Lipsa unei politici naționale sau regionale de susținere a proiectelor de CDI care să stimuleze cererea pentru acest tip de activitate și să ofere locuri de muncă;
- Atracția prezentată de companiile internaționale care selectează studenții încă din timpul facultății propunându-le oferte greu de refuzat;
- Dotarea modestă a centrelor de cercetare din zonă cu infrastructura necesară cercetării comparativ cu cele din străinătate;
- Criza economico-financiară resimtită tot mai acut în ultimii ani.

În consecință, putem contura câteva recomandări pentru diminuarea/stoparea migrației creierelor de regulă prin orientarea factorilor de decizie la nivel regional și național spre:

- Atragerea de investiţii în regiune orientate cu precădere spre activităţile specifice regiunii (petrochimie, construcţie de maşini etc.) cu potenţial de absorbţie a tinerilor absolvenţi de studii superioare;
- O mai bună comunicare între administraţia centrală şi cea din provincie în vederea dezvoltării de măsuri pentru atragerea de investiţii în regiune;
- Stabilirea unui raport echitabil între efortul depus și recompensa de natură financiară și socială acordată actorilor din sectorul CDI;
- Încurajarea înscrierii la școlile doctorale și post doctorale prin creșterea numărului și a valorii burselor și prin acordarea de facilități doctoranzilor/post doctoranzilor;
- Creşterea flexibilităţii ascensiunii pe posturi a tinerilor din mediul universitar;
- Încurajarea efectuării stagiilor de practică pe perioada facultății în cadrul unităților de CDI pentru familiarizarea studenților cu mediul de cercetare;
- Crearea mediului necesar transferului de experienţă şi de know-how între generaţiile de specialişti, numărul celor cu o vastă expertiză în domeniu fiind în scădere;
- Crearea unui set de măsuri de sprijin pentru tinerii care doresc să rămână în regiune prin acordare de facilităţi fiscale, terenuri pentru construcţie;
- Investiția în dezvoltarea infrastructurii existente de CDI şi în dotarea tehnică a centrelor de cercetare regionale;
- Favorizarea comunicării instituționale între mediul privat și cel public (dintre cerere și ofertă);
- Alocarea de fonduri suplimentare pentru sectorul CDI;
- Măsuri de ordin legislativ care să încurajeze implicarea în cercetare a tinerilor absolvenţi și reintegrarea cercetătorilor plecaţi.

Concluzii

Emigrarea resurselor umane (aşa – numitul “brain drain”) este o problemă de actualitate, extrem de importantă cu care se confruntă majoritatea statelor în curs de dezvoltare, nu doar România sau regiunea analizată. Îndeplinirea obiectivelor strategiei de la Lisabona subliniază nevoia pentru forţă de muncă specializată şi adaptabilă, capabilă să utilizeze în

mod eficient cunoştinţele şi tehnologiile de ultimă oră. Astfel, acest fenomen diminuează capacitatea României de a reduce decalajele de productivitate, competitivitate şi venit faţă de ţările UE şi face tot mai acută necesitatea unei politici şi a unei viziuni pe termen lung care să încurajeze forţa de muncă calificată să rămână în companiile şi centrele de cercetare autohtone.

Regiunea Sud Muntenia dispune de premizele necesare dezvoltării sectorului CDI prin prezenţa sectoarelor economice care incorporează acest tip de activitate şi a universităţilor/centrelor de cercetare fundamentală, însă îi lipsesc fondurile şi viziunea pentru conturarea unei politici regionale. Un început bun ar fi combaterea principalei cauze care determină migrarea resurselor umane şi anume recompensa financiară scăzută oferită salariaţilor din domeniul CDI. O concordanţă echitabilă între efortul depus şi nivelul salarial este poate primul pas spre atragerea sau reintegrarea cercetătorilor la nivel regional.

2.2.3. Hărţile competitivităţii şi ale inovării în regiunea Sud Muntenia

După cum am remarcat, regiunea Sud Muntenia are un potenţial de dezvoltare economică diferenţiat între nordul şi sudul regiunii. Partea de nord a regiunii Sud Muntenia, formată din judeţele Argeş, Dâmboviţa şi Prahova, se caracterizează printr-un grad ridicat de industrializare. Partea sudică a regiunii, formată din judeţele Călăraşi, Giurgiu, Ialomiţa şi Teleorman, este o zonă tradiţional subdezvoltată. Ea se caracterizează prin preponderenţa populaţiei ocupate în agricultură. De altfel, suprafaţa judeţelor componente este reprezentată în întregime de câmpie.

Datorită varietăţii teritoriului, caracterizată printr-o mare complexitate geologică şi a condiţiilor naturale, resursele regiunii sunt remarcabile. Este bine cunoscută, inclusiv pe plan mondial, zona petrolieră situată pe Valea – Prahovei. Mai pot fi consemnate resurse de cărbune, în special cărbune brun şi lignit, sare, gaze naturale, roci pentru construcţii. Toate aceste resurse au determinat în decursul timpului dezvoltarea atât a industriilor extractivă şi prelucrătoare, cât şi a celor care derivă din acestea. Resursele de apă joacă un rol important în dezvoltarea economiei regionale şi naţionale având utilizare în toate domeniile: în sistemul energetic, pentru aprovizionarea cu apă a centrelor populate şi a

tuturor celorlalte sectoare economice şi sociale. De cealaltă parte, în sudul regiunii există suprafeţe agricole întinse, care pot sta la baza dezvoltării unei agriculturi specializate în regiune.

Analiza economică intra-regională

Vom prezenta problema disparităţilor la nivel intra-regional prin analiza zonelor de concentrare a activităţii economice, de restructurare, monoindustriale şi de declin industrial, precum şi a zonelor defavorizate.

În vederea identificării *zonelor de concentrare* a activităţii economice existente în regiunea Sud Muntenia, în anul 2010, am folosit datele referitoare la numărul mediu al salariaţilor corespunzător fiecărei unităţi administrativ-teritoriale (UAT) din judeţele regiunii, date preluate de la Institutul Naţional pentru Statistică. Pe baza acestora am determinat ponderea salariaţilor din fiecare UAT a regiunii, în numărul total al salariaţilor înregistraţi în anul 2010, la nivelul întregii regiuni. Valorile obţinute au fost figurate pe harta zonelor de concentrare a activităţilor economice, în care nuanţa folosită pentru reprezentarea unităţilor administrative teritoriale este cu atât mai închisă cu cât ponderea forţei de muncă este mai mare.

Pe baza rezultatelor obţinute (vezi *Figura 62*) pot fi identificate zone de concentrare în jurul municipiilor Ploieşti, Piteşti, Târgovişte, Călăraşi, a oraşului Mioveni, a municipiilor Slobozia, Alexandria, Giurgiu, Câmpina, Curtea de Argeş, Turnu Măgurele, Roşiori de Vede, Câmpulung, Oltenița, Urziceni și Feteşti.

Zonele de concentrare majoră a activităţii economice sunt localizate cu precădere în partea de nord a regiunii, într-o arie geografică relativă restrânsă, în timp ce în judeţele din sudul regiunii concentrările de activitate economică sunt de mai mică amploare şi mai dispersate geografic. Pe primul loc, cu un procent de 16,7% din totalul forţei de muncă a regiunii aflându-se municipiul Ploieşti, urmat de municipiul Piteşti cu 11,2% din total, de Târgovişte cu 7,3%, iar apoi, în ordinea valorilor la nivelul regiunii, Călăraşi cu 4%, Slobozia cu 3,6% şi Alexandria cu 3,2% şi Giurgiu cu 2,7%.

Figura 62: Zonele de concentrare a activității economice din regiunea Sud Muntenia (2010)

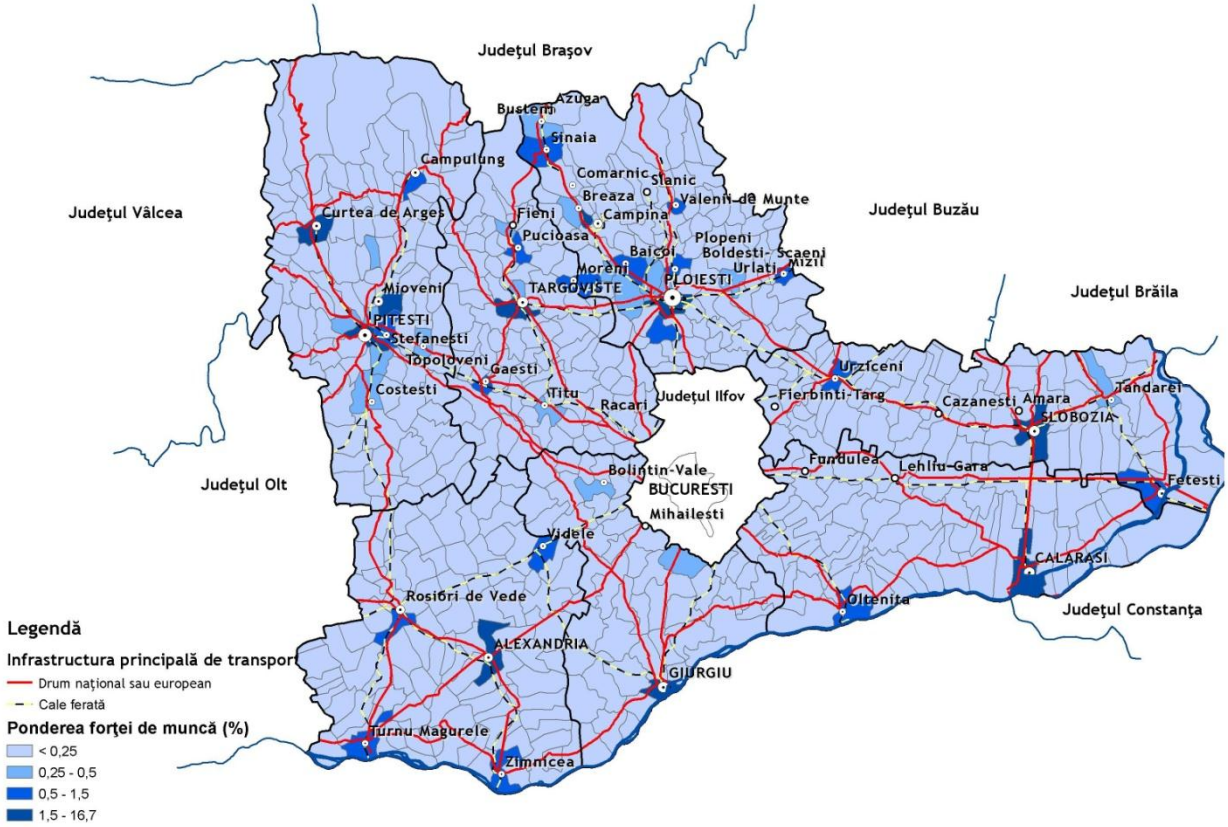

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2010

Zonele de restructurare a activității economice au fost identificate folosind date referitoare la numărul mediu al salariaților fiecărei localități din cele 7 județe ale regiunii Sud Muntenia, pentru anii 2010 și 1999. Modificările apărute în cadrul activităților economice, în perioada 1999 – 2010, au fost evidențiate prin raportarea numărului mediu al salariaților în anul 2010 la numărul mediu al salariaților din anul 1999, pentru fiecare unitate administrativ teritorială (UAT). Valorile astfel obținute au fost figurate pe harta zonelor de restructurare a activității economice, utilizând nuanțe deschise pentru modificări nesemnificative și nuanțe închise pentru a figura diferențe mari.

Astfel, se observă modificări semnificative (creșteri de până la șase ori) ale numărului mediu al salariaților în localitățile: Măgureni, Bănești, Filipeștii de Târg, Păulești, Ceptura,

Ariceştii Rahtivani, Gornet-Cricov, Cocorastii Mislii – din judeţul Prahova, zonele: Negraşi, Nucşoara, Aninoasa, Bradu – din judeţul Argeş, Plătăreşti şi Unirea din judeţul Călăraşi, Vişineşti din Dâmbovița și Bujoru din Teleorman.

De asemenea, modificări mai puţin semnificative, arătând o restructurare a activităţii economice de mai mică amploare, apar în zona adiacentă judeţului Ilfov şi în vecinătatea reşedinţelor de judeţ. În acelaşi timp, zone compacte semnificative ca întindere în special din judeţele Ialomița, Călăraşi şi Teleorman au cunoscut o reducere a numărului mediu de salariaţi între 1999 şi 2010.

Figura 63: Zonele de restructurare a activităţii economice din regiunea Sud Muntenia (2010)

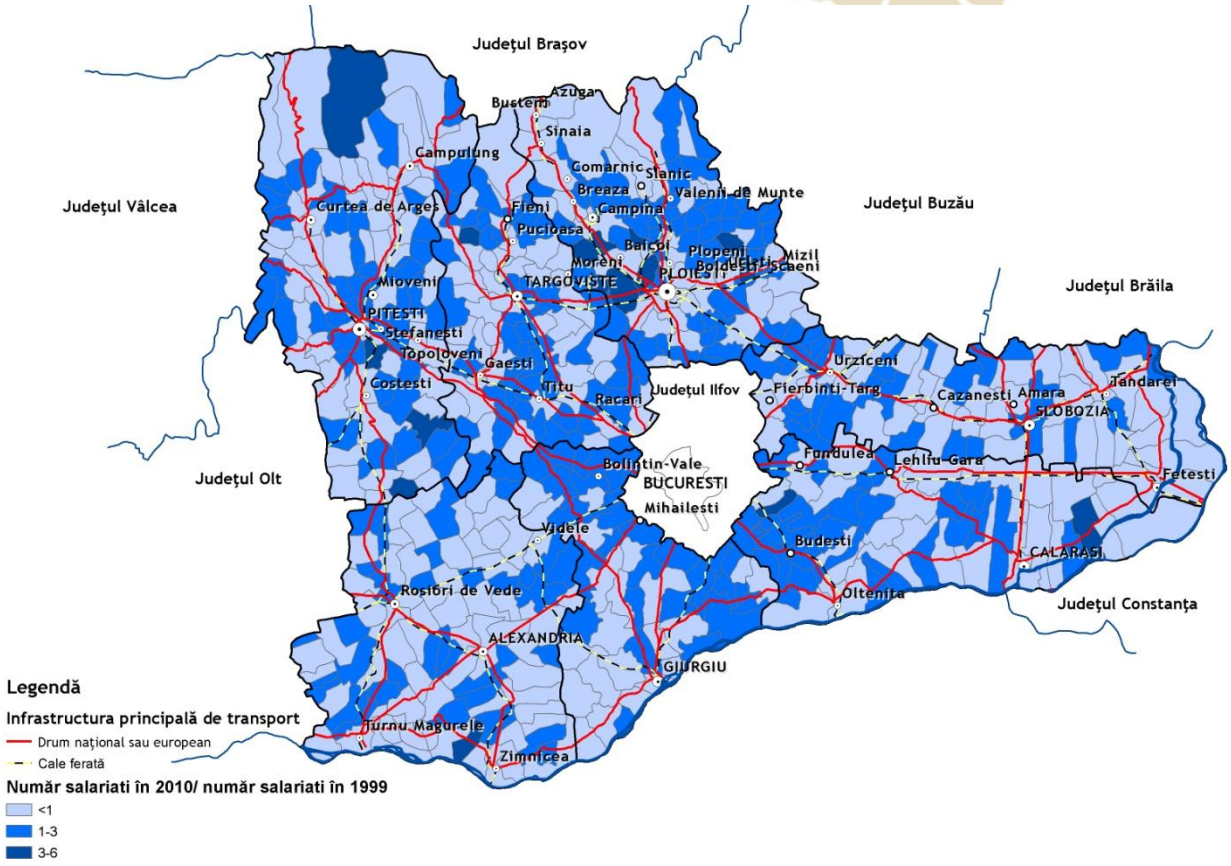

Sursa: Institutul Naţional de Statistică, 2010

Conturarea *zonelor monoindustriale* s-a realizat folosind date referitoare la companiile care activează în unităţile administrativ-teritoriale (UAT) ale judeţelor regiunii Sud Muntenia, aşa cum erau înregistrate în 2010 la Oficiul Naţional al Registrului Comerţului. Pe baza codurilor CAEN, folosite pentru clasificarea activităţilor economiei naţionale a României, au fost selectate companiile care activează în industrie şi a fost identificat numărul sectoarelor industriale distincte (coduri CAEN), prezente în fiecare unitate administrativ-teritorială. Datele referitoare la firme au fost agregate în coduri CAEN de 2 cifre. În regiunea Sud Muntenia, în anul 2010, activau companii cu activitatea în 33 sectoare industriale[41].

Zonele monoindustriale sunt reprezentate pe hartă cu cea mai deschisă nuanţă de albastru şi sunt cele care au companii care activează într-un singur sector industrial (un singur CAEN). În categoria zonelor de diversificare moderată sunt incluse UAT în care au fost identificate între 2 şi 10 sectoare industriale distincte, pe baza codurilor CAEN care descriu activitatea firmelor, iar zonele de diversificare mare sunt UAT în care au fost identificate între 11 şi 33 sectoare industriale distincte.

Potrivit rezultatelor obţinute, cel mai mare număr de unităţi administrativ-teritoriale monoindustriale se găsesc în judeţele din sudul regiunii: în Teleorman, Călăraşi şi Ialomiţa. Din totalul unităţilor administrativ-teritoriale ale regiunii Sud Muntenia, 101, reprezentând

[41] *Extracția cărbunelui superior și inferior, Extracția petrolului brut și a gazelor naturale, Alte activități extractive, Activități de servicii anexe, Industria alimentară, Fabricarea băuturilor, Fabricarea produselor din tutun, Fabricarea produselor textile, Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, Tăbăcirea și finisarea pieilor, Fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei, Prepararea și vopsirea blănurilor, Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; Fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite, Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, Tipărire și reproducerea pe suporți a înregistrărilor, Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului, Fabricarea substanțelor și a produselor chimice, Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice, Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, Fabricarea altor produse din minerale nemetalice, Industria metalurgică, Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații, Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, Fabricarea echipamentelor electrice, Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a, Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, Fabricarea altor mijloace de transport, Fabricarea de mobilă, Alte activități industriale n.c.a., Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, Captarea, tratarea și distribuția apei, Colectarea și epurarea apelor uzate, Colectarea, tratarea și eliminarea, Activități și servicii de decontaminare.*

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

17,8% din total, sunt monoindustriale. Majoritatea UAT monoindustriale sunt din mediul rural şi au înregistrate un număr mic de companii cu activitate într-un sector industrial. Distribuţia teritorială a UAT identificate ca fiind monoindustriale este următoarea: 24,2% dintre UAT din judeţul Ialomiţa, 23,6% dintre UAT din Călăraşi, 22,7% dintre UAT din Teleorman, 18,5% dintre UAT din Giurgiu, 18% din UAT din Dâmboviţa, 12,5% din UAT din Prahova şi 10,8% din UAT din Argeş.

Dintre UAT monoindustriale din regiune 38,6% au activitate în industria alimentară, majoritatea fiind grupate în partea de sud: în judeţele Teleorman (11), Călăraşi (6), Giurgiu (6) şi Ialomiţa (5). Pe de altă parte, judeţele din nordul regiunii au un număr semnificativ de UAT monoindustriale cu activitate în sectorul *Prelucrării lemnului, fabricării produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricării articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite*. Astfel, în 5 UAT monoindustriale din judeţul Dâmboviţa, în 3 UAT monoindustriale din judeţul Argeş şi 4 UAT monoindustriale din judeţul Prahova sunt înregistrate doar companii cu activitate în acest sector industrial.

Figura 64: Zonele monoindustriale ale regiunii Sud Muntenia[42]

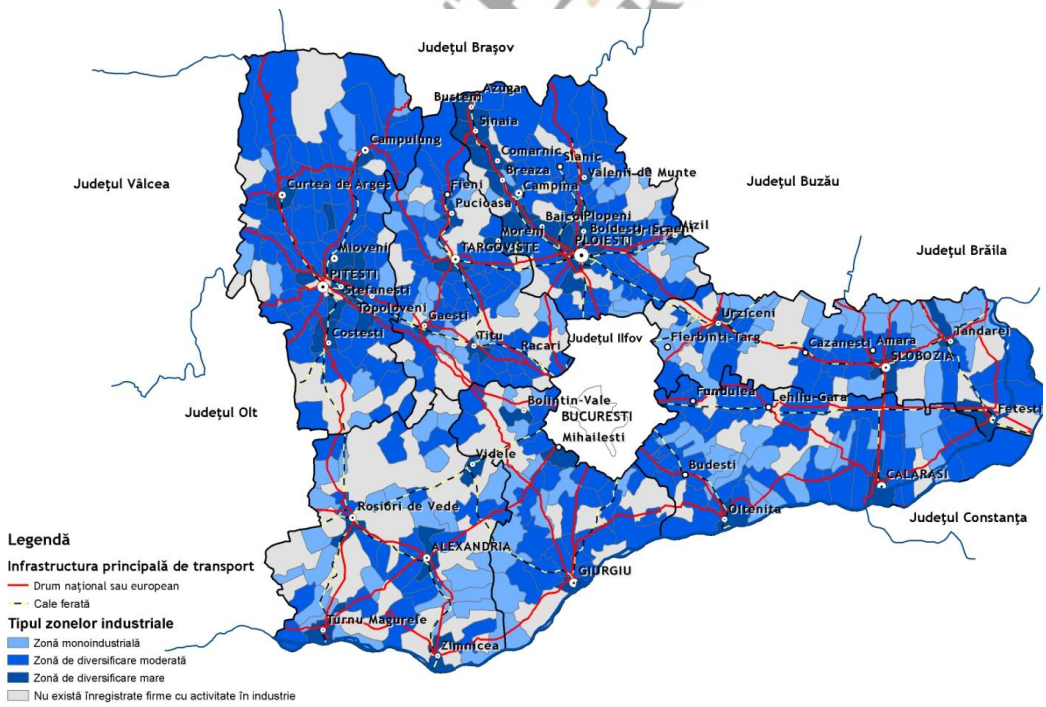

[42] Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor preluate de la Oficiul Naţional al Registrului Comerţului

Pentru identificarea *zonelor de declin industrial* au fost utilizate datele preluate de la Oficiul Naţional al Registrului Comerţului referitoare la companiile din regiunea Sud Muntenia, care activau în sectoarele industriale în anii 2003 şi 2010. Pe baza acestor date au fost determinate modificările apărute, în perioada amintită, în ceea ce priveşte numărul companiilor desfiinţate, respectiv numărul companiilor nou înfiinţate în fiecare unitate administrativ-teritorială (UAT) a regiunii Sud Muntenia. Pe hartă sunt figurate cu nuanţe de roşu zonele care au înregistrat un declin al activităţii economice, iar cu nuanţe de albastru zonele în care numărul companiilor cu activitate într-un sector industrial a crescut. Unităţile administrativ teritoriale care nu au înregistrat modificări în ceea ce priveşte numărul companiilor înregistrate în sectoarele industriale sunt figurate cu galben.

Zonele de declin industrial mare sunt cel care au înregistrat o scădere a numărului de companii prezente cuprinsă între 11 si 57 companii, iar zonele de declin industrial moderat sunt cele în care, în perioada 2003-2010, numărul companiilor a scăzut cu un număr cuprins între 1 şi 10 companii. Zonele de creştere industrială moderată sunt UAT care au înregistrat o creştere a numărului de companii, pentru perioada 2003-2010, cuprinsă între 1 şi 29 companii, iar zonele industriale cu creştere mare a activităţii industriale sunt cele care au înregistrat o creştere a numărului de companii, cuprinsă între 30 şi 87 companii. Zonele de stagnare sunt UAT care nu au înregistrat modificări în ceea ce priveşte numărul companiilor cu activitate în domeniul industriei.

Raportat la numărul total al UAT componente ale fiecărui judeţ, distribuţia teritorială a UAT care au înregistrat declin industrial, de mai mare sau mai mică amploare, este următoarea: 41,5% din UAT judeţului Dâmboviţa, 31,8% din UAT judeţului Ialomiţa, 30,8% din UAT judeţului Prahova, 29,6% din UAT judeţului Giurgiu, 24,7% din UAT judeţului Teleorman, 20,6% din UAT judeţului Argeş şi 12,7% din UAT judeţului Călăraşi.

Semnificative pentru analiză considerăm că sunt UAT care au înregistrat o pondere mare a declinului industrial. Majoritatea UAT (75%) care au înregistrat un declin semnificativ al activităţii industriale se află în mediul urban, acestea fiind distribuite astfel: 6 UAT în judeţul Prahova, 4 UAT în judeţul Ialomiţa, câte 2 în judeţele Giurgiu şi Călăraşi şi câte una în judeţele Teleorman şi Dâmboviţa. În topul UAT-urilor cu cel mai mare nivel al declinului industrial se află: oraşele Vălenii de Munte, Comarnic şi Mizil, municipiul

Câmpina şi comunele Filipeştii de Pădure şi Ceptura din judeţul Prahova, municipiile Slobozia, Feteşti şi Urziceni şi oraşul Căzăneşti din Ialomiţa, municipiul Giurgiu şi comuna Comana din judeţul Giurgiu, municipiul Călăraşi şi comuna Săruleşti din judeţul Călăraşi, oraşul Gaeşti din Dâmboviţa şi municipiul Alexandria din judeţul Teleorman.

Figura 65: Zonele de declin industrial ale regiunii Sud Muntenia (2010)

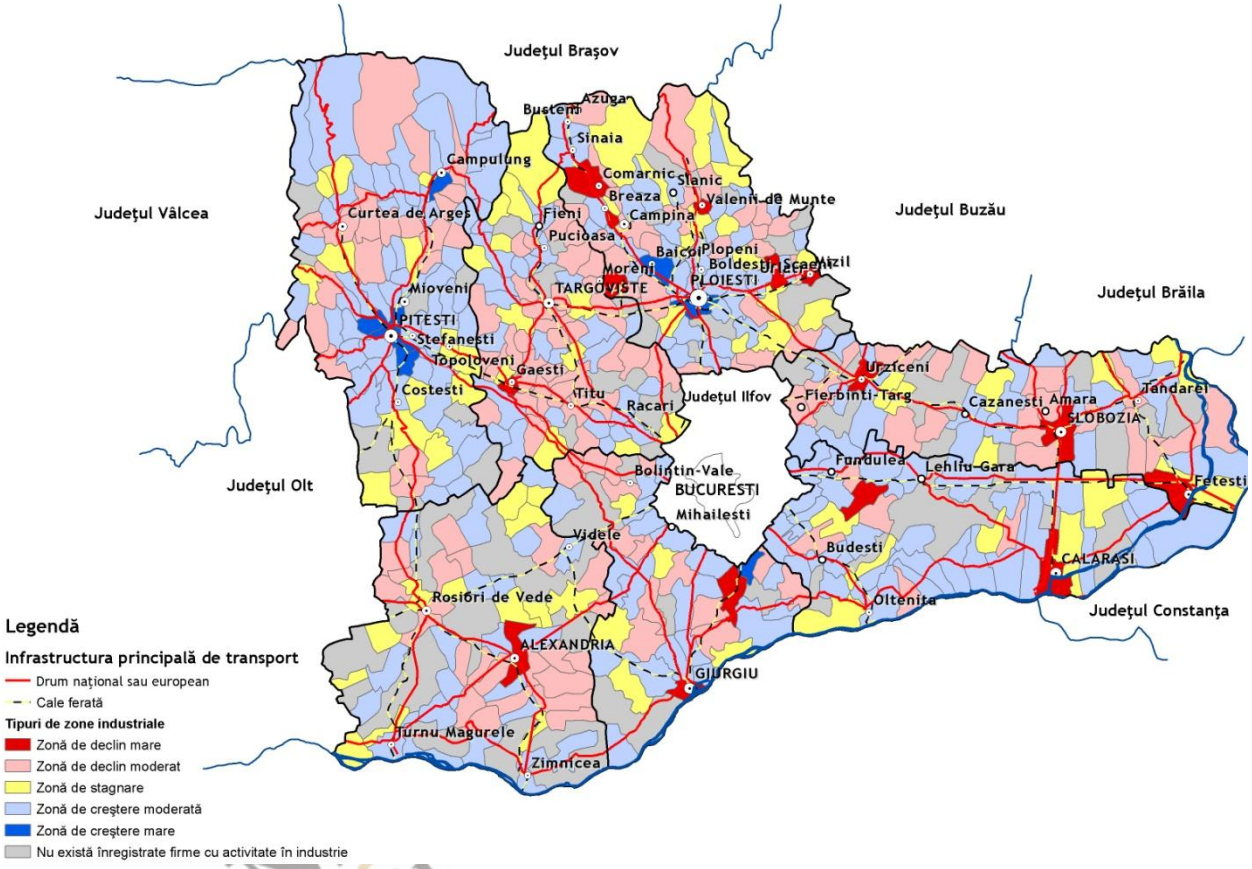

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor preluate de la Oficiul Naţional al Registrului Comerţului

În toate cele 7 judeţe ale regiunii aglomerările urbane importante, municipiile, constituie zone de concentrare a activităţilor economice. Cu toate acestea, pe baza analizelor efectuate putem concluziona că între judeţele din nordul regiunii Sud Muntenia şi cele din partea sudică există câteva diferenţe semnificative, din punct de vedere economic, şi anume:

1. Concentrarea forţei de muncă în companiile din nordul regiunii este net superioară în comparaţie cu situaţia judeţelor din sud.

2. Activitatea companiilor localizate în judeţele din nordul regiunii, în special în Prahova şi Argeş, a fost mai dinamică în perioada 1999-2010, aici fiind localizate majoritatea zonelor în care a avut loc o restructurare semnificativă a activităţii economice.

3. Activităţile industriale desfăşurate în companiile din nordul regiunii sunt în sectoare industriale mai diverse decât cele desfăşurate în partea sudică a regiunii, unde activitatea industrială este influenţată de agricultura zonei.

4. Cele mai multe unităţi administrativ-teritoriale aflate în declin industrial mare, în perioada 2003-2010, sunt localizate în judeţele din sudul regiunii.

Declararea *zonelor defavorizate* este reglementată în cadrul Regulamentului (CE) 1257/1999. În baza acestuia, la nivel naţional, s-au delimitat 3 tipuri de zone defavorizate: Zona Montană Defavorizată (ZMD), Zona Defavorizată de Condiţii Naturale Specifice (ZDS) şi Zona Semnificativ Defavorizată (ZSD). În regiunea Sud Muntenia se găsesc doar primele 2 tipuri: Zona Montană Defavorizată (ZMD), Zona Defavorizată de Condiţii Naturale Specifice (ZDS).

Toate zonele defavorizate sunt declarate astfel din cauza condiţiilor naturale, cea mai mare parte a zonelor defavorizate aflându-se în zona montană a regiunii, în nordul judeţelor Argeş, Prahova şi Dâmboviţa şi sunt declarate zone montane defavorizate. Pentru definirea zonelor defavorizate am folosit datele din Programul Naţional de Dezvoltare Rurală, după cum este reprezentat grafic mai jos (vezi şi *Tabel nr.39 -Anexe*).

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 66: Harta Zonele defavorizate ale regiunii Sud Muntenia

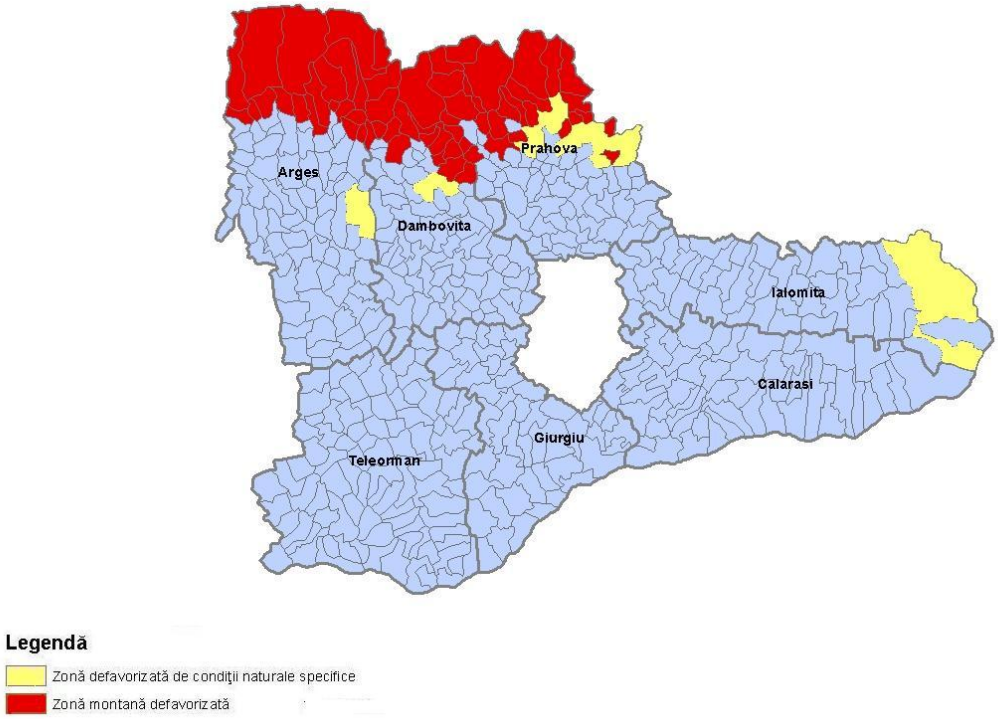

Sursa: Programul Naţional de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, versiunea consolidată martie 2012, Anexa 4a – Zone defavorizate, p. 754

Analiza potenţialului competitiv

Prezentă în întreaga regiune, industria are o pondere ridicată în judeţele din nord, aici aflându-se şi importantele centre urbane ale acesteia: Ploieşti, Piteşti şi Târgovişte, care constituie poli de dezvoltare şi centre de polarizare pentru noi activităţi industriale, pe lângă cele existente în mod tradiţional, dar şi pentru investiţii străine. În regiune s-au realizat importante investiţii străine directe: Renault – Piteşti, Holcim–Câmpulung Muşcel, Samsung COS – Târgovişte.

Complexă şi diversificată, industria este reprezentată prin toate ramurile ei (vezi *Figurile 38-42-Anexă*), ponderea cea mai mare fiind deţinută de industria chimică şi petrochimică, în judeţele Prahova şi Argeş, de industria constructoare de maşini, a echipamentelor şi

mijloacelor de transport, materiale de construcţii, în judeţele Prahova, Argeş şi Dâmboviţa, de industria textilă, a confecţiilor şi alimentară. În producţia de utilaj petrolier şi chimic, de frigidere, lămpi electrice cu incandescenţă şi în producţia de automobile Dacia, regiunea deţine supremaţia la nivel de ţară.

În topul inovării şi competitivităţii, judeţul Prahova se află pe primul loc, găzduind atât cele mai multe companii cu activitate de cercetare-dezvoltare din regiune (41,5% dintre companiile cu activitate CDI), cât şi cele mai multe companii inovative (55,8%) şi competitive (39,7%), fiind urmat de judeţul Argeş, care are 28,3% dintre companiile cu activitate de cercetare-dezvoltare, 29,4% dintre companiile competitive şi 23% dintre cele inovative. Pe locul trei se află tot un judeţ din partea de nord a regiunii: Dâmboviţa, cu 7,5% dintre companiile cu activitate de cercetare-dezvoltare, 10,3% dintre companiile competitive şi 7,7% dintre companiile inovative. Cu un număr mai mic de firme cu activitate de cercetare-dezvoltare, companii inovative şi competitive sunt judeţele din sudul regiunii, acestea fiind în ordine: Călăraşi, Ialomiţa, Giurgiu şi Teleorman (vezi *Figura nr. 67* mai jos şi *Tabel nr. 37-Anexă*).

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 67: Liderii inovării din regiunea Sud Muntenia

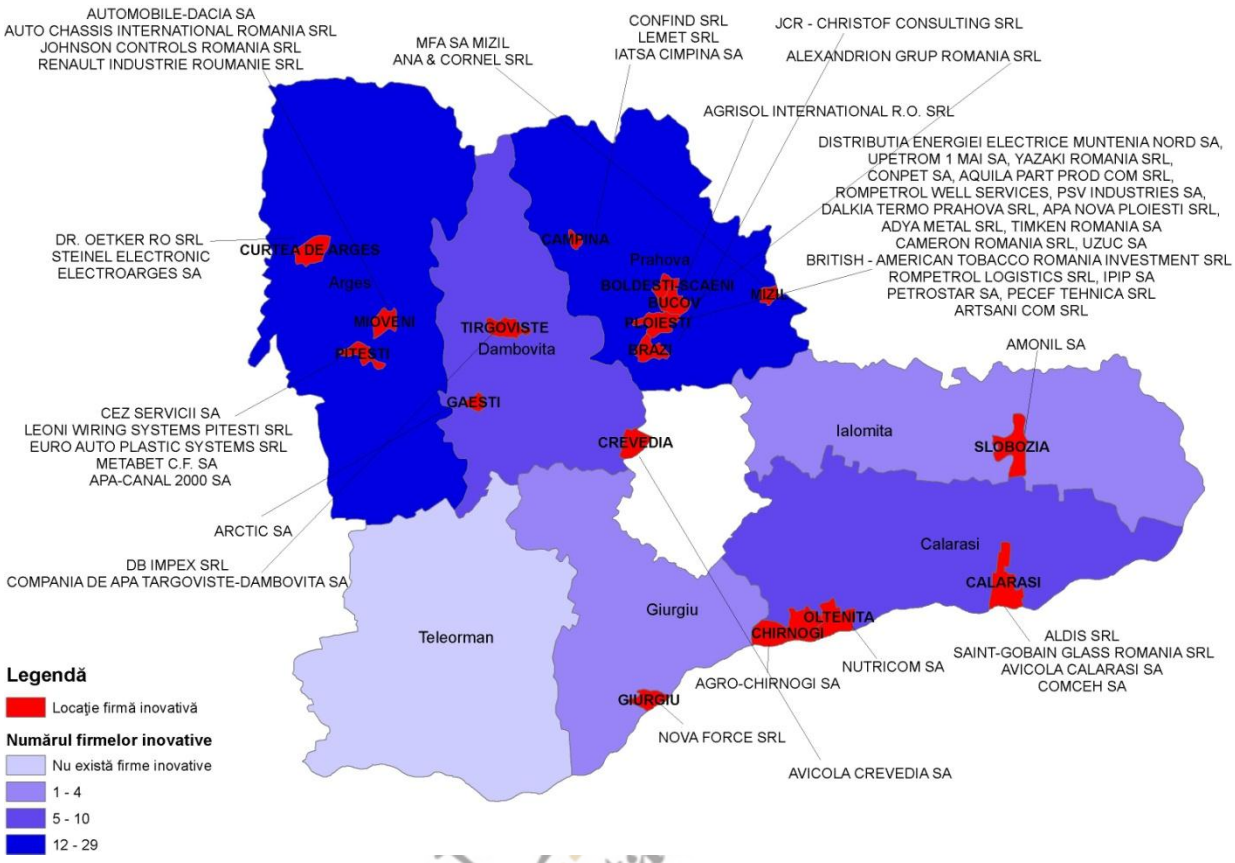

Sursa: Topul Național al Firmelor 2010, Camera de Comerț și Industrie a României

Domeniile de activitate ale **companiilor inovative** din județul Prahova sunt în principal în *Industrie* (18 companii), în *Servicii* (7 companii) și câte o companie în domeniile *Agricultură, Pescuit și Piscicultură*, în *Comerț și Turism* și în *Cercetare, Dezvoltare și High Tech*. Dintre sectoarele industriale, cele mai prezente sunt: *Industria de mașini și echipamente*, prin companiile*: TIMKEN ROMANIA SA, CAMERON ROMANIA SRL, UZUC SA, UPETROM 1 MAI SA, Industria extractivă, de prelucrare a țițeiului și cocsificare a cărbunelui*, prin firmele: ROMPETROL WELL SERVICES SA, PSV INDUSTRIES SA, *Producerea, transportul și distribuției energiei electrice*, firmele: FILIALA DE FURNIZARE A ENERGIEI ELECTRICE ELECTRICA FURNIZARE MUNTENIA NORD SA, DALKIA TERMO PRAHOVA SRL, *Industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal*, companiile:

CONFIND SRL şi ADYA METAL SRL, *Industria mijloacelor de transport*, prin: YAZAKI ROMANIA SRL, *Industria produselor textile și de tricotaje, a confecțiilor de îmbrăcăminte și a blănurilor*, prin: TASAR DESIGN SRL, domeniul *Captării, tratamentul și distribuției apei*, prin APA NOVA PLOIEŞTI SRL, *Industria mobilei* prin LEMET SRL, *Industria alimentară*: ANA & CORNEL SRL, *Industria băuturilor*: ALEXANDRION GRUP ROMANIA SRL, *Industria tutunului*: BRITISH - AMERICAN TOBACCO ROMANIA INVESTMENT SRL, *Alte activități de servicii*: PECEF TEHNICA SRL.

În sectorul *Serviciilor*, cele mai multe firme sunt în domeniul *Serviciilor profesionale*: IPIP SA, PETROSTAR SA, JCR - CHRISTOF CONSULTING SRL, în domeniul *Transporturilor, depozitării și activităților anexe transporturilor* CONPET SA, AQUILA PART PROD COM SRL, în domeniul *Transporturi, depozitare și activități anexe transporturilor*: ROMPETROL LOGISTICS SRL, în domeniul *Serviciilor generale*: IATSA CIMPINA SA.

În domeniul *Creșterii animalelor* este compania AGRISOL INTERNATIONAL R.O. SRL, în *Industria echipamentelor speciale inclusiv în domeniul securității și apărării*: MFA SA MIZIL, în *Comerțul cu amănuntul în magazine specializate, nespecializate, precum și neefectuat prin magazine*: ARTSANI COM SRL.

Companiile inovative din județul Argeș activează în *INDUSTRIE*, cele mai multe în *Industria mijloacelor de transport*, precum și în industrii conexe: *Industria de mașini și echipamente* și *Industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (exclusiv mașini, utilaje și instalații)*, precum: AUTOMOBILE-DACIA SA, AUTO CHASSIS INTERNATIONAL ROMANIA SRL, LEONI WIRING SYSTEMS PITESTI SRL, EURO AUTO PLASTIC SYSTEMS, ELECTROARGES SA, METABET C.F. SA , *în Comerțul cu autovehicule, piese și accesorii de schimb și carburanți pentru autovehicule* RENAULT INDUSTRIE ROUMANIE SRL, în *Industria mobilei:* JOHNSON CONTROLS ROMANIA SRL, în *Industria alimentară* DR. OETKER RO SRL, în *Industria de echipamente electrice și optice* STEINEL ELECTRONIC SRL, în *Captarea, tratamentul și distribuția apei* APA-CANAL 2000 SA şi CEZ SERVICII SA în domeniul *Serviciilor de consultanță*.

Companiile inovative din județul Dâmbovița activează în *Industria de mașini și echipamente*: ARCTIC SA, în *Captarea, tratamentul și distribuției apei:* COMPANIA DE APA

TÂRGOVIŞTE-DAMBOVITA SA, în domeniul *Serviciilor imobiliare:* DB IMPEX SRL, în domeniul *Creșterii animalelor*: AVICOLA CREVEDIA SA.

În judeţul Călăraşi, majoritatea companiilor inovative activează în sectorul *Agricultură, Pescuit şi Piscicultură:* AVICOLA CALARASI SA, NUTRICOM SA, AGRO-CHIRNOGI SA, precum şi în *Industria alimentară*: ALDIS şi în *Industria lemnului şi a produselor din lemn, a celulozei, hârtiei şi a produselor din hârtie, silvicultură şi exploatare forestieră*: COMCEH SA.

În judeţul Giurgiu, compania NOVA FORCE SRL activează în domeniul *Serviciilor administrative şi de suport*.

Compania AMONIL SA din judeţul Ialomiţa activează în *Industria produselor primare*.

Dintre companiile analizate, 14 sunt companii de top ale regiunii, fiind atât competitive, cât şi inovative şi anume: AUTOMOBILE-DACIA SA, TIMKEN ROMANIA SA, FILIALA DE DISTRIBUTIE A ENERGIEI ELECTRICE ELECTRICA DISTRIBUTIE MUNTENIA NORD SA, CAMERON ROMANIA SRL, ARCTIC SA, EURO AUTO PLASTIC SYSTEMS SRL, CONPET SA, DR. OETKER RO SRL, ROMPETROL WELL SERVICES SA, YAZAKI ROMANIA SRL, ANA & CORNEL SRL, APA NOVA PLOIESTI SRL, AGRISOL INTERNATIONAL R.O.

Turismul tinde să devină unul dintre cele mai dinamice sectoare economice cu potenţial de dezvoltare pe termen lung. Aceasta dispune de un potenţial considerabil, cu precădere în partea de nord, datorită condiţiilor naturale favorabile. Cele mai importante areale cu potenţial turistic sunt:

• staţiunile montane de pe Valea Prahovei-masivul Bucegi, localităţile turistice şi parcurile naturale situate în Munţii Bucegi şi Munţii Piatra Craiului;

• staţiunile balneoclimaterice din regiune (Slănic Prahova, Vălenii de Munte, Pucioasa, Câmpulung - Muscel);

• Dunărea, al cărui potenţial poate fi valorificat ca o alternativă la turismul montan, din nordul regiunii.

Localizarea activității economice

Conceptul de policentricitate a fost definit de ESPON (Rețeaua Europeană de Observație a Planificării Spațiale) ca fiind o organizare spațială a unor mari orașe, caracterizată de complementarități funcționale, integrare instituțională și economică și cooperare în politici comune. Policentricitatea s-a dezvoltat ca un nou concept la polul opus monocentralității și expansiunii urbane (orașele secundare prezintă o structură diluată într-un spațiu continuu) și se axează pe cooperarea între orașe și regiuni. Gradul de policentricitate al sistemelor naționale în cadrul UE a fost structurat pe mai multe criterii (ESPON 1.1.1): mărimea (ca distribuție echilibrată și ca dimensiune a rețelei de localități, fără o dominanță a unui mare oraș), localizarea (distribuția uniformă pe teritoriu) și conectivitatea (buna accesibilitate a nivelelor inferioare comparativ cu centrul principal). În plus, în HG 998/2008, au fost definiți 7 poli naționali de creștere în România și anume: Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, **Ploiești**, Timișoara și 13 poli de dezvoltare urbană: Arad, Baia-Mare, Bacău, Brăila, Galați, Deva, Oradea, **Pitești**, Râmnicu Vâlcea, Satu-Mare, Sibiu, Suceava și Târgu-Mureș.

Polii naționali de creștere sunt orașe cu vechi tradiții comerciale prin poziția geografică cu puternică influență în teritoriu (sfera de influență variază între 60-100 km), cu accesibilitate directă la rețeaua de căi de comunicație națională și europeană. Acești poli sunt, de asemenea, centre culturale și universitare cu identitate recunoscută. Polii de dezvoltare urbană joacă un rol de liant între polii de creștere și orașele mici și mijlocii și contribuie la reducerea disparităților și la crearea unei structuri spațiale care să determine o dezvoltare teritorială echilibrată.

Polii de dezvoltare urbană joacă un rol de liant între polii de creștere și orașele mici și mijlocii și contribuie la reducerea disparităților și la crearea unei structuri spațiale care să determine o dezvoltare teritorială echilibrată. În funcție de mărimea demografică acești poli se încadrează la: poli naționali de rang I (250.000-1.000.000 loc.), poli supraregionali de rang I (50.000-250.000 loc.), poli supraregionali de rang II (20.000 -50.000 loc.), poli regionali de rang II (< 20.000 loc.).

Mai mult, procesul de elaborare a Conceptului Strategic a permis identificarea preliminară a unor **sisteme urbane policentrice cu potențiale de dezvoltare**, printre care se află și următoarele zone din regiunea Sud Muntenia: Slobozia – Călărași – Feteşti, Alexandria – Zimnicea – Turnu Măgurele – Roșiori de Vede, precum și Ploiești – Târgoviște – Pitești – Râmnicu Vâlcea și Valea Prahovei.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, ierarhia polilor urbani de importanță națională, regională sau locală este prezentată prin tabelul următor:

Tabel 47: Ierarhia polilor urbani din regiunea Sud Muntenia

Localitate	Populația totală (2011)	În acord cu cercetările teritoriale ESPON	În acord cu Legea 351/2001, CSDTR 2030
Municipiul Ploiești	197.522	Pol de creștere	
Municipiul Pitești	148.264	Pol de dezvoltare urbană	
Municipiul Târgoviște	73.964	Poli de importanță regională	Poli supraregionali OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic) (cu potențial de Arii Funcționale Urbane
Municipiul Călărași	57.118		
Municipiul Giurgiu	54.655		
Municipiul Slobozia	43.061	Poli de importanță locală	Poli subregionali, între 30.000 – 50.000 loc
Municipiul Alexandria	42.129		
Municipiul Câmpina	31.770		
Oraș Mioveni	30.644		
Municipiul Câmpulung	30.025		
Municipiul Feteşti	27.122		Poli locali între 20.000 – 30.000 loc
Municipiul Curtea de Argeș	26.133		
Municipiul Roșiori de Vede	24.222		
Municipiul Oltenița	22.768		
Municipiul Turnu Măgurele	22.268		

Sursa: ESPON, legea 351/2001, CSDTR 2030

Uniunea Europeană se numără printre pionierii inițiativelor politice de identificare a concentrărilor economice. Pe baza metodologiei recomandate de bunele practici din UE, au fost identificate și clasificate de către un studiu finanțat de GEA Strategy & Consulting

şi Institutul European din România (Cojanu et al. 2010), în funcţie de importanţa lor, aglomerările industriale la nivel naţional, regional şi judeţean. Analiza a permis construirea unei ierarhii a concentrărilor economice, pe o scală cu valori cuprinse între 0 (minim) şi 3 (maxim) stele, în funcţie de mărimea, specializarea şi concentrarea în profil teritorial a activităţilor economice. Rezultatele obţinute au permis identificarea în cadrul regiunii Sud Muntenia a unei puternice concentrări (de 3*) a activităţii în industria auto în judeţul Argeş, dezvoltată în jurul companiei Dacia-Renault, aceasta fiind cea mai avansată concentrare în tehnologie şi inovare. În jurul acestei concentrări au fost dezvoltate alte concentrări ale activităţilor economice conexe. În tabelul următor sunt prezentate concentrările economice mai slabe (de 2*), identificate în regiunea Sud Muntenia:

Tabel 48: Concentrările economice în regiunea Sud Muntenia

Sectorul de activitate	Localizarea concentrării economice
Producţia accesoriilor pentru motoarele autovehiculelor	Argeş
Producţia echipamentelor electrice şi electronice pentru motoarele autovehiculelor	Argeş, Prahova
Producţia mobilei	Argeş
Producţia de încălţăminte	Ialomiţa, Călăraşi
Producţia de metale feroase şi feroaliaje	Dâmboviţa
Fabricarea utilajelor pentru extracţie şi construcţii	Prahova, Dâmboviţa
Cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase şi a plantelor producătoare de seminţe oleaginoase	Călăraşi, Ialomiţa, Teleorman
Producţia de carne	Argeş
Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte	Călăraşi, Ialomiţa, Teleorman

Sursa: Cojanu et al. 2010

Accesibilitatea la infrastructura de transport

Între infrastructura de transport a unei regiuni şi dezvoltarea sa economică există o relaţie biunivocă. (*vezi Figura 43-Anexă*) Potenţialul de dezvoltare al unei regiuni este cu atât mai mare cu cât acea regiune dispune de o infrastructură de transport mai dezvoltată. Reciproca relaţiei este de asemenea valabilă. Creşterea economică determină o creştere a nevoilor de transport, creând o presiune suplimentară asupra infrastructurii existente.

Fiind utilizată pentru măsurarea accesibilităţii, densitatea drumurilor este un indicator relevant de urbanizare. Sunt considerate zone foarte accesibile cele care au un procent

ridicat al densității drumurilor. O rețea de drumuri mai dezvoltată facilitează reducerea timpului de deplasare spre diferite destinații, sporind accesibilitatea în regiune.

Gradul de accesibilitate la nivelul Regiunii Sud Muntenia a fost evidențiat în *Figura nr. 44-Anexă*, prin alegerea a doi indicatori relevanți:

- densitatea rețelei rutiere de transport, considerându-se zone foarte accesibile cele care au un procent ridicat al densității drumurilor,
- lungimea rețelei de drumuri, analizată comparativ cea modernizată și cea nemodernizată.

La nivelul regiunii Sud Muntenia cele mai mari densități ale rețelei rutiere de transport sunt în județele din nordul regiunii.

Așa cum reiese din harta prezentată în *Figura 44-Anexă*, se remarcă o foarte bună legătură în ceea ce privește infrastructura rutieră, între regiunea Sud Muntenia și municipiul Râmnicu Vâlcea, din județul Vâlcea, astfel că intensitatea legăturilor dintre partea nordică a regiunii Sud Muntenia și județul Vâlcea este susținută de densitatea infrastructurii de transport. La polul opus se găsesc legăturile dintre localitățile din zona sudică a regiunii care sunt semnificativ mai slabe.

La sfârșitul anului 2010, rețeaua de drumuri publice avea o lungime de 12.672 km, reprezentând 15,4% din totalul național și o rețea feroviară de 1.251 km, având o pondere de 11,6% în rețeaua feroviară națională. Regiunea Sud Muntenia beneficiază de avantajul oferit de principala arteră fluvială de navigație europeană, Dunărea, însă puțin folosită ca urmare a reducerii capacităților industriale ale orașelor porturi și lipsei transportului naval de călători.

În ceea ce privește transportul rutier, regiunea beneficiază de o bună deschidere internă și internațională, asigurată de 5 drumuri europene: E574, E81, E70, E85 și E60 și de autostrăzile A1 (București - Pitești), A2 (București – Constanța) și A3 (București-Ploiești), însă doar 32,2% din totalul drumurilor publice sunt modernizate.

La nivel județean, din totalul drumurilor publice care străbat fiecare județ în parte, cele mai ridicate ponderi ale drumurilor publice modernizate se înregistrează în județele

sudice: Giurgiu (57,2%), Teleorman (56,3%) şi Călăraşi (40%). Procentele ridicate din aceste judeţe se datorează ponderii mai mari a drumurilor naţionale în totalul drumurilor publice, în sudul regiunii, comparativ cu nordul acesteia. Astfel, ponderea drumurilor naţionale este de 37,8% în judeţul Călăraşi, 30,5% în Ialomiţa, 27% în Giurgiu şi 25,6% în judeţul Teleorman, comparativ cu ponderile înregistrate în judeţele nordice: 13,4% în Prahova, 17,3% în Argeş şi 19,4% în judeţul Dâmboviţa.

În partea nordică, pe lângă drumurile naţionale care traversează judeţele, există o reţea mai densă de drumuri judeţene şi comunale (de regulă mai puţin modernizate decât cele naţionale), comparativ cu sudul regiunii. Această explicaţie este sprijinită de densitatea mai ridicată a drumurilor publice înregistrată în judeţele din nordul regiunii: Argeş cu 49,6 km/100 kmp, Prahova cu 46,5 km/100 kmp şi Dâmboviţa cu 46 km/100 kmp, faţă de judeţele din sud, cu densităţi de 32,4 km/100 kmp în Giurgiu, 26,3 km/100 kmp în Teleorman şi 25,9 km/100 kmp în Ialomiţa şi Călăraşi.

Regiunea dispune de o reţea dezvoltată de transport feroviar, teritoriul acesteia fiind străbătut de magistralele feroviare I (Bucureşti-Timişoara), II, III, IV, V si VI (traseu comun până la Ploieşti), VII (Bucureşti-Galaţi), VIII (Bucureşti-Constanţa) şi IX (Bucureşti-Giurgiu).

2.2.3.1. Perspective pentru cercetare - dezvoltare - inovare în regiunea Sud Muntenia

Regiunea Sud Muntenia dispune de un sistem de factori CDI favorizanţi ai avantajelor competitive: 4 centre universitare, un număr semnificativ de institute de cercetare, procent mare al personalului implicat în cercetare, tradiţie în industria constructoare de maşini, petrochimică şi agricolă, reprezentarea bună a structurilor de sprijin pentru afaceri, resurse umane specializate implicate în activitatea de CDI, clustere emergente în industriile constructoare de maşini, petrochimică şi agricultură cu un potenţial mare de dezvoltare, prezenţa companiilor mari şi a multinaţionalelor atât în industriile tradiţionale, cât şi în cele emergente, proximitatea cu regiunea Bucureşti-Ilfov. Regiunea poate astfel prin fructificarea acestor puncte tari să îşi crească nivelul de competitivitate economică şi să se axeze pe domeniile în care dispune de resursele umane, financiare şi de infrastructură.

Domeniile de cercetare în care se pot desfăşura proiecte de cercetare dezvoltare inovare pot fi cele de: construcţii de maşini, petrochimie, electronică, bio-inginerie, agricultură sau mediu, crearea de parcuri industriale, ferme ecologice, industrii culturale-creative prin valorificarea meşteşugurilor tradiţionale (de ex. confecţionarea de obiecte de artizanat din răchită în cadrul unor cooperative meşteşugăreşti). Regiunea Sud Muntenia a beneficiat şi de **importante investiţii străine directe** (ISD) care au condus la creşterea productivităţii şi a transferului de bune practici. Valoarea crescută a acestora s-a datorat mai ales creşterii de capital Dacia Renault în industria constructoare de maşini, Petrotel Lukoil, Unilever în industria petrochimică, investiţiilor de tip green field (Saint Gobain – industria sticlei), potenţialului economic şi uman, resurselor bogate ale solului şi gradului crescut de urbanizare şi industrializare.

Nivel ridicat al cheltuielilor destinate inovării efectuate de IMM-uri (locul secund după regiunea Bucureşti-Ilfov) este un alt factor promiţător. La nivelul regiunii există un număr de 961 întreprinderi inovative care se axează pe inovarea de proces şi produs. Dintre acestea, 678 sunt active în industrie, în timp ce 283 sunt active în servicii („Prezentare eveniment Piteşti", 2012a, p.3).

Universităţile dispun de un cadru organizatoric foarte diversificat şi complementar în care îşi pot desfăşura activitatea de CDI. Calitatea activităţilor de cercetare din cadrul universităţilor şi institutelor specializate este recunoscută la nivel naţional şi internaţional, Universitatea Valahia din judeţul Dâmboviţa situându-se pe locul 7 în topul 100 al universităţilor româneşti (Strategia de Inovare a Regiunii Sud-Muntenia 2008-2013, 2008a, p.21). Un rezultat al **implicării directe a ANCS în promovarea CDI la nivelul Regiunii Sud-Muntenia** a fost organizarea la Piteşti a unui eveniment destinat exclusiv promovării activităţii de inovare şi transfer tehnologic în regiune.

2.2.3.2. Obstacole în calea cercetării - dezvoltării - inovării în regiunea Sud Muntenia

Principalul obstacol identificat de participanţii la interviul individual se referă la accesul la finanţare. Acest aspect afectează în mod particular activităţile de CDI având în vedere gradul de risc asociat acestui domeniu precum şi necesitatea de a angaja personal cu înaltă calificare pentru a susţine astfel de activităţi. Finanţările existente – atât ca instrumente

financiar bancare sau de garantare, cât şi oportunităţi de finanţare din fonduri europene – implică un istoric de activitate al firmei şi capital de rulaj semnificativ, ceea ce este dificil de atins în special de întreprinderi nou create inovative. Întreprinderile inovative intervievate semnalează astfel un cerc vicios care este aproape imposibil de întrerupt fără resurse financiare consistente proprii. Operaţiunile specific desemnate din cadrul POS CCE pentru susţinerea start-up-urilor inovative nu îşi găsesc nici un echivalent în produse financiar bancare ce ar putea sprijini antreprenorii respectivi în a susţine capitalul iniţial şi cel de rulment până la rambursare.

Chiar şi în cazurile puţinelor oportunităţi de finanţare existente, competenţa şi informaţiile necesare pentru a le accesa sunt insuficiente. Biroul Regional al ANCS a semnalat că s-ar putea realiza multe progrese daca ar exista un instrument de sprijin şi verificare al aplicaţiilor înainte de depunere pentru a se evita erori sau neajunsuri altfel simplu de ajustat în pachetele de aplicaţie, dar care împiedică câştigarea proiectelor.

Fiscalitatea şi cadrul legal anevoios, dificil de înţeles, birocraţiile excesive sunt toate considerate a fi bariere în plus care îngreunează activitatea actorilor din domeniu, impun costuri suplimentare şi chiar diminuează interesul şi deschiderea spre a demara activităţi de acest tip.

Un obstacol în calea extinderii la scară mai mare a activităţilor de inovare este şi cultura inovaţiei insuficient dezvoltată. Reprezentanţii intervievaţi ai structurilor de sprijin ale afacerilor au semnalat o insuficientă conştientizare a nevoii şi disponibilitate de a aloca resurse pentru acest tip de activităţi. În plus, organizaţii de sprijin ce ar putea contribui la aplanarea acestor aspecte sunt insuficiente şi nu dispun de instrumente de finanţare pentru a putea susţine mai multe iniţiative de acest tip. Cu alte cuvinte, structurile de sprijin ale inovării – ne referim la acele organizaţii care popularizează acest domeniu, dezvoltă o cultură a inovării şi sprijină întreprinzătorii în a dezvolta activităţi de transfer de inovare – sunt insuficient dezvoltate şi nu beneficiază de instrumente de sprijin dedicate (finanţări, programe de încurajare din partea autorităţilor, etc,). Astfel, conceptul valorificării rezultatelor cercetării nu este pe deplin conştientizat de cercetători, iar conceptul iniţiativelor de tip spin-off este relativ necunoscut.

Aspectele considerate a fi un obstacol în calea cercetării-dezvoltării-inovării în regiune ţin şi de partea **birocratică**, administrativă a procesului care încetineşte şi descurajează iniţiativele actorilor implicaţi în activitatea de CDI în diferite maniere: nespecificarea tuturor detaliilor în Ghidul solicitantului, formularea Ghidului într-o manieră ce favorizează interpretări subiective ale funcţionarilor publici, întârzieri în aprobarea cererilor, lipsa unui departament funcţional dedicat acestui sector şi procesului de accesare de fonduri europene, posibilitatea completării şi depunerii cererilor doar online.

Necesită o mai mare atenţie şi aspectele legate de **domeniul tehnic, de studii de fezabilitate şi de impact**. Derularea procedurilor trebuie iniţiată cu suficient timp înainte (de regulă, 18 luni) pentru e permite parcurgerea în mod eficient şi a celorlalte etape. Lipsa specialiştilor în domeniu este o altă problemă ridicată în cadrul focus grupurilor, printre alte obstacole, precum:

- dorinţa de câştig facil şi rapid, lipsa unei strategii pe termen lung;
- găsirea de parteneri pe proiectele de cercetare este dificilă;
- slaba promovare a ofertei de CDI;
- migrarea resurselor umane;
- etapa de dezvoltare în care se află România, trecerea bruscă de la un sistem economic la altul diametral opus;
- prudenţa datorată crizei economico-financiare.

Un punct nevralgic al manierei în care sectorul CDI evoluează e reprezentat de disponibilitatea şi calitatea **infrastructurii** necesare: atât cea rutieră, cât şi cea de telecomunicaţii, aprovizionarea cu apă potabilă, sistemul de irigaţii, dotarea cu echipamente tehnice necesare activităţii de CDI. Accesul dificil spre punctele de lucru, spre zonele ce au potenţial turistic, spre perimetrele destinate cercetării reprezintă o piatră de moară în calea dezvoltării regiunii.

Atribuţiile limitate ale autorităţilor locale, în speţă ale Consiliilor Judeţene, afectează gradul de absorbţie de fonduri europene înregistrate de acestea datorită neeligibilităţii

acestora în cadrul proiectelor. Puterea de accesare este condiţionată de realizarea de parteneriate.

Interesele divergente ale judeţelor în ceea ce priveşte proiectele de dezvoltare şi dificultatea în găsirea unor puncte comune de lucru sunt elemente ce încă nu au fost depăşite şi care nu şi-au găsit încă rezolvarea. Rivalitatea între judeţe s-a înteţit şi datorită mecanismelor de organizare teritorială şi de numire în funcţii de conducere la nivel regional, fapt ce încurajează concurenţa între judeţe şi nu cooperarea. Discrepanţele economice existente între judeţe şi între partea de sud şi cea de nord a regiunii reprezintă o realitate ce se reflectă în priorităţile pe care le are fiecare judeţ în funcţie de specificul său economico-social, priorităţi care sunt greu de coordonat la nivel regional într-o manieră unitară. În plus, sentimentul de apartenenţă la regiunea Sud Muntenia este foarte scăzut, **identitatea socio-economico-culturală a regiunii fiind una foarte difuză şi slab conturată**.

Un impact negativ asupra ratei de absorbţie înregistrată de România îl are şi **percepţia** întreprinderilor şi chiar a autorităţilor locale despre procesul de accesare de fonduri europene, susţinută în mod evident şi de informaţiile oferite de mass-media prin exemplificarea şi reliefarea: eşecurilor în implementarea proiectelor, restanţelor în rambursarea fondurilor, numeroaselor proceduri birocratice ce trebuie parcurse, sistemului de favorizare în funcţie de culoare politică a unor solicitanţi, dificultăţilor întâmpinate în scrierea şi implementarea proiectelor etc.

Procesul de evaluare a pieţei produselor inovative este unul dificil, valoarea şi capacitatea acestui tip de produs fiind greu de estimat. Din acest motiv, finanţarea pentru acest sector este abordată într-o manieră diferită de către reprezentanţii sistemului financiar de sprijin comparativ cu finanţările destinate altor sectoare/activităţi. Informaţiile oferite de instituţiile abilitate despre activitatea de CDI a firmelor(Camere de Comerţ, OSIM) nu sunt relevante şi de multe ori nu reflectă realitatea cu privire la cererea şi oferta de produse şi servicii inovative pe care o are piaţa. Garantarea şi finanţarea acestui tip de activitate pare o „misiune imposibilă”. Evaluarea corectă a pieţei reprezintă „o muncă de pionierat” fără de care parcurgerea următorilor paşi nu poate avea loc, drept pentru care trebuie transpusă într-o prioritate a statului şi a autorităţilor abilitate.

Informaţii despre companii care au în decurs din exploatarea de brevete, mărci, licenţe nu parvin instituţiilor financiare şi de sprijin a CDI. Disponibilitatea acestor date este marcantă pentru înregistrarea lor corectă în contabilitatea firmei şi pentru o evaluarea corectă a bilanţului contabil al firmelor solicitante deoarece aceste sunt active aducătoare de venituri şi de plusvaloare.

2.2.4 Analiza SWOT a Sistemului de Sprijin şi Furnizare a inovării la nivelul regiunii Sud Muntenia

Analiza SWOT care urmează prezintă o imagine sintetică a caracteristicilor sistemului de sprijin şi furnizare al inovării descrise în raport de patru direcţii strategice urmărite în secţiunile anterioare, şi anume: prezenţa şi implicarea ***grupurilor de interese***, funcţionalitatea ***sistemului instituţional***, ***finanţarea inovării*** şi ***resursele umane*** din sistem.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Grupurile de Interese	
Modelul INCDA Fundulea în ceea ce priveşte strategia institutului pentru menţinerea/creşterea numărului şi competenţelor personalului de CDI şi politicile de selectare şi calificare. Cel mai reprezentativ judeţ la nivel regional ca si **structură de sprijin** este judeţul Prahova, care după includerea parcurilor din Mizil şi Urlaţi în categoria parcurilor industriale deţine un număr de 8 astfel de societăţi, clasându-se **la nivel naţional pe locul doi** după Braşov. Regiunea Sud Muntenia, în anul 2010 găzduia 16 parcuri industriale,	La nivelul regiunii nu există **nici un parc ştiinţific şi tehnologic**. Parcurile industriale existente oferă servicii de găzduire, rar sprijin pentru activităţile de CDI. **Conceptul valorificării rezultatelor cercetării nu este pe deplin conştientizat** de cercetători, **iar conceptul iniţiativelor de spin-off este relativ necunoscut.**

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
reprezentând aproximativ 30% din totalul național. Activitatea consorțiului **Innovation Relay Centres** România, care a acționat ca unitate operațională cu scopul de a servi interesele CDI ale IMM-urilor orientate spre inovare, dar și ale marilor companii, universități etc. Reprezentarea bună a structurilor de sprijin pentru afaceri: **Clustere emergente** în industriile constructoare de mașini, petrochimică și agricultură cu un potențial mare de dezvoltare.	
Sistemul Instituțional	
Încadrarea universităților: 3 universități din 4 sunt încadrate în categoria "Universități de cercetare avansată și educație". **Calitatea activităților de cercetare** din regiune este **recunoscută la nivel național și internațional**. Existența unui **cadru organizatoric diversificat și complementar** în care universitățile își pot desfășura activitatea de CDI. **Implicarea directă a ANCS** în promovarea CDI la nivelul Regiunii Sud-Muntenia.	**Disparități regionale** existente între nordul și sudul regiunii în funcție de **distribuția geografică a universităților și a institutelor de cercetare.** Majoritatea instituțiilor de cercetare sunt localizate în partea de nord și sunt prin domeniile de studii acreditate în conexiune cu industriile dezvoltate în zonă (cea petrochimică în județul Prahova, constructoare de mașini în județul Argeș și metalurgică în județul Dâmbovița). **Birocrația** încetinește și descurajează inițiativele actorilor implicați în CDI. Sistemul birocratic complicat consumă mare parte din timpul și resursele angajaților, timpul

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	rezervat propunerii şi găsirii de soluţii inovative fiind astfel limitat. **Colaborare nesatisfăcătoare între centrele de cercetare/universităţi şi mediul de afaceri** în utilizarea rezultatelor cercetării şi realizării transferului tehnologic către economie. **Cooperarea** între camerele de comerţ se realizează punctual, pe diverse parteneriate şi proiecte, fără să existe o abordare strategică regională. În cadrul **structurilor publice locale** nu există un sistem de încurajare şi recompensare al angajaţilor pentru a stimula producerea de idei noi, inovative şi nici modalităţi de promovare a culturii inovării. **Activitatea relativ restrânsă a camerelor de comerţ şi industrie** în iniţiative concrete care sprijină inovarea în rândul întreprinderilor. Gama de servicii oferită de componentele **structurii de sprijin** este puţin variată şi este limitată în cele mai multe cazuri la utilităţi. În plus, **infrastructura** necesită investiţii majore şi **vizibilitatea** centrelor în rândul companiilor din mediul privat trebuie îmbunătăţită.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Finanțarea Inovării	
Ponderea cheltuielilor sectorului întreprinderi în totalul cheltuielilor de CDI a variat în limitele a 87% şi 98,2%. Creşterea susţinută a cheltuielilor sectorului de învăţământ superior, dar şi trendul crescător al ponderii cheltuielilor sectorului guvernamental. **Nivelul ridicat al cheltuielilor destinate inovării efectuate de IMM-uri** (locul secund după regiunea Bucureşti-Ilfov). Există 961 de întreprinderi inovative care se axează pe inovarea pe proces şi produs.	**Mari disparități între cheltuielile de CDI pe sectoare de activitate la nivel regional, precum și între județele regiunii.** În 2010, 82,4% din cheltuielile totale aparțin unităților din județul Argeș, în timp ce județele Giurgiu, Ialomița, Teleorman dețin fiecare procente de sub 0,5%. Trend descendent pentru **județul Prahova** în evoluţia **cheltuielilor angajate pentru CDI**. Acestea s-au redus de la peste 50% din totalul regional în anul 2003 la 7% în anul 2010. **Gradul scăzut al accesării de finanțări** încetinesc procesul atingerii obiectivelor privind performanța domeniului CDI (datorat în principal necesității contribuției cu resurse financiare proprii consistente, insuficienței competențelor şi informațiilor necesare pentru accesare, fiscalității şi cadrului legal anevoios, birocrațiilor excesive, culturii inovației insuficient dezvoltate). **Ponderea fondurilor publice** de CDI a scăzut în anul 2010 la 18% din total. În perioada 2010-2012, o creştere a cofinanțării din fonduri publice cu 1% s-a reflectat într-o creştere de 0,56%, în comparație cu raportul din 2009 de 1% la

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	0,8%. **Lipsa unor instrumente financiare** destinate start-up-urilor inovative şi a unor instrumente **Numărul redus de proiecte pentru integrarea cercetătorilor** obţinute la nivelul regiunii, comparativ cu numărul de proiecte obţinute la nivel naţional.
Resursele Umane	
Creşterea numărului total de absolvenţi de doctorat al universităţilor din regiune de la 50 în anul 2006 la 273 în anul 2010. Antreprenorii regionali se bucură de o **expertiză tehnologică solidă**.	**Ponderea numărului de salariaţi din activitatea de CDI** la nivel regional s-a diminuat moderat. În 2008, acesta a înregistrat un procent de 10%, în timp ce, în anul 2010 a coborât la 9%. **Mari disparităţi la nivelul judeţelor în funcţie de numărul de cercetători**: judeţul Argeș concentrează 67% din cercetătorii regiunii, 72% din tehnicieni și asimilați și 58% din alte categorii de salariați. Judeţul Giurgiu înregistrează 0 salariaţi CDI, Ialomița – 6 și Teleorman – 20, fiind aproape inexistente pe harta CDI a regiunii. **Lipsa specialiştilor** în domeniul tehnic, al studiilor de fezabilitate şi impact. **Rata şomajului**, influenţată puternic de criza economică (2009 şi 2010), este peste media naţională de 7%. Situaţia este îngrijorătoare îndeosebi în judeţele Teleorman (10,9%) şi

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	Ialomița (9,9%).

OPORTUNITĂŢI	AMENINŢĂRI
Grupurile de Interese	
Prezenţa companiilor mari şi a multinaţionalelor atât în industriile tradiţionale, cât şi în cele emergente. Domeniile de activitate predominante ale firmelor găzduite de parcurile din regiune sunt industria textilă, industria petrochimică, construcţii, echipamente electronice, medicale şi sanitare. **Existenţa unor alte structuri de sprijin ale inovării** organizate ca asociaţii de întreprinderi (ex: Asociaţia Oamenilor de Afaceri din Argeş - desfăşoară proiecte de sprijin pentru transfer de inovare cu finanţare prin programul Leonardo - Transfer de Inovaţie). **Consorțiul PRO SME BISNET** este un centru de sprijin al IMM-urilor din regiune pentru că beneficiază de experienţa Enterprise Europe Network. **Posibilitatea dezvoltării mediului de afaceri** ca urmare a existenţei parcurilor industriale şi a incubatoarelor de afaceri.	**Interesele diferite ale judeţelor** în ceea ce priveşte proiectele de dezvoltare şi dificultatea în găsirea unor puncte comune de lucru. **Orientarea companiilor** internaţionale sau a celor unde au avut loc schimbări de management **către universităţile din ţările de origine**, afectând legătura cu universităţile locale.

OPORTUNITĂŢI	AMENINŢĂRI
Sistemul Instituţional	
Potenţialul universităţilor pentru CDI în domeniile construcţii de maşini, petrochimie, electronică, materiale, bioinginerie, agricultură şi mediu. Potenţialul de cercetare al **Universităţii din Piteşti** exprimat prin numărul de articole publicate raportate la numărul de cadre didactice o clasează pe acesta în top-ul clasamentului, fiind urmată de Universitatea Valahia din Târgovişte. **Gradul ridicat de specializare** din cadrul Universităţii de Petrol şi Gaze din Ploieşti pe o serie de domenii care nu se regăsesc în oferta universitară a altor universităţi din ţară (prospecţiuni, exploatare şi prelucrare a petrolului ş.a.).	Disparităţile regionale în funcţie de activitatea sistemelor instituţionale riscă să **accentueze decalajele de dezvoltare existente la nivel de judeţe.** **Activitatea de CDI este ameninţată de sistemul birocratic.** Datorită baierelor ridicate, multe proiecte şi idei în domeniul CDI nu ajung să se concretizeze. **Infrastructura precară** existentă în rândul instituţiilor îngreunează activitatea cercetătorilor şi a societăţilor sociale.
Finanţarea Inovării	
Sprijinul financiar acordat de către companii universităţilor (ex: Lukoil) conduc la o mai bună desfăşurare a activităţilor de cercetare şi la o concurenţă mai accentuată între studenţi. **Atragerea de investiţii străine directe** la nivelul regiunii (de ex.: Renault – Piteşti, Holchim – Câmpulung Muşcel, Samsung COS-	**Impactul crizei economice** asupra accesului la finanţare din fonduri europene şi naţionale. În termeni relativi, valoarea proiectelor finanţate (POR, POSCCE, POSDRU) s-a dublat în 2010 în raport cu 2009, pentru a scădea cu 90% în anul 2011 faţă de 2010. **Barierele ridicate în calea inovării** la nivelul regiunii Sud Muntenia, precum lipsa de fonduri

OPORTUNITĂŢI	AMENINŢĂRI
Târgovişte)	proprii, costuri cu inovarea prea ridicate, lipsa de fonduri din exteriorul unității, competitori puternici, cererea fluctuantă de bunuri şi servicii inovative.
Resursele Umane	
Formarea şi perfecţionarea cercetătorilor prin studii doctorale şi postdoctorale este susţinută printr-o serie de proiecte naționale și internaționale. **Ocuparea persoanelor cu dizabilităţi**, care pot desfăşura activităţi productive are o mare importanţă pentru independența lor financiară, dar şi din punctul de vedere al terapiei ocupaționale. Este necesară o revigorare a societăţilor cooperative. Locul 2, comparativ cu media națională, după **numărul personalului de CDI** existent la nivelul regiunii (8% în 2010).	**Reducerea numărului de salariați CDI** începând cu 2007 - 2008. Situație îngrijorătoare în Prahova, unde numărul de salariați CDI s-a redus cu peste 50% în anul 2010 comparativ cu 2008. **Efectele negative ale fenomenelor de migrare și exodul creierelor**: indisponibilitatea resurselor umane calificate (ex: Institutul de Cercetare şi Inginerie Tehnologică pentru Irigații și Drenaje Băneasa: în 2010 are 250 angajați, în comparație cu 4.500 în perioada economiei centralizate). În sectoarele de construcții, comerț și industrie prelucrătoare **pierderile de personal** au fost de aproximativ 48.000 de salariați.

2.3. Analiza oportunităţilor regiunii Sud Muntenia în dorinţa de a coopera cu alte regiuni pentru stimularea creativităţii şi inovării

În prezent, conform „Planificării Regionale şi Parteneriate" din cadrul Agenţiei pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia, un aport pentru cooperarea naţională şi transnaţională la nivelul regiunii este adus de:

- **Asociaţia Europeană a Agenţiilor pentru Dezvoltare** (EURADA): întruneşte interesele tuturor organizaţiilor care lucrează cu sectorul public pentru implementarea programelor de dezvoltare economică regională din Uniunea Europeană. Regiunea Sud Muntenia este membră EURADA din iulie 2005.
- **Proiectul RIS/InnSoM - Strategia de Inovare a Regiunii ("Innovating South Muntenia").** Principalele obiective ale programului sunt: asigurarea includerii inovării în alte planuri şi programe regionale, dezvoltarea unui mecanism pentru transferul de know-how între regiunile Sud Muntenia, Umbria şi N-V Angliei, precum şi cu alte regiuni ale UE.
- **Programul de cooperare bilaterală România – Republica Argentina 2013 – 2014** are ca scop cooperarea ştiinţifică şi tehnologică între România şi Republica Argentina prin facilitarea schimburilor de cercetători între cele două ţări în cadrul proiectelor comune de cercetare şi dezvoltare ştiinţifică şi tehnologică.

Oportunităţi pentru cooperarea cu regiuni din alte ţări

Oportunităţile de colaborare cu alte regiuni din alte state UE ale regiunii Sud Muntenia ar putea viza atât zone cu specializări similare, cât şi administraţii regionale care au implementat instrumente de sprijin al inovării ce ar putea fi de interes ca studiu de caz pentru regiunea Sud Muntenia.

Pot fi avute în vedere regiuni cu specializare în domenii precum industria auto, petro-chimică sau agricultură cu care ar putea exista colaborări pentru schimb de experienţă în ceea ce priveşte implicarea agenţiei pentru dezvoltare regională – ca tip de iniţiative, resurse şi programe dedicate – pentru sprijinirea acestor domenii şi parteneriatelor cu organizaţii din mediul privat şi academic. Cu titlu de exemplu cu relevanţă pentru

industria auto, ar putea fi avute în vedere regiunile unde sunt localizate fabricile Renault în Franţa (Île-de-France, Haute-Normandie) sau state din Germania precum Landul Bavaria. Regiunea Île-de-France ar putea servi şi drept exemplu despre co-abitarea departamentelor din proximitatea capitalei cu metropola pariziană, ca element de comparaţie despre modalităţi de valorificare a oportunităţilor ce decurg din proximitatea Bucureştiului.

De asemenea, ar putea fi avute în calcul regiuni ce au implementat instrumente de sprijin pentru sectorul IMM şi activităţi de inovare, precum fondurile regionale de capital de risc implementate în Marea Britanie.

Proximitatea geografică cu Dunărea şi graniţa comună cu Bulgaria oferă posibilitatea dezvoltării de parteneriate transfrontaliere printr-o mai bună colaborare cu Birourile de cooperare transfrontalieră (BRCT) pentru perioada curentă în cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria, al Programului de Cooperare Transnaţională Sud Estul Europei şi prin intermediul altor programe naţionale şi pe programe similare pentru următoarea perioadă de programare. În acest sens, devine foarte important proiectul în desfăşurare prin care Ministerul Dezvoltării Regionale şi Turismului coordonează elaborarea unei strategii care va conduce la identificarea şi prioritizarea proiectelor din zona transfrontalieră România-Bulgaria ce vor fi finanţate din fonduri europene în perioada 2014-2020.

La nivel sectorial, **legumicultura** de asemenea prezintă un potenţial ridicat de dezvoltare şi de colaborare transfrontalieră cu Bulgaria datorită posibilităţii utilizării apei din Dunăre pentru irigaţii, proximităţii cu Borcea. Un potenţial turistic foarte ridicat îl reprezintă şi **malul Dunării**, potenţial ce a fost foarte puţin fructificat până în prezent, dar care poate genera proiecte comune transfrontaliere între România şi Bulgaria.

Oportunităţi pentru cooperarea cu regiuni din proximitate

O regiune ce necesită atenţie prioritară în ceea ce priveşte atât coordonarea priorităţilor de dezvoltare şi a oportunităţilor disponibile, cât şi sinergia unor instrumente necesare pentru implementare este Bucureşti-Ilfov. Unităţile administrativ teritoriale din regiunea Sud Muntenia aflate în imediata proximitate a regiunii Bucureşti Ilfov au cunoscut o

dezvoltare imobiliară semnificativă, atât datorată procesului de sub-urbanizare şi extindere necontrolată a capitalei, cât şi dezvoltărilor de spaţii logistice de-a lungul principalelor axe de transport (autostrăzi / porţile de acces în capitală).

Relevanţa prezenţei capitalei în mijlocul regiunii se remarcă şi ca punct de reper în infrastructura şi capacităţile de CDI. Analiza listei beneficiarilor proiectelor cu finanţare europeană în parteneriat relevă parteneriate strânse între întreprinderi din regiunea Sud Muntenia şi universităţi / institute din regiunea capitalei. În plus, regiunea capitalei nu trebuie văzută doar ca regiune furnizor de servicii de inovare şi CDI, cât şi ca piaţă sau poartă de acces spre alte pieţe din afară.

Având în vedere specificul climateric al ţării în general şi al regiunii în particular, cât şi previziunile meteo pentru următorii ani, o direcţie demnă de exploatat şi de a fi considerată strategică este construirea de colaborări pentru crearea de **hibrizi şi soiuri de plante rezistente la secetă**. Potenţialul INCDA Fundulea în acest domeniu este foarte ridicat, însă sunt necesare sprijin şi impuls din partea autorităţilor publice locale, regionale şi centrale. Opinia general acceptată este că „dacă nu este agricultură, nu este nimic!”, astfel încât orientarea CDI în direcţia exploatării potenţialului agricol şi legumicol al regiunii, investirea în dezvoltarea şi în eficientizarea unui sistem de irigaţii sunt vitale pentru creşterea competitivităţii regiunii.

Resursa cea mai atractivă a zonei de sud a regiunii pentru investitorii străini este **pământul**, astfel că exploatarea la maxim a potenţialului agricol este o altă cale de succes ce poate fi urmată. **Reorganizarea administrativă a Camerelor Agricole**, înfiinţarea unor departamente destinate atragerii de fonduri europene şi aplecarea spre nevoile reale ale fermierilor vin în întâmpinarea acestor realităţi şi pot reprezenta un punct cheie în colaborări la nivel regional în domeniul agricol.

Potenţialul turistic al judeţului Prahova şi **problematica muntelui** pe care acesta o are în comun cu judeţele învecinate, Braşov, Buzău şi Dâmboviţa reprezintă premise excelente pentru crearea de parteneriate inter-regionale. Domenii comune de dezvoltare pentru partea de nord a regiunii o reprezintă şi industria lemnului, industria petrochimică, cea a utilajelor constructoare de maşini.

2.4 Analiza SWOT pentru stadiul actual al domeniul cercetării - dezvoltării - inovării în regiunea Sud Muntenia.

În această secţiune, vom prezenta în matricea SWOT caracteristicile generalizatoare ale domeniului CDI în regiunea Sud Muntenia aşa cum au reieşit din analizele din acest capitol. Astfel, având ca punct de plecare rezultatele din analizele SWOT precedente, am identificat următoarele trei direcţii strategice: ***cadrul instituţional şi programatic*** care acoperă aspectele legate de sistemul instituţional şi prezenţa grupurilor de interes; ***resursele*** (umane, materiale, financiare şi parteneriatele); şi ***disparităţile regionale*** care acoperă profilul mediului economic regional, precum şi dinamica antreprenorială.

Puncte Tari	Puncte Slabe
Cadrul Instituţional şi Programatic	
Structura de sprijin a inovării la nivelul regiunii este diversificată, fiind reprezentată de parcuri industriale, incubatoare de afaceri, centre de transfer tehnologic, inovare şi afaceri, universităţi şi un centru releu pentru inovare. **Produsele activităţilor de cercetare** din regiune sunt recunoscute la nivel naţional şi internaţional. Existenţa **clusterelor emergente** în câteva sectoare tradiţionale, precum industria constructoare de maşini, petrochimică şi agricultură. Principalele **instituţii** de sprijin existente la nivel naţional, regional şi local se implică în dezvoltarea CDI. Activităţile sunt susţinute de măsurile propuse prin formularea **strategiilor** europene, naţionale şi regionale.	**Lipsa parcurilor ştiinţifice şi tehnologice** orientate către activităţile de CDI şi prezenţa modestă a mediului de afaceri în managementul parcurilor industriale. Regiunea deţine un număr de 16 **parcuri industriale,** iar acţionariatul parcurilor este deţinut în principal de consiliile judeţene. Valorificarea **rezultatelor cercetării** şi conceptul iniţiativelor de spin-off nu sunt conştientizate de către cercetători. Disparităţi regionale în funcţie de **distribuţia geografică a universităţilor şi a institutelor de cercetare**. **Birocraţia** încetineşte şi descurajează iniţiativele actorilor de CDI. Atribuţiile limitate ale **autorităţilor locale** afectează eligibilitatea judeţelor în cadrul proiectelor pentru atragerea de fonduri de capital.

Puncte Tari	Puncte Slabe
Existenţa unui **cadru organizatoric foarte diversificat şi complementar** în rândul universităţilor prezente în regiune.	Nivelul slab de dezvoltare al **capacităţilor instituţionale.** Activitatea **camerelor de comerţ** nu se concretizează printr-o abordare regională.
Resursele (umane, materiale, financiare şi parteneriatele)	
Creşterea numărului total de **absolvenţi de doctorat** al universităţilor din regiune. Existenţa a 11 **institute de cercetare, a universităţilor, a parcurilor industriale şi a incubatoarelor de afaceri.** Ponderea ridicată a **cheltuielilor sectorului întreprinderi în totalul cheltuielilor de CDI**. Sistemul financiar este susţinut de **actori specializaţi**. IMM-urile alocă un **buget ridicat pentru cheltuielile CDI**, axându-se în principal pe inovarea de proces şi produs. **Experienţă câştigată în parteneriate** finalizate cu succes între mediul privat, cel academic şi de cercetare.	Ponderea **numărului de salariaţi din activitatea de CDI** la nivel regional s-a diminuat. Disparităţile regionale în funcţie de **numărul de cercetători.** **Lipsa specialiştilor** în domeniul tehnic, al studiilor de fezabilitate şi impact. **Rata şomajului** la nivelul regiunii este peste media naţională. **Disparităţi** între **cheltuielile pe sectoare de activitate** precum şi **între judeţele regiunii**. Gradul scăzut al **accesării de finanţări locale, naţionale şi internaţionale**. **Arhitectura greoaie şi insuficienţa instrumentelor financiare**. **Parteneriatele dintre IMM-uri, institutele de cercetare şi universităţile din regiune** au caracter punctual şi nu devin colaborări uzuale şi permanente.
Disparităţi Regionale	
Regiunea Sud Muntenia deţine **potenţial de dezvoltare** şi reprezintă o atracţie atât pentru investitorii naţionali, cât şi pentru cei străini. **Comerţul, industria prelucrătoare şi serviciile** sunt cei mai importanţi angajatori	**Existenţa decalajelor** la nivel intra-regional, faţă de alte regiuni ale României şi faţă de media EU27. **Partea sudică a regiunii** este o zonă cu o dezvoltare la parametri mai scăzuţi. **Identitatea socio-economică** a regiunii este

Puncte Tari	Puncte Slabe
la nivelul regiunii. **Poziția geografică și infrastructura rutieră** și feroviară oferă atât o deschidere internă, cât și o deschidere internațională. **Mediul de afaceri s-a îmbunătățit.** Procentajul companiilor active de la un an de la înființare, al întreprinderilor nou create care fac investiții în primul an de activitate și al societăților comerciale cu participare străină la capital a crescut. Se pune **accent pe activitatea de inovare, în special în companiile cu capital străin.**	difuză și slab conturată. **Densitatea redusă a numărului de întreprinderi** în comparație cu cea națională și concentrarea companiilor la nivelul județelor Argeș și Prahova. **Economia socială** este încă un sector subdezvoltat. Criza economică si-a pus amprenta negativ la **nivelul cifrei de afaceri în comerț și construcții** și la nivelul **numărului de firme.**

Oportunități	Amenințări
Cadrul Instituțional și Programatic	
Prezența importantă a companiilor mari și a multinaționalelor poate ajuta la dezvoltarea mediului de afaceri și a lanțurilor creatoare de valoare în economia locală. Existența structurilor de sprijin CDI: universități, centre și institute de cercetare, 52 de unități active în cercetare științifică și dezvoltare, parcuri industriale și incubatoare de afaceri. **Universitățile regionale** au un potențial ridicat pentru desfășurarea activităților de CDI. Asocierea profilului universitar cu domeniile	**Interese diferite ale județelor** în ceea ce privește proiectele de dezvoltare. **Lipsa de convergență a activităților sistemelor instituționale** riscă să accentueze decalajele de dezvoltare regionale. Activitatea de CDI este amenințată de **sistemul birocratic și infrastructura precară** în instituțiile existente.

Oportunităţi	Ameninţări
de dezvoltare la nivel naţional.	
Resursele (umane, materiale, financiare) şi parteneriatele	
Existenţa **potenţialului de lucru specializat** în sectoarele tradiţionale. Utilizarea **capacităţii de CDI** a institutelor de cercetare, a universităţilor, a parcurilor industriale şi a incubatoarelor de afaceri. **Extinderea sursele de finanţare** în viitorul Cadru Strategic 2014-2020. **Sprijinul financiar** acordat universităţilor de către companiile private. Atragerea de **ISD** la nivelul regiunii Sud-Muntenia. **Formarea şi perfecţionarea cercetătorilor** prin studii doctorale şi post doctorale. Potenţialul de lucru încă nevalorificat pe deplin al **persoanelor cu dizabilităţi.** **Intensificarea parteneriatelor** naţionale şi internaţionale, **între mediul privat şi universităţi**.	Reducerea numărului de **salariaţi CDI.** Efectele negative ale **fenomenelor de migrare şi exodul creierelor.** Criza economică a afectat **accesul la fondurile europene şi naţionale** destinate dezvoltării activităţilor de CDI. Dificultatea cu care se confruntă autorităţile locale în a facilita formarea de reţele **pe proiecte de cercetare.**
Disparităţi Regionale	

Oportunităţi	Ameninţări
La nivelul regiunii, există **semnale încurajatoare privind** prognoza de dezvoltare pentru anul 2015. Încadrarea unor zone din regiune în **sistemul urban policentric cu potenţial de dezvoltare.** Posibilitatea creării unei **zone metropolitane** în municipiul Piteşti, precum şi existenţa unor efecte de antrenare legate de crearea zonei metropolitane Bucureşti. **Numărul firmelor incubate** a crescut, acestea reprezentând în prezent un domeniu care necesită atenţie din partea autorităţilor.	**Decalajele economice** din regiunea Sud-Muntenia îngreunează politica de dezvoltare economică echilibrată, dar şi intrarea regiunii în zona de competitivitate prin absenţa unor viziuni convergente. **Pierderi semnificative la nivelul IMM-urilor** în sectorul de comerţ, industrie prelucrătoare şi construcţii. **Scăderea numărului de înmatriculări de societăţi comerciale la Registrul Comerţului şi creşterea numărului de societăţi comerciale radiate.**

CAPITOLUL 3 ORIENTĂRI STRATEGICE ŞI DIRECŢII DE ACŢIUNE LA NIVEL EUROPEAN ȘI NAȚIONAL PENTRU PERIOADA 2014 -2020 ÎN DOMENIUL CDI

Europa are nevoie de CDI pentru a face faţă procesului de îmbătrânire a populaţiei, schimbărilor climatice, deficienţei resurselor şi a consumului de energie şi pentru a putea experimenta o dezvoltare inteligentă, prosperă şi incluzivă, aşa cum se menţionează în Strategia Europa 2020. Pentru a atinge ţintele propuse, pentru perioada 2007-2013 s-au alocat fonduri de 347 de miliarde de euro, adică peste o treime din întregul buget european pentru politica de coeziune (EU finanţare info). Pentru perioada 2014-2020

bugetul total propus a crescut modest, ajungând la numai 376 miliarde de euro (Uniunea Europeană, 2011). Au fost elaborate mai multe programe europene, dar şi naţionale şi regionale, care să permită urmărirea obiectivelor menţionate. Cele mai relevante programe în acest sens vor fi prezentate în continuare.

Strategia Europa 2020 a apărut ca răspuns la mediul tumultuos cu care Europa se confruntă. Mediul de afaceri a suferit schimbări în principal datorită efectelor globalizării, crizei fără precedent, presiunii pe resurse şi populaţiei îmbătrânite. Pentru redresarea Europei, Comisia Europeană s-a axat pe o *creştere economică inteligentă*, accentul fiind pus pe valorificarea cunoaşterii, inovării, educaţiei şi digitalizării informaţiei, pe dezvoltarea durabilă şi incluzivă. În acest sens, domeniul CDI a fost tratat special şi s-a propus drept ţintă pentru anul 2020 investirea a 3% în acest domeniu prin raportare la PIB.

Pentru a atinge aceste obiective Comisia Europeană a propus şapte iniţiative emblematice, dintre care „O Uniune a inovării", „O agendă digitală pentru Europa" şi „Tineretul în mişcare" prezintă un interes direct pentru domeniul CDI.

Iniţiativa „O Uniune a inovării" îşi propune facilitarea accesului la finanţările pentru cercetare şi inovare, astfel încât orice idee inovatoare să poată aduce beneficii la nivel de societate şi implicit uniune. Conceptul pe care aceasta se axează este acela că mai multe locuri de muncă se concretizează într-un plus de valoare pentru viaţa de zi cu zi şi într-o societate mai dezvoltată (Comisia Europeană, 2010).

Iniţiativa "O agendă digitală pentru Europa" aduce în prim plan nevoia pentru o mai bună utilizare a serviciilor de internet care să permită valorificarea beneficiilor pe care piaţa unică digitală le poate oferi gospodăriilor şi întreprinderilor. Această iniţiativă propune înlăturarea barierelor care limitează accesul la serviciile online oferite la nivel naţional şi multinaţional.

Iniţiativa "Tineretul în mişcare" urmăreşte consolidarea performanţei sistemelor de educaţie care să le permită tinerilor pătrunderea cu uşurinţă pe piaţa muncii. Acţiunile derulate pentru atingerea scopului final al acestui proiect includ creşterea nivelului de studii şi a specializării dobândite, creşterea numărului de locuri de muncă, programe de training şi suport pentru a-şi putea derula propria afacere. La nivel european, aproximativ

400.000 de tineri sunt susţinuţi prin intermediul acestei iniţiative emblematice (Comisia Europeană, 2010).

„Contribuţia politicii regionale la creşterea inteligentă în Europa 2020" evidenţiază rolul vital pe care politicile regionale îl au în atingerea ţintelor stabilite în cadrul Strategiilor Uniunii Europene. O dezvoltare bazată pe inovare este importantă atât pentru regiunile dezvoltate, cât şi pentru cele rămase în urmă. Astfel, prin creşterea bazată pe sustenabilitate, regiunile de top vor avea şansa să îşi păstreze poziţiile fruntaşe, iar cele mai puţin dezvoltate vor putea să le prindă din urmă pe celelalte. Aşadar, pentru ca Europa să elimine riscul confruntării cu deficite de inovare şi accentuare a disparităţilor, autorităţile locale au sarcina de a stimula şi de a ridica performanţele de inovare. Pentru a putea atinge obiectivele strategiei Europa 2020 în ceea ce priveşte creşterea durabilă, s-au identificat trei priorităţi la nivel regional şi anume: o economie cu emisii scăzute de carbon, servicii ecosistemice, biodiversitate şi ecoinovare.

Din finanţarea regională disponibilă pentru perioada 2007-2013, cca. 30% dintre fonduri sunt îndreptate către activităţi cu impact special asupra creşterii durabile. România, alături de Polonia şi Grecia, ocupă un loc codaş în clasamentul privind fondurile utilizate pentru creşterea sustenabilă în perioada 2007-2013. Politica regională a cofinanţat în special proiectele care au avut ca scop realizarea infrastructurii de mediu pentru gestionarea apei potabile şi a deşeurilor (Comisia Europeană, 2011).

Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării este prima abordare macro-regională de acest tip fiind inspirată de Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice. Scopul principal al acestui proiect este acela de a încuraja parteneriatele prin generarea de proiecte cu scopuri finale comune. Astfel, se doreşte creşterea prosperităţii în regiunea Dunării, dezvoltarea durabilă a societăţii bazată pe cunoaştere prin cercetare, educaţie şi tehnologii ale informaţiei, sprijinirea competitivităţii întreprinderilor şi încurajarea parteneriatelor între state.

Contextul european al planificării strategice

UE a demarat pregătirea noii perioade de programare 2014-2020 prin publicarea propunerii privind Cadrul Strategic Comun (CSC) în 14 martie 2012, document care oferă direcţiile strategice şi asigură principiile de administrare a fondurilor în cadrul Politicii de Coeziune: Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE), Fondul de Coeziune (FC), Fondul European Agricol pentru Dezvoltarea Regională (FEADR) şi Fondul European pentru Pescuit şi Afaceri Maritime (FEPAM). Utilizarea eficientă a acestor instrumente trebuie să răspundă obiectivelor incluse în Tratatul privind Funcţionarea Uniunii Europene (TFUE), care are rolul de a stabili direcţii clare de gestionare.

Comisia Europeană (CE) consideră că o bună coordonare a celor cinci fonduri disponibile, care să evite suprapunerile şi să optimizeze sinergiile, este vitală pentru ţintirea obiectivelor menţionate în cadrul Strategiei Europa 2020. În acest sens, CE vine cu următoarele propuneri:

- Concentrarea tuturor resurselor pe obiectivele Strategiei Europa 2020 printr-un set comun de scopuri tematice care să beneficieze de aceste fonduri;
- O planificare coerentă şi aranjamente de implementare bine definite pentru cele cinci fonduri;
- Axarea pe rezultatele datorate performanţei;
- Armonizarea normelor de eligibilitate şi o extindere a opţiunilor de costuri simplificate pentru a diminua din sarcina administrativă.

Cadrul Strategic Comun (CSC) 2014-2020 reprezintă răspunsul pentru consolidarea bugetară, reforme structurale şi concentrarea investiţiilor pe creşterea durabilă, pentru facilitarea atingerii obiectivelor propuse în cadrul Strategiei Europa 2020. În afară de domeniul cercetării şi inovării, CSC urmăreşte de asemenea îmbunătăţirea performanţelor în domeniul tehnologiei, informaţiei, a comunicaţiilor şi a competitivităţii IMM-urilor, orientarea către reducerea emisiilor de carbon, adaptarea la schimbările climatice, protecţia mediului şi utilizarea eficientă a resurselor, promovarea transportului sustenabil, sprijinirea mobilităţii forţei de muncă, promovarea incluziunii sociale şi a combaterii sărăciei, investirea în educaţie, învăţare continuă şi îmbunătăţirea capacităţilor instituţionale.

Contextul instituţional naţional

În continuare, prin raportare la strategiile definite la nivel european şi la nivel naţional, sunt definite obiectivele ţintă ale României pentru anul 2020, potrivit tabelului de mai jos.

Tabel 49: Ţintele asumate de România pentru Europa 2020

Domeniul	Ţintele asumate de România pentru Europa 2020	
	Ţinte	Măsuri
Inovare	Investiţii în cercetare şi dezvoltare (sectoarele public şi privat): 2 % din PIB	➢ Întărirea capacităţii şi a performanţelor sistemului CDI - dezvoltarea bazei materiale pentru cercetare cu accent pe infrastructurile mari de cercetare; - creşterea volumului, calităţii şi vizibilităţii producţiei ştiinţifice şi a performanţei instituţionale în domeniul CDI; - dezvoltarea numerică şi calitativă a resurselor umane pentru cercetare şi îmbunătăţirea managementului administrativ; - Promovarea programelor CDI naţionale şi de nivel sectorial; ➢ Stimularea creşterii investiţiilor CDI în sectorul privat - Stimularea dezvoltării capacităţii şi activităţilor CDI în sectorul privat; - Promovarea achiziţiilor publice pentru inovare şi formarea clusterelor tehnologice orientate spre domenii de înaltă tehnologie; - Dezvoltarea instrumentelor specializate de stimulare a investiţiilor CDI în sectorul privat; ➢ Dezvoltarea dimensiunii europene a politicilor şi programelor CDI, prin participarea activă la iniţiativele majore din cadrul Spaţiului European de Cercetare – ERA

Domeniul	Ţintele asumate de România pentru Europa 2020
Energie	- Ponderea surselor regenerabile de energie în consumul final de energie să ajungă la 24%; - Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20%; - Creşterea eficienţei energetice cu 20%;
Educaţie	- Reducerea ratei părăsirii timpurii a şcolii la 11,3%; - Mărirea ratei populaţiei cu vârstă de 30-34 ani absolventă a unei forme de educaţie terţiară la 26,7%;
Piaţa Muncii	- Rata de ocupare a populaţiei cu vârsta de 20-64 ani să ajungă la 70%;
Social	- Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie şi excluziune socială la 580.000.

Sursa: „Europa 2020 – Ţinte Naţionale" (www.stpse.ro)

Pentru atingerea scopului de alocare a 2% din PIB pentru investiţii în CDI până în anul 2020 se propun măsuri în următoarele direcţii:

- Întărirea capacităţii şi creşterea performanţelor sistemului CDI pentru a răspunde nevoilor socio-economice;
- Stimularea creşterii investiţiilor CDI în sectorul privat;
- Dezvoltarea dimensiunii europene şi internaţionale a politicilor şi programelor CDI;

Deşi în perioada 2007-2008 alocările bugetare pentru cercetare la nivel naţional au fost de aproximativ 0,41%, respectiv 0,42% din PIB, în anii 2007 şi 2008, datorită condiţiilor nefavorabile economice acestea au fost influenţate negativ. Astfel, diminuarea fondurilor în 2009-2010 alocate domeniului CDI a rezultat în stoparea progreselor obţinute anterior în acest sector. În plus, fondurile pentru CDI în România s-au redus la 0,30% din PIB în 2009, valoare menţinută şi pentru anul 2010. Analizând efectul inovării asupra evoluţiei progreselor, se observă că aceste creşteri nu au fost sustenabile, în mare parte datorită inovării bazate pe achiziţii („Document de fundamentare pentru stabilirea la nivel naţional a valorilor de referinţă ale obiectivelor Strategiei Europa 2020").

La nivel instituţional, orizontul planificării strategice implică relaţii parteneriale pe următoarele nivele de decizie şi/sau coordonare:

- *Ministerul Dezvoltării Regionale şi Turismului*, în calitatea sa de responsabil cu politica de dezvoltare regională în România, prin intermediul Autorităţii de Management pentru Programul Operaţional Regional (AMPOR);
- *Structuri parteneriale*[43] la nivel naţional: Comitet Interinstituţional pentru elaborarea Acordului de Parteneriat (CIAP), Comitete Consultative Tematice (CCT), Comitet Consultativ privind Coeziunea Teritorială (CCDT), Comitet Consultativ privind Dezvoltarea Regională (CCDR);
- *Agenţiile pentru Dezvoltare Regională*, la nivel regional, în calitate de organisme de coordonare a politicilor de dezvoltare regionale;
- *Comitetul Regional pentru elaborarea PDR* (CRP) cu rol în programarea financiară orientativă a obiectivelor prioritare de dezvoltare şi în pregătirea listei proiectelor strategice din PDR identificate la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare;
- *Grupuri de lucru tematice* la nivel regional;
- *Grupuri individuale parteneriale* la nivel local şi intra-regional;
- *Grupurile de lucru inter-regionale* la nivel inter-regional;

Implementarea Strategiei Europa 2020 la nivelul României implică în plus o serie de procese care trebuie corelate la nivel european şi anume Semestrul European, dezvoltarea Pieţei Interne, dar şi definitivarea noului cadru multianual financiar al UE, posibil de realizat în vara anului 2013. Un rol deosebit joacă Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 (CSDTR), un document care oferă viziunea a ceea ce va fi România peste 20 de ani în domeniul dezvoltării durabile şi integrate. O caracteristică distinctă a conceptului este faptul că se propun „soluţii care izvorăsc din nevoile şi caracteristicile diferitelor zone". (Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030, p. 21) Implementarea acestei direcţii strategice presupune convergenţa măsurilor de

[43] Aceste structuri sunt propuse de Ministerul Afacerilor Europene şi ACIS ca parte a cadrului instituţional naţional pentru elaborarea documentelor de programare (Conform Hotărârii de Guvern privind organizarea cadrului parteneriat pentru perioada de programare 2014-2020; vezi Metodologia privind Planificarea Dezvoltării Regionale 2014-2020, p. 13).

intervenţie către *integrarea României în Uniunea Europeană prin afirmarea identităţii regional continentale, creşterea coeziunii spaţiale şi dezvoltarea teritorială durabilă* (p. 40).

Contextul instituţional regional

În 2011, sub coordonarea ADR Sud Muntenia, a demarat procesul de planificare pentru următoarea perioadă de programare 2014-2020. Evenimentele care au marcat acest proces până în prezent au fost următoarele:

- Întâlniri cu membrii Grupurilor de Parteneriat Local (GPL), constituite la nivel judeţean, în lunile iulie şi octombrie 2011 în vederea identificării unei liste de priorităţi de investiţii în regiune şi corelarea nevoilor identificate cu obiectivele tematice la nivel european şi naţional;
- Lucrările Comitetului Regional pentru elaborarea PDR 2014-2020 care şi-au propus finalizarea PDR în octombrie 2012[44];
- Organizarea Conferinţelor Parteneriatelor, a cărei primă întâlnire a avut loc între 15-16.12.2011, cu reprezentanţii celor cinci grupuri tematice ale regiunii - Infrastructură locală şi regională - Dezvoltarea resurselor umane - Dezvoltarea mediului de afaceri, a CDI - Agricultură şi dezvoltare rurală - Protecţia mediului şi eficienţă energetică.

[44] Informaţiile au fost prezentate în *INFO Sud Muntenia* Buletin informativ al ADR SM, 1, iulie-septembrie 2011

CAPITOLUL 4 SCENARII DE DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE A SECTORULUI CDI PENTRU PERIOADA DE PROGRAMARE 2014 - 2020, ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Pentru elaborarea scenariilor privind evoluția sectorului CDI în Regiunea Sud-Muntenia și impactul acestuia asupra activității generale am plecat de la modelul econometric estimat anterior în secţiunea 2.2.1.4.4.

Evaluarea impactului activităţilor de cercetare-dezvoltare-inovare asupra creşterii economice pe termen lung am realizat-o prin utilizarea următorilor indicatori macroeconomici, pentru perioada 1999-2011:

- Produsul Intern Brut (PIB) regional, preţuri curente – SEC[45] 95;
- Numărul de salariaţi din unităţi cu activitate de cercetare-dezvoltare pe sectoare de performanţă şi forme de proprietate, la sfârşitul anului, pentru regiunea Sud Muntenia;
- Cheltuieli totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judeţe - preţuri curente, la nivelul regiunii Sud-Muntenia.

Variabilele folosite au fost transformate în preţurile anului 2005 folosind valorile deflatorului PIB.

Impactul cheltuielilor CDI asupra PIB-ului regional a fost evaluat folosind diferite forme particulare ale modelului general Cobb-Douglas:

$$Y = AK^{\alpha} L^{\beta} e^{\varepsilon_t}, \qquad (1)$$

unde:

- Y este variabila de output;
- A este un termen constant;
- K reprezintă capitalul;
- L reprezintă factorul muncă;
- α, β sunt elasticităţile asociate capitalului şi factorului muncă.

[45] Abrevierea Eurostat pentru Standardul European al Conturilor

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Drept variabilă explicativă asociată factorului capital am considerat stocul de CDI, calculat pe baza cheltuielilor de CDI, luând în calcul o rată de depreciere de 20%.

Tabel 50: Indicatorii CDI pentru regiunea Sud Muntenia

Anul	Cheltuieli de CDI (milioane lei)	Număr de salariați din CDI	Stocul de CDI (milioane lei)	PIB (milioane lei)
1999	23	4589	54	7.106
2000	39	3976	82	9.902
2001	65	3845	131	14.695
2002	91	4016	195	18.945
2003	106	4205	262	24.499
2004	134	4080	344	31.439
2005	134	3850	410	36.855
2006	146	3794	474	44.301
2007	232	4376	611	52.014
2008	229	4484	718	65.452
2009	221	3676	795	65.142
2010	251	3933	887	66.051
2011	281	4209	990	70.371

Sursa: Prelucrări ale autorilor pe baza datelor INS

Tabel 51: Estimările modelului (1)

Variabila	Coeficient	Eroarea Standard	Testul t	Prob.
C	8,428	2,688	3,136	0,009
LN_S_CDI	0,758	0,033	22,795	0,000
LN_NRSAL	-0,299	0,304	-0,981	0,346
R^2	0,992			
R^2 ajustat	0,991			
Statistica F	747,769			
Prob(F-statistic)	0,000			

Sursa: Prelucrări ale autorilor pe baza datelor INS

Modelul econometric definit mai sus este baza pentru elaborarea scenariilor de dezvoltare a regiunii Sud-Muntenia. Astfel, avem în vedere următoarele scenarii:

Scenariul „Dezvoltare zero" ("Do Nothing")

Acesta nu va lua în considerare nicio măsură sau investiţie din fonduri europene şi naţionale. În cadrul acestui scenariu vom pleca de la următoarele ipoteze de bază:

- Nivelul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare-inovare va fi constant în fiecare an al perioadei de prognoză, fiind egal cu media din perioada 1999-2011.
- Stocul de cunoaștere de la nivelul regiunii Sud Muntenia va continua evoluția estimată conform modelului econometric construit în secțiunea 2.2.1.4.4.

Pe baza acestor ipoteze vor fi construite proiecții, pentru orizontul 2020, pentru PIB regional.

Presupunem că numărul de salariați din sectorul CDI va urma în perioada 2010-2020 trendul liniar descendent care a fost observat în perioada 1995-2011.

Tabel 52: Evoluția indicatorilor de interes pentru regiunea Sud Muntenia conform scenariului "Dezvoltare zero"

An	Cheltuieli de CDI (milioane lei 2005)	Număr de salariați din CDI	Stocul de cunoaștere (milioane lei 2005)	PIB regional (milioane lei 2005)	Creșterea reală a PIB regional
2012	98	3.091	646	55.816	-3,02%
2013	98	2.944	615	54.542	-2,28%
2014	98	2.797	589	53.664	-1,61%
2015	98	2.650	569	53.126	-1,00%
2016	98	2.503	553	52.883	-0,46%
2017	98	2.356	541	52.901	0,03%
2018	98	2.209	530	53.153	0,48%
2019	98	2.061	522	53.622	0,88%
2020	98	1.914	516	54.299	1,26%

Sursa: Prelucrări ale autorilor pe baza datelor INS

Conform acestui scenariu, în condițiile în care cheltuielile de CDI se mențin la nivelul mediei din trecut în prima parte a intervalului de predicție PIB-ul regional va înregistra o scădere severă. La sfârșitul perioadei, PIB-ul regional are o ușoară creștere, de pînă la 1% pe an, valoarea PIB-ului regiunii Sud Muntenia, în anul 2020, fiind estimată la aproximativ 54 miliarde lei, adică sub valoarea perioadei curente, ceea ce înseamnă o înrăutățire în termeni absoluți a situației economice.

Scenariul de referință

În cadrul acestui scenariu efortul CDI evoluează conform modificării medii din perioada 1999-2011 și vom estima, pe baza modelelor econometrice, impactul asupra nivelului de dezvoltare economică a regiunii în perioada 2014-2020.

În cadrul acestui scenariu vom pleca de la următoarele ipoteze de bază:

- Nivelul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare-inovare din fonduri europene și naționale va evolua în viitor conform valorii medii evidențiate în perioada 1999-2011.
- Stocul de cunoaștere de la nivelul regiunii Sud-Muntenia va continua evoluția estimată conform modelului econometric construit în secțiunea 2.2.1.4.4.

Pentru evoluția numărului de salariați angajați în sectorul CDI presupunem o evoluție similară cu cea a cheltuielilor de CDI.

Tabel 53: Evoluția indicatorilor de interes ai regiunii Sud Muntenia conform scenariului de referință

An	Cheltuieli de CDI (milioane lei 2005)	Număr de salariați din CDI	Stocul de cunoaștere (milioane lei 2005)	PIB regional (milioane lei 2005)	Creșterea reală a PIB regional
2012	267	4.503	1.027	70.904	4,00%
2013	283	4.818	1.105	73.422	3,55%
2014	298	5.156	1.182	75.747	3,17%
2015	314	5.517	1.260	77.893	2,83%
2016	330	5.903	1.337	79.871	2,54%
2017	345	6.316	1.415	81.691	2,28%

An	Cheltuieli de CDI (milioane lei 2005)	Număr de salariați din CDI	Stocul de cunoaștere (milioane lei 2005)	PIB regional (milioane lei 2005)	Creșterea reală a PIB regional
2018	361	6.758	1.493	83.363	2,05%
2019	376	7.231	1.570	84.894	1,84%
2020	392	7.737	1.648	86.295	1,65%

Sursa: Prelucrări ale autorilor pe baza datelor INS

Conform scenariului de referință, impactul evoluției cheltuielilor de CDI asupra PIB-ului regional este unul moderat, cu creșteri de aproximativ 4% în prima perioadă a anilor 2010-2020 și cu o încetinire a creșterii spre finalul perioadei de proiecție. Valoarea PIB-ului regional în anul 2020, de aproximativ 86 miliarde lei, ar fi mai mare cu 22% față de valoarea din anul 2011.

În acord cu ipotezele scenariului de referință, o creștere economică se poate obține în condițiile în care stocul de cunoaștere se menține la nivelul mediu din perioada 1999-2011.

Pentru a realiza această cerință, cheltuielile de CDI ar trebui să aibă, în perioada 2012-2020, o creștere medie anuală de 13,81 milioane lei, iar stocul de cunoaștere ar trebui să înregistreze o creștere medie anuală de 6%.

În acest sens, propunem următoarele măsuri pentru atingerea celor două obiective de mai sus:

- Susținerea proiectelor care promovează consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
- Încurajarea proiectelor strategice care au drept obiectiv îmbunătățirea accesului și a utilizării tehnologiilor informației și comunicațiilor precum și creșterea calității acestora;
- Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor.

Scenariul optimist „Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică"

În acest scenariu, plecăm de la premisa că efortul CDI se află la limita superioară a perioadei 1999-2011 și vom estima, pe baza modelelor econometrice, impactul asupra nivelului de dezvoltare economică a regiunii în perioada 2014-2020.

Progonoza privind variabilele de output privitoare la regiunea Sud-Muntenia va urma abordarea de la scenariul de referință, cu deosebirea că variabilele de input vor evolua în perioada 2014-2020 conform valorilor superioare ale unui interval de încredere cu probabilitatea de 95%.

Astfel, dacă presupunem pentru cheltuielile de CDI o creștere medie anuală de aproximativ 10%, atunci PIB regional va avea o creștere medie anuală de aproximativ 4,5%.

Tabel 54: Evoluția indicatorilor de interes ai regiunii Sud-Muntenia conform scenariului de dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică

An	Cheltuieli de CDI (milioane lei 2005)	Număr de salariați din CDI	Stocul de cunoaștere (milioane lei 2005)	PIB regional (milioane lei 2005)	Creșterea reală a PIB regional
2012	250,77	3.933,32	886,88	66.051,18	1,40%
2013	280,77	4.208,65	990,27	70.371,48	6,54%
2014	310,77	4.503,26	1.102,99	74.833,83	6,34%
2015	340,77	4.818,49	1.223,16	79.315,17	5,99%
2016	370,77	5.155,78	1.349,30	83.729,81	5,57%
2017	400,77	5.516,68	1.480,21	88.019,20	5,12%
2018	430,77	5.902,85	1.614,94	92.144,38	4,69%
2019	460,77	6.316,05	1.752,72	96.080,50	4,27%
2020	490,77	6.758,18	1.892,95	99.812,79	3,88%

Sursa: Prelucrări ale autorilor pe baza datelor INS

Figura 68: PIB regional în cele trei scenarii

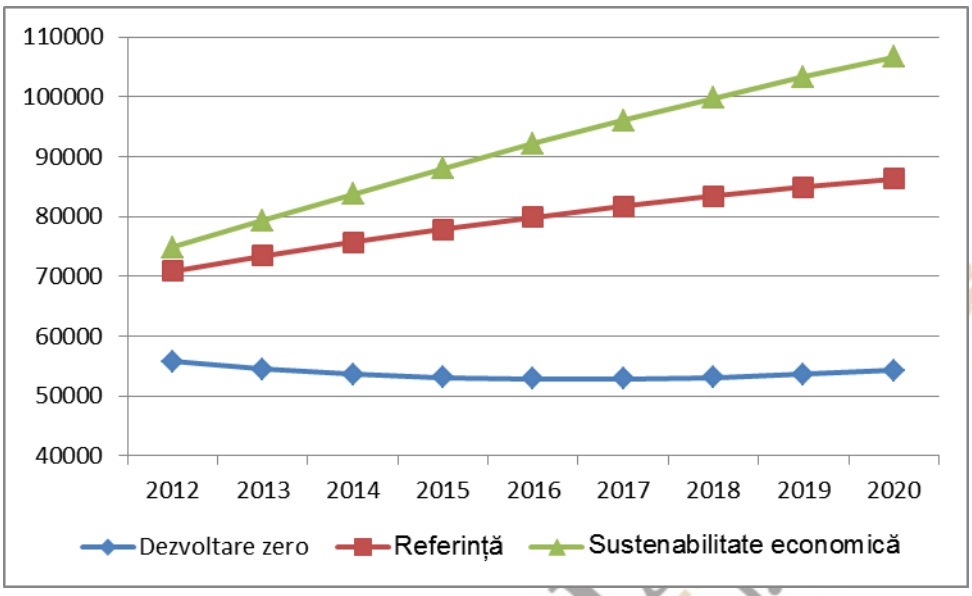

Sursa: Prelucrări ale autorilor

Conform scenariului „Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică", este de așteptat ca în perioada 2012-2020 cheltuielile de CDI să aibă o creștere medie anuală de 26 de milioane de lei, iar stocul de cunoaștere ar trebui să aibă o creștere medie anuală de aproximativ 9%.

Pentru a atinge aceste valori previzionate, considerăm, având în vedere evoluțiile trecute, că ar trebui sprijinite proiecte care să aibă următoarele caracteristici:

- Promovează cooperarea între acestea și organizațiile de cercetare și inovare și centrele universitare;
- Contribuie la crearea de noi locuri de muncă și la păstrarea celor existente;
- Contribuie la îmbunătățirea accesului și a utilizării tehnologiilor informației și comunicațiilor precum și creșterea calității acestora.

Scenariul optimist „Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică şi de mediu"

În acest caz, efortul CDI include condiţionalităţile reglementate prin politica de protecţie a mediului și vom estima, pe baza modelelor econometrice, impactul asupra nivelului de dezvoltare economică a regiunii în perioada 2014-2020.

În cadrul acestui scenariu va fi analizat impactul activităților CDI asupra gradului de dezvoltare economică a regiunii Sud-Muntenia, prin prisma indicatorilor de sustenabilitate economică și de mediu, anume:

- Intensitatea energetică a activității economice
- Productivitatea fluxurilor materiale
- Nivelul emisiilor de gaze cu efect de seră
- Dependența energetică.

Avem în vedere eficientizarea indicatorilor de mediu, în orizontul 2014-2020, în sensul asigurării unei dezvoltări sustenabile din punct de vedere economic și al politicilor de mediu, vom studia impactul unor astfel de evoluții asupra indicatorilor economici de output ai regiunii Sud Muntenia.

O importanță excepțională revine în acest scenariu gestionării eficiente a resurselor naturale, respectiv realizării unei producţii cât mai mari pe unitatea de input naturală (de mediu). Evaluarea modului de realizare a acestui deziderat impune utilizarea unor indicatori de eco-eficiență, care să exprime raportul dintre rezultatele procesului economic şi intrările de mediu, reflectând productivitatea naturii.

Evoluția unor astfel de indicatori se poate urmări pe baza datelor funizate de către Institutul Național de Statistică în cadrul secțiunii contul fluxurilor materiale „economie-mediu" (CFMEM), ce evidenţiază intrările fizice de materiale în economie, precum şi ieşirile către alte economii sau către mediu.

Indicatorii ce compun contul fluxurilor materiale sunt următorii:

- Indicatori extensivi, printre care:

- Indicatori de intrare: extracţia internă utilizată, respectiv neutilizată, intrările directe, respectiv totale de materiale;
- Indicatori de consum: consumul intern, respectiv total de materiale;
- Balanța fizică de comerţ exterior: importurile şi exporturile de materiale;

- Indicatori intensivi: eficienţa materială, intensitatea materială, productivitatea materială.

În cele ce urmează vom prezenta evoluția acestor indicatori în perioada 1994-2009, așa cum rezultă din datele furnizate de către Institutul Național de Statistică. Datele INS se referă la componentele fluxurilor materiale la nivelul întregii economii, dar putem estima valorile acestora la nivelul regiunii Sud Muntenia, presupunînd o pondere egală cu ponderea PIB-ului regiunii în PIB-ul total. Regiunea a avut în anul 2009 o pondere de aproximativ 25% din PIB-ul economiei naționale și putem presupune că evoluțiile balanței fluxurilor materiale sunt corelate cu contribuția regiunii la PIB-ul național.

Tabel 55: Evoluția indicatorilor extensivi ai fluxurilor materiale pentru regiunea Sud-Muntenia în perioada 1994-2009 (milioane tone, valori estimate)

Anul	Extracții interne utilizate	Intrări directe de materiale	Intrări totale de materiale	Consum intern de materiale	Balanța fizică de comerț exterior
1994	300	327	385	311	12
1995	315	348	407	329	14
1996	240	273	320	255	15
1997	211	242	285	225	14
1998	232	261	307	244	12
1999	192	213	246	196	4
2000	167	192	219	173	6
2001	265	293	333	275	10
2002	254	285	327	263	10
2003	272	309	352	286	14
2004	290	331	390	306	16
2005	319	362	425	335	16

Anul	Extracții interne utilizate	Intrări directe de materiale	Intrări totale de materiale	Consum intern de materiale	Balanța fizică de comerț exterior
2006	343	387	459	361	18
2007	403	453	534	429	26
2008	529	578	685	551	22
2009	426	459	542	433	7

Sursa: Prelucrări ale autorilor pe baza datelor INS

Datele estimate privind indicatorii extensivi ai fluxurilor materiale se pot corela cu valorile estimate ale PIB-regional în perioada 2012-2020, conform scenariului ***„Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică”.***

Astfel, s-a estimat un model de regresie de tipul:

$$Y_t = \beta_0 + \beta_1 PIB_REG_t + \varepsilon_t ,$$

pentru perioada 1995-2009, iar coeficienții acestui model au fost utilizați la estimarea indicatorilor fluxurilor materiale pentru perioada 2012-2020.

Tabel 56: Evoluția estimată a indicatorilor extensivi ai fluxurilor materiale pentru regiunea Sud Muntenia în perioada 2012-2020 (milioane tone)

Anul	Extracții interne utilizate	Intrări directe de materiale	Intrări totale de materiale	Consum intern de materiale	Balanța fizică de comerț exterior
2012	112,42	124,06	146,51	117,00	4,58
2013	116,48	128,42	151,77	121,19	4,71
2014	120,68	132,93	157,20	125,51	4,84
2015	124,89	137,45	162,65	129,86	4,97
2016	129,04	141,91	168,02	134,14	5,11
2017	133,07	146,24	173,24	138,30	5,23
2018	136,95	150,41	178,26	142,30	5,36
2019	140,65	154,38	183,05	146,12	5,47
2020	144,16	158,15	187,59	149,73	5,58

Sursa: Prelucrări ale autorilor pe baza datelor INS

Se observă, odată cu creșterea PIB-ului regional, o creștere a valorii indicatorilor fluxurilor materiale, dar în același timp, dependența de importuri se menține la o valoare scăzută,

acest lucru fiind evidențiat de indicatorul dependența materială, care reprezintă raportul dintre extracția internă de materiale și consumul intern de materiale.

Figura 69: Dependența materială

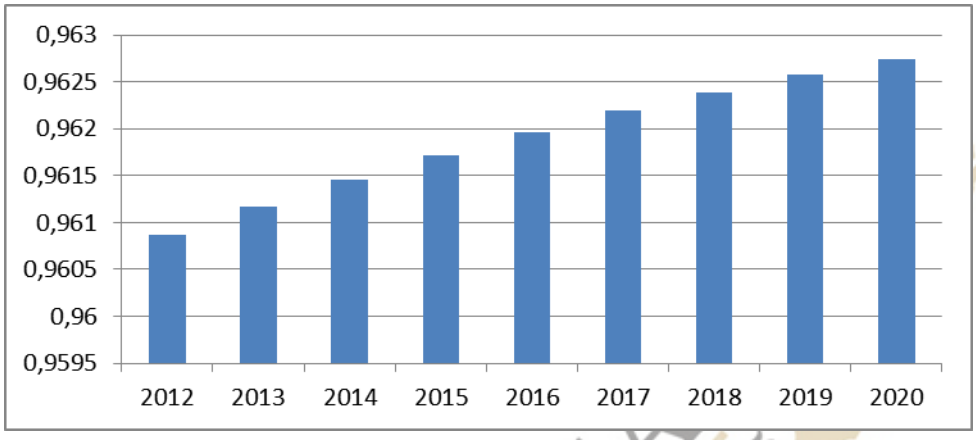

Sursa: Calcule ale autorilor

Eficiența materială măsoară intrările materiale în economie în relație cu PIB-ul (PIB/intrări directe de materiale), în vreme ce productivitatea materială este raportul dintre PIB și consumul intern de materiale.

Figura 70: Productivitatea și eficiența materială (milioane lei/milioane tone)

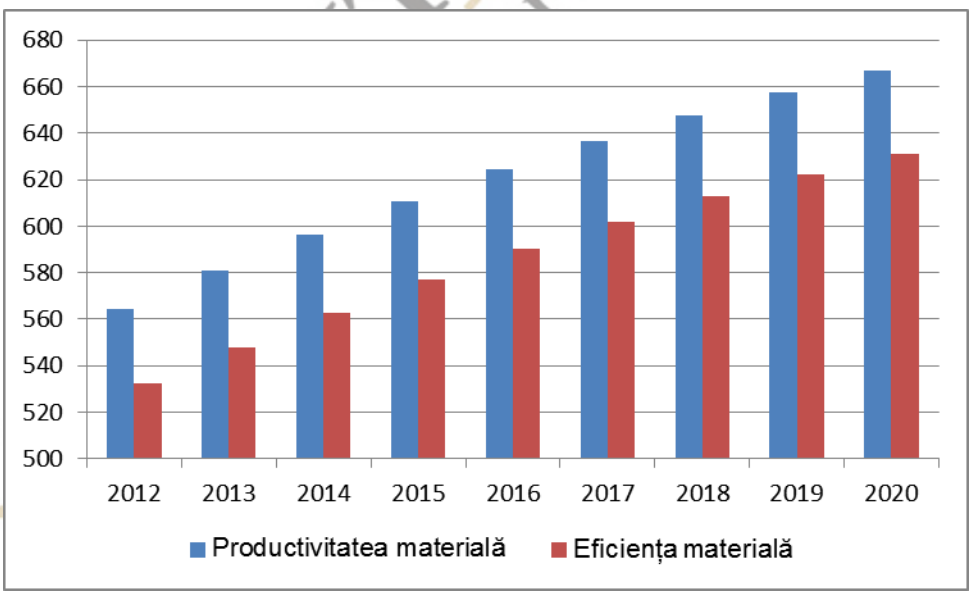

Sursa: Calcule ale autorilor

Pentru perioada 2012-2020, conform scenariului de dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică și de mediu, se observă creșterea atât a productivității materiale, cât şi a eficienţei materiale, ceea ce se traduce într-o activitate economică mai eficientă în raport cu resursele de mediu.

Aceeași metodologie a fost aplicată pentru estimarea emisiilor de gaze cu efect de seră, pentru care se estimează o scădere a valorii acestora.

Figura 71: Emisii totale cu efect de seră (echivalent CO2) (mii tone)

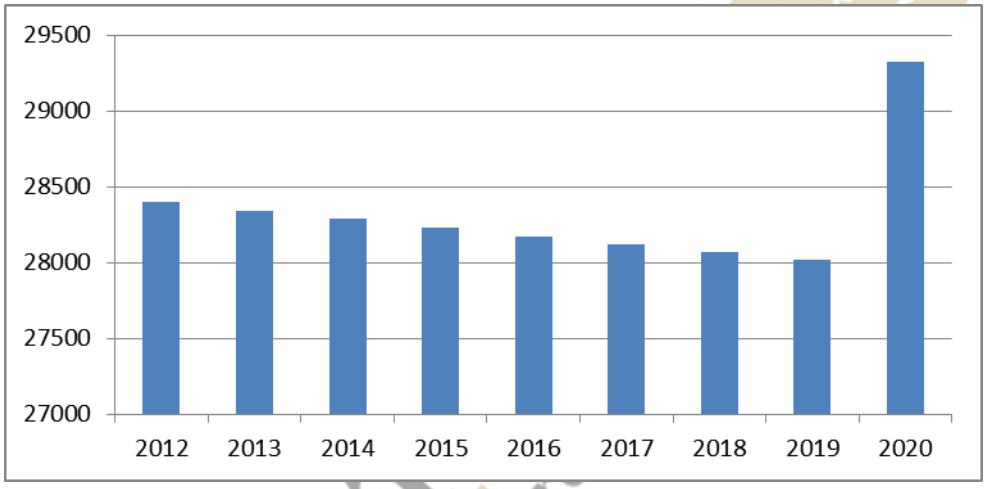

Sursa: Calcule ale autorilor

În cadrul scenariului *„Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică și de mediu”*, pentru atingerea unei creșteri economice sustenabile, cu o componentă activă de protecție a mediului, propunem susținerea proiectelor cu următoarele caracteristici:

- Prezintă soluții de valorificare eficientă a resurselor de apă utilizată în agricultură, industrie și de populație, în vederea reducerii poluării mediului;
- Contribuie la creșterea eficienței energetice și la reducerea dependenței materiale;
- Propun soluții de reducere a fenomenului migrației și a creșterii numărului locurilor de muncă.

Concluzii

Cele patru scenarii de evoluție a regiunii Sud Muntenia în perioada 2014-2020 surprind impactul activităților de CDI asupra activității economice generale, măsurată prin PIB regional, dar și impactul asupra dezvoltării bazate pe sustenabilitate economică și de mediu. Toate rezultatele estimărilor realizate în acest studiu trebuie citite sub rezerva următoarelor limite:

- Robustețea estimărilor este afectată de faptul că datele privitoare la finanțări sunt disponibile doar prin agregare anuală.
- Nu există informații privind evoluția în timp a situației financiare a proiectelor contractate.
- Nu există indicatori privind impactul proiectelor, gradul de realizare a acestora și eventuale conexiuni cu economia reală.
- Este aproape imposibil de cuantificat impactul crizei asupra accesului la finanțare în condițiile în care există cel mult 4 date disponibile (4 ani de date).

Cu aceste rezerve, estimărilor efectuate indică diferențe semnificative între rezultatele celor patru scenarii, astfel:

- În cazul scenariului "Do nothing", în care ipoteza de bază este că nu există evoluții pozitive ale cheltuielilor de CDI, în prima parte a intervalului de predicție PIB-ul regional va avea o scădere severă, iar spre sfârșitul perioadei, PIB-ul regional are o ușoară creștere, de pînă la 1% pe an.
- În cazul scenariului de referință, în care cheltuielile de CDI se mențin la nivelul mediu din perioada 1999-2009, impactul evoluției cheltuielilor de CDI asupra PIB regional este unul moderat, cu creșteri de aproximativ 4% în prima perioadă a perioadei 2010-2020 și cu încetinire a creșterii spre finalul perioadei de proiecție.
- În cazul scenariului de dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică, dacă presupunem pentru cheltuielile de CDI o creștere medie anuală de aproximativ 10%, atunci PIB regional va avea o creștere medie anuală de aproximativ 4,5%.

- În cazul scenariului de dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică și de mediu, am presupus că activitatea de CDI și PIB-ul regional vor evolua conform scenariului de dezvoltare bazat pe sustenabilitate economică. În aceste ipoteze, se observă o eficientizare a activității economice, prin prisma indicatorilor de mediu. Astfel, crește nivelul dependenței de materiale din producție internă, se manifestă o creștere a productivității și eficienței materiale și în același timp este de așteptat o ușoară scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

CAPITOLUL 5 CONCLUZII ŞI RECOMANDĂRI PENTRU PLANIFICAREA DEZVOLTĂRII DURABILE ÎN DOMENIUL CDI ÎN PERIOADA 2014 – 2020

Planificarea strategică 2014-2020

În următoarea perioadă de programare, regiunea Sud Muntenia va continua să fie încadrată în categoria regiunilor slab dezvoltate ale Uniunii Europene, având un PIB/locuitor sub 75% din media UE-27. În conformitate cu noile propuneri privind Politica de Coeziune 2014-2020[46], în regiunile mai puțin dezvoltate concentrarea din investițiile FEDR va fi de minim 50% pe investiții în creșterea competitivității IMM-urilor, cercetare și inovare (cel puțin 44%) și în utilizarea eficientă a energiei/utilizarea energiilor regenerabile (cel puțin 6%).

În conformitate cu "Metodologia privind Planificarea Dezvoltării Regionale 2014-2020" (p. 4), procesul planificării strategice se desfășoară după următorul calendar:

iun 2012 – martie 2013: Identificarea unui portofoliu de proiecte;

iun 2012 – martie 2013: Identificarea proiectelor strategice (propuneri de proiecte);

iulie 2012 continuu: Pregătirea proiectelor strategice;

[46] "General presentation on proposals for Cohesion Policy 2014-2020" accesibil la http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm. Propunerile Comisiei Europene privind cadrul general al Politicii de Coeziune sunt deocamdată supuse dezbaterii și negocierilor între Statele Membre în cadrul Consiliului European și Parlamentului European.

Cercetarea întreprinsă a permis să alcătuim împreună cu reprezentanţii mediului regional de CDI o **listă de proiecte de natură strategică** (vezi Anexe) pe care grupurile de interes regionale le au în vedere pentru finanţarea prin fondurile nerambursabile puse la dispoziţie de UE în perioada de programare 2014-2020 în domeniul **competitivităţii, cercetării, dezvoltării şi inovării**. La baza elaborării acestor propuneri se află câteva premise esenţiale care rezultă din noul Cadru Strategic de Referinţă, şi anume:

- Ţintirea unor obiective economice-sociale multi-dimensionale sau multi-tematice, între diferite sectoare de producţie sau pe circuitul integrat de formare a valorii, intern şi internaţional (de ex. valorificarea mai productivă a resurselor într-o economie „verde" etc.).

- Implementarea are loc în reţele parteneriale extinse (de ex. autorităţi, mediul privat, asociaţii profesionale, institute de cercetare etc.), la care participă un număr relevant de mare de grupuri de interese regionale.

- Acoperirea teritorială extinsă, la nivel intra- şi inter-regional, pe o rază de acoperire spaţială a mai multor unităţi administrative şi a mai multor comunităţi.

În cele două tabele care urmează prezentăm principalele date de identificare ale propunerilor de proiecte strategice, respectiv, ale proiectelor cu cele mai mari valori (peste 10 mil. lei) din perioada de programare actuală.

Tabel 57: Proiecte strategice – propuneri din regiunea Sud Muntenia în domeniul CDI pentru perioada de programare 2014-2020

Titlu proiect	Perioadă	Nume beneficiar	Valoare (lei)
Integrarea surselor de energie regenerabile în reţelele de distribuţie	36 luni	Electrica S.A. Muntenia Nord Universitatea Valahia din Târgoviște	5.145.000
Valorificarea inteligentă a resurselor de apă din Bazinului hidrografic Arges-Vedea	2014-2016	Ministerul Agriculturii Ministerul Mediu Ministerul Economiei Proprietari de terenuri agricole Primarii Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Imbunatatiri Funciare-INCDIF-ISPIF	3.600.000

Îmbunătățirea stației de preepurare din Parcul Tehnologic și Industrial Giurgiu Nord în vederea asigurării calității apelor uzate în zona transfrontalieră Giurgiu – Ruse	18 luni	PTIGN; INCDTP; ASE – Centrul de Cercetari Analize si Politici Regionale; Centrul de sprijin in afaceri pentru IMM-uri Ruse	2.475.000
Dezvoltarea de soluții in domeniul echipamentelor electrocalorice	36 luni	Universitatea Valahia din Târgoviște Arctic Gaești	1.500.000
Strategia de specializare inteligentă a regiunii Sud Muntenia	24 luni	Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia ANCS	1.368.000
Îmbunătățirea circulației informației în vederea creșterii eficienței spitalelor din județului Dâmbovița	36 luni	Spitalele din Județul Dâmbovița DSP Dâmbovița Consiliul Județean Dâmbovița Universitatea Valahia din Targoviste	-

Sursa: datele autorilor

Tabel 58: Proiectele cu cea mai mare valoarea din regiunea Sud Muntenia în domeniul CDI din perioada de programare 2007-2013

Judeţ	Program	Titlu proiect	An	Nume beneficiar	Valoare (lei)
DB	POSCCE	Dezvoltare CDI - Institut de cercetare ştiinţifică şi tehnologică multidisciplinară	2010	Universitatea Valahia din Târgoviște	57.971.600
PH	POSCCE	Centru regional de determinare a performanțelor și monitorizare a stării tehnice a materialului tubular utilizat în industria petrolieră	2010	Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești	30.472.600
DB	POSCCE	Sistem de achiziție, prelucrare și stocare date geo-spațiale obținute prin senzori aeropurtați	2009	S.C. BLOM ROMANIA S.R.L. Târgoviște	21.483.801
PH	POSDRU	Formarea personalului universitar și a studenților în utilizarea instrumentelor informatice moderne	2009	Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești	20.852.691
DB	POSDRU	Pregătire doctorală de excelență pentru societatea cunoașterii – Predex	2010	Universitatea Valahia din Târgoviște	20.025.080
DB	POSDRU	Formarea continuă a profesorilor de Istorie și Geografie în societatea	2010	Universitatea Valahia Târgoviște	18.435.335

		cunoașterii			
SM	POSDRU	Creșterea competențelor întreprinderilor și angajaților în perspectiva dezvoltării durabile	2010	Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Protecția Mediului I.C.I.M Bucuresti	13.578.697
DB	POSDRU	Bursele doctorale, premiza pentru creșterea competitivității și competențelor în cercetarea științifică	2011	Universitatea Valahia din Târgoviște-Școala Doctorală	11.729.643
AG	POSDRU	Creșterea competitivității învățământului românesc preuniversitar, din domeniul auto, prin formarea cadrelor didactice	2010	Universitatea din Pitești	9.846.138

Sursa: prelucrări ale autorilor

Chiar și o simplă extrapolare în ceea ce privește perspectivele investițiilor prin instrumente structurale în perioada 2014-2020 este imposibil de realizat. O parte din motive au fost expuse în secțiunea de conturare a scenariilor de dezvoltare. În plus, am menționa în legătură cu cercetarea de teren alte câteva motive, printre care:

- absența unui exercițiu de planificare strategică în mediul cercetat

- absența unor rezultate concrete ale monitorizării și evaluării strategiei regionale de inovare 2008-2013

- familiarizarea încă incipientă cu obiectivele noii etape de programare

- absența unor structuri de parteneriate viabile, consolidate, care să poată genera linii multiple de proiecte

- absența unui exercițiu de fundamentare a nevoilor de dezvoltare existente.

În consecință, putem aprecia că potențialul de planificare strategică a perioadei 2014-2020 este încă insuficient de conturat. Evaluarea impactului finanțării ne-a arătat, chiar în limitele menționate, că există un decalaj important în reacția de răspuns a mediului CDI la finanțările de pe piață. Din acest motiv, pregătirea timpurie a unor linii de propuneri de proiecte, strategice sau nestrategice, este cu atât mai mult necesară. Ca un exemplu, concret, am constatat cum numeroase propuneri de interes de care am luat la cunoștință

(de ex. „Dezvoltarea de ferme agricole moderne", „Potenţialul creativ al economiei zonei Dunărene", „Culturi agricole în reţele de producţie inteligentă", „Centrul multifuncţional energie verde") nu au mai putut fi finalizate în propuneri de proiecte în cursul cercetării deoarece informaţiile necesare în conturarea unei idei de proiect au lipsit.

Propunerile noi de proiecte în comparaţie cu cele deja existente, împreună cu estimările de impact macroeconomic, par a indica mai degrabă plasarea într-un scenariu al „dezvoltării zero", în care regiunea, în ansamblu, ar regresa din punct de vedere al dezvoltării economice la orizontul anului 2020. În acelaşi timp, experienţa efectivă în perioada de programare 2007-2013 ne arată că este realist să considerăm „scenariul de referinţă" ca un bun punct de plecare. În cele din urmă, analiza noastră a pus în evidenţă atât condiţionări favorabile, cât şi negative procesului de dezvoltare viitor bazat de CDI. În cele ce urmează vom insista asupra măsurilor de urmat care să asigure scenariilor optimiste, bazate pe sustenabilitate şi dezvoltare durabilă, premize cât mai sigure de realizare.

Obiective strategice şi direcţii de acţiune

Rezultatele de parcurs obţinute ne-au permis să finalizăm analiza asupra temelor de fundamentare a planificării strategice în perioada 2014-2020 cu un tablou sintetic SWOT – al punctelor tari, al punctelor slabe, al oportunităţilor şi ameninţărilor la nivelul regiunii Sud Muntenia, care a fost prezentat în sub-capitolul 2.4. Realizarea obiectivului unei dezvoltări sustenabile în domeniul cercetării – dezvoltării – inovării presupune, aşa cum am menţionat, înscrierea pe o traiectorie care să valorifice în modul cel mai adecvat premisele de competitivitate existente. Din acest motiv, recomandăm adoptarea unei strategii de tipul *Strategii Oportunităţi - Puncte tari (OPT)* pentru folosirea oportunităţilor cu avantajul oferit de punctele tari. Prezentăm în continuare recomandările de obiective, direcţii de acţiune şi măsuri propuse, împreună cu indicatori de evaluare, pentru elaborarea şi implementarea acestei strategii.

Obiectivul strategic 1 *Dezvoltarea capacităţii instituţionale de promovare şi sprijin al inovării*

<u>Direcţii de acţiune</u>

1.1 Consolidarea funcției strategice și programatice a agenției de dezvoltare, ca organizație promotor a competitivității și inovării Pe măsură ce rolul palierului regional de guvernare în domeniul competitivității și inovării este în creștere, este necesară o consolidare atât a procesului de planificare strategică cât și a portofoliului de programe și proiecte în domeniu. Strategia de Inovare Regională a Regiunii Sud Muntenia 2008-2013 a reprezentat un prim exercițiu în acest sens. Documentele strategice aferente perioadei următoare de programare beneficiază, pe de o parte, de experiența dobândită și lecțiile învățate în acest sens și, pe de altă parte, de un cadru strategic european mult mai puternic axat pe inovare și competitivitate. Metodologiile și resursele destinate asistării Planurilor de Dezvoltare Regională / Strategiilor Regionale de Cercetare Inovare pentru Specializare Inteligentă (RIS3) pot ghida un proces de planificare strategică îmbunătățit, care să consolideze rolul agenției în domeniu, să comunice și promoveze mandatul de care dispune și să crească capacitatea internă de programare.

1.2 Dezvoltarea relațiilor de cooperare la nivel instituțional și între actorii mediului public și a celui privat

Ca actor al sistemului regional de sprijin al invării, agenția de dezvoltare regională deține în primul rând un rol de promotor și facilitator. Studiul prezent a reliefat un deficit semnificativ de înțelegere și asumare a rolului inovării precum și contribuțiilor/atribuțiunilor pe care le pot avea diverși actori din regiune. În acest sens, facilitarea constantă a unor ocazii de difuzare/schimb de informații, interacțiune și parteneriat către/între diverși actori locali este extrem de importantă deoarece contribuie la dezvoltarea unui vocabular comun, ralierea la o perspectivă aliniată strategiilor regionale cu privire la rolul și importanța inovării, diseminarea de bune practici și generarea de oportunități concrete de parteneriat în acest sens.

Interacțiunea și cooperarea necesită și o abordare teritorială, Muncipiul București / Regiunea București Ilfov și instituțile de guvernare și CDI localizate aici necesitând o atenție particulară în acest sens.

1.3 Elaborarea și implementarea de programe de finanțare și asistență pentru actorii sistemului de sprijin al inovării

Cercetarea realizată în cadrul prezentului studiu a reliefat o nevoie semnificativă de servicii de sprijin al competitivității și inovării. Deși în număr limitat, organizații de sprijn al inovării (departamente specifice ale universităților, camere de comerț, asociații ale întreprinderilor, etc) există și manifestă deschidere în a dezvolta o ofertă de astfel de servicii însă dețin resurse și capacitate limitată în acest sens. Sunt necesare, prin urmare, atât progrograme de sprijin pentru acumularea de expertiză și creștere a capacității organizaționale a acestora, cât și programe de finanțare pe care acestea le pot accesa pentru a își putea extinde serviciile și deservi mai mulți beneficiari.

Măsuri pentru implementarea direcțiilor de acțiune aferente obiectivului strategic *Consolidarea funcției strategice și programatice a agenției de dezvoltare, ca organizație promotor a competitivității și inovării*

Direcții de acțiune	Măsuri	Indicatori de implementare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
1.1.Consolidarea funcției strategice și programatice a agenției de dezvoltare regională, ca organizație promotor a competitivității și inovării	Elaborarea documentelor strategice în domeniul competitivității și inovării Dezvoltarea capacității interne de implementare, monitorizare și evaluare a documentelor strategice realizate pentru perioada următoare de programare Implementarea de activități de comunicare pentru creșterea transparenței și vizibilității agenției ca mandat în domeniul sprijinii competitivității și inovării	Volum de asistență tehnică contractată Număr de personal instruit în planificare strategică/ programare în domeniul invării și CDI	Documente programatice realizate Număr de angajați în departament propriu responsabil cu domeniul inovării și competitivității	Număr de indicatori ai documentelor strategice atinși Percepția publicului asupra rolului și mandatului i ADR în domeniu

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Direcţii de acţiune	Măsuri	Indicatori de implementare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
1.2 Dezvoltarea relațiilor de cooperare la nivel instituțional și între actorii mediului public și a celui privat	Organizarea de evenimente (conferințe, târguri etc) de interacțiune, identificare de parteneri intra și inteer-regionali, transfrontalieri și transnaționali pentru proiectele de dezvoltare a regiunii Dezvoltarea unei platforme de resurse în domeniu inovării și competitivității pentru a spori transparența și accesibilitatea cu privire la oportunități disponibile	Numărul de evenimente organizate Instrumente de comunicare realizate (ex. platforma)	Colaborări și parteneriate ale ADR formalizate Volumul colaborărilor și parteneriatelor ale altor actori din regiune în domeniul competitivității și inovării Investiții private combinate cu sprijinul public pentru IMM-uri (altele decât granturile);*	Gradul de satisfacție al actorilor privați privind sistemul de sprijin
1.3 Elaborarea și implementarea de programe de finanțare și asistență pentru actorii sistemului de sprijin al inovării	Elaborarea de programe de asistență tehnică pentru a sprijini acumularea de know how și diseminarea de bune practici europene în materiel de sprijin pentru inovare și competitivitate Dezvoltarea unui programe de finanțare de servicii de sprijin pentru competitivitate și inovare	Număr de organizați de sprijin benefiare Număr de programe elaborate și implementate	Fonduri alocate și cheltuite Număr de organizații beneficiare	Număr de beneficiari finali susținuți

*Indicatori propuşi în Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului privind dispoziţiile aplicabile Fondului european de dezvoltare regională şi obiectivului referitor la investiţiile pentru

creştere economică şi ocuparea forţei de muncă şi de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006, pp. 21-24

Obiectivul strategic 2 *Dezvoltarea capitalului uman, infrastructurii materiale și instrumentelor de finanțare pentru producerea și valorificarea rezultatelor CDI*

Direcţii de acţiune

*2.1 Atragerea și retenția de capital uman angajat în activități de cercetare, dezvoltare inovare*În această categorie poate fi inclusă forța de muncă calificată și specializată în sectoarele economice ce manisfestă avantaj competitiv dar și în noi domenii de cercetare fundamentală şi aplicativă în care actorii regionali au demonstrat că pot aduce contribuţii originale. În acest sens, activitatea agenției de dezvoltare regională poate viza dezvoltarea sau finanțarea unor proiecte care sa promoveze și răsplătească valoarea și meritele personalului înalt calificat, sa sprijine specializarea și angajarea în activități de CDI (ex. burse doctorale, etc) și să faciliteze mobilitatea națională și internațională a acestora.

În plus, agenția de dezvoltare regională poate analiza nevoile și preferințele ce țin de consum, stil de viață, activități profesionale și de timp liber și să considere astfel de aspecte în finanțarea/implementarea de programe și proiecte ce pot crește atractivitatea centrelor universitare din regiune și motiva retenția/relocarea acestora.

2.2.Dezvoltarea resurselor materiale necesare pentru desfășurarea de activități de cercetare dezvoltare inovare

Dezvoltarea bazei materiale pentru activități de cercetare, dezvoltare, inovare este necesară pentru creștererea competitivității activităților CDI rezultate dar și la atragerea și retenția unui număr mai mare de cercetători care să găsească în regiune oportunități de valorificare a calificărilor de care dispun. Astfel, o dotare adecvată a laboratoarelor şi centrelor de cercetare se va reflecta în calitatea produselor şi proiectelor de CDI desfăşurate la nivel regional. Pe termen lung, rezultatul va avea efecte de antrenare,

regiunea fiind în măsură să atragă atât proiectele naționale, cât și proiectele internaționale de cercetare pe domeniile de specializare. În plus, creșterea competitivității bazei materiale a universităților, spre exemplu, va duce în timp la atragrea și formarea unui bazin de stundenți mai bine pregătiți, ce pot fi ulterior angrenați în activități de inovare desfășurate în centrele respective.

2.3 Sprijin pentru dezvoltarea de instrumente de finanțare pretabile la organizații/activități din domeniul inovării, cercetării și dezvoltării

Așa cum a fost reliefat și în studiul prezent, finanțarea este una din cele mai presante provocări în materie de dezvoltare a activităților de CDI, atât pentru sectorul public cât și pentru cel privat.

Rolul agenției de dezvoltare în acest sens este unul multiplu. Pe de o parte, urmând modelul altor regiuni din UE, agenția ar putea dezvolta, indepenent sau în parteneriat cu finanțatori privați, un fond de capital de risc sau de ”match making” ce ar permite accesarea de finanțare inițială pentru proiecte de inovare.

În al doilea rând, agenția ar putea acționa ca un facilitator, colectând opinii și nevoi din partea instituțiilor și agenților economici cu privire la nevoi /capacități de inovare și poate accesa programe de finanțare sau conduce negocieri, în parteneriat cu reprezentanți ai mediului financiar bancar, pentru dezvoltarea de produse special desemnate.

În al treilea rând, așa cum a reieșit și din activitatea de cercetare de teren, există nevoia din partea actorilor din domeniul CDI în a avea acces la informații privind oportunități de finanțare precum și abilități ce țin de pregătirea necesară realizarii unor solicitări de finanțare aferente. Prin urmare, agenția de dezvoltare regională ar putea aloca resurse (de tip echipa mobila, evenimente periodice, asistența tehnică etc) în a asista diverse organizații să acceseze finanțări disponibile.

<u>Măsuri pentru implementarea direcțiilor de acțiune</u> aferente obiectivului strategic *Dezvoltarea capitalului uman, infrastructurii materiale și instrumentelor de finanțare pentru producerea și valorificarea rezultatelor CDI*

Direcții de acțiune	Măsuri	Indicatori de implementare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
2.1 Atragerea și retenția de capital uman angajat în activități de cercetare, dezvoltare inovare	Susținerea de programe de mobilitate și transfer de cunoaștere în parteneriat cu alte centre universitare din alte regiuni Susținerea implementării unor proiecte de finanțare pentru cursuri doctorale și post-doctorale Implementarea unor inițiative menite să promoveze meritele și rezultatele CDI ce vin de la angajați, din mediul public și privat, din regiune	Numărul de participanți la cursurile doctorale și post-doctorale Numărul de participanți la programe de mobilitate și transfer de cunoaștere	Numărul de posturi pentru personalul din domeniul C&D/cercetători create în entitățile care beneficiază de sprijin;* Numărul proiectelor internaționale de CDI câștigate la nivel regional	Creșterea activității academice (eg. publicații în reviste internaționale recunoscute ISI) Creșterea punctajului de evaluare al universităților gazdă Reducerea fluctuațiilor de personal în domeniul CDI
2.2.Dezvoltarea resurselor materiale necesare pentru desfășurarea de activități de cercetare dezvoltare inovare	Stimularea și asistarea unor programe de sprijin pentru investiții în infrastructură și dotări, atât pentru mediul public cât și cel privat	Infrastructuri de CDI noi create / dotări achiziționate Capacitate de CDI crescută (număr de cercetători deserviți) Volumul investițiilor preconizate	Numărul de lucrători în domeniul C&D/de cercetători care lucrează în infrastructuri de cercetare construite sau echipate recent* Volumul investițiilor private combinate cu sprijinul public pentru dotarea laboratoarelor și centrelor de cercetare	Mărimea ratei populației cu vârstă de 30-40 de ani absolventă a unei forme de educație terțiară
2.3 Sprijin pentru	Dezvoltarea, în parteneriat	Asistență	Fond de	Creșterea

Direcţii de acţiune	Măsuri	Indicatori de implementare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
dezvoltarea de instrumente de finanțare pretabile la organizații/activități din domeniul inovării, cercetării și dezvoltării	public privat, a unui fond de capital de risc destinat întreprinderilor inovative Susținerea dezvoltării de instrumente de finanțare din partea instituțiilor financiar bancare Sprijin pentru actori ai inovării în identificarea și accesarea de finanțări existente	tehnică achiziționată pentru designul fondului de capital de risc Asistență tehnică achiziționată pentru designul unor instrumente de capital de risc	capital de risc creat Fonduri alocate pentru sprijinirea întreprinderilor inovative Număr de întreprinderi/ organizații finanțate Număr de întreprinderi / alte organizații asistate pentru obținerea de finanțare	volumului de investiții în Cdi Creșterea cifrei de afaceri rezultate din activități de Cdi Creșterea numărului de salariați angajați în CDI Numărul de brevete dezvoltate și comercializate

*Indicatori propuşi în Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului privind dispoziţiile aplicabile Fondului european de dezvoltare regională şi obiectivului referitor la investiţiile pentru creştere economică şi ocuparea forţei de muncă şi de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006, pp. 21-24

Obiectivul strategic 3 *Susținerea valorificării avantajelor de specializare regionale și a resurselor locale pentru specializarea inteligentă*

Direcţii de acţiune

3.1

Susținerea activităților de inovare generate de mediul public și privat în domeniile de specializare ale regiunii

Valorificarea potenţialului regional se realizează prin impulsionarea specificităţii activităţilor economice ale fiecărui judeţ component, inclusiv cu avantajele oferite de amplasarea geografică şi condiţiile naturale. Accesul la finanţare (instrumente structurale şi programe naţionale) pentru activităţile de CDI este mult facilitat dacă se justifică prin valorificarea atuurile de specializare existente. În cadrul regiunii Sud Muntenia, pot fi avute în vedere industriile petrochimică (și conexe), industria constructoare de mașini (și conexe, precum ingineria materialelor) și agricultura / industria agroalimentară (și conexe, precum biotehnologii, soluții de bio-energie, etc).

3.2 Promovarea și creșterea vizibilității activităților de CDI din regiune pe plan național și internațional

Regiunea Sud Muntenia deţine avantaje competitive care pot fi exploatate atât la nivel naţional, cât şi la nivel internaţional. Aceste avantaje competitive sunt generate de tradiţia şi know-how-ul deţinute în sectoarele tradiţionale, poziţia geografică şi diversitatea resurselor oferite de acestea, deschiderea internă şi internaţională oferite de poziţia strategică şi de infrastructura regiunii. Programele existente de cooperare transfrontalieră oferă o bună platformă pentru definirea unui profil economic regional la nivelul Europei de Sud Est. Pe măsură ce activitatea de CDI se intensifică, este necesar un efort coordonat de poziționare și vizibilitate pentru a crește atractivitate regiunii pentru noi potențiali investitori / parteneri.

<u>Măsuri pentru implementarea direcțiilor de acțiune</u> aferente obiectivului strategic *Susținerea valorificării avantajelor de specializare regionale și a resurselor locale pentru specializarea inteligentă*

Direcţii de acţiune	Măsuri	Indicatori de implementare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
3.1 Susținerea activităților de inovare generate de mediul public și privat în domeniile	Promovarea iniţiativelor şi proiectelor antreprenorilor locali în direcţii de specializare inteligentă Organizarea unor evenimente pentru prezentarea instrumentelor de	Numărul de evenimente de lucru cu mediul financiar-bancar	Numărul de întreprinderi care beneficiază de granturi* Numărul de întreprinderi care beneficiază de	PIB-ul regional/judeţ ean pe locuitor Numărul de întreprinderi care au introdus pe piaţă produse

Direcții de acțiune	Măsuri	Indicatori de implementare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
de specializare ale regiunii	investiții/finanțare în rândul antreprenorilor locali		sprijin financiar, altul decât granturile* Numărul de întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar* Numărul de locuri de muncă create în IMM-uri care beneficiază de sprijin* Numărul de start-up-uri inovative beneficiare	noi sau produse îmbunătățite semnificativ, noi pentru piață datorită proiectelor de inovare sau de C&D care beneficiază de sprijin* Numărul de întreprinderi care au introdus pe piață produse noi sau produse îmbunătățite semnificativ, noi pentru întreprindere datorită proiectelor de inovare sau de C&D care beneficiază de sprijin*
3.2 Promovarea și creșterea vizibilității activităților de CDI din regiune pe plan național și internațional	Implementarea de campanii de marketing pentru promovarea avantajelor competitive ale regiunii Sud Muntenia pe diferite sectoare de specialzare Organizarea de misiuni / deschiderea de reprezentanțe externe pe piețele de interes pentru industriile vizate, pentru promovarea avantajelor competitive ale regiunii Sud-Muntenia	Numărul de participări internaționale la conferințele vizate pentru promovarea potențialului regiunii Număr de instrumente de comunicare utilizate (ex. apariții în presă, panotaj, etc) Număr de reprezentanțe	Număr de regiuni unde a fost promovat profilul de specialziare al regiunii Sud Muntenita Număr de parteneriate nou generate	Percepția națională și internațională asupra potențialului de dezvoltare pe care îl deține regiunea Sud-Muntenia Creșterea exporturilor rezultate din activități de CDI

Direcții de acțiune	Măsuri	Indicatori de implementare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
		deschise Număr de misiuni		

*Indicatori propuşi în Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului privind dispoziţiile aplicabile Fondului european de dezvoltare regională şi obiectivului referitor la investiţiile pentru creştere economică şi ocuparea forţei de muncă şi de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006, pp. 21-24

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Concluzii şi recomandări finale

Una dintre lecţiile demne de luat în calcul pentru îmbunătăţirea procesului de planificare strategică pentru perioada 2014 – 2020, în vederea dezvoltării domeniului cercetării – dezvoltării – inovării, la nivel naţional şi regional este **lecţia dată de mediul privat** în gestionarea acestui tip de activitate. Mediul public poate beneficia de experienţa trăită de investitorii privaţi şi să adopte metodele de succes aplicate de aceştia.

Imperativă pentru îmbunătăţirea procesului de planificare strategică pentru perioada 2014 – 2020, în vederea dezvoltării domeniului CDI la nivel naţional şi regional este crearea şi dezvoltarea de **proiecte integrate**, care să implice actori la nivel inter-regional, transfrontalier şi transnaţional şi care să atingă obiective economico-sociale pentru întreaga comunitate. Stabilirea şi clarificarea contextului în care se desfăşoară şi se implementează proiecte cu finanţare europeană este o altă problemă ce trebuie să îşi găsească rezolvare pentru o mai bună planificare a următoarei perioade şi pentru o rată de absorbţie a fondurilor europene mult mai ridicată. Importantă este şi utilizarea mai eficientă şi mai adecvată a fondurilor europene, direcţionarea lor spre domenii ce au un real potenţial de dezvoltare şi un impact socio-economic ridicat.

Identificarea proiectelor strategice de **specializare inteligentă** va reprezenta probabil principala provocare a perioadei care urmează. În **domeniul industrial**, unul dintre domeniile de orientare strategică în materie de activităţi de CDI care utilizează avantajele unice ale regiunii îl reprezintă petrochimia şi valorificarea **produselor derivate din petrol** (cel de-al doilea răspunzând astfel unor necesităţi în dezvoltare la nivel naţional, cum este cel al construcţiilor de infrastructură rutieră). Alte domenii tradiţionale care pot sta la baza creării de strategii de specializare sunt **construcţiile de maşini**, **electronica, ingineria materialelor** şi **bioingineria**.

În domeniul agricol, având în vedere specificul climateric şi geografic al ţării în general şi al regiunii în particular, calităţile bine cunoscute ale solului din câmpiile din sudul regiunii, tradiţia pe care partea de sud a regiunii o are în acest sector, cât şi previziunile meteo pentru următorii ani, o direcţie demnă de exploatat este industria agroalimentară şi biotehnologiile. Un subdomeniu cu potenţial semnificativ constă în realizarea de **hibrizi şi**

soiuri de plante rezistente la secetă. Potenţialul INCDA Fundulea în acest domeniu este foarte ridicat, însă este necesar sprijinul autorităţilor publice locale, regionale şi centrale.De valorificat este şi poziţia Institutului Naţional de Cercetare Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură din judeţul Argeş. Acesta este **singurul furnizor de material de înmulţire de viţă de vie liber de virusuri din România**. **Legumicultura** prezintă de asemenea un potenţial ridicat de dezvoltare, inclusiv prin proiecte de colaborare transfrontalieră cu Bulgaria, datorită posibilităţii utilizării apei din Dunăre pentru irigaţii. Având în vedere tendinţele în materie de produse alimentare la nivel internaţional, specializarea pe **produse bio** este o cale ce poate aduce părţii de sud impulsul de care are nevoie pentru a recupera decalajul înregistrat comparativ cu nordul regiunii, utilizând resursa cea mai abundentă, natura. Pe aceeaşi linie pot fi dezvoltate şi **ferme ecologice** care să răspundă nevoilor consumatorilor regionali, naţionali şi de ce nu şi celor internaţionali. În linie cu domeniul agricol, menționăm și nișe de activități economice precum valorificarea meșteșugurilor tradiționale (de ex. confecționarea din răchita în cadrul unor cooperative meșteșugărești de obiecte de artizanat) ce pot individualiza regiunea și îi pot conferi noi direcții de dezvoltare.

Alte domenii emergente în regiune sunt, în **aria serviciilor**, un potențial **turistic** foarte ridicat reprezentat de nordul regiunii dar și, mai nou, **axa Dunării**, potențial ce a fost foarte puțin fructificat până în prezent.

În zona de **mediu**, conform strategiilor UE în acest domeniu pot fi concepute proiecte de investiții și CDI în domeniul producerii de **energie din surse alternative**, valorificând noile capacități de CDI dezvoltate în prezent în cadrul Universității Valahia dar și în cadrul unor agenți privați ce au obținut sprijin pentru acest domeniu de activitate din fonduri europene.

De analizat este şi **relaţia mediul privat-public**, calitatea sistemului de consultanţă şi a celui bancar şi eficientizarea colaborării şi comunicării între toţi actorii implicaţii în activitatea de CDI. Refacerea circuitelor rupte în transmiterea de informaţii existente în prezent este o condiţie sine qua non pentru dezvoltarea sectorului de CDI.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Stabilirea unui **pachet stimulativ pentru funcționarii** care se ocupă de accesarea de fonduri europene este importantă pentru calitatea proiectelor și rata de succes a acestora. Fără o investiție și o motivare corespunzătoare a resursei umane mai bine calificate nu vor apărea rezultatele atât de așteptate.

Însușirea culturii antreprenoriale și a inovării este un proces îndelungat, lent și de substanță. Implicarea tuturor în crearea unei conștiințe publice asupra importanței vitale pe care o are acest sector în creșterea competitivității economice și în îmbunătățirea nivelului de trai al regiunii și al țării este esențială pentru îmbunătățirea procesului de planificare strategică. **Adaptarea permanentă a sistemului de învățământ**, pe toate treptele sale, crearea de condiții pentru stimularea inovării, alocarea de fonduri suficiente și promovarea beneficiilor aduse de inovare sunt factorii asupra cărora trebuie să *acționăm în prezent, cu gândul la viitor*.

Concluzionând, principalul mesaj transmis de actorii inovării în urma analizei efectuate a fost aceea că **slaba finanțare** este cea mai semnificativă problemă cu care se confruntă aceștia în regiune. Se remarcă trei dimensiuni unde este necesară alocarea de fonduri / dezvoltarea unor instrumente de finanțare dedicate:

- ✓ pentru *instituții de CDI*, sunt necesare mai multe finanțări ce ar putea sprijini activități de CDI în linie cu potențialul de specializare economică al regiunii.
- ✓ pentru *sectorul de IMM-uri* cu interes în domeniul inovării, este necesară dezvoltarea unor instrumente de alocare de capital de risc. Astfel de instrumente sunt absolut necesare având în vedere gradul ridicat de risc asociat activităților de CDI, pe de o parte, și condițiilor nepermisive impuse de sistemul de finanțare existent (bănci, fonduri de garantare, finanțări europene, etc.).
- ✓ pentru *activități de sprijin al inovării*, avem în vedere activități ce au ca obiect popularizarea noțiunilor ce țin de inovare, promovarea importanței activităților de CDI pentru creșterea competitivității întreprinderilor și susținerea unor activități de sprijin pentru transfer tehnologic, protecția drepturilor de proprietate intelectuală, etc.

O a doua concluzie importantă se referă la **slaba vizibilitate/înțelegere asupra cadrului de sprijin al inovării**. Actorii intervievați și informațiile colectate arată o înțelegere redusă a rolului și instrumentelor pe care le deține Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia în ceea ce privește promovarea și susținerea inovării în regiune. O recomandare în acest sens vizează necesitatea de a clarifica și promova rolul instituțional al ADR SM în domeniul inovării prin exprimarea clară a mandatului său și a instrumentelor/resurselor de care dispune în acest sens, desfășurarea în mod constant de acțiuni și construirea unor relații stabile, constante cu alți actori în domeniu (universități, institute, structuri de sprijin ale afacerilor).

O a treia concluzie importantă ce a reieșit în urma cercetării se referă la **percepția privind gradul de utilitate și familiarizarea cu strategia curentă de inovare (2008-2013)**. Exerciții succesive de planificare strategică în care documentul programatic rezultat este insuficient monitorizat sau măcar cunoscut în rândul publicului țintă vizat afectează credibilitatea și importanța asociată unui asemenea proces. În plus, fără eforturi și resurse alocate pentru implementarea unui astfel de document strategic, demersul de a îl realiza își pierde cea mai mare parte din utilitate. Pentru perioada următoare de programare este imperios necesară gândirea unui plan de acțiuni concrete cu resurse alocate și un cadru de monitorizare a implementării acestei strategii având o activitate periodică susținută. Ținem să subliniem importanța ca o asemenea strategie să conțină strict ceea ce este fezabil si posibil de asumat de către ADR SM, având în vedere contextul de funcționare și capacitatea administrativ financiară a unei asemenea instituții în România.

O a patra concluzie vizează **modificările necesare ce țin de cadrul fiscal și legislativ** ce ar putea susține activitatea de CDI. Conform cadrului politicilor europene, agențiile de dezvoltare regională vor elabora și susține strategii de specializare inteligentă a regiunilor, monitorizarea progresului fiind realizată pe un set de indicatori standard agreați la nivel european. Însă din punctul nostru de vedere nu pot exista progrese majore în domeniul inovării și competitivității fără o serie de ajustări ale cadrului de reglementare curent. Prin urmare, considerăm că unul din rolurile ADR-ului este să dețină o poziție pro activă, să împingă pe agenda guvernanților astfel de propuneri de modificări structurale.

O ultimă concluzie importantă se referă **la disparitățile majore ce există între județele din nordul și sudul regiunii.** Recomandarea noastră ține de a căuta să se traseze politici și programe diferențiate în funcție de probleme întâmpinate și resursele ce pot fi valorificate în funcție de nivel și specializare zonală.

ANEXE

Anexă 1 - Economie Socială

Tabel 1 -Anexă: Producția totală - mii lei

Entitatea cooperatistă	2007	2008	2009	2010
ASCOM Argeș	10131.20	11230.30	9848.20	8470.80
SCM Arta Meseriașilor Pitești				1432.80
SCM Întreținerea Pitești	2044.40	2374.20	2275.50	2387.70
SCM Muncitoarea Topoloveni	587.50	60.90	700.60	657.90
Societate Coop. ATCOM Calarasi	961.50	1220.50	1196.10	1074.20
Soc. Coop. Dunărea Olteniţa	1393.10	1091.90	947.10	1075.20
Asociația „UJCM Dâmboviţa”	11531.20	12108.60	9650.00	8270.90
SCM Munca Giurgiu	689.80	340.90	791.00	1060.40
SCM Sârguinţa Giurgiu	515.50	648.50	621.10	625.70
SCM Dunărea Giurgiu	253.90	578.90	585.50	482.90
UJCM Ialomiţa	3171.00	3220.80	3613.50	3479.70
UJCM Prahova	24549.70	25758.90	26557.20	24343.00
AJSCOM Teleorman	1498.00	2315.50	852.90	1606.50
Unirea SCM Alexandria	520.50	546.80	812.60	690.50

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naționale a cooperației meșteșugărești. 2011

Tabel 2 -Anexa: Investiții - mii lei

Entitatea cooperatistă	2007	2008	2009	2010
ASCOM Argeș	1271.90	763.40	609.50	395.70
SCM Arta Meseriașilor Pitești				64.40
SCM Întreținerea Pitești	60.00	85.30	218.40	104.80
SCM Muncitoarea Topoloveni			100.00	60.00
Societate Coop. ATCOM Călărași		1031.80	136.10	81.50

Soc. Coop. Dunărea Oltenița	62.00	44.40	26.00	42.70
Asociația „UJCM Dâmbovița”	790.20		577.60	98.50
SCM Munca Giurgiu	7.00	23.20	16.20	
SCM Sârguința Giurgiu		24.00	32.30	29.90
SCM Dunărea Giurgiu		13.10	47.20	27.60
UJCM Ialomița	400.50	122.80	175.10	62.20
UJCM Prahova	2247.10	1000.10	494.80	1251.90
AJSCOM Teleorman			171.90	333.60
Unirea SCM Alexandria		23.80	28.20	12.80

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naționale a cooperației meșteșugărești. 2011

Tabel 3 -Anexă: Venituri – mii lei

Entitatea cooperatistă	2007	2008	2009	2010
ASCOM Argeș	1968.40	12519.70	10792.00	9028.40
SCM Arta Meseriașilor Pitești				1571.80
SCM Întreținerea Pitești	2121.70	2517.90	2448.10	2534.50
SCM Muncitoarea Topoloveni	986.90	1318.10	1210.30	1198.20
Societate Coop. ATCOM Călărași	1074.60	1350.20	1421.20	1082.50
Soc. Coop. Dunărea Oltenița	2410.10	1908.80	1879.60	1986.80
Asociația „UJCM Dâmbovița”	13977.10	15425.00	13076.40	11352.40
SCM Munca Giurgiu	535.70	1244.20	573.10	1390.00
SCM Sârguința Giurgiu	516.80	687.00	670.70	645.00
SCM Dunărea Giurgiu	480.50	583.00	620.00	1025.90
UJCM Ialomița	6000.90	4733.60	4690.70	4361.30
UJCM Prahova	30037.20	35541.60	30519.20	28263.30
AJSCOM Teleorman	2371.00	2384.00	1559.30	2699.20
Unirea SCM Alexandria	932.20	1035.60	1060.30	860.50

Sursa: Anuarul statistic al Uniunii naționale a cooperației meșteșugărești. 2011

Anexa 2 – Centralizare chestionare economie socială

Q1. Ce fel de formă juridică are întreprinderea dvs.? (12/12 răspunsuri valide)

Răspuns	Frecvență	Procent
Fundație	1	8.3
Asociație	3	25.0

Cooperativă	8	66.7
Total	12	100.0

Q2. De cât timp a fost înființată? (12/12 răspunsuri valide)

Toate persoanele chestionate au răspuns "Mai mult de 5 ani".

Q3. Cu ce fonduri a fost înființată? (12/12 răspunsuri valide) - răspuns multiplu!

Răspuns	Frecvență	Procent
Investiție privată	8	57.1
Fonduri provenind de la fundații sau asociații partenere	2	14.3
Alte surse	4	28.6
Total	14	100.0

Răspunsuri pentru varianta "Alte surse"(4/4 răspunsuri valide) :

Patrimoniu cooperatist meșteșugăresc

Depuneri de capital social de către fiecare membru cooperator

Capital social al acționarilor (membrii cooperatori)

Programul PHARE și programul FSE

Q4. Care este domeniul de activitate? (12/12 răspunsuri valide)

Răspunsuri :

Prestări servicii foto

Prestări servicii către populație

Fabricarea bijuteriilor și articolelor similare din metale prețioase cod 3212

Producție de obiecte de artizanat textil: ii, bluze gen ie, cămăși brodate, fuste brodate, eșarfe brodate, fețe de masă brodate, etc.. Toate realizate manual.

Închirieri de spaţii (cod 6820), prestări servicii (5272)

Consultanţă/formare profesională

Asistenţă socială în sănătatea mintală

Alte forme de învăţământ

Fabricarea altor produse manufacturiere

Servicii şi comerţ

Formare profesională şi servicii conexe

Prestări servicii

Q5. Care este numărul actual de angajați? - Q6. Care a fost numărul de angajați la înființarea întreprinderii? (12/12 răspunsuri valide)

Q5. Număr actual de angajaţi	Q6. Număr de angajaţi la înfiinţarea întreprinderii
23	42
21	50
22	62
125	40
8	51
10	2
80	6
37	6
30	25
37	62
30	2
19	22

Q7. Întreprinderea dvs. are angajați provenind din grupuri de risc (persoane cu dizabilități, șomaj de lungă durată, femei, romi etc.)? (12/12 răspunsuri valide) - răspuns multiplu

Răspuns	Frecvență	Procent
Da	9	75.0
Nu	3	25.0
Total	12	100.0

Dacă DA care? (*9/9 răspunsuri valide) - răspuns multiplu*

Răspuns	Frecvență	Procent
Persoane cu dizabilități	2	18.2
Șomaj de lungă durată	2	18.2
Femei	6	54.5
Romi	1	9.1
Total	11	100.0

Q8. Care este cuantumul profitului reinvestit pentru ultimii 3 ani - 2009, 2010, 2011? (răspund doar întreprinderile mai vechi de 3 ani) (3/12 răspunsuri valide)

Cuantum profit reinvestit pentru ultimii 3 ani (RON)	**17.100** **30.000** **300.000**

Printre persoanele care nu au răspuns la această întrebare sau au pus valoarea 0 s-a argumentat prin următoarele variante de răspuns (4 / 9 persoane din cele care n-au răspuns) :

- Nu am avut profit
- Dividende
- Suntem ONG
- Nu s-a reinvestit profitul

Q9. Cine sunt beneficiarii asocierii (beneficiarii proiectelor/persoanele din asociere fac parte din grupuri de risc)? (8/12 răspunsuri valide)

Răspunsuri :

- Membrii cooperatori
- Membrii cooperatori
- Parteneriat
- Persoane adulte cu probleme de sănătate mintală (DA, fac parte din grupuri de risc)
- Şomeri, persoane fără loc de muncă (DA, fac parte din grupuri de risc)
- Proiect POSDRU - Calificare 145 femei (DA, fac parte din grupuri de risc)
- Acţionarii (membrii cooperatori)
- SCM Constructorul

Q10. Care este numărul de proiecte în care întreprinderea dvs. a fost implicată de la înființarea ei? (8/12 răspunsuri valide)- Q11. Care este valoarea estimativă acestor proiecte?
(7/12 răspunsuri valide)

Q10. Număr proiecte	Q11. Valoare estimativă proiecte (RON)
0	0
1	200.000
2	4.500.000
10	-
14	10.000.000
5	100.000
0	0
5	1.600.000

Q12. Cine sunt principalii parteneri ai întreprinderii pe care o reprezentați? (9/12 răspunsuri valide)

Răspunsuri :

- Populaţia

- Persoane fizice
- Magazine cu specific de artă populară şi artizanat din marile oraşe: Central Cluj, STARCOM Brasov, MODEX Timişoara, Unirea Bucureşti, Victoria Bucureşti etc.
- Persoane juridice - chiriaşi, persoane juridice si fizice - prestări servicii
- CEPECOM SA Bucureşti, AS. GECO Râmnicu Vâlcea
- AJOFM, DAS, DGASPC, alte ONG-uri (ARCA, FORD, ADIM)
- Auchan Romania SA, Leroy Merlin, Mr. Bricolage Romania, entităţi publice
- Persoane fizice şi juridice
- SCM Constructorul, SC CONFORT SA

Întrebări adresate persoanei/managerului care completează chestionarul :

Q13. Care este ultima formă de învăţământ absolvită? (10/12 răspunsuri valide)

Răspuns	Frecvenţă	Procent
Facultate	4	33.3
Studii postuniversitare	6	50.0
Total	10	83.3

Q14. Sex (10/12 răspunsuri valide)

Răspuns	Frecvenţă	Procent
Masculin	9	75.0
Feminin	1	8.3
Total	10	83.3

Q15. Vârsta (10/12 răspunsuri valide)

Media	51 ani
Valoarea minimă	36 ani
Valoarea maximă	65 ani

Q16. Mediu (10/12 răspunsuri valide)

Răspuns	Frecvență	Procent
Rural	1	8.3
Urban	9	75.0
Total	10	83.3

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Anexă Tabele

Tabel 4 -Anexa: PIB-ul regional pe locuitor comparativ cu media europeană (euro)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU 27	17800	19100	19800	20500	20700	21700	22500	23700	25000	25000	23500	24500
Sud - Muntenia	1200	1500	1600	1800	1900	2300	3100	3800	4700	5400	4700	5011*
% EU 27	*7*	*8*	*8*	*9*	*9*	*11*	*14*	*16*	*19*	*21*	*20*	*20*

Sursa: EUROSTAT (2012). *PIB la nivel regional*, *Estimare CNP

Tabel 5 –Anexă: PIB-ul regional pe locuitor (SPC) comparativ cu media europeană (euro/ loc.)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU 27	17.800	19.100	19.800	20.500	20.700	21.700	22.500	23.700	25.000	25.000	23.500	24500
Sud - Muntenia	3.900	4.000	4.400	4.900	5.200	6.100	6.500	7.600	8.500	9.700	9.500	-
% EU27	**22**	**21**	**22**	**24**	**25**	**28**	**29**	**32**	**34**	**39**	**40**	**-**

Sursa: EUROSTAT (2012). *PIB la nivel regional*

Notă explicativă: La momentul realizării studiului, EUROSTAT nu a publicat datele privind PIB-ul în euro la nivelul regiunilor de dezvoltare pentru anul 2010.

Tabel 6 –Anexă: PIB-ul regional pe locuitor (SPC) la nivelul regiunilor de dezvoltare (euro/ loc.)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Nord-Vest	4,500	4,600	5,200	5,800	6,200	7,000	7,400	8,500	10,000	10,500	10,100
Centru	4,800	5,100	5,600	6,300	6,700	7,400	7,700	9,000	10,500	11,100	10,700
Nord-Est	3,400	3,400	4,000	4,400	4,700	5,100	5,200	5,800	6,600	7,200	6,900
Sud-Est	4,300	4,400	4,900	5,400	5,700	6,800	6,800	7,700	8,400	9,400	8,900
Sud - Muntenia	3,900	4,000	4,400	4,900	5,200	6,100	6,500	7,600	8,500	9,700	9,500
București-Ilfov	8,600	10,700	11,200	12,100	13,000	14,800	17,300	19,800	23,000	29,200	26,100
Sud-Vest Oltenia	4,100	4,100	4,700	4,700	5,400	6,100	6,200	7,200	8,100	8,700	8,400

Vest	5,400	5,100	5,900	6,600	7,300	8,500	8,900	10,600	12,000	12,800	12,100
România	4,700	5,000	5,500	6,000	6,500	7,400	7,900	9,100	10,400	11,700	11,000

Sursa: EUROSTAT (2012). *PIB la nivel regional*

Notă explicativă: La momentul realizării studiului, EUROSTAT nu a publicat datele privind PIB-ul în euro la nivelul regiunilor de dezvoltare pentru anul 2010.

Tabel 7 –Anexă: Distribuția PIB-ului regional pe județe (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeș	22,2	24,5	22,5	24,1	24,9	24,9	26,1	26,6	26,0	26,8	26,9	25,1
Călărași	7,5	7,1	8,0	6,6	6,9	8,1	6,1	6,1	6,1	7,0	6,5	8,1
Dâmbovița	14,3	14,6	14,2	15,0	15,2	14,5	14,5	14,5	15,9	13,8	14,1	15,5
Giurgiu	6,5	5,9	6,9	6,3	5,8	7,6	5,8	5,6	5,1	5,6	6,0	7,9
Ialomița	9,6	8,2	8,8	8,2	8,5	9,2	8,0	7,5	6,4	7,2	7,0	7,2
Prahova	27,3	28,2	26,9	28,9	28,7	25,5	30,3	31,1	31,3	30,5	30,8	27,5
Teleorman	12,8	11,5	12,6	11,0	10,0	10,2	9,2	8,7	9,2	9,1	8,7	8,4

Sursa: calcule proprii

Tabel 8 –Anexă: Ponderea PIB-ului regional în PIB-ul național, pe categorii de activități CAEN 1

%	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agricultură, vânătoare și silvicultură	**17.8**	**15.3**	**18.2**	**15.6**	**15.6**	**18.5**	**16.8**	**16.2**	**15.4**
Pescuit și piscicultură	16.7	13.8	20.6	11.5	12.9	10.1	13.8	16.8	10.4
Industrie	14.7	15.5	13.4	14.5	14.3	14.6	16.5	17.1	16.2
Construcții	10.3	11.4	11.3	11.4	11.6	11.2	10.2	10.7	10.7
Comerț	12.0	11.1	10.9	11.8	11.1	10.9	11.3	10.2	9.9
Hoteluri și restaurant	8.8	8.0	8.8	8.5	9.0	8.9	10.2	10.3	10.5
Transport, depozitare și comunicații	11.3	10.2	10.2	10.5	9.6	9.0	9.1	9.9	10.4
Intermedieri financiare	9.0	7.8	8.0	7.7	7.4	7.2	7.0	6.0	6.2
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	10.0	9.1	9.6	10.2	10.6	10.3	10.9	11.0	11.8
Administrație publică și apărare	11.6	12.3	12.4	12.7	12.7	12.5	12.2	12.0	12.2
Invățământ	11.6	11.7	12.1	11.6	11.6	11.0	11.1	11.1	11.0
Sănătate și asistentă socială	11.6	12.1	12.0	12.0	12.1	11.6	11.4	11.1	10.9

Sursa: calcule proprii

Tabel 9 –Anexă: Ponderea PIB-ului regional în PIB-ul național, pe categorii de activități CAEN 2 (%)

%	2008	2009
Agricultură, silvicultură şi pescuit	**18.2**	**17.9**
Industrie	**16.7**	**16.7**
Construcţii	10.1	11.5
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor. Transport şi depozitare. Hoteluri şi restaurant	10.8	11.8
Informaţii şi comunicaţii	4.3	4.7
Intermedieri financiare şi asigurări	5.6	5.2
Tranzacţii imobiliare	**14.6**	**14.3**
Activităţi profesionale. ştiinţifice şi tehnice. Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii support	10.3	10.3
Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public. Învăţământ. Sănătate şi asistenţă social	11.3	11.6
Activităţi de spectacole, culturale şi recreative. Alte activităţi de servicii	6.9	8.0

Sursa: calcule proprii

Notă explicativă: La momentul realizării studiului, nu au fost disponibile date privind PIB-ul regional pe categorii de activităţi pentru anul 2010.

Tabel 10 –Anexă: Ponderea populaţiei ocupate civile la nivel regional în total naţional, CAEN 1

	Agricultură, vânătoare, silvicultură	Industrie extractivă	Industrie prelucrătoare	Energie electrică şi termică, gaze şi apă	Construcţii	Comerţ	Alte servicii
1999	17,6	19,9	15,5	12,8	12,8	14,1	13,0
2000	17,6	20,2	14,4	12,8	12,2	12,7	11,9
2001	17,6	20,6	14,1	13,3	12,5	12,0	11,8
2002	17,6	21,3	14,2	12,9	12,1	12,2	11,8
2003	17,6	21,5	14,1	13,3	12,1	12,3	11,7
2004	17,7	21,7	14,1	13,3	12,2	12,3	11,5
2005	17,7	19,9	14,1	12,9	11,0	11,9	11,6
2006	17,6	21,0	14,1	12,3	11,4	11,7	11,5
2007	17,7	20,5	14,4	12,3	11,1	11,5	11,6

2008	17,6	21,1	14,4	12,6	11,4	11,3	11,1

Sursa: calcule proprii

Tabel 11 –Anexă: Ponderea populației ocupate civile la nivel regional în total național, CAEN 2

	Agricultură, silvicultură și pescuit	Industrie extractivă	Industrie prelucrătoare	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	Construcții	Comerț	Alte servicii
2009	17,6	19,8	14,5	10,5	13,6	11,2	11,7	11,2
2010	17,6	19,5	14,7	10,7	13,7	11,1	11,9	11,0

Sursa: calcule proprii

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Tabel 12 –Anexă: Evoluţia principalilor indicatori economico – sociali în regiunea Sud Muntenia (2011 - 2015)

	Total regiune	Argeş	Călăraşi	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
2011								
Creşterea reală a PIB	**3,6**	4,2	2,5	4,0	4,3	4,1	3,4	1,9
PIB / Locuitor (euro)	**5605**	7898	3424	4898	3640	4499	6954	3976
Populația ocupata civilă medie	**2,3**	3,1	1,0	1,3	0,9	3,0	4,0	0,5
Numărul mediu de salariați	**0,2**	0,1	0,0	0,1	0,2	0,3	0,5	0,0
Rata şomajului înregistrat - %	**6,2**	5,6	4,5	6,3	5,7	7,4	5,5	9,0
Câştigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	**1386**	1527	1139	1341	1330	1201	1478	1192
Câştigul salarial mediu net lunar	**6,3**	6,5	6,4	6,3	6,0	5,9	6,4	6,0
2012								
Creşterea reală a PIB	**1,8**	3,5	0,8	0,9	1,8	1,0	1,5	0,6
PIB / Locuitor (euro)	**5697**	8149	3441	4923	3702	4535	7036	4022
Populația ocupata civilă medie	**0,1**	0,0	-0,1	0,1	-0,1	0,3	0,4	-0,1
Numărul mediu de salariați	**0,3**	0,3	0,2	0,1	0,5	0,6	0,3	0,4
Rata şomajului înregistrat - %	**5,5**	4,8	4,0	5,3	5,2	6,9	4,7	8,3
Câştigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	**1474**	1622	1214	1428	1413	1280	1571	1272
Câştigul salarial mediu net lunar	**6,4**	6,3	6,6	6,5	6,3	6,6	6,3	6,7
2013								
Creşterea reală a PIB	**3,0**	3,6	2,6	2,8	2,5	2,7	3,0	2,5
PIB / Locuitor (euro)	**6148**	8844	3691	5286	3980	4874	7579	4353
Populația ocupata civilă medie	**0,2**	0,0	0,1	0,2	0,1	0,4	0,5	0,1
Numărul mediu de salariați	**0,7**	0,6	0,7	0,4	0,5	1,0	0,9	0,6
Rata şomajului înregistrat - %	**5,3**	4,5	3,8	4,9	5,0	6,6	4,3	8,0
Câştigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	**1560**	1713	1287	1509	1492	1355	1663	1351
Câştigul salarial mediu net lunar	**5,8**	5,6	6,0	5,7	5,6	5,8	5,9	6,2
2014								
Creşterea reală a PIB	**3,7**	4,2	3,1	3,5	3,2	3,4	3,7	3,3
PIB / Locuitor (euro)	**6648**	9607	3967	5689	4290	5250	8177	4735
Populația ocupata civilă medie	**0,3**	0,1	0,2	0,3	0,2	0,5	0,6	0,1
Numărul mediu de salariați	**0,8**	0,7	0,8	0,5	0,6	1,0	1,1	0,7
Rata şomajului înregistrat - %	**5,1**	4,3	3,6	4,7	4,8	6,4	4,1	7,9
Câştigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	**1623**	1778	1341	1570	1552	1411	1731	1410
Câştigul salarial mediu net lunar	**4,0**	3,8	4,2	4,0	4,0	4,2	4,0	4,4
2015								
Creşterea reală a PIB	**4,0**	4,5	3,4	3,7	3,5	3,8	4,0	3,5
PIB / Locuitor (euro)	**7117**	10346	4224	6057	4577	5602	8743	5074
Populația ocupata civilă medie	**0,4**	0,2	0,3	0,4	0,3	0,6	0,7	0,2
Numărul mediu de salariați	**0,9**	0,8	0,9	0,6	0,7	0,9	1,2	0,8
Rata şomajului înregistrat - %	**4,9**	4,1	3,4	4,5	4,6	6,2	3,9	7,8
Câştigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	**1684**	1843	1396	1628	1607	1467	1797	1467
Câştigul salarial mediu net lunar	**3,8**	3,6	4,1	3,7	3,5	3,9	3,8	4,1

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză (2012). *Prognoza în profil teritorial 2012 - 2015.* http://www.cnp.ro/user/repository/prognoza_regiuni_2012-2015.pdf

Tabel 13 –Anexă: Valoarea adăugată brută regională pe categorii de resurse. Valori istorice şi valori prognozate

%	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
VAB Agricultură	43,3	-5	-7,4	13	0,2	0,5	1,5	2
VAB Industrie	8,6	-1,4	7,5	6,3	2,5	4	4,2	4,3
VAB Construcţii	20,2	2,3	-7,2	2,5	2,2	4,4	5,1	5,2
VAB Servicii	2,1	-2,9	-2,4	0	1,2	2,6	3,5	4

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză (2012). *Prognoza în profil teritorial 2012 - 2015.* http://www.cnp.ro/user/repository/prognoza_regiuni_2012-2015.pdf

Tabel 14 –Anexă: Numărul întreprinderilor active ale economiei naţionale la nivel regional şi judeţean

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Argeş	8406	8129	8260	8518	9265	10619	11676	12526	13671	14683	14312	13311
Călăraşi	3521	3267	3357	3415	3549	3831	4158	4449	4646	5021	4858	4526
Dâmboviţa	4627	4225	4145	4148	4560	5257	5820	6207	6881	7577	7361	6610
Giurgiu	2873	2759	2771	2754	2837	2974	3123	3353	3768	4236	4234	4024
Ialomiţa	3179	2921	2861	2881	3082	3347	3502	3692	3905	4287	4275	3910
Prahova	11848	11501	11662	11762	12533	13846	14702	15749	17073	18394	17919	16253
Teleorman	4407	4181	4110	4142	4221	4367	4500	4701	4980	5284	5255	5052
Sud Muntenia	38861	36983	37166	37620	40047	44241	47481	50677	54924	59482	58214	53686

Sursa: INS (2012).*Activitatea întreprinderii*

Tabel 15 –Anexă: Numărul de firme şi densitatea acestora în municipiile şi oraşele regiunii Sud Muntenia

Jud.	UAT	NUMĂR DE FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
AG	Câmpulung	839	810	802	787	841	947	1022	1076	1121	1159	1128	1019	28,1
AG	Costeşti	100	91	111	99	100	107	114	116	151	148	158	151	14,3
AG	Curtea De Argeş	574	556	578	575	625	734	773	784	853	941	929	856	26,2
AG	Mioveni	422	403	404	409	432	467	509	561	612	671	634	592	17,4
AG	Piteşti	4184	4060	4150	4419	4900	5600	6208	6579	6988	7463	6947	6337	38,0
AG	Ştefăneşti	133	111	136	125	147	166	214	255	318	324	363	363	25,6
AG	Topoloveni	111	105	123	111	113	123	138	145	166	187	181	165	15,8
CL	Budeşti	61	56	59	64	66	78	84	82	92	105	101	89	12,4
CL	Călăraşi	1734	1604	1635	1603	1664	1753	1940	2042	2093	2240	2145	2000	27,4

Jud.	UAT	NUMĂR DE FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
CL	Fundulea	48	44	48	52	61	64	71	81	84	87	86	94	14,0
CL	Lehliu Gară	123	111	118	110	115	110	122	130	137	155	131	126	19,9
CL	Oltenița	577	554	585	605	662	714	790	813	825	883	846	735	27,1
DB	Fieni	60	67	70	65	67	68	79	90	114	114	116	106	13,8
DB	Găești	332	281	260	241	238	269	297	314	351	376	370	338	22,6
DB	Moreni	266	246	243	237	264	303	323	319	337	353	334	292	14,4
DB	Pucioasa	209	181	178	197	214	248	278	286	318	314	314	290	18,9
DB	Răcari	43	44	40	40	39	43	52	56	67	81	79	82	12,5
DB	Târgoviște	1953	1794	1821	1870	2182	2497	2792	2921	3111	3285	3121	2791	31,7
DB	Titu	140	122	115	109	113	129	138	150	154	170	180	156	15,5
GR	Bolintin Vale	171	167	179	173	169	194	193	218	243	282	269	250	20,0
GR	Giurgiu	1413	1334	1363	1371	1440	1463	1522	1612	1744	1880	1817	1690	25,0
GR	Mihăilești	61	63	60	68	79	105	117	123	145	169	171	169	22,7
IL	Amara	85	80	76	78	70	81	85	93	110	113	117	114	14,2
IL	Căzănești	33	42	43	52	58	63	53	53	50	54	46	48	13,7
IL	Fetești	446	381	369	351	385	402	402	418	455	489	472	444	13,0
IL	Fierbinti Târg	42	40	38	40	44	45	47	42	39	37	40	38	8,2
IL	Slobozia	1262	1150	1154	1168	1270	1367	1444	1520	1572	1732	1684	1492	28,8
IL	Țăndărei	126	125	127	123	125	131	156	166	144	170	158	133	10,2
IL	Urziceni	397	386	363	368	394	430	454	483	526	556	499	563	32,8
PH	Azuga	67	64	58	64	70	74	81	96	109	120	113	93	19,0
PH	Băicoi	261	254	262	261	273	306	337	361	396	440	442	387	19,8
PH	Boldești Scăeni	112	103	95	97	114	123	141	158	173	191	205	186	16,4
PH	Breaza	251	234	239	238	261	274	304	324	342	399	388	328	18,9
PH	Bușteni	259	249	256	254	257	280	292	291	328	330	324	280	28,0
PH	Câmpina	953	943	945	958	1001	1067	1127	1208	1280	1386	1321	1209	32,8
PH	Comarnic	141	151	148	143	155	174	181	184	197	207	204	182	14,0
PH	Mizil	231	211	206	205	209	213	210	220	236	255	230	214	13,3
PH	Ploiești	5684	5445	5534	5613	6069	6820	7250	7667	8035	8601	8113	7295	32,1
PH	Plopeni	116	104	105	106	109	144	166	168	176	185	197	182	19,3
PH	Sinaia	402	404	395	385	408	430	448	485	514	532	518	506	43,8
PH	Slănic	62	55	59	53	58	64	70	78	85	87	87	86	13,1
PH	Urlați	135	124	122	116	119	134	142	158	178	212	221	200	17,6
PH	Vălenii De Munte	245	232	239	232	235	261	275	289	332	354	372	224	16,7
TR	Alexandria	1395	1305	1337	1360	1440	1535	1618	1663	1746	1818	1757	1628	33,0

Jud.	UAT	NUMĂR DE FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
TR	Roșiori De Vede	665	650	633	634	615	605	629	630	679	693	671	651	21,7
TR	Turnu Mpgurele	422	411	391	387	401	435	471	502	518	534	542	489	17,2
TR	Videle	191	161	158	167	175	172	175	184	201	227	225	229	19,7
TR	Zimnicea	161	177	172	181	193	184	197	210	216	234	238	225	15,1

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

Tabel 16 –Anexă: Numărul de firme şi densitatea acestora în comunele regiunii Sud Muntenia

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
AG	Albestii de Muscel	31	32	21	32	27	37	35	39	42	66	60	58	9,74
AG	Albesti de Arges	29	23	25	21	24	6	12	9	9	8	8	7	4,77
AG	Albota	25	25	26	27	29	35	37	45	62	69	76	76	19,78
AG	Aninoasa	17	13	11	11	17	19	25	25	28	26	27	26	7,80
AG	Arefu	14	15	15	13	14	17	19	19	25	29	31	26	10,14
AG	Babana	9	7	6	7	10	15	17	17	19	30	31	27	9,28
AG	Baiculesti	30	28	26	28	31	39	42	43	49	51	56	49	7,92
AG	Balilesti	12	9	12	10	16	21	18	24	31	30	32	32	7,56
AG	Barla	16	18	18	18	19	20	24	25	27	30	28	28	5,22
AG	Bascov	123	125	129	137	149	175	203	241	299	308	339	341	35,04
AG	Beleti Negresti	4	3	2	1	3	7	12	15	12	14	13	9	4,88
AG	Berevoesti	15	14	14	15	14	14	20	26	26	32	27	22	6,29
AG	Bogati	14	13	15	12	14	14	13	13	17	20	23	22	4,81
AG	Boteni	13	12	15	17	18	20	20	23	23	21	21	22	8,64
AG	Botesti	1	2	3	2	4	7	9	6	5	4	3	3	2,54
AG	Bradu	54	54	52	55	60	78	94	127	176	184	223	229	35,19
AG	Bradulet	4	1	3	1	3	1	4	6	7	10	11	12	6,40
AG	Budeasa	28	25	30	20	27	26	35	35	47	46	50	52	13,13
AG	Bughea De Jos	19	17	17	13	12	13	19	19	18	18	20	18	6,01
AG	Bughea De Sus	0	0	0	0	0	18	24	23	24	26	23	24	7,38
AG	Buzoesti	29	25	27	22	27	23	26	25	23	22	24	31	5,13
AG	Caldararu	11	8	11	10	10	10	8	13	12	17	15	15	5,79
AG	Calinesti	53	58	58	53	50	53	58	65	83	87	94	84	7,54

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
AG	Cateasca	21	27	28	26	28	33	37	37	52	63	69	66	16,97
AG	Cepari	9	9	9	12	11	16	13	13	12	10	10	12	5,22
AG	Cetateni	10	12	12	11	11	10	10	10	14	17	16	17	5,57
AG	Cicanesti	6	7	6	10	9	11	12	15	16	16	18	17	7,99
AG	Ciofrangeni	10	13	12	15	13	17	15	13	18	18	20	22	8,66
AG	Ciomagesti	3	6	5	8	8	8	9	6	5	3	2	2	1,78
AG	Cocu	12	12	6	10	8	12	9	13	11	15	14	12	5,24
AG	Corbeni	36	35	38	39	39	47	45	49	51	62	62	60	10,40
AG	Corbi	25	24	23	25	28	30	34	36	41	46	47	44	10,52
AG	Cosesti	38	44	43	46	53	63	67	75	77	78	79	70	12,80
AG	Cotmeana	8	6	6	8	8	15	13	14	13	18	20	15	7,39
AG	Cuca	9	8	12	9	9	11	15	14	13	15	18	18	8,37
AG	Dambovicioara	16	15	14	13	15	20	16	16	22	25	24	24	26,26
AG	Darmanesti	33	32	28	28	25	31	37	38	47	50	52	46	12,60
AG	Davidesti	10	10	12	11	12	14	15	15	22	24	23	22	7,32
AG	Dobresti	6	6	4	5	8	11	12	9	8	12	10	9	5,02
AG	Domnesti	50	42	40	39	39	49	50	50	56	62	66	64	19,52
AG	Draganu	14	13	12	10	11	13	16	18	19	20	21	24	12,52
AG	Dragoslavele	13	13	14	12	17	21	24	26	26	30	28	26	10,00
AG	Godeni	11	14	14	16	15	18	21	24	29	25	25	18	5,75
AG	Harsesti	6	3	6	5	6	8	11	11	14	12	10	10	4,10
AG	Hartiesti	15	16	16	14	8	12	11	14	7	14	10	9	4,36
AG	Izvoru	14	11	12	11	11	12	11	13	14	15	13	12	4,98
AG	Leordeni	30	34	31	35	31	39	38	42	59	59	64	58	9,88
AG	Leresti	58	56	54	58	51	59	65	73	71	69	69	60	12,58
AG	Lunca Corbului	20	20	19	19	16	19	17	23	24	30	29	23	7,95
AG	Malureni	12	8	11	10	11	15	12	15	17	20	24	20	4,45
AG	Maracineni	51	55	58	51	60	78	85	114	153	158	181	165	31,68
AG	Merisani	22	25	30	26	27	30	39	41	43	42	41	36	7,33
AG	Micesti	23	25	21	18	20	27	27	33	36	47	51	48	10,69
AG	Mihaesti	21	16	19	15	18	21	22	24	28	30	31	27	4,47
AG	Mioarele	4	3	4	3	3	2	6	6	8	8	10	10	6,12
AG	Mirosi	15	12	14	14	11	9	7	8	7	6	6	6	2,36

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
AG	Moraresti	12	10	11	11	12	18	19	23	24	29	27	30	15,74
AG	Mosoaia	35	33	37	35	40	63	74	88	115	127	141	139	28,78
AG	Mozaceni	21	17	16	13	14	12	12	9	14	14	13	16	6,68
AG	Musatesti	17	13	14	14	16	17	20	19	22	24	25	23	5,77
AG	Negrasi	12	12	13	10	13	12	15	16	13	16	16	16	6,48
AG	Nucsoara	3	2	2	1	3	3	2	5	5	9	13	12	7,99
AG	Oarja	14	11	10	9	10	12	11	12	18	14	15	18	6,20
AG	Pietrosani	63	59	59	61	62	66	72	78	87	89	95	85	14,41
AG	Poiana Lacului	46	36	39	37	38	42	45	47	60	69	78	70	10,17
AG	Poienarii De Arges	7	6	7	5	6	5	6	5	4	6	5	7	6,15
AG	Poienarii De Muscel	18	16	16	18	21	21	19	18	21	20	24	20	5,72
AG	Popesti	17	11	8	7	6	6	4	7	7	8	9	8	3,70
AG	Priboieni	24	25	27	21	34	30	37	38	43	45	41	39	11,18
AG	Raca	0	0	0	0	1	0	1	1	4	6	5	4	2,77
AG	Ratesti	16	16	18	15	18	18	21	30	34	40	46	50	15,32
AG	Recea	9	12	10	8	8	9	9	10	10	15	12	14	4,69
AG	Rociu	12	10	9	11	9	15	14	17	17	19	18	17	6,58
AG	Rucar	78	75	69	67	75	91	116	125	144	149	156	143	23,53
AG	Salatrucu	13	17	17	14	16	17	19	22	20	23	22	24	10,70
AG	Sapata	5	5	6	5	6	8	7	9	9	14	13	13	7,19
AG	Schitu Golesti	37	35	29	35	32	44	44	45	47	55	52	46	9,10
AG	Slobozia	25	26	15	22	21	32	36	44	52	73	75	74	15,31
AG	Stalpeni	36	37	36	37	37	39	33	40	41	40	39	44	8,84
AG	Stefan Cel Mare	13	12	11	13	12	14	16	14	17	19	22	22	8,90
AG	Stoenesti	33	31	34	25	29	24	32	33	37	40	39	40	8,89
AG	Stolnici	19	16	19	16	17	16	16	14	14	15	13	16	4,49
AG	Suici	8	5	5	5	5	4	10	11	11	13	17	15	5,74
AG	Suseni	17	47	20	37	20	33	23	32	26	38	29	26	8,29
AG	Teiu	10	7	7	7	7	6	8	6	5	10	9	9	6,09
AG	Tigveni	28	29	24	26	22	27	28	30	28	30	27	27	7,90
AG	Titesti	18	16	17	17	23	20	23	29	32	31	36	40	7,93
AG	Uda	6	7	7	6	5	4	6	4	6	8	8	8	3,79
AG	Ungheni	21	18	16	15	16	17	17	19	16	16	14	15	4,59

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
AG	Valea Danului	15	14	15	16	19	23	24	28	32	28	31	29	9,75
AG	Valea Iasului	32	31	28	35	27	32	28	35	32	41	38	37	13,44
AG	Valea Mare Pravat	30	28	31	28	28	35	30	36	44	46	47	43	9,80
AG	Vedea	19	21	21	21	23	26	26	27	29	25	28	29	7,55
AG	Vladesti	6	8	8	9	9	10	11	11	17	18	22	18	5,70
AG	Vulturesti	0	0	0	0	7	9	10	11	9	8	13	14	4,84
CL	Alexandru Odobescu	13	10	10	13	9	17	19	22	29	28	26	27	9,67
CL	Belciugatele	6	6	7	9	10	10	9	10	10	18	19	20	10,25
CL	Borcea	48	40	38	42	41	46	48	53	63	67	63	59	6,83
CL	Cascioarele	10	6	6	6	5	8	7	9	11	13	12	10	5,31
CL	Chirnogi	61	52	55	57	66	68	67	72	78	80	80	70	8,92
CL	Chiselet	22	25	24	30	27	33	31	36	37	39	38	36	10,30
CL	Ciocanesti	28	29	33	33	33	31	41	43	45	56	58	53	12,13
CL	Crivat	0	0	0	0	0	0	0	7	5	10	15	12	5,34
CL	Curcani	17	15	18	21	21	25	25	29	29	29	33	30	5,68
CL	Cuza Voda	39	33	34	32	28	37	33	41	50	52	53	50	12,17
CL	Dichiseni	9	4	4	4	3	4	5	5	7	7	6	5	3,00
CL	Dor Marunt	35	31	29	24	22	26	31	37	40	44	40	44	6,32
CL	Dorobantu	12	12	15	17	19	20	19	23	24	28	29	24	8,30
CL	Dragalina	54	50	48	47	49	50	47	54	63	73	65	66	7,62
CL	Dragos Voda	19	20	16	15	14	19	19	21	19	21	24	22	7,48
CL	Frasinet	6	7	8	10	9	7	8	8	8	7	8	8	4,57
CL	Frumusani	10	6	6	8	15	15	18	23	30	34	36	38	8,24
CL	Fundeni	20	18	15	13	12	13	13	16	16	17	22	20	4,11
CL	Galbinasi	0	0	0	0	0	0	11	14	14	23	21	18	5,22
CL	Gradistea	31	25	25	30	31	40	37	50	54	60	67	59	12,54
CL	Gurbanesti	4	6	7	11	13	11	11	11	12	12	11	13	9,26
CL	Ileana	20	19	16	15	11	12	14	14	13	15	19	21	6,49
CL	Independenta	15	15	12	14	13	13	15	16	20	17	19	19	5,46
CL	Jegalia	27	27	25	29	24	27	25	31	32	34	30	30	6,70
CL	Lehliu	9	9	9	10	6	11	8	10	15	16	16	18	6,47
CL	Luica	8	8	9	9	9	8	7	10	12	12	10	9	4,30
CL	Lupsanu	18	17	20	20	19	22	29	31	29	33	27	33	10,15

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
CL	Manastirea	32	29	34	40	38	41	44	53	58	64	56	51	8,82
CL	Mitreni	32	26	22	25	22	26	26	29	32	37	38	35	8,25
CL	Modelu	60	53	49	52	59	71	80	82	93	96	96	92	9,37
CL	Nana	9	7	9	8	8	11	13	17	20	31	28	27	10,95
CL	Nicolae Balcescu	2	2	2	2	4	4	3	4	5	6	8	6	3,82
CL	Perisoru	24	25	28	28	31	38	40	45	43	45	44	36	6,77
CL	Plataresti	11	11	12	10	12	15	14	15	12	14	13	11	3,07
CL	Radovanu	23	23	27	24	26	30	34	31	35	34	33	27	6,04
CL	Roseti	26	22	22	26	23	27	30	35	35	33	37	36	5,98
CL	Sarulesti	18	25	25	24	36	40	27	23	22	25	23	22	7,05
CL	Sohatu	6	5	5	6	6	10	11	14	16	21	23	22	7,21
CL	Soldanu	13	16	15	17	13	15	19	22	25	26	26	25	7,54
CL	Spantov	21	16	19	22	21	24	22	27	27	28	34	32	6,92
CL	Stefan Cel Mare	18	18	18	15	21	22	22	21	20	26	23	24	7,23
CL	Stefan Voda	9	7	9	14	10	13	9	11	13	12	13	12	4,85
CL	Tamadau Mare	10	6	7	9	8	9	7	12	10	10	11	14	6,04
CL	Ulmeni	23	23	28	27	25	29	32	37	36	41	39	36	7,02
CL	Ulmu	8	8	11	9	12	13	13	12	15	13	14	15	9,74
CL	Unirea	21	17	13	14	16	12	19	15	19	18	16	19	6,89
CL	Valcelele	13	11	12	15	16	17	17	20	20	20	23	29	16,11
CL	Valea Argovei	16	17	18	19	19	22	20	25	26	27	24	24	9,92
CL	Vasilati	12	10	12	12	15	13	8	11	23	25	27	20	4,66
CL	Vlad Tepes	11	10	8	8	10	10	13	9	10	11	13	12	5,29
DB	Aninoasa	21	21	21	21	32	41	59	71	89	100	101	86	14,01
DB	Baleni	33	37	34	32	33	35	41	46	58	64	59	55	6,34
DB	Barbuletu	17	11	11	10	12	3	8	6	7	7	11	10	5,84
DB	Bezdead	12	12	13	15	15	18	19	18	24	28	28	25	5,32
DB	Bilciuresti	11	11	12	12	9	9	12	11	11	14	14	14	8,03
DB	Branesti	52	48	52	24	32	28	37	34	37	38	40	35	8,99
DB	Branistea	18	16	13	13	13	16	19	23	27	31	22	21	4,78
DB	Brezoaele	4	4	5	4	4	8	11	14	16	18	21	19	5,31
DB	Buciumeni	22	18	20	18	16	21	21	21	29	32	41	32	6,97
DB	Bucsani	22	17	18	16	20	22	26	24	31	36	38	39	5,69

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
DB	Butimanu	9	9	8	7	7	8	7	5	10	12	10	14	6,19
DB	Candesti	12	8	10	10	11	13	15	15	12	16	19	19	6,46
DB	Ciocanesti	8	5	6	5	8	7	15	17	20	22	19	17	3,37
DB	Cobia	14	13	11	11	9	17	16	19	22	25	25	25	8,01
DB	Cojasca	8	5	5	4	5	5	5	7	16	27	27	25	3,21
DB	Comisani	33	32	37	37	41	47	53	68	79	89	86	69	13,08
DB	Contesti	21	26	19	10	11	14	20	23	24	28	28	28	5,21
DB	Corbii Mari	28	25	24	24	27	23	28	37	42	56	53	49	5,76
DB	Cornatelu	7	9	6	7	6	6	3	3	4	3	5	6	3,80
DB	Cornesti	25	21	18	13	17	22	24	19	24	34	34	35	5,07
DB	Costestii Din Vale	15	13	11	10	9	9	12	23	23	27	18	17	4,77
DB	Crangurile	18	20	20	19	20	21	20	19	22	24	26	22	6,30
DB	Crevedia	36	27	27	29	24	31	26	31	59	81	99	94	14,67
DB	Darmanesti	34	30	27	29	27	28	30	37	36	49	44	40	9,03
DB	Dobra	18	14	12	12	12	15	14	11	16	20	19	20	5,36
DB	Doicesti	14	15	16	17	21	23	29	27	36	35	33	30	6,01
DB	Dragodana	78	69	62	59	52	58	57	54	58	76	74	71	10,25
DB	Dragomiresti	30	24	21	23	23	28	29	36	49	57	46	41	4,76
DB	Finta	13	12	10	10	10	12	12	12	15	17	20	19	4,28
DB	Glodeni	11	10	9	7	10	11	12	12	16	21	19	16	3,65
DB	Gura Foii	15	10	10	8	11	10	12	15	19	26	19	14	6,26
DB	Gura Ocnitei	37	37	33	31	31	36	38	38	41	57	47	40	5,17
DB	Gura Sutii	51	48	44	45	46	51	54	57	57	71	63	50	9,38
DB	Hulubesti	10	10	8	9	9	11	11	11	14	18	14	11	3,26
DB	I. L. Caragiale	28	25	25	26	26	31	37	43	55	53	47	40	5,59
DB	Iedera	7	7	8	5	5	14	13	15	15	18	23	22	5,44
DB	Lucieni	31	30	25	26	31	12	17	14	19	25	23	19	6,74
DB	Ludesti	10	12	13	9	10	16	12	13	14	11	11	11	2,12
DB	Lunguletu	17	19	16	15	16	19	20	22	27	34	37	34	5,90
DB	Malu Cu Flori	11	13	11	9	10	11	11	13	14	12	17	16	6,48
DB	Manesti	12	10	7	6	7	9	12	11	13	22	22	21	4,17
DB	Matasaru	39	41	34	24	21	26	26	25	22	25	21	22	3,98
DB	Mogosani	17	18	17	13	14	19	19	18	25	27	23	21	4,87

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
DB	Moroeni	31	26	22	21	18	22	26	31	37	42	48	46	8,85
DB	Morteni	13	11	9	10	9	14	12	16	17	19	14	16	5,46
DB	Motaieni	9	6	7	12	10	13	13	16	14	21	17	15	6,72
DB	Niculesti	11	8	9	9	8	8	13	12	10	17	20	17	3,77
DB	Nucet	17	16	15	13	11	13	15	20	18	28	22	25	5,83
DB	Ocnita	19	15	13	14	13	19	19	21	19	18	18	16	3,55
DB	Odobesti	24	20	19	18	19	17	23	27	27	37	42	32	6,42
DB	Persinari	0	0	0	0	0	18	15	19	24	27	29	27	8,90
DB	Petresti	33	32	28	26	29	31	36	39	44	42	40	36	6,10
DB	Pietrari	0	0	0	0	0	5	3	5	5	8	5	5	1,73
DB	Pietrosita	18	20	19	19	22	28	29	31	33	39	37	27	8,29
DB	Poiana	7	9	10	7	10	11	12	12	14	20	18	14	3,72
DB	Potlogi	47	46	42	42	38	42	51	58	74	113	97	71	8,31
DB	Produlesti	19	17	18	14	14	14	17	17	19	25	22	18	5,30
DB	Pucheni	7	6	5	6	5	7	7	8	10	10	9	6	2,88
DB	Raciu	0	0	0	0	0	21	20	24	22	30	31	27	7,67
DB	Rascaeti	0	0	0	0	0	5	6	10	9	10	10	8	3,51
DB	Rau Alb	0	0	0	0	0	2	0	3	4	4	3	3	1,69
DB	Razvad	65	57	63	62	82	100	108	129	158	177	180	157	17,56
DB	Runcu	17	19	16	16	17	24	25	26	34	44	42	38	8,25
DB	Salcioara	9	7	5	6	6	5	6	7	13	15	22	20	5,00
DB	Selaru	15	13	14	11	12	12	12	14	18	20	19	15	4,37
DB	Slobozia Moara	8	7	9	7	9	9	9	11	15	19	21	20	8,82
DB	Sotanga	39	31	32	33	31	37	42	47	55	61	67	60	8,39
DB	Tartasesti	23	21	21	21	22	27	27	31	44	57	61	52	10,23
DB	Tatarani	15	14	10	11	13	16	17	29	31	34	39	31	5,59
DB	Uliesti	14	11	7	5	3	6	3	2	4	11	11	8	1,84
DB	Ulmi	29	31	35	33	40	53	57	63	68	81	89	80	18,85
DB	Vacaresti	44	35	32	36	34	25	28	31	40	46	51	44	8,67
DB	Valea Lunga	20	21	21	23	24	31	34	33	31	31	32	28	5,70
DB	Valea Mare	17	16	18	15	17	13	19	20	24	21	22	18	7,91
DB	Valeni Dambovita	8	9	8	7	8	8	13	14	16	17	19	18	6,46
DB	Varfuri	2	2	2	2	3	2	2	5	9	6	6	7	3,61

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
DB	Visina	26	27	29	25	28	23	25	29	28	31	28	26	6,34
DB	Visinesti	8	4	2	5	4	6	5	7	6	8	8	8	3,85
DB	Vladeni	0	0	0	0	7	11	9	12	14	15	13	13	3,93
DB	Voinesti	35	28	25	25	27	31	43	45	56	57	54	53	8,67
DB	Vulcana Bai	8	8	8	9	12	12	12	11	10	10	10	8	2,43
DB	Vulcana Pandele	0	0	0	28	16	32	32	40	46	51	50	44	8,51
GR	Adunatii Copaceni	47	50	55	50	57	65	68	73	108	103	111	115	17,38
GR	Baneasa	28	31	27	31	32	25	27	31	31	33	38	40	7,72
GR	Bolintin Deal	51	49	48	54	53	67	61	71	82	106	115	109	17,45
GR	Bucsani	22	22	17	15	20	16	14	17	19	24	27	29	7,83
GR	Bulbucata	5	5	5	7	6	4	2	2	3	2	2	4	2,87
GR	Buturugeni	21	19	20	16	16	19	24	29	28	31	29	29	7,37
GR	Calugareni	45	46	45	41	40	41	43	51	55	74	77	89	14,40
GR	Clejani	14	14	16	12	14	14	14	16	15	17	16	15	4,43
GR	Colibasi	13	11	10	10	10	11	11	12	14	20	18	22	6,37
GR	Comana	50	47	40	41	46	47	47	53	67	72	74	74	10,04
GR	Cosoba	0	0	0	0	0	13	14	16	21	24	26	24	9,92
GR	Crevedia Mare	21	20	16	17	17	23	27	33	31	34	42	35	7,00
GR	Daia	21	21	24	24	22	24	33	33	39	37	39	34	12,38
GR	Floresti Stoenesti	71	65	59	53	47	49	61	61	88	119	115	93	10,56
GR	Fratesti	50	48	46	46	44	60	60	66	70	84	97	103	18,19
GR	Gaiseni	32	30	26	28	27	26	33	39	54	73	58	41	7,37
GR	Gaujani	9	10	11	9	7	9	11	13	12	15	14	12	4,76
GR	Ghimpati	43	41	44	43	40	37	35	35	45	50	50	48	8,59
GR	Gogosari	17	14	13	15	12	12	9	7	6	10	12	17	8,68
GR	Gostinari	10	10	10	9	8	6	6	4	8	7	8	8	3,12
GR	Gostinu	22	20	18	19	18	21	18	16	19	19	15	14	6,57
GR	Gradinari	16	14	15	20	19	20	24	27	32	38	37	31	9,49
GR	Greaca	19	17	17	19	19	16	15	16	20	25	27	27	11,50
GR	Herasti	0	0	0	0	0	10	14	14	11	14	15	15	6,74
GR	Hotarele	48	46	49	44	47	31	28	32	36	33	37	37	10,32
GR	Iepuresti	19	21	20	18	14	13	15	12	16	22	21	19	10,12
GR	Isvoarele	0	0	0	0	0	2	6	5	6	7	7	7	3,57

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
GR	Izvoarele	28	26	23	24	22	25	23	19	20	24	23	31	8,06
GR	Joita	56	54	54	59	65	38	38	42	48	54	59	54	16,22
GR	Letca Noua	8	9	12	10	12	16	16	17	21	26	24	26	7,54
GR	Malu	0	0	0	0	10	9	9	13	17	15	13	15	6,03
GR	Marsa	14	14	10	11	10	9	9	12	11	13	17	17	6,26
GR	Mihai Bravu	14	13	11	11	11	11	12	16	22	21	24	20	8,09
GR	Ogrezeni	31	24	27	27	28	31	33	38	53	54	55	43	9,43
GR	Oinacu	28	26	24	24	22	28	31	35	35	43	42	48	13,43
GR	Prundu	40	32	34	34	30	27	26	26	32	38	48	44	10,03
GR	Putineiu	20	19	16	16	17	18	14	16	15	28	26	22	8,30
GR	Rasuceni	6	6	6	7	7	6	10	9	9	8	8	10	4,28
GR	Roata De Jos	75	73	72	67	76	76	86	85	92	113	127	116	14,10
GR	Sabareni	0	0	0	0	0	16	23	25	25	38	37	25	9,66
GR	Schitu	9	7	8	8	8	9	9	10	7	6	11	10	5,26
GR	Singureni	13	13	13	13	15	17	21	23	23	18	17	26	8,53
GR	Slobozia	13	14	15	14	13	15	19	21	21	26	24	25	9,94
GR	Stanesti	15	14	14	12	13	15	17	16	16	18	23	24	8,27
GR	Stoenesti	5	5	5	7	6	7	6	7	7	10	8	8	3,89
GR	Toporu	8	10	11	8	9	8	10	12	11	13	11	12	5,62
GR	Ulmi	36	31	31	32	37	49	55	60	79	82	91	81	10,69
GR	Valea Dragului	13	12	13	14	17	18	19	19	23	23	19	20	6,79
GR	Vanatorii Mici	26	27	30	26	26	25	23	25	31	49	49	45	9,83
GR	Varasti	31	55	53	25	26	27	26	29	38	46	47	45	7,68
GR	Vedea	35	31	28	28	17	14	17	19	23	19	24	22	7,68
IL	Adancata	5	6	5	5	5	6	9	14	15	14	13	12	4,44
IL	Albesti	19	17	14	7	9	9	11	10	10	11	11	12	9,88
IL	Alexeni	12	11	10	9	9	12	12	11	14	18	21	20	8,55
IL	Andrasesti	21	13	13	13	14	14	18	16	24	26	30	30	13,55
IL	Armasesti	16	13	14	12	13	14	14	10	9	11	12	10	4,05
IL	Axintele	19	19	15	15	17	17	15	14	15	16	14	15	6,17
IL	Balaciu	13	13	13	12	14	14	10	11	10	13	11	15	8,95
IL	Barbulesti	0	0	0	0	0	0	0	2	5	9	7	8	1,35
IL	Barcanesti	8	8	8	10	8	10	10	14	16	19	19	17	4,64

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
IL	Boranesti	0	0	0	0	0	2	3	3	6	11	13	12	4,23
IL	Bordusani	28	25	20	20	19	18	17	18	19	21	25	31	6,08
IL	Brazii /Radulești	6	5	6	8	6	2	4	3	3	2	4	5	4,23
IL	Bucu	38	38	37	41	43	28	32	34	36	36	37	39	16,85
IL	Buesti	0	0	0	0	0	2	4	3	3	2	2	3	2,48
IL	Ciocarlia	6	8	6	7	6	7	2	4	5	7	8	9	11,57
IL	Ciochina	12	10	9	9	9	10	12	14	19	24	22	19	5,79
IL	Ciulnita	21	22	21	20	16	19	13	16	15	18	19	20	7,96
IL	Cocora	23	19	21	18	14	19	14	14	12	13	12	13	6,82
IL	Colelia	0	0	0	0	0	0	0	3	4	6	7	9	6,35
IL	Cosambesti	22	21	22	22	27	24	5	11	19	20	19	20	11,74
IL	Cosereni	39	36	39	38	43	50	10	57	60	67	69	65	15,69
IL	Dragoesti	1	1	2	2	2	2	52	5	6	10	9	9	10,40
IL	Dridu	19	19	19	21	24	31	4	32	31	35	35	32	9,66
IL	Facaeni	19	17	19	23	30	37	33	35	33	37	36	35	6,22
IL	Garbovi	13	17	14	14	12	13	29	17	19	18	19	17	4,21
IL	Gheorghe Doja	16	16	15	18	21	28	17	28	29	32	31	26	9,51
IL	Gheorghe Lazar	11	9	8	6	6	7	24	6	9	11	15	15	6,50
IL	Giurgeni	8	10	9	9	10	7	6	8	7	6	8	8	5,17
IL	Grindu	11	10	10	11	11	10	11	11	11	17	16	16	7,52
IL	Grivita	33	30	30	30	25	30	32	35	35	35	33	31	10,11
IL	Gura Ialomitei	0	0	0	0	0	0	7	9	16	16	24	21	7,29
IL	Ion Roata	19	16	10	13	14	20	19	22	26	23	25	23	6,53
IL	Jilavele	10	10	10	12	13	13	15	16	15	15	17	19	5,32
IL	Maia	0	0	0	0	0	5	7	5	5	5	6	4	2,17
IL	Manasia	45	49	49	40	42	49	56	57	59	74	71	59	12,51
IL	Marculesti	0	0	0	0	0	0	13	14	17	20	20	21	12,59
IL	Mihail Kogalniceanu	20	15	13	12	14	16	14	15	14	17	17	17	5,48
IL	Milosesti	16	11	11	13	9	14	10	14	14	14	13	13	4,63
IL	Moldoveni	0	0	0	0	0	0	2	1	1	2	2	3	2,26
IL	Movila	20	20	17	18	20	20	20	19	18	20	23	22	11,05
IL	Movilita	12	8	11	11	13	11	14	16	15	21	22	18	7,70
IL	Munteni Buzau	18	14	14	13	13	13	14	16	17	20	20	22	6,23

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
IL	Ograda	0	0	0	0	0	21	19	21	28	29	35	29	9,23
IL	Perieti	22	20	19	17	16	17	24	25	35	40	46	43	11,90
IL	Platonesti	0	0	0	0	0	0	5	4	4	4	5	6	2,84
IL	Reviga	13	9	11	11	14	12	12	7	10	10	12	14	4,71
IL	Rosiori	0	0	0	0	0	6	6	8	10	9	12	7	3,38
IL	Salcioara	8	7	5	6	5	5	7	10	11	14	10	10	4,39
IL	Sarateni	0	0	0	0	0	0	2	2	4	2	5	6	4,60
IL	Saveni	29	25	22	23	23	24	24	24	29	30	28	23	6,98
IL	Scanteia	17	17	18	16	19	21	22	23	24	26	26	23	5,45
IL	Sfantu Gheorghe	11	10	11	11	14	16	16	16	16	18	18	20	10,16
IL	Sinesti	18	15	15	13	10	13	11	12	13	18	19	20	8,34
IL	Stelnica	4	4	5	6	7	6	7	7	13	15	21	14	8,13
IL	Suditi	9	9	8	11	9	14	12	15	15	17	14	10	4,65
IL	Traian	0	0	0	0	8	7	7	12	15	17	21	19	5,10
IL	Valea Ciorii	7	5	6	5	6	7	9	11	12	14	17	18	9,46
IL	Valea Macrisului	9	8	8	9	11	11	10	10	9	9	7	7	3,84
IL	Vladeni	16	13	12	13	11	12	6	8	9	11	11	10	4,78
PH	Adunati	8	6	8	8	7	8	9	12	16	15	17	14	6,57
PH	Albesti Paleologu	28	30	33	34	36	38	38	42	53	61	64	53	9,07
PH	Alunis	9	9	7	9	9	10	14	12	13	17	16	14	3,88
PH	Apostolache	16	20	15	12	14	14	15	20	21	20	21	19	8,38
PH	Aricestii Rahtivani	65	61	64	65	67	72	76	84	108	126	124	120	14,37
PH	Aricestii Zeletin	9	7	8	5	6	5	8	8	9	10	6	7	5,42
PH	Baba Ana	17	15	13	16	17	19	19	20	28	31	29	23	5,36
PH	Balta Doamnei	12	11	10	10	10	13	13	13	20	26	27	25	9,39
PH	Baltesti	18	19	19	20	19	24	21	21	23	29	30	25	6,76
PH	Banesti	95	82	79	81	87	96	100	113	135	147	143	124	22,08
PH	Barcanesti	122	114	104	112	104	128	124	138	162	166	166	159	16,58
PH	Batrani	0	0	0	0	0	0	6	13	14	14	13	12	5,67
PH	Berceni	38	33	36	38	41	46	46	53	61	68	69	71	11,43
PH	Bertea	12	11	9	9	12	15	17	20	20	25	24	21	6,27
PH	Blejoi	110	118	126	122	144	159	157	186	243	259	284	258	30,72
PH	Boldesti Gradistea	7	9	9	8	7	7	9	6	7	10	8	8	4,12

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
PH	Brazi	91	85	93	92	101	108	124	129	154	160	167	158	18,83
PH	Brebu	70	71	68	68	69	79	74	80	83	86	85	78	10,50
PH	Bucov	75	72	90	94	98	115	113	125	164	161	179	183	16,58
PH	Calugareni	3	3	3	3	2	3	2	2	3	2	4	2	1,50
PH	Carbunesti	8	7	5	4	9	9	12	13	17	14	15	12	6,44
PH	Ceptura	45	56	64	71	73	77	68	73	72	69	65	61	12,29
PH	Cerasu	26	29	30	26	33	34	36	40	45	45	47	39	7,57
PH	Chiojdeanca	4	5	4	8	5	7	6	9	10	11	11	8	4,47
PH	Ciorani	35	36	33	30	33	38	40	42	43	51	48	47	6,69
PH	Cocorastii Colt	0	0	0	0	0	27	16	29	21	38	34	30	9,34
PH	Cocorastii Mislii	16	14	17	15	18	17	21	26	30	29	35	29	8,40
PH	Colceag	30	27	21	25	21	21	21	23	24	22	25	23	4,45
PH	Cornu	49	45	50	53	54	51	52	58	71	77	79	74	16,55
PH	Cosminele	13	11	7	9	6	5	5	5	5	6	6	7	6,21
PH	Draganesti	24	33	31	34	32	30	34	34	39	41	36	35	6,88
PH	Drajna	50	49	51	43	44	44	42	45	52	63	63	58	10,51
PH	Dumbrava	19	19	17	17	20	17	21	22	22	28	26	23	5,02
PH	Dumbravesti	15	14	16	13	19	24	29	36	45	42	53	43	11,49
PH	Fantanele	17	15	13	12	12	6	12	8	11	13	15	13	5,78
PH	Filipestii De Padure	76	120	150	164	159	172	183	172	190	216	209	179	17,21
PH	Filipestii De Targ	97	109	111	118	119	119	128	148	174	203	169	139	16,92
PH	Floresti	46	45	47	40	46	51	61	70	85	96	97	100	12,72
PH	Fulga	16	16	19	17	18	19	16	16	19	20	21	21	5,89
PH	Gherghita	20	23	23	20	21	10	19	16	22	15	21	15	7,94
PH	Gorgota	44	44	44	45	47	53	52	57	68	78	77	68	12,58
PH	Gornet	11	12	20	15	19	16	19	22	26	28	30	29	9,50
PH	Gornet Cricov	21	20	10	18	13	20	16	22	23	20	25	21	8,67
PH	Gura Vadului	20	18	15	14	14	17	14	17	17	20	21	17	7,09
PH	Gura Vitioarei	33	33	31	25	28	28	32	42	49	57	57	61	9,94
PH	Iordacheanu	18	15	17	15	15	16	20	21	27	30	32	26	4,80
PH	Izvoarele	67	68	69	58	66	69	71	81	80	93	88	81	11,99
PH	Jugureni	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	2	3,32
PH	Lapos	4	4	3	4	3	5	4	6	5	6	5	5	3,80

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
PH	Lipanesti	32	33	36	41	44	53	46	63	65	82	70	68	12,72
PH	Magurele	50	49	43	38	39	44	45	48	55	56	71	65	13,38
PH	Magureni	47	59	74	66	64	67	74	77	68	74	74	65	10,06
PH	Maneciu	107	100	105	106	117	120	142	149	180	205	201	178	16,29
PH	Manesti	41	43	52	44	45	21	36	24	38	29	32	26	6,50
PH	Olari	0	0	0	0	0	11	6	13	13	15	10	8	3,77
PH	Pacureti	4	5	6	8	9	11	9	9	13	9	10	8	3,48
PH	Paulesti	61	68	72	73	84	103	115	130	173	174	205	189	34,37
PH	Plopu	11	7	11	12	14	17	20	18	25	24	31	26	10,69
PH	Podenii Noi	15	17	18	19	20	24	28	33	38	43	37	34	7,09
PH	Poiana Campina	43	43	49	39	47	50	55	57	75	70	73	65	12,28
PH	Poienarii Burchii	30	26	26	22	22	19	23	24	24	32	31	32	6,11
PH	Posesti	25	23	20	18	19	20	23	24	26	27	23	17	4,25
PH	Predeal Sarari	13	13	14	14	14	15	15	16	19	24	24	21	8,49
PH	Provita De Jos	6	6	6	4	7	8	11	9	13	15	14	9	3,79
PH	Provita de Sus	15	18	15	16	15	15	14	15	12	16	15	17	8,08
PH	Puchenii Mari	76	71	72	76	70	77	72	86	101	105	113	102	11,60
PH	Rafov	23	22	22	21	24	22	27	21	29	36	39	43	7,82
PH	Salcia	2	2	1	2	1	2	2	4	4	3	3	5	4,40
PH	Salciile	11	9	10	10	7	8	10	12	12	14	18	17	8,60
PH	Sangeru	18	20	19	15	18	16	19	21	21	25	24	21	3,80
PH	Scorteni	44	45	43	46	40	40	44	44	46	47	56	48	7,70
PH	Secaria	8	8	9	10	8	7	7	9	11	10	11	11	8,48
PH	Sirna	31	31	29	25	26	25	30	37	43	42	41	41	8,11
PH	Soimari	15	13	14	15	16	14	16	20	24	23	28	29	9,01
PH	Sotrile	15	16	16	16	16	15	17	17	17	19	22	22	6,47
PH	Starchiojd	39	38	35	33	30	34	25	22	26	25	27	22	5,05
PH	Stefesti	13	13	15	15	14	13	11	12	12	13	14	15	6,16
PH	Surani	11	14	11	11	11	11	14	12	14	19	16	16	8,69
PH	Talea	4	5	4	5	7	8	9	9	13	13	16	16	14,36
PH	Targsoru Vechi	65	65	65	65	64	64	72	89	103	114	116	109	11,53
PH	Tataru	2	1	2	2	0	1	2	3	3	4	4	2	1,86
PH	Teisani	37	32	32	36	33	37	35	48	49	57	51	43	11,24

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
PH	Telega	53	49	55	49	62	57	61	62	61	57	67	62	10,55
PH	Tinosu	8	7	6	6	9	8	9	11	14	16	18	19	7,82
PH	Tomsani	18	13	12	13	13	15	17	19	23	26	29	31	6,77
PH	Vadu Sapat	0	0	0	0	0	7	3	10	11	15	12	10	5,54
PH	Valcanesti	27	29	24	22	20	22	27	31	29	31	32	29	7,34
PH	Valea Calugareasca	78	66	71	71	75	76	76	89	105	124	134	133	12,43
PH	Valea Doftanei	59	57	52	58	61	75	87	99	112	117	118	109	16,12
PH	Varbilau	33	33	30	33	30	35	38	45	47	53	53	44	6,10
TR	Babaita	33	30	29	26	29	14	14	13	13	15	13	12	4,25
TR	Balaci	12	12	12	12	12	12	13	13	12	14	15	15	7,51
TR	Beciu	0	0	0	0	0	8	5	11	10	11	11	11	5,83
TR	Beuca	0	0	0	0	0	4	5	5	6	6	6	4	2,72
TR	Blejesti	21	20	19	18	21	22	25	34	41	52	49	50	12,79
TR	Bogdana	8	10	8	8	9	11	10	13	15	17	16	16	6,25
TR	Botoroaga	32	32	33	29	29	30	29	33	47	41	44	38	6,56
TR	Bragadiru	26	19	19	22	19	18	18	16	20	23	16	16	3,88
TR	Branceni	26	29	24	24	23	20	16	17	26	25	27	25	8,45
TR	Bujoreni	6	8	9	7	9	8	8	10	10	14	14	14	13,12
TR	Bujoru	7	7	7	7	9	6	6	7	8	7	8	4	2,33
TR	Buzescu	32	33	31	28	25	26	25	27	22	25	21	25	5,63
TR	Calinesti	33	30	29	28	26	24	24	29	33	33	27	28	8,09
TR	Calmatuiu	8	7	6	7	10	9	8	9	14	14	16	19	8,69
TR	Calmatuiu De Sus	15	16	11	12	14	16	12	12	14	15	16	15	6,60
TR	Cervenia	31	25	22	22	21	26	22	26	21	23	22	20	6,51
TR	Ciolanesti	24	26	23	21	19	19	17	17	17	15	16	17	5,42
TR	Ciuperceni	5	6	4	4	6	7	8	7	7	8	9	11	6,62
TR	Contesti	14	14	15	16	13	16	14	23	24	22	22	22	6,18
TR	Cosmesti	3	4	3	2	3	2	2	5	5	10	9	10	3,65
TR	Crangeni	14	11	12	11	8	9	10	6	8	8	12	11	3,53
TR	Crangu	11	10	11	11	14	8	9	7	8	13	12	11	7,26
TR	Crevenicu	7	6	6	5	6	8	8	10	12	9	10	9	5,79
TR	Didesti	5	6	6	4	5	5	6	4	4	3	5	3	2,29
TR	Dobrotesti	38	40	41	39	33	37	36	47	50	53	52	53	11,26

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
TR	Dracea	0	0	0	0	0	5	6	8	9	8	14	16	8,70
TR	Dracsenei	14	11	13	8	11	8	7	8	9	9	11	10	5,33
TR	Draganesti De Vede	6	8	8	8	6	7	5	6	10	9	10	14	6,53
TR	Draganesti Vlasca	46	49	46	48	46	47	46	46	49	50	47	46	10,84
TR	Fantanele	0	0	0	0	0	8	6	6	6	8	9	8	4,25
TR	Frasinet	0	0	0	0	0	13	9	10	15	20	22	21	7,22
TR	Frumoasa	11	10	10	9	12	9	9	11	9	9	8	11	4,81
TR	Furculesti	30	25	22	23	23	23	20	22	19	20	16	15	4,25
TR	Galateni	15	10	11	11	9	11	9	12	14	16	18	21	7,35
TR	Gratia	10	12	13	17	19	17	20	20	23	33	33	37	13,14
TR	Islaz	34	26	24	22	21	26	23	22	21	26	30	28	4,98
TR	Izvoarele	7	7	6	7	8	8	9	13	9	13	15	13	4,75
TR	Lisa	8	9	9	8	7	8	8	7	8	9	11	11	4,92
TR	Lita	12	12	9	11	13	13	11	14	16	18	24	20	7,02
TR	Lunca	23	23	18	18	19	10	7	10	8	11	11	14	4,23
TR	Magura	18	18	14	13	14	12	13	10	14	13	18	16	5,56
TR	Maldaeni	32	31	35	34	27	32	38	39	44	43	49	46	10,28
TR	Marzanesti	30	23	19	21	19	20	24	23	26	24	23	27	6,68
TR	Mavrodin	27	23	26	24	19	23	22	22	22	21	21	20	7,88
TR	Mereni	10	6	6	6	5	5	8	8	9	12	14	14	4,73
TR	Mosteni	4	3	5	4	7	4	6	3	3	3	5	5	3,16
TR	Nanov	35	39	46	41	52	54	58	54	67	65	75	74	20,68
TR	Nasturelu	11	6	8	6	7	6	5	7	8	12	13	14	5,14
TR	Necsesti	4	4	4	3	5	4	2	4	3	3	2	2	1,52
TR	Nenciulesti	0	0	0	0	2	3	2	4	3	5	6	8	3,03
TR	Olteni	25	22	22	24	28	30	28	26	23	25	23	21	6,51
TR	Orbeasca	62	57	52	51	50	53	44	51	54	56	66	64	8,22
TR	Peretu	40	38	36	36	34	37	35	40	34	48	42	40	5,32
TR	Piatra	25	24	23	24	27	25	25	23	26	29	31	33	9,85
TR	Pietrosani	10	10	9	8	8	10	9	11	10	12	9	19	6,44
TR	Plopii Slavitesti	18	18	16	17	19	10	14	16	16	18	17	18	7,18
TR	Plosca	26	23	23	21	24	22	18	22	25	28	28	28	4,44
TR	Poeni	18	18	15	17	18	25	25	25	26	25	23	27	9,02

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
TR	Poroschia	52	44	41	43	37	38	32	47	54	58	63	75	16,29
TR	Purani	0	0	0	0	0	4	5	5	10	6	12	9	5,15
TR	Putineiu	18	19	15	19	18	20	20	19	23	18	19	27	11,12
TR	Radoiesti	12	11	10	11	11	11	10	9	9	10	12	12	5,41
TR	Rasmiresti	3	3	4	5	5	5	4	6	6	8	5	6	7,12
TR	Saceni	5	4	2	2	4	3	4	4	1	3	2	4	3,07
TR	Saelele	0	0	0	0	0	7	7	6	6	4	5	7	2,44
TR	Salcia	22	20	22	20	16	16	13	11	12	13	12	10	3,44
TR	Sarbeni	7	6	6	8	8	6	7	6	7	8	11	6	3,96
TR	Scrioastea	30	26	24	20	23	26	27	21	34	40	36	27	6,57
TR	Scurtu Mare	8	8	7	8	7	7	6	9	10	11	10	12	6,56
TR	Seaca	7	6	7	5	5	6	7	7	7	8	13	11	4,29
TR	Segarcea Vale	19	13	15	14	11	13	13	12	13	12	15	21	6,36
TR	Sfintesti	4	2	3	2	3	1	1	2	2	2	4	4	3,17
TR	Silistea	18	19	15	16	13	17	14	16	14	20	18	20	8,26
TR	Silistea Gumesti	8	9	11	9	12	9	12	10	9	10	12	12	4,65
TR	Slobozia Mandra	14	15	11	11	9	8	8	9	9	10	11	13	7,29
TR	Smardioasa	17	16	18	18	21	21	22	27	27	33	27	31	12,41
TR	Stejaru	6	7	6	8	9	9	10	8	11	13	18	14	7,11
TR	Storobaneasa	31	34	33	27	26	23	26	22	19	23	20	19	5,94
TR	Suhaia	22	23	23	21	24	14	13	16	16	21	16	21	8,74
TR	Talpa	10	9	9	6	8	8	7	8	8	8	7	6	2,95
TR	Tatarastii De Jos	20	21	20	18	21	22	23	21	22	26	26	27	7,17
TR	Tatarastii De Sus	14	12	13	15	16	15	20	25	25	27	24	20	6,76
TR	Tiganesti	50	43	43	37	40	38	36	42	42	40	45	41	7,81
TR	Traian	7	9	8	10	4	4	8	8	9	13	9	7	3,72
TR	Trivalea Mosteni	14	13	9	10	8	13	13	16	16	16	15	15	5,39
TR	Troianul	15	17	14	13	17	13	11	14	13	14	13	10	3,17
TR	Uda Clocociov	0	0	0	0	0	5	5	5	3	3	7	8	4,21
TR	Vartoape	16	13	16	14	11	13	12	11	12	11	12	12	4,11
TR	Vedea	14	14	11	13	12	13	14	15	16	15	18	18	6,08
TR	Viisoara	14	13	9	12	9	11	10	12	8	11	9	7	3,60
TR	Vitanesti	38	29	33	31	24	23	25	22	20	29	30	30	10,62

Jud.	Comună	NUMĂR FIRME												Nr. firme/ 1000 loc.
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
TR	Zambreasca	7	7	6	7	6	4	6	6	6	11	10	7	4,32

Sursa: INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

Tabel 17 –Anexă: Repartiția întreprinderilor pe clase de mărime la nivel județean și regional (UM: număr)

Clasă de mărime	Județ/ SM	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
0-9 persoane	Argeș	7467	7068	7187	7359	8100	9398	10354	11000	11979	12934	12687	11734
	Călărași	3127	2859	2954	3016	3133	3397	3691	3958	4138	4484	4352	4052
	Dâmbovița	4171	3716	3614	3577	3960	4645	5177	5500	6136	6812	6669	5988
	Giurgiu	2608	2478	2504	2492	2562	2689	2825	3026	3403	3859	3869	3677
	Ialomița	2787	2512	2442	2435	2648	2915	3022	3200	3411	3764	3802	3472
	Prahova	10573	10035	10100	10098	10815	12110	12812	13681	14808	16128	15803	14245
	Teleorman	3987	3762	3709	3740	3837	3988	4098	4274	4522	4830	4807	4622
	Sud Muntenia	34720	32430	32510	32717	35055	39142	41979	44639	48397	52811	51989	47790
10-49 persoane	Argeș	693	801	802	862	871	918	1013	1192	1340	1405	1331	1300
	Călărași	274	290	288	299	322	336	364	395	417	447	431	406
	Dâmbovița	320	367	391	428	446	446	485	549	591	615	554	505
	Giurgiu	199	224	205	202	211	222	237	274	303	314	305	289
	Ialomița	294	320	321	342	325	326	383	397	398	426	395	362
	Prahova	904	1090	1167	1230	1294	1288	1434	1622	1808	1810	1715	1625
	Teleorman	305	304	297	303	288	283	319	347	369	370	372	348
	Sud Muntenia	2989	3396	3471	3666	3757	3819	4235	4776	5226	5387	5103	4835
50-249 persoane	Argeș	180	200	215	245	235	247	261	288	301	293	254	243
	Călărași	101	97	97	81	78	80	86	78	75	74	64	54
	Dâmbovița	98	107	104	108	121	136	133	138	135	127	122	99
	Giurgiu	56	48	54	53	58	58	56	45	55	55	52	49
	Ialomița	72	70	81	91	95	95	82	85	87	88	68	67
	Prahova	263	283	307	348	333	351	366	358	364	373	327	314
	Teleorman	86	89	77	70	70	74	67	68	75	68	66	72

Clasă de mărime	Județ/ SM	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Sud Muntenia	856	894	935	996	990	1041	1051	1060	1092	1078	953	898
250 persoane și peste	Argeș	66	60	56	52	59	56	48	46	51	51	40	34
	Călărași	19	21	18	19	16	18	17	18	16	16	11	14
	Dâmbovița	38	35	36	35	33	30	25	20	19	23	16	18
	Giurgiu	10	9	8	7	6	5	5	8	7	8	8	9
	Ialomița	26	19	17	13	14	11	15	10	9	9	10	9
	Prahova	108	93	88	86	91	97	90	88	93	83	74	69
	Teleorman	29	26	27	29	26	22	16	12	14	16	10	10
	Sud Muntenia	296	263	250	241	245	239	216	202	209	206	169	163

Sursa: INS (2012).*Activitatea întreprinderii*

Tabel 18 –Anexă: Repartiția IMM-urilor pe categorii de activitate la nivel județean, CAEN 1 (UM: număr)

CATEGORIE DE ACTIVITATE	Județ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Agricultură, vânătoare și silvicultură	Argeș	210	208	201	243	279	344	389	407	420	426
	Călărași	306	314	335	362	342	357	390	414	413	420
	Dâmbovița	137	131	129	141	126	134	132	156	178	191
	Giurgiu	188	179	189	217	237	230	223	217	227	238
	Ialomița	286	272	267	296	342	372	366	376	391	383
	Prahova	215	200	203	232	270	277	299	326	348	362
	Teleorman	310	305	328	342	344	343	344	348	355	358
Industria extractivă	Argeș	3	4	6	7	8	13	13	16	20	22
	Călărași	4	4	3	2	1	2	2	5	4	6
	Dâmbovița	4	7	9	11	18	25	23	26	28	32
	Giurgiu	2	3	3	7	8	13	14	15	16	18
	Ialomița	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1
	Prahova	7	7	7	10	21	26	27	29	44	54
	Teleorman	0	0	1	1	2	3	5	4	4	5
Industria prelucrătoare	Argeș	1018	1049	1042	1151	1276	1462	1596	1692	1773	2016
	Călărași	337	327	339	381	387	402	450	476	485	558
	Dâmbovița	593	595	597	654	694	778	838	857	879	1062
	Giurgiu	213	222	225	256	298	341	331	334	339	463
	Ialomița	216	225	244	316	382	426	400	394	404	483
	Prahova	937	1077	1148	1399	1669	1832	1888	1932	1993	2354

CATEGORIE DE ACTIVITATE	Județ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Teleorman	290	299	312	363	375	407	421	436	437	521
Energie electrică şi termică, gaze şi apă	Argeş	4	7	6	6	10	12	11	10	9	11
	Călăraşi	4	3	1	2	2	3	2	2	2	3
	Dâmboviţa	4	3	2	2	4	4	3	2	4	6
	Giurgiu	1	1	1	1	2	3	3	3	1	1
	Ialomiţa	1	1	1	1	1	1	1	0	2	3
	Prahova	6	9	8	12	14	17	19	18	17	20
	Teleorman	3	2	4	3	5	2	5	4	4	9
Construcţii	Argeş	209	213	282	377	465	601	734	867	1135	1245
	Călăraşi	136	123	131	142	174	203	223	283	347	376
	Dâmboviţa	110	99	119	165	220	287	357	438	670	767
	Giurgiu	82	90	107	123	160	197	234	280	444	486
	Ialomiţa	63	60	75	99	124	146	155	186	272	323
	Prahova	429	445	568	703	901	1098	1284	1547	2001	2133
	Teleorman	80	81	81	91	104	110	132	172	252	285
Comerţ	Argeş	6144	5811	5679	5362	5303	5765	6019	6183	6382	6457
	Călăraşi	2291	2049	2044	1950	1985	2100	2223	2296	2317	2450
	Dâmboviţa	3280	2906	2732	2423	2493	2744	2923	3049	3114	3247
	Giurgiu	2061	1921	1834	1650	1544	1541	1601	1691	1772	1898
	Ialomiţa	2320	2063	1921	1652	1613	1674	1745	1804	1801	1945
	Prahova	8870	8376	8068	7251	6845	7075	7116	7293	7463	7656
	Teleorman	3278	3053	2919	2781	2785	2797	2782	2829	2902	2947
Servicii	Argeş	745	773	979	1309	1857	2361	2859	3300	3876	4445
	Călăraşi	419	419	476	544	627	731	831	932	1042	1171
	Dâmboviţa	459	448	518	713	963	1248	1513	1652	1981	2242
	Giurgiu	312	329	399	479	570	636	702	795	949	1114
	Ialomiţa	261	274	328	495	594	701	805	904	1009	1127
	Prahova	1267	1287	1557	2052	2705	3408	3960	4500	5091	5711
	Teleorman	414	409	434	530	573	674	786	882	998	1135

Sursa: INS (2012).*Activitatea întreprinderii*

Tabel 19 –Anexă: Repartiţia IMM-urilor pe categorii de activitate la nivel judeţean, CAEN 2 (UM: număr)

CATEGORII DE ACTIVITATE	Judeţ	2008	2009	2010
Agricultură, silvicultură şi pescuit	Argeş	407	420	420
	Călăraşi	438	467	487

CATEGORII DE ACTIVITATE	Județ	2008	2009	2010
	Dâmbovița	187	206	226
	Giurgiu	243	272	316
	Ialomița	385	440	440
	Prahova	341	374	366
	Teleorman	360	414	471
Industria extractivă	Argeș	22	26	28
	Călărași	6	5	2
	Dâmbovița	32	30	33
	Giurgiu	18	20	17
	Ialomița	1	1	1
	Prahova	54	68	60
	Teleorman	5	4	3
Industria prelucrătoare	Argeș	1743	1675	1533
	Călărași	452	441	383
	Dâmbovița	853	814	711
	Giurgiu	338	310	269
	Ialomița	388	359	300
	Prahova	1902	1825	1655
	Teleorman	429	394	365
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat	Argeș	5	4	6
	Călărași	2	2	2
	Dâmbovița	5	8	5
	Giurgiu	0	7	12
	Ialomița	2	1	4
	Prahova	9	13	18
	Teleorman	8	7	6
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	Argeș	71	76	80
	Călărași	29	24	33
	Dâmbovița	61	66	69
	Giurgiu	26	25	25
	Ialomița	25	27	25
	Prahova	122	137	136
	Teleorman	21	25	31
Construcții	Argeș	1426	1504	1310
	Călărași	444	468	401
	Dâmbovița	925	914	711
	Giurgiu	593	628	504

CATEGORII DE ACTIVITATE	Judeţ	2008	2009	2010
	Ialomiţa	379	409	323
	Prahova	2485	2550	2073
	Teleorman	356	390	340
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor	Argeş	6404	5889	5415
	Călăraşi	2436	2223	2090
	Dâmboviţa	3232	2953	2679
	Giurgiu	1883	1816	1774
	Ialomiţa	1932	1832	1714
	Prahova	7602	7017	6380
	Teleorman	2931	2751	2600
Servicii	Argeş	4488	4594	4407
	Călăraşi	1221	1253	1145
	Dâmboviţa	2238	2326	2133
	Giurgiu	1126	1154	1104
	Ialomiţa	1257	1278	1176
	Prahova	5729	5788	5427
	Teleorman	1159	1260	1226

Sursa: INS (2012).*Activitatea întreprinderii*

Tabel 20 –Anexă: Repartiţia numărului de salariaţi ai IMM-urilor pe categorii de activitate, CAEN 1, la nivel regional (mii persoane)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Agricultură, vânătoare	30822	29517	21395	21176	18821	17063	15679	14842	13798	14502
Silvicultură, exploatarea forestieră	373	369	533	882	1110	1491	1818	2086	2233	2291
Pescuit şi piscicultură	677	438	308	343	356	376	390	357	329	334
Industria extractivă	637	3288	2201	3824	3827	3126	2619	3328	3119	3492
Industria prelucrătoare	70109	75654	78341	90042	93076	102010	101783	101151	100683	102645
Energie electrică şi termică, gaze şi apă	2066	2944	2616	3706	4437	4033	4207	4629	4650	4728
Construcţii	30398	32783	31499	33037	35774	35765	36392	42130	51507	54342

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Comerţ	88318	84455	82403	83128	87982	89251	95392	103034	107191	112860
Servicii	62530	34058	35065	34956	43541	52386	58779	66034	74399	81499

Sursa: INS (2012).*Activitatea întreprinderii*

Tabel 21 –Anexă: Repartiţia numărului de salariaţi ai IMM-urilor pe categorii de activitate, CAEN 2, la nivel regional (mii persoane)

CATEGORII DE ACTIVITATE	**2008**	**2009**	**2010**
Agricultură, vânătoare şi servicii anexe	14340	14147	14804
Silvicultura si exploatare forestiera	2262	2228	2129
Pescuitul si acvacultura	340	328	338
Industria extractivă	3492	3545	2980
Industria prelucrătoare	97600	88505	83394
Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apa caldă şi aer condiţionat	2669	3203	2788
Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	6393	6466	7525
Construcţii	56665	49943	40621
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motociclectelor	112411	99641	93748
Servicii	80521	81032	80183

Sursa: INS (2012).*Activitatea întreprinderii*

Tabel 22 –Anexă: Unităţi locale active, cifra de afaceri şi personalul unităţilor locale active din industrie, construcţii, comerţ şi alte servicii pe activităţi ale economiei naţionale în anul 2010

CAEN 2	Număr firme (UM: număr unităţi)		Cifra de afaceri (mii lei preţuri curente)		Număr de salariaţi (UM: număr personal)	
	SUD MUNTENIA	ROMÂNIA	SUD MUNTENIA	ROMÂNIA	SUD MUNTENIA	ROMÂNIA
Industria extractivă	186	1350	964	10757	14921	66905
Industria prelucrătoare	5526	50066	50699	236282	163574	1124568
Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apa caldă şi aer condiţionat	90	1047	1584	52747	5877	75481

Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	481	2784	2104	14212	9169	79705
Construcţii	5749	49859	7774	72178	46092	400686
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motociclectelor	23522	189128	32259	366843	97981	898639
Servicii	16479	188196	11752	150219	100263	1183856
TOTAL	52033	482430	107136	903238	437877	3829840

Sursa: DJS Călăraşi (2012). *Regiunea Sud Muntenia. Indicatori economici (2005 - 2010)*

Tabel 23 –Anexă: Topul firmelor din Regiunea Sud Muntenia după cifra de afaceri în anul 2010

	Judeţ	**Localitate**	**Nume firmă**	**Cifră de afaceri (RON)**
INDUSTRIE/ Producţie	AG	Mioveni	AUTOMOBILE DACIA SA	11 403 296 221
	PH	Ploieşti	ELECTRICA FURNIZARE MUNTENIA NORD	1 297 782 226
	DB	Găeşti	ARCTIC SA	943 059 683
	AG	Mioveni	JOHNSON CONTROLS ROMANIA SRL	857 879 057
	DB	Târgovişte	MECHEL TARGOVISTE SA	851 698 784
	IL	Urziceni	EXPUR SA	648 655 298
	PH	Ploieşti	ELECTRICA DISTRIBUTE MUNTENIA NORD	596 094 444
	PH	Câmpina	CAMERON ROMANIA SRL	587 076 827
	PH	Ploieşti	YAZAKI ROMANIA SRL	517 954 072
	AG	Mioveni	EURO AUTO PLASTIC SYSTEMS SRL	406 926 160
COMERŢ	AG	Mioveni	RENAULT INDUSTRIE ROUMANIE SRL	2 429 410 979
	PH	Nedelea	LIDL DISCOUNT SRL	1 451 232 531

	Judeţ	Localitate	Nume firmă	Cifră de afaceri (RON)
	AG	Piteşti	FILDAS TRADING SRL	924 855 006
	PH	Ploieşti	LLK LUBRICANTS ROMANIA SRL	862 366 693
	PH	Ploieşti	UNILEVER SOUTH CENTRAL EUROPE SA	756 719 972
	PH	Ploieşti	ASESOFT DISTRIBUTION SRL	584 520 698
	PH	Ploieşti	SECA DISTRIBUTION SRL	290 151 102
	GR	Bolinitn Deal	MINIMAX DISCOUNT SRL	277 812 342
	PH	Ploieşti	CDE R INTEREX SA	242 829 730
	AG	Piteşti	FARMACEUTICA ARGESFARM SA	207 545 448
SERVICII	PH	Ploieşti	ASESOFT INTERNATIONAL SA	202 911395
	PH	Brazii De Sus	JCR CHRI5TOF CONSULTING SRL	116 063 811
	PH	Ploieşti	ATLAS GIP SA	94 028 424
	PH	Ploieşti	TEAMNET INTERNATIONAL SA	88 759 470
	IL	Urziceni	CLUB SPORTIV UNIREA URZICENI SA	76 934 444
	PH	Ploieşti	INFRATEL NET SRL	65 451590
	AG	Piteşti	CONARG REAL ESTATE SRL	60 438 957
	AG	Curtea de Argeş	EXCHANGE BIG DEAL SRL	52 555 502
	PH	Vălenii de Munte	ELIO SRL	50 109 267
	PH	Ploieşti	2K TELECOM SRL	46 444 263
ALTE	GR	Adunaţii	BLUE AIR TRANSPORT AERIAN	692 109 278

	Judeţ	Localitate	Nume firmă	Cifră de afaceri (RON)
CATEGORII (transport, construcţii, agicultură)		Copăceni		
	CL	Călăraşi	REMAT SA	570 636 648
	GR	Adunaţii Copăceni	ROMSTRADE SRL	566 155 562
	PH	Ploieşti	AQUILA PART PROD COM SRL	426 500 181
	TR	Zimnicea	INTERAGRO SRL	391 161 120

Sursa: Asociaţia Oamenilor de Afaceri Argeş: http://www.proiectaoaacasa.ro/materiale-informative

Tabel 24 –Anexă: Topul firmelor din regiunea Sud Muntenia în funcţie de profit şi pierderi în anul 2010

	Judeţ	Localitate	Nume firmă	Profit (RON)	Pierderi (RON)
INDUSTRIE/ Producţie	AG	Mioveni	AUTOMOBILE DACIA SA	300 015 819	-
	DB	Găeşti	ARCTIC SA	97 084 979	-
	PH	Câmpina	CAMERON ROMANIA SRL	73 642 158	
	PH	Ploieşti	TIMKEN ROMANIA SA	63 998 086	
	DB	Titu	ELSID SA	58 859 028	
	DB	Târgovişte	MECHEL TARGOVISTE SA	-	-155 198 455
	DB	Târgovişte	ERDEMIR ROMANIA SRL	-	-29 311 717
	PH	Filipeştii de Pădure	ADYA METAL SRL	-	-29 149 768
	DB	Târgovişte	ECO ENERGY SRL	-	-26 226 748
	GR	Giurgiu	UZINA TERMOELECTRICA GIURGIU SA	-	-24 655 054

	Judeţ	Localitate	Nume firmă	**Profit (RON)**	**Pierderi (RON)**
COMERŢ	AG	Piteşti	FILDAS TRADING SRL	37 312 434	-
	PH	Ploieşti	LLK LUBRICANTS ROMANIA SRL	34 199 386	-
	PH	Nedelea	LIDL IMOBILIARE ROMANIA MANAGEMENT	9 799 916	-
	DB	Titu	EKOMIN SRL	9 482 811	-
	PH	Ploieşti	ASESOFT DISTRIBUTION SRL	8 911 126	-
	PH	Nedelea	LIDL DISCOUNT SRL	-	- 247 745 680
	GR	Bolinitn Dean	RUUKKI ROMANIA SRL	-	-53 980 015
	PH	Ploieşti	CDE R INTEREX SA	-	- 27 469 203
	AG	Valea Mare	IOANA MED FARM SRL	-	-19 329 559
	GR	Bolinitn Deal	MINIMAX DISCOUNT SRL	-	- 14 517 420
SERVICII	IL	Urziceni	CLUB SPORTIV UNIREA URZICENI SA	17 593 480	-
	PH	Azuga	ROUA DEVELOPMENT SA	14 719 058	-
	PH	Ploieşti	ASESOFT INTERNATIONAL SA	8 972 518	-
	PH	Ploieşti	TEAMNET INTERNATIONAL SA	6 824 357	-
	PH	Ploieşti	2K TELECOM SRL	6 355 518	
	AG	Piteşti	CENTRUL MEDICAL ELIM SRL		-7 981 783
	PH	Ploieşti	ILF BERATENDE INGENIEURE ZT GESELLSCPH		-5 185 063

	Judeţ	Localitate	Nume firmă	Profit (RON)	Pierderi (RON)
	DB	Târgovişte	BLOM ROMANIA SRL		-4 728 368
	TR	Videle	SPITALUL ORASENESC SRL		-3 258 649
	PH	Ploieşti	UPETROM TRADING & ENGINEERING SRL		-2 377 828

Sursa: Asociaţia Oamenilor de Afaceri Argeş: http://www.proiectaoaacasa.ro/materiale-informative

Tabel 25 –Anexă: Rata de creare a întreprinderilor noi la nivel regional (%)

%	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nord Est	2,9	3,1	4,5	4,8	6	4,7	5,2	5,2	4,3	4,1
Sud - Est	2,9	3,5	3,8	4,3	5,2	4,6	4,5	5,1	3,8	3,8
Sud - Muntenia	1,5	2,5	3,6	4,1	4,6	3,9	4,4	5,3	4	4
Sud - Vest	1	1,9	2,8	2,9	3	2,5	3,1	3,2	2,5	2,8
Vest	1,3	2,2	2,8	3,7	4,6	3,9	4	4,3	3,2	3,1
Nord Vest	2,5	3,6	4,5	5,7	6,1	5,2	6,2	6,3	4,7	5
Centru	1,8	2,9	4	4,3	6	5	5,2	5,6	4	4,3
Bucureşti Ilfov	2,4	4,3	5,6	7,2	7,1	7	9,6	8,4	6,1	6,2
România	16,3	23,8	41,7	36,9	42,4	36,5	42,2	43,3	32,6	33,2

Sursa: INS (2012). *Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor*

Notă explicativă: Conform Notei metodologice a INS din studiul Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor (2012), ancheta anuală asupra întreprinderilor noi realizată în anul 2001 este prima unde au fost disponibile date regionale.

Tabel 26 –Anexă: Situaţia întreprinderilor nou create la un an de la înfiinţare (%)

%	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sud Muntenia							
Active	67	66,7	68,4	72,7	57,3	62	71,6
Inactive	12,6	14,2	22,4	16,1	18,4	23,7	16,8

Desființate	20,4	19,1	9,3	11,2	24,3	14,3	11,6
România							
Active	61,8	63,2	68,7	66,6	51,7	62,2	68
Inactive	14,8	15,5	19,3	14,6	20,4	20,8	22,2
Desființate	23,4	21,3	12	18,8	27,9	17	9,8

INS (2012). *Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor*

Notă explicativă: Conform Notei metodologice a INS din studiul Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor (2012), estimarea numărului de întreprinderi active la un moment dat este dificilă din cauza întârzierilor din procesul de înregistrare. De exemplu, dintre întreprinderile create în 1998, unele nu apar în registru până în 1999, 2000 sau chiar mai târziu, de aceea nu pot fi cercetate în anul în care au fost create. În acest fel, datele legate de întreprinderile active nou-create la nivel regional sunt disponibile începând cu anul 2004.

Tabel 27 –Anexă: Ponderea întreprinderilor active nou create care fac investiții în primul an de activitate (%)

%	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nord Est	31,9	21,4	30,4	32,7	24,2	15,8	41,4
Sud Est	16,6	12,8	18,2	18,6	12,9	7,9	26,9
Sud Muntenia	23,2	25,5	35,9	25	17,1	16,1	70,7
Sud Vest	24,5	24,6	24,6	24,8	14,4	19,8	46
Vest	24,4	18,2	25,3	13,9	8,9	10,2	18
Nord Vest	29,6	31,2	36,6	20,4	25,3	16	45,4
Centru	20,9	24,2	24,5	26,8	12,7	14,5	35,6
București Ilfov	29,3	28,2	22,6	23,8	17,8	7,5	30,3
România	25,6	23,5	27,1	23,6	17,1	12,9	39

Sursa: INS (2012). *Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor*

Notă explicativă: Conform Notei metodologice a INS din studiul Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor (2012), estimarea numărului de întreprinderi active la un moment dat este dificilă din cauza întârzierilor din procesul de înregistrare. De exemplu, dintre întreprinderile create în 1998, unele nu apar în registru până în 1999, 2000 sau chiar mai târziu, de aceea nu pot fi cercetate în anul în care au fost create. În acest fel, datele legate de întreprinderile active nou-create la nivel regional sunt disponibile începând cu anul 2004.

Tabel 28 –Anexă: Tipologia inovatorilor tehnologici pe clase de mărime și activități economice la nivel regional (număr)

INOVARE TEHNOLOGICĂ	2000-2002			2002-2004			2004-2006			2006-2008			2008-2010		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C

TOTAL	72	44	273	29	187	236	73	110	387	54	163	342	80	83	267
Mici	40	22	125	14	126	101	44	65	158	21	114	211	37	45	142
Mijlocii	17	14	87	7	44	75	23	32	167	20	32	85	25	25	81
Mari	15	8	61	8	17	60	6	13	62	13	17	46	19	13	43
Industrie	53	40	238	22	133	181	53	59	291	26	107	271	71	59	220
Servicii	19	4	35	7	54	55	20	51	96	28	56	71	8	24	47

A = inovatori numai de produs; B = inovatori de proces; C = inovatori de produs și proces

Sursa: INS (2006, 2008, 2010). *Inovarea în industrie și servicii*

Tabel 29 –Anexă: Cererile de brevet de invenţie şi înregistrare a mărcilor, a desenelor/ modelelor la nivel județean (UM: număr)

Judeţ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
CERERI DE BREVET DE INVENȚIE									
Argeş	22	13	15	18	11	13	14	17	10
Călăraşi	6	3	7	9	7	2	2	-	4
Dâmboviţa	20	21	19	14	5	5	10	5	15
Giurgiu	6	5	11	13	4	5	3	2	1
Ialomiţa	6	5	8	7	2	5	4	4	3
Prahova	39	29	35	31	31	21	21	16	32
Teleorman	4	7	3	2	2	4	3	7	2
CERERI DE ÎNREGISTRARE A MĂRCILOR									
Argeş	58	77	89	102	119	130	109	97	175
Călăraşi	5	12	23	11	39	33	29	23	29
Dâmboviţa	47	38	44	55	47	37	37	48	59
Giurgiu	5	16	23	39	44	46	28	32	50
Ialomiţa	13	55	45	53	44	26	21	46	36
Prahova	201	172	224	243	275	349	264	231	195
Teleorman	18	14	32	41	14	17	18	27	41
CERERI DE ÎNREGISTRARE A DESENELOR/ MODELELOR									
Argeş	9	3	14	17	14	9	16	5	13
Călăraşi	1	-	-	-	-	-	1	4	1
Dâmboviţa	10	19	2	3	1	5	7	4	5
Giurgiu	6	3	9	4	9	6	4	2	1
Ialomiţa	3	-	9	11	5	1	2	5	10
Prahova	33	13	11	18	13	19	9	5	5
Teleorman	4	-	-	5	1	-	-	-	-

Sursa: INS (2012). *Ştiinţă, tehnologie, inovare*

Notă explicativă: Nu există statistici la nivel de judeţ pentru perioada 1999 – 2001 pentru cererile de brevet de invenţie şi înregistrare a mărcilor, a desenelor/ modelelor la nivel judeţean.

Tabel 30 –Anexă: Situaţia actuală a parcurilor industriale şi tehnologice din Regiunea Sud Muntenia

Nr. Crt	Denumire/ Suprafaţă/ Statut	LOCAŢIE	An înfiinţare	Număr de firme găzduite	Cifra de afaceri (lei, 2010)
1.	**Parcul Industrial Moreni** (24,7115 ha) Operaţional	Moreni, jud. Dâmboviţa	Înfiinţat prin Ordin MDP nr. 188/2002, modificat de Ordinul MAI nr. 112/2009	21 firme găzduite;	1 576 694
2.	**Parcul Industrial Mija** 82,62 ha Operaţional	Comuna Ion Luca Caragiale, Sat Mija, judeţul Dâmboviţa	înfiinţat prin Ordin MDP nr. 189/2002	-	2 487 983
3.	**Parcul Industrial Prahova** *23,47 ha* Operaţional	Loc. Vălenii de Munte, judeţul Prahova	Ordin MDP nr. 349/2002	31 firme cu capital străin, mixt şi autohton; 1200 angajati	534 0718
4.	**Parcul Industrial Feteşti** *20 ha* Green field	Feteşti, judeţul Ialomiţa	Ordin MDP nr. 357/2002	-	-
5.	**Parcul Industrial Ploieşti** *146,27 ha* Operaţional	Loc. Ploieşti, judeţul Prahova	Ordin MAI nr. 538/2003	52 de firme găzduite	5 803 682
6.	**Parcul Tehnologic şi Industrial Giurgiu Nord**	loc. Giurgiu, judeţul Giurgiu	Ordin MAI nr. 576/2003	13 societăţi comerciale cu cca. 1.500 salariaţi (cf. DJS Giurgiu)	4 824 771

Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziţia oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Nr. Crt	Denumire/ Suprafaţă/ Statut	LOCAŢIE	An înfiinţare	Număr de firme găzduite	Cifra de afaceri (lei, 2010)
7.	**Parcul Industrial Brazi** *46,114 ha*	loc. Brazi, judeţul Prahova	Ordin MAI nr. 1307/2006	18 firme găzduite	2 490 438
8.	**Parcul Industrial Răcari** *23,686 ha Operațional*	Răcari, jud. Dâmboviţa	Ordin MIRA nr.622/2008	-	-
9.	**Parcul Industrial WDP Corbii Mari** *22,22 ha Green field*	Corbii Mari, jud. Dâmboviţa	Ordin MAI nr. 128/2009	-	-
10.	**Parcul Industrial Mizil** *31,4 ha* Green field	loc. Mizil, judeţul Prahova	Ordin MAI nr. 154/2009 Modificat de Ordinul MAI nr. 122/2011	*Extindere parc industrial Ploiești*	-
11.	**Parcul Industrial Urlaţi** *35,06 ha* Operațional	loc. Urlaţi, judeţul Prahova	Ordin MAI nr. 177/2009	*Extindere parc industrial Ploiești*	-
12.	**Parcul Industrial Allianso Business Park - Ariceştii Rahtivani** *253,2 ha* Operațional	Loc. Ariceştii Rahtivani, judeţul Prahova	Ordin MAI nr. 294/2009 Modificat de Ordinul MDA nr. 127/2012	-	-
13.	**Parcul Industrial WDP Ariceştii Rahtivani** *25 ha* Green field	loc. Ariceştii Rahtivani, jud. Prahova	Ordin MAI nr. 316/2009	-	-
14.	**Parcul Industrial Ciorani** 45 ha Green field	loc. Ciorani, jud. Prahova	Ordin MAI nr. 141/2010	*Extindere parc industrial Ploiești*	-
15.	**Parcul Industrial Priboiu** *31,92 ha* Operațional	loc. Brăneşti, judeţul Dâmboviţa	HG nr. 1473/2002	-	11 927
16.	**Parcul Industrial WDP Oarja** *22,42 ha* Operațional	Oarja, jud. Argeş	Ordin MAI nr. 102/2011		
17.	**Parcul Industrial**	Ariceştii	Ordin MAI nr. 96/2012		

Nr. Crt	Denumire/ Suprafaţă/ Statut	LOCAŢIE	An înfiinţare	Număr de firme găzduite	Cifra de afaceri (lei, 2010)
	Primus 1 Ariceştii Rahtivani 28,870 ha Green field	Rahtivani, judeţul Prahova	-	-	
18.	**Parcul Industrial Primus 2 Ariceştii Rahtivani** 81,595 ha Green field	Ariceştii Rahtivani, judeţul Prahova	Ordin MAI nr. 96/2012		
-	**Parcul Industrial Măgurele-Iazu** *25 ha* Green field	loc. Măgurele, judeţul Prahova	Cerere de acordare a titlului de parc industrial		
-	**Parcul Industrial Piteşti - Bradu** *14,0771 ha* **Anulat**	loc. Bradu, jud. Argeş	Ordin MAI nr. 552/2003	ANULAT	

Sursa: Ministerul Administrației și Internelor (2012): *http://www.mai.gov.ro/Documente/DGRCL/Parcurile%20industriale%20si%20coordonatele%20societatilor%20administrator.pdf*; Ministerul de Finanțe (2012): http://www.mfinante.ro/agentinume.html?pagina=domenii

Tabel 31 –Anexă: Distribuţia cheltuielilor din unităţile CDI, pe sectoare de performanţă (mil. lei)

SECTORUL ÎNTREPRINDERI

Regiune	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Vest	10.05	13.03	23.52	17.29	33.13	40.25	57.85	43.89	55.43	:
Centru	26.25	36.66	48.72	43.89	42.62	46.67	34.63	32.71	137.53	:
Nord-Est	14.29	16.66	23.98	29.05	25.09	34.23	34.43	33.46	31.95	:
Sud-Est	23.20	19.13	17.76	21.36	26.52	34.94	45.53	55.12	50.38	:
Sud - Muntenia	**63.52**	88.99	103.68	132.10	131.10	139.12	210.85	200.08	202.09	:
Bucureşti - Ilfov	116.35	144.82	178.94	237.68	284.28	421.49	456.18	458.22	428.30	:
Sud-Vest Oltenia	15.84	13.03	13.33	20.52	19.41	17.66	21.84	27.92	18.98	:

Regiune	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vest	13.54	15.30	33.46	25.12	26.41	24.87	45.20	41.62	22.40	:
România	283.03	346.15	443.37	527.00	588.54	759.23	906.51	893.00	947.05	924.78

SECTORUL GUVERNAMENTAL

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Vest	2.69	2.77	5.47	4.90	7.96	23.72	39.85	64.50	31.80	:
Centru	0.37	0.63	0.77	1.01	0.57	0.68	4.57	5.54	4.18	:
Nord-Est	5.53	7.90	10.39	14.66	19.37	33.96	41.62	58.62	38.98	:
Sud-Est	3.67	4.81	6.62	7.36	11.50	12.78	19.71	20.89	15.80	:
Sud - Muntenia	**0.40**	0.43	:	:	:	0.11	4.39	5.71	4.05	:
Bucuresti - Ilfov	105.42	113.59	206.80	277.18	329.29	391.96	572.24	992.87	660.24	:
Sud-Vest Oltenia	4.01	4.51	6.12	8.40	20.43	24.41	31.21	31.90	37.64	:
Vest	2.26	4.22	8.50	11.87	15.33	18.85	25.58	40.82	30.05	:
România	124.34	138.84	244.67	325.37	404.46	506.48	739.17	1220.80	822.73	887.39

SECTORUL ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Vest	6.36	24.53	7.59	10.29	47.41	52.70	95.25	148.88	104.95	:
Centru	1.18	1.20	1.27	1.16	9.82	13.37	35.05	42.02	27.65	:
Nord-Est	6.96	4.49	3.12	6.40	19.96	39.23	87.36	122.53	86.75	:
Sud-Est	1.40	2.44	2.09	1.68	4.49	6.58	15.39	23.21	25.42	:
Sud - Muntenia	0.79	1.47	2.37	2.38	3.10	6.52	13.67	23.71	14.64	:
Bucuresti - Ilfov	31.28	44.13	48.96	40.87	61.13	121.39	222.47	400.45	267.94	:
Sud-Vest Oltenia	2.39	4.07	1.86	24.97	5.18	11.89	14.75	28.35	19.13	:
Vest	1.60	7.06	4.56	8.52	10.70	25.71	40.80	70.82	36.59	:
România	51.97	89.40	71.82	96.27	161.79	277.38	524.74	860.00	583.06	591.32

SECTORUL NON-PROFIT

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Vest	:	:	:	0.03	0.47	:	0.51	1.00	2.07	:
Centru	:	:	:	0.27	0.16	0.21	:	:	0.71	:
Nord-Est	:	:	:	0.33	0.91	0.08	0.15	0.00	0.18	:
Sud-Est	:	:	:	0.00	0.00	:	:	0.00	:	:
Sud - Muntenia	:	:	:	0.00	:	:	2.86	:	:	:

Regiune	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
București - Ilfov	:	:	2.21	3.57	26.99	22.43	3.40	6.00	1.12	:
Sud-Vest Oltenia	:	:	:	0.00	0.00	:	:	:	:	:
Vest	:	:	:	0.02	0.35	:	:	:	:	:
România	:	:	2.21	4.23	28.88	22.72	6.92	6.88	4.08	9.97

Sursa: EUROSTAT (2012). *Science and technology indicators*

Notă explicativă: La momentul realizării studiului, EUROSTAT nu a publicat datele privind distribuția cheltuielilor din unitățile CDI pe sectoare de performanță la nivelul regiunilor de dezvoltare - pentru anul 2010.

Tabel 32 –Anexă: Cheltuielile de inovare pe clase de mărime, activități economice și elemente componente (mii lei prețuri curente)

2002 - 2006

Criteriu	2002			2004			2006		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Clase de mărime									
Mici	1040	7166	108	13611	49745	558	12593	35405	193
Mijlocii	6478	31117	1617	8598	189547	2139	19772	85105	4936
Mari	79012	110955	2620	112576	430676	13463	113060	832415	19951
Activități economice									
Industrie	57432	105525	3314	112415	657532	14814	117273	914325	23287
Servicii	29098	43713	1031	22370	12436	1346	28152	38600	1793
SUD MUNTENIA	86530	149238	4345	134785	669968	16160	145425	952925	25080
ROMÂNIA	603001	1308078	160348	890191	2852918	845968	1456662	4811172	153852

Cheltuieli de inovare pentru: A = Cercetare-dezvoltare, B = Achiziții de mașini, echipamente, software, C = Achiziții de alte cunoștințe externe

2008 - 2010

Criteriu	2008	2010

	A	B	C	A1	A2	B	C
Clase de mărime							
Mici	16703	99166	148	2128	14323	16280	1088
Mijlocii	76887	162868	15771	9497	3500	61218	919
Mari	282224	975582	1571	137324	119665	521952	2948
Activităţi economice							
Industrie	366172	1115630	16173	143444	137439	593658	3939
Servicii	9642	121986	1317	5506	50	5792	1017
SUD MUNTENIA	375814	1237616	17490	148949	137488	599449	4955
ROMÂNIA	1450443	8684944	129006	691441	420331	2607518	52291

Cheltuieli de inovare pentru: A = Cercetare-dezvoltare, A1: Cercetare – dezvoltare internă; A2: Cercetare – dezvoltare externă; B = Achiziţii de maşini, echipamente, software; C = Achiziţii de alte cunoştinţe externe,

Sursa: INS (2012). *Inovarea în industrie și servicii*

Tabel 33 –Anexă: Distribuţia personalului implicat în activitatea de cercetare – dezvoltare după ocupaţii (număr persoane)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
CERCETĂTORI							
Argeş	928	1303	1445	1639	1633	1607	1566
Călăraşi	85	71	67	70	77	69	78
Dâmboviţa	110	127	226	222	282	247	234
Giurgiu	13	13	8	:	2	1	:
Ialomiţa	2	1	1	:	:	4	3
Prahova	710	730	688	784	821	437	455
Teleorman	11	11	9	9	8	7	6
Sud Muntenia	1859	2256	2444	2724	2823	2372	2342
ROMÂNIA	27253	29608	30122	30740	30864	30645	30707
TEHNICIENI ŞI ASIMILAŢI							
Argeş	242	271	147	241	305	338	345
Călăraşi	77	54	42	38	53	41	41
Dâmboviţa	47	55	63	76	22	18	14
Giurgiu	2	4	5	3	:	:	:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ialomița	4	3	3	:	:	7	5
Prahova	252	223	188	229	262	88	64
Teleorman	4	3	3	7	7	11	10
Sud Muntenia	628	613	451	594	649	503	479
ROMÂNIA	5734	5569	4879	4862	5041	4270	3414
ALTE CATEGORII DE SALARIAȚI							
Argeș	1009	429	395	727	637	479	422
Călărași	396	352	299	223	196	192	185
Dâmbovița	22	31	37	22	90	97	97
Giurgiu	21	16	21	4	4	:	:
Ialomița	:	1	2	1	3	:	:
Prahova	141	147	142	74	75	31	14
Teleorman	4	5	3	7	7	2	4
Sud Muntenia	1593	981	899	1058	1012	801	722
ROMÂNIA	7738	5858	7219	7597	6882	7505	4944

Sursa: INS (2012). *Știință și tehnologie*

Notă explicativă: Conform INS, nu există date privind distribuția personalului implicat în activitatea de CDI după ocupații – la nivel de județ - pentru perioada 1999 – 2003.

Tabel 34 –Anexă: Producția științifică pe localități: număr articole ISI publicate

Localitate	Județ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Pitești	AG	26	19	23	26	21	37	46	78	75
Târgoviște	DB	10	14	25	22	34	33	48	56	113
Ploiești	PH	13	23	17	24	30	32	36	63	70
Valea Călugărească	PH	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Brazi	PH	1	0	0	1	0	0	1	0	0
Fundulea	IL	0	1	1	0	1	6	11	11	12
Giurgiu	GR	0	0	1	0	1	2	1	3	3
Câmpina	PH	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Curtea de Argeș	AG	0	0	0	2	2	5	0	0	0
Roșiorii de Vede	TR	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Alexandria	TR	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Sud - Muntenia	SM	51	57	68	75	90	116	146	211	274
ROMÂNIA	RO	2.217	2.347	2.561	2.765	3.222	4.418	5.902	7.022	7.501

Sursa: Cartea albă a Cercetării din România (2012), www.ad-astra.ro/cartea-alba/cities.php

Notă explicativă: Statisticile privind numărul de articole ISI publicate pe localități sunt disponibile din anul 2002.

Tabel 35 –Anexă: Cereri de brevete depuse la Oficiul European de Patente (EPO) (număr brevete)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Argeș	1	0	0	0	0,1	0	0	0	0	0
Călărași	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dâmbovița	0	0	0,1	0,5	0	0,3	0	0,3	0	0
Giurgiu	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0
Ialomița	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prahova	0,3	0,2	0	0	0	0	1,3	0	0,9	1,2
Teleorman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sud Muntenia	1,3	0,2	0,1	0,5	0,1	0,8	1,3	0,3	0,9	1,2
România	7,7	6,1	10,4	11,4	16,3	23,2	28,7	20,3	32,8	32,0

Sursa: OECD. StatExtracts (2012), http://stats.oecd.org/Index.aspx?DatasetCode=PATS_IPC#

Notă explicativă: La momentul realizării studiului, OECD nu a publicat datele privind cererile de brevete depuse la EPO la nivel județean pentru anii 2009 și 2010.

Tabel 36 –Anexă: Zonele defavorizate ale regiunii Sud Muntenia

JUDEȚ	COMUNĂ	TIP *
ARGEȘ	Albeștii de Muscel	ZMD
ARGEȘ	Aninoasa	ZMD
ARGEȘ	Arefu	ZMD
ARGEȘ	Berevoești	ZMD
ARGEȘ	Boteni	ZMD
ARGEȘ	Bradulet	ZMD
ARGEȘ	Bughea de Jos	ZMD
ARGEȘ	Bughea de Sus	ZMD
ARGEȘ	Câmpulung	ZMD
ARGEȘ	Cetățeni	ZMD
ARGEȘ	Cicănești	ZMD
ARGEȘ	Corbeni	ZMD
ARGEȘ	Corbi	ZMD
ARGEȘ	Dâmbovicioara	ZMD
ARGEȘ	Dragoslavele	ZMD
ARGEȘ	Lereşti	ZMD
ARGEȘ	Mioarele	ZMD
ARGEȘ	Nucşoara	ZMD

JUDEȚ	COMUNĂ	TIP *
ARGEȘ	Poienarii de Muscel	ZMD
ARGEȘ	Rucăr	ZMD
ARGEȘ	Salatrucu	ZMD
ARGEȘ	Stoenești	ZMD
ARGEȘ	Suici	ZMD
ARGEȘ	Valea Mare Pravăț	ZMD
ARGEȘ	Beleti-Negrești	ZDS
ARGEȘ	Bogati	ZDS
ARGEȘ	Dobrești	ZDS
ARGEȘ	Priboieni	ZDS
DÂMBOVIȚA	Barbulețu	ZMD
DÂMBOVIȚA	Bezdead	ZMD
DÂMBOVITA	Buciumeni	ZMD
DÂMBOVITA	Iedera	ZMD
DÂMBOVITA	Moroeni	ZMD
DÂMBOVITA	Pietrosita	ZMD
DÂMBOVITA	Pucheni	ZMD
DÂMBOVITA	Râu Alb	ZMD
DÂMBOVITA	Runcu	ZMD
DÂMBOVITA	Valea Lunga	ZMD
DÂMBOVITA	Vârfuri	ZMD
DÂMBOVITA	Valeni-Dâmbovita	ZMD
DÂMBOVITA	Visinești	ZMD
DAMBOVITA	Aninoasa	ZDS
DAMBOVITA	Doicești	ZDS
DAMBOVITA	Glodeni	ZDS
DAMBOVITA	Ocnita	ZDS
IALOMITA	Făcăeni	ZDS
IALOMITA	Giurgeni	ZDS
IALOMITA	Mihail Kogalniceanu	ZDS
IALOMITA	Stelnica	ZDS
IALOMITA	Vlădeni	ZDS
PRAHOVA	Adunați	ZMD
PRAHOVA	Ariceștii Zeletin	ZMD
PRAHOVA	Azuga	ZMD
PRAHOVA	Batrâni	ZMD
PRAHOVA	Bertea	ZMD
PRAHOVA	Brebu	ZMD
PRAHOVA	Bușteni	ZMD
PRAHOVA	Cărbunești	ZMD
PRAHOVA	Cerasu	ZMD
PRAHOVA	Comarnic	ZMD
PRAHOVA	Cosminele	ZMD

JUDEȚ	COMUNĂ	TIP *
PRAHOVA	Izvoarele	ZMD
PRAHOVA	Maneciu	ZMD
PRAHOVA	Poseşti	ZMD
PRAHOVA	Predeal-Sărari	ZMD
PRAHOVA	Provița de Jos	ZMD
PRAHOVA	Provița de Sus	ZMD
PRAHOVA	Salcia	ZMD
PRAHOVA	Secaria	ZMD
PRAHOVA	Sinaia	ZMD
PRAHOVA	Slănic	ZMD
PRAHOVA	Starchiojd	ZMD
PRAHOVA	Şotrile	ZMD
PRAHOVA	Ştefeşti	ZMD
PRAHOVA	Talea	ZMD
PRAHOVA	Tătaru	ZMD
PRAHOVA	Telega	ZMD
PRAHOVA	Valea Doftanei	ZMD
PRAHOVA	Apostolache	ZDS
PRAHOVA	Călugareni	ZDS
PRAHOVA	Chiojdeanca	ZDS
PRAHOVA	Drajna	ZDS
PRAHOVA	Gorneț	ZDS
PRAHOVA	Gorneț-Cricov	ZDS
PRAHOVA	Jugureni	ZDS
PRAHOVA	Lapos	ZDS
PRAHOVA	Păcureți	ZDS
PRAHOVA	Sângeru	ZDS
PRAHOVA	Surani	ZDS
PRAHOVA	Şoimari	ZDS
PRAHOVA	Teisani	ZDS
PRAHOVA	Vâlcanesti	ZDS
PRAHOVA	Valenii de Munte	ZDS
PRAHOVA	Varbilau	ZDS

* Zona Montană Defavorizată (ZMD), Zona Defavorizată de Condiţii Naturale Specifice (ZDS).

Sursa datelor: Programul Naţional de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, versiunea consolidată martie 2012, Anexa 4a – Zone defavorizate, pag. 754, http://www.pndr.ro/

Tabel 37 –Anexă: Liderii inovării din regiunea Sud Muntenia, pe judeţe

Sectorul industrial	Companii
Prahova	

Sectorul industrial	Companii
Industria de maşini şi echipamente	TIMKEN ROMANIA SA, CAMERON ROMANIA SRL, UZUC SA, UPETROM 1 MAI SA
Industria extractivă, de prelucrare a ţiţeiului şi cocsificare a cărbunelui	ROMPETROL WELL SERVICES SA, PSV INDUSTRIES SA
Producerea, transportul şi distribuţiei energiei electrice	FILIALA DE FURNIZARE A ENERGIEI ELECTRICE ELECTRICA FURNIZARE MUNTENIA NORD SA, DALKIA TERMO PRAHOVA SRL
Industria metalurgică, a construcţiilor metalice şi a produselor din metal	CONFIND SRL şi ADYA METAL SRL
Industria mijloacelor de transport	YAZAKI ROMANIA SRL
Industria produselor textile şi de tricotaje, a confecţiilor de imbrăcăminte şi a blănurilor	TASAR DESIGN SRL
Captarea, tratamentul şi distribuţia apei	APA NOVA PLOIESTI SRL
Industria mobilei	LEMET SRL
Industria alimentară	ANA & CORNEL SRL
Industria băuturilor	ALEXANDRION GRUP ROMANIA SRL
Industria tutunului	BRITISH - AMERICAN TOBACCO ROMANIA INVESTMENT SRL
Servicii generale	IATSA CIMPINA SA.
Serviciilor profesionale	IPIP SA, PETROSTAR SA, JCR - CHRISTOF CONSULTING SRL
Alte activităţi de servicii	PECEF TEHNICA SRL
Transporturi, depozitare şi activităţi anexe transporturilor	CONPET SA, AQUILA PART PROD COM SRL ROMPETROL LOGISTICS SRL
Creşterea animalelor	AGRISOL INTERNATIONAL R.O

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Sectorul industrial	Companii
Industria echipamentelor speciale inclusiv în domeniul securităţii şi apărării	MFA SA MIZIL
Comerţ cu amănuntul în magazine specializate, nespecializate, precum şi neefectuat prin magazine	ARTSANI COM SRL
ARGEŞ	
Industria de maşini şi echipamente	ELECTROARGES SA
Industria mijloacelor de transport	AUTOMOBILE-DACIA SA , AUTO CHASSIS INTERNATIONAL ROMANIA SRL, LEONI WIRING SYSTEMS PITESTI SRL, EURO AUTO PLASTIC SYSTEMS
Industria metalurgică, a construcţiilor metalice şi a produselor din metal (exclusiv maşini, utilaje şi instalaţii)	METABET C.F. SA, BAMESA OTEL SA
Comerţ cu autovehicule, piese şi accesorii de schimb şi carburanţi pentru autovehicule	RENAULT INDUSTRIE ROUMANIE SRL
Industria mobilei	JOHNSON CONTROLS ROMANIA SRL
Industria alimentară	DR. OETKER RO SRL
Industria de echipamente electrice şi optice	STEINEL ELECTRONIC SRL
Captarea, tratamentul şi distribuţia apei	APA-CANAL 2000 SA
Servicii de consultanţă	CEZ SERVICII SA
DÂMBOVIŢA	

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Sectorul industrial	Companii
Industria de maşini şi echipamente	ARCTIC SA
Captarea, tratamentul şi distribuţiei apei	COMPANIA DE APA TARGOVISTE-DAMBOVITA SA
Servicii imobiliare	DB IMPEX SRL
Creşterea animalelor	AVICOLA CREVEDIA SA
CĂLĂRAŞI	
Agricultură, Pescuit şi Piscicultură	AVICOLA CALARASI SA, NUTRICOM SA, AGRO-CHIRNOGI SA
Industria alimentară	ALDIS
Industria lemnului şi a produselor din lemn, a celulozei, hârtiei şi a produselor din hârtie, silvicultură şi exploatare forestieră	COMCEH SA
GIURGIU	
Servicii administrative şi de suport	NOVA FORCE SRL
IALOMIŢA	
Industria produselor primare	AMONIL SA

Sursa datelor: Topul Naţional al Firmelor 2010, Camera de Comerţ şi Industrie a României

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Anexă Figuri

Figura 1 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a produsului intern brut în judeţele regiunii Sud Muntenia în perioada 1999 – 2010

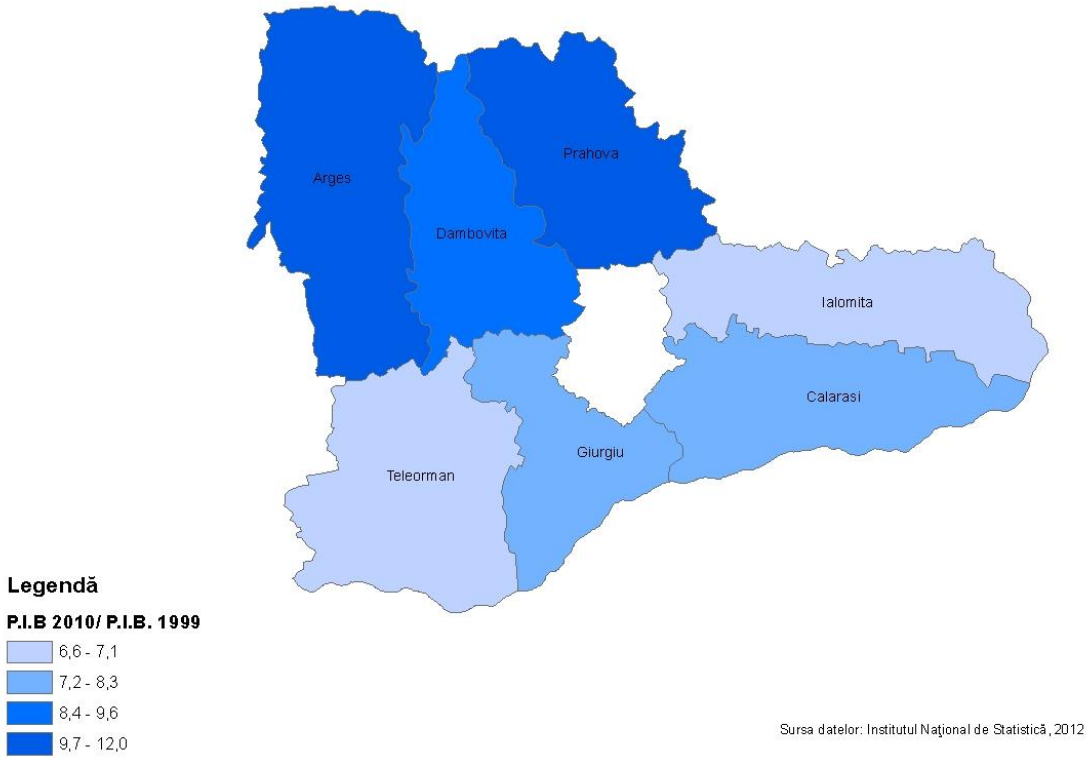

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezv

Figura 2 –Anexă: Evoluția distribuției teritoriale a populației ocupate civile medie în regiunea Sud Muntenia în perioada 1999 – 2010

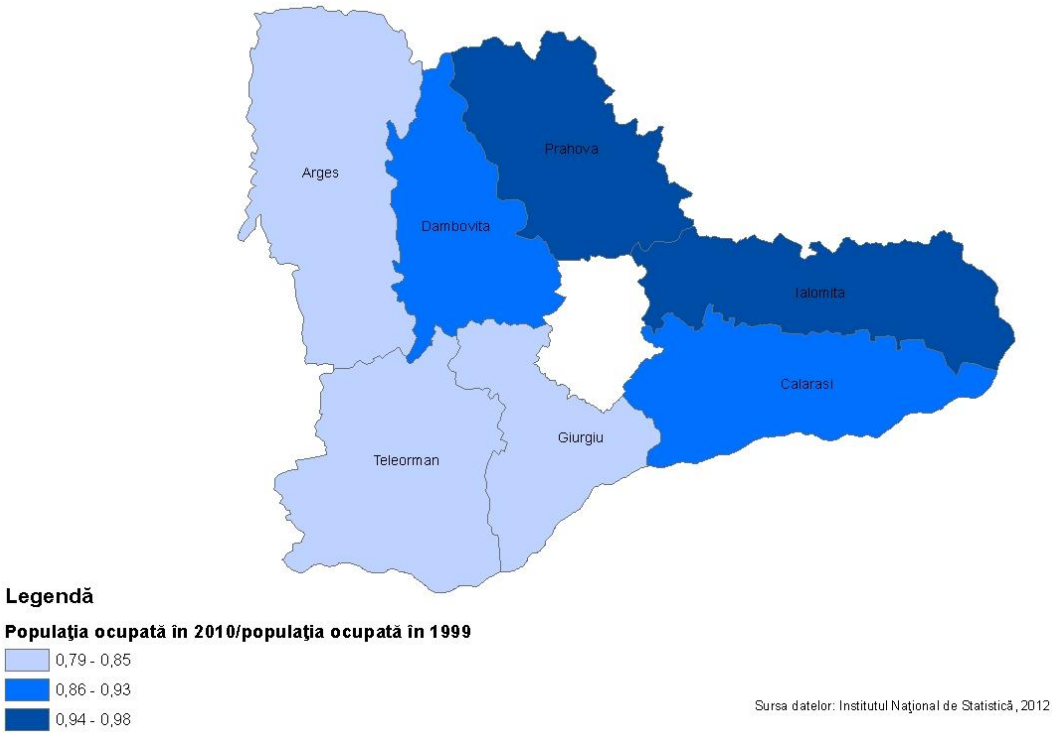

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 3 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a numărului mediu de salariaţi în perioada 1999 – 2010

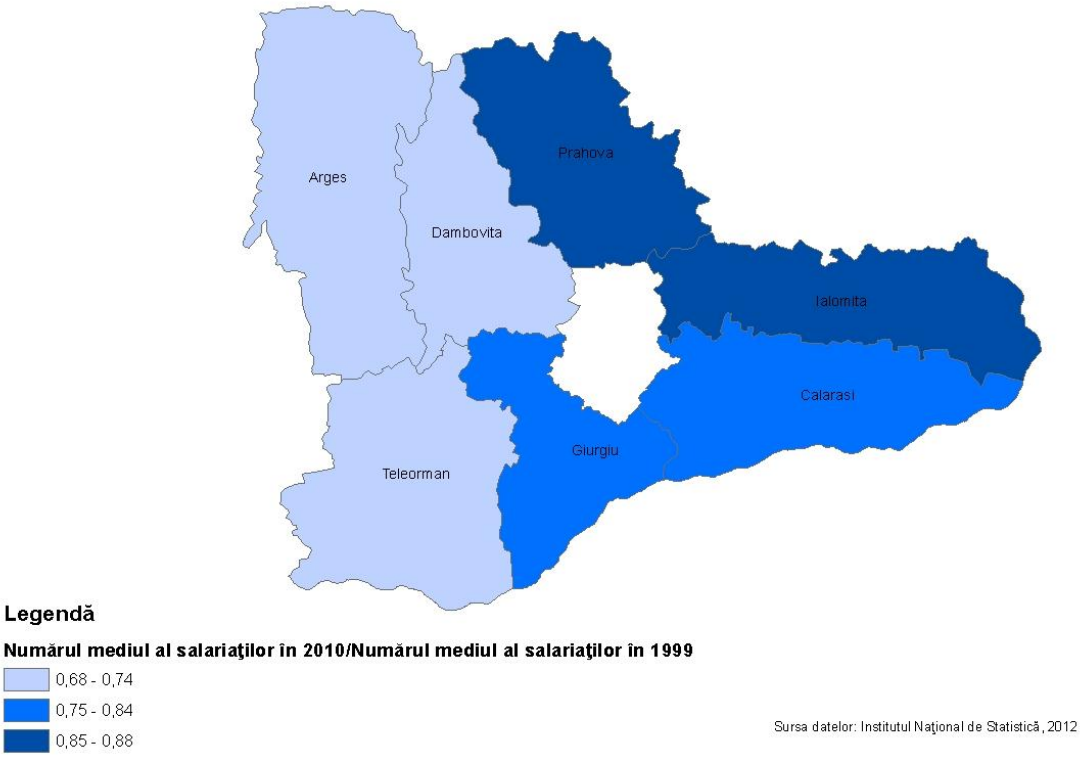

SUD MUN
Agenția pentru Dezvol

Figura 4 –Anexă: Evoluţia ratei şomajului înregistrată în judeţele regiunii Sud Muntenia în perioada 1999 – 2010

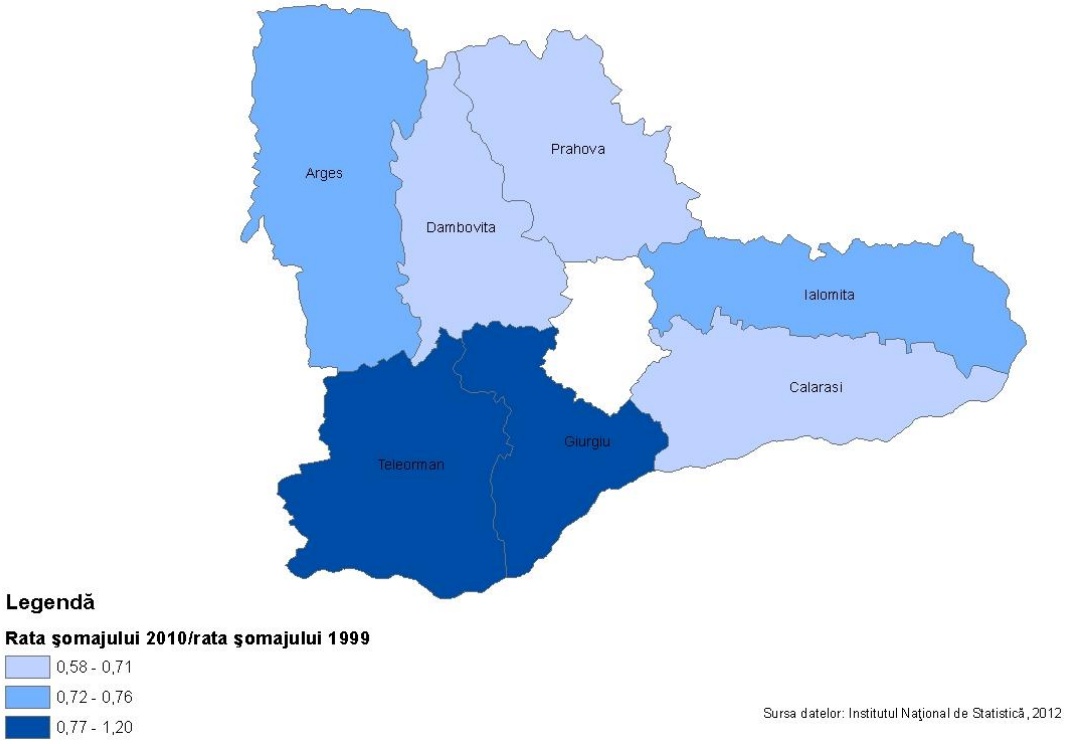

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 5 –Anexă: Evoluția distribuției teritoriale a câștigului salarial mediu net lunar în perioada 1999 – 2010

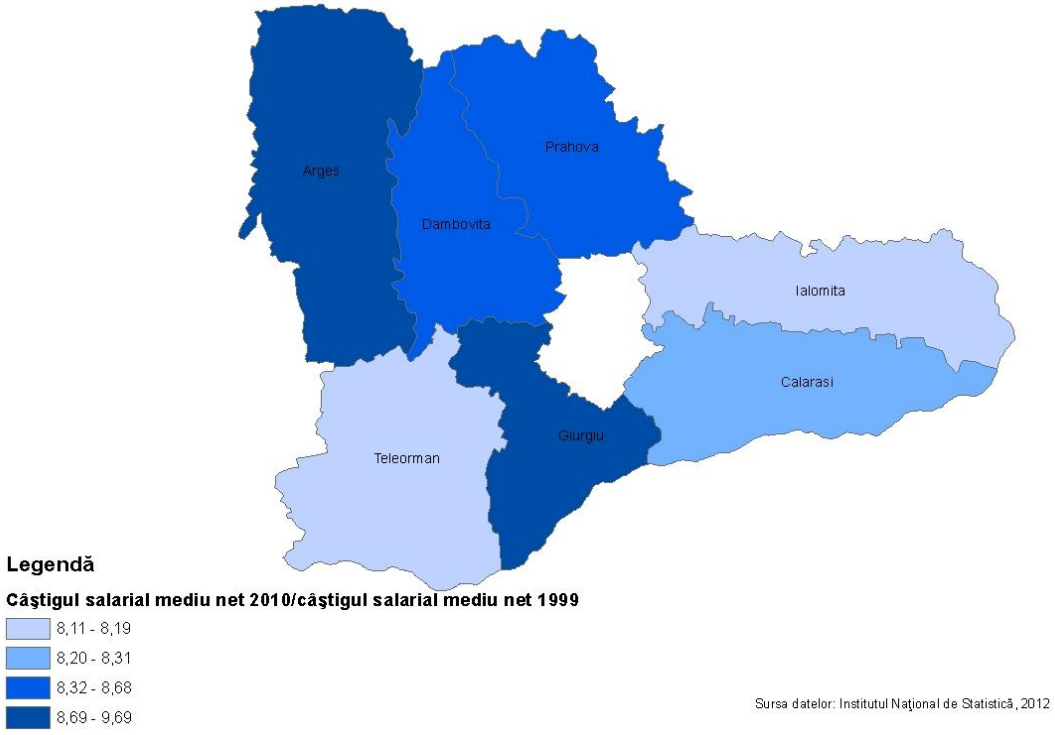

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 6 -Anexa: Evoluția distribuției teritoriale a întreprinderilor active înregistrate, în regiunea Sud Muntenia, în perioada 1999 – 2010

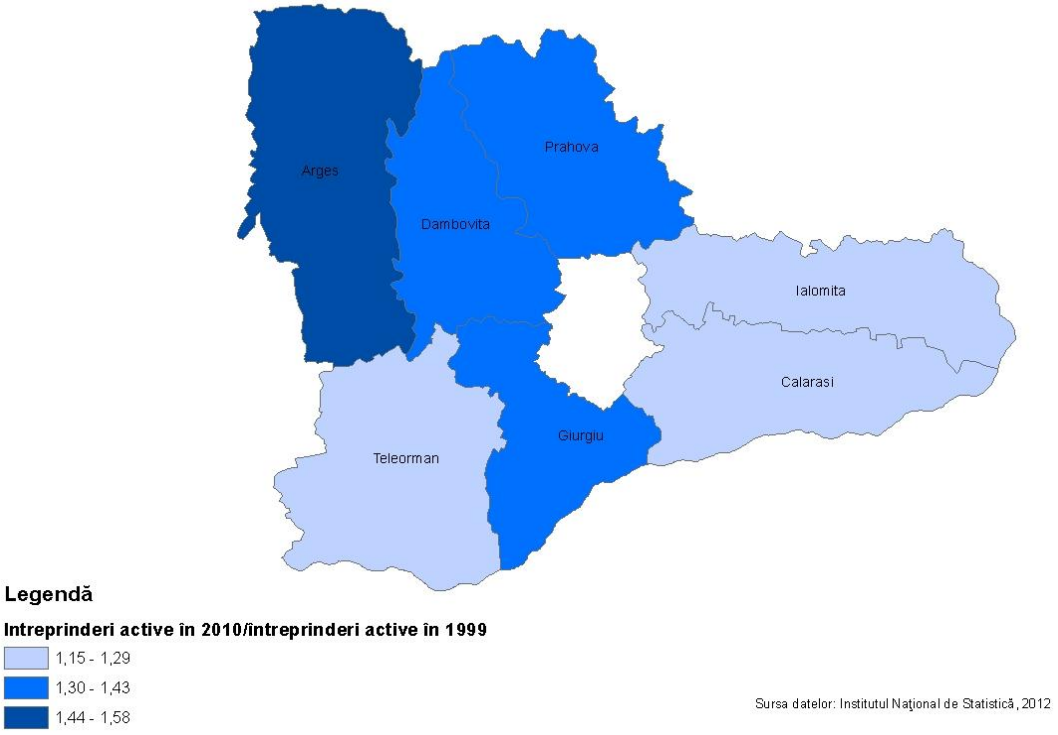

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 7 –Anexă: Evoluţia densităţii întreprinderilor active înregistrate, în regiunea Sud Muntenia, în perioada 1999 – 2010

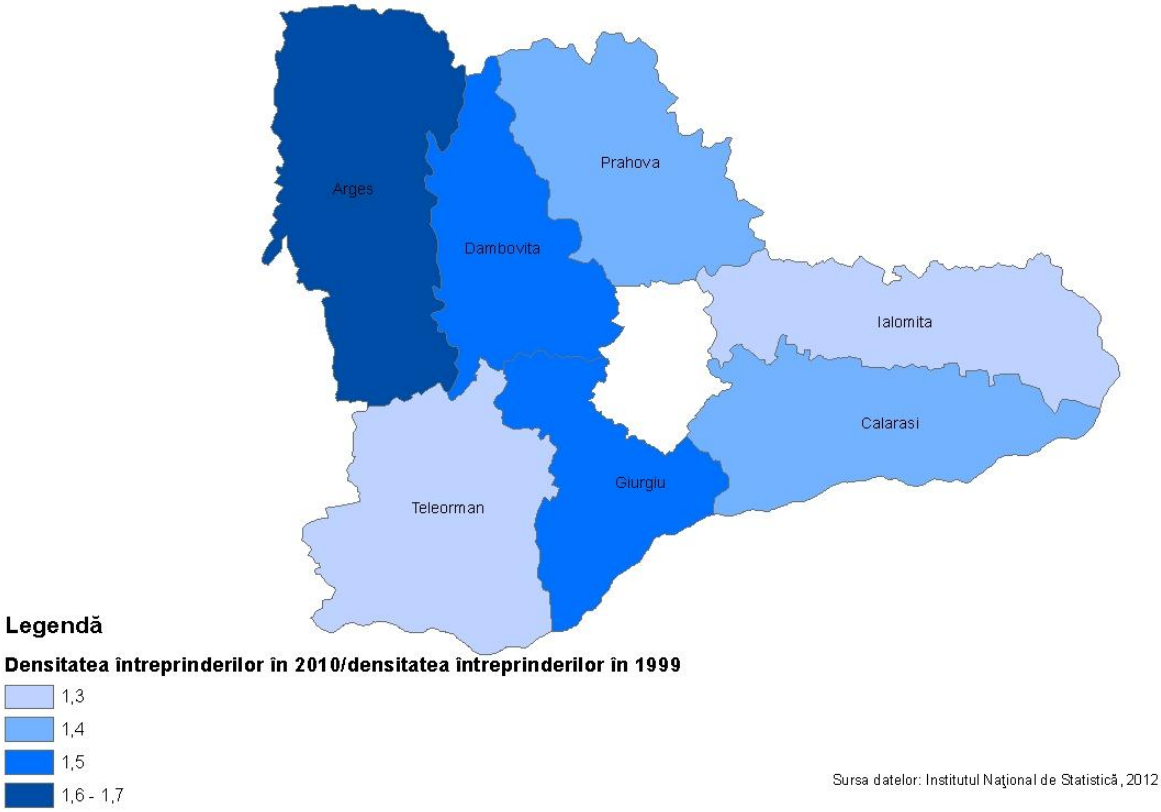

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 8 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active în perioada 1999 - 2010, având cel mult 9 salariaţi

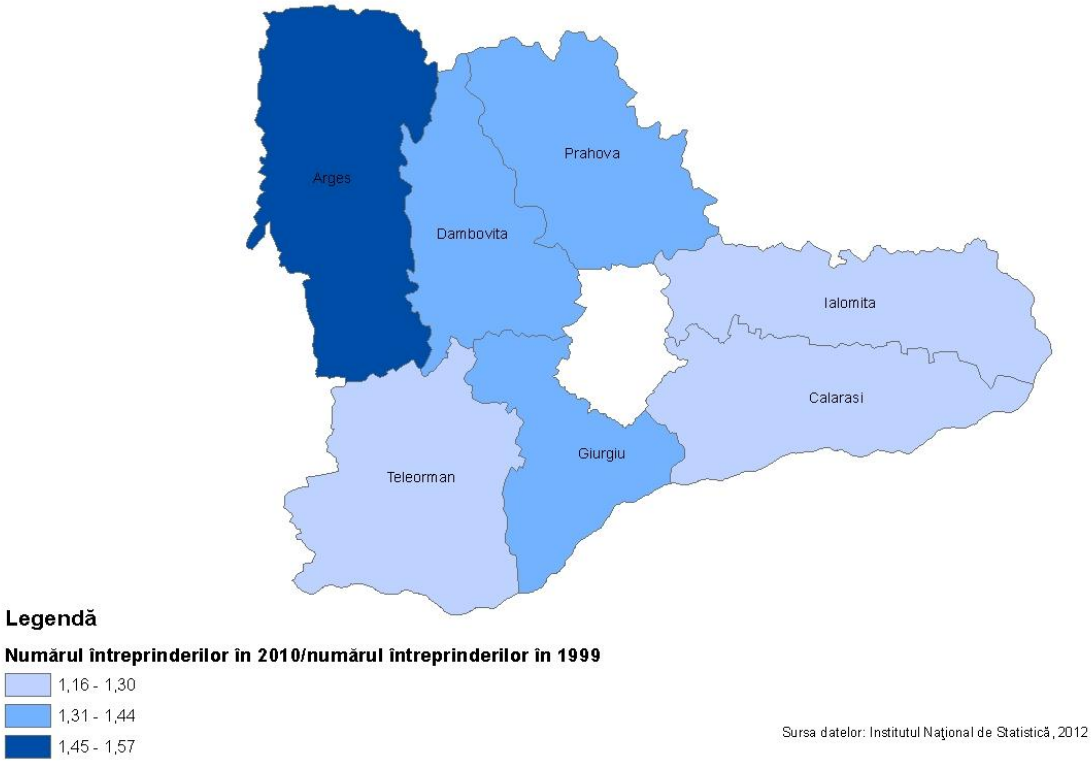

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvo

Figura 9 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active în perioada 1999 - 2010, având între 10 şi 49 salariaţi

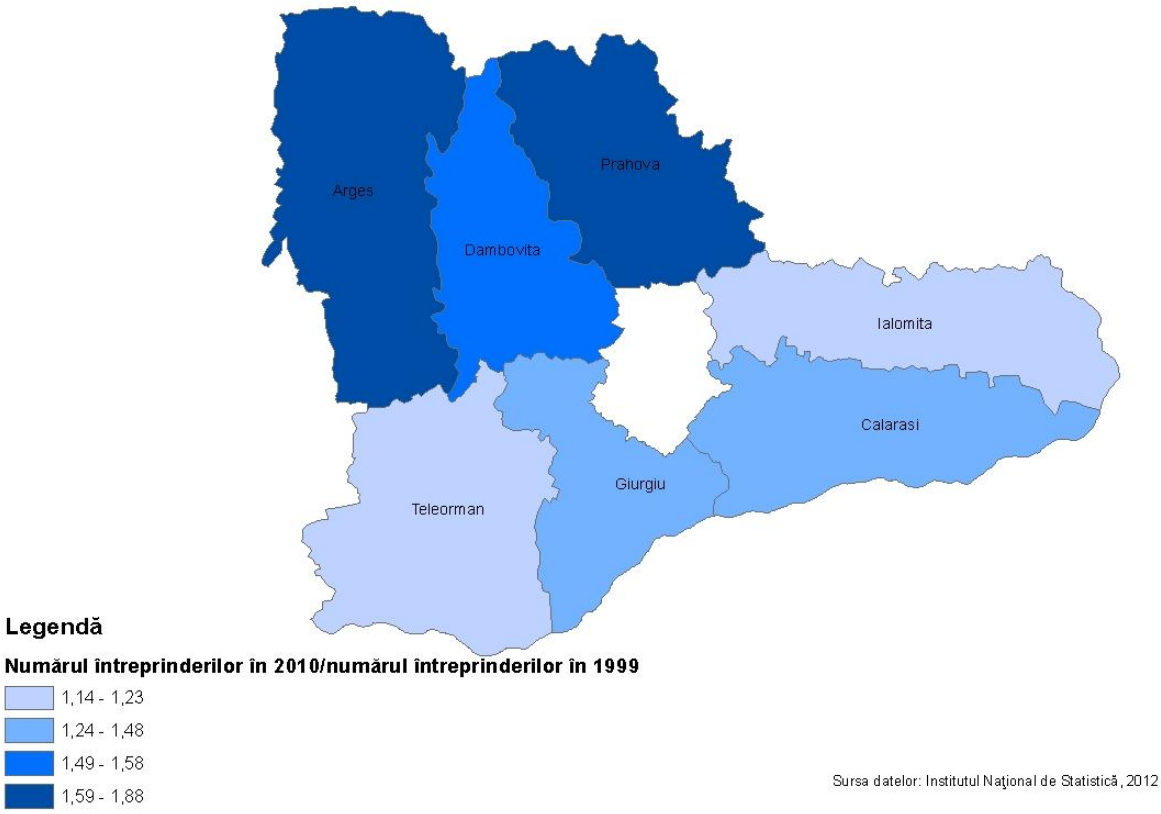

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 10 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active în perioada 1999 - 2010, având între 50 şi 249 salariaţi

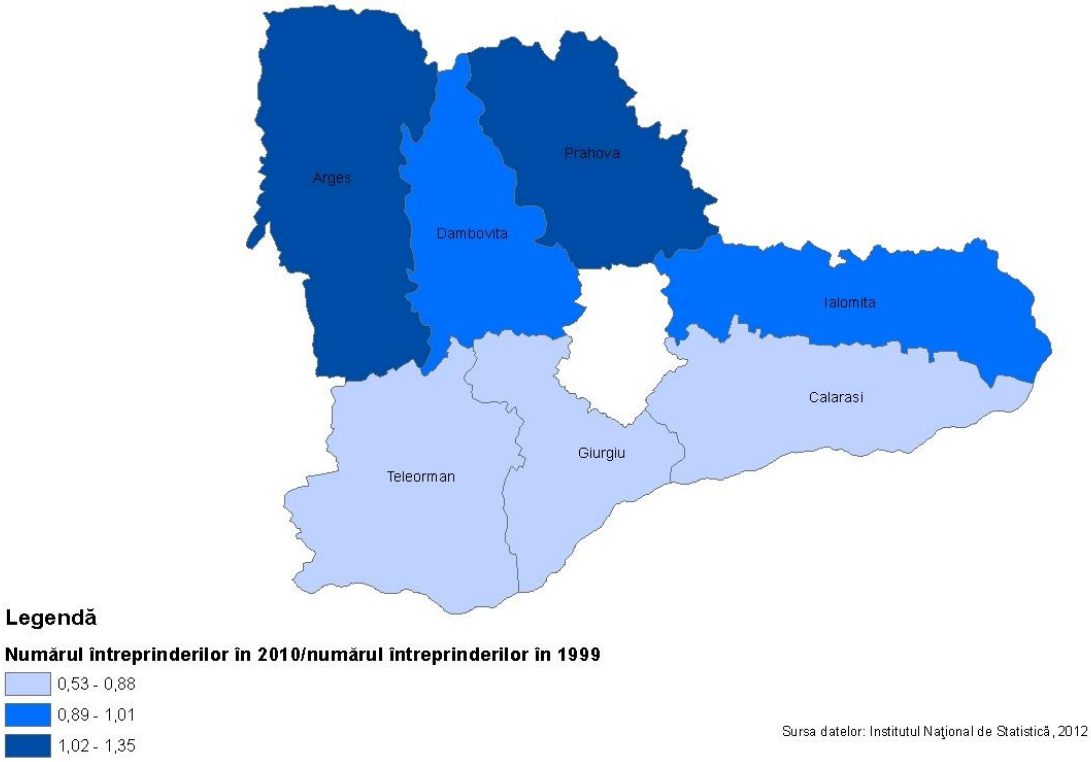

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 11 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a întreprinderilor active în perioada 1999 - 2010, cu peste 250 salariaţi

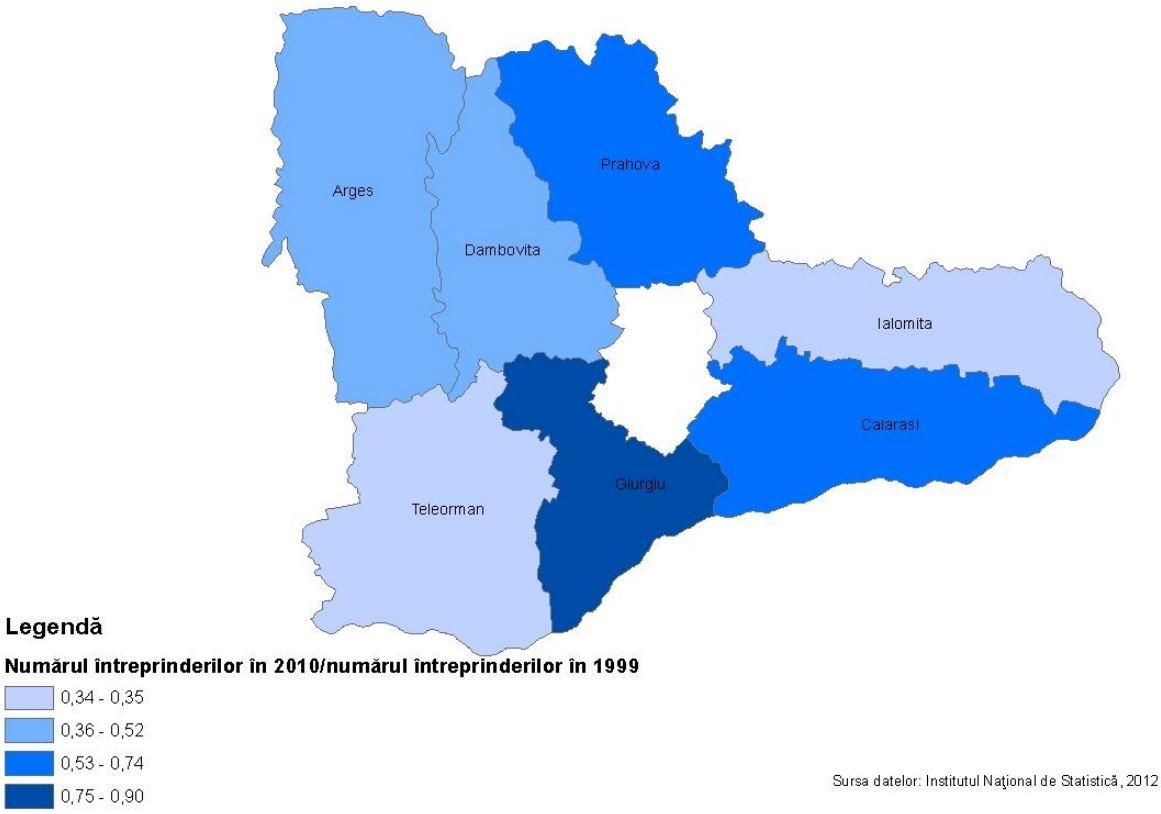

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 12 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Prahova, în anul 2010

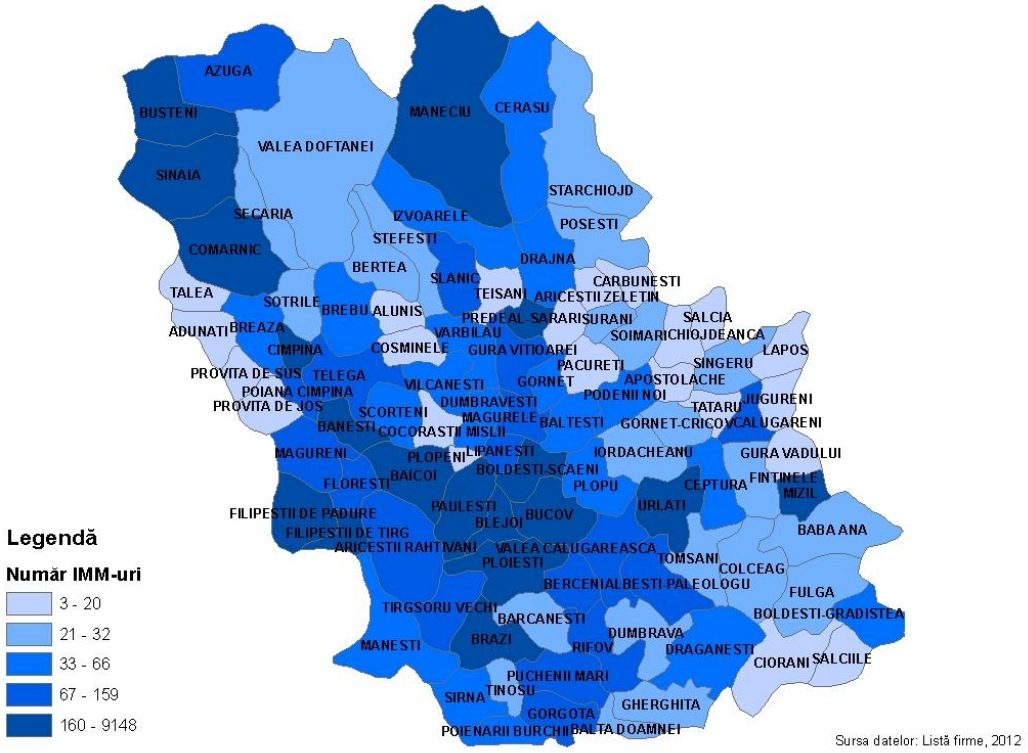

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 13 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Dâmboviţa, în anul 2010

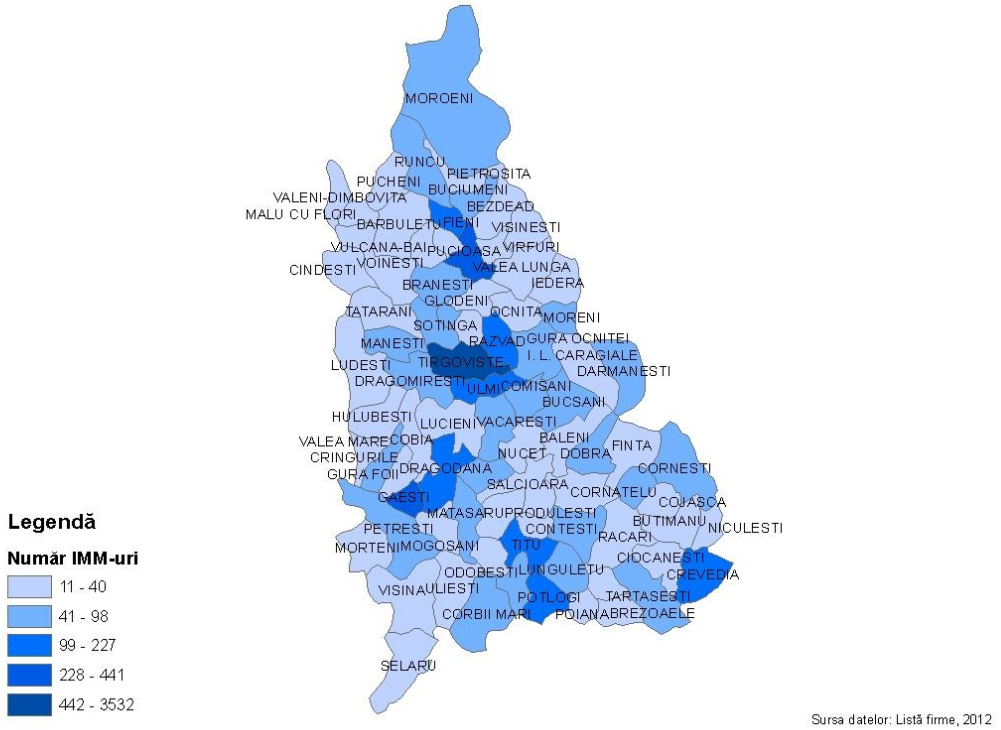

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 14 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Argeş, în anul 2010

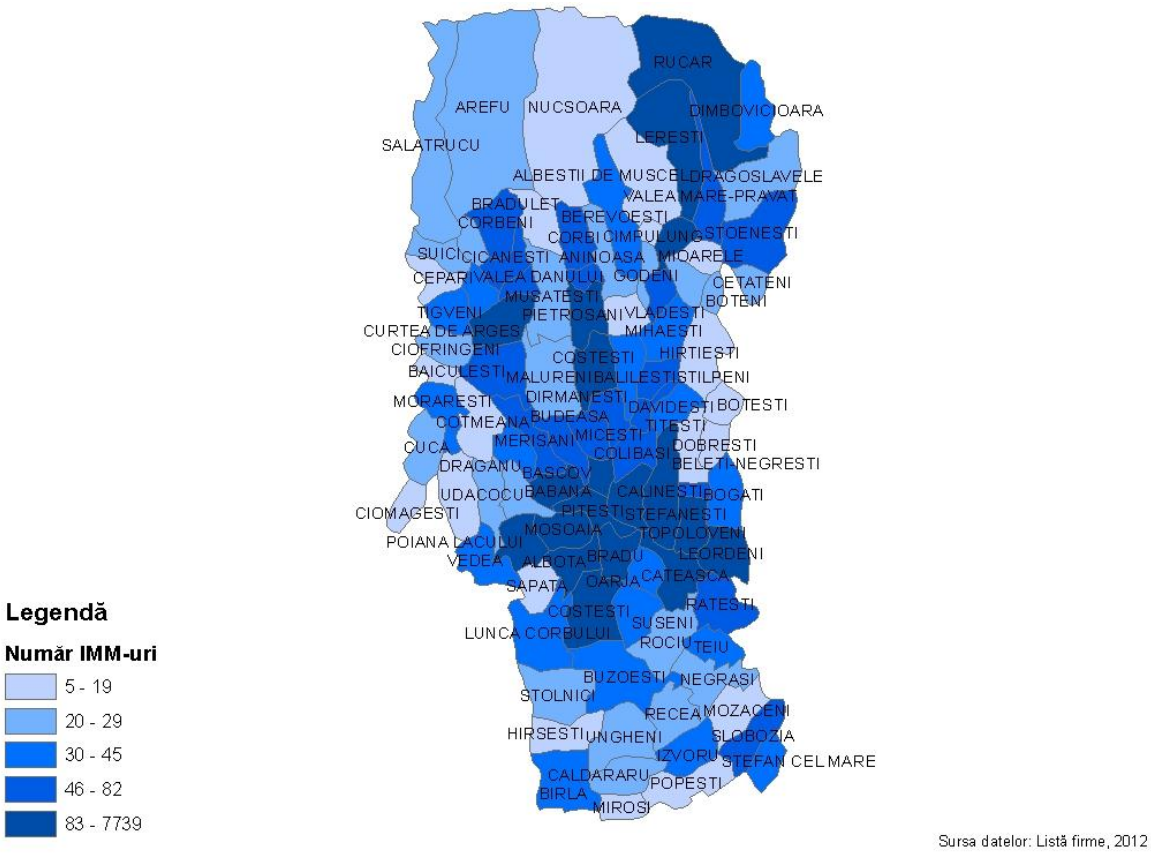

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 15 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Teleorman, în anul 2010

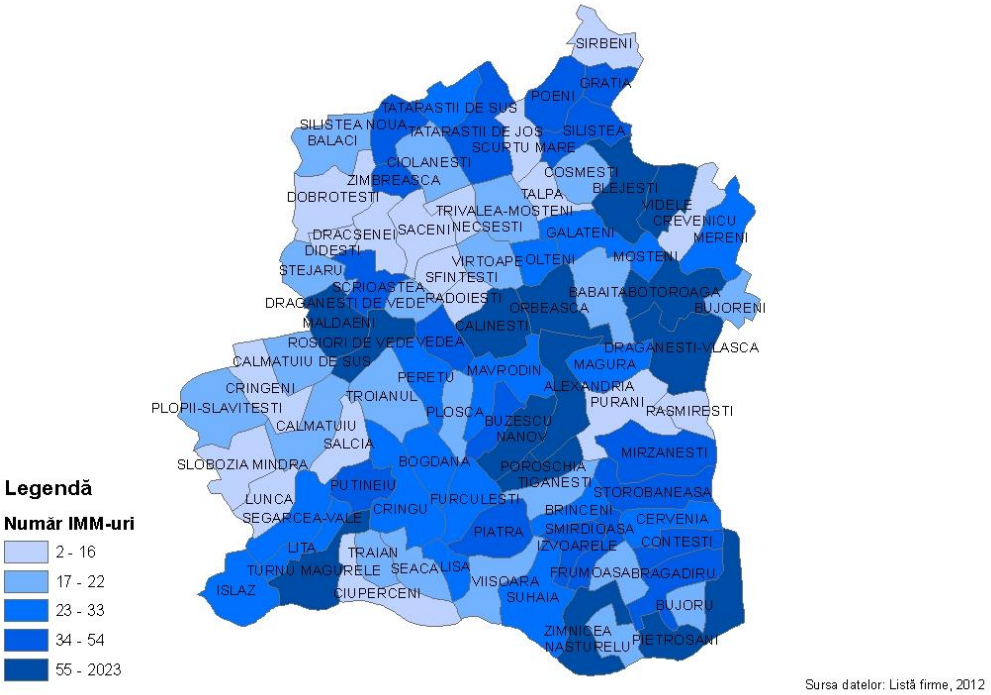

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 16 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Giurgiu, în anul 2010

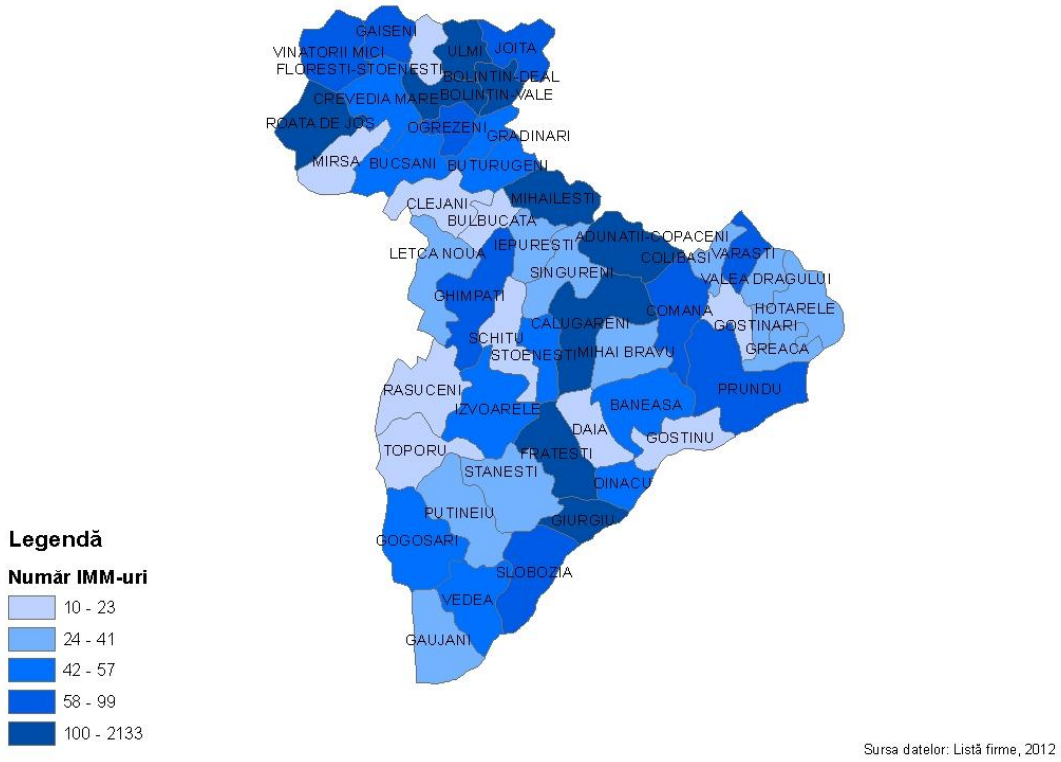

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 17 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Ialomiţa, în anul 2010

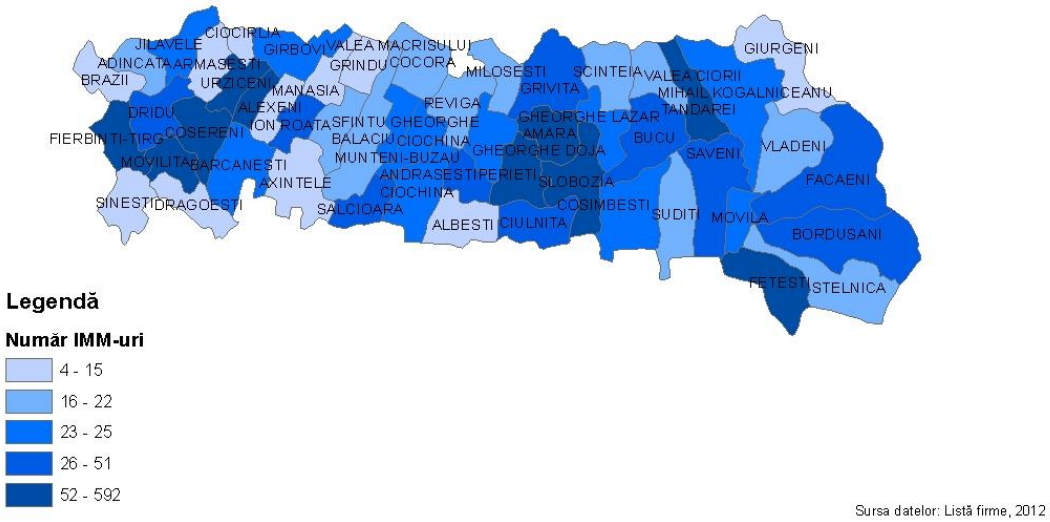

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 18 –Anexă: Distribuţia teritorială a IMM-urilor înregistrate în localităţi din judeţul Călăraşi, în anul 2010

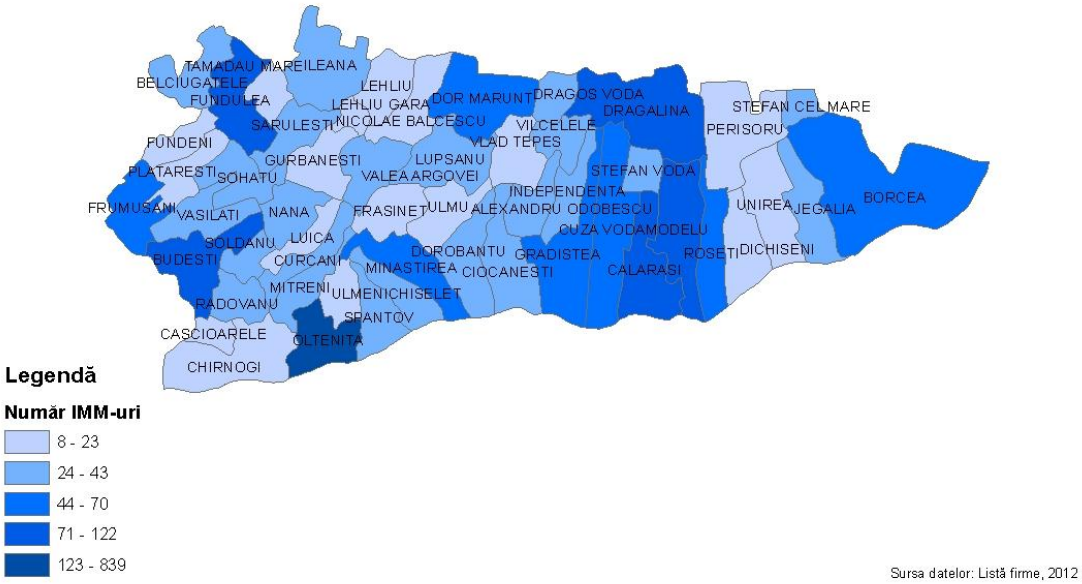

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 19 –Anexă: Evoluția distribuției în profil teritorial a IMM-urilor din agricultură, silvicultură și pescuit, în perioada 1999 – 2010

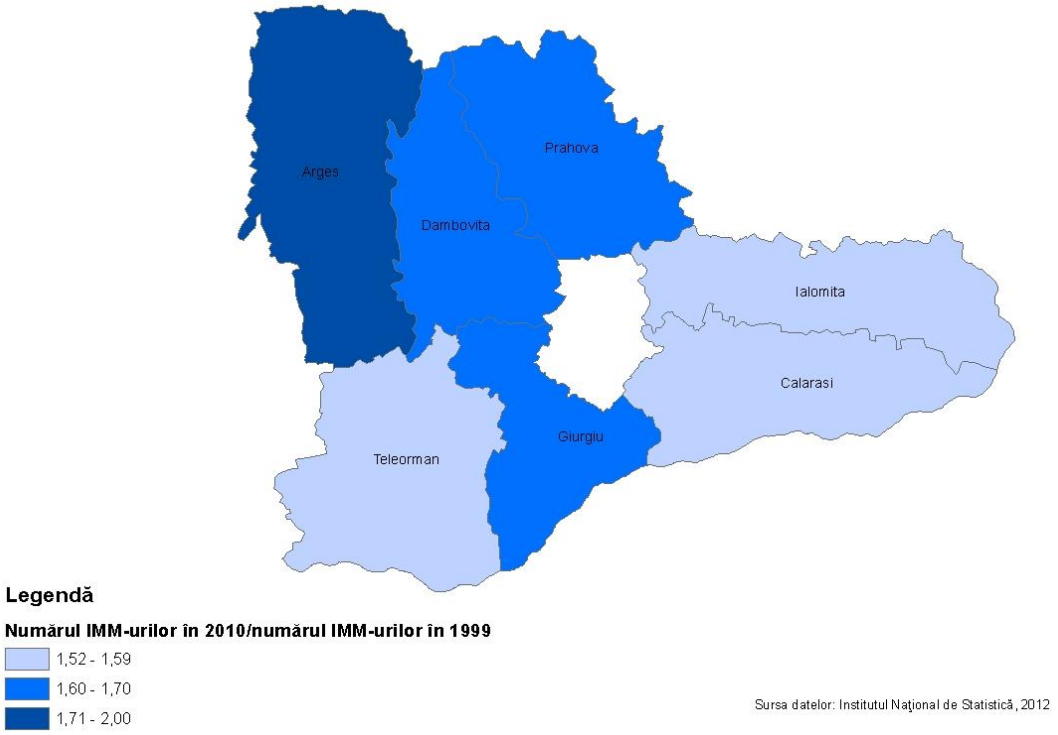

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 20 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, în perioada 1999 – 2010

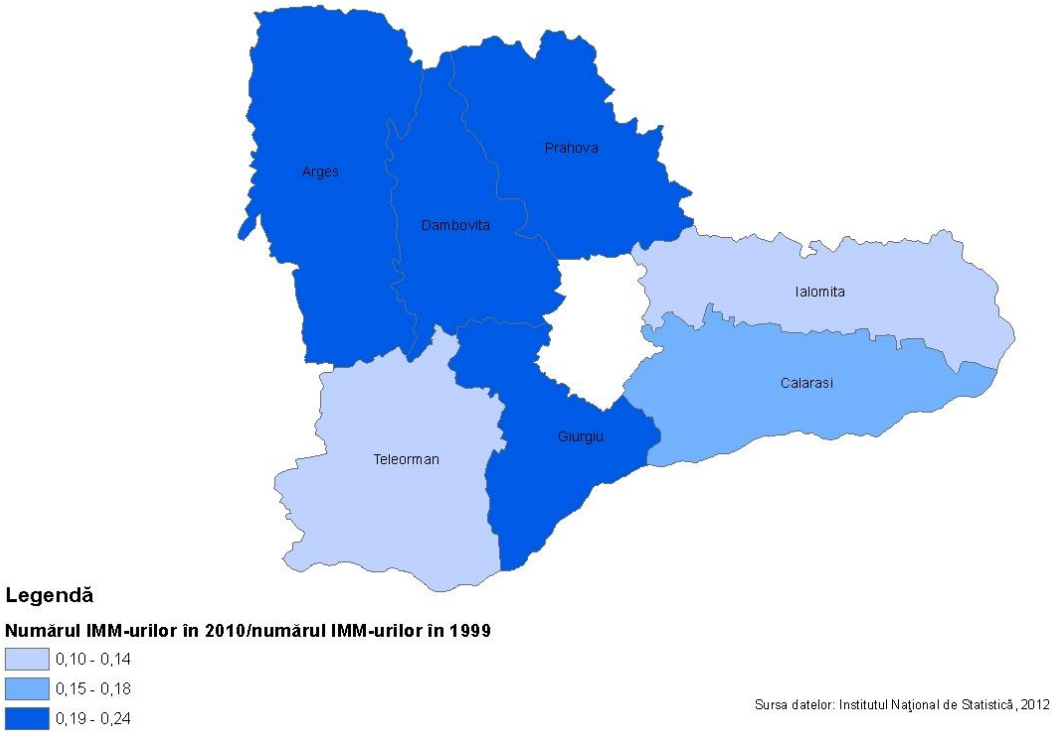

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 21 –Anexă: Evoluția distribuției în profil teritorial a IMM-urilor din construcții, în perioada 1999 – 2010

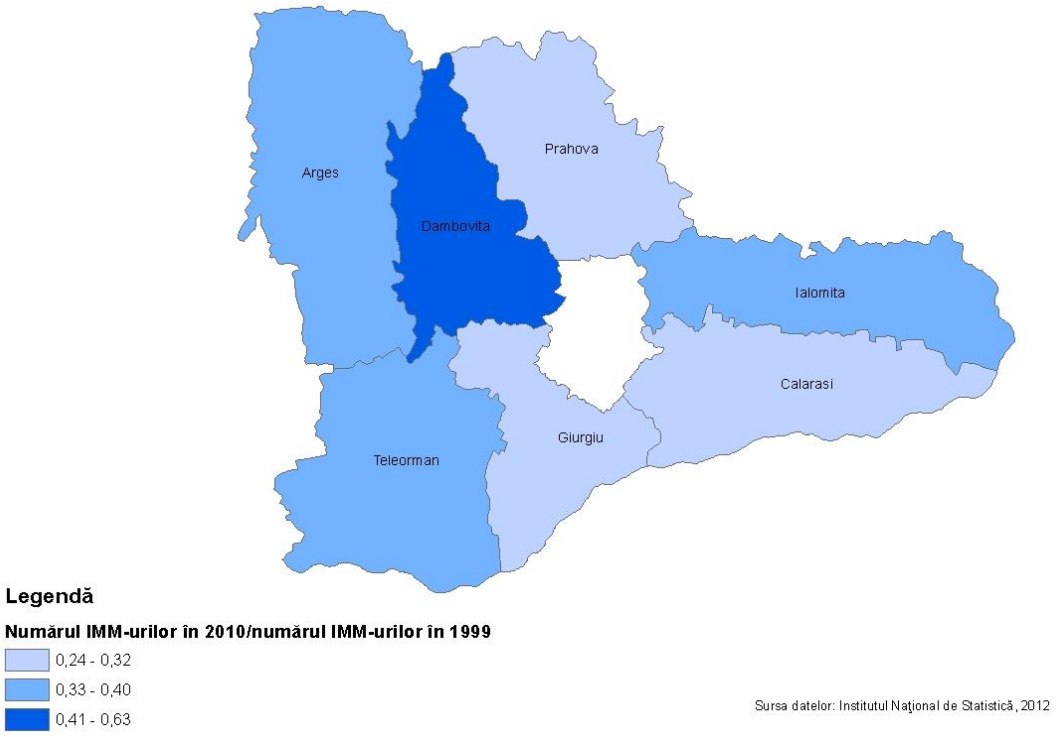

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 22 –Anexă: Evoluția distribuției în profil teritorial a IMM-urilor din domeniul producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat, în perioada 1999 – 2010

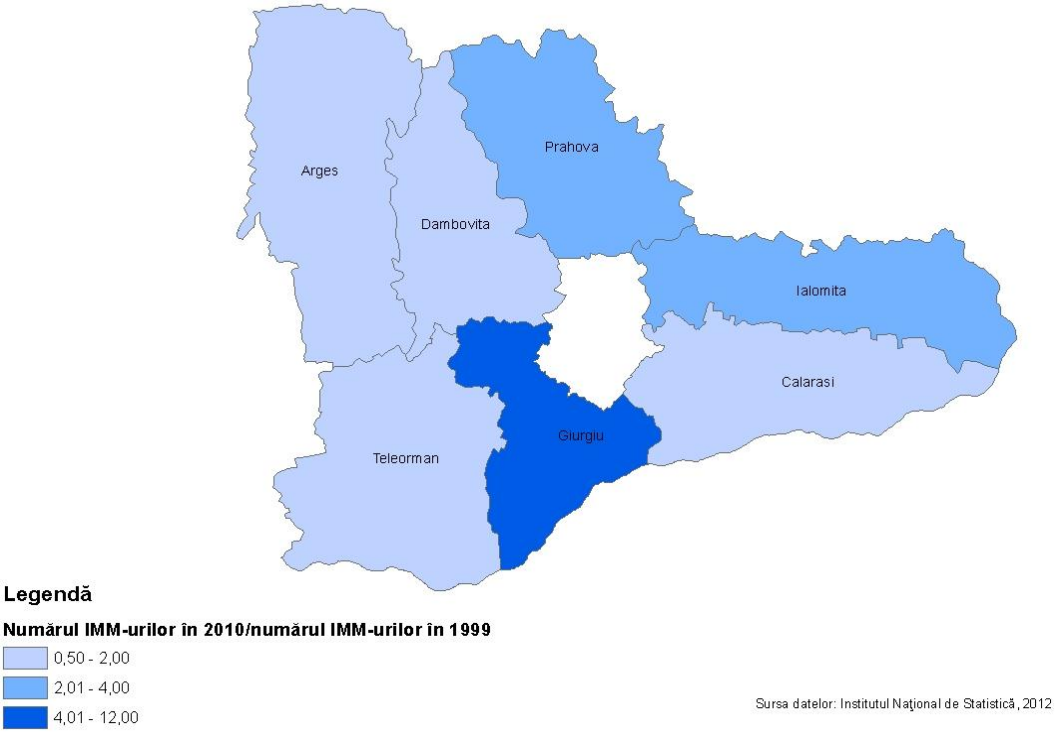

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 23 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din industria extractivă, în perioada 1999 – 2010

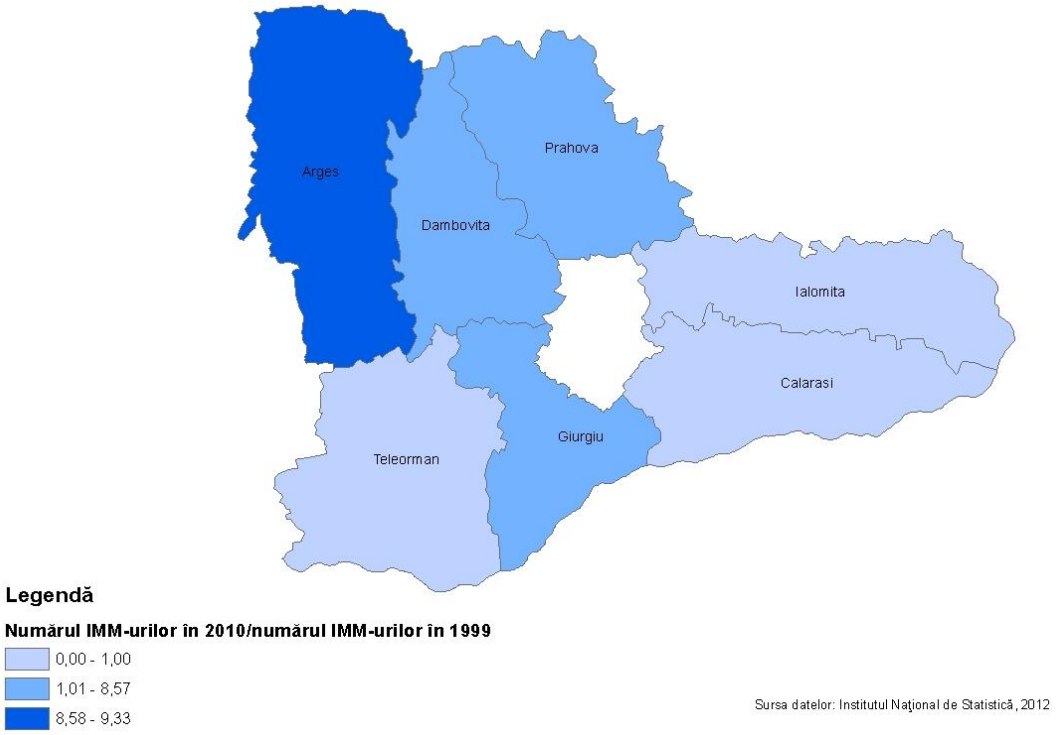

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 24 –Anexă: Evoluţia distribuţiei în profil teritorial a IMM-urilor din industria prelucrătoare, în perioada 1999 – 2010

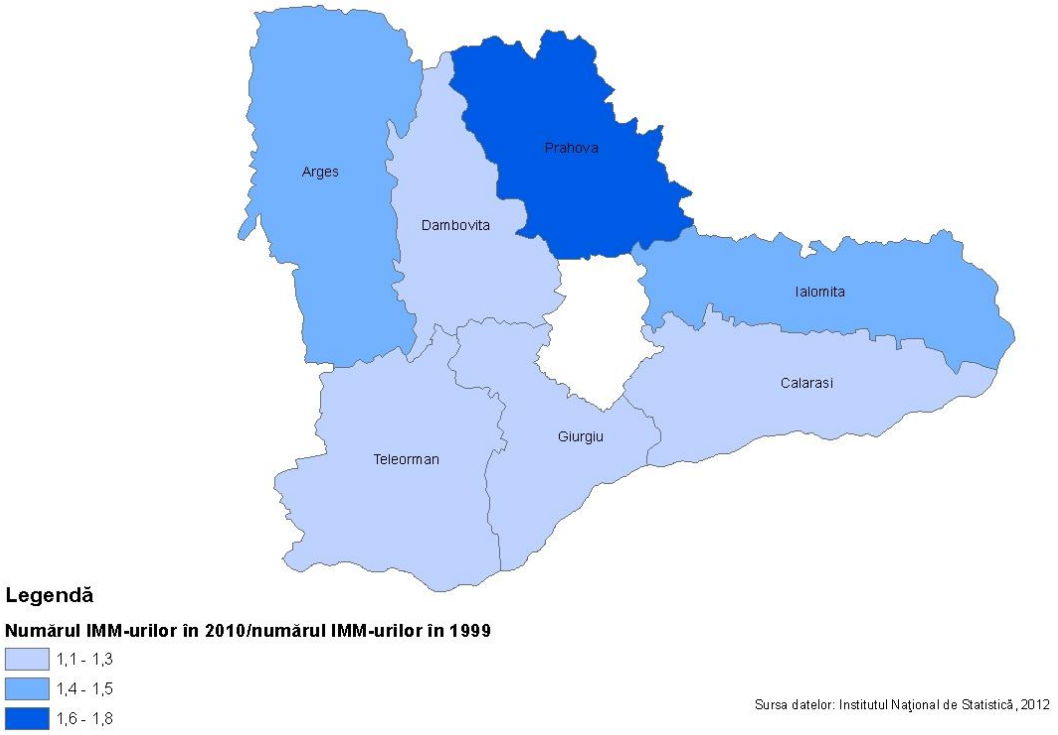

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 25 –Anexă: Evoluția distribuției în profil teritorial a IMM-urilor din servicii, în perioada 1999 – 2010

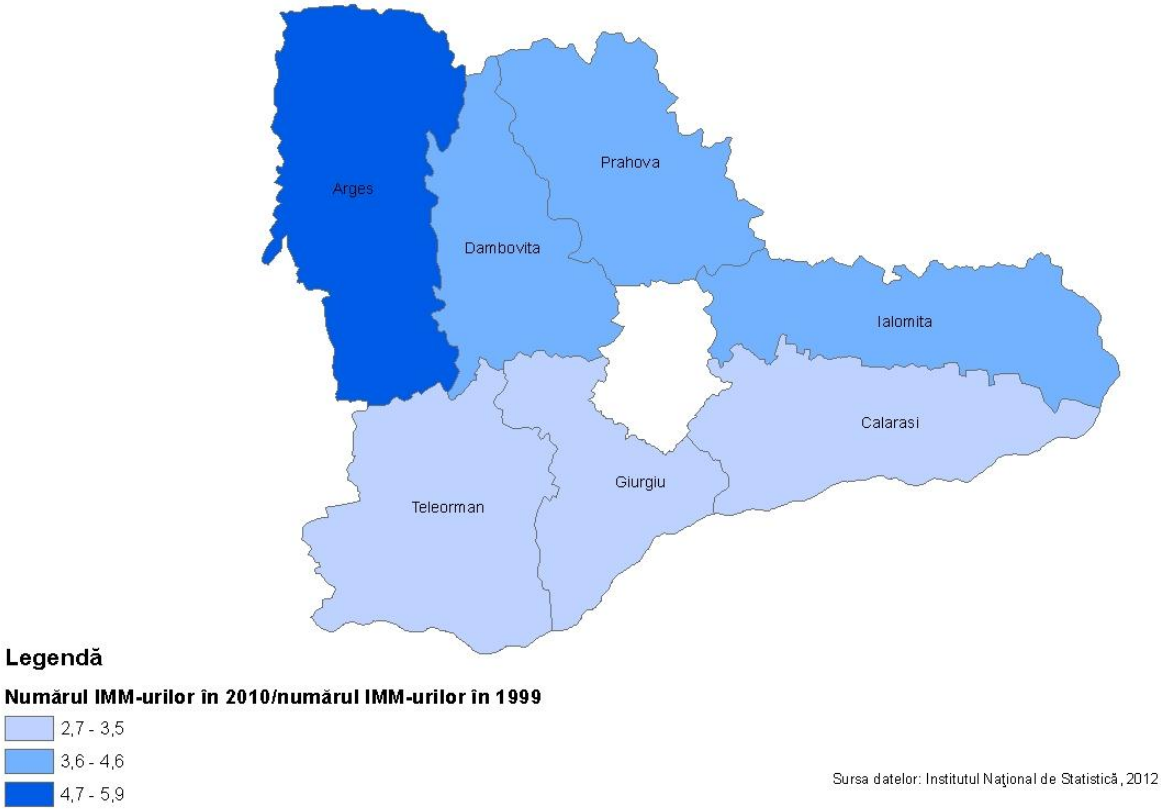

SUD MUN
Agenția pentru Dezvo

Figura 26 –Anexă: Distribuția numărului de întreprinderi raportat la populație în perioada anul 2010, în județul Prahova

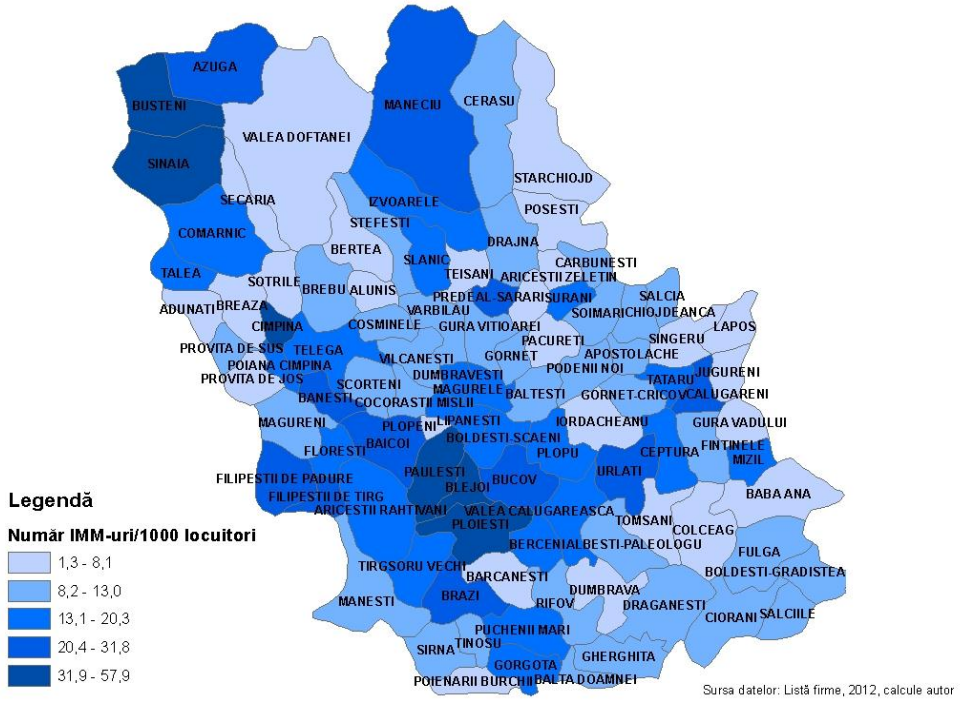

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 27 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Dâmboviţa

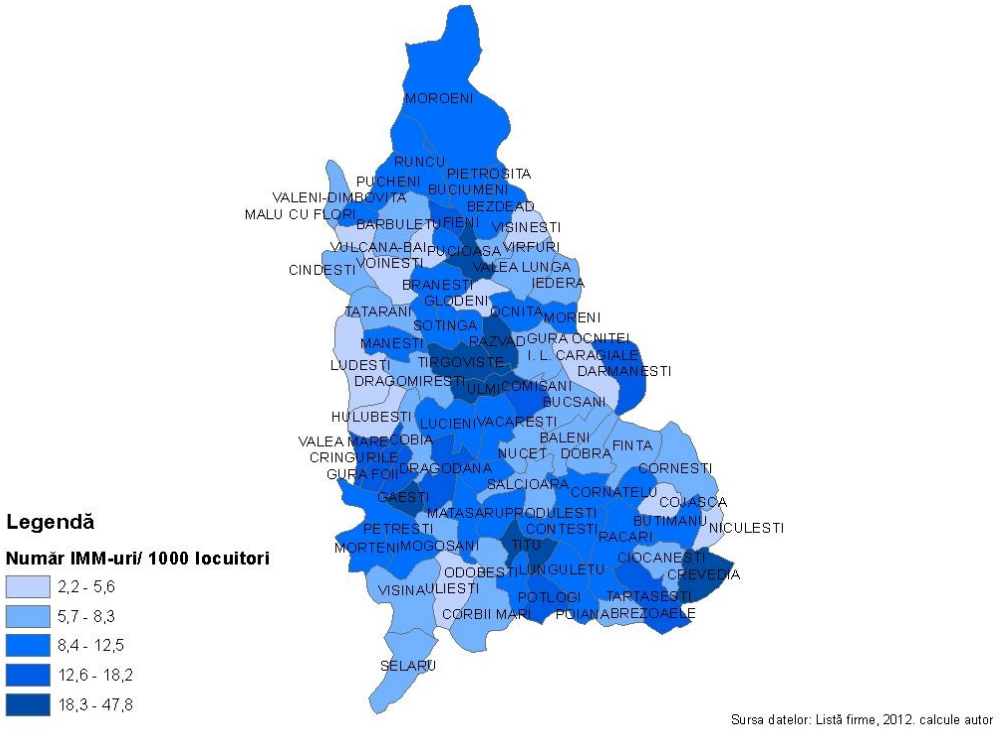

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 28 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Argeş

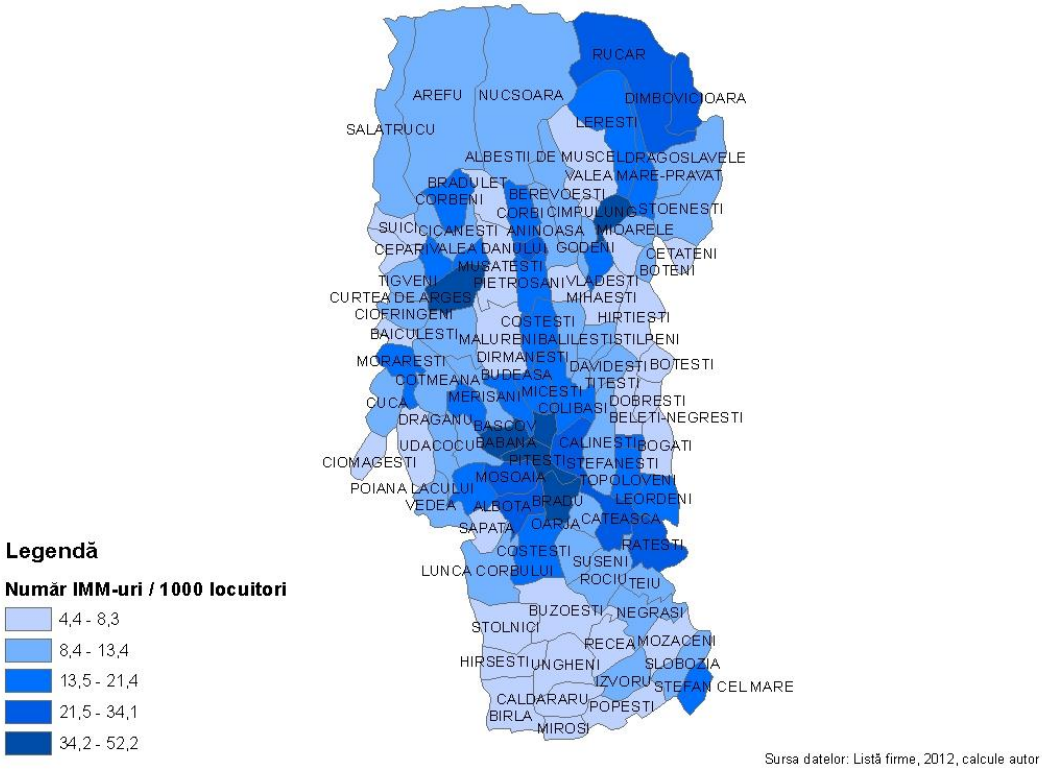

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 29 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Teleorman

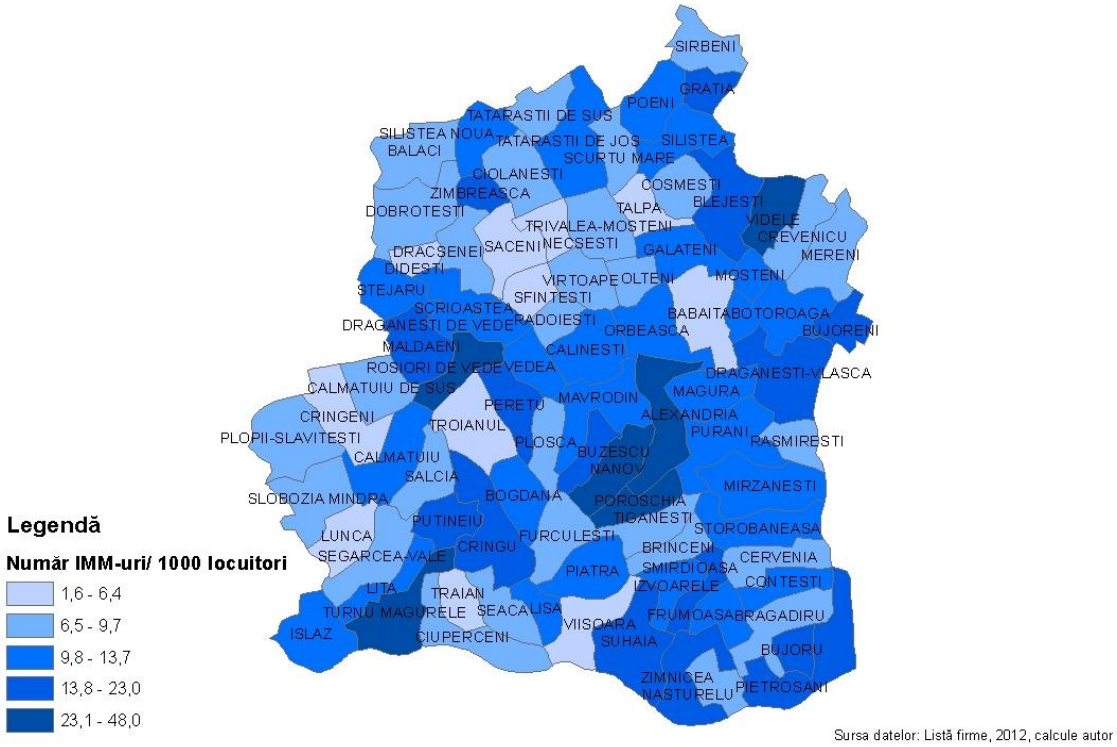

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 30 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Giurgiu

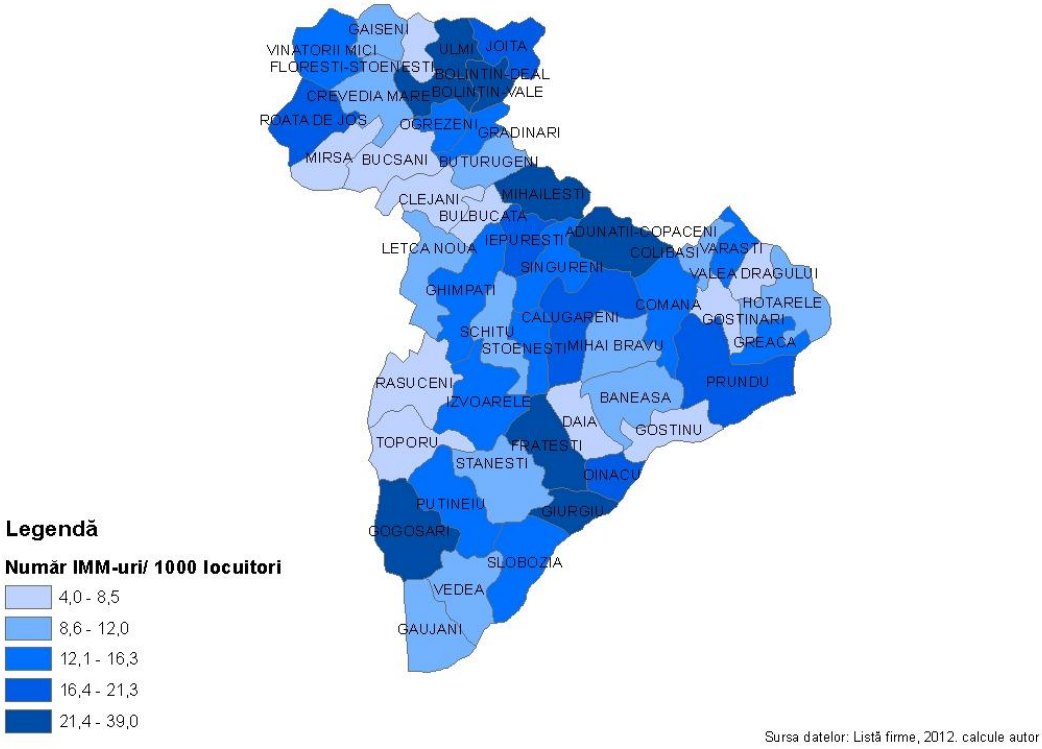

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 31 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Ialomiţa

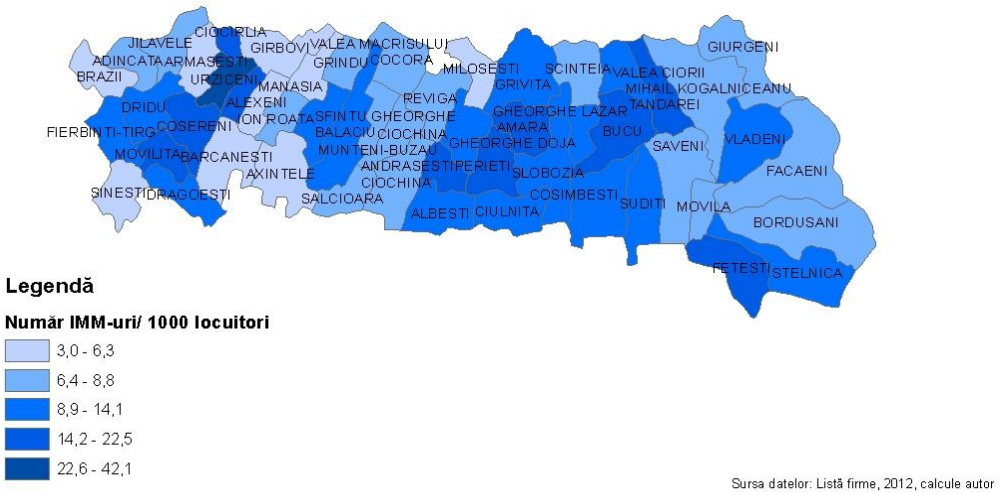

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 32 –Anexă: Distribuţia numărului de întreprinderi raportat la populaţie în anul 2010, în judeţul Călăraşi

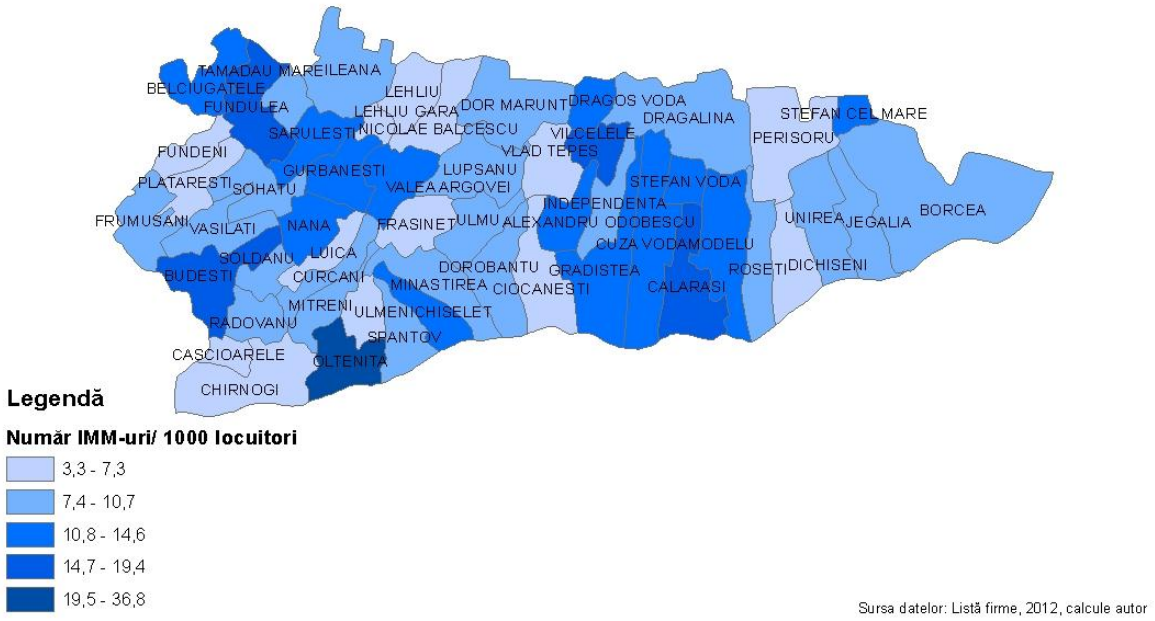

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 33 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civilă în agricultură, în perioada 1999 – 2010

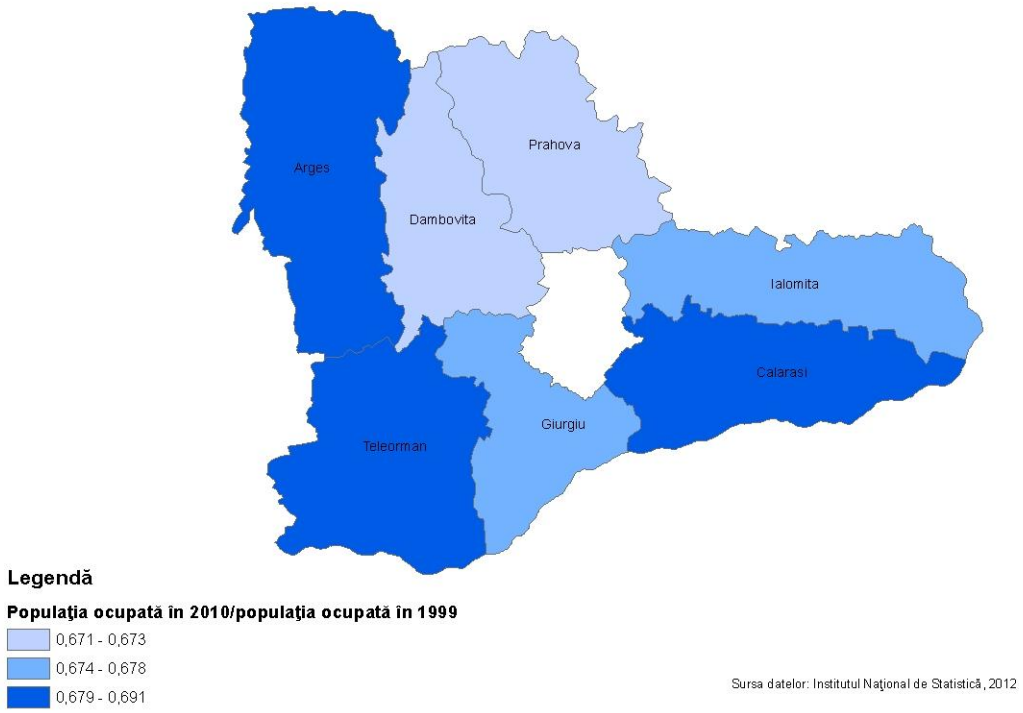

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 34 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civilă în comerţ, în perioada 1999 – 2010

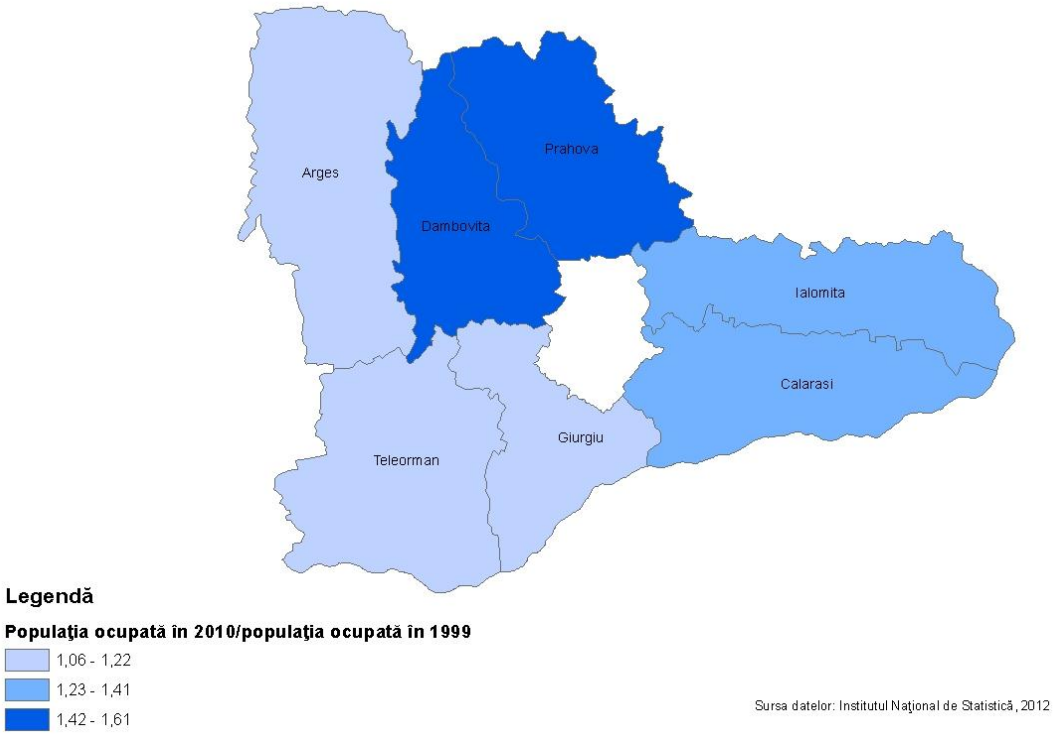

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 35 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civilă în industrie, în perioada 1999 – 2010

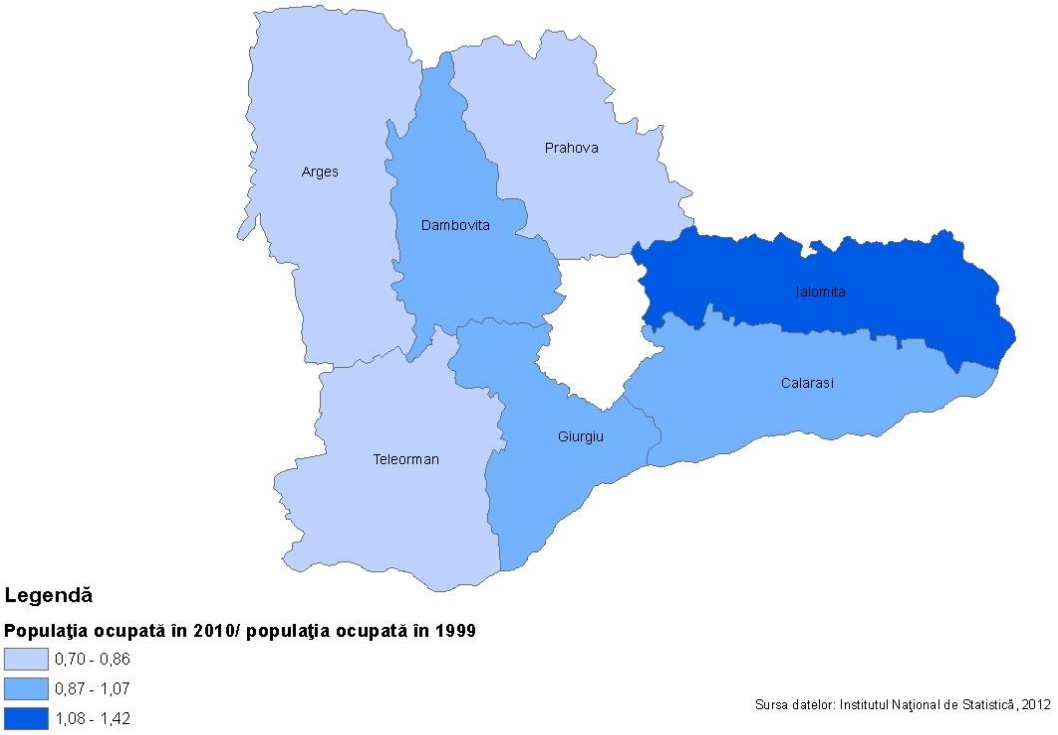

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 36 –Anexă: Evoluţia distribuţiei teritoriale a populaţiei ocupate civilă în servicii, în perioada 1999 – 2010

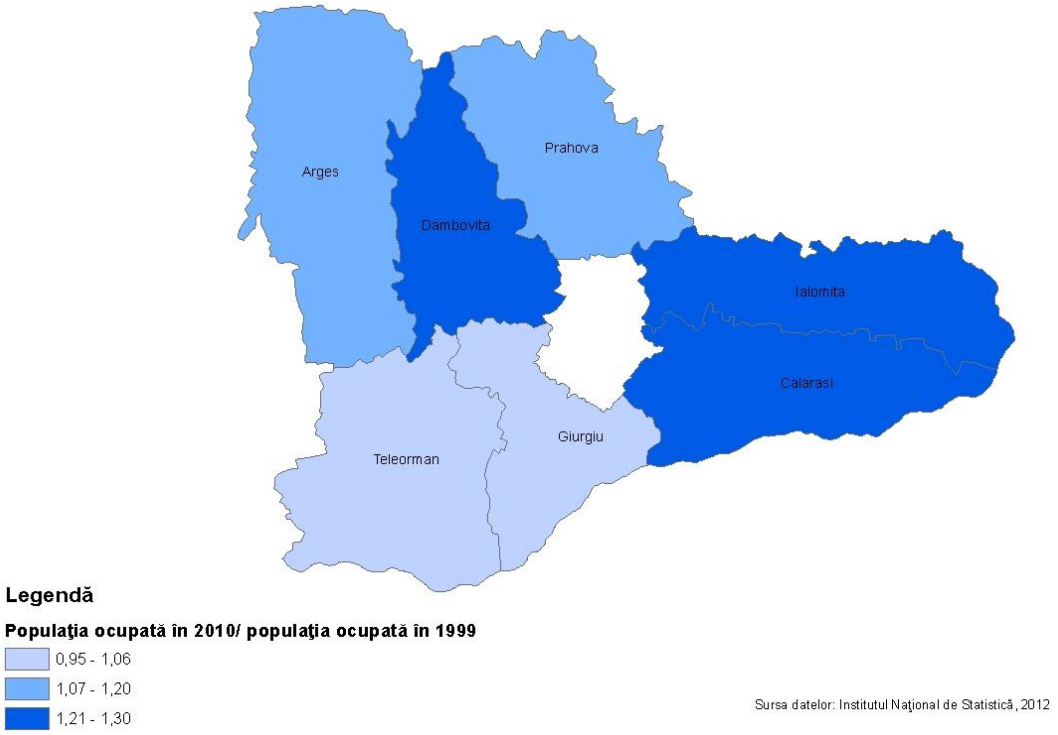

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 37 –Anexă: Zona liberă a regiunii Sud Muntenia

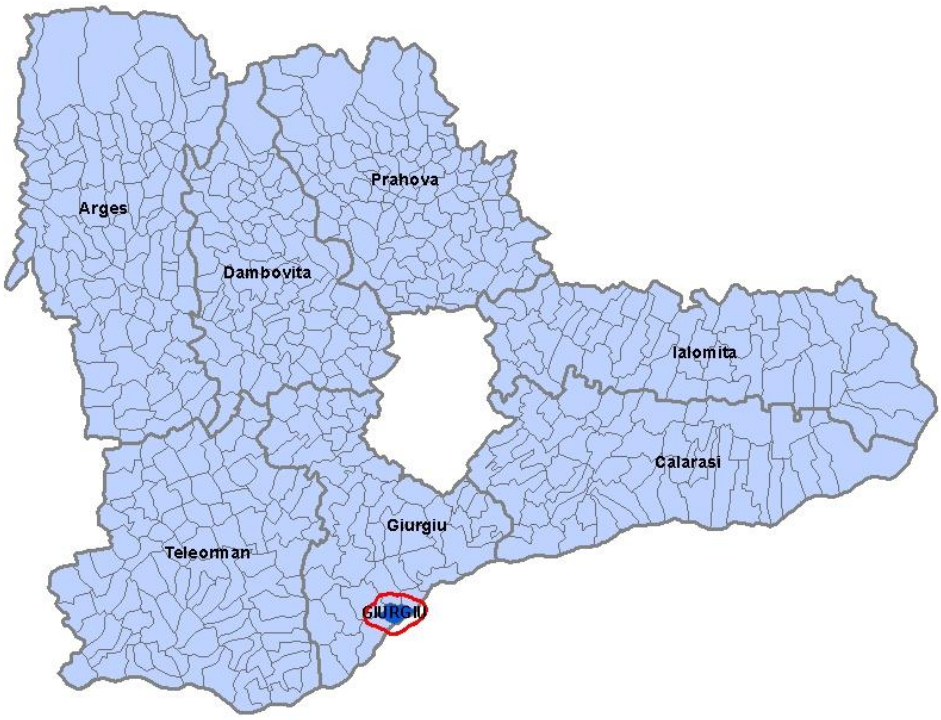

Sursa datelor: Planul Național de Dezvoltare Regională 2007-2013

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvo

Figura 38 –Anexă: Distribuția teritorială a universităților regiunii Sud Muntenia

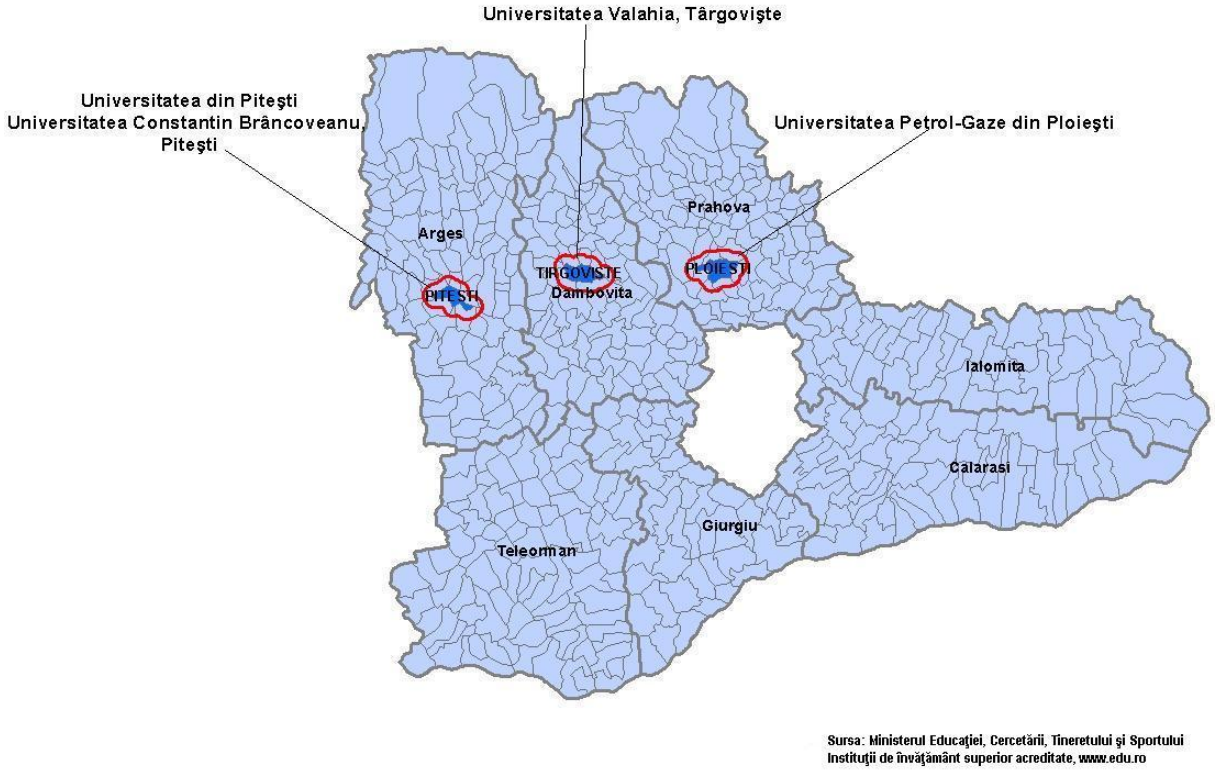

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 39 –Anexă: Distribuţia teritorială a centrelor şi institutelor de cercetare-dezvoltare în regiunea Sud Muntenia

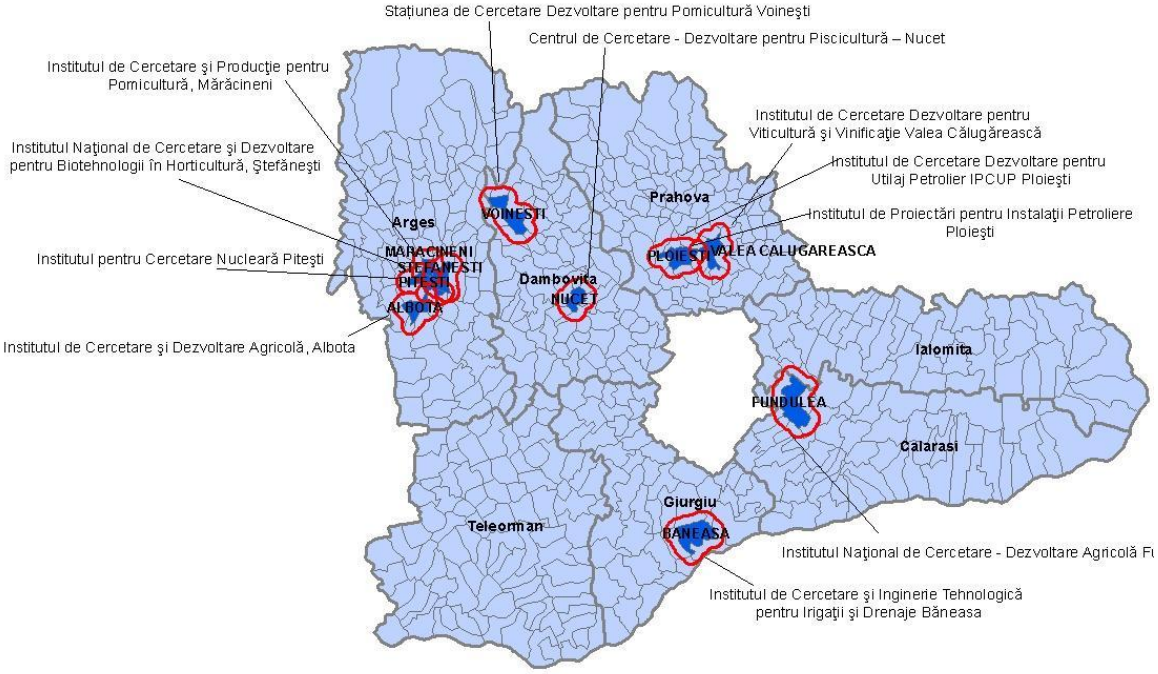

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 40 –Anexă: Distribuția teritorială a companiilor cu activitate în domeniul cercetare-dezvoltare din regiunea Sud-Muntenia

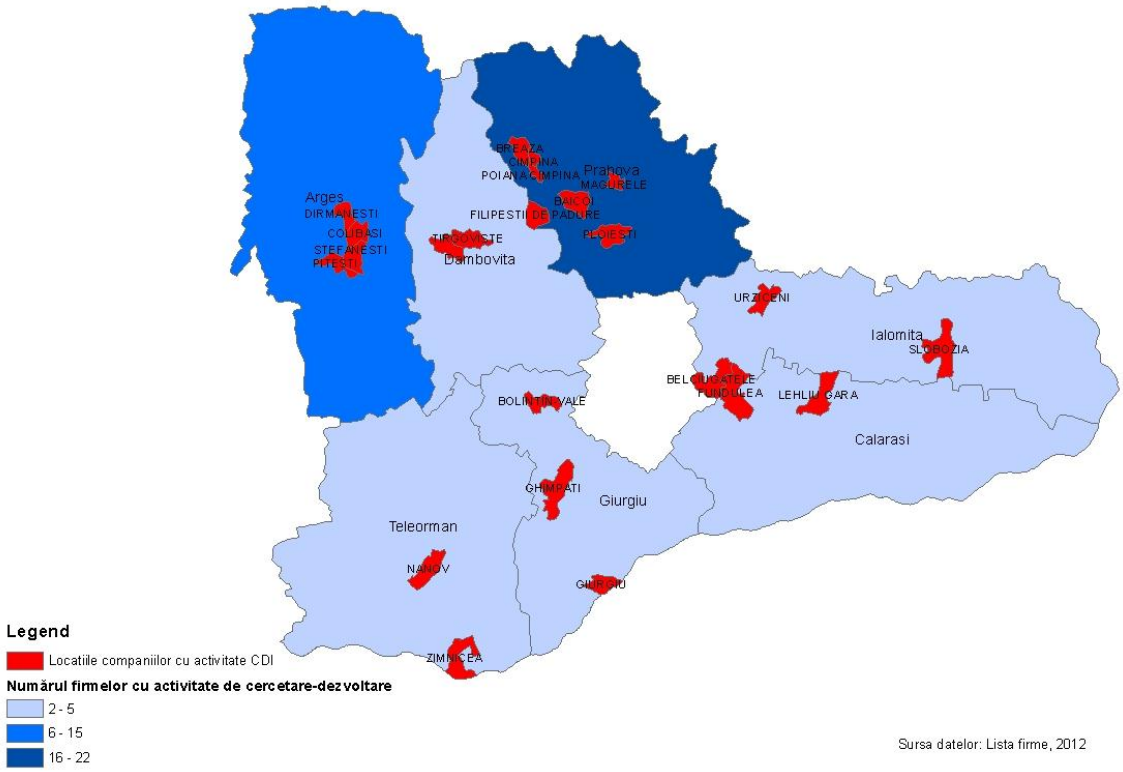

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvo

Figura 41 –Anexă: Distribuția teritorială a parcurilor industriale în regiunea Sud Muntenia

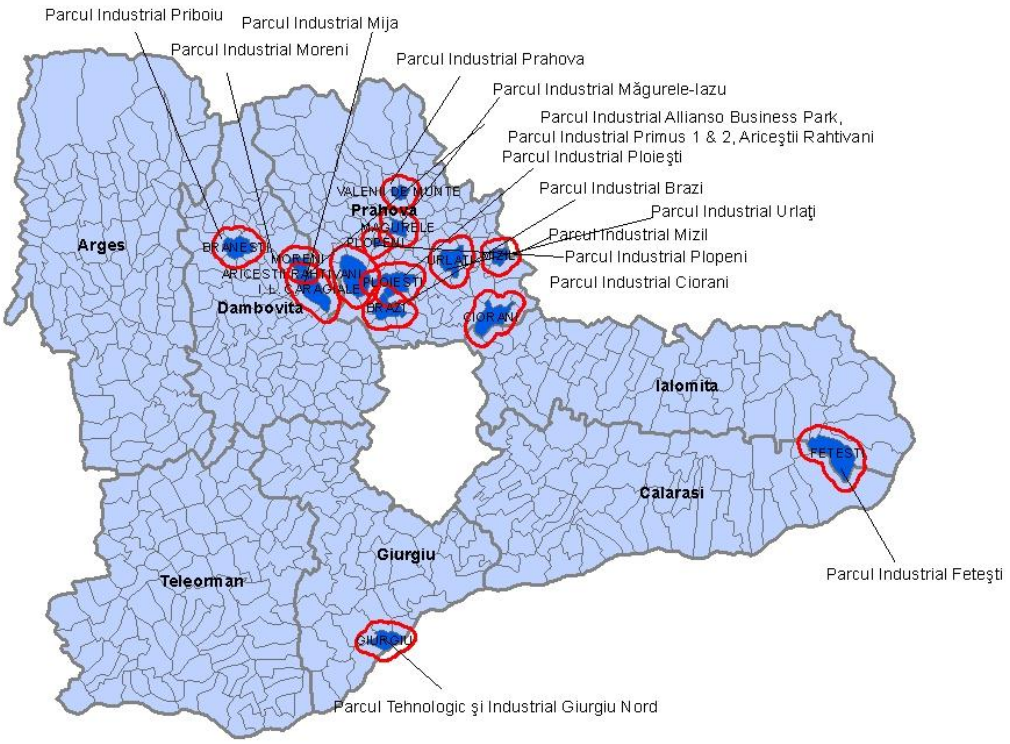

Sursa datelor: Programul de Dezvoltare Regională, 2007-2013

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională

Figura 42 –Anexă: Distribuţia teritorială a companiilor competitive din regiunea Sud Muntenia

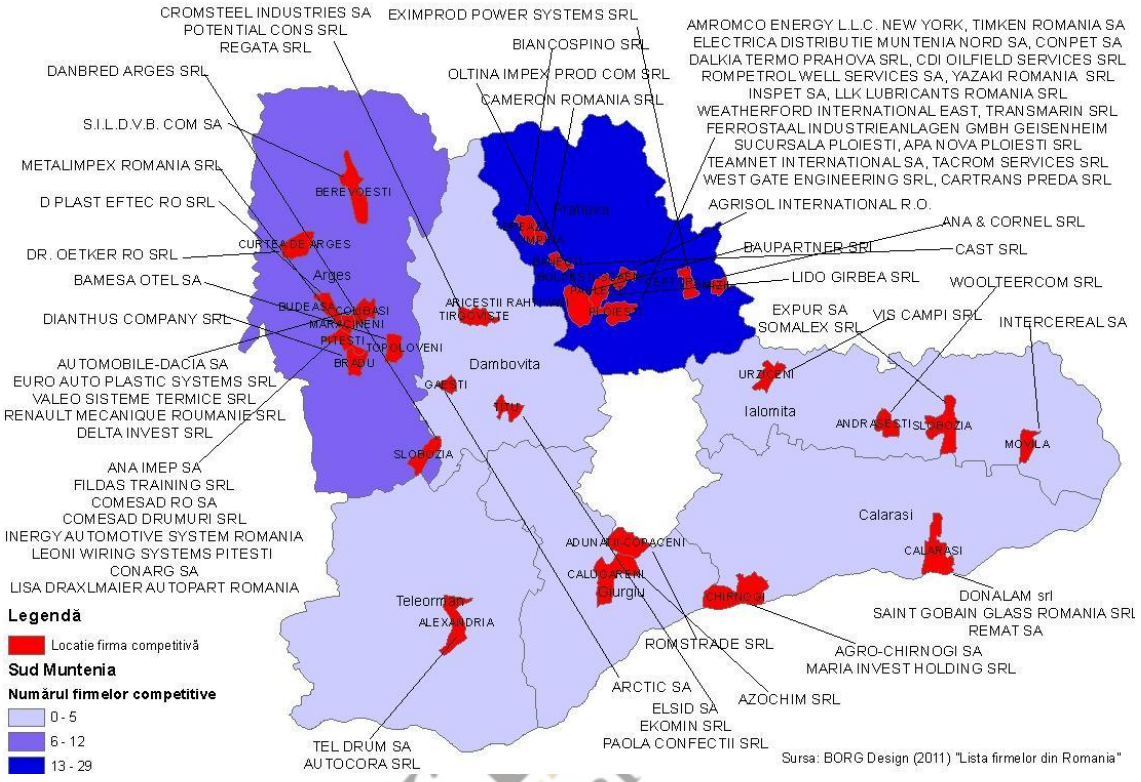

Notă explicativă: Pentru poziţionarea companiilor competitive au fost selectate, din topul companiilor competitive alcătuit de BORG Design (2011), "Lista firmelor din România", toate companiile din regiunea Sud Muntenia, care au avut în anul 2010, o valoare a profitului net mai mare de 8.000.000 RON .

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Figura 43 –Anexă: Distribuţia teritorială a locaţiilor infrastructurii de cercetare, companiilor inovative şi competitive în raport cu infrastructura rutieră a regiunii Sud Muntenia

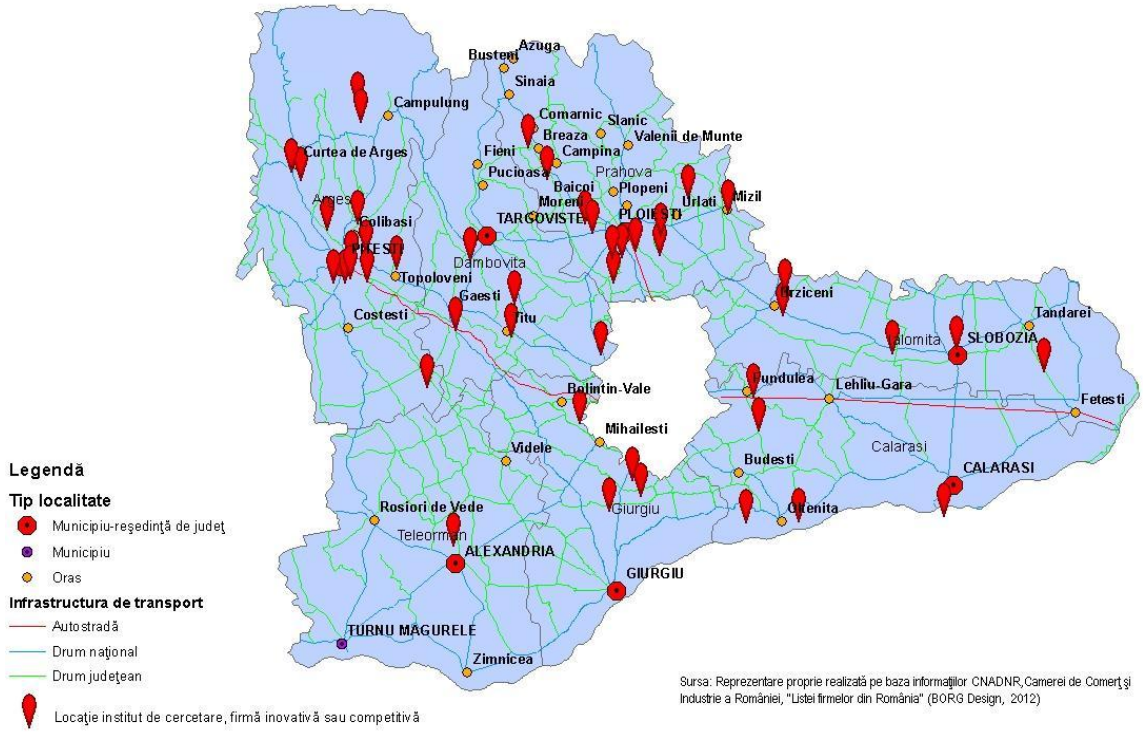

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvo

Figura 44 –Anexă: Densitatea rețelei de transport rutier la nivelul regiunii Sud Muntenia

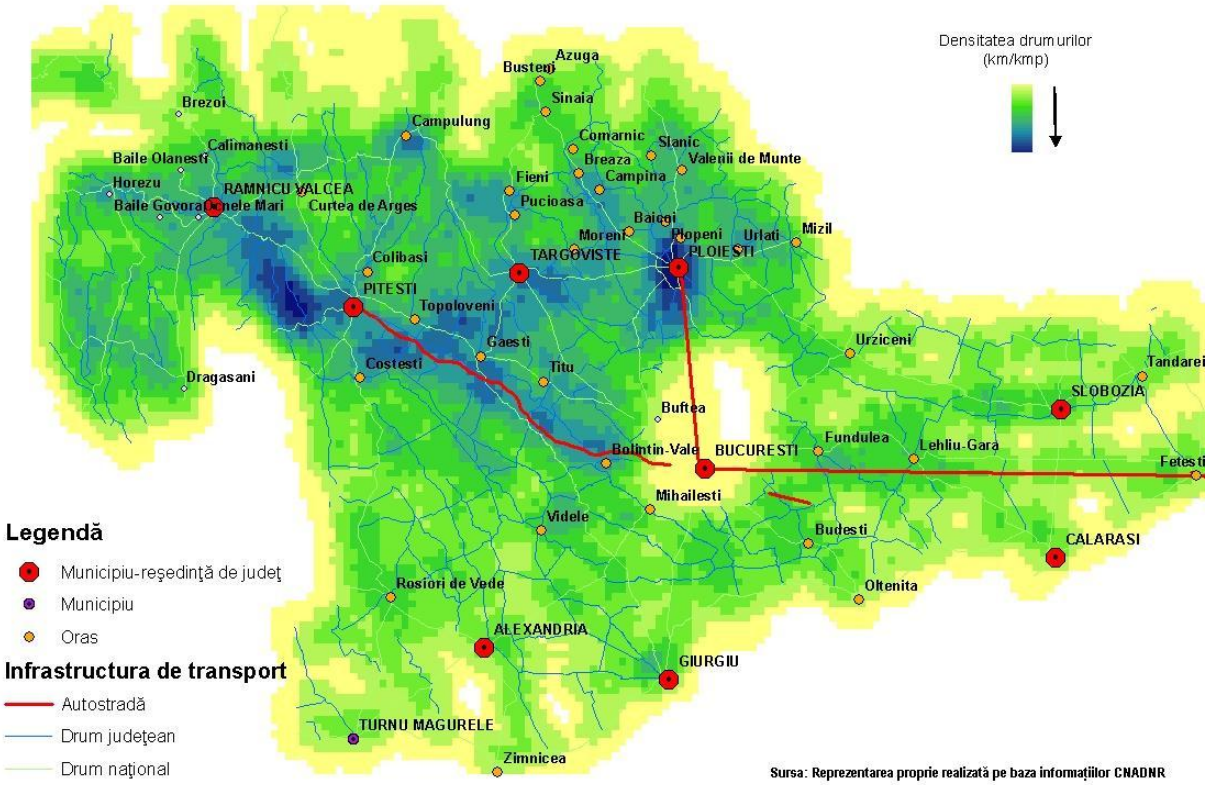

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare

Bibliografie

Activitatea de cercetare INCDA Fundulea, disponibil la http://www.ancs.ro/uploads/certificare/autoevaluare/incd-agricola-rap-eval.pdf

Activitate de cercetare Institutul de Cercetare şi Dezvoltare Agricolă Albota, *„Raport de autoevaluare”*, disponibil la www.icdp.ro

ADR Sud Muntenia, Strategia de inovare regională a regiunii Sud Muntenia, accesibil la http://www.adrmuntenia.ro, [Accesat la 18 septembrie 2012]

ADR Sud Muntenia, “Strategia de Export a Regiunii de Dezvoltare Sud Muntenia”, pp 5.

ADR Sud Muntenia, Analiza Sistemului Regional de Furnizare si Sprijin al Inovării accesibil la http://www.innsom.ro, [Accesat 27 septembrie 2012]

Analiza Diagnostic a Sistemului CDI, Starea Actuala a Sistemului CDI din România, accesibil la http://www.strategie-cdi.ro/spice/admin/UserFiles/File/raportare_04_iulie_2007/L3-8%20Suplimentar%20_SINTEZA.pdf

Anuarul statistic al Uniunii Naționale a Cooperației Meșteșugărești – UCECOM. București: 2011; accesibil la http://www.ucecom.ro/romana/bfc/DocW/anuar20112.pdf

Asociația Oamenilor de Afaceri Argeș, disponibil la http://www.proiectaoaacasa.ro/materiale-informative

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, ANPH (2012), accesibil la http://www.anph.ro/

BNR (2003 - 2010). *Investițiile străine directe în România. Cercetare statistică anuală.* Disponibil la: http://www.bnr.ro/Investitiile-straine-directe-%28ISD%29-in-Romania-3174.aspx

Breviar statistic. Regiunea Sud (2000 - 2005), Ed. 2006

Breviar statistic. Regiunea Sud în cifre (2005 - 2010), Ed. 2011

Cace, Sorin; Arpinte, Daniel; Scoican, Nicoleta Andreia (coord.)(2010). *Social Economy in Romania. Two regional profiles.* București: Ed. Expert

Cadrul Strategic de Național Referință 2007-2013, Aprilie 2006, accesibil la http://eufinantare.info/Documente/CNSR.pdf, [Accesat 27 septembrie]

Cartea albă a Cercetării din România (2012), disponibilă la www.ad-astra.ro/cartea-alba/cities.php

Centrul de cercetare dezvoltare pentru piscicultura NUCET, Prezentarea centrului de cercetare dezvoltare pentru piscicultura NUCET, accesibil la http://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=centrul%20de%20cercetare%20-%20dezvoltare%20pentru%20piscicultur%C4%83%20%E2%80%93%20nucet&source=web&cd=2&cad=rja&ved=0CCEQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.sras.ugal.ro%2Fdocumente%2FCCDP_Nucet.doc&ei=Bv5jUKLGPIzLtAbxloCABA&usg=AFQjCNFASmwMv9r3JyQvL8e05wacyMo4VQ, accesat 25 septembrie 2012

Cojanu, V., Dragos P., Stupariu I., Muraru C., Botezatu E. (2010), *Potențialul economic al creșterii economice: linii directoare pentru o noua politică industrială în România*, București, Institutul European din România

Comisia Europeană (2011) "Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind dispozițiile specifice aplicabile Fondului european de dezvoltare regională și obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006", {SEC(2011) 1138 final} {SEC(2011) 1139 final}, COM(2011) 614 final, Bruxelles, 6.10.2011

Comisia Europeană, (2010a), "Europe 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth", pp. 3.

Comisia Europeană, (2010b), "Comunicare a Comisiei. Europa 2020", pp. 6.

Comisia Europeană, (2011), "Contribuția Politicii Regionale la creșterea durabilă în Europa 2020", pp. 1-6.

Comisia Europeană, (2012a), "Innovation Union Scoreboard 2011"

Comisia Europeană, "Europa 2020". Disponibil la http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/flagship-initiatives/index_ro.htm [Accesat 26 Septembrie 2012].

Comisia Europeană, "Politica Regională - InfoRegio". Disponibil la http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/search.cfm?type=ALL&pay=RO&region=1523&the=ALL&lan=RO [Accesat 27 Septembrie 2012].

Comisia Europeană, "The Lisbon Strategy in short". Disponibil la http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Profiles/Pages/TheLisbonStrategyinshort.aspx [Accesat 23 Septembrie 2012].

Comisia Națională de Prognoză (2012). *Prognoza în profil teritorial 2012 - 2015*. Disponibil la: http://www.cnp.ro/user/repository/prognoza_regiuni_2012-2015.pdf

Contracte de cercetare ştiinţifică realizate de Universitatea "Constantin Brâncoveanu" accesibil la http://www.univcb.ro/java_script/uploaded/cercetare/Contracte%20de%20cercetare%20UCB.pdf

Direcţia Generală pentru Protecţia Persoanelor cu Handicap. Buletin Statistic Informativ – sem I, 2012; disponibil la http://www.anph.ro/tematica.php?idt=13&idss=41

Direcția Regională de Statistică Călărași:

Dumitrache I., Curaj A., Filip F. (2006). *Sistemul național de CDI în contextul integrării în Aria Europeană a Cercetării*. Editura Academiei Române, Bucureşti

Engineering and Design Institute for Oil Refineries and Petrochemical Plants, disponibil la http://www.cylex-romania.ro/reviews/viewcompanywebsite.aspx?firmaName=institutul+de+proiectari+pentru+instalatii+petroliere+-+ipip+sa&companyId=568431

EU finanțare info, "Fondurile europene 2014-2020. Politica de coeziune a UE 2014-2020". Disponibil la http://eufinantare.info/politica-coeziune-2020.html. [Accesat 26 Septembrie 2012].

European Commission (EC) (2012) „Elements for a Common Strategic Framework", Commission Staff Working Document, Part I, Part II, SWD(2012) 61 final, Brussels, 14.3.2012

EUROSTAT (2012). *SBS Statistics/ Regional statistics database/ Science and technology indicators*

Fondul European de Investiţii (2012), "ESPON 2013". Disponibil la http://www.espon.eu/main/Menu_Projects/Menu_ESPON2006Projects/. [Accesat 26 Septembrie 2012].

Fondul Naţional de garantare a creditelor pentru întreprinderi mici şi mijlocii, disponibil la http://www.fngcimm.ro/index.php?page=garantii-standard

Fonduri Structurale (2011), "Orizont 2020 – Un nou program de finanţare pentru cercetare şi inovare la nivelul UE". Disponibil la http://www.fonduri-structurale.ro/detaliu.aspx?eID=10155&t= [Accesat 23 Septembrie 2012].

Fonduri Structurale, accesibil la http://fonduristructurale.ancs.ro/ro/content/competitii

Fonduri Structurale,Cooperare Teritorială Transfrontalieră. Disponibil la http://www.fonduri-structurale.ro/Detaliu.aspx?t=transfrontaliera [Accesat 25 Septembrie 2012].

General presentation on proposals for Cohesion Policy 2014-2020, accesibil la http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm

Guvernul României (2006), "Cadru Strategic Naţional de Referinţă 2007-2013", pp. 2. Disponibil la http://eufinantare.info/Documente/CNSR.pdf [Accesat 23 Septembrie 2012].

INS (2004, 2006, 2010). *Ancheta Inovarea în Industrie și Servicii*.

INS (2004, 2007, 2010). *Statistici teritoriale*.

INS (2006, 2008, 2010, 2012). *Inovarea în industrie și servicii*

INS (2012). *Activitatea întreprinderii*

INS (2012). *Anuar statistic 2010. Serii de timp 1990 - 2010*. Disponibil la: http://www.insse.ro/cms/rw/pages/anuarstatistic2010.ro.do

INS (2012). *Întreprinderile noi și profilul întreprinzătorilor*

INS (2012). *Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.1, CAEN Rev. 2*

INS (2012). *Produsul intern brut regional - prețuri curente*

INS (2012). *Rata șomajului pe regiuni de dezvoltare și județe*

INS (2012). *Știință și tehnologie*

Institutul de Cercetare – Dezvoltare pentru Pomicultură Pitești - Mărăcineni, Argeș, Rapoarte de acreditare, disponibil la http://www.icdp.ro, [Accesat 27 septembrie 2012]

Institutul de Cercetare Științifică și Tehnologica Multidisciplinară Universitatea *Valahia* Târgoviște, *Plan strategic de cercetare dezvoltare 2007-2013*, accesibil la http://icstm.valahia.ro, accesat 20 septembrie 2012

Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultura si Vinificație Valea Călugăreasca, accesibil la www.icdvv.ro

Institutul de Proiectări pentru Instalații Petroliere Ploiești – România, Raport de Autoevaluare, disponibil la http://www.ipip.ro/certif/Noiembrie_Raport_Autoevaluare_SC_IPIP_SA.pdf

Institutul European din România, Proiect SPOS 2007 – Studii de strategie şi politic, accesibil la http://www.ier.ro, [Accesat 25 septembrie 2012]

Institutul European din România, Restructurarea sistemului de educație din România din perspectiva evoluțiilor pe piața internă și impactul asupra progresului cercetării, accesibil la http://www.ier.ro/documente/SPOS2007_ro/Spos2007_studiu_2_ro.pdf

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Agricolă Fundulea Călărași, accesibil la http://www.ricic.ro

Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură (I.N.C.D.B.H), accesibil la http://www.incdbh-stefanesti.ro

Jaffe A. B. (1989) „Real Effects of Academic Research", *American Economic Review*, 79, 957-970

Legea camerelor de comerț din Romania nr. 335/2007, accesibilă la http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_camerelor_comert_335_2007.php

Lista proiecte contractate POSDRU (septembrie 2012), disponibil la http://www.fonduri-structurale.ro/Detaliu.aspx?t=resurseumane

Lista publicațiilor raportate de universitate, accesibilă la http://chestionar.uefiscdi.ro/public5/index.php?page=punivlist&domenii=1

Metodologia privind Planificarea Dezvoltării Regionale 2014-2020, pg. 4, disponibil la http://www.adr5vest.ro/attach_files/Metodologie%20PDR.pdf

Ministerul Afacerilor Europene (2010), "Strategia Europa 2020 la nivel național". Accesibil la http://www.dae.gov.ro/articol/961/strategia-europa-2020-la-nivel-na-ional [Accesat 23 Septembrie 2012].

Ministerul Afacerilor Europene, (2012), "Situația pe regiuni - Contracte de finanțare semnate cu beneficiarii în cadrul programelor operaționale finanțate din instrumentele structurale", accesibil la http://www.maeur.ro/articole/situatia-pe-regiuni-contracte-semnate.

Ministerul Educației și Cercetării, accesibil la http://www.mct-excelenta.ro/index.php?id=428

Mulgan, G., (2006), *Social Innovation: What it is, why it matters and how it can be accelerated*, London, British Council

Mulgan, G., Albury, D., (2003), *Innovation in the Public Sector*, London, Cabinet Office – Strategy Unit, 2003

ONRC (2012). *Operațiuni în Registrul Central al Comerțului (1991 - 2010)*

ONRC (2012). *Societăți comerciale cu participare străină la capital (1991 - 2010)*

Opinia președintelui Asociației Clusterelor și Incubatoarelor de Afaceri, exprimată în "Zi de Zi" Mureș, disponibil la http://www.zi-de-zi.ro/economic/urmareste-live-lucrarile-conferintei-parcuri-industriale-o-strategie-nationala

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, versiunea consolidată martie 2012, Anexa 4a – Zone defavorizate, pg. 754, disponibil la http://www.madr.ro/pages/dezvoltare_rurala/pndr-v.8-22martie-2012.pdf

RO INNO (2008). *Inobarometru 2008: Inovarea la nivelul regiunilor de dezvoltare*. Accesibil la : http://www.roinno.ro/index.php?module=info&id=4&sid=11

RO INNO (2011). *Studiu Inobarometru. Raport INOBAROMETRU. Raport Bariere în calea inovării*. Accesibil la: http://www.roinno.ro/pdf/studiu_inobarometru.pdf

RO INNO (2011). *Studiu Inobarometru. Raport INOBAROMETRU. Raport Bariere în calea inovării*. Accesibil la : *http://www.roinno.ro/pdf/studiu_inobarometru.pdf*

Sistemul de sprijin și furnizare a inovării, disponibil la http://www.innsom.ro/noutati/documente/5.raport%20analiza%20sistemului%20regional%20de%20sprijin%20si%20furnizare%20a%20inovarii.pdf

Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local, accesibil la http://www.mdrt.ro/userfiles/plati_por/4_1.pdf, accesat la 07.08.2012

Stațiunea de Cercetare Dezvoltare Agricola Pitești, *Raport de autoevaluare 2003-2007*, accesibil la http://www.asas.ro/RA/Raport_%20SCDA%20Pitesti.pdf, [Accesat 26 septembrie 2012]

Stimularea constituirii și dezvoltării parcurilor industriale, Anexa nr. 2, M.A.I, accesibil la http://www.mai.gov.ro/Documente/Transparenta%20decizionala/ppp%20parcuri%20industriale%20anexa%202.pdf

Uefiscdi, Chestionar Universitatea Constantin Brâncoveanu din Pitești, accesibil la http://chestionar.uefiscdi.ro, [Accesat 24 septembrie 2012]

Uefiscdi, Chestionar Universitatea din Pitești, accesibil la http://chestionar.uefiscdi.ro, accesat 24 septembrie 2012

Uefiscdi, Chestionar Universitatea Petrol și Gaze - Ploiești, accesibil la http://chestionar.uefiscdi.ro, [Accesat 24 septembrie 2012]

Uefiscdi, Chestionar Universitatea Valahia-Târgovişte, accesibil la http://chestionar.uefiscdi.ro, [Accesat 24 septembrie 2012]

Unitatea Executivă pentru finanţarea învăţământului superior, a cercetării dezvoltării şi inovării, *Burse de cercetare/creație artistică pentru tinerii doctoranzi tip BD*, disponibil la http://uefiscdi.gov.ro/Public/cat/457/Burse-Doctorale--tip-BD.html

Unitatea Executivă pentru finanţarea învăţământului superior, a cercetării dezvoltării şi inovării, *Proiecte de cercetare postdoctorala - tip PD,* disponibil la http://uefiscdi.gov.ro/articole/1967/Proiecte-de-cercetare-postdoctorala--tip-PD.html

Uniunea Europeană. „Politica de Coeziune. Rezultatele negocierilor referitoare la strategiile şi programele din domeniul politicii de coeziune pentru perioada de programare 2007–13", pp. 1-3.

Universitatea „Constantin Brâncoveanu" Piteşti, Strategia de dezvoltare a activităţii de cercetare ştiinţifică pentru perioada 2009-2013, accesibil la http://www.univcb.ro, [Accesat 21 septembrie 2012]

Universitatea Petrol- Gaze din Ploiești, Planul strategic 2007-2011, accesibil la http://www.upg-ploiesti.ro, [Accesat 25 septembrie 2012]

SUD MUNTENIA Agenția pentru Dezvoltare Regională